LENIN

OPERE COMPLETE

www.dacoromanica.ro

Proletari din toate țările, uniți-vă!

LENIN

OPERE COMPLETE

44

www.dacoromanica.ro

TRADUCEREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ
APARE ÎN URMA HOTĂRÎRII C.C.
AL P.C.R. EA A FOST ÎNTOCMITĂ
DUPĂ ORIGINALUL ÎN LIMBA RUSĂ,
ED. A V-A

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.U.S.

V. I. LENIN

OPERE COMPLETE

EDIŢIA A DOUA

EDITURA POLITICĂ
BUCUREŞTI — 1967

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.U.S.

V. I. LENIN

VOL.

44

Iunie 1921 — martie 1922

EDITURA POLITICĂ
BUCUREȘTI — 1967

www.dacoromanica.ro

PREFAŢA

Volumul al patruzeci şi patrulea din Operele complete ale lui V. I. Lenin cuprinde lucrările scrise în perioada iunie 1921—martie 1922. În aceste lucrări se face o analiză a situaţiei externe şi interne a Ţării sovietice, precum şi o trecere în revistă a primelor rezultate ale noii politici economice. Ele reflectă vasta activitate desfăşurată de V. I. Lenin în conducerea construcţiei de partid, de stat şi economice, precum şi a politicii externe a Republicii Sovietelor.

Situaţia internaţională, spunea Lenin, evoluează în aşa fel, încît „în linii generale se confirmă previziunile noastre, calculele noastre“ (vezi volumul de faţă, p. 298). În pofida tuturor eforturilor depuse de contrarevoluţia internă şi externă, Puterea sovietică a ieşit învingătoare. Lenin a arătat că doi sînt factorii principali care au contribuit la obţinerea victoriei : în primul rînd, faptul că partidul s-a bucurat de sprijinul muncitorilor şi al ţăranilor muncitori, care ştiau că luptă pentru puterea lor şi pentru pămîntul lor, că luptă ca să-şi asigure o viaţă mai bună pentru ei şi pentru copiii lor ; iar în al doilea rînd faptul că, îndeplinindu-şi datoria internaţionalistă, proletariatul internaţional a acordat un sprijin puternic Rusiei revoluţionare. Coexistenţa paşnică a statului proletar cu ţările capitaliste a devenit o realitate, şi principala preocupare a guvernului sovietic în domeniul relaţiilor internaţionale a devenit aceea de a păstra pacea, de a împiedica dezlănţuirea unui nou război. În raportul prezentat la cel de-al IX-lea Congres general

www.dacoromanica.ro

al Sovietelor din Rusia, Lenin a declarat : „Noi vom apăra din răsputeri pacea şi de aici înainte“ (p. 302).

În lucrările cuprinse în volumul de faţă este fundamentată linia generală a politicii externe a guvernului sovietic — politica de coexistenţă paşnică şi întrecere economică între cele două sisteme, adică neamestecul în treburile interne, respectarea suveranităţii şi a integrităţii teritoriale, stabilirea de relaţii economice şi culturale cu toate ţările pe bază de avantaj reciproc, prietenia cu toate popoarele. Lenin considera politica de coexistenţă paşnică drept o formă specifică a luptei de clasă dintre socialism şi capitalism.

Noi, arăta Lenin, vom atrage celelalte popoare sub steagul socialismului şi comunismului prin forţa exemplului, demonstrînd, prin rezultatele practice ale construcţiei noastre economice, superioritatea socialismului faţă de capitalism. În 1921—1922 statele capitaliste, continuînd să spere într-o apropiată prăbuşire a Puterii sovietice, erau prea puţin dispuse să stabilească relaţii economice trainice cu Rusia Sovietică. Bizuindu-se pe factori obiectivi, V. I. Lenin şi-a exprimat ferma convingere că în viitor relaţiile economice se vor dezvolta în mod inevitabil : „Există o forţă mai puternică decît dorinţa, voinţa şi hotărîrea oricăruia dintre guvernele sau clasele ostile nouă ; această forţă o constituie relaţiile economice mondiale generale, care le silesc să păşească pe această cale a stabilirii de legături cu noi“ (p. 308).

Într-o serie de documente consacrate Conferinţei economice şi financiare internaţionale de la Genova („Proiect de directivă pentru vicepreşedintele şi membrii delegaţiei la Conferinţa de la Genova“ etc.) se reflectă activitatea intensă desfăşurată de Lenin în vederea pregătirii programului de acţiune şi stabilirii liniei de conduită a delegaţiei sovietice la această conferinţă. Lenin a arătat că sarcina delegaţiei este de a lupta pentru pace şi pentru colaborare economică între popoare, pentru stabilirea de relaţii comerciale între Rusia Sovietică şi ţările capitaliste. Lenin atribuia o mare importanţă stabilirii unor relaţii juste cu guvernele burgheze. El sublinia necesitatea unei atitudini suple faţă

www.dacoromanica.ro

de diferitele pături ale burgheziei. Astfel, într-un document inclus în volumul de față și care se publică pentru prima oară — „Proiect de hotărîre a C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la sarcinile delegației sovietice la Genova" — el scria că „trebuie făcut tot posibilul și cîte ceva din ceea ce e imposibil pentru a întări aripa pacifistă a burgheziei" (p. 413). Lenin a schițat un program concret al colaborării economice pașnice între toate țările. Documentele incluse în volumul de față caracterizează lupta consecventă dusă de Lenin și de partidul bolșevic pentru pace, luptă care constituie linia invariabilă a politicii externe sovietice. În același timp, V. I. Lenin sublinia necesitatea vigilenței, necesitatea de a păstra „ca pe lumina ochilor capacitatea de apărare a țării noastre și capacitatea de luptă a Armatei noastre Roșii" (p. 304).

În multe din lucrările scrise în primul an al construcției economice pașnice și incluse în volumul de față („Tezele raportului asupra tacticii P.C. din Rusia", expunerile făcute la cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educație politică din Rusia și la Conferința a VIII-a a organizației guberniale de partid Moscova, articolul „Rolul aurului acum și după victoria deplină a socialismului", „Proiect de teze cu privire la rolul și la sarcinile sindicatelor în condițiile noii politici economice", raportul „Cu privire la politica internă și externă a republicii", prezentat la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia și altele), V. I. Lenin continuă elaborarea științifică a problemelor programatice ale construirii socialismului, a problemei rolului și importanței dictaturii proletariatului, a problemei claselor și a luptei de clasă în perioada de trecere, a politicii economice a statului proletar. V. I. Lenin arăta că, în perioada de trecere de la capitalism la socialism, dictatura proletariatului este necesară în primul rînd pentru reprimarea împotrivirii rămășițelor claselor exploatatoare, precum și pentru atragerea maselor muncitoare la construirea socialismului. Totodată, Lenin sublinia că principala sarcină a dictaturii proletariatului o constituie activitatea organizatorică, constructivă. O dată cu îndeplinirea acestei sarcini — construirea socialismului — statul dictaturii proletare se transformă în stat al întregului popor,

www.dacoromanica.ro

într-un organ care exprimă interesele şi voinţa întregului popor.

Aplicînd în practică noua politică economică, partidul comunist a elaborat forme şi metode de construire a socialismului care ţineau seama de caracterul economiei din perioada de trecere, de necesitatea vitală a stabilirii unor relaţii juste între industria socialistă şi mica gospodărie ţărănească, bazată pe producţia de mărfuri, şi care asigurau construirea cu succes a socialismului prin eforturile comune ale clasei muncitoare şi ale ţărănimii muncitoare. Esenţa noii politici economice, spunea Lenin, o constituie alianţa dintre proletariat şi ţărănime, legătura strînsă dintre avangardă — proletariatul — şi masele largi ale ţărănimii. În condiţii de pace, această alianţă trebuie să se sprijine pe o bază economică trainică, pe legătura economică dintre marea industrie socialistă şi gospodăria ţărănească : „Baza materială a socialismului nu poate fi decît marea industrie mecanizată, care este capabilă să reorganizeze şi agricultura“ (p. 9).

Pe baza generalizării experienţei practice dobîndite în elaborarea şi aplicarea principiilor noii politici economice, în articolul „Rolul aurului acum şi după victoria deplină a socialismului“, Lenin a fundamentat teza că comerţul constituie singura legătură economică posibilă între zecile de milioane de mici agricultori şi marea industrie. În proiectele de hotărîri ale C.C. al P.C. (b) din Rusia şi ale guvernului sovietic, scrise de Lenin, sînt indicate măsuri practice pentru organizarea comerţului sovietic, asanarea finanţelor, întărirea sistemului monetar etc.

Partidul comunist a aplicat în mod consecvent politica economică leninistă, orientată spre dezvoltarea pe toate căile a sectorului socialist, îngrădirea şi eliminarea elementelor capitaliste, asigurarea victoriei socialismului în întreaga economie naţională. În condiţiile n.e.p.-ului, pe frontul economic se desfăşura o luptă înverşunată între socialismul în curs de construire şi capitalismul ce reînvia pe terenul n.e.p.-ului. Aceasta, arăta Lenin, este lupta pentru destinele cuceririlor socialiste, pentru perspectivele dezvoltării ţării pe calea socialistă, o luptă în care urma să se decidă „care pe care ?“. Sprijinindu-se pe poziţiile-cheie

www.dacoromanica.ro

ale economiei (marea industrie, băncile, transporturile etc.), statul proletar a asigurat victoria socialismului în întrecerea economică cu capitalismul.

Într-o serie de lucrări incluse în volumul de față („Rolul aurului acum și după victoria deplină a socialismului", „Însemnările unui publicist" și altele), Lenin critică afirmațiile menșevicilor și ale altor ideologi burghezi și mic-burghezi că n.e.p.-ul ar însemna o „cedare a pozițiilor" și o „recunoaștere a falimentului" bolșevicilor. Lenin critică și afirmațiile demagogice ale reprezentanților „opoziției muncitorești" că n.e.p.-ul înseamnă o abatere de la principiile comunismului și deschide calea spre restaurarea capitalismului.

O deosebită importanță atribuia Lenin controlului exercitat de statul proletar asupra sectorului privat-capitalist. În volum sînt incluse documente scrise în legătură cu elaborarea codului civil al R.S.F.S.R., în care V. I. Lenin spunea : *„Să nu căutăm să facem pe placul «Europei»*, ci să mergem mai departe pe linia *intensificării imixtiunii statului în «relațiile de drept private», în afacerile civile*" (p. 418). În scrisoarea sa din 20 februarie 1922 către comisarul poporului pentru justiție, D. I. Kurski, scrisoare care în volumul de față se publică pentru prima oară în întregime, Lenin a subliniat cu deosebită tărie necesitatea unui control strict și permanent asupra activității întreprinzătorilor particulari.

Examinînd perspectivele întrecerii economice dintre cele două sisteme — socialismul și capitalismul —, Lenin a relevat importanța deosebită pe care o are ritmul de dezvoltare a economiei naționale. Această idee și-a găsit expresia în lozinca leninistă : „a cîștiga timp înseamnă a cîștiga totul" (p. 48). Urmînd indicațiile lui Lenin, poporul sovietic a asigurat victoria istorică a socialismului înăuntrul țării și se întrece cu succes pe frontul economic cu cele mai dezvoltate țări capitaliste.

Într-o serie de lucrări, Lenin subliniază însemnătatea internațională a experienței sovietice în construirea socialismului. Calea noastră e justă și, mai devreme sau mai tîrziu, vor păși pe ea inevitabil și celelalte țări, a spus Lenin la

www.dacoromanica.ro

cel de-al IX-lea Congres al Sovietelor. El a prevăzut că drumul spre socialism, trasat de noua politică economică, va fi folosit și de alte țări. Sarcina pe care o rezolvăm acum, a spus Lenin, „deocamdată — pentru un timp — de unul singur, pare a fi o sarcină pur rusească ; în realitate însă este o sarcină care se va pune în fața tuturor socialiștilor... Noua societate, care va fi întemeiată pe alianța dintre muncitori și țărani, este inevitabilă. Mai devreme sau mai tîrziu, cu douăzeci de ani mai devreme sau cu douăzeci de ani mai tîrziu, ea va veni, și pentru ea, pentru această societate, ajutăm noi la stabilirea formelor de alianță dintre muncitori și țărani cînd ne străduim să rezolvăm noua noastră politică economică“ (p. 331—332). Această sarcină deosebit de grea a construcției socialiste, arăta Lenin, se va pune în fața tuturor țărilor, iar experiența elaborării și aplicării noii politici economice în Rusia „va fi de folos viitoarelor revoluții proletare“ (p. 41). Viața a confirmat întru totul această previziune. Politica economică leninistă și experiența înfăptuirii ei practice în U.R.S.S., metodele leniniste de gospodărire ajută țărilor de democrație populară să construiască cu succes socialismul.

Pentru a putea îndeplini cu succes sarcinile complexe și grele ale construcției socialiste, trebuia în primul rînd să fie întărit partidul — forța conducătoare a dictaturii proletariatului. Numeroase documente cuprinse în volumul de față („Curățirea rîndurilor partidului“, „Scrisoare către P. A. Zaluțki, A. A. Solț și către toți membrii Biroului Politic în legătură cu curățirea rîndurilor partidului și cu condițiile de primire în partid“, „Observații pe marginea proiectului de rezoluție a Conferinței a XI-a a P.C. (b) din Rusia cu privire la curățirea rîndurilor partidului“ și altele) sînt consacrate întăririi unității partidului, îmbunătățirii primirii de noi membri în partid. Trebuie, spunea Lenin, să alungăm din partid elementele întîmplătoare, necomuniste, carieriste, să întărim unitatea partidului, care „în decurs de 25 de ani și-a cucerit prin fapte rolul, titlul și forța de «avangardă» a singurei clase revoluționare“ (p. 104).

Lenin subliniază rolul crescînd al partidului în conducerea construcției economice, arată necesitatea unei regrupări a forțelor partidului astfel încît cele mai bune dintre

www.dacoromanica.ro

ele să fie îndrumate pe făgaşul activităţii economice, aşa cum în anii războiului civil cele mai bune forţe ale partidului au fost trimise în Armata Roşie. Partidului comuniştilor, ca partid de guvernămînt, îi revine principala răspundere pentru refacerea şi dezvoltarea economiei naţionale, „deoarece noi conducem şi trebuie să conducem construcţia economică" (p. 217). Lenin cere organizaţiilor de partid să-şi concentreze atenţia asupra problemelor economice, asupra dezvoltării producţiei şi comerţului şi îndeamnă pe comunişti să înveţe să gospodărească.

Lenin a acordat o mare atenţie dezvoltării criticii lipsurilor din munca organelor de partid, de stat şi economice : „...Dacă nu ne vom teme să spunem deschis adevărul, oricît de amar şi de dureros, vom învăţa negreşit să biruim toate greutăţile, oricît de mari ar fi ele" (p. 211).

Într-o serie de lucrări (scrisorile către A. D. Ţiurupa cu privire la reorganizarea activităţii C.C.P. a C.M.A. şi a Micului C.C.P., „Care sînt sarcinile Rabkrinului şi cum trebuie ele să fie înţelese şi îndeplinite" şi altele), Lenin elaborează probleme legate de întărirea statului muncitorilor şi ţăranilor, creşterea rolului lui economic-organizatoric, indicînd totodată căile pentru îmbunătăţirea muncii organelor centrale şi locale ale puterii de stat, dezvoltarea democraţiei sovietice, combaterea birocratismului, organizarea controlului executării.

Principalul, arăta Lenin, îl constituie „*alegerea oamenilor*, stabilirea *răspunderii individuale pentru ceea ce se face în realitate; controlul activităţii practice*. Altfel nu vom reuşi să ne smulgem din mlaştina birocratismului care ne sufocă" (p. 374). Multă atenţie a acordat Lenin îmbunătăţirii activităţii Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti, criticii lipsurilor serioase din activitatea acestui comisariat al poporului. În volumul de faţă se publică observaţiile lui Lenin la proiectul de teze al C.E.C. din Rusia cu privire la activitatea Comisariatului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească în condiţiile noii politici economice.

Noile condiţii ale construcţiei socialiste paşnice impuneau reorganizarea sistemului de conducere şi de planificare a economiei naţionale. „Va trebui, şi nu o dată, să perfecţio-

www.dacoromanica.ro

năm, să refacem, s-o luăm de la început. Fiecare treaptă nouă pe care vom reuşi s-o urcăm în dezvoltarea forţelor de producţie şi a culturii va trebui să fie însoţită de perfecţionarea şi de prefacerea sistemului nostru sovietic" — scrie Lenin (p. 225). Reorganizarea avea drept obiectiv înfăptuirea consecventă a principiilor centralismului democratic : întărirea conducerii planificate centralizate a economiei naţionale şi lărgirea bazelor democratice ale conducerii producţiei, participarea oamenilor muncii la această operă de conducere. În lucrările incluse în volumul de faţă („Idei în legătură cu «planul» economic" şi altele) sînt indicate căile de dezvoltare şi perfecţionare a planificării economiei naţionale.

Totodată în lucrările lui Lenin se trasează măsuri pentru desfăşurarea iniţiativei creatoare a organelor locale în construcţia economică, a participării active a maselor la conducerea şi planificarea economiei. Lenin cerea să se lase mai multă iniţiativă şi independenţă organelor locale, să se trimită acolo mai multe forţe, să se acorde mai multă atenţie experienţei lor practice. Deosebit de important era, în concepţia lui Lenin, rolul pe care urmau să-l îndeplinească în acest domeniu sindicatele.

Lenin considera că unul din aspectele importante ale noii politici economice îl constituie metodele de gospodărire, de organizare a producţiei şi a muncii. În articolul „Cu prilejul celei de-a patra aniversări a Revoluţiei din Octombrie", el a arătat că mersul obiectiv al dezvoltării revoluţiei a demonstrat importanţa vitală a îmbinării stimulentelor morale cu cele materiale. Să construim socialismul şi comunismul „cu ajutorul entuziasmului generat de marea revoluţie, pornind de la interesul personal, de la cointeresarea personală, de la hozrasciot" (p. 152) — aşa a formulat Lenin unul dintre cele mai importante principii ale conducerii economiei. În lucrările cuprinse în volumul de faţă se fac propuneri concrete cu privire la măsurile pentru stimularea materială a lucrătorilor din economie şi a colectivelor din întreprinderi în vederea ridicării productivităţii muncii, precum şi cu privire la metodele prin care se poate obţine ca fiecare întreprindere să lucreze fără pierderi, să fie ren-

www.dacoromanica.ro

tabilă, la controlul prin rublă asupra activității întreprinderilor.

O serie de documente cuprinse în volum, și care se publică pentru prima oară în Opere, reflectă vasta și multilaterala activitate desfășurată de V. I. Lenin în conducerea nemijlocită a construcției socialiste. Este vorba de proiecte de hotărîri ale Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, ale Consiliului Comisarilor Poporului, ale Consiliului Muncii și Apărării, precum și ale Micului C.C.P. Refacerea industriei și agriculturii, dezvoltarea extracției de cărbune în bazinul Donețului și renașterea uzinelor metalurgice din sud, a industriei textile din gubernia Ivanovo-Voznesensk și a fabricilor de zahăr din Ucraina, construirea de centrale electrice și refacerea transporturilor — iată unele din numeroasele probleme economice urgente de care se ocupa zi de zi V. I. Lenin. Învingînd greutăți uriașe, partidul bolșevic și poporul sovietic au obținut în primul an al noii politici economice unele succese în refacerea economiei.

În lucrările lui Lenin se reflectă orientarea fermă în domeniul politicii tehnice : economia națională socialistă trebuie să se sprijine pe tehnica înaintată, progresul tehnic trebuie să stea mereu în centrul atenției Statului sovietic. Lenin cerea lucrătorilor din domeniul planificării și al economiei ca la întocmirea planurilor construcției economice să țină seama de realizările științei și tehnicii sovietice și de peste hotare, să le introducă în producție. Urmărind îndeaproape dezvoltarea tehnicii și științei, Lenin stimula și sprijinea orice mare descoperire științifică și perfecționare tehnică.

În primul an al n.e.p.-ului, construcția economică s-a desfășurat în condițiile extrem de grele ale ruinei de după război, agravată de seceta și de foametea din regiunea Volgăi și din sudul Ucrainei. Luptei împotriva foametei îi sînt consacrate multe documente incluse în volumul de față („Însemnări cu privire la măsurile pentru ajutorarea guberniilor lovite de secetă și la intensificarea activității economice", „Apel către proletariatul internațional", „Apel către țăranii din Ucraina" și altele). În raportul prezentat de guvern la Congresul al IX-lea al Sovietelor, Lenin a

www.dacoromanica.ro

vorbit despre marele ajutor acordat de statul proletar ţăranilor din regiunile bîntuite de secetă.

Lenin pune sarcinile revoluţiei culturale, ale ridicării nivelului cultural al poporului, în strînsă legătură cu sarcinile construcţiei socialiste. Ridicarea nivelului cultural al poporului se punea ca una dintre principalele sarcini la ordinea zilei. Succesul construcţiei socialiste depinde în mare măsură, arăta Lenin, de nivelul de cultură al oamenilor muncii. E nevoie, spunea Lenin, de o enormă creştere a nivelului de cultură, trebuie să creăm în toate domeniile, într-un timp scurt, cadre de specialişti din rîndurile muncitorilor şi ale ţăranilor. Un rol important în ridicarea nivelului de cultură şi în educarea politică a maselor populare rezerva V. I. Lenin radioului şi cinematografiei. În „Propunere adresată Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la alocarea de fonduri pentru laboratorul de radio din Nijni Novgorod" se arată uriaşa importanţă a radioului. „Directivele în problema cinematografiei", scrise de Lenin, conţin un program de dezvoltare a cinematografiei sovietice pe o perioadă de multe decenii.

O mare atenţie a acordat Lenin luptei împotriva ideologiei burgheze. În „Scrisoare către G. Measnikov", el se ridică cu hotărîre împotriva propunerii oportuniste de a se acorda burgheziei libertatea presei în Ţara Sovietelor. Aceasta înseamnă, scria Lenin, să ajuţi duşmanul de clasă, să înlesneşti propagarea ideologiei burgheze, duşmane. Lenin a cerut să fie aspru pedepsiţi ziariştii din vina cărora a pătruns în presa sovietică o telegramă în care se făceau aprecieri elogioase despre o broşură a renegatului Parvus. Deosebit de importantă era pe atunci combaterea influenţei străine promovate de menşevici, eseri şi anarhişti în rîndurile sindicatelor. Lenin propune să se ia măsuri pentru intensificarea muncii de educaţie politică în mase, acordîndu-se „mult mai multă atenţie luptei ideologice împotriva influenţelor, curentelor şi devierilor mic-burgheze din sindicate" (p. 355).

Munca de agitaţie şi propagandă a organizaţiilor de partid, politice-educative şi sindicale, arăta Lenin, trebuie să fie strîns legată de viaţa maselor muncitoreşti şi ţărăneşti, de sarcinile construcţiei socialiste, ale întăririi disci-

www.dacoromanica.ro

plinei în muncă și cultivării unei atitudini socialiste față de proprietate etc. Rezultatele educației politice, arăta el, pot fi apreciate numai după rezultatele obținute în ridicarea economiei. Aceste indicații sînt de actualitate și în condițiile de acum.

Lenin atribuia presei sovietice un rol deosebit de important în construcția socialistă. În „Scrisoare către redacția ziarului «Ekonomiceskaia Jizn»", Lenin arată că ziarul trebuie să devină un organ militant, care nu se limitează numai să publice regulat date veridice cu privire la economia țării, ci le și analizează și le prelucrează în mod științific, spre a ajunge la concluzii juste în ceea ce privește metodele de conducere a industriei. Ziarul trebuie să mobilizeze pe lucrătorii din economie, să popularizeze succesele obținute în muncă și să supună judecății publice pe cei înapoiați, pe cei care dau dovadă de neglijență sau de incapacitate. Lenin cerea ca ziarele să rezerve mai mult spațiu materialelor primite din uzine, mine, depouri, sovhozuri etc.

Un loc important ocupă în volumul de față lucrările consacrate problemelor mișcării muncitorești și comuniste internaționale. Printre altele, se publică aici materialele Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste, care a avut un rol important în dezvoltarea mișcării comuniste mondiale. Anul 1921 a fost un an de cotitură în istoria dezvoltării crizei revoluționare postbelice, cînd clasa muncitoare din unele țări europene (Italia, Cehoslovacia, Germania) a suferit înfrîngeri în luptele cu burghezia monopolistă, care trecuse la ofensivă. Pe vremea aceea, pe lîngă pericolul de dreapta și pe lîngă centrismul care existau în mișcarea comunistă internațională, se intensificase și pericolul „de stînga" — dogmatismul și sectarismul. Greșelile „de stînga", împotriva cărora Lenin se ridicase cu hotărîre în perioada Congresului al II-lea al Internaționalei Comuniste, deveniseră și mai periculoase în noile condiții din 1921. Lenin a arătat că aprecierea greșită de către cei „de stînga" a situației ce se crease în lume în preajma Congresului al III-lea a împins partidele comuniste pe calea ruperii de mase, pe calea aventurismului. „Stîngismul", boala copilăriei comunismului, devenise pe vremea aceea un pericol serios. „Dacă congresul nu va porni o ofensivă hotărîtă

www.dacoromanica.ro

împotriva acestor greșeli — a spus Lenin la Congresul al III-lea —, împotriva acestor prostii «de stînga», întreaga mișcare va fi condamnată la pieire" (p. 23).

Documentele incluse în volumul de față („Tezele raportului asupra tacticii P.C. din Rusia", „Cuvîntare în legătură cu problema italiană", rostită la 28 iunie, „Cuvîntare în apărarea tacticii Internaționalei Comuniste", rostită la 1 iulie, „Raportul asupra tacticii P.C. din Rusia", prezentat la 5 iulie, „Intervenții la consfătuirea membrilor delegațiilor germană, poloneză, cehoslovacă, maghiară și italiană la Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste" și altele) reflectă vasta muncă desfășurată de Lenin pentru pregătirea principalelor hotărîri ale congresului și conducerea lucrărilor sale, pentru înfrîngerea ideologică a celor „de stînga". În aceste lucrări, Lenin elaborează principiile fundamentale ale strategiei și tacticii mișcării comuniste internaționale, dezvoltă creator marxismul, știința aplicării lui la condițiile concrete ale epocii și țării respective.

În documentele consacrate Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste și în articolul „Timpuri noi, greșeli vechi sub o formă nouă", care e strîns legat de aceste documente, Lenin a definit „stîngismul" drept „revoluționarism mic-burghez, teribil, îngîmfat în vorbă, fărîmițat, dispersat, inapt în faptă, adică în realitate un moft" (p. 98). Lupta lui Lenin împotriva denaturării oportuniste de stînga a marxismului a fost încununată de succes și a exercitat o influență hotărîtoare asupra întregii dezvoltări ulterioare a mișcării comuniste.

Într-o serie de documente publicate în volum se arată importanța decisivă pe care o are cucerirea de către partidele comuniste a maselor înșelate de frazeologia centristă a liderilor Internaționalelor a II-a și a II1/2. „Principalul reazem al capitalismului în țările capitaliste dezvoltate din punct de vedere industrial îl constituie — arată Lenin — tocmai acea parte a clasei muncitoare care este organizată în Internaționala a II-a și în Internaționala a II1/2" (p. 37). Trebuiau desprinse elementele revoluționare din partidele și sindicatele centriste, și în acest scop era necesar ca comuniștii să activeze în mase, să le atragă de partea comunis-

www.dacoromanica.ro

mului, să creeze un front unic de luptă împotriva ofensivei capitalului.

O serie de documente care se publică pentru prima oară în volumul de faţă, cum sînt : „Proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la tactica de front unic", „Scrisoare către membrii Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, cu observaţii la proiectul de rezoluţie a primei plenare lărgite a Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste privind participarea la o conferinţă a celor trei Internaţionale" şi altele, au fost scrise de Lenin la cîteva luni după terminarea lucrărilor Congresului al III-lea şi constituie o punere în aplicare a lozincii „spre mase" adoptate de congres. Tactica de front unic, care a avut o mare importanţă în întreaga dezvoltare ulterioară a partidelor comuniste, se înfăptuia în practică prin intermediul luptei împotriva „stîngismului". Este inadmisibil, arăta V. I. Lenin, „să riscăm eşuarea unei importante acţiuni practice de dragul cîtorva novici în ale politicii, care mîine se vor vindeca de boala lor infantilă" (p. 411). Indicaţia de a activa în mase, dată de Lenin, apropierea de mase, lupta pentru cîştigarea lor şi-au găsit reflectarea şi în scrisorile adresate lui O. W. Kuusinen, în legătură cu elaborarea tezelor Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste cu privire la structura organizatorică a partidelor comuniste, metodele lor de acţiune şi conţinutul activităţii lor.

Lenin studia extrem de minuţios starea de lucruri din partidele comuniste frăţeşti şi-şi pleca atent urechea la părerea partidelor din aceste ţări. O serie de materiale din volumul de faţă — scrisoarea adresată „Tovarăşului Thomas Bell", „Scrisoare către comuniştii germani", „Scrisoare către comuniştii polonezi", „Tezele Partidului Comunist Francez în problema agrară", „Propuneri în legătură cu proiectul de «Teze cu privire la tactică»", care urma să fie prezentat la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste, „Însemnări şi planuri de intervenţii la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste" şi altele — constituie o mărturie a interesului profund cu care V. I. Lenin urmărea dezvoltarea partidelor comuniste din Anglia, Franţa, Ceho-

www.dacoromanica.ro

slovacia, Germania, Polonia, Italia, Ungaria și din alte țări, precum și a ajutorului acordat de el.

Indicînd perspectivele dezvoltării luptei revoluționare, Lenin sublinia în mod special importanța crescîndă a mișcării de eliberare națională a maselor muncitoare din colonii, care, dacă este condusă de proletariatul internațional, poate avea un mare rol revoluționar.

În volumul de față este inclusă „Convorbirea cu delegația Republicii Populare Mongole", care conține indicațiile lui V. I. Lenin cu privire la căile de dezvoltare spre socialism a țărilor cu orînduire socială precapitalistă, cu privire la particularitățile tacticii partidelor revoluționare în condițiile din aceste țări. Răspunzînd la o întrebare a delegației mongole, care îl rugase să spună care este, după părerea lui, sarcina lor principală, V. I. Lenin a declarat că „singura cale justă pentru fiecare om al muncii din R.P.M. este calea luptei pentru independență de stat și neatîrnare economică, în alianță cu muncitorii și țăranii din Rusia Sovietică... Această luptă nu poate fi dusă izolat..." (p. 233). Lenin și-a exprimat convingerea că din insulițele noii formațiuni economice se va făuri „noul sistem economic necapitalist al Mongoliei araților" (p. 234). Și această previziune a lui Lenin s-a îndeplinit. Sub conducerea partidului lor și cu ajutorul poporului sovietic, masele muncitoare din Republica Populară Mongolă pășesc cu încredere pe calea spre socialism.

* * *

În volumul 44 se publică pentru prima oară următoarele 13 documente: „Observații preliminare pe marginea tezelor cu privire la tactica Internaționalei Comuniste", „Însemnări și planuri de intervenții la Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste", „Hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la organizarea evidenței donațiilor făcute de muncitorii din Europa", „Proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la cheltuirea fondului de aur", „Proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia pri-

www.dacoromanica.ro

vind trimiterea lui A. G. Șleapnikov la muncă în organele de aprovizionare", „Proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia privind organizarea conducerii industriei bumbacului", „Proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia", scris la 8 noiembrie 1921, „Proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la tactica de front unic", „Proiect de directivă pentru vicepreședintele și membrii delegației la Conferința de la Genova", „Scrisoare către membrii Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, cu observații la proiectul de rezoluție a primei plenare lărgite a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste privind participarea la o conferință a celor trei Internaționale", „Scrisoare către V. M. Molotov pentru membrii Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, și proiect de hotărîre în legătură cu trimiterea unei note Italiei", „Hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, 11 martie 1922", „Proiect de hotărîre a C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la sarcinile delegației sovietice la Genova".

În afară de aceasta, se publică pentru prima oară în întregime următoarele 6 lucrări : „Scrisoare către A. D. Țiurupa cu un proiect de hotărîre a C.E.C. din Rusia și cu un bilet adresat membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia", „Notă către I. V. Stalin și proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la constituirea federației Republicilor transcaucaziene", „Cuvîntare rostită la primul Congres agricol din gubernia Moscova în ziua de 29 noiembrie 1921", „Proiect de directivă a C.C. al P.C. (b) din Rusia pentru delegația sovietică la Conferința de la Genova", „Scrisoare către G. V. Cicerin în legătură cu directivele C.C. al P.C. (b) din Rusia pentru delegația sovietică la Conferința de la Genova", „Cu privire la sarcinile Comisariatului poporului pentru justiție în condițiile noii politici economice. Scrisoare către D. I. Kurski".

Pentru prima oară se publică după manuscris „Proiectul de teze cu privire la rolul și la sarcinile sindicatelor în condițiile noii politici economice".

În textul propriu-zis al volumului sînt incluse peste 90 de documente care, în marea lor majoritate, au mai fost publi-

www.dacoromanica.ro

cate în „Culegeri din Lenin", dar care nu fuseseră incluse în Operele lui V. I. Lenin.

În secțiunea „Materiale pregătitoare" sînt incluse 20 de documente : planuri de rapoarte și cuvîntări la congrese și conferințe, planuri de articole și broșuri, observații la hotărîrile și rezoluțiile mai importante ale organelor de partid și de stat, planurile tezelor „Cu privire la rolul și la sarcinile sindicatelor în condițiile noii politici economice", „Însemnări făcute în cursul unei convorbiri cu A. M. Gorki" și altele. Aceste documente, cu excepția „Planului expunerii făcute la cel de-al doilea Congres general al comitetelor pentru educație politică", se publică pentru prima oară în Operele lui V. I. Lenin. În anexă se dă „Chestionarul" completat de V. I. Lenin la 13 februarie 1922 în cadrul recensămîntului membrilor P.C. (b) din Rusia.

Institutul de marxism-leninism
de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

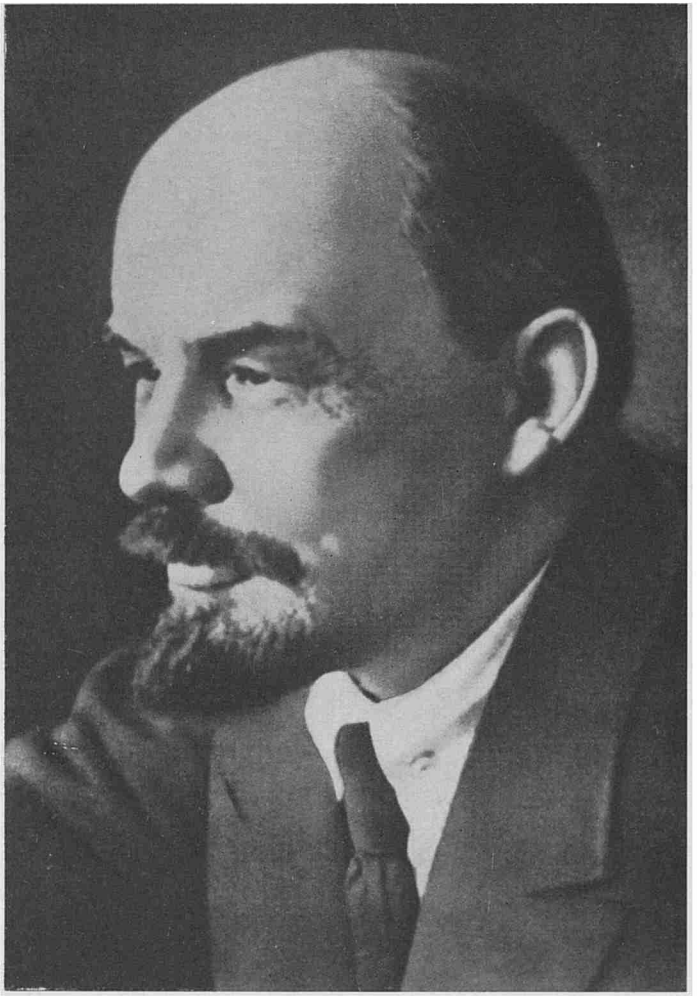

V. I. LENIN
1921

www.dacoromanica.ro

CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE [1]

22 IUNIE—12 IULIE 1921

www.dacoromanica.ro

1

TEZELE RAPORTULUI ASUPRA TACTICII P.C. DIN RUSIA

1. SITUAŢIA INTERNAŢIONALĂ A R.S.F.S.R.

Situaţia internaţională a R.S.F.S.R. se caracterizează în momentul de faţă printr-un oarecare echilibru, care, deşi extrem de nestabil, a creat totuşi o conjunctură specifică în politica mondială.

Acest specific constă în următoarele : pe de o parte, burghezia internaţională, pătrunsă de ură înverşunată şi de duşmănie împotriva Rusiei Sovietice, este gata să se năpustească în orice clipă asupra ei pentru a o sugruma. Pe de altă parte, toate încercările de intervenţie militară, care au costat această burghezie sute de milioane de franci, s-au soldat printr-un eşec total, deşi în vremea aceea Puterea sovietică era mai slabă decît astăzi, iar moşierii şi capitaliştii ruşi aveau armate întregi pe teritoriul R.S.F.S.R. Opoziţia împotriva războiului cu Rusia Sovietică s-a accentuat în mod deosebit în toate ţările capitaliste, alimentînd mişcarea revoluţionară a proletariatului şi cuprinzînd mase foarte largi ale democraţiei mic-burgheze. Conflictul de interese dintre diferitele ţări imperialiste s-a accentuat şi se accentuează pe zi ce trece. Mişcarea revoluţionară creşte cu o vigoare remarcabilă în rîndul popoarelor asuprite din Orient, care numără sute de milioane de oameni. Datorită tuturor acestor împrejurări, imperialismul internaţional, deşi mult mai puternic decît Rusia Sovietică, s-a dovedit incapabil s-o sugrume, fiind nevoit pentru moment s-o recunoască sau s-o recunoască pe jumătate şi să iniţieze acorduri comerciale cu ea.

www.dacoromanica.ro

A rezultat un echilibru, e drept, cît se poate de şubred, cît se poate de instabil, dar totuşi un echilibru, care permite republicii socialiste să existe, desigur nu multă vreme, în încercuirea capitalistă.

2. RAPORTUL DE FORŢE DINTRE CLASE PE PLAN INTERNAŢIONAL

Pe baza acestei stări de lucruri s-a stabilit următorul raport de forţe dintre clase pe plan internaţional:

Burghezia internaţională, neavînd posibilitatea să ducă un război făţiş împotriva Rusiei Sovietice, rămîne în expectativă, pîndind momentul în care împrejurările îi vor permite să reînceapă acest război.

Proletariatul din ţările capitaliste înaintate şi-a format pretutindeni o avangardă, partidele comuniste, care cresc, păşind ferm spre cucerirea majorităţii proletariatului în fiecare ţară, anihilînd influenţa vechilor birocraţi trade-unionişti şi a vîrfurilor clasei muncitoare din America şi din Europa, vîrfuri pervertite de privilegiile imperialiste.

Democraţia mic-burgheză din ţările capitaliste, a cărei parte înaintată este reprezentată de Internaţionala a II-a şi de Internaţionala a II½[2], constituie în momentul de faţă principalul sprijin al capitalismului, întrucît sub influenţa ei rămîne majoritatea sau o parte considerabilă a muncitorilor şi a funcţionarilor din industrie şi comerţ, care se tem că în cazul unei revoluţii îşi vor pierde relativa bunăstare mic-burgheză creată de privilegiile imperialismului. Dar criza economică, care ia proporţii, înrăutăţeşte pretutindeni situaţia maselor largi, şi această împrejurare, paralel cu inevitabilitatea din ce în ce mai evidentă a unor noi războaie imperialiste atîta vreme cît se menţine capitalismul, face ca sus-amintitul sprijin să devină tot mai şubred.

Masele muncitoare din ţările coloniale şi semicoloniale, care constituie imensa majoritate a populaţiei globului, au fost trezite la viaţa politică încă de la începutul secolului al XX-lea, în special de revoluţiile din Rusia, Turcia, Persia şi China. Războiul imperialist din 1914—1918 şi Puterea sovietică din Rusia transformă definitiv aceste

www.dacoromanica.ro

mase într-un factor activ al politicii mondiale și al distrugerii imperialismului pe cale revoluționară, deși mica burghezie luminată din Europa și din America, inclusiv conducătorii Internaționalei a II-a și ai Internaționalei a II½, continuă să se încăpățîneze a nu vedea acest lucru. În fruntea acestor țări se află Indiile engleze, și aici revoluția se coace cu atît mai repede, cu cît, pe de o parte, devine mai numeros proletariatul industrial și cel feroviar, iar pe de altă parte devine mai bestială teroarea dezlănțuită de englezi, care recurg tot mai des la asasinate în masă (Amritsar) [3], la biciuirea în public etc.

3. RAPORTUL DE FORȚE DINTRE CLASE ÎN RUSIA

Situația politică internă din Rusia Sovietică este determinată de faptul că pentru prima dată în istoria omenirii vedem aici, de-a lungul unui șir de ani, numai două clase : proletariatul, format timp de decenii de marea industrie mecanizată, deși foarte tînără, dar totuși modernă, și mica țărănime, care constituie imensa majoritate a populației.

Marii proprietari funciari și capitaliști n-au dispărut în Rusia, dar ei au fost supuși unei exproprieri totale, au fost complet zdrobiți politicește ca clasă, ale cărei rămășițe s-au cuibărit printre funcționarii de stat ai Puterii sovietice. Ei și-au păstrat organizația de clasă în străinătate ca emigranți, numărul lor fiind probabil de 1 500 000—2 000 000 ; ei au peste 50 de cotidiane, scoase de toate partidele burgheze și „socialiste" (adică mic-burgheze), precum și resturi de armată și numeroase legături cu burghezia internațională. Această emigrație lucrează din răsputeri și folosește toate mijloacele pentru a distruge Puterea sovietică și a restaura capitalismul în Rusia.

4. PROLETARIATUL ȘI ȚĂRĂNIMEA ÎN RUSIA

Dată fiind această situație internă din Rusia, sarcina principală a proletariatului ei ca clasă dominantă este în momentul de față stabilirea și aplicarea justă a măsurilor necesare pentru conducerea țărănimii, pentru statornicirea unei alianțe trainice cu aceasta și pentru înfăptuirea a o

www.dacoromanica.ro

serie întreagă de treceri treptate la marea agricultură mecanizată socializată. Este o sarcină deosebit de grea în Rusia, atît din cauza stării de înapoiere în care se află ţara noastră, cît şi datorită faptului că este total ruinată de pe urma a şapte ani de război imperialist şi război civil. Dar şi fără această particularitate ea este una dintre cele mai grele sarcini ale construcţiei socialiste care se vor pune în faţa tuturor ţărilor capitaliste, cu excepţia, poate, a Angliei. Dar şi cînd este vorba de Anglia nu trebuie să uităm că, dacă clasa micilor agricultori arendaşi este în această ţară puţin numeroasă, în schimb este foarte ridicat procentul de muncitori şi de funcţionari care duc un mod de viaţă mic-burghez datorită înrobirii în fapt a sute de milioane de oameni din coloniile care „aparţin" Angliei.

De aceea, din punctul de vedere al dezvoltării revoluţiei proletare mondiale ca proces unitar, însemnătatea epocii prin care trece Rusia constă în încercarea şi în verificarea practică a politicii proletariatului, care are în mînă puterea de stat, faţă de masa mic-burgheză.

5. ALIANŢA MILITARĂ DINTRE PROLETARIAT ŞI ŢĂRĂNIME ÎN R.S.F.S.R.

Baza pentru stabilirea unor relaţii juste între proletariatul şi ţărănimea din Rusia Sovietică a fost creată în perioada 1917—1921, cînd invazia capitaliştilor şi moşierilor, sprijiniţi atît de burghezia din lumea întreagă, cît şi de toate partidele democraţiei mic-burgheze (eserii şi menşevicii), a creat, a statornicit şi a consolidat alianţa militară dintre proletariat şi ţărănime pentru apărarea Puterii sovietice. Războiul civil este forma cea mai acută a luptei de clasă ; şi cu cît această luptă este mai acută, cu atît mai repede se mistuie în focul ei toate iluziile şi prejudecăţile mic-burgheze, cu atît mai limpede le dovedeşte însăşi practica chiar şi celor mai înapoiate pături ale ţărănimii că numai dictatura proletariatului o poate salva, că eserii şi menşevicii nu sînt de fapt decît nişte slugi ale moşierilor şi capitaliştilor.

Dar dacă alianţa militară dintre proletariat şi ţărănime a fost — şi nu se putea să nu fie — prima formă de alianţă

www.dacoromanica.ro

trainică între aceste clase, ea n-ar fi putut să se mențină nici cîteva săptămîni fără o anume alianță economică între ele. Statul muncitoresc a dat țăranului tot pămîntul și l-a apărat împotriva moșierului și a chiaburului ; țăranii au dat muncitorilor produse alimentare pe credit pînă la refacerea marii industrii.

6. TRECEREA LA RELAȚII ECONOMICE NORMALE ÎNTRE PROLETARIAT ȘI ȚĂRĂNIME

Alianța dintre proletariat și micii țărani va putea deveni absolut justă și stabilă din punct de vedere socialist numai atunci cînd transporturile și marea industrie, complet refăcute, vor oferi proletariatului posibilitatea de a da țăranilor în schimbul produselor alimentare toate produsele care le sînt necesare pentru ei și pentru îmbunătățirea gospodăriei lor. Acest lucru nu putea fi în nici un caz realizat dintr-o dată într-o țară totalmente ruinată. Pentru un stat nu îndeajuns de organizat, sistemul predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole a fost măsura cea mai la îndemînă pentru a putea rezista în războiul nemaipomenit de greu împotriva moșierilor. Recolta proastă și lipsa de nutreț din 1920 au accentuat și mai mult mizeria, și așa destul de cruntă, a țăranilor, făcînd să fie absolut necesară trecerea imediată la impozitul în natură.

Impozitul în natură, atunci cînd e moderat, duce imediat la o îmbunătățire serioasă a situației țărănimii, făcînd-o totodată să fie interesată în mărirea suprafețelor cultivate și în îmbunătățirea agriculturii.

Impozitul în natură constituie trecerea de la rechiziționarea oricăror surplusuri de cereale ale țăranului la un schimb socialist just de produse între industrie și agricultură.

7. CONDIȚIILE ÎN CARE PUTEREA SOVIETICĂ ADMITE CAPITALISMUL ȘI CONCESIUNILE ȘI SEMNIFICAȚIA ACESTUI FAPT

Impozitul în natură înseamnă, firește, libertatea țăranului de a dispune de surplusurile rămase după plata impozitului. În măsura în care statul nu va putea pune la

www.dacoromanica.ro

dispoziţia ţăranului produse ale industriei socialiste în schimbul tuturor acestor surplusuri, libertatea de a le vinde înseamnă inevitabil libertatea de dezvoltare a capitalismului.

Totuşi, în limitele arătate, aceasta nu constituie cîtuşi de puţin o primejdie pentru socialism atîta timp cît transporturile şi marea industrie rămîn în mîna proletariatului. Dimpotrivă, dezvoltarea capitalismului sub controlul şi prin reglementarea statului proletar (adică a capitalismului „de stat" în *acest* sens al cuvîntului) este avantajoasă şi necesară (fireşte, numai într-o anumită măsură) într-o ţară de mici ţărani, ruinată şi total înapoiată, întrucît ea poate grăbi ridicarea *imediată* a agriculturii. Acest lucru este valabil în şi mai mare măsură în privinţa concesiunilor : fără a renunţa la naţionalizare, statul muncitoresc dă în arendă capitaliştilor străini anumite mine, păduri, exploatări petroliere şi altele pentru a primi de la aceştia utilaj şi maşini în plus care ne vor permite să grăbim refacerea marii industrii sovietice.

Acordînd concesionarilor o parte din aceste produse foarte preţioase, statul muncitoresc plăteşte astfel negreşit un tribut burgheziei mondiale ; fără a disimula cîtuşi de puţin acest lucru, trebuie să înţelegem limpede că ne convine să plătim un asemenea tribut, deoarece aceasta ne va permite să grăbim refacerea marii noastre industrii şi să îmbunătăţim serios situaţia muncitorilor şi a ţăranilor.

8. SUCCESELE POLITICII NOASTRE ÎN DOMENIUL APROVIZIONĂRII

În 1917—1921 politica Rusiei Sovietice în domeniul aprovizionării a fost, fără îndoială, foarte aproximativă, imperfectă şi a dat naştere la multe abuzuri. În aplicarea ei au fost comise o serie de greşeli. Dar în condiţiile de atunci această politică a fost, în linii generale, singura posibilă. Şi ea şi-a îndeplinit sarcina ei istorică : a salvat

www.dacoromanica.ro

dictatura proletariatului într-o țară ruinată și înapoiată. Indiscutabil însă că ea s-a perfecționat cu încetul. În primul an în care am avut puterea deplină (1. VIII. 1918—1. VIII. 1919), statul a colectat 110 000 000 de puduri de cereale, în al doilea an 220 000 000 de puduri, în al treilea peste 285 000 000 de puduri. Astăzi, avînd deja o experiență practică, ne propunem și sperăm că vom reuși să colectăm 400 000 000 de puduri (volumul impozitului în natură = 240 000 000 de puduri). Ca să poată sta ferm pe picioare economicește, ca să asigure refacerea — chiar înceată, dar neîntreruptă — a marii industrii și să creeze un sistem financiar just, statul muncitoresc trebuie neapărat să posede efectiv un fond suficient de produse alimentare.

9. BAZA MATERIALĂ A SOCIALISMULUI ȘI PLANUL DE ELECTRIFICARE A RUSIEI

Baza materială a socialismului nu poate fi decît marea industrie mecanizată, care este capabilă să reorganizeze și agricultura. Dar nu ne putem limita la această teză generală, ci trebuie s-o concretizăm. O mare industrie care să corespundă nivelului atins de tehnica modernă și să fie capabilă să reorganizeze agricultura înseamnă electrificarea întregii țări. A fost necesar să efectuăm munca științifică cerută de elaborarea planului unei asemenea electrificări a R.S.F.S.R., muncă pe care am îndeplinit-o. Lucrarea, la care au luat parte peste 200 dintre cei mai buni oameni de știință, ingineri și agronomi din Rusia, a fost dusă la bun sfîrșit, tipărită într-o carte voluminoasă și aprobată în linii mari de Congresul al VIII-lea al Sovietelor din Rusia în decembrie 1920. Acum a fost pusă la punct convocarea unui congres al electrotehnicienilor din Rusia, care se va întruni în august 1921 și va examina în amănunțime această lucrare, după care ea va fi definitiv aprobată de guvern [4]. Prima parte a lucrărilor de electrificare urmează a fi executată în 10 ani ; ele vor necesita circa 370 000 000 de zile de muncă.

www.dacoromanica.ro

Dacă în 1918 am construit 8 noi uzine electrice (cu o putere de 4 757 kW), în 1919 am construit 36 (cu o putere de 1 648 kW), iar în 1920 — 100 (cu o putere de 8 699 kW).

Oricît de modest ar fi acest început pentru întinsa noastră țară, totuși el a fost făcut, munca a pornit și merge din ce în ce mai bine. După războiul imperialist, după ce un milion de prizonieri au avut prilejul să vadă în Germania tehnica modernă înaintată, după experiența a trei ani de război civil — experiență grea, dar care oțelește —, țăranul rus nu mai este cel de altădată. Cu fiecare lună ce trece el vede tot mai limpede, tot mai bine că numai conducerea proletariatului poate salva masa micilor agricultori din robia capitalului și o poate duce la socialism.

10. ROLUL „DEMOCRAȚIEI PURE" AL INTERNAȚIONALELOR A II-A ȘI A II½, AL ESERILOR ȘI AL MENȘEVICILOR DE ALIAȚI AI CAPITALULUI

Dictatura proletariatului nu înseamnă încetarea luptei de clasă, ci continuarea ei într-o formă nouă și cu mijloace noi. Cît timp mai există clase, cît timp burghezia răsturnată într-o țară își înzecește pe scară internațională atacurile împotriva socialismului, această dictatură este necesară. Într-o epocă de tranziție, clasa micilor agricultori nu poate să nu manifeste o serie de oscilări. Greutățile legate de această stare de tranziție și influența burgheziei provoacă în mod inevitabil, din timp în timp, oscilări în starea de spirit a acestei mase. Proletariatului, care este slăbit și în oarecare măsură declasat prin distrugerea bazei sale vitale, marea industrie mecanizată, îi revine o sarcină foarte grea, cea mai măreață sarcină istorică: de a rezista în ciuda acestor oscilări și de a-și duce pînă la capăt opera de eliberare a muncii de sub jugul capitalului.

Expresia politică a oscilărilor micii burghezii este politica partidelor democratice mic-burgheze, partidele Internațio-

www.dacoromanica.ro

nalei a II-a și a II½, care la noi în Rusia sînt partidul eserilor („socialiștilor-revoluționari") și cel al menșevicilor. Avîndu-și acum statele lor majore și ziarele lor în străinătate, aceste partide sînt de fapt în bloc cu întreaga contrarevoluție burgheză, slujind-o cu credință.

Conducătorii inteligenți ai marii burghezii ruse, în frunte cu Miliukov, șeful partidului „cadeților" („democraților constituționaliști"), au apreciat absolut clar, precis și fără echivoc acest rol al democrației mic-burgheze, adică al eserilor și menșevicilor. Cînd s-a produs rebeliunea de la Kronstadt, în care și-au unit forțele menșevicii, socialiștii-revoluționari și albgardiștii, Miliukov s-a pronunțat pentru lozinca : „Soviete fără bolșevici" („Pravda" nr. 64, 1921, extras din ziarul „Poslednie Novosti" [5], editat la Paris). Dezvoltîndu-și ideea, el scria : menșevicii și eserii trebuie să-și ocupe „locul ce li se cuvine", deoarece lor le revine sarcina *de a efectua prima deplasare* a puterii din mîna bolșevicilor. Miliukov, conducătorul marii burghezii, ține seama cum se cuvine de învățămintele tuturor revoluțiilor, care au arătat că democrația mic-burgheză nu este capabilă să păstreze puterea, servind întotdeauna doar de camuflaj pentru dictatura burgheziei, fiind doar o treaptă care duce spre puterea totală a burgheziei.

Revoluția proletară din Rusia confirmă o dată mai mult această experiență din anii 1789—1794 și 1848—1849, confirmă cuvintele lui F. Engels, care, în scrisoarea către Bebel din 11.XII.1884, scria :

„...Democrația pură... va dobîndi în momentul revoluției, pentru scurt timp, o însemnătate vremelnică : va fi ultima ancoră de salvare a întregii economii burgheze și chiar feudale... Tot așa în 1848, întreaga masă feudală-birocratică a sprijinit din martie pînă în septembrie pe liberali pentru a ține masele revoluționare în stare de supunere... În orice caz, în timpul crizei și a doua zi după ea, singurul nostru adversar va fi întreaga masă reacționară grupată în jurul democrației pure și cred că în nici un caz nu trebuie

www.dacoromanica.ro

să scăpăm din vedere acest lucru" (publicată în limba rusă în ziarul „Kommunisticeskii Trud" [6], 1921, nr. 360 din 9. VI. 1921, în articolul tov. V. Adoratski „Marx şi Engels despre democraţie". În limba germană, în cartea : Friedrich Engels, „Testament politic", Berlin 1920 ; „Biblioteca internaţională a tineretului" nr. 12, p. 19) [7].

N. Lenin

Moscova, Kremlin, 13. VI. 1921.

Publicat la Moscova în 1921, în broşură editată de Secţia de presă a Internaţionalei Comuniste

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

2

SCRISOARE CĂTRE O. W. KUUSINEN ŞI OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE „TEZE CU PRIVIRE LA CONSTRUCŢIA ORGANIZATORICĂ, METODELE DE ACŢIUNE ŞI CONŢINUTUL ACTIVITĂŢII PARTIDELOR COMUNISTE“ [8]

Tovarăşului *Kuusinen*

Urgent.

Adresa : la sediul grupului comunist finlandez sau la Comintern.

10/VI.

Tov. Kuusinen !

Am citit cu multă plăcere articolul dv. (3 capitole) şi tezele.

Anexez observaţiile făcute de mine pe marginea tezelor.

Vă sfătuiesc să găsiţi imediat un tovarăş *german* (un german veritabil), care *să corecteze* textul german (al articolului şi al tezelor). Ar fi de dorit ca, din însărcinarea dv., acest tovarăş să dea citire articolului dv. *ca raport* la Congresul al III-lea (va fi mult mai bine ca delegaţii germani să-l audă rostit *de un german*) [9].

Sfatul meu este să omiteţi sfîrşitul (tezelor).

Mult mai amănunţit despre propagandă şi agitaţie, — în special despre presă, dar şi despre propaganda prin viu grai.

După părerea mea, trebuie să vă asumaţi neapărat *sarcina* de a prezenta raportul la *acest* congres. Îi voi scrie azi lui Zinoviev în acest sens.

Salutări cordiale !

Al dv., *Lenin*

www.dacoromanica.ro

Tezele

(Teza a 6-a sau) §6, alineatul 2, ultima frază trebuie să sune astfel :

„...va moşteni inevitabil, într-o anumită măsură, această tendinţă de la... mediul...“

Iar fraza următoare :

„...Partidul comunist *trebuie să învingă* această tendinţă printr-o muncă organizatorică perseverentă şi sistematică şi prin *repetate* îmbunătăţiri şi corective...“

(Teza a 7-a sau) §7 :

Trebuie insistat asupra faptului că în majoritatea partidelor legale din Apus lipseşte tocmai această activitate, adică activitatea (revoluţionară) *de zi cu zi a fiecărui* membru de partid.

Iată răul cel mai mare.

Schimbarea acestei situaţii este cea mai dificilă dintre sarcini.

Or, aceasta este lucrul cel mai important.

§ 10.

Mult mai pe larg.

Mai multe detalii.

Exemple.

Rolul ziarului.

Ziarul „nostru“ în comparaţie cu ziarul capitalist *obişnuit*.

Munca pentru ziarul „nostru“.

Exemplu : ziarele ruseşti în anii 1912—1913.

Lupta împotriva ziarelor burgheze. Demascarea venalităţii lor, a minciunilor pe care le răspîndesc ele etc.

Difuzarea de foi volante.

Agitaţia la domiciliu.

Excursii duminicale etc.

Mult, mult mai amănunţit.

§ 11 — tot mult, mult mai amănunţit.

§ 13. Prezentarea de dări de seamă şi *discutarea* lor în „celule“.

www.dacoromanica.ro

Referate asupra organizațiilor ostile, și *în special asupra celor mic-burgheze* (Labour Party, partidele socialiste etc.).

Trebuie insistat asupra obligației de a activa *în masele* proletariatului neorganizat și ale celui organizat în sindicatele galbene (inclusiv în Internaționalele a II-a și a II[1/2]), precum și în rîndurile păturilor *neproletare de oameni ai muncii.*

§§ 26 și 27.

Aceste teze n-au nici o legătură cu conținutul raportului. Ele nu țin de „problema organizatorică".

Pe această temă se poate scrie mai bine un articol pentru revista „*Internaționala Comunistă*" [10], de pildă „Probleme organizatorice în perioade revoluționare" sau cam așa ceva.

Sau : „Cu privire la revoluția incipientă și sarcinile noastre" (pe baza experienței ruse și a celei finlandeze).

Scris la 10 iunie 1921

Publicat pentru prima oară în 1958, în revista „Probleme ale păcii și socialismului" nr. 3

Se tipărește după manuscris
Tradus din limba germană

www.dacoromanica.ro

3

CUVÎNTARE ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA ITALIANĂ [11] 28 IUNIE

Tovarăşi ! Aş vrea să răspund mai ales tovarăşului Lazzari. El a spus : „Veniţi cu fapte concrete, nu cu vorbe !“ Perfect. Dacă vom urmări dezvoltarea tendinţei reformiste şi oportuniste din Italia, ce va fi asta : vorbe sau fapte ? În declaraţiile voastre şi în întreaga voastră politică, scăpaţi din vedere împrejurarea, foarte semnificativă pentru mişcarea socialistă din Italia, că nu numai tendinţa, ci şi grupul oportunist şi reformist există de multă vreme. Îmi aduc bine aminte de vremea cînd Bernstein şi-a început propaganda sa oportunistă, care a sfîrşit ajungînd la social-patriotism, la trădare şi la falimentul Internaţionalei a II-a. Încă de pe atunci Turati ne era cunoscut nu numai după nume, ci şi după propaganda pe care a desfăşurat-o în partidul italian şi în mişcarea muncitorească italiană, al cărei dezorganizator a fost în decursul celor 20 de ani care s-au scurs de atunci. Timpul nu-mi permite să studiez temeinic materialele privitoare la partidul italian, dar cred că un document dintre cele mai importante este darea de seamă asupra conferinţei de la Reggio-Emilia [12] a lui Turati şi a amicilor săi, dare de seamă publicată într-unul dintre ziarele burgheze italiene, în „Stampa“ [13] sau în „Corriere della Sera“ [14], nu-mi amintesc bine. Am comparat-o cu cele publicate în „Avanti !“ [15] Nu constituie asta o dovadă suficientă ? După Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste, în

www.dacoromanica.ro

discuția purtată de noi cu Serrati și cu amicii săi, le-am spus deschis și net cum se prezintă, după părerea noastră, situația. Le-am declarat că partidul italian nu poate deveni un partid comunist cît timp mai tolerează în rîndurile lui oameni ca Turati.

Ce sînt acestea : fapte politice sau tot numai vorbe ? Iar cînd, după Congresul al II-lea al Internaționalei Comuniste, am spus deschis proletariatului italian : „Nu vă uniți cu reformiștii, cu Turati", și cînd Serrati a început să publice în presa italiană o serie de articole împotriva Internaționalei Comuniste și a convocat o consfătuire separată a reformiștilor [16], ce-au fost toate acestea : vorbe doar ? Asta însemna mai mult decît o sciziune, însemna crearea unui nou partid. Trebuie să fii orb ca să nu vezi acest lucru. Documentul acesta are o însemnătate hotărîtoare pentru problema în discuție. Toți cei care au participat la conferința de la Reggio-Emilia trebuie să fie excluși din partid : ei sînt menșevici — nu menșevici ruși, ci menșevici italieni. Lazzari a spus : „Noi cunoaștem psihologia poporului italian". Eu unul nu m-aș încumeta să afirm așa ceva în legătură cu poporul rus ; dar asta nu are importanță. „Socialiștii italieni înțeleg bine spiritul poporului italian", a spus Lazzari. Se poate, nu contest. Dar menșevismul italian, dacă ținem seama de datele concrete și de nedorința lor tenace de a-l dezrădăcina, vedem că nu le este cunoscut. Sîntem nevoiți să spunem : trebuie să confirmăm, oricît de trist ar fi acest lucru, rezoluția Comitetului nostru Executiv. Din Internaționala Comunistă nu pot face parte partide care tolerează în rîndurile lor oportuniști și reformiști de felul lui Turati.

„De ce să schimbăm denumirea partidului ? — întreabă tov. Lazzari. — Ea este cît se poate de satisfăcătoare". Noi însă nu putem împărtăși această părere. Noi cunoaștem istoria Internaționalei a II-a, declinul și falimentul ei. Nu cunoaștem noi oare istoria partidului german ? Nu știm noi oare că cea mai mare nenorocire a mișcării mun-

www.dacoromanica.ro

citoreşti din Germania este că ei n-au săvîrşit ruptura încă înainte de război ? Asta a costat viaţa a 20 000 de muncitori, daţi pe mîna guvernului german de către scheidemanniştii şi centriştii în urma polemicii şi plîngerilor lor împotriva comuniştilor germani [17].

Şi nu vedem noi acum acelaşi tablou în Italia ? Partidul italian n-a fost niciodată un partid cu adevărat revoluţionar. Marea lui nenorocire este că el nu a rupt cu menşevicii şi cu reformiştii încă înainte de război şi că aceştia au continuat să rămînă în partid. Tovarăşul Lazzari spune : „Noi recunoaştem întru totul necesitatea rupturii cu reformiştii ; singura divergenţă constă în faptul că noi n-am considerat necesar s-o săvîrşim la Congresul de la Livorno". Dar faptele ne spun altceva. Nu e prima oară cînd discutăm problema reformismului italian. Anul trecut, discutînd cu Serrati pe această temă, l-am întrebat : „Să ne fie cu iertare, dar de ce sciziunea în partidul italian nu poate fi săvîrşită chiar acum, de ce trebuie să fie amînată ?". Şi ce răspuns ne-a dat Serrati la întrebarea noastră ? Nici unul. Tov. Lazzari citează un articol al lui Frossard în care se spune că „trebuie să fii abil şi inteligent", văzînd, probabil, în aceste cuvinte un argument în favoarea lui şi împotriva noastră. Eu cred că greşeşte. Dimpotrivă, este un argument admirabil în favoarea noastră şi împotriva tov. Lazzari. Cînd va fi nevoit să explice muncitorilor italieni comportarea şi plecarea sa, ce vor spune aceştia ? Dacă vor considera că tactica noastră este abilă şi inteligentă în comparaţie cu zigzagurile pretinsei stîngi comuniste — ale acelei stîngi care nu este întotdeauna nici măcar comunistă, ci de cele mai multe ori aduce a anarhism — ce le veţi răspunde ?

Ce înseamnă toate poveştile lui Serrati şi ale partidului său că singura dorinţă a ruşilor este să fie imitaţi ? Noi cerem tocmai contrarul. Nu e suficient să cunoşti pe de rost rezoluţiile comuniste şi să faci uz cu orice prilej de fraze revoluţionare. Asta e prea puţin şi noi sîntem din capul locului împotriva comuniştilor care ştiu pe dinafară

www.dacoromanica.ro

diversele rezoluții. Prima condiție a adevăratului comunism este ruptura cu oportunismul. Cu comuniștii care subscriu la această condiție vom sta de vorbă degajat și deschis și vom avea tot dreptul și curajul să le spunem : „Nu faceți prostii ; fiți inteligenți și abili". Dar noi vom vorbi astfel numai cu comuniștii care au rupt cu oportuniștii, ceea ce încă nu se poate spune despre voi. Și de aceea repet : sper că congresul va aproba rezoluția Comitetului Executiv. Tovarășul Lazzari a spus : „Sîntem într-o perioadă de pregătire". E perfect adevărat. Sînteți într-o perioadă de pregătire. Prima etapă a acestei perioade este ruptura cu menșevicii ; trebuie s-o rupeți cu ei așa cum am rupt-o noi în 1903 cu menșevicii noștri. Din cauză că partidul german nu a rupt-o cu menșevicii, întreaga clasă muncitoare germană suferă în cursul îndelungatei și grelei perioade postbelice din istoria revoluției germane.

Tovarășul Lazzari spune că partidul italian se află într-o perioadă de pregătire. Sînt întru totul de acord. Prima etapă trebuie să constea într-o ruptură serioasă, definitivă, fermă și fără echivoc cu reformismul. Atunci masa va trece în întregime de partea comunismului. A doua etapă nu va consta nicidecum în repetarea unor lozinci revoluționare. Ea va consta în adoptarea hotărîrilor noastre inteligente și abile, care vor fi întotdeauna inteligente și abile și vor repeta mereu : principiile revoluționare fundamentale trebuie să fie adaptate la particularitățile diferitelor țări.

În Italia, revoluția va decurge altfel decît în Rusia. Ea va începe altfel. Cum anume ? Nu știm nici noi și nici voi nu știți. Comuniștii italieni nu sînt totdeauna destul de comuniști. În timpul ocupării fabricilor în Italia s-a afirmat acolo măcar un comunist [18] ? Nu, căci pe atunci încă nu exista comunism în Italia ; se poate vorbi de un anumit anarhism, dar nicidecum de un comunism marxist. Acesta trebuie abia să fie creat, sădit în masele muncitoare prin experiența luptei revoluționare. Iar primul pas în această direcție este ruptura definitivă cu menșevicii, care timp de peste 20 de ani au colaborat și au lucrat cu guvernul

www.dacoromanica.ro

burghez. Se prea poate ca Modigliani, pe care am avut ocazia să-l observ la conferinţele de la Zimmerwald şi Kiental, să fie un politician destul de abil ca să nu intre într-un guvern burghez, ci să rămînă în centrul partidului socialist, unde poate aduce burgheziei foloase mult mai mari. Dar întreaga poziţie teoretică, întreaga propagandă, întreaga agitaţie a grupului Turati şi a amicilor săi înseamnă colaborare cu burghezia. Nu ne-o dovedesc oare numeroasele pasaje citate de Gennari în cuvîntarea lui? Da, aşa arată frontul unic pe care l-a pregătit deja Turati. De aceea trebuie să-i spun tov. Lazzari: prin cuvîntări ca cea rostită de dumneata sau ca aceea pe care a rostit-o aici tov. Serrati revoluţia nu se pregăteşte, ci se dezorganizează. (Strigăte de „Bravo!". Aplauze.)

La Livorno aţi avut o majoritate însemnată. Aţi avut 98 000 de voturi faţă de 14 000 de voturi ale reformiştilor şi 58 000 ale comuniştilor. Pentru începutul unei mişcări pur comuniste într-o ţară ca Italia, cu cunoscutele ei tradiţii, fără ca sciziunea să fi fost suficient pregătită, cifrele citate reprezintă un mare succes pentru comunişti.

Este o mare victorie, o dovadă palpabilă că mişcarea muncitorească din Italia se va dezvolta mai repede decît s-a dezvoltat mişcarea noastră din Rusia, căci, dacă cunoaşteţi cifrele referitoare la mişcarea noastră, ştiţi, desigur, că în februarie 1917, după căderea ţarismului şi în timpul republicii burgheze, noi constituiam încă o minoritate faţă de menşevici. Şi asta după 15 ani de luptă înverşunată şi de sciziuni. La noi aripa dreaptă nu s-a dezvoltat şi n-a fost atît de simplu cum presupuneţi cînd vorbiţi despre Rusia pe un ton de desconsiderare. Fără îndoială că în Italia dezvoltarea se va produce cu totul altfel. După 15 ani de luptă cu menşevicii şi după căderea ţarismului, noi am început să lucrăm cu un număr mult mai mic de aderenţi. Voi aveţi 58 000 de muncitori cu orientare comunistă faţă de 98 000 de centrişti uniţi, care au o poziţie neprecisă. Aceasta este o dovadă, un fapt care

www.dacoromanica.ro

trebuie să-i convingă neapărat pe toți cei ce nu vor să închidă ochii în fața mișcării de masă a muncitorilor italieni. Nu vine totul dintr-o dată. Dar acest fapt dovedește că de partea noastră sînt masele muncitorești, nu vechii conducători, nu birocrați, profesori universitari și ziariști, ci clasa cu adevărat exploatată, avangarda celor exploatați. Și asta arată ce mare greșeală ați comis la Livorno. Faptul este cert. Ați avut 98 000 de voturi, dar ați preferat să vă uniți cu 14 000 de reformiști împotriva a 58 000 de comuniști. Chiar dacă acești comuniști nu ar fi comuniști adevărați, dacă n-ar fi decît adepți ai lui Bordiga — ceea ce nu este adevărat, căci după Congresul al II-lea Bordiga a declarat loial că renunță la orice anarhism și antiparlamentarism —, trebuia să mergeți cu ei. Dar voi ce-ați făcut? Ați preferat să vă uniți cu 14 000 de reformiști și să rupeți cu 58 000 de comuniști, și asta e cea mai bună dovadă că politica lui Serrati a fost o nenorocire pentru Italia. Noi n-am vrut niciodată ca Serrati să imite în Italia revoluția rusă. Asta ar fi o prostie. Avem destulă minte și sîntem destul de supli ca să nu susținem o asemenea prostie. Dar Serrati a dovedit că n-a avut dreptate în politica pe care a dus-o în Italia. Poate că a trebuit să manevreze. Este expresia pe care a repetat-o foarte des aici anul trecut. El spunea: „Noi știm să manevrăm; noi nu vrem imitație servilă. Asta ar fi o idioție. Ca să ajungem la separarea de oportunism va trebui să manevrăm. Voi, rușii, nu vă pricepeți la asta. Noi, italienii, sîntem mai pricepuți. Vom trăi și vom vedea". Și ce am văzut? Serrati a manevrat admirabil. A rupt cu cei 58 000 de comuniști. Iar acum tovarășii vin aici și declară: „Dacă ne veți exclude, masele vor fi dezorientate". Nu, tovarăși, vă înșelați. Masele muncitorești din Italia sînt dezorientate acum și le va fi de folos dacă le vom spune: „Alegeți, tovarăși, alegeți, muncitori italieni, între Internaționala Comunistă, care nu vă va cere niciodată să-i imitați servil pe ruși, și menșevici, pe care îi cunoașteți

www.dacoromanica.ro

de 20 de ani şi nu-i vom tolera niciodată alături de noi într-o adevărată Internaţională Comunistă revoluţionară". Iată ce le vom spune muncitorilor italieni. Şi nu ne îndoim cîtuşi de puţin în privinţa rezultatului. Masele muncitoreşti ne vor urma. (Puternice exclamaţii aprobative.)

O relatare a apărut în ziarele „Pravda" nr. 141 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 141 din 1 iulie 1921

Publicat pentru prima oară în întregime la 4 iulie 1921, în „Buletinul Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste" nr. 8

Se tipăreşte după: „Al III-lea Congres Mondial al Internaţionalei Comuniste. Dări de seamă stenografice", Petrograd, 1922

www.dacoromanica.ro

4

CUVÎNTARE ÎN APĂRAREA TACTICII INTERNAȚIONALEI COMUNISTE
1 IULIE

Tovarăşi, spre marele meu regret trebuie să mă limitez la o atitudine de autoapărare. (R î s e t e.) Zic spre marele meu regret, întrucît, după ce am luat cunoştinţă de cuvîntarea tovarăşului Terracini şi de amendamentele prezentate de cele trei delegaţii, aş fi voit foarte mult să trec la ofensivă, deoarece împotriva vederilor susţinute de Terracini şi de aceste trei delegaţii trebuie dusă, la drept vorbind, o acţiune ofensivă [19]. Dacă congresul nu va porni o ofensivă hotărîtă împotriva acestor greşeli, împotriva acestor prostii „de stînga", întreaga mişcare va fi condamnată la pieire. Iată profunda mea convingere. Dar noi sîntem marxişti organizaţi şi disciplinaţi. Nu ne putem limita la discursuri îndreptate împotriva a diverşi tovarăşi. Noi, ruşii, ne-am săturat pînă peste cap de aceste fraze de stînga. Noi sîntem oameni ai organizării. În elaborarea planurilor noastre trebuie să procedăm în mod organizat şi să încercăm să găsim linia justă. Fireşte, nu e un secret pentru nimeni că tezele noastre reprezintă un compromis. Şi de ce n-ar fi aşa ? Între comunişti, care se află acum la al treilea congres al lor şi care au elaborat anumite principii fundamentale, compromisurile sînt necesare în anumite condiţii Tezele noastre, prezentate de delegaţia rusă, au fost studiate şi pregătite în modul cel mai minuţios ; ele sînt rezultatul unor îndelungate reflecţii şi consfătuiri cu diferite delegaţii. Ele au drept scop stabilirea liniei fundamentale a Internaţionalei Comuniste şi sînt necesare îndeosebi acum, după ce noi nu ne-am limitat la dezavuarea formală a ade-

www.dacoromanica.ro

văraţilor centrişti, ci i-am şi exclus din partid. Iată faptele. Eu trebuie să iau apărarea acestor teze. Şi astăzi cînd Terracini vine şi declară că trebuie să continuăm lupta împotriva centriştilor, iar apoi arată cum înţeleg să ducă această luptă, eu spun că, dacă aceste amendamente dovedesc o anumită orientare, trebuie să pornim o luptă necruţătoare împotriva acestei orientări, deoarece în caz contrar nici vorbă nu poate fi de comunism şi de Internaţionala Comunistă. Mă miră că Partidul Muncitoresc Comunist din Germania [20] n-a subscris la aceste amendamente. (R î s e t e.) Ascultaţi, vă rog, ce susţine Terracini şi ce spun aceste amendamente. Ele încep aşa: „La pagina întîi, coloana întîi, rîndul 19, să se şteargă «Majoritate...»". Majoritate! E un cuvînt cît se poate de periculos! (R î s e t e.) Apoi, în locul cuvintelor „principii fundamentale" trebuie pus „ţeluri". Principii fundamentale şi ţeluri sînt două lucruri diferite: în privinţa ţelurilor, şi anarhiştii vor fi de acord cu noi, deoarece şi ei sînt pentru desfiinţarea exploatării şi a deosebirilor de clasă.

N-am avut ocazia să mă întîlnesc şi să stau de vorbă cu mulţi anarhişti, dar îi cunosc destul de bine. Uneori am reuşit să mă înţeleg cu ei asupra ţelurilor, dar niciodată asupra principiilor. Principiile nu sînt ţel, nu sînt program, nu sînt tactică şi nici teorie. Tactica şi teoria nu sînt principii. Ce ne deosebeşte de anarhişti din punctul de vedere al principiilor? Principiile comunismului constau în instaurarea dictaturii proletariatului şi în folosirea de către stat a constrîngerii în perioada de trecere. Acestea sînt principiile comunismului, dar nu acesta este ţelul lui. Aşadar, tovarăşii care au făcut această propunere au comis o greşeală.

În al doilea rînd, acolo se spune: „Să se şteargă «majoritate»". Citiţi tot textul:

„Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste procedează la reexaminarea problemelor de tactică în condiţii în care într-o serie întreaga de ţari situaţia obiectivă a căpătat un mai pronunţat caracter revoluţionar şi în care s-au organizat o serie de partide comuniste de masa, care însa, în lupta lor cu adevărat revoluţionară, n-au luat nicăieri efectiv în mîna conducerea majorităţii clasei muncitoare".

www.dacoromanica.ro

Dar iată că unii vor să șteargă cuvîntul „majoritate". Dacă nu putem să ne înțelegem în privința unor lucruri atît de simple, nu văd cum vom putea să lucrăm împreună și să ducem proletariatul la victorie. Și nu e de mirare că nu putem să ajungem la o înțelegere nici în problema principiilor. Arătați-mi un partid care să fi cucerit majoritatea clasei muncitoare. Terracini nici nu s-a gîndit să dea vreun exemplu, și un asemenea exemplu nu există.

Așadar, în loc de „principii" să punem „țeluri", iar cuvîntul „majoritate" să-l ștergem. Foarte mulțumim ! Nu vom accepta una ca asta. Nici partidul german — unul dintre cele mai bune partide —, nici el nu are de partea sa majoritatea clasei muncitoare. Asta-i realitatea. Noi care ne aflăm în fața celei mai grele lupte, nu ne temem să spunem acest adevăr ; sînt aici însă trei delegații care vor să înceapă cu un neadevăr, căci, dacă va șterge cuvîntul „majoritate", congresul va dovedi prin asta că vrea un neadevăr. E foarte clar.

Urmează apoi amendamentul acesta : „La pagina 4, coloana 1, rîndul 10, «să se șteargă» cuvintele «Scrisoare deschisă» etc." [21]. Am ascultat azi o cuvîntare în care am găsit aceeași idee. Dar în această cuvîntare ea apărea ca ceva foarte firesc. Este vorba de cuvîntarea tov. Hempel, membru al P.M.C.G. El a declarat : „«Scrisoarea deschisă» a fost un act de oportunism". Spre marele meu regret și spre marea mea rușine, am mai auzit asemenea păreri în discuții particulare. Dar cînd văd că la congres, după atît de îndelungi dezbateri, „Scrisoarea deschisă" este calificată drept un act de oportunism, trebuie să spun că asta este o adevărată rușine ! Și iată că vine tov. Terracini în numele celor trei delegații și vrea să șteargă cuvintele „Scrisoare deschisă". Ce sens mai are atunci lupta împotriva P.M.C.G. ? „Scrisoarea deschisă" este un pas politic model. Așa se afirmă în tezele noastre. Și noi trebuie să susținem neapărat acest adevăr. Este un model, deoarece este prima acțiune în cadrul unei metode practice de atragere a majorității clasei muncitoare. Cine nu înțelege că în Europa — unde aproape toți proletarii sînt organizați — trebuie să cucerim majoritatea clasei muncitoare, cine n-a

www.dacoromanica.ro

înţeles asta în cei trei ani ai marii revoluţii, este pierdut pentru mişcarea comunistă şi nu va învăţa niciodată nimic.

Terracini declară că, deşi partidul nostru era puţin numeros, noi am învins în Rusia. El este nemulţumit de ceea ce se spune în teze cu privire la Cehoslovacia. S-au propus 27 de amendamente şi, dacă aş porni să le critic, ar trebui să vorbesc, asemenea unora dintre oratorii precedenţi, cel puţin trei ore... S-a arătat aici că Partidul Comunist din Cehoslovacia numără 300 000—400 000 de membri, că trebuie să atragem majoritatea, să creăm o forţă invincibilă şi să atragem în continuare noi mase de muncitori. Terracini este gata de atac. El spune: dacă partidul numără deja 400 000 de muncitori, ce mai avem nevoie de alţii? Ştergeţi asta! (R î s e t e.) El se teme de cuvîntul „mase" şi vrea să-l suprime. Tov. Terracini n-a înţeles mare lucru din revoluţia rusă.

În Rusia noi am fost un partid puţin numeros, dar am avut de partea noastră majoritatea Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi ţăranilor din întreaga ţară. (O voce d i n s a l ă: „Aşa e!") Unde aveţi aşa ceva la voi? Am avut de partea noastră aproape jumătate din armată, care număra pe atunci cel puţin 10 000 000 de oameni. Aveţi voi majoritatea armatei de partea voastră? Arătaţi-mi o asemenea ţară. Dacă şi cele trei delegaţii împărtăşesc aceste vederi ale tovarăşului Terracini, înseamnă că în Internaţională nu este totul în ordine! Atunci trebuie să spunem: „Staţi! La luptă! Altfel Internaţionala Comunistă va pieri". (R u m o a r e î n s a l ă.)

Pe baza experienţei pe care o am, trebuie să vă spun, deşi mă aflu într-o poziţie defensivă (i l a r i t a t e), că scopul cuvîntării mele şi principiul de la care porneşte ea este apărarea rezoluţiei şi a tezelor propuse de delegaţia noastră. Ar fi negreşit un pedantism să spunem că nu se poate schimba o literă din ele. Am citit multe rezoluţii şi ştiu bine că se pot face schimbări foarte bune la fiecare rînd. Dar asta ar fi pedantism. Şi dacă, totuşi, declar acum că din punct de vedere politic nu poate fi schimbată nici o literă e pentru că amendamentele au, după cum văd, un caracter politic bine precizat, pentru că ele duc pe o cale periculoasă şi dăunătoare pentru Internaţionala Comunistă.

www.dacoromanica.ro

De aceea, și eu, și noi toți, și delegația rusă trebuie să insistăm ca să nu se schimbe nici o literă din aceste teze. Noi nu ne-am limitat la a dezavua elementele de dreapta de la noi, ci le-am și izgonit. Dar dacă lupta împotriva dreptei se preschimbă într-un sport, așa cum procedează Terracini, trebuie să spunem: „Ajunge! Pericolul devine prea serios!"

Terracini a susținut teoria luptei ofensive [22]. Faimoasele amendamente propun în această privință o formulă lungă de două-trei pagini. Nu e necesar să le citim. Știm ce scrie în ele. Terracini a arătat cît se poate de clar despre ce este vorba. El a susținut teoria ofensivei, stăruind asupra „tendințelor dinamice" și asupra „trecerii de la pasivitate la activitate". Noi, cei din Rusia, avem destulă experiență politică în lupta împotriva centriștilor. Încă acum 15 ani am luptat împotriva oportuniștilor și centriștilor noștri, precum și împotriva menșevicilor, și i-am biruit nu numai pe menșevici, ci și pe semianarhiști.

Dacă n-am fi făcut acest lucru, n-am fi fost în stare să păstrăm puterea în mînă nu trei ani și jumătate, dar nici măcar trei săptămîni și jumătate, și n-am fi putut convoca aici congrese comuniste. „Tendințe dinamice", „trecere de la pasivitate la activitate", toate astea-s vorbe goale pe care le-au folosit împotriva noastră socialiștii-revoluționari de stînga. Acum ei stau la închisoare, unde apără „țelurile comunismului" și reflectează asupra „trecerii de la pasivitate la activitate". (R î s e t e.) Nu se poate argumenta așa cum se argumentează în amendamentele propuse, pentru că nu găsești în ele nici marxism, nici experiență politică, nici argumentare. Am dezvoltat noi în tezele noastre o teorie generală a ofensivei revoluționare? A făcut Radek sau altcineva dintre noi o asemenea prostie? Noi am vorbit despre teoria ofensivei referindu-ne la o țară și la o perioadă bine stabilită.

Din lupta noastră împotriva menșevicilor putem cita cazuri care dovedesc că încă înainte de prima revoluție se găseau oameni care se îndoiau că un partid revoluționar trebuie să pornească ofensiva. Dacă vreunul dintre social-democrați — pe atunci ne numeam cu toții așa — începea să manifeste asemenea îndoieli, îl combăteam și îi ziceam

www.dacoromanica.ro

că este oportunist, că nu înţelege nimic din marxism şi din dialectica partidului revoluţionar. Chestiunea dacă ofensiva revoluţionară este în genere admisibilă poate constitui oare un obiect de discuţie pentru partid ? Pentru a găsi asemenea exemple la noi ar trebui să ne întoarcem în urmă cu cincisprezece ani. Dacă se găsesc centrişti sau centrişti camuflaţi care contestă teoria ofensivei, ei trebuie excluşi de îndată. În această privinţă nu încape nici o discuţie. Dar este o adevărată ruşine că şi astăzi, după trei ani de existenţă a Internaţionalei Comuniste, se mai discută încă de „tendinţe dinamice", de „trecere de la pasivitate la activitate".

În această privinţă nu avem divergenţe cu tov. Radek, care a elaborat tezele împreună cu noi. Poate că nu a fost în totul just să se pornească în Germania discuţii *cu privire la teoria* ofensivei revoluţionare după ce ofensiva efectivă nu fusese pregătită. Totuşi, acţiunea din martie reprezintă un mare pas înainte, cu toate greşelile comise de conducătorii ei [23]. Dar asta n-are importanţă. Sute de mii de muncitori au luptat eroic. Oricît a luptat de vitejeşte P.M.C.G. împotriva burgheziei, trebuie să spunem ceea ce a spus tov. Radek într-un articol despre Hölz scris în limba rusă. Cînd cineva, chiar şi un anarhist, luptă eroic împotriva burgheziei, desigur asta nu e puţin lucru ; dar cînd sute de mii de oameni luptă împotriva provocării mîrşave a social-trădătorilor şi a burgheziei, asta este un adevărat pas înainte.

Este foarte important să ai o atitudine critică faţă de propriile greşeli. Noi cu aceasta am început. Dacă, după o luptă la care au participat sute de mii de oameni, cineva se ridică împotriva ei, procedînd aşa cum procedează Levi, el trebuie să fie exclus. Aşa s-a şi făcut. Dar de aici trebuie să tragem o învăţătură : am pregătit noi ofensiva ? (R a d e k : „N-am pregătit nici defensiva".) Da, despre ofensivă s-a vorbit numai în articole de ziar. Această teorie a fost greşit aplicată la acţiunea din martie 1921 din Germania, trebuie s-o recunoaştem ; dar, în general, teoria ofensivei revoluţionare nu este cîtuşi de puţin falsă.

Noi am învins în Rusia, şi am învins atît de uşor pentru că am pregătit revoluţia noastră în timpul războiului im-

www.dacoromanica.ro

perialist. Aceasta este prima condiție. La noi se aflau sub arme 10 000 000 de muncitori și de țărani, iar lozinca noastră a fost: pace imediată, cu orice preț. Am învins pentru că cele mai largi mase de țărani aveau o stare de spirit revoluționară îndreptată împotriva marilor moșieri. Socialiștii-revoluționari, adepți ai Internaționalei a II-a și a II1/2, erau în noiembrie 1917 un mare partid țărănesc. Ei cereau metode revoluționare, dar, ca niște veritabili eroi ai Internaționalei a II-a și a II1/2, nu aveau suficient curaj să acționeze în mod revoluționar. În august și în septembrie 1917 noi spuneam: „Din punct de vedere teoretic continuăm lupta împotriva socialiștilor-revoluționari, dar din punct de vedere practic sîntem gata să adoptăm programul lor, deoarece numai noi îl putem înfăptui". Și am făcut așa cum am spus. Țărănimea, care în noiembrie 1917, după victoria noastră, avea o stare de spirit potrivnică nouă și care a asigurat socialiștilor-revoluționari majoritatea în Adunarea constituantă, a fost cucerită de noi dacă nu în cîteva zile, așa cum greșit presupusesem și prezisesem eu, în orice caz în cîteva săptămîni. Deosebirea n-a fost prea mare. Arătați-mi în Europa o țară în care ați putea atrage de partea voastră majoritatea țărănimii în cîteva săptămîni! Poate Italia? (Rîsete.) Cine spune că noi am învins în Rusia cu toate că am avut un partid puțin numeros nu dovedește decît că n-a înțeles revoluția rusă și că nu înțelege de loc cum trebuie pregătită revoluția.

Primul nostru pas a fost crearea unui adevărat partid comunist, ca să știm cu cine avem de-a face și în cine putem avea încredere totală. Lozinca primului și a celui de-al II-lea Congres a fost: „Jos centriștii!". Dacă nu ne vom separa pe toată linia și în întreaga lume de centriști și de semicentriști, pe care noi, în Rusia, îi numim menșevici, înseamnă că nu înțelegem nici măcar a.b.c.-ul comunismului. Sarcina noastră primordială este să creăm un partid cu adevărat revoluționar și să rupem cu menșevicii. Dar asta este abia o școală pregătitoare. Sîntem acum la cel de-al III-lea Congres, iar tov. Terracini o ține una și bună că sarcina școlii pregătitoare este de a izgoni, a urmări și a demasca pe centriști și pe semicentriști. Foarte mulțumim! Ne-am ocupat destul de asta. Am spus încă la Congresul

www.dacoromanica.ro

al II-lea că centriştii sînt duşmanii noştri. Dar nu putem rămîne pe loc, trebuie să mergem înainte. A doua treaptă constă în aceea că, după ce ne-am organizat într-un partid, învăţăm să pregătim revoluţia. În multe ţări n-am învăţat nici măcar cum să cucerim conducerea. Noi am învins în Rusia nu numai fiindcă am avut de partea noastră majoritatea certă a clasei muncitoare (în timpul alegerilor din 1917, majoritatea covîrşitoare a muncitorilor a fost de partea noastră, împotriva menşevicilor), ci şi fiindcă de partea noastră au trecut jumătate din armată îndată ce am cucerit puterea şi 9/10 din masa ţărănească în decurs de cîteva săptămîni ; am învins pentru că am adoptat nu programul nostru agrar, ci pe acela al socialiştilor-revoluţionari şi l-am şi înfăptuit. Victoria noastră a constat tocmai în aceea că am înfăptuit programul socialiştilor-revoluţionari ; iată de ce ea a fost atît de uşoară. Oare voi, în Apus, vă puteţi face iluzii în această privinţă ? Ar fi ridicol ! Comparaţi condiţiile economice concrete, tovarăşe Terracini şi voi toţi cei care aţi semnat propunerea de amendamente ! Deşi majoritatea a trecut atît de repede de partea noastră, dificultăţile de care ne-am lovit după victorie au fost deosebit de mari. Noi am răzbit totuşi pentru că n-am uitat nu numai ţelurile, dar nici principiile noastre şi n-am tolerat în partidul nostru persoane care treceau sub tăcere principiile şi vorbeau despre ţeluri, despre „tendinţe dinamice“ şi despre „trecerea de la pasivitate la activitate“. S-ar putea să fim acuzaţi că preferăm să ţinem la închisoare pe aceşti domni. Dar dictatura nu este posibilă altfel. Noi trebuie să pregătim dictatura, şi asta constă în combaterea frazelor şi a amendamentelor de acest gen. (R î s e t e.) În tezele noastre se vorbeşte peste tot de masă. Trebuie să înţelegem însă, tovarăşi, ce înseamnă cuvîntul masă. P.M.C.G., tovarăşii de stînga prea fac abuz de el. Dar nici tov. Terracini şi toţi cei care au semnat amendamentele nu ştiu ce trebuie să înţelegem prin cuvîntul „masă“.

Întrucît cuvîntarea mea s-a lungit prea mult, aş vrea să spun numai cîteva cuvinte despre noţiunea de „masă“. Noţiunea de „masă“ îşi schimbă conţinutul după cum se schimbă caracterul luptei. La începutul luptei, cîteva mii

www.dacoromanica.ro

de muncitori cu adevărat revoluționari erau de ajuns ca să se poată vorbi de masă. Cînd partidul reușește să atragă în luptă nu numai pe membrii săi, cînd el reușește să trezească și pe muncitorii fără partid, acesta este începutul cuceririi maselor. În decursul revoluțiilor noastre au fost cazuri cînd cîteva mii de muncitori formau masa. În istoria mișcării noastre, în istoria luptei noastre împotriva menșevicilor, veți găsi multe cazuri cînd într-un oraș erau de ajuns cîteva mii de muncitori pentru ca mișcarea să aibă un evident caracter de masă. Dacă cîteva mii de muncitori fără partid care în mod obișnuit duc o viață lipsită de orizont, o existență jalnică și n-au auzit niciodată de politică încep să acționeze în mod revoluționar, ei formează masa. Cînd mișcarea se extinde și se intensifică, ea se transformă treptat într-o adevărată revoluție. Am văzut asta în 1905 și 1917, în decursul a trei revoluții, și veți avea și dv. prilejul să vă convingeți de acest lucru. După ce revoluția a fost pregătită îndeajuns, noțiunea de „masă" își schimbă înțelesul : cîteva mii de muncitori nu mai constituie masa. Cuvîntul începe să aibă altă semnificație. Noțiunea de masă își schimbă conținutul în sensul că prin această noțiune se înțelege majoritatea, și nu pur și simplu majoritatea muncitorilor, ci majoritatea tuturor exploataților ; un alt mod de a înțelege acest cuvînt este inadmisibil pentru un revoluționar, orice alt sens al lui își pierde valabilitatea. Este posibil ca și un partid mic, de pildă cel englez sau cel american, studiind bine dezvoltarea politică și cunoscînd viața și deprinderile maselor fără partid, să dezlănțuie într-un moment favorabil o mișcare revoluționară (tov. Radek a indicat ca un bun exemplu greva minerilor [24]). Dacă un astfel de partid va veni într-un asemenea moment cu lozinci proprii și va face să fie urmat de milioane de muncitori, vom avea de-a face cu o mișcare de masă. Eu nu contest în mod absolut că și un partid foarte mic poate să înceapă revoluția și s-o ducă la un sfîrșit victorios. Dar trebuie să știi prin ce metode să atragi masele de partea ta. Pentru aceasta este necesară o pregătire temeinică a revoluției. Iată însă că unii tovarăși declară : să renunțăm imediat la cerința de a avea de partea noastră mase „mari". Trebuie să declarăm război acestor tovarăși.

www.dacoromanica.ro

Fără o pregătire temeinică nu veţi repurta victoria în nici o ţară. Este suficient şi un partid foarte mic pentru a duce după sine masele. În anumite momente nu este neapărat nevoie de organizaţii mari.

Dar pentru a obţine victoria trebuie să ai simpatia maselor de partea ta. Nu este totdeauna nevoie de majoritatea absolută ; dar, pentru a obţine victoria, pentru a putea păstra puterea, este nevoie nu numai de majoritatea clasei muncitoare — întrebuinţez aici termenul „clasă muncitoare" în sensul pe care-l are ea în Europa occidentală, adică în sensul de proletariat industrial —, ci şi de majoritatea populaţiei exploatate şi muncitoare de la sate. V-aţi gîndit la asta ? Găsim noi în cuvîntarea lui Terracini măcar o aluzie la această idee ? În această cuvîntare ni se vorbeşte numai despre „tendinţe dinamice", despre „trecerea de la pasivitate la activitate". Spune el măcar un cuvînt despre problema aprovizionării ? Iar muncitorii cer mijloace de subzistenţă, deşi ei pot să îndure multe şi pot să flămînzească uneori, aşa cum s-a întîmplat, în Rusia. De aceea trebuie să atragem de partea noastră nu numai majoritatea clasei muncitoare, ci şi majoritatea populaţiei muncitoare şi exploatate de la sate. Aţi pregătit voi acest lucru ? Aproape nicăieri.

Aşadar, repet : trebuie să apăr cu orice preţ tezele noastre, socot că e de datoria mea s-o fac. Noi nu ne-am limitat numai să-i dezavuăm pe centrişti, ci i-am şi izgonit din partid. Acum trebuie să ne întoarcem împotriva altei părţi, pe care o considerăm, de asemenea, periculoasă. Trebuie să spunem tovarăşilor adevărul sub o formă politicoasă (şi în tezele noastre îl spunem pe un ton amabil şi politicos), astfel încît nimeni să nu se simtă ofensat : în faţa noastră stau acum alte probleme, mai importante decît hărţuirea centriştilor. Ne-am ocupat destul de chestiunea aceasta şi ne-am cam saturat de ea. În loc de asta, tovarăşii ar trebui să înveţe să duca o lupta cu adevărat revoluţionară. Muncitorii germani au şi început-o. Sute de mii de proletari au luptat eroic în această ţară. Oricine se ridică împotriva acestei lupte trebuie exclus imediat. Dar după aceea nu trebuie să ne ţinem de peroraţii deşarte, ci să începem imediat să învăţăm, să învăţăm din greşelile

www.dacoromanica.ro

comise cum să ne organizăm mai bine lupta. Nu trebuie să ne ascundem greşelile în faţa duşmanului. Cine se teme de asta nu este un revoluţionar. Dimpotrivă, dacă vom spune deschis muncitorilor: „Da, am făcut greşeli", va însemna că ele nu se vor mai repeta şi că vom şti să alegem mai bine momentul. Iar dacă în cursul luptei vom avea de partea noastră majoritatea oamenilor muncii — nu numai majoritatea muncitorilor, ci majoritatea tuturor celor exploataţi şi asupriţi —, vom învinge cu adevărat. (Aplauze furtunoase şi îndelung repetate.)

O relatare a apărut în ziarele „Pravda" nr. 144 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 144 din 5 iulie 1921

Publicat în întregime la 8 iulie 1921, în „Buletinul Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste" nr. 11

Se tipăreşte după „Al III-lea Congres mondial al Internaţionalei Comuniste. Dări de seama stenografice", Petrograd, 1922

www.dacoromanica.ro

5

RAPORT ASUPRA TACTICII P.C. DIN RUSIA 5 IULIE

Tovarăşi, la drept vorbind, n-am avut posibilitatea să mă pregătesc cum se cuvine pentru acest raport. Tot ce am putut pregăti în mod sistematic este traducerea broşurii mele despre impozitul în natură * şi tezele asupra tacticii Partidului Comunist din Rusia **. La acest material vreau să adaug numai cîteva lămuriri şi observaţii.

Pentru a fundamenta tactica partidului nostru, trebuie, cred, să începem prin a analiza *situaţia internaţională*. Noi am discutat în mod amănunţit situaţia economică a capitalismului pe plan mondial şi congresul a adoptat în legătură cu aceasta rezoluţiile corespunzătoare [25]. În tezele mele vorbesc foarte pe scurt despre această problemă şi o tratez exclusiv din punct de vedere politic. Nu mă ocup de baza economică, dar cred că în situaţia internaţională a republicii noastre trebuie să ţinem seama din punct de vedere politic de faptul că în momentul de faţă a survenit, indiscutabil, un oarecare echilibru între forţele care au dus între ele o luptă deschisă, cu arma în mînă, pentru dominaţia unei clase conducătoare sau a alteia, un echilibru între societatea burgheză, burghezia internaţională în ansamblu, pe de o parte, şi Republica sovietică, pe de altă parte. Este vorba negreşit doar de un echilibru în sens limitat. Numai în ceea ce priveşte această luptă armată afirm că a survenit un oarecare echilibru în situaţia internaţională. Trebuie

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed a doua, p. 209—250. — *Nota trad.*

** Vezi volumul de faţă, p. 3—12. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

să subliniem, firește, că este vorba doar de un echilibru relativ, de un echilibru extrem de instabil. În statele capitaliste s-a acumulat o mare cantitate de material inflamabil, ca și în țările care erau considerate pînă acum ca obiect și nu ca subiect al istoriei : țările coloniale și semicoloniale ; e foarte posibil deci ca în aceste țări să izbucnească, mai curînd sau mai tîrziu și cu totul pe neașteptate, insurecții, bătălii mari și revoluții. În ultimii ani am putut vedea lupta fățișă a burgheziei internaționale împotriva primei republici proletare. Această luptă se afla în centrul întregii situații politice pe plan mondial și tocmai în această privință s-a produs acum o schimbare. Întrucît încercarea burgheziei internaționale de a sugruma republica noastră n-a reușit, a survenit un echilibru, un echilibru, firește, cît se poate de instabil.

Desigur, noi înțelegem prea bine că burghezia internațională este acum mult mai puternică decît republica noastră și că numai un concurs special de împrejurări o împiedică să continue războiul împotriva noastră. Chiar în cursul ultimelor săptămîni am remarcat în Extremul Orient o nouă tentativă de invazie [26], și nu încape îndoială că aceste tentative vor continua și în viitor. În partidul nostru nu există nici un fel de îndoieli în această privință. Pentru noi important este să constatăm că există un echilibru instabil și că trebuie să folosim acest răgaz, luînd în considerație elementele caracteristice ale situației actuale, adaptînd tactica noastră la particularitățile acestei situații, fără a uita nici o clipă că se poate ivi din nou, pe neașteptate, necesitatea unei lupte armate. Organizarea Armatei Roșii, întărirea ei continuă să fie, și pe mai departe, sarcina noastră. Și în ceea ce privește problema aprovizionării trebuie să ne gîndim în primul rînd, ca și pînă acum, la Armata noastră Roșie. În actuala situație internațională, cînd ne mai putem aștepta la noi atacuri și la noi tentative de invazie din partea burgheziei internaționale, nu putem păși pe o altă cale. În ceea ce privește însă politica noastră practică, faptul că în situația internațională a survenit un oarecare echilibru are o anume importanță, însă numai în sensul că trebuie să recunoaștem că mișcarea revoluționară a mers, e drept, înainte, dar că în acest an

www.dacoromanica.ro

dezvoltarea revoluţiei internaţionale n-a fost atît de rectilinie cum ne aşteptam.

Atunci cînd, la timpul său, am început revoluţia internaţională, am făcut-o nu din convingerea că am putea anticipa dezvoltarea ei, ci pentru că o serie întreagă de împrejurări ne-au determinat s-o începem. Noi ne-am zis: ori ne va veni în ajutor revoluţia internaţională, şi atunci victoriile noastre vor fi întru totul asigurate, ori vom îndeplini modesta noastră muncă revoluţionară cu conştiinţa că în caz de înfrîngere vom servi totuşi cauza revoluţiei şi că experienţa noastră va fi de folos altor revoluţii. Pentru noi era clar că fără sprijinul revoluţiei internaţionale victoria revoluţiei proletare nu este posibilă. Încă înainte de revoluţie, ca şi după aceea, noi ne-am zis: ori va începe chiar acum sau măcar foarte curînd revoluţia în celelalte ţări, mai dezvoltate din punct de vedere capitalist, ori, în caz contrar, vom fi sortiţi pieirii. Deşi aveam conştiinţa acestui fapt, am făcut totul pentru a menţine în orice împrejurări şi cu orice preţ sistemul sovietic, căci ştiam că lucrăm nu numai pentru noi, ci şi pentru revoluţia internaţională. Ştiam asta şi ne-am exprimat în repetate rînduri această convingere înainte de Revoluţia din Octombrie, precum şi imediat după aceea şi în perioada încheierii păcii de la Brest-Litovsk. Şi a fost, în general vorbind, un lucru just.

În realitate însă, mişcarea nu s-a desfăşurat atît de rectiliniu cum ne aşteptam. În celelalte ţări mari, mai dezvoltate din punct de vedere capitalist, revoluţia n-a început încă. E adevărat că revoluţia se dezvoltă — putem constata cu satisfacţie acest lucru — în întreaga lume, şi numai datorită acestei împrejurări burghezia internaţională, deşi din punct de vedere economic şi militar de o sută de ori mai puternică decît noi, nu este în stare că ne sugrume. (Aplauze.)

În § 2 al tezelor arăt cum s-a creat această situaţie şi ce concluzii trebuie să tragem din ea. Adaug doar aici că concluzia finală pe care o trag este următoarea: dezvoltarea revoluţiei internaţionale, pe care noi am prezis-o, are loc în continuare. Dar această mişcare progresivă nu este atît de rectilinie cum ne aşteptam. De la prima vedere apare

www.dacoromanica.ro

clar că în țările capitaliste, după încheierea păcii, oricît de proastă era ea, nu s-a reușit să se dezlănțuie revoluția, deși, după cum știm, existau numeroase și însemnate simptome revoluționare, mult mai numeroase și mai însemnate chiar decît ne închipuiam. Acum încep să apară broșuri în care ni se spune că în ultimii ani și în ultimele luni aceste simptome revoluționare din Europa au fost mult mai serioase decît bănuiam. Ce trebuie să facem acum ? Acum este necesară o pregătire temeinică a revoluției și o studiere profundă a dezvoltării ei concrete în țările capitaliste înaintate. Iată prima învățătură pe care trebuie s-o tragem din situația internațională. În ceea ce privește Republica noastră rusă, trebuie să folosim acest scurt răgaz pentru a adapta tactica noastră la această linie în zigzag a istoriei. Din punct de vedere politic, acest echilibru este cît se poate de important, deoarece vedem clar că în multe țări vest-europene, unde masele largi ale clasei muncitoare și foarte probabil și imensa majoritate a populației sînt organizate, principalul reazem al burgheziei îl constituie tocmai organizațiile clasei muncitoare ostile ei, organizații afiliate la Internaționala a II-a și la Internaționala a II^1/$_2$. Despre acest lucru vorbesc în § 2 al tezelor și cred că aici trebuie să ating numai două puncte, care au fost deja elucidate în cursul dezbaterilor noastre asupra problemei tacticii. Întîi : cîștigarea majorității proletariatului. Cu cît este mai organizat proletariatul într-o țară dezvoltată din punct de vedere capitalist, cu atît mai temeinic, căci așa ne-o cere istoria, trebuie să pregătim revoluția și cu atît mai temeinic trebuie să cîștigăm majoritatea clasei muncitoare. Al doilea : principalul reazem al capitalismului în țările capitaliste dezvoltate din punct de vedere industrial îl constituie tocmai acea parte a clasei muncitoare care este organizată în Internaționala a II-a și în Internaționala a II ^{1}/$_2$. Dacă nu s-ar sprijini pe această parte a muncitorimii, pe aceste elemente contrarevoluționare din cadrul clasei muncitoare, burghezia internațională n-ar fi cîtuși de puțin în stare să se mențină. (A p l a u z e.)

Aș vrea să subliniez aici, de asemenea, importanța *mișcării din colonii*. În această privință constatăm că în toate partidele vechi, în toate partidele muncitorești burgheze

www.dacoromanica.ro

şi mic-burgheze ale Internaţionalei a II-a şi Internaţionalei a II½ există rămăşiţe ale unor vechi atitudini sentimentale : vedeţi dv., ele au toată simpatia pentru popoarele coloniale şi semicoloniale asuprite. Mişcarea din ţările coloniale continuă să fie considerată o mişcare naţională minoră şi întru totul paşnică. Dar nu este aşa. De la începutul secolului al XX-lea s-au produs mari schimbări în această privinţă, şi anume milioane şi sute de milioane de oameni — de fapt imensa majoritate a populaţiei globului — acţionează acum ca factori revoluţionari activi şi independenţi şi este absolut clar că, în viitoarele bătălii hotărîtoare ale revoluţiei mondiale, mişcarea majorităţii populaţiei globului, urmărind la început eliberarea naţională, se va întoarce împotriva capitalismului şi imperialismului şi va juca, poate, un rol revoluţionar mult mai important decît ne aşteptăm. Este important să subliniem că noi, în Internaţionala noastră, am trecut pentru prima oară la pregătirea acestei lupte. Fireşte, în acest vast domeniu sînt mult mai multe greutăţi, dar, în orice caz, mişcarea merge înainte, şi masele celor ce muncesc, ţăranii din ţările coloniale, deşi astăzi sînt încă înapoiaţi, vor juca un rol revoluţionar deosebit de însemnat în fazele următoare ale revoluţiei mondiale. (Exclamaţii aprobative.)

În ceea ce priveşte situaţia *politică internă a republicii noastre*, trebuie să încep prin a analiza precis relaţiile dintre clase. În ultimele luni s-a produs o schimbare în această privinţă, căci constatăm formarea unor noi organizaţii ale clasei exploatatoare îndreptate împotriva noastră. Sarcina socialismului este de a desfiinţa clasele. În primele rînduri ale clasei exploatatorilor se află marii proprietari funciari şi capitaliştii-industriaşi. Aici activitatea distructivă este destul de uşoară şi poate fi terminată în cîteva luni, iar uneori şi în cîteva săptămîni sau în cîteva zile. În Rusia am expropriat pe exploatatorii noştri, pe marii proprietari funciari, ca şi pe capitalişti. În timpul războiului ei n-au avut o organizaţie proprie, acţionînd doar ca acoliţi ai forţelor armate ale burgheziei internaţionale. Acum, după ce am respins ofensiva contrarevoluţiei internaţionale, s-a format în străinătate o organizaţie a burgheziei ruse şi a tuturor partidelor contrarevoluţionare ruse. Numărul emigran-

www.dacoromanica.ro

ților ruși care s-au răspîndit în toate țările e de un milion și jumătate sau două milioane. Aproape în fiecare țară ei scot cotidiane, și toate partidele moșierești și mic-burgheze, inclusiv socialiștii-revoluționari și menșevicii, întrețin numeroase legături cu elementele burgheze din străinătate, adică primesc destui bani ca să poată scoate ziare proprii ; putem observa în străinătate o conlucrare a tuturor fostelor partide politice de la noi, fără excepție, și vedem cum presa rusă „liberă" din străinătate, începînd cu cea a socialiștilor-revoluționari și a menșevicilor și terminînd cu cea a monarhiștilor ultrareacționari, apără marea proprietate funciară. Asta ne ușurează într-o anumită măsură sarcina, deoarece ne putem da seama mai ușor de forțele dușmanului, de organizarea lui și de curentele politice din tabăra lui. Pe de altă parte, asta ne îngreuiază, fără îndoială, munca, deoarece acești emigranți ruși contrarevoluționari folosesc toate mijloacele pentru a pregăti lupta împotriva noastră. Această luptă dovedește o dată mai mult că în general instinctul de clasă și conștiința de clasă a claselor dominante sînt încă superioare conștiinței claselor asuprite, deși revoluția rusă a făcut în această privință mai mult decît toate revoluțiile anterioare. În Rusia nu există sat în care poporul, în care asupriții să nu se fi trezit. Cu toate acestea, apreciind lucid organizarea contrarevoluționarilor ruși aflați în emigrație și claritatea politică a vederilor lor, ne vom convinge că conștiința de clasă a burgheziei rămîne încă superioară conștiinței de clasă a exploataților și asupriților. Acești oameni încearcă tot posibilul, folosesc cu abilitate orice prilej în scopul de a ataca sub o formă sau alta Rusia Sovietică și de a o zdrobi. Ar fi foarte instructiv — și cred că tovarășii din străinătate vor face acest lucru — să se urmărească în mod sistematic cele mai importante tendințe, cele mai importante procedee tactice ale acestei contrarevoluții ruse și cele mai importante curente din rîndurile ei. Ea acționează mai ales în străinătate și tovarășilor din străinătate nu le va fi prea greu să urmărească această mișcare. În unele privințe trebuie să învățăm de la acest dușman. Acești emigranți contrarevoluționari sînt bine informați, admirabil organizați, sînt buni strategi, și cred că o comparare sistematică, o studiere sis-

www.dacoromanica.ro

tematică a organizării lor şi a modului în care folosesc cutare sau cutare prilej pot exercita o puternică influenţă sub aspect propagandistic asupra clasei muncitoare. Asta nu e teorie generală, ci politică practică, şi aici se poate vedea ce a învăţat duşmanul. Burghezia rusă a suferit în ultimii ani o cumplită înfrîngere. O veche zicală spune că o armată înfrîntă învaţă multe din înfrîngere [27]. Armata reacţionară înfrîntă a învăţat multe, a învăţat bine de tot multe lucruri. Ea învaţă cu sete şi a obţinut într-adevăr mari succese. În momentul cînd noi, dintr-un singur asalt, am luat puterea, burghezia rusă era neorganizată, nedezvoltată politiceşte. Cred că astăzi ea se află la nivelul contemporan de dezvoltare din Europa occidentală. Noi trebuie să ţinem seama de acest lucru, trebuie să îmbunătăţim propriile noastre organizaţii şi propriile noastre metode şi vom depune toate eforturile pentru a obţine acest rezultat. Nouă ne-a fost relativ uşor şi cred că şi celorlalte revoluţii le va fi uşor să vină de hac acestor două clase exploatatoare.

Dar, în afară de această clasă de exploatatori, aproape în toate ţările capitaliste — cu excepţia, poate, a Angliei — există o clasă de mici producători şi de mici agricultori. Principala problemă a revoluţiei este acum de a lupta împotriva acestor ultime două clase. Pentru a le lichida trebuie folosite alte metode decît în lupta împotriva marilor proprietari funciari şi a capitaliştilor. Pe aceste două din urmă clase noi puteam pur şi simplu să le expropriem şi să le alungăm, ceea ce am şi făcut. Dar cu ultimele clase capitaliste, cu micii producători şi cu micii burghezi, care există în toate ţările, nu putem proceda astfel. În majoritatea ţărilor capitaliste, aceste clase reprezintă o minoritate însemnată, aproximativ 30—45% din întreaga populaţie. Dacă adăugăm şi elementul mic-burghez din sînul clasei muncitoare, rezultă chiar peste 50%. Ele nu pot fi expropriate sau alungate ; aici lupta trebuie dusă altfel. Pe plan internaţional, dacă considerăm revoluţia internaţională ca un proces unic, însemnătatea perioadei care începe acum în Rusia constă, în fond, în aceea că trebuie să rezolvăm practic problema atitudinii proletariatului faţă de ultima clasă capitalistă din Rusia. Sub aspect teoretic, toţi mar-

www.dacoromanica.ro

xiștii au rezolvat bine și ușor această problemă ; dar teoria și practica sînt două lucruri diferite și nu-i totuna să rezolvi problema teoretic sau practic. Știm bine că am comis mari greșeli. Pe plan internațional, faptul că ne străduim să definim atitudinea proletariatului — care deține puterea de stat — față de ultima clasă capitalistă, față de baza cea mai profundă a capitalismului, față de mica proprietate, față de micul producător constituie un mare progres. Acum trebuie să rezolvăm în mod practic această problemă. Cred că vom putea rezolva. În orice caz, experiența pe care o trăim va fi de folos viitoarelor revoluții proletare ; ele se vor putea pregăti mai bine din punct de vedere tehnic în vederea rezolvării acestei probleme.

Am încercat să analizez în tezele mele *problema atitudinii proletariatului față de țărănime*. Pentru prima oară în istorie vedem un stat în care există numai aceste două clase, numai proletariatul și țărănimea. Aceasta din urmă formează imensa majoritate a populației. Ea este, desigur, foarte înapoiată. Cum se manifestă practic, în dezvoltarea revoluției, atitudinea proletariatului, care deține puterea, față de țărănime ? Prima formă este alianța, o alianță strînsă. Este o sarcină foarte grea, dar, în orice caz, realizabilă din punct de vedere economic și politic.

Cum am abordat noi problema din punct de vedere practic ? Am încheiat o alianță cu țărănimea. Noi concepem această alianță astfel : proletariatul eliberează țărănimea de exploatarea burgheziei și de sub tutela și influența ei și o atrage de partea lui pentru ca împreună cu ea să învingă pe exploatatori.

Menșevicii judecă astfel : țărănimea formează majoritatea, noi sîntem democrați puri, prin urmare majoritatea trebuie să hotărască. Cum însă țărănimea nu poate fi independentă, practic asta nu înseamnă altceva decît restaurarea capitalismului. Lozinca este aceeași : alianța cu țărănimea. Din punctul nostru de vedere, aceasta înseamnă întărirea, consolidarea proletariatului. Noi am încercat să înfăptuim această alianță între proletariat și țărănime, prima etapă fiind o alianță militară. Cei trei ani de război civil ne-au creat greutăți enorme, dar într-o anumită privință ne-au ușurat sarcina. Lucrul acesta ar putea părea

www.dacoromanica.ro

ciudat, dar aşa este. Acest război n-a fost ceva nou pentru ţărani ; războiul împotriva exploatatorilor, împotriva marilor proprietari funciari era foarte pe înţelesul ţăranilor. Ţărănimea, în imensa ei majoritate, era de partea noastră. Cu toate distanţele enorme, cu toate că majoritatea ţăranilor noştri nu ştiu să scrie şi să citească, au înţeles foarte uşor cele arătate în propaganda noastră. Ceea ce dovedeşte că masele largi, ca şi în ţările mai înaintate, învaţă din propria lor experienţă practică mult mai uşor decît din cărţi. La noi, experienţa practică i-a fost înlesnită ţărănimii şi de faptul că Rusia este atît de mare şi că diferitele părţi ale acesteia au trecut concomitent prin diferite stadii de dezvoltare.

În Siberia şi în Ucraina, contrarevoluţia a putut să învingă vremelnic, pentru că acolo burghezia avea ţărănimea de partea ei, pentru că ţăranii erau împotriva noastră. Ţăranii declarau adesea : „Noi sîntem bolşevici, dar nu comunişti. Noi sîntem pentru bolşevici, fiindcă ei i-au alungat pe moşieri, dar nu sîntem pentru comunişti, fiindcă ei sînt împotriva gospodăriei individuale". Contrarevoluţia a putut să învingă pentru o bucată de timp în Siberia şi în Ucraina, fiindcă burghezia a avut succes în lupta pentru influenţă în rîndurile ţăranilor ; a fost însă de ajuns să treacă o perioadă foarte scurtă pentru ca ţăranilor să li se deschidă ochii. Într-un răstimp scurt ei au acumulat experienţă practică şi în curînd au spus : „Bolşevicii sînt nişte oameni prea puţin simpatici şi nu ne sînt pe plac, nu-i iubim, dar tot sînt mai buni decît albgardiştii şi Adunarea constituantă". Adunarea constituantă a ajuns la ei o vorbă de ocară. Nu numai la comuniştii ridicaţi, ci şi la ţărani. Ei ştiu din viaţa practică că Adunarea constituantă şi garda albă sînt unul şi acelaşi lucru, că primei îi urmează inevitabil cealaltă. Menşevicii folosesc şi ei alianţa militară cu ţărănimea, dar nu se gîndesc că această alianţă singură nu este suficientă. Nu poate exista alianţă militară fără o alianţă economică. Doar nu ne hrănim cu aer ; alianţa noastră cu ţărănimea n-ar putea în nici un caz să se menţină vreme îndelungată fără un fundament economic, care constituie baza victoriei noastre în războiul împotriva burgheziei noastre : doar burghezia noastră s-a unit cu întreaga burghezie internaţională.

www.dacoromanica.ro

Baza acestei alianțe economice dintre noi și țărănime a fost, desigur, cît se poate de simplă, ba chiar primitivă. Țăranul a primit de la noi întregul pămînt și sprijin împotriva marelui proprietar funciar. Noi trebuie să primim în schimb produse alimentare. Această alianță era cu totul nouă și nu se întemeia pe obișnuitele relații dintre producătorii de mărfuri și consumatori. Țăranii noștri au înțeles asta mai bine decît eroii Internaționalei a II-a și ai Internaționalei a II1/2. Ei își spuneau : „Bolșevicii ăștia or fi niște conducători aspri, dar totuși sînt de-ai noștri". Oricum, noi am creat astfel bazele unei alianțe noi, economice. Țăranii dădeau Armatei Roșii produsele lor și căpătau de la ea sprijin în apărarea ogoarelor lor. E un lucru pe care îl uită întotdeauna eroii Internaționalei a II-a, care, asemenea lui Otto Bauer, nu înțeleg de loc situația actuală. Noi ne dăm seama că forma inițială a alianței a fost foarte primitivă și că am comis numeroase greșeli. Dar trebuia să acționăm cît mai repede cu putință, să organizăm cu orice preț aprovizionarea armatei. În timpul războiului civil ni se tăiase accesul la toate regiunile producătoare de cereale ale Rusiei. Ne aflam într-o situație desperată și pare aproape o minune că poporul rus și clasa muncitoare rusă au putut îndura atîtea suferințe, atîta mizerie, atîtea lipsuri fără a avea nimic altceva decît năzuința neostoită spre victorie. (Aplauze și exclamații aprobative.)

În orice caz, la terminarea războiului civil, sarcina noastră nu a mai fost aceeași. Dacă țara n-ar fi fost atît de ruinată cum era atunci după șapte ani de război neîntrerupt, ar fi fost eventual posibilă o trecere mai ușoară la noua formă de alianță între proletariat și țărănime. Dar condițiile din țară, și așa grele, s-au complicat și mai mult în urma recoltei proaste, a lipsei de furaje etc. Din această cauză, lipsurile pe care le îndura țărănimea au devenit insuportabile. Trebuia să arătăm imediat maselor largi ale țărănimii că sîntem gata ca, fără a ne abate de loc de la calea revoluționară, să ne schimbăm politica în așa fel ca țăranii să-și zică : bolșevicii vor să îmbunătățească imediat și cu orice preț situația insuportabilă în care ne găsim.

www.dacoromanica.ro

Aşadar, a survenit *o schimbare a politicii noastre economice :* în locul rechiziţiilor a apărut impozitul în natură. La această soluţie nu s-a ajuns dintr-o dată. În presa bolşevică s-au publicat timp de luni de zile o serie de propuneri, fără a se ajunge însă la un proiect care să aibă într-adevăr şanse de succes. Dar asta n-are importanţă. Important este că schimbarea politicii noastre economice ne-a fost dictată de considerente de ordin practic şi de o necesitate decurgînd din situaţia existentă. Seceta, lipsa de furaje, lipsa de combustibil, toate acestea au, firește, o influenţă hotărîtoare asupra economiei în ansamblu, inclusiv gospodăria ţărănească. Dacă ţărănimea se va pune în grevă, nu vom putea căpăta lemne. Iar dacă nu vom căpăta lemne, fabricile vor fi silite să-şi înceteze activitatea. Astfel, din cauza recoltei cît se poate de proaste şi a lipsei de furaje, în primăvara anului 1921 criza economică a luat proporţii catastrofale. Toate acestea au fost consecinţa celor trei ani de război civil. Trebuia să arătăm ţărănimii că putem şi vrem să ne schimbăm rapid politica pentru a-i uşura imediat situaţia. Noi spunem mereu — şi la Congresul al II-lea s-a vorbit despre acest lucru — că revoluţia cere sacrificii. Sînt tovarăşi care în propaganda lor argumentează astfel : sîntem gata să facem revoluţie, dar ea nu trebuie să fie prea grea. Dacă nu mă înşel, tovarăşul Šmeral a spus asta în cuvîntarea rostită la congresul partidului cehoslovac [28]. Am citit asta într-o relatare publicată în ziarul „Vorwärts" din Reichenberg. Acolo există, după cît se pare, o aripă ceva mai de stînga. Prin urmare, această sursă nu poate fi considerată întru totul imparţială. În orice caz, trebuie să declar că, dacă Šmeral a spus acest lucru, el nu are dreptate. Unii dintre oratorii care au luat cuvîntul după Šmeral la congresul amintit au spus : „Da, noi îl urmăm pe Šmeral, deoarece aşa vom evita războiul civil". (R î s e t e.) Dacă toate acestea sînt adevărate, trebuie să spun că aceasta nu este agitaţie comunistă, revoluţionară. Firește că fiecare revoluţie comportă mari sacrificii pentru clasa care o înfăptuieşte. Revoluţia se deosebeşte de o luptă obişnuită prin faptul că la mişcare participă de zece, de o sută de ori mai mulţi oameni, şi sub acest raport orice revoluţie presupune sacrificii nu numai pentru unele persoane, ci pentru în-

www.dacoromanica.ro

treaga clasă. Dictatura proletariatului în Rusia a comportat pentru clasa dominantă, pentru proletariat, sacrificii, greutăți și privațiuni cum n-a mai cunoscut istoria și este foarte probabil că lucrurile se vor petrece la fel în orice altă țară.

Se naște întrebarea : *cum să împărțim aceste privațiuni?* Noi sîntem puterea de stat. Într-o anumită măsură putem să împărțim privațiunile, să le punem pe umerii cîtorva clase și în acest fel să ușurăm relativ situația unor pături ale populației. După ce principiu trebuie să ne ghidăm ? După principiul echității sau al majorității ? Nu. Trebuie să procedăm în mod practic. Trebuie să le împărțim în așa fel, încît să menținem puterea proletariatului. Acesta este unicul nostru principiu. La începutul revoluției, clasa muncitoare a fost nevoită să îndure lipsuri neasemuit de mari. Constat acum că politica noastră în domeniul aprovizionării se soldează an de an cu succese tot mai mari. Și este cert că în general situația s-a îmbunătățit. Indiscutabil însă că în Rusia țăranii au cîștigat de pe urma revoluției mai mult decît clasa muncitoare. Asta e în afară de orice îndoială. Se înțelege că din punct de vedere teoretic faptul dovedește că revoluția noastră a fost într-o anumită măsură o revoluție burgheză. Cînd Kautsky a adus împotriva noastră acest argument, am rîs. Firește că fără exproprierea marii proprietăți funciare, fără izgonirea marilor proprietari funciari și fără împărțirea pămînturilor revoluția este burgheză, nu socialistă. Noi am fost însă singurul partid care a știut să ducă revoluția burgheză pînă la capăt și să înlesnească lupta pentru revoluția socialistă. Puterea sovietică și sistemul sovietic sînt instituții ale statului socialist. Noi am creat deja aceste instituții, dar problema relațiilor economice dintre țărănime și proletariat n-a fost încă soluționată. Mai rămîn multe de făcut și rezultatul acestei lupte va depinde de faptul dacă vom putea soluționa sau nu problema. Așadar, din punct de vedere practic, împărțirea privațiunilor este una dintre cele mai grele sarcini. În general, situația țărănimii s-a îmbunătățit, iar clasa muncitoare a avut parte de suferințe grele, și asta tocmai din cauză că ea își înfăptuiește dictatura.

www.dacoromanica.ro

Am spus mai înainte că lipsa de furaje şi recolta proastă au făcut ca ţărănimea, care constituie la noi majoritatea, să îndure lipsuri cumplite în primăvara anului 1921. Fără relaţii bune cu masele ţărăneşti nu putem exista. De aceea sarcina noastră era să le venim imediat în ajutor. Situaţia clasei muncitoare este extrem de grea. Ea suferă îngrozitor. Dar elementele mai ridicate din punct de vedere politic înţeleg că în interesul dictaturii clasei muncitoare trebuie să facem un efort suprem pentru a ajuta ţărănimea cu orice preţ. Avangarda clasei muncitoare a înţeles acest lucru, dar mai există încă în rîndurile ei, ale acestei avangarde, oameni care nu-l pot înţelege, care sînt prea istoviţi ca să-l înţeleagă. Ei au văzut aici o greşeală şi au început să vorbească de oportunism. Ei spuneau că bolşevicii îi ajută pe ţărani. Ţăranul, care ne exploatează, primeşte tot ce pofteşte, ziceau ei, iar muncitorul flămînzeşte. Să fie asta oportunism? Noi ajutăm pe ţărani pentru motivul că fără o alianţă cu ei nu este posibilă puterea politică a proletariatului, nu este de conceput păstrarea ei. Tocmai acest motiv de utilitate şi nu motivul împărţirii echitabile a fost hotărîtor pentru noi. Ajutăm pe ţărani fiindcă acest lucru este absolut necesar pentru a păstra puterea politică în mîna noastră. Principiul suprem al dictaturii este menţinerea alianţei dintre proletariat şi ţărănime, pentru ca proletariatul să poată păstra rolul conducător şi puterea de stat.

Singurul mijloc pe care l-am găsit în acest scop a fost *trecerea la impozitul în natură*, consecinţă inevitabilă a luptei. În anul care vine vom aplica pentru prima oară acest sistem. Acest principiu n-a fost încă încercat în practică. De la alianţa militară trebuie să trecem la o alianţă economică, iar aceasta din urmă nu poate avea altă bază teoretică decît introducerea impozitului în natură. Din punct de vedere teoretic este singura posibilitate de a da o bază economică cu adevărat solidă societăţii socialiste. Fabrica socializată dă ţăranului produsele ei, iar ţăranul dă în schimb cereale. Este singura formă posibilă de existenţă a societăţii socialiste, singura formă de construcţie socialistă într-o ţară în care micii ţărani constituie majoritatea sau, în orice caz, o foarte însemnată minoritate. Ţăranul va da o parte din cerealele sale sub formă de impozit,

www.dacoromanica.ro

iar o altă parte în schimbul produselor fabricii socialiste sau prin schimb de mărfuri.

Aici ajungem la problema cea mai grea. Impozitul în natură înseamnă, fără îndoială, *libertatea comerțului*. Țăranul are dreptul ca după achitarea impozitului în natură să-și vîndă liber restul de cereale. Această libertate a schimbului înseamnă libertatea capitalismului. Noi spunem deschis acest lucru și îl subliniem. Noi nu-l ascundem de loc. Ar însemna că stăm prost de tot dacă ne-ar da prin gînd să-l ascundem. Libertatea comerțului înseamnă libertatea capitalismului, dar, totodată, și o nouă formă a acestuia. Aceasta înseamnă că într-o anumită măsură restabilim capitalismul. Noi o facem absolut pe față. Acesta este capitalism de stat. Dar capitalismul de stat într-o societate în care puterea aparține capitalului și capitalismul de stat într-un stat proletar sînt două noțiuni diferite. Într-un stat capitalist, capitalismul de stat înseamnă că el este recunoscut de stat și controlat de acesta în folosul burgheziei și împotriva proletariatului. Într-un stat proletar, aceasta se face în folosul clasei muncitoare, în scopul de a ține piept burgheziei, care mai este încă puternică, și de a lupta împotriva ei. Este de la sine înțeles că trebuie să acordăm concesiuni burgheziei străine, capitalului străin. Fără a renunța cîtuși de puțin la naționalizare, vom concesiona capitaliștilor străini mine, păduri, zăcăminte petrolifere pentru a primi de la ei produse industriale, mașini etc. și a ne reface în acest fel propria industrie.

Se înțelege că în problema *capitalismului de stat* n-am fost cu toții de acord de la bun început. Dar în legătură cu aceasta am putut constata cu multă bucurie că țărănimea noastră se dezvoltă, că ea a înțeles foarte bine însemnătatea istorică a luptei pe care o ducem în momentul de față. Țărani dintre cei mai simpli din regiunile cele mai îndepărtate veneau la noi și ne ziceau : „Cum vine asta ? Pe capitaliștii noștri care vorbesc rusește i-am alungat, iar acum vin la noi capitaliști străini ?“ Nu dovedește asta că țăranii noștri au evoluat ? Unui muncitor care are cunoștințe de economie nu trebuie să-i explici de ce este necesar acest lucru. Sîntem atît de ruinați după șapte ani de război, încît e nevoie de mulți ani pentru a ne reface industria. Trebuie

www.dacoromanica.ro

să plătim pentru înapoierea noastră, pentru că sîntem slabi, pentru ceea ce învăţăm acum, pentru ceea ce trebuie să învăţăm. Cine vrea să înveţe trebuie să dea plată pentru învăţătură. Trebuie să explicăm tuturor acest lucru şi, dacă îl vom dovedi în practică, uriaşele mase de muncitori şi de ţărani vor fi de acord cu noi, deoarece pe această cale situaţia lor se va îmbunătăţi imediat, deoarece aceasta va asigura posibilitatea refacerii industriei noastre. Ce ne sileşte s-o facem ? Noi nu sîntem singuri pe lume. Existăm în sistemul statelor capitaliste [29]... Pe de o parte se află ţările coloniale, care nu sînt încă în stare să ne ajute, iar pe de altă parte ţările capitaliste, care ne sînt duşmane. Rezulta un anumit echilibru, e drept foarte instabil. Totuşi, trebuie sa ţinem seama de acest fapt. Nu trebuie să închidem ochii asupra acestui fapt dacă vrem să existăm. Ori o victorie imediată asupra întregii burghezii, ori plata unui tribut.

Noi nu ascundem, ci recunoaştem absolut deschis faptul că în sistemul capitalismului de stat concesiunile înseamnă un tribut plătit capitalismului. Dar cîştigăm timp, iar a cîştiga timp înseamnă a cîştiga totul, mai ales în această perioadă de echilibru, cînd tovarăşii noştri din străinătate pregătesc în mod temeinic revoluţia lor. Şi cu cît ea va fi mai temeinic pregătită, cu atît victoria va fi mai sigură. Pînă atunci vom fi nevoiţi însă să plătim tribut.

Cîteva cuvinte despre politica noastră în domeniul aprovizionării. Ea a fost, fără îndoială, o politică primitivă şi proastă. Am înregistrat însă şi succese. În legătură cu aceasta trebuie să subliniez încă o dată că singura bază economică posibilă a socialismului este marea industrie mecanizată. Cine dă uitării acest lucru nu este comunist. Noi trebuie să elaborăm această problemă în mod concret. Nu putem pune problemele aşa cum le pun teoreticienii vechiului socialism. Noi trebuie să le punem în mod practic. Ce înseamnă o mare industrie modernă ? Înseamnă *electrificarea întregii Rusii.* Suedia, Germania şi America sînt deja pe punctul de a o realiza, deşi sînt încă ţări burgheze. Un tovarăş din Suedia mi-a relatat că acolo a fost electrificată o parte considerabilă a industriei şi 30% din agricultură. În Germania şi în America, ţări şi mai dezvoltate

www.dacoromanica.ro

din punct de vedere capitalist, aceasta se face pe o scară și mai largă. O mare industrie mecanizată nu înseamnă altceva decît electrificarea întregii țări. Noi am și numit o comisie specială formată din economiștii și tehnicienii cei mai de frunte. E adevărat că aproape toți sînt ostili Puterii sovietice. Toți acești specialiști vor ajunge la comunism, însă nu ca noi, cei care am trecut prin douăzeci de ani de muncă ilegală, în cursul căreia am studiat, am repetat și am rumegat într-una a.b.c.-ul comunismului.

Aproape toate organele Puterii sovietice au fost de părere să apelăm la specialiști. Specialiștii ingineri vor veni la noi atunci cînd le vom dovedi practic că aceasta este calea pentru dezvoltarea forțelor de producție ale țării. Nu e de ajuns să le-o devedim în mod teoretic. Trebuie să le-o dovedim în mod practic. Și îi vom atrage de partea noastră pe acești oameni dacă vom pune problema nu pe terenul propagării teoretice a comunismului, ci altfel. Noi spunem : marea industrie este singurul mijloc de a scăpa țărănimea de mizerie și de foamete. Toți sînt de acord în această privință. Dar cum s-o facem ? Refacerea industriei pe vechea bază necesită prea multă muncă și prea mult timp. Noi trebuie să dăm industriei forme mai moderne, și anume să trecem la electrificare. Ea necesită mult mai puțin timp. Planurile de electrificare au și fost elaborate. Peste 200 de specialiști — aproape fără excepție adversari ai Puterii sovietice — au lucrat cu interes la aceste planuri, deși nu sînt comuniști. Ei au fost nevoiți însă să recunoască că din punctul de vedere al științelor tehnice aceasta este singura cale justă. Desigur că de la întocmirea planului și pînă la realizarea lui e cale lungă. Specialiștii precauți declară că prima serie de lucrări necesită cel puțin 10 ani. Profesorul Ballod a calculat că pentru electrificarea Germaniei ajung trei-patru ani. Pentru noi însă și zece ani e prea puțin. În tezele mele prezint o serie de cifre concrete pentru a vă arăta cît de puțin am reușit să facem pînă acum în acest domeniu. Cifrele prezentate de mine sînt atît de modeste, încît se vede imediat că ele prezintă mai mult o importanță propagandistică decît științifică. Dar noi trebuie să începem cu propaganda. Țăranii ruși care au luat parte la războiul mondial și care au stat cîțiva ani în Ger-

www.dacoromanica.ro

mania au văzut acolo cum trebuie să gospodăreşti cu metode moderne ca să vii de hac foametei. Trebuie să desfăşurăm o vastă propagandă în această direcţie. Planurile, ca atare, nu au deocamdată o prea mare însemnătate practică, în schimb însă au o mare însemnătate agitatorică.

Ţăranul vede că trebuie creat ceva nou. El pricepe că aici nu trebuie să lucreze fiecare pentru el, ci trebuie să lucreze întregul stat. Ţăranii care au fost prizonieri în Germania au văzut şi au aflat care este baza reală a vieţii, a unei vieţi civilizate. 12 000 de kWh e un început foarte modest. Un străin care ştie cum stau lucrurile cu electrificarea în America, în Germania sau în Suedia probabil că la auzul acestei cifre va rîde. Dar cine rîde la urmă rîde mai bine. Da, noi admitem că este un început modest. Dar ţărănimea începe să înţeleagă că trebuie efectuate lucrări noi pe scară uriaşă, şi aceste lucrări au şi început. Avem de biruit greutăţi imense. Vom încerca să intrăm în relaţii cu ţările capitaliste. Să nu ne pară rău că vom pune la dispoziţia capitaliştilor cîteva sute de milioane de kilograme de petrol cu condiţia ca ei să ne ajute să ne electrificăm ţara.

Iar acum, în încheiere, cîteva cuvinte despre *„democraţia pură"*. Citez cele spuse de Engels în scrisoarea către Bebel din 11 decembrie 1884 :

„Democraţia pură va dobîndi în momentul revoluţiei, pentru scurt timp, o însemnătate vremelnică, apărînd ca partidul burghez cel mai extremist, aşa cum a apărut încă la Frankfurt în rolul de ultimă ancoră de salvare a întregii economii burgheze şi chiar feudale... Tot aşa în 1848 întreaga masă feudală-birocratică a sprijinit din martie pînă în septembrie pe liberali pentru a ţine masele revoluţionare în stare de supunere... În orice caz, în timpul crizei şi a doua zi după ea, singurul nostru adversar va fi *întreaga masă reacţionară grupată în jurul democraţiei pure*, şi cred că în nici un caz nu trebuie să scăpăm din vedere acest lucru" [30].

Noi nu putem pune problemele noastre aşa cum le pun teoreticienii. Întreaga reacţiune în ansamblu, nu numai cea burgheză, ci şi cea feudală, se grupează în jurul „democraţiei pure". Tovarăşii germani ştiu mai bine decît alţii ce

www.dacoromanica.ro

înseamnă „democrația pură", întrucît Kautsky și ceilalți conducători ai Internaționalei a II-a și ai Internaționalei a II½ apără această „democrație pură" împotriva blestemaților de bolșevici. Dacă vom aprecia pe socialiștii-revoluționari și pe menșevicii ruși nu după vorbe, ci după faptele lor, vom vedea că ei nu sînt decît reprezentanți ai „democrației pure" mic-burgheze. În revoluția noastră, ei au arătat cu o limpezime clasică — și în timpul ultimei crize, în zilele rebeliunii de la Kronstadt — ce înseamnă democrația pură. În rîndurile țărănimii existau puternice frămîntări, iar printre muncitori domnea de asemenea o stare de nemulțumire. Ei erau istoviți și extenuați. Căci puterile omului au o limită. Trei ani de zile au răbdat de foame, dar nu poți răbda patru sau cinci ani. Foamea are, fără îndoială, o enormă influență asupra combativității politice. Cum s-au comportat socialiștii-revoluționari și menșevicii ? Au șovăit tot timpul, întărind poziția burgheziei. Organizarea tuturor partidelor ruse din străinătate a arătat cum stau astăzi lucrurile. Conducătorii mai inteligenți ai marii burghezii și-au zis : „Nu putem învinge în Rusia acum imediat. De aceea lozinca noastră trebuie să fie acum : «Soviete fără bolșevici»". Spre deosebire de socialiștii-revoluționari, Miliukov, liderul cadeților, s-a declarat pentru Puterea sovietică. Pare foarte ciudat. Dar aceasta este dialectica practică, pe care în revoluția noastră ajungem s-o cunoaștem într-un mod sui-generis : din practica luptei noastre și a luptei adversarilor noștri. Cadeții vin cu lozinca : „Soviete fără bolșevici", fiindcă au înțeles bine situația și fiindcă speră să prindă astfel în mrejele lor o parte a populației. Așa vorbesc cadeții inteligenți. Desigur că nu toți cadeții sînt inteligenți, dar o parte din ei sînt și au tras unele învățăminte din revoluția franceză. Lozinca lor este acum : să luptăm împotriva bolșevicilor cu orice preț, prin orice mijloace. Întreaga burghezie ajută pe menșevici și pe socialiștii-revoluționari. Socialiștii-revoluționari și menșevicii sînt astăzi avangarda întregii reacțiuni. Am avut prilejul în primăvara asta să vedem roadele acestei colaborări contrarevoluționare [31].

De aceea trebuie să continuăm lupta necruțătoare împotriva acestor elemente. Dictatura este o stare de război

www.dacoromanica.ro

înverşunat. Într-o asemenea stare ne aflăm noi acum. În momentul de faţă nu avem o invazie militară. Şi totuşi sîntem izolaţi. Pe de altă parte însă, nu sîntem izolaţi cu totul, întrucît întreaga burghezie internaţională nu este acum în stare să ducă război pe faţă împotriva noastră, deoarece întreaga clasă muncitoare — deşi cea mai mare parte a ei nu e încă comunistă — este destul de conştientă ca să nu permită o intervenţie. Burghezia trebuie să ţină seama de această stare de spirit a maselor, deşi ele nu sînt încă pe deplin comuniste. De aceea burghezia nu poate trece acum la o ofensivă împotriva noastră, deşi nici acest lucru nu este exclus. Atîta timp cît nu există un rezultat general definitiv, această stare de război cumplit va continua să existe. Şi noi spunem : „La război ca la război : nu promitem nici o libertate şi nici o democraţie". Noi arătăm ţăranilor absolut deschis că ei trebuie să aleagă : ori puterea bolşevicilor, şi atunci le vom face toate concesiile posibile în limitele în care este posibilă păstrarea puterii, după care îi vom duce la socialism ; ori puterea burgheziei. Toate celelalte afirmaţii nu sînt decît înşelătorie, curată demagogie. Acestei înşelătorii, acestei demagogii trebuie să-i declarăm un război înverşunat. Punctul nostru de vedere este acesta : deocamdată concesii mari şi mari precauţii, şi asta tocmai pentru că există un oarecare echilibru, tocmai pentru că sîntem mai slabi decît duşmanii noştri coalizaţi, pentru că baza noastră economică este prea slabă, iar noi avem nevoie de o bază economică mai solidă.

Iată ce am vrut să spun tovarăşilor în legătură cu tactica noastră, cu tactica Partidului Comunist din Rusia. (Aplauze prelungite.)

O relatare a apărut în ziarul „Pravda" nr. 144 din 9 iulie 1921

Publicat în întregime la 14 iulie 1921, în „Buletinul Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste" nr. 17

Se tipăreşte după „Al III-lea Congres mondial al Internaţionalei Comuniste. Dări de seamă stenografice", Petrograd, 1922

www.dacoromanica.ro

6

PROPUNERI ÎN LEGĂTURĂ CU PROIECTUL DE „TEZE CU PRIVIRE LA TACTICĂ"

1) Numele lui Šmeral și întreg sfîrșitul alineatului să fie omise ;

2) Comisia (sau Executive*) să primească însărcinarea de a întocmi o *scrisoare* amănunțită către partidul ceh în care să facă o critică concretă și precisă, *întemeiată pe citate*, a *ceea ce este greșit* în poziția lui Šmeral și să arate în ce chestiuni trebuie să fie mai precauți redactorii ziarului „Vorwärts" [32] din Reichenberg.

Scris nu mai tîrziu de 9 iulie 1921

Publicat pentru prima oară în 1958, în revista „Probleme ale păcii și socialismului" nr. 2

Se tipărește după manuscris

---

* — Comitetul Executiv. *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

7

SCRISOARE CĂTRE O. W. KUUSINEN ŞI W. KOENEN *

Tovarăşilor Kuusinen şi Koenen

9/VII. 1921

Dragi tovarăşi !

Am citit cu multă plăcere proiectul dv. de teze în problema organizatorică. Găsesc lucrarea foarte reuşită. Aş propune doar două completări :

1) un sfat : să se instituie în toate partidele comisii de control formate din muncitori înaintaţi, verificaţi şi experimentaţi ;

2) despre spioni : un paragraf special consacrat problemei activităţii ilegale, avînd aproximativ următorul conţinut : burghezia va trimite inevitabil spioni şi agenţi provocatori în organizaţiile ilegale. În lupta împotriva acestui rău trebuie desfăşurată o activitate extrem de migăloasă şi de perseverentă ; în special trebuie recomandată ca mijloc de luptă îmbinarea judicioasă a activităţii *legale* cu cea ilegală, verificarea oamenilor (dacă pot fi folosiţi în activitatea ilegală) *printr-o* îndelungată activitate *legală* [33].

Cu salutări comuniste.

Al dv., *Lenin*

Publicat pentru prima oară în 1958, în revista „Probleme ale păcii şi socialismului" nr. 3

Se tipăreşte după manuscris
Tradus din limba germană

* Vezi volumul de faţă, p. 13—15. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

8

INTERVENȚII LA CONSFĂTUIREA MEMBRILOR DELEGAȚIILOR GERMANĂ, POLONEZĂ, CEHOSLOVACĂ, MAGHIARĂ ȘI ITALIANĂ 11 IULIE

1

Am citit ieri în „Pravda" cîteva știri care m-au convins că momentul ofensivei este, poate, mai apropiat decît presupuneam noi la congres, presupunere pentru care tovarășii tineri ne-au criticat cu atîta vehemență. Despre aceste știri voi vorbi însă mai tîrziu. Acum trebuie să spun că, cu cît ofensiva generală se apropie, cu atît trebuie să acționăm în chip mai „oportunist". Curînd vă veți întoarce cu toții acasă și veți putea spune muncitorilor că am devenit mai înțelepți decît am fost înainte de Congresul al III-lea. Fără a vă jena cîtuși de puțin, să le spuneți că am comis greșeli și că acum vrem să procedăm cu mai multă prudență ; în felul acesta vom atrage de partea noastră masele din partidul social-democrat și din partidul social-democrat independent, pe care întreaga desfășurare a evenimentelor le împinge în mod obiectiv spre noi, dar care se tem de noi. Trăgînd învățăminte din exemplul nostru, al bolșevicilor, vreau să vă arăt că trebuie să procedăm cu mai multă prudență.

La începutul războiului, noi, bolșevicii, nu propagam decît o singură lozincă : război civil, și chiar război necruțător. Oricine nu se pronunța pentru război civil era înfierat de noi ca trădător. Dar cînd în martie 1917 ne-am întors în Rusia ne-am schimbat radical poziția. Cînd ne-am întors în Rusia și am stat de vorbă cu țăranii și muncitorii, am văzut că ei sînt cu toții pentru apărarea patriei, dar, desigur, în cu totul alt sens decît menșevicii, iar pe acești simpli muncitori și țărani nu-i puteam numi canalii și tră-

www.dacoromanica.ro

dători. Am definit această stare de spirit ca „defensism de bună-credință". Intenționez să scriu despre asta un articol mai amplu și să public toate materialele. La 7 aprilie am publicat o serie de teze în care spuneam : răbdare și prudență *. Poziția noastră inițială, de la începutul războiului, a fost justă ; atunci era important să creăm un nucleu închegat, energic. Poziția noastră ulterioară a fost și ea justă. Ea pornea de la considerentul că trebuie să cucerim masele. Încă de pe atunci ne-am pronunțat împotriva ideii unei răsturnări imediate a guvernului provizoriu. Scriam atunci : „Trebuie să răsturnăm guvernul, pentru că este un guvern oligarhic și nu un guvern al întregului popor, pentru că nu poate da nici pace, nici pîine. Dar el nu poate fi răsturnat imediat, întrucît se sprijină pe Sovietele de deputați ai muncitorilor și deocamdată se mai bucură de încrederea muncitorilor. Noi nu sîntem blanquiști, nu vrem să guvernăm cu o minoritate a clasei muncitoare împotriva majorității" **. Cadeții, care sînt fini politicieni, au sesizat imediat contradicția dintre vechea și noua noastră poziție și ne-au făcut fățarnici. Dar cum tot pe vremea aceea ei ne numeau și spioni, trădători, canalii și agenți germani, primul epitet n-a făcut nici o impresie. La 20 aprilie s-a produs prima criză. Nota lui Miliukov cu privire la Dardanele demascase esența imperialistă a guvernului. Curînd după aceasta, mase de soldați înarmați s-au îndreptat spre palatul guvernamental și au obținut demiterea lui Miliukov. În fruntea lor se afla un oarecare Linde, om fără partid. Această mișcare n-a fost organizată de partid. Noi am caracterizat-o atunci în felul următor : este ceva mai mult decît o demonstrație armată și ceva mai puțin decît o insurecție armată. La conferința noastră din 22 aprilie, stînga a cerut răsturnarea imediată a guvernului. Comitetul Central s-a pronunțat însă împotriva lozincii războiului civil și noi am dat tuturor agitatorilor din provincie indicația de a combate minciuna sfruntată că bolșevicii ar voi război civil. La 22 aprilie scriam că lozinca „Jos guvernul provizoriu !" nu este justă, căci, atîta timp cît majoritatea

* V. *I. Lenin.* Opere complete, vol. 31, Editura politică, București, 1964, ed. a doua, p. 115 120. — *Nota red.*

** Ibid., p. 149. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

poporului nu este de partea proletariatului, această lozinca este sau o vorbă goală, sau un îndemn la aventură *.

Noi nu ne-am jenat ca în fața dușmanilor noștri să calificăm drept „aventuriste" elementele noastre de stînga. Menșevicii s-au grăbit să jubileze și să vorbească de falimentul nostru. Dar noi am declarat că orice tentativă de a te situa fie și un pic mai la stînga decît C.C. este o prostie și că cine e mai la stînga decît C.C. înseamnă că și-a pierdut bunul-simț. Nu ne vom lăsa impresionați de faptul că gafele noastre îl bucură pe dușman.

Unica noastră strategie trebuie să fie acum aceea de a deveni mai puternici, acționînd mai prudent, mai înțelept, mai „oportunist", și noi trebuie să spunem asta maselor. Dar după ce vom fi cucerit masele prin prudența noastră vom aplica o tactică ofensivă în sensul cel mai strict al cuvîntului.

Iată acum cele trei știri :

1) Greva muncitorilor de la întreprinderile comunale din Berlin. Muncitorii de la întreprinderile comunale sînt în majoritate oameni cu mentalitate conservatoare. Ei fac parte din majoritatea social-democrată și din partidul social-democrat independent ; deși bine asigurați materialiceşte, ei sînt totuși nevoiți să facă grevă [34].

2) Greva textiliștilor din Lille [35].

3) Al treilea fapt este cel mai important. La Roma a avut loc un miting de organizare a luptei împotriva fasciștilor, la care au participat 50 000 de muncitori reprezentînd toate partidele : comuniști, socialiști, precum și republicani La miting au venit în uniformă 5 000 de foști combatanți și nici un fascist n-a cutezat să se arate în stradă [36]. Asta dovedește că în Europa este mai mult material inflamabil decît crezusem noi. Lazzari a avut cuvinte de laudă pentru rezoluția noastră cu privire la tactică. Este un mare succes al congresului nostru. Dacă Lazzari recunoaște rezoluția, este cert că miile de muncitori care îl urmează vor veni în tabăra noastră, iar liderii lor nu vor reuși să-i îndepărteze de noi. „Il faut reculer, pour mieux sauter" (trebuie să faci

* *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 31, București, Editura politică, 1961, ed. a doua, p. 324. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

un pas înapoi ca să poţi sări mai bine). Iar saltul este inevitabil, caci situaţia obiectivă devine insuportabilă.

Aşadar, începem să aplicăm noua noastră tactică. Nu trebuie să daţi dovadă de nervozitate ; noi nu putem întîrzia, mai curînd s-ar putea să începem prea devreme, iar de ne întrebaţi dacă Rusia va putea să reziste vreme atît de îndelungată, răspundem că acum ducem război cu mica burghezie, cu ţărănimea, un război economic, care e pentru noi mult mai primejdios decît războiul trecut. Dar, cum spune Clausewitz, stihia războiului e primejdia, iar noi n-am fost nici o clipă în afară de primejdie. Sînt convins că, dacă vom acţiona mai prudent, dacă vom şti să facem concesii la vreme, vom birui şi în acest război, chiar dacă va dura mai mult de trei ani.

Să rezumăm :

1) Vom declara unanim în întreaga Europă că începem să aplicăm o nouă tactică şi în felul acesta vom cîştiga masele.

2) Coordonarea ofensivei în principalele ţări : Germania, Cehoslovacia, Italia. Aici e nevoie de pregătire, de colaborare permanentă. Europa poartă în pîntece revoluţia, dar nu se poate întocmi dinainte un calendar al revoluţiei. Noi în Rusia vom rezista nu numai cinci ani, ci chiar mai mult. Strategia adoptată de noi este unica strategie justă. Sînt convins că vom cuceri pentru revoluţie poziţii pe care Antanta nu le va putea zdruncina cu nici un chip, şi acesta va fi începutul victoriei pe plan mondial.

2

Şmeral pare satisfăcut de intervenţia mea, pe care însă o interpretează unilateral. În comisie am spus că, pentru a găsi linia justă, Şmeral trebuie să facă trei paşi la stînga, iar Kreibich unul la dreapta. Din păcate, Şmeral n-a spus nimic din care să rezulte că va face aceşti paşi şi nici nu ne-a spus cum vede el situaţia. În privinţa dificultăţilor, el s-a limitat să repete lucruri vechi fără a spune ceva nou. Şmeral a declarat că eu i-am risipit temerile. Astă-primăvară el s-a temut că conducerea comunistă îi va cere să treacă prematur la acţiune, dar evenimentele i-au risipit

www.dacoromanica.ro

aceste temeri. Pe noi însă ne îngrijorează acum altceva, și anume dacă în Cehoslovacia lucrurile vor ajunge efectiv la pregătirea unei ofensive sau totul se va reduce la discuții pe tema dificultăților. Greșeala stîngii este o simplă greșeală ; nu e prea mare și poate fi ușor îndreptată. Dar dacă afectează hotărîrea de a trece la acțiune, ea încetează de a fi o mică greșeală și devine trădare. Aceste două greșeli nu se pot pune pe același plan. Teoria că vom face revoluție, dar numai după ce vor începe alții, este fundamental greșită.

3

Mișcarea de retragere pe care am efectuat-o la acest congres poate fi asemuită, cred eu, cu acțiunile noastre din 1917 în Rusia, arătîndu-se astfel că această retragere trebuie să servească la pregătirea ofensivei. Adversarii vor spune că azi vorbim altfel decît am vorbit pînă acum. Din aceasta însă ei vor trage prea puține foloase, pe cînd masele muncitorești ne vor înțelege dacă le vom spune în ce sens acțiunea din martie poate fi socotită un succes și de ce criticăm greșelile săvîrșite în cursul ei și declarăm că pe viitor va trebui să ne pregătim mai bine. Sînt de acord cu Terracini că interpretările lui Șmeral și Burian sînt greșite. Dacă prin coordonare se înțelege că trebuie să așteptăm pînă se va ridica la luptă o altă țară, mai bogată și cu o populație mai numeroasă, asta nu mai e interpretare comunistă, ci curată amăgire. Coordonarea trebuie să constea în aceea ca tovarășii din alte țări să știe care momente sînt importante. Cea mai valoroasă interpretare a coordonării este următoarea : să imităm cît mai bine și mai rapid exemplele bune. Un exemplu bun e cel al muncitorilor din *Roma*.

Publicat pentru prima oară în 1958 : prima intervenție în întregime, iar a doua și a treia după stenograma prescurtată, în revista „Voprosî istorii KPSS" nr. 5

Se publică în întregime pentru prima oară, după darea de seamă stenografică

Tradus din limba germană

www.dacoromanica.ro

COMPLETĂRI LA PROIECTUL DE HOTĂRÎRE A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI PRIVIND RETRIBUIREA COLECTIVĂ A FUNCŢIONARILOR DIN INSTITUŢIILE DE STAT [37]

PUNCTUL „A"

Comisia de cinci va fi însărcinată să strîngă date cît mai complete care să oglindească atît alocaţiile efective în natură ce se acordă în prezent în instituţiile centrale din Moscova, cît şi proporţiile retribuţiei efective în bani, cuprinzînd toate formele de retribuire în bani fără excepţie, inclusiv cheltuielile pentru deplasări cu birja etc.

PUNCTUL „D"

Aprovizionarea colectivă a muncitorilor şi funcţionarilor se va introduce cu respectarea strictă a următoarelor reguli :

1) fiecare întreprindere în care se introduce aprovizionarea colectivă încheie un contract special cu guvernul ;

2) prin acest contract, întreprinderea (reprezentată prin direcţia ei şi prin persoane anume alese în acest scop) se obligă să ia măsuri pentru reducerea continuă a numărului muncitorilor şi funcţionarilor şi pentru sporirea productivităţii muncii lor, precum şi pentru ridicarea disciplinei în muncă la nivelul normal. Întreprinderii în industrie îi corespunde în administraţia de stat secţia sau subsecţia etc. ;

3) nerespectarea contractului atrage după sine aplicarea unor sancţiuni, inclusiv retragerea totală a dreptului la aprovizionare.

Scris la 28 iunie 1921

Publicat pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

IDEI ÎN LEGĂTURĂ CU „PLANUL" ECONOMIC

Principala greşeală pe care am comis-o cu toţii pînă astăzi a fost că contam pe mai bine şi de aceea cădeam în utopii birocratice. Din planurile noastre se realiza o parte infimă. Viaţa îşi rîdea de aceste planuri, toată lumea îşi rîdea de ele.

Toate acestea trebuie schimbate în mod radical.

Să contăm pe mai rău. Experienţă avem — experienţă practică, deşi redusă.

Aprovizionarea ? Frumkin spune : ideal ar fi 150 000 000 de puduri impozit + 50 000 000 de puduri prin schimb + + 40 000 000 de puduri din Ucraina = 240 000 000 de puduri.

În calculele noastre trebuie să pornim de la *200 000 000* de puduri în total pe an.

Ce să facem cu această cifră infimă, mizeră ? 200 : 12 = = $16^2/_3$.

(α) Să luăm minimum pentru armată, adică să socotim raţiile pentru o armată cu un efectiv minim.

(β) Activitatea armatei în economie să fie prevăzută în plan în proporţii modeste, ultramodeste.

1 subotnic 60% din armată (participanţi).

1 — din 3 sîmbete 50% participanţi (50% din armată) etc.

(γ) Pentru funcţionari — o reducere drastică.

(δ) Muncitorii.

Să se întocmească imediat o listă a celor mai bune *în-*

www.dacoromanica.ro

treprinderi (neapărat *întreprinderi)* pe ramuri industriale.

Să fie închise între 1/2 şi 4/5 din întreprinderile existente.

Celelalte să funcţioneze cu două schimburi. Numai cele pentru care vom avea destul *combustibil* şi destulă *pîine*, chiar dacă vom obţine minimum de cereale (200 000 000 de puduri) şi minimum de combustibil (?) **pentru tot anul.**

Această socoteală trebuie făcută în *ciornă*, ca o primă aproximaţie, imediat, în cel mult o lună.

Combustibil avem.

Avem un Comisariat al poporului pentru căile de comunicaţie.

Planul de aprovizionare nu trebuie detaliat, nu trebuie precizat ; *să se ia ca bază cifra de 200 000 000 de puduri.*

Planul industriei *pe ramuri* şi *pe gubernii trebuie întocmit cît se poate de rapid (fără a aştepta întocmirea planului „pe ansamblu").*

şi **principalul,**

70% din membrii Comisiei de stat a planificării sînt puşi la munca cîte *14 ore pe zi* (ştiinţa să mai rabde : raţii bune li s-au dat, acum să fie puşi la treabă).

Fiecare să îndeplinească sarcini individuale în ceea ce priveşte *„supravegherea generală"* (aşa se cheamă, mi se pare, în hotărîrea cu privire la Comisia de stat a planificării) a unor întreprinderi.

Să presupunem că trebuie (şi în cazul cel mai rău — 200 000 000 de puduri de cereale pe an — putem) să punem în funcţiune *700* de mari stabilimente, întreprinderi, depouri (ale cailor ferate), sovhozuri etc. etc. şi să asigurăm funcţionarea lor neîntreruptă între 1. X. 1921 şi 1. X. 1922.

700 : 35 de membri ai Comisiei de stat a planificării = *20.*

Să punem 30 (nu toţi membrii Comisiei de stat a planificării vor fi ocupaţi tot timpul cu munca curentă).

Daţi-vă osteneala să supravegheaţi *îndeaproape aceste 30 de întreprinderi.* Răspundeţi de asta.

În afară de aceasta, uneori, din cînd în cînd, fără a le supraveghea, *informaţi-vă* în treacăt, sumar asupra acti-

www.dacoromanica.ro

vităţii altor 30—70 de întreprinderi de mai mică importanţă.

A supraveghea îndeaproape înseamnă *a răspunde* cu capul de folosirea raţională a combustibilului şi a cerealelor, de strîngerea unor cantităţi maxime de combustibil şi de cereale, de aducerea unor cantităţi cît mai mari, de economisirea combustibilului (în industrie şi la căile ferate etc.), de economii la produsele alimentare (să se dea produse alimentare *numai* lucrătorilor buni), de ridicarea productivităţii muncii *etc.*

Toate celelalte să fie date în arendă sau indiferent cui sau să fie închise ori „părăsite", uitate *pînă vom ajunge la o îmbunătăţire statornică*, care să ne permită să contăm cu certitudine nu pe 200 000 000 de puduri de cereale + *X* milioane puduri de combustibil, ci pe *300 000 000* de puduri de cereale + 150% x combustibil.

Iată care sînt ideile mele în legătură cu Comisia de stat a planificării.

Reflectaţi. Apoi vom sta de vorbă.

4/VII.

Lenin

Scris la 4 iulie 1921

Publicat pentru prima oară la 29 mai 1924, în ziarul „Trud" nr. 120

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROPUNERE ADRESATĂ BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ÎN LEGĂTURĂ CU PREMIEREA ÎNTREPRINDERILOR [38]

Propun Biroului Politic

Să se instituie premii în sumă de pînă la 10 000 de ruble-aur pentru rezultate excepţionale în aplicarea măsurilor pentru trecerea unor grupuri de întreprinderi, secţii şi instituţii la gestiune fără pierderi.

8. VII. 1921

Lenin

Publicat pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

ÎNSEMNĂRI CU PRIVIRE LA MĂSURILE PENTRU AJUTORAREA GUBERNIILOR LOVITE DE SECETĂ ŞI LA INTENSIFICAREA ACTIVITĂŢII ECONOMICE [39]

Dacă regiunea lovită de secetă şi de foamete cuprinde un teritoriu cu o populaţie de 25 000 000 de locuitori, n-ar trebui oare ca printr-o serie de măsuri dintre cele mai revoluţionare să luăm în armată tocmai din *această* regiune vreo 500 000 (sau poate chiar 1 000 000) de tineri ?

Scopul : să ajutăm într-o anumită măsură populaţia, căci vom hrăni o parte din înfometaţi şi poate că prin coletele alimentare pe care recruţii le vor trimite acasă vom ajuta cît de cît pe ceilalţi înfometaţi. Asta în primul rînd. În al doilea rînd, să repartizăm pe aceşti 500 000 de tineri în Ucraina ca să contribuie la intensificarea operaţiilor de aprovizionare, ei fiind profund interesaţi în aceste operaţii, deoarece simt şi-şi dau clar seama cît de nedrept e ca ţăranii bogaţi din Ucraina să se îndoape din belşug în timp ce alţii flămînzesc.

Recolta în Ucraina este evaluată (de Racovski) la aproximativ 550 000 000—650 000 000 de puduri. Scăzînd *150 000 000* de puduri pentru sămînţă şi *300 000 000* (*15×20=300*) pentru hrana familiilor şi a vitelor, rămîn (550—450=*100* ; 650—450=*200*) în medie *150000000 de puduri*. Dacă dislocăm în Ucraina o armată formată din recruţi proveniţi din guberniile înfometate, acest excedent ar putea fi strîns (prin impozit în natură + schimb de mărfuri + rechiziţii speciale de la bogaţi în folosul înfometaţilor) *în întregime*.

În guberniile înfometate trebuie intensificate de îndată colectările de materie primă (piei, coarne, copite, păr de animale etc. etc.), adoptîndu-se, printre altele, regula de a

www.dacoromanica.ro

nu se acorda cu titlu de ajutor nici un pud de cereale pentru sămînță sau pentru hrană fără a se primi în schimb materie primă sau doborîtură sau ceva asemănător *.

Nu s-ar putea oare ca, pentru înviorarea activității consiliilor economice guberniale, județene și raionale din Petersburg, Moscova, Ivanovo-Voznesensk și din alte cîteva centre industriale mai importante din apropierea celor două capitale, să introducem în aceste consilii cîte 2—4 lucrători cu funcții de răspundere din departamentele centrale ? În aceste grupe de patru oameni, să zicem, aceștia, recrutați fie dintre salariații uneia și aceleiași instituții, fie dintre oameni care se cunosc bine între ei, s-ar putea înțelege să lucreze sistematic în aceste consilii economice fiecare cîte o oră pe zi, adică 3—4 ore cu toții.

Trecerea totală sau parțială a lucrătorilor din comisariatele neeconomice la activitate economică ar putea fi realizată în felul următor : în proporție de $^3/_4$ pînă la $^9/_{10}$ munca acestor lucrători să fie încredințată unor subalterni de mîna a treia, iar titularii respectivelor posturi să se limiteze la supravegherea activității acestor subalterni.

La Moscova (iar apoi și în alte localități), *toți* activiștii de partid cu funcții de răspundere să fie mobilizați pentru activitate *economică* precum urmează :

fiecare activist de partid cu muncă de răspundere dintr-un comisariat *ne*economic își asumă o muncă *e c o n o m i c ă* pe plan local, *în veriga de jos,* intrînd în acest scop într-un comitet de întreprindere (sau de imobil ori de cartier) sau în altă organizație de nivel *similar* (ca să lucreze în veriga de jos) și obligîndu-se să consacre acestei munci cel puțin două ore pe zi. Pe primul plan trebuie pusă munca de distribuire a produselor alimentare, îmbunătățirea activității respectivei ramuri economice și aprovizionarea cu combustibil.

Este important ca sarcinile *fiecărui* lucrător să fie precis stabilite.

N-ar trebui oare să se efectueze la Moscova (poate și la Petersburg), paralel cu recensămîntul lucrătorilor de partid cu munci de răspundere de la 1.VII.1921, și un recensămînt

* În manuscris, acest alineat a fost tăiat de V. I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

al tuturor membrilor de partid ? Să fie folosit în acest scop biroul gubernial de statistică. Ne trebuie date exacte cu privire la partid *.

Scris nu mai tîrziu de 9 iulie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

* În manuscris acest pasaj a fost tăiat de V. I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

SALUT ADRESAT CONGRESULUI DELEGAŢILOR UNIUNII CENTRALE A COOPERATIVELOR DE CONSUM [40]

În numele Consiliului Comisarilor Poporului şi al C.C. al P.C. din Rusia, salut congresul delegaţilor Uniunii centrale a cooperativelor de consum ; regret din inimă că nu pot să particip personal la congres şi să-mi spun părerea în legătură cu sarcinile de o deosebită complexitate care revin cooperaţiei.

Nu mă îndoiesc că schimbul de experienţă în activitatea de pînă acum va contribui la rezolvarea acestor sarcini în spiritul coordonării lor cu planul de construcţie economică generală a ţării. Succesul muncii practice viitoare va depinde în mare măsură de stabilirea justă, în cadrul circulaţiei mărfurilor, a corelaţiei dintre industria orăşenească şi agricultură ; de măsura în care cooperaţia va şti să înlăture, printr-o activitate susţinută şi perseverentă, toate obstacolele care stau în calea dezvoltării schimbului de mărfuri şi va reuşi să ocupe un loc central în acest domeniu ; de măsura în care va şti să mobilizeze mărfurile acum risipite şi să valorifice altele noi. Rezolvarea practică a acestor probleme este cel mai bun mijloc prin care vom ajunge, în ultimă instanţă, la realizarea ţelurilor noastre : refacerea agriculturii şi dezvoltarea şi consolidarea marii industrii pe această bază.

Aceste sarcini au devenit cît se poate de complicate din cauza recoltei, secetei care se vesteşte într-o serie de gubernii. Congresul va trebui să acorde în lucrările sale o atenţie deosebită acestei noi calamităţi şi să aibă în vedere consecinţele ei în rezolvarea tuturor problemelor curente.

www.dacoromanica.ro

Sînt convins că, deşi lucrează de puţină vreme în noile condiţii, cooperaţia sovietică va şti să-şi lege strîns activitatea de munca generală pentru lichidarea stării de dezastru şi să desfăşoare cu maximă energie lupta împotriva ei.

Scris la 16 iulie 1921

Publicat la 17 iulie 1921 în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 155 şi la 19 iulie 1921 în ziarul „Pravda" nr. 156

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

SALUT ADRESAT PRIMULUI CONGRES INTERNAȚIONAL AL SINDICATELOR REVOLUȚIONARE [41]

18/VII

Tovarășe Rîkov !

Vă rog mult să transmiteți delegaților la Congresul internațional al sindicatelor următorul mesaj :

Le mulțumesc din inimă pentru invitația de a asista la congres, transmisă prin dv. Regret mult că din cauză de boală nu le pot satisface dorința, întrucît, urmînd prescripția medicului, a trebuit să-mi iau un concediu de o lună și să plec din Moscova.

Vă rog să transmiteți delegaților la congres salutul meu, însoțit de calde urări de succes. E greu să exprimi în cuvinte însemnătatea Congresului internațional al sindicatelor. Membrii sindicatelor de pretutindeni, din toate țările, din întreaga lume sînt cuceriți de ideile comunismului într-un ritm irezistibil. Acest proces este neregulat, neuniform, se lovește de mii de obstacole, dar progresează irezistibil. Congresul internațional al sindicatelor va accelera acest proces. Comunismul va birui în sindicate. Nu există forță pe lume care să împiedice prăbușirea capitalismului și victoria clasei muncitoare asupra burgheziei.

Cu salutări călduroase și cu încredere în victoria inevitabilă a comunismului.

N. Lenin

Scris la 18 iulie 1921

Publicat pentru prima oară în 1921, în „Primul Congres internațional al sindicatelor revoluționare Dări de seamă stenografice", Moscova, Biroul de presă și de editură al congresului

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROPUNERI DE MODIFICĂRI ÎN PROIECTUL DE TEZE CU PRIVIRE LA APLICAREA PRACTICĂ A NOII POLITICI ECONOMICE [42]

Către tovarăşul Kamenev

Propun următoarele modificări în proiectul de teze cu privire la aplicarea practică a noii politici economice :

1. — La paragraful 1, cuvîntul „catastrofală“ (situaţia economiei) să fie înlocuit cu „grea“.

2. — La acelaşi paragraf, cuvintele „caracterul catastrofal“ (în fraza următoare) să fie înlocuite cu „situaţia grea“.

3. — La paragraful 2, pct. „A“, după cuvintele „datorită celor 3 ani de război“ să se adauge „şi stării de ruină totală în care se află ţara“.

4. — La acelaşi paragraf, pct. „E“, după cuvîntul „aprovizionării“ trebuie adăugat, în paranteză, „atît cu produse alimentare, cît şi cu echipament special şi de protecţie“.

5. — La sfîrşitul paragrafului 5, în locul cuvintelor „vor fi aprovizionaţi potrivit normelor generale de aprovizionare în vigoare“ să se pună „vor fi transferaţi în alte munci“.

6. — La paragraful 6, pct. 1, în loc de „calm“ se va pune „just“.

7. — La paragraful 8, după cuvintele „cer interesele“ se va adăuga „refacerii economiei naţionale în general şi ale restabilirii circulaţiei banilor în special“.

21. VII. 1921

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Dictat la telefon

Publicat pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin“, vol. XX

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară

www.dacoromanica.ro

PROPUNERE ADRESATĂ C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA [13]

Propun :

1) să se adopte (chiar astăzi, 28/VII) o hotărîre provizorie în sensul celor propuse de Biroul din Siberia ;

2) Biroul din Siberia să fie sancţionat cu mustrare pentru faptul că n-a anexat la teze şi propunerile celorlalte două curente, ceea ce constituie o vădită încălcare a datoriei de partid. El era obligat să ceară din timp şi în mod oficial celorlalte două curente textul propunerilor lor spre a fi trimise Comitetului Central ;

3) se va cere imediat telegrafic la Omsk ca reprezentanţii celor două curente să-şi formuleze sumar propunerile ;

4) conferinţa de partid să fie amînată pentru 15/8 ;

5) este neapărat necesar ca un membru al C.C. să participe la conferinţa de la 15/8.

28/7.

Scris la 28 iulie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959. în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

APEL CĂTRE PROLETARIATUL INTERNAȚIONAL[44]

În cîteva gubernii din Rusia bîntuie o foamete care ia, pe cît se vede, aproape tot atît de mari proporții ca și în timpul secetei din 1891.

Această foamete este o grea consecință a stării de înapoiere a Rusiei și a șapte ani de război, întîi războiul imperialist, apoi războiul civil impus muncitorilor și țăranilor de către moșierii și capitaliștii din toate țările.

Avem nevoie de ajutor. Republica sovietică a muncitorilor și țăranilor așteaptă acest ajutor de la oamenii muncii, de la muncitorii industriali și de la micii agricultori.

Masele muncitorești și țărănești sînt ele însele asuprite pretutindeni de capitalism și de imperialism ; dar sîntem convinși că, cu toată situația lor grea provocată de șomaj și de scumpirea traiului, vor răspunde la apelul nostru.

Cei ce au îndurat o viață întreagă asuprirea capitalului vor înțelege situația muncitorilor și a țăranilor din Rusia, vor înțelege sau vor simți, cu instinctul omului care muncește și este exploatat, că trebuie să ajute Republica sovietică, care cea dintîi și-a asumat nobila, dar greaua sarcină a răsturnării capitalismului. De aceea capitaliștii din toate țările se răzbună pe Republica sovietică. De aceea capitaliștii urzesc împotriva ei noi planuri de război, de intervenție, de comploturi contrarevoluționare.

www.dacoromanica.ro

Sîntem convinşi că muncitorii şi micii agricultori din toate ţările, care trăiesc din munca lor, ne vor veni în ajutor cu şi mai multă energie şi abnegaţie.

2. VIII. 1921

N. Lenin

„Pravda" nr. 172 din 6 august 1921

Se tipăreşte după textul apărut în ziar, confruntat cu manuscrisul

www.dacoromanica.ro

APEL CĂTRE ŢĂRANII DIN UCRAINA

Partea din Ucraina aşezată pe malul drept al Niprului a avut anul acesta o recoltă foarte bogată. Muncitorii şi ţăranii din regiunea înfometată a Volgăi, care au fost loviţi de o calamitate aproape tot atît de cumplită ca cea din 1891, aşteaptă ajutor de la plugarii ucraineni. E nevoie de un ajutor larg şi grabnic. Să nu rămînă nici un plugar care să nu dea din prisosul său ţăranilor înfometaţi din regiunea Volgăi, care nu au cu ce-şi însămînţa ogoarele.

Din fiecare judeţ care are grîne destule să fie trimişi în regiunea Volgăi cel puţin doi sau trei delegaţi din partea ţăranilor care să ducă acolo grîne, să vadă cu ochii lor cît de mari sînt suferinţele, lipsurile, foametea şi să arate la întoarcere consătenilor lor că e nevoie de un ajutor grabnic.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Moscova, Kremlin, 2. VIII. 1921

„Pravda" nr. 172 din 6 august 1921

Se tipăreşte după textul apărut în ziar, confruntat cu manuscrisul

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE G. MEASNIKOV [45]

5/VIII. 1921

Tov. Measnikov !

Abia astăzi am citit *ambele* d-tale articole. Nu ştiu ce ai făcut în organizaţia din Perm (dacă nu mă-nşel) şi în ce constă conflictul cu această organizaţie. Nu pot spune nimic în această privinţă. De chestiunea aceasta se va ocupa Biroul Organizatoric, care, după cîte am auzit, a desemnat o comisie specială.

Sarcina mea este alta : să apreciez scrisorile d-tale ca documente publicistice şi politice.

Interesante documente !

După părerea mea, articolul „Probleme nevralgice" dovedeşte cît se poate de clar care este principala d-tale greşeală. Consider că este de datoria mea să încerc să te conving.

La începutul articolului aplici în mod just dialectica. În adevar, cine nu înţelege înlocuirea lozincii „războiului civil" cu lozinca „păcii civile" este ridicol, dacă nu chiar mai rău. Aici ai dreptate.

Dar tocmai pentru că ai dreptate mă miră că în concluzii dai uitării dialectica pe care dumneata însuţi ai aplicat-o în mod just.

„...Libertate presei de la monarhişti la anarhişti inclusiv..." Foarte bine ! Dar, să-mi fie cu iertare, toţi marxiştii şi toţi muncitorii care au reflectat la cei patru ani de experienţă a revoluţiei noastre vor spune : să vedem despre

www.dacoromanica.ro

ce fel de libertate a presei este vorba ? în *ce scop ?* pentru *care clasă ?*

Noi nu credem în „absoluturi". Noi ridiculizăm „democraţia pură".

„Libertatea presei" a devenit o mare lozincă universală la sfîrşitul evului mediu, păstrîndu-se ca atare pînă în secolul al XIX-lea. De ce ? Fiindcă exprima năzuinţele burgheziei progresiste, adică lupta ei împotriva clerului şi a regilor, împotriva feudalilor, a moşierilor.

Nu există ţară în lume care să fi făcut şi care să facă atît de mult ca R.S.F.S.R. pentru eliberarea maselor de sub influenţa *popilor* şi a *moşierilor. Această* sarcină a „libertaţii presei" noi am îndeplinit-o şi o îndeplinim *mai bine decît oricine* în lume.

În toate ţările în care există capitalişti, libertatea presei înseamnă libertatea de *a cumpăra* ziarele, de *a cumpăra* pe publicişti, de *a corupe,* de a cumpăra şi de a plăsmui o „opinie publică" *în favoarea burgheziei.*

Iată un adevăr pe care nimeni nu-l va putea infirma vreodată.

Dar la noi ? Cine ar putea contesta că burghezia a fost înfrîntă, *dar nu nimicită,* că ea *stă la pîndă ?* Faptul acesta nu poate fi contestat.

Libertatea presei în R.S.F.S.R., care este încercuită de duşmanii burghezi din întreaga lume, ar însemna libertate de *organizare politică* a burgheziei şi a slugilor ei credincioase, menşevicii şi socialiştii-revoluţionari.

Acesta este un adevăr incontestabil.

Burghezia (în întreaga lume) continuă să fie mai puternică, mult mai puternică decît noi. A-i oferi pe *deasupra* o armă cum este libertatea de organizare politică (— libertatea presei, căci presa este centrul şi baza organizării politice) înseamnă a uşura sarcina duşmanului, a ajuta pe duşmanul de clasă.

Noi nu vrem să sfîrşim prin a ne sinucide şi de aceea nu vom face acest lucru.

Noi vedem clar *un fapt :* „libertatea presei" înseamnă *în realitate* că burghezia internaţională cumpără imediat sute şi mii de publicişti cadeţi, socialişti-revoluţionari şi menşe-

www.dacoromanica.ro

vici şi organizează propaganda lor, lupta lor împotriva noastră.

Asta-i realitatea. „Ei" sînt mai bogaţi decît noi şi vor cumpăra o „forţă" de zece ori mai mare decît forţa de care dispunem noi.

Nu. Nu vom face asta, nu vom da ajutor burgheziei mondiale.

Cum ai putut ca de la o apreciere generală de clasă, adică de la punctul de vedere al aprecierii relaţiilor dintre *t o a t e* clasele, *s ă a j u n g i* la o apreciere filistină sentimentală ? E o enigmă pentru mine.

În problema „război civil sau pace civilă" şi în problema cum am luptat *noi* pentru a cîştiga ţărănimea şi cum *continuăm* „cîştigarea" ei (de partea proletariatului), în aceste două probleme (cărora le sînt consacrate *ambele* d-tale articole), probleme importante, esenţiale, universale (= referitoare la *fondul* politicii mondiale), *ai reuşit* să te situezi pe un punct de vedere marxist şi nu pe unul filistin, sentimental. Acolo ai ştiut să *c o n s i d e r i în mod concret*, lucid relaţiile dintre *toate* clasele.

Dar aici te-ai rostogolit dintr-o dată în prăpastia sentimentalismului.

„...La noi se petrec multe abuzuri şi lucruri scandaloase : libertatea presei le va demasca..."

Iată ce te-a derutat, după cît pot deduce din aceste două articole. Te-ai lăsat *copleşit* de un număr de *fapte* triste şi regretabile, precizînd capacitatea de a aprecia *în mod lucid* forţele.

Libertatea presei ar contribui la întărirea *forţei* burgheziei mondiale. Iată adevărul. „Libertatea presei" *nu* ar servi *la purificarea Partidului Comunist* din Rusia de o serie de slăbiciuni, greşeli, beteşuguri şi racile (racilele sînt incontestabil multe), deoarece burghezia mondială *nu* o vrea, ci ar deveni o armă în mîna *acestei burghezii mondiale*. Această burghezie n-a murit. Mai trăieşte. Ea se află alături de noi şi pîndeşte. Ea *l-a năimit* pe Miliukov, pe care Martov şi Cernov (în parte din prostie, în parte din ură fracţionistă faţă de noi, dar mai ales în virtutea logicii

www.dacoromanica.ro

obiective a poziției lor de democrați mic-burghezi) îi slujesc „cu credință și cu devotament".

Dumneata, cum s-ar zice, „una ai vrut și alta a ieșit".

Vrei să vindeci partidul comunist și ții morțiș să-i administrezi *un leac* care aduce moarte sigură, nu din partea d-tale, firește, ci din partea burgheziei mondiale (+ Miliukov + Cernov + Martov).

Ai uitat un amănunt, un fleac : burghezia mondială și „libertatea" ei de a cumpăra ziarele, de a cumpăra *centre de organizare politică.*

Nu. Nu vom păși pe această cale. Dintr-*o mie* de muncitori conștienți, *nouă sute* nu vor merge pe această cale.

Racile avem multe. Greșeli (greșelile noastre *ale tuturor,* căci am greșit cu toții, și *C.M.A.,* și *C.C.P.,* și *C.C.)* ca cele comise la repartizarea combustibilului și a *produselor alimentare* în toamna și iarna anului 1920 (greșeli mari !) au agravat mult bolile de care suferim.

Privațiunile și suferințele sînt mari.

Foametea din 1921 *le-a agravat,* făcîndu-le insuportabile.

Din această situație nu vom putea ieși decît cu prețul unor eforturi desperate, dar vom ieși totuși din ea. De altfel am și început să ieșim.

Vom reuși să ieșim deoarece politica noastră este în esență justă, este o politică care ia în considerare *toate* forțele de clasă pe scară *internațională.* Vom reuși să ieșim deoarece nu prezentăm situația noastră în culori trandafirii. Știm care sînt toate greutățile. Ne dăm seama de *toate* racilele. Ne lecuim de ele sistematic, perseverent, fără a cădea în panică.

D-ta ai căzut în panică și, alunecînd pe această pantă, ai mers atît de departe, de parcă ai fi pe cale să fundezi un nou partid sau să-ți pui capăt zilelor.

Nu trebuie să te lași cuprins de panică.

Celulele comuniste sînt rupte de partid ? E adevărat Asta-i o pacoste, o calamitate, o racilă.

E adevărat. Este o racilă gravă.

Ne dăm seama de ea.

www.dacoromanica.ro

Trebuie să ne vindecăm de ea nu acordînd „libertate“ (*pentru burghezie*), ci luînd măsuri proletare şi de partid.

În cele scrise de dumneata despre ridicarea economiei, despre „autoplug“ etc., despre lupta pentru „influenţă“ asupra ţărănimii etc. sînt *numeroase* elemente juste şi utile.

De ce n-ai *extrage* aceste idei ? Ne-am pune de acord şi am lucra solidar în cadrul aceluiaşi partid. Foloasele ar fi enorme, *dar ele nu s-ar simţi dintr-o dată*, ci *numai* cu încetul.

Înviorarea Sovietelor, atragerea celor fară partid, controlarea muncii membrilor de partid cu ajutorul *nemembrilor de partid*, toate aceste idei sînt cît se poate de juste. Iată *un vast cîmp* de activitate, un domeniu în care mai sînt multe de făcut.

De ce n-ai dezvolta *aceste idei în mod concret* într-o broşură pentru congres ?

De ce să nu faci asta ?

De ce te sperii de această muncă *prozaică* (înlaturarea *abuzurilor* cu ajutorul Comisiei centrale de control [46], al presei de partid, al „Pravdei“) ? Neavînd încredere în această muncă prozaică, lentă, grea, anevoioasă, oamenii se lasă cuprinşi de panică şi caută o ieşire „uşoară“ : „libertatea presei“ *(pentru burghezie)*.

De ce să stărui în greşeala dumitale evidentă, în susţinerea lozincii „libertăţii presei“, lozincă nepartinică, *antiproletară ?* De ce să nu te apuci de această muncă prozaică, mai puţin „strălucită“ (pentru mentalitatea burgheză), de ce sa nu contribui la lichidarea efectivă a abuzurilor, la combaterea lor efectivă, la *ajutorarea* efectivă a celor fără partid ?

Ai semnalat vreodată Comitetului Central vreun abuz şi vreun *mijloc* de a-l înlătura, de a-l lichida ?

Niciodată.

Nici măcar o dată.

Vazînd atîtea neajunsuri şi racile, te-ai lasat pradă desperării şi te-ai aruncat în braţele altora, în braţele burgheziei („libertatea presei“ *pentru burghezie)*. Eu te sfătuiesc sa nu cazi în panică şi să nu ajungi la desperare.

www.dacoromanica.ro

Noi şi simpatizanţii noştri, muncitorii şi ţaranii, mai avem încă multă, multă vlagă.

Noi ne vindecăm zdravăn de toate racilele.

Lozinca: promovaţi nemembri de partid, controlaţi munca membrilor de partid cu ajutorul nemembrilor de partid, nu este aplicată de noi cum trebuie.

Dar putem face şi vom face în acest domeniu de o sută de ori mai mult decît am făcut pînă acum.

Şi sper că, după o matură chibzuinţă, nu vei mai stărui, dintr-un nejustificat orgoliu, în această greşeală politică evidentă („libertatea presei"), ci, stăpînindu-ţi nervii, biruind starea de panică în care ai căzut, te vei apuca de o muncă concretă: aceea de a ajuta la stabilirea *legăturii* cu cei fără partid, de a ajuta la *controlarea* muncii membrilor de partid cu ajutorul nemembrilor de partid.

În acest domeniu mai sînt multe de făcut. Prin această muncă putem (şi trebuie) să lecuim racilele, *să le lecuim* încet, dar efectiv, şi nu să ne lăsăm ameţiţi de lozinca „libertatea presei", de această „strălucitoare" flăcăruie de mlaştină.

Cu salutări comuniste,

Lenin

Publicat în 1921 în „Material de discuţie (Tezele tov. Measnikov, scrisoarea tov. Lenin, răspunsul la această scrisoare, hotărîrea Biroului Organizatoric al C.C. şi rezoluţia celor de la Motoviliha)", Moscova

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROPUNERI PE MARGINEA CONCLUZIILOR LUI F. E. DZERJINSKI CU PRIVIRE LA STAREA TRANSPORTURILOR [47]

§ 1. Să se acorde mai multă atenţie elaborării unor măsuri etc.

2—4 Biroul Organizatoric să examineze de urgenţă, în prezenţa tov. Rudzutak, problemele ridicate.

5 — Să se întocmească şi să se adopte pe linie de stat o hotărîre în acest sens.

6 — Măsuri pentru îmbunătăţirea activităţii transporturilor şi întărirea legăturilor aparatului de partid cu feroviarii.

Scris la 8 august 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

TOVARĂŞULUI THOMAS BELL

Dragă tovarăşe !

Vă mulţumesc mult pentru scrisoarea dv. din 7 august. Fiind bolnav şi împovărat de treburi, n-am mai citit în ultimele luni nimic despre mişcarea din Anglia.

Comunicarea dv. este extrem de interesantă. Poate că aceasta înseamnă *începutul* unei adevărate mişcări proletare de masă în *sens comunist* în Marea Britanie. Mă tem că pînă acum n-a existat în Anglia o mişcare comunistă cu adevărat de *masă*, ci doar cîteva slabe asociaţii pentru propagarea comunismului (printre acestea numărîndu-se şi Partidul comunist englez [48]).

Faptul că federaţia minerilor din Walesul de sud a hotărît la 24 iulie, cu o majoritate de 120 de voturi contra 63, să adere la Internaţionala a III-a s-ar putea să însemne începutul unei noi ere. (Cîţi mineri sînt în Anglia ? Peste 500 000 ? Cîţi sînt în Walesul de sud ? 25 000 ? Cîţi mineri au fost reprezentaţi *efectiv* la Cardiff la 24 iulie 1921 ?)

Dacă aceşti mineri nu constituie o minoritate cu totul neînsemnată, dacă fraternizează cu soldaţii şi încep un *adevărat* „război de clasă", trebuie să facem tot posibilul pentru *a dezvolta* şi întări această mişcare.

Măsurile economice (cum ar fi bucătăriile obşteşti) sînt bune, dar ele nu prezintă o prea mare importanţă *acum*, *înainte* de victoria revoluţiei proletare în Anglia. *Acum* importantă este în primul rînd lupta *politică*.

www.dacoromanica.ro

Capitaliştii englezi sînt abili, inteligenţi, perfizi. Ei *vor sprijini* (direct sau indirect) bucătăriile obşteşti *pentru* a abate atenţia *de la ţelurile politice.*

Important (dacă nu mă înşel) este :

1) Să se creeze în această parte a Angliei un bun *partid comunist*, cu adevărat proletar, cu adevărat de masă, un partid care să fie *efectiv* forţa conducătoare în *întreaga* mişcare muncitorească din această parte a Angliei (în această parte a ţării voastre trebuie aplicată rezoluţia adoptată de Congresul al III-lea cu privire la organizarea partidului şi la activitatea lui).

2) Să se treacă la editarea unui cotidian muncitoresc pentru clasa muncitoare din această parte a Angliei.

Editarea ziarului nu trebuie pornită ca o afacere comercială (aşa cum se întîmplă de obicei cu presa în ţările capitaliste), cu un capital mare, după practica curentă ; ziarul trebuie conceput ca un instrument *economic şi politic* al *m a s e l o r* în lupta dusă de ele.

Dacă minerii din această regiune nu sînt în stare să dea o *jumătate de penny* pe zi (la început fie numai *o dată pe săptămînă*) pentru un cotidian (sau săptămînal) *a l l o r*, chiar dacă acesta va avea un format mic de tot — ceea ce nu are mare importanţă —, înseamnă că în *această parte a Angliei* n-a început *încă o adevărată mişcare comunistă de masă.*

Dacă în această regiune partidul comunist nu este în stare să strîngă cîteva lire sterline pentru a scoate zilnic mici *foi volante* din care ar putea să se dezvolte un adevărat ziar comunist *proletar*, dacă aşa stau lucrurile, dacă nu va plăti *fiecare* miner un penny pentru această foaie volantă, înseamnă că acolo nu poate fi vorba de o aderare *serioasă*, totală la Internaţionala a III-a.

Cuvernul englez va face uz de cele mai ingenioase mijloace pentru a stăvili orice iniţiativă de acest gen. De aceea trebuie să fim cît se poate de precauţi (la început). La început ziarul nu trebuie să fie *excesiv de revoluţionar.* Dacă vreţi să aveţi trei redactori, cel puţin unul dintre ei *nu trebuie să fie comunist.* Cel puţin doi dintre ei să fie

www.dacoromanica.ro

muncitori autentici. Dacă nu se va ajunge la situaţia ca $^{9}/_{10}$ din muncitori să cumpere ziarul şi ca $^{2}/_{3}\left(\frac{120}{120+63}\right)$ să facă depuneri speciale (de pildă un penny pe *săptămînă*) pentru *propriul lor* ziar, el nu va fi un ziar muncitoresc.

Aş fi foarte bucuros dacă mi-aţi scrie cîteva rînduri în legătură cu această chestiune. Vă rog să nu luaţi în nume de rău englezeasca mea, care lasă de dorit.

Cu salutări comuniste,

Lenin

Scris la 13 august 1921

Publicat pentru prima oară în limba engleză, la 21 ianuarie 1927, în „Workers' Weekly" nr. 205

Se tipăreşte după manuscris
Tradus din limba engleză

Publicat pentru prima oară în limba rusă la 27 ianuarie 1927, în ziarul „Pravda" nr. 21

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE COMUNIŞTII GERMANI

Stimaţi tovarăşi !

Intenţionam să expun într-un amplu articol punctul meu de vedere asupra învăţămintelor Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste. Din păcate, boala m-a împiedicat pînă acum să mă apuc de lucru. Convocarea congresului partidului dv., „Partidul comunist unit din Germania" (V.K.P.D.) [49], pentru data de 22 august mă obligă să mă grăbesc cu această scrisoare, pe care trebuie s-o termin în cîteva ore ca să nu întîrzii cu expedierea ei în Germania.

Pe cît pot să-mi dau seama, Partidul Comunist din Germania se află într-o situaţie deosebit de grea. Faptul este explicabil.

În primul rînd şi în special, situaţia internaţională a Germaniei a făcut ca, începînd de la sfîrşitul anului 1918, criza revoluţionară internă din Germania să ia rapid mari proporţii, împingînd avangarda proletariatului să treacă imediat la cucerirea puterii. În acelaşi timp, atît burghezia germană, cît şi întreaga burghezie internaţională, admirabil înarmate şi organizate, trăgînd învăţăminte din „experienţa rusă", s-au năpustit cu o ură înverşunată asupra proletariatului revoluţionar din Germania. Zeci de mii dintre cei mai buni oameni ai Germaniei, dintre muncitorii ei revoluţionari au fost schingiuiţi şi ucişi de burghezie, de eroii ei, Noske & Co., de slugile ei directe, Scheidemann etc., de complicii ei indirecţi şi „rafinaţi" (şi de aceea deosebit de preţioşi pentru ea), cavalerii „Internaţionalei a II½", josnici şi fără caracter, şovăielnici, pedanţi şi filistini. Burghezia înarmată întindea curse muncitorilor neînarmaţi, îi ucidea în masă, ucidea pe conducătorii lor, urmărindu-i sistematic unul după altul, fo-

www.dacoromanica.ro

losindu-se admirabil de urletele contrarevoluţionare din rîndurile social-democraţilor de ambele orientări : orientarea scheidemannistă şi cea kautskistă. Iar în momentul crizei muncitorii germani n-au avut un partid cu adevărat revoluţionar, fiindcă s-a întîrziat cu sciziunea, din cauza blestematei tradiţii a „unităţii" cu banda de lachei ai capitalului, coruptă (ca alde Scheidemann, Legien, David & Co.) şi lipsită de caracter (ca alde Kautsky, Hilferding & Co.). În sufletul fiecărui muncitor cinstit, conştient, care a luat Manifestul de la Basel din 1912 [50] drept o monedă bună, iar nu drept „o vorbă goală" a canaliilor de la „a II-a" şi „a II1/2", s-a deşteptat un sentiment incredibil de puternic de ură faţă de vechea social-democraţie germană, şi această ură — cel mai nobil, cel mai înalt sentiment al celor mai buni exponenţi ai masei asuprite şi exploatate — i-a orbit pe oameni, nu i-a lăsat să gîndească cu sînge rece, să-şi elaboreze o strategie justă de răspuns la admirabila strategie a capitaliştilor Antantei, înarmaţi şi organizaţi, care trăseseră învăţăminte din „experienţa rusă" şi care erau sprijiniţi de Franţa, Anglia, America ; această ură i-a împins la o insurecţie prematură.

Iată de ce în Germania dezvoltarea mişcării muncitoreşti revoluţionare a apucat, începînd de la sfîrşitul anului 1918, o cale grea şi spinoasă. Dar ea a înaintat şi înaintează mereu. Deplasarea treptată spre stînga a masei muncitoreşti, a adevăratei majorităţi a celor ce muncesc şi sînt exploataţi din Germania, atît a celor organizaţi în sindicatele vechi, menşevice (aflate în slujba burgheziei), cît şi a celor care nu sînt sau aproape nu sînt organizaţi, este un fapt incontestabil. Să-şi păstreze sîngele rece şi să nu-şi piardă stăpînirea de sine ; să îndrepte sistematic greşelile trecutului ; să lupte neîncetat pentru a cuceri majoritatea în masele muncitoreşti, atît în sindicate, cît şi în afara acestora ; să făurească cu răbdare un partid comunist puternic şi înţelept care să fie capabil să conducă efectiv masele indiferent de cotiturile ce ar surveni în mersul evenimentelor ; să-şi elaboreze o strategie care să fie la nivelul celei mai bune strategii internaţionale a celei mai „luminate" burghezii înaintate (luminate de o experienţă seculară în general şi de „experienţa rusă" în special) —

www.dacoromanica.ro

iată ce trebuie să facă şi va face proletariatul german, iată ce-i va asigura victoria.

Pe de altă parte, în momentul de faţă situaţia grea a Partidului Comunist din Germania s-a agravat şi mai tare prin desprinderea comuniştilor de stînga de proastă calitate („Partidul muncitoresc comunist din Germania" K.A.P.D.) şi a comuniştilor de dreapta (Paul Levi cu revista lui, „Unser Weg" sau „Soviet" [51]).

„Cei de stînga", sau „ka-a-piştii", au primit din partea noastră destule avertismente pe arena internaţională, începînd de la Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste. Atîta timp cît, cel puţin în principalele ţări, nu s-au format încă partide comuniste destul de puternice, de experimentate şi de influente, sîntem nevoiţi să tolerăm participarea elementelor semianarhiste la congresele noastre internaţionale, participarea lor fiind, într-o anumită măsură, chiar utilă. Ea este utilă întrucît aceste elemente constituie un „exemplu preventiv" concret pentru comuniştii lipsiţi de experienţă, precum şi întrucît ele însele mai pot să înveţe cîte ceva. În lumea întreagă, anarhismul se descompune — şi asta nu de azi de ieri, ci de la începutul războiului imperialist din 1914—1918 — în două curente: pentru Soviete şi împotriva Sovietelor, pentru dictatura proletariatului şi împotriva ei. Acest proces de descompunere a anarhismului trebuie lăsat să se coacă pînă la capăt. În Europa occidentală aproape nu există oameni care să fi trecut printr-o mare revoluţie; acolo experienţa marilor revoluţii a fost uitată aproape cu totul; iar trecerea de la voinţa de a fi revoluţionar şi de la discuţiile (şi rezoluţiile) cu privire la revoluţie la o veritabilă activitate revoluţionară este o trecere cît se poate de anevoioasă, lentă, chinuitoare.

Desigur însă că elementele semianarhiste pot fi şi trebuie să fie tolerate cu măsură. În Germania le-am tolerat foarte multă vreme. Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste le-a dat un ultimatum cu termen fix. Dacă acum ei au ieşit singuri din Internaţionala Comunistă, cu atît mai bine. În primul rînd, ne-au scutit de osteneala de a-i exclude. În al doilea rînd, tuturor muncitorilor şovăielnici, tuturor celor care, din ură faţă de oportunismul vechii social-democraţii, înclinau spre anarhism li s-a demonstrat

www.dacoromanica.ro

acum cît se poate de limpede şi de convingător, li s-a dovedit prin fapte precise că Internaţionala Comunistă a fost tolerantă, că ea nu i-a alungat pe anarhişti imediat şi fără nici o discuţie, că i-a ascultat cu atenţie şi i-a ajutat să înveţe.

Acum trebuie să dăm cît mai puţină atenţie ka-a-piştilor. Polemizînd cu ei, le-am face doar reclamă. Prea sînt lipsiţi de inteligenţă şi ar fi o greşeală să-i luăm în serios ; nu face să ne supărăm pe ei. Ei nu au şi nici nu vor avea influenţă în mase dacă nu vom comite noi greşeli. Să lăsăm acest curent fără importanţă să moară de moarte naturală ; muncitorii îşi vor da singuri seama de inconsistenţa lui. Să propagăm mai temeinic şi să aplicăm efectiv hotărîrile Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste în domeniile organizatoric şi tactic şi să nu polemizăm cu ka-a-piştii, să le facem mai puţină reclamă. Stîngismul, această boală a copilăriei, dispare şi va dispărea o dată cu dezvoltarea mişcării.

Tot aşa şi cu Paul Levi : rău facem că îl ajutăm acum, că-i facem reclamă polemizînd cu el. Asta este ceea ce doreşte el : să polemizăm cu el. După hotărîrea Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste trebuie să-l dăm uitării şi să ne concentrăm toată atenţia, toate eforturile asupra muncii paşnice (fără intrigi, fără polemică, fără să mai pomenim de încăierările de ieri), asupra muncii practice, pozitive în spiritul hotărîrii Congresului al III-lea al nostru. După părerea mea, articolul tovarăşului K. Radek „Al III-lea Congres mondial despre puciul din martie şi despre tactica viitoare“ (publicat în numerele din 14 şi 15 iulie 1921 ale ziarului „Die Rote Fahne“ [52], organul central al Partidului comunist unit din Germania) păcătuieşte mult faţă de această hotărîre generală şi unanimă a Congresului al III-lea. Fără să fie nici o nevoie, ba chiar aducînd vădite prejudicii cauzei, articolul acesta, care mi-a fost trimis de un tovarăş din cercurile comuniştilor polonezi, îşi îndreaptă ascuţişul polemic nu numai împotriva lui Paul Levi (asta n-ar fi încă nimic), ci şi împotriva Clarei Zetkin. Or, Clara Zetkin a încheiat ea însăşi la Moscova, în timpul Congresului al III-lea, „un tratat de pace“ cu C.C. („Centrala“) al Partidului comunist unit din Germania în vederea unei activităţi unite, nefracţioniste ! Iar

www.dacoromanica.ro

acest acord s-a bucurat de aprobarea noastră a tuturor. În zelul său polemic cu totul deplasat, tov. K. Radek a mers pînă la a spune pur şi simplu un neadevăr, afirmînd că Clara Zetkin „amînă" (verlegt) „orice acţiune a partidului" (jede allgemeine Aktion der Partei) „pînă în ziua cînd se vor ridica masele mari" (auf den Tag, wo die grossen Massen aufstehen werden). Desigur că Paul Levi nici nu şi-ar putea dori un serviciu mai bun decît acela pe care i-l face tov. K. Radek recurgînd la astfel de procedee. Paul Levi nici nu vrea altceva decît ca discuţiile să se prelungească la infinit, ca în aceste discuţii să fie atrase cît mai multe persoane, ca să se facă totul pentru a o îndepărta pe Clara Zetkin de partid prin încălcarea polemică a „tratatului de pace" pe care ea l-a încheiat şi care a fost aprobat de întreaga Internaţională Comunistă. Prin articolul său, tov. K. Radek ne oferă un exemplu grăitor de felul cum Paul Levi este ajutat „dinspre stînga".

În legătură cu aceasta trebuie să explic tovarăşilor germani de ce l-am apărat atîta pe Paul Levi la Congresul al III-lea. În primul rînd, pentru că eu l-am cunoscut pe Levi prin Radek, în Elveţia, în 1915 sau 1916. Levi era încă de pe atunci bolşevic. Eu am fără voie o anume neîncredere faţă de cei care au îmbrăţişat bolşevismul *abia după* ce a învins în Rusia şi după ce a repurtat o serie de victorii pe arena internaţională. Fireşte însă că acest motiv este relativ lipsit de importanţă, deoarece personal îl cunosc totuşi prea puţin pe Paul Levi. Incomparabil mai important este al doilea motiv, şi anume că în multe privinţe Levi *are în fond dreptate* în critica acţiunii din martie 1921 din Germania (fireşte nu în ceea ce priveşte afirmaţia că această acţiune a fost un „puci", afirmaţie care este o prostie).

E adevărat că Levi a făcut tot posibilul şi, în bună parte, chiar imposibilul pentru a-şi slăbi şi compromite propria sa critică, pentru a-şi îngreuia lui şi altora — printr-o sumedenie de chestiuni de amănunt în care, evident, nu are dreptate — înţelegerea *fondului* problemei. Levi a dat criticii sale o formă inadmisibilă şi dăunătoare. Recomandînd altora o strategie precaută şi chibzuită, Levi a comis el însuşi nişte prostii pe care nu le-ar fi făcut nici un băieţandru, pornind la luptă înainte de vreme şi atît de

www.dacoromanica.ro

nepregătit, atît de absurd, de stupid, încît a pierdut „lupta" dinainte (şi şi-a zădărnicit sau şi-a îngreuiat munca pentru ani de zile), deşi această „luptă" putea şi trebuia să fie cîştigată. Levi a procedat ca un „anarhist intelectual" (în nemţeşte asta se cheamă, pare-mi-se, Edelanarchist), în loc să procedeze ca un membru organizat al Internaţionalei Comuniste proletare. Levi a încălcat disciplina.

Comiţînd o serie de greşeli cît se poate de stupide, Levi a făcut dificilă concentrarea atenţiei asupra fondului problemei. Or, fondul problemei, adică aprecierea *şi îndreptarea* numeroaselor greşeli comise de Partidul comunist unit din Germania cu prilejul acţiunii din martie 1921, l-a constituit şi îl constituie aceste greşeli (pe care unii le-au calificat chiar drept un model de tactică marxistă). *Trebuia* ca în timpul Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste să ne situăm la aripa *dreaptă*. Altminteri, *linia* Internaţionalei Comuniste ar fi fost *greşită*.

Personal l-am apărat pe Levi şi a fost necesar s-o fac, deoarece vedeam în faţa mea adversari ai lui care vociferau despre „menşevism" şi „centrism" şi nu voiau să vadă greşelile acţiunii din martie şi necesitatea de a le explica şi îndrepta. Aceşti oameni transformau marxismul revoluţionar într-o caricatură, iar lupta împotriva „centrismului" într-un sport ridicol. Exista primejdia ca oamenii aceştia să pricinuiască un mare rău întregii cauze, deoarece „nimeni în lume nu este în stare să compromită pe marxiştii revoluţionari dacă nu se compromit ei singuri".

Le spuneam acestor oameni: să presupunem că Levi a devenit menşevic. Personal îl cunosc prea puţin şi nu voi obiecta dacă mi se va dovedi că aşa este. Dar deocamdată nu s-a dovedit aşa ceva. Deocamdată nu s-a dovedit decît că el *şi-a pierdut capul*. A declara pe cineva menşevic numai pentru atîta este absurd şi pueril. Formarea de conducători de partid experimentaţi şi influenţi este un lucru greu, care cere mult timp. Iar fără asta dictatura proletariatului, „unitatea de voinţă" a proletariatului rămîne o vorbă goală. La noi, în Rusia, formarea grupului de conducători a durat 15 ani (1903—1917), 15 ani de luptă împotriva menşevismului, 15 ani de prigoană ţaristă, 15 ani în care au intrat şi anii primei revoluţii (1905),

www.dacoromanica.ro

această mare şi puternică revoluţie. Şi totuşi au fost şi la noi cazuri regretabile cînd pînă şi tovarăşi excelenţi „şi-au pierdut capul". Dacă tovarăşii din Europa occidentală îşi închipuie că sînt asiguraţi împotriva unor asemenea „cazuri regretabile", asta-i o naivitate care trebuie combătută.

Levi trebuia să fie exclus pentru încălcarea disciplinei. Tactica trebuia să fie stabilită printr-o *explicare* cît mai amănunţită şi prin îndreptarea greşelilor acţiunii din martie 1921. Dacă *după* asta Levi va înţelege să se poarte ca şi înainte, el va confirma justeţea excluderii lui ; asta va fi pentru muncitorii şovăielnici sau lipsiţi de fermitate o dovadă şi mai puternică, şi mai convingătoare a justeţei depline a hotărîrii Congresului al III-lea cu privire la Paul Levi.

Şi pe cît de precaut am fost la congres în aprecierea greşelilor lui Levi, pe atît de convins sînt acum că Levi s-a grăbit să confirme cele mai rele presupuneri. Am în faţă nr. 6 (din 15.VII.1921) al revistei „Unser Weg", revista lui Levi. Din declaraţia publicată în numele redacţiei pe prima pagină a revistei reiese că Paul Levi cunoaşte hotărîrile Congresului al III-lea. Şi care a fost răspunsul lui la aceste hotărîri ? Fraze menşevice : „marea excomunicare" (grosser Bann), „drept canonic" (kanonisches Recht), afirmaţia că îşi ia „toată libertatea" (in vollständiger Freiheit) „de a discuta" aceste hotărîri. Există oare o mai deplină libertate decît atunci cînd cineva este eliberat de titlul de membru al partidului şi de membru al Internaţionalei Comuniste ? Iar articolele pe care membrii de partid le vor publica în revista lui, a lui Levi, vor fi, vedeţi dv., anonime.

La început uneltiri împotriva partidului, atacuri de după colţ, sabotarea muncii partidului.

Apoi discutarea hotărîrilor congresului în fond.

Admirabil.

Cu asta Levi îşi dă definitiv la cap.

Paul Levi vrea să prelungească polemica.

Ar fi o mare greşeală strategică să-i satisfacem această dorinţă. Eu i-aş sfătui pe tovarăşii germani să interzică polemica cu Levi şi cu revista lui în coloanele presei cotidiene de partid. Nu trebuie să-i facă reclamă. Nu trebuie

www.dacoromanica.ro

să-i dea posibilitatea de a abate atenţia partidului, aflat în luptă, de la lucruri importante la lucruri lipsite de importanţă. Cînd va fi absolut necesar, să polemizeze în organe săptămînale, lunare sau în broşuri şi, pe cît se poate, să nu le facă ka-a-piştilor şi lui Paul Levi plăcerea de a le spune pe nume, ci să-i desemneze pur şi simplu ca „pe nişte critici nu prea inteligenţi, care ţin cu orice preţ să se considere comunişti".

Am aflat că la ultima şedinţă a Comitetului Central (Ausschuss) lărgit, pînă şi Friesland, care este de stînga, s-a văzut silit să-l combată vehement pe Maslov, care se joacă de-a stîngismul şi care-şi pune în gînd să se îndeletnicească cu sportul „prigonirii centriştilor". Purtarea nechibzuită (ca să folosesc un eufemism) a acestui Maslov s-a făcut simţită şi aici la Moscova. N-ar fi rău ca partidul german să trimită pe vreo doi ani în Rusia Sovietică pe acest Maslov şi pe încă doi-trei dintre tovarăşii lui de idei şi de luptă care sînt vădit porniţi să nu respecte „tratatul de pace" şi care fac exces de zel. Le-am găsi noi o treabă folositoare. I-am face să se schimbe. Şi asta ar fi de un real folos pentru mişcarea internaţională şi pentru mişcarea germană.

Comuniştii germani trebuie să pună capăt cu orice preţ luptelor interne, să se debaraseze de elementele bătăioase din ambele tabere, să dea uitării pe Paul Levi şi pe ka-a-pişti, să se consacre unei activităţi reale.

Căci sînt multe de făcut.

Rezoluţiile adoptate de Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste cu privire la problemele tactice şi organizatorice înseamnă, după părerea mea, un mare pas înainte. Trebuie să depunem toate eforturile ca să traducem în fapt ambele rezoluţii. Nu e lucru uşor. Dar putem şi trebuie să-l facem.

Comuniştii trebuiau mai întîi să-şi proclame principiile în faţa întregii lumi. Acest lucru a fost făcut la Congresul I. Acesta a fost primul pas.

www.dacoromanica.ro

Al doilea pas a fost constituirea organizatorică a Internaţionalei Comuniste şi stabilirea condiţiilor de primire: separarea efectivă de centrişti, de cei care sînt direct sau indirect agenţi ai burgheziei înăuntrul mişcării muncitoreşti. Asta s-a făcut la Congresul al II-lea.

La Congresul al III-lea trebuia să trecem la o muncă concretă, pozitivă, să stabilim în mod concret, ţinînd seama de experienţa practică a luptei comuniste deja începute, *cum anume* trebuie să lucrăm de acum înainte din punct de vedere tactic şi organizatoric. Am făcut şi acest al treilea pas. Avem o armată de comunişti în întreaga lume. Ea este încă prost instruită, prost organizată. Am aduce mari prejudicii cauzei noastre dacă am uita de acest adevăr sau dacă ne-am teme să-l recunoaştem. Trebuie ca, verificîndu-ne pe noi înşine cît mai atent şi mai scrupulos, studiind experienţa propriei noastre mişcări, să instruim în mod practic această armată, s-o instruim cum trebuie, s-o organizăm cum trebuie, s-o încercăm în felurite manevre, în diverse bătălii, în operaţii ofensive şi defensive. Fără această şcoală îndelungată şi grea nu putem învinge.

În mişcarea comunistă internaţională, „nodul" situaţiei îl constituia în vara anului 1921 faptul că unele dintre cele mai bune şi mai influente părţi ale Internaţionalei Comuniste nu au înţeles tocmai bine această sarcină, *au exagerat niţel* „lupta împotriva centrismului", *au depăşit niţel* limita dincolo de care această luptă ajunge un sport, dincolo de care începe compromiterea marxismului revoluţionar.

Acesta a fost „nodul" Congresului al III-lea.

Exagerarea nu era prea mare. Dar pericolul legat de ea era imens. Era greu de luptat împotriva acestei exagerări, pentru că cei care exagerau erau într-adevăr elementele cele mai bune, cele mai devotate, fără care, se poate spune, n-ar fi existat Internaţionala Comunistă. În amendamentele cu privire la tactică, publicate în ziarul „Moskva" [53] în limbile germană, franceză şi engleză sub semnătura delegaţiilor germană, austriacă şi italiană, această exagerare s-a manifestat foarte precis, cu atît mai precis cu cît amendamentele au fost prezentate într-un moment cînd proiectul de rezoluţie era gata întocmit (după îndelungate şi multilaterale lucrări pregătitoare). Respingerea acestor

www.dacoromanica.ro

amendamente a însemnat o *îndreptare* a liniei Internaţionalei Comuniste, a însemnat o victorie asupra pericolului exagerării.

Această exagerare, dacă n-am îndrepta-o, ar duce fără doar şi poate la pieirea Internaţionalei Comuniste. Fiindcă „nimeni în lume nu este în stare să compromită pe marxiştii revoluţionari dacă nu se compromit ei singuri". Nimeni în lume nu va reuşi să împiedice victoria comuniştilor asupra Internaţionalei a II-a şi a II$^{1}/_{2}$ (iar aceasta înseamnă, în condiţiile Europei occidentale şi ale Americii din secolul al XX-lea în perioada de după primul război imperialist, victoria asupra burgheziei) *dacă* nu o vor împiedica comuniştii înşişi.

A exagera cît de puţin înseamnă a împiedica victoria.

A exagera lupta împotriva centrismului înseamnă *a salva* centrismul, a-i *întări* situaţia, influenţa lui asupra muncitorilor.

În perioada dintre Congresul al II-lea şi Congresul al III-lea am învăţat pe scară internaţională să ducem o luptă victorioasă împotriva centrismului. Lucrul a fost dovedit prin fapte. Vom continua această luptă (excluderea lui Levi şi a partidului lui Serrati) pînă la capăt.

Dar *nu* am învăţat *încă* pe scară internaţională să luptăm împotriva exagerărilor nefaste comise în cadrul luptei împotriva centrismului. Am înţeles însă această lipsă a noastră, aşa cum au dovedit-o desfăşurarea şi rezultatele Congresului al III-lea. Şi tocmai pentru că ne-am dat seama *ne vom debarasa de ea.*

Atunci vom fi invincibili, căci fără un reazem în interiorul proletariatului (prin intermediul agenţilor burghezi ai Internaţionalelor a II-a şi a II$^{1}/_{2}$) burghezia din Europa occidentală şi din America *nu este în stare* să păstreze puterea.

O pregătire mai minuţioasă, mai temeinică în vederea unor bătălii noi, mai hotărîtoare, atît ofensive, cît şi defensive — iată ce constituie principalul, esenţialul în hotărîrile Congresului al III-lea.

„...Comunismul va deveni în Italia o forţă de masă dacă Partidul Comunist Italian, luptînd fără încetare, cu toată tăria, împotriva politicii oportuniste, serratiste, se va dovedi totodată în stare să stabilească legătura cu masele proletariatului în sindicate, în timpul greve-

www.dacoromanica.ro

lor, în bătăliile împotriva organizaţiilor contrarevoluţionare ale fasciştilor, să unifice mişcarea tuturor organizaţiilor clasei muncitoare, să transforme acţiunile ei spontane în bătalii minuţios pregătite..."

„...Partidul comunist unit din Germania va reuşi să desfăşoare acţiuni de masă cu un succes cu atît mai mare, cu cît îşi va adapta mai bine pe viitor lozincile sale de luptă la situaţiile reale, studiind cît mai în amănunţime aceste situaţii şi desfăşurînd acţiunile cît mai coordonat şi mai disciplinat...".

Iată pasajele esenţiale din rezoluţia Congresului al III-lea cu privire la problemele tacticii.

Cucerirea majorităţii proletariatului de partea noastră — iată „sarcina cea mai importantă" (titlul paragrafului 3 din rezoluţia cu privire la problemele tacticii).

Negreşit, noi nu concepem în mod formal această cucerire a majorităţii, aşa cum o concep cavalerii „democraţiei" mic-burgheze din Internaţionala a II1/2. Cînd în iulie 1921, la Roma, întregul proletariat — şi proletariatul reformist din sindicate, şi cel centrist din partidul lui Serrati — a urmat pe comunişti în lupta împotriva fasciştilor, aceasta a însemnat *cucerirea majorităţii* clasei muncitoare de partea noastră.

Aceasta n-a fost nici pe departe o cucerire hotărîtoare, ci numai una parţială, pasajeră, locală. Dar a însemnat cucerirea majorităţii. O asemenea cucerire este posibilă chiar şi atunci cînd majoritatea proletariatului urmează formal conducători din rîndurile burgheziei sau conducători care promovează o politică burgheză (cum fac toţi conducătorii Internaţionalei a II-a şi ai Internaţionalei a II1/2) sau cînd majoritatea proletariatului oscilează. Această cucerire progresează neîncetat în lumea întreagă, pretutindeni şi pe toate căile. S-o pregătim mai temeinic şi mai amanunţit, să nu scăpăm nici una dintre împrejurările serioase în care burghezia determină proletariatul să se ridice la luptă, să învăţăm să stabilim just momentul cînd *masele* proletariatului *nu pot* să *nu* se ridice împreună cu noi.

Atunci victoria va fi asigurată, oricît de grele ar mai fi unele înfrîngeri izolate şi unele etape ale marii noastre lupte.

Metodele noastre tactice şi strategice (daca le privim pe scară internaţională) continua sa rămînă în urma excelentei strategii a burgheziei, care a tras învăţăminte din

www.dacoromanica.ro

exemplul Rusiei și nu se va lăsa „luată prin surprindere". Dar noi avem mai multe forțe, incomparabil mai multe; noi învățăm tactica și strategia, noi am îmbogățit această „știință", învățînd din experiența greșelilor acțiunii din martie 1921. Noi ne vom însuși total această „știință".

În marea majoritate a țărilor, partidele noastre nu sînt încă nici pe departe ceea ce ar trebui să fie: adevărate partide comuniste, adevărate avangărzi ale clasei cu adevărat revoluționare, ale singurei clase revoluționare, ai căror membri să participe cu toții la lupta, la mișcarea, la viața de fiecare zi a maselor. Noi știm însă de această lipsă a noastră, am arătat-o cît se poate de clar în rezoluția Congresului al III-lea cu privire la munca partidului. Și o vom remedia.

Tovarăși comuniști germani! Permiteți-mi ca în încheiere să-mi exprim dorința ca congresul partidului vostru, care urmează să înceapă la 22 august, să reteze cu mînă fermă și pentru totdeauna lupta măruntă cu cei care au deviat fie spre stînga, fie spre dreapta, desprinzîndu-se de partid. Ajunge cu lupta internă de partid! În lături cu cei care vor s-o mai prelungească direct sau indirect. Astăzi noi ne cunoaștem sarcinile mult mai bine, mai concret, mai clar decît ieri; noi nu ne temem să arătăm pe față greșelile noastre pentru a le îndrepta. Vom consacra acum toate forțele partidului scopului de a-i asigura o mai bună organizare, de a îmbunătăți calitatea și conținutul muncii lui, de a crea o legătură mai strînsă cu masele, de a înarma clasa muncitoare cu o tactică și o strategie tot mai justă și mai precisă.

Cu salutări comuniste,

N. Lenin

14 august 1921

Publicat în limba germană la 22 august 1921, în ziarul „Die Rote Fahne" nr. 384

Se tipărește după manuscris

Publicat pentru prima oară în limba rusă la 21 octombrie 1921, în „Buletinul Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste" nr. 3

www.dacoromanica.ro

TIMPURI NOI, GREŞELI VECHI SUB O FORMĂ NOUĂ

Fiecare cotitură caracteristică a istoriei aduce anumite schimbări în forma oscilărilor mic-burgheze care se produc întotdeauna în jurul proletariatului şi care se propagă întotdeauna într-o anumită măsură pînă în rîndurile lui.

Reformism mic-burghez, adică slugărnicie faţă de burghezie disimulată prin superbe fraze democrate şi „social"-democrate şi prin deziderate fără eficienţă şi revoluţionarism mic-burghez, teribil, îngîmfat în vorbă, fărîmiţat, dispersat, inept în faptă, adică în realitate un moft — iată cele două „curente" în care pot fi grupate aceste oscilări. Ele sînt inevitabile atîta timp cît n-au fost smulse rădăcinile adînci ale capitalismului. Acum ele îşi schimbă forma în legătură cu cunoscuta cotitură în politica economică a Puterii sovietice.

Laitmotivul menşevizanţilor este : „Bolşevicii au luat-o înapoi, spre capitalism ; asta le va fi pieirea. Revoluţia, inclusiv cea din Octombrie, se dovedeşte a fi totuşi o revoluţie burgheză ! Trăiască democraţia ! Trăiască reformismul !" Indiferent dacă limbajul în care sînt rostite aceste cuvinte este pur menşevic sau socialist-revoluţionar, în spiritul Internaţionalei a II-a sau al Internaţionalei a II½, fondul este acelaşi.

Laitmotivul semianarhiştilor de felul celor din „Partidul muncitoresc comunist" din Germania sau al acelei părţi din fosta noastră opoziţie muncitorească care a părăsit sau e pe punctul de a părăsi partidul este : „Bolşevicii nu mai au încredere în clasa muncitoare !" De aici se deduc lozinci

www.dacoromanica.ro

mai mult sau mai puţin asemănătoare celor lansate la Kronstadt în primăvara anului 1921.

Sarcina marxiştilor este de a opune cît mai lucid şi mai precis văicărelilor şi panicii semănate de filistinii reformismului şi filistinii revoluţionarismului o evaluare reală a forţelor de clasă şi fapte indiscutabile.

Să ne amintim de principalele etape ale revoluţiei noastre. Prima etapă — ca să spunem aşa, pur politică — a durat de la 25 octombrie pînă la 5 ianuarie, pînă la dizolvarea Adunării constituante. În acele 10 săptămîni noi am făcut pentru lichidarea efectivă şi totală a rămăşiţelor feudalismului în Rusia de o sută de ori mai mult decît făcuseră menşevicii şi socialiştii-revoluţionari în 8 luni (februarie-octombrie 1917) cît puterea s-a aflat în mîna *lor*. Menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, ca şi toţi eroii Internaţionalei a II1/2 din străinătate, erau pe atunci nişte jalnici complici ai reacţiunii. Anarhiştii sau se ţineau deoparte dezorientaţi, sau ne ajutau pe noi. A fost atunci revoluţia o revoluţie burgheză ? Negreşit că da, în măsura în care desăvîrşirea revoluţiei burghezo-democratice a fost o sarcină pe care noi am dus-o pînă la capăt, în măsura în care n-a existat încă luptă de clasă în interiorul „ţărănimii". Dar, în acelaşi timp, noi am făcut foarte mult *trecînd de limitele* revoluţiei burgheze, *pentru* revoluţia socialistă, proletară : (1) Am desfăşurat ca niciînd forţele clasei muncitoare pentru ca *ea* să poată folosi puterea de stat. (2) Am dat o lovitură, care a fost resimţită în lumea întreagă, fetişurilor democraţiei mic-burgheze, Adunării constituante şi „libertăţilor" burgheze de genul libertăţii presei pentru cei bogaţi. (3) Am creat statul de *tip* sovietic, făcînd astfel un uriaş pas înainte faţă de 1793 şi 1871.

A doua etapă. Pacea de la Brest. Dezmăţul frazeologiei revoluţionare împotriva păcii, frazeologie semipatriotică la socialiştii-revoluţionari şi la menşevici şi frazeologie „de stînga" la o parte din bolşevici. „Dacă am ajuns să ne împăcăm cu imperialismul, sîntem pierduţi", repeta într-una, cuprins de panică sau jubilînd, filistinul. Dar socialiştii-revoluţionari şi menşevicii se împăcau cu imperialismul, ca părtaşi la jefuirea muncitorilor de către burghezie. Noi „ne

www.dacoromanica.ro

împăcam" cedînd jefuitorului o parte din avutul nostru pentru a salva puterea muncitorilor, pentru a-i da acestuia lovituri şi mai puternice. Frazeologie pe tema că „n-avem încredere în forţele clasei muncitoare" am auzit pe atunci destulă, dar nu ne-am lăsat înşelaţi de ea.

A treia etapă. Războiul civil începînd cu cehoslovacii şi cu „constituantiştii" şi terminînd cu Vranghel, anii 1918—1920. La începutul războiului, Armata noastră Roşie nu exista. Această armată, făcînd o comparaţie în ceea ce priveşte forţele materiale, este şi azi infimă faţă de oricare din armatele ţărilor Antantei. Şi, totuşi, în lupta împotriva atotputernicei Antante am învins. Alianţa dintre ţărani şi muncitori sub conducerea puterii de stat proletare a fost ridicată, ca o cucerire a istoriei universale, la înălţimi nebănuite. Menşevicii şi socialiştii-revoluţionari au jucat rolul de complici ai monarhiei atît direct (dînd miniştri, organizatori, propagandişti), cît şi camuflat (prin poziţia mai „rafinată" şi mai ticăloasă a Cernovilor şi Martovilor, care declarau că ei se spală pe mîini, dar în realitate lucrau cu pana împotriva noastră). Anarhiştii, de asemenea, se agitau neputincioşi : o parte dintre ei ne ajutau pe noi, iar o altă parte provocau neajunsuri muncii noastre, vociferînd împotriva disciplinei militare sau afişînd o atitudine sceptică.

A patra etapă. Antanta este nevoită să pună capăt (oare pentru cît timp ?) intervenţiei şi blocadei. Ţara, ruinată la culme, abia-abia începe să-şi revină, dîndu-şi acum seama de proporţiile dezastrului, trecînd prin cele mai cumplite calamităţi : paralizarea industriei, secetă, foamete, epidemii.

Am ajuns la punctul culminant şi în acelaşi timp cel mai greu al luptei noastre istorice de importanţă mondială. În acest moment, în această perioadă de timp, duşmanul nu mai este cel de ieri. Duşmanul nu îl mai constituie hoardele de albgardişti, comandate de moşieri şi sprijinite de toţi menşevicii şi socialiştii-revoluţionari şi de întreaga burghezie internaţională. Duşmanul îl constituie prozaicele probleme economice de fiecare zi într-o ţară de mici ţărani şi cu o mare industrie în ruină. Duşmanul este stihia mic-burgheză, care ne înconjură ca aerul şi pătrunde adînc de tot în rîndurile proletariatului. Iar proletariatul este declasat, adică

www.dacoromanica.ro

scos din făgașul său de clasă. Fabricile și uzinele stau, proletariatul este slăbit, dispersat și sleit de puteri. Iar stihia mic-burgheză din interiorul țării este sprijinită de întreaga burghezie internațională, puternică încă în întreaga lume.

În asemenea împrejurări, cum să nu-i apuce pe unii spaima. Mai ales pe niște eroi ca menșevicii, socialiștii-revoluționari și cavalerii Internaționalei a II1/2, ca anarhiștii neputincioși și amatorii de fraze „de stînga". „Bolșevicii o iau înapoi spre capitalism, s-a sfîrșit cu ei ; nici revoluția lor n-a depășit limitele revoluției burgheze". Țipete de-astea auzim destule.

Dar noi ne-am deprins cu ele.

Noi nu subestimăm primejdia, ci o privim drept în față. Noi spunem muncitorilor și țăranilor : primejdia e mare, trebuie să ne strîngem și mai mult rîndurile, să dovedim și mai multă hotărîre și mai mult sînge rece ; dați-i afară cu tot disprețul pe menșevizanți, pe eserizanți, pe flecari și pe panicarzi.

Primejdia e mare. Dușmanul este mult mai puternic decît noi din punct de vedere economic, așa cum ieri era mult mai puternic din punct de vedere militar. Noi o știm, și aici stă forța noastră. Noi am reușit să facem pînă acum atît de mult pentru curățirea Rusiei de feudalism, pentru dezvoltarea tuturor forțelor muncitorilor și țăranilor, pentru lupta mondială împotriva imperialismului, pentru mișcarea proletară internațională eliberată de platitudinile și de josniciile Internaționalei a II-a și a II1/2, încît țipetele alarmiste nu ne mai impresionează. Noi ne-am „justificat" întru totul și cu prisosință activitatea noastră revoluționară, dovedind prin fapte lumii întregi ce este în stare să realizeze revoluționarismul proletar spre deosebire de „democrația" menșevică-eseristă și de reformismul care se ascunde cu lașitate sub fraze de paradă.

Cine se teme de înfrîngere înainte de a începe lupta cea mare nu-și zice socialist decît ca să-și bată joc de muncitori.

Tocmai pentru că nu ne temem să privim primejdia în față, ne folosim mai bine forțele pentru luptă, cîntărim mai lucid, mai prudent și mai cu chibzuință șansele, facem toate concesiile care ne întăresc pe noi și farîmițează forțele dușmanului (acum pînă și cel de pe urma prost vede că

www.dacoromanica.ro

„pacea de la Brest" a fost o concesie care ne-a întărit pe noi şi a fărîmiţat forţele imperialismului internaţional).

Menşevicii vociferează că impozitul în natură, libertatea comerţului, admiterea concesiunilor şi a capitalismului de stat înseamnă falimentul comunismului. Acestor menşevici li s-a alăturat în străinătate fostul comunist Levi ; acest Levi a trebuit să fie apărat atîta timp cît am putut explica greşelile lui ca o reacţie la o serie de greşeli săvîrşite de comuniştii „de stînga" în special în martie 1921 în Germania ; el nu mai poate fi apărat atunci cînd, în loc să recunoască că nu are dreptate, înclină spre menşevism pe toată linia.

Gălăgioşilor menşevici le vom aminti doar că încă din primăvara anului 1918 comuniştii au enunţat şi au susţinut ideea unui bloc, a unei alianţe cu capitalismul de stat împotriva stihiei mic-burgheze. Şi asta a fost în urmă cu trei ani, în primele luni după victoria bolşevicilor ! Încă de atunci bolşevicii au dat dovadă de luciditate. Şi nimeni n-a putut să infirme pînă astăzi justeţea aprecierii lucide pe care am făcut-o forţelor existente.

Levi, care a alunecat pe poziţiile menşevismului, sfătuieşte pe bolşevici (de altfel, el „prezice" victoria capitalismului asupra bolşevicilor, aşa cum toţi mic-burghezii, democraţii, social-democraţii etc. ne preziceau pieirea în cazul cînd vom dizolva Adunarea constituantă !) să ceară ajutor *întregii* clase muncitoare ! Căci, vedeţi dv., pînă acum i-a ajutat numai *o parte din ea !*

Aici atitudinea lui Levi coincide în mod remarcabil cu aceea a semianarhiştilor şi a gălăgioşilor, în parte şi cu aceea a unora din fosta „opoziţie muncitorească", cărora le place să rostească fraze bombastice ca aceea că acum bolşevicii „nu au încredere în forţele clasei muncitoare". Atît menşevicii, cît şi anarhizanţii fac din noţiunea „forţele clasei muncitoare" un fetiş, nefiind în stare să mediteze asupra conţinutului ei real şi concret. În loc să studieze şi să analizeze acest conţinut, ei se ţin de declamaţii.

Domnii din Internaţionala a II½, care îşi zic revoluţionari, în fiecare situaţie serioasă dovedesc că sînt de fapt nişte contrarevoluţionari, căci ei se tem de distrugerea prin violenţă a vechiului aparat de stat şi n-au încredere

www.dacoromanica.ro

în forţele clasei muncitoare. Cînd noi spuneam toate astea despre socialiştii-revoluţionari & Co., nu făceam frazeologie. Căci ştie oricine că Revoluţia din Octombrie a ridicat realmente forţe noi, o clasă nouă, că Rusia este condusă acum de cei mai buni reprezentanţi ai proletariatului, că aceştia au creat o armată, au condus-o, au creat administraţia locală şi altele, că ei conduc industria etc. Şi, dacă în această administraţie sînt denaturări birocratice, noi nu ascundem acest rău, ci-l dăm pe faţă şi luptăm împotriva lui. Cei pe care lupta împotriva denaturării noului regim îi face să dea uitării conţinutul lui, să uite că clasa muncitoare a creat şi conduce un stat de tip sovietic, aceia nu sînt în stare să gîndească şi aruncă vorbe în vînt.

Dar „forţele clasei muncitoare" nu sînt inepuizabile. Dacă acum afluenţa de forţe proaspete din rîndurile clasei muncitoare este slabă, cîteodată chiar foarte slabă, dacă, în ciuda tuturor decretelor, apelurilor, agitaţiei, în ciuda tuturor ordinelor privitoare la „promovarea celor fără partid", afluenţa de forţe este totuşi slabă, a ocoli chestiunea perorînd pe tema „neîncrederii în forţele clasei muncitoare" înseamnă a te îndeletnici cu o frazeologie goală.

Aceste forţe noi nu vor veni decît după un anumit „răgaz", ele nu vor creşte decît cu încetul ; ele *n-au cum* să apară decît pe baza marii industrii reconstruite (adică, pentru a vorbi mai precis şi mai concret, pe baza electrificării).

După o încordare extraordinară, încordare fără precedent în lume, clasa muncitoare din această ţară ruinată, de mici ţărani, clasa muncitoare care a suferit foarte mult de pe urma declasării, are nevoie de un interval de timp pentru ca forţele noi să poată să se dezvolte şi să se redreseze, iar cele vechi şi uzate să se poată reface. Crearea aparatului militar şi a celui de stat, care s-a dovedit capabil să reziste victorios încercărilor din 1917—1921, este o înfăptuire măreaţă care a folosit, a absorbit şi a epuizat „forţele" reale „ale clasei muncitoare" (iar nu pe acelea care nu există decît în declamaţiile gălăgioşilor). Trebuie să înţe-

www.dacoromanica.ro

legem asta şi să ţinem seama de necesitatea sau, mai exact, de inevitabilitatea unei creşteri *mai lente a noilor* forţe ale clasei muncitoare.

Atunci cînd menşevicii fac zarvă pe tema „bonapartismului" bolşevicilor (care s-ar sprijini pe armată şi pe aparatul de stat împotriva voinţei „democraţiei"), strigătele lor exprimă perfect tactica burgheziei, pe care Miliukov o sprijină pe bună dreptate, sprijină lozincile lansate la Kronstadt (din primăvara anului 1921). Burghezia socoteşte, pe bună dreptate, că „forţele" *reale* „ale clasei muncitoare" constau acum din puternica avangardă a acestei clase (Partidul Comunist din Rusia, care nu peste noapte, ci în decurs de 25 de ani şi-a cucerit prin fapte rolul, titlul şi forţa de „avangardă" a singurei clase revoluţionare), la care se adaugă elementele cele mai slăbite din cauza declasării şi care se lasă cel mai uşor influenţate de oscilările menşevice şi anarhiste.

Prin lozinca „Mai multă încredere în forţele clasei muncitoare" se urmăreşte acum *de fapt* creşterea influenţei menşevice şi anarhiste : Kronstadtul a dovedit-o în mod concret în primăvara anului 1921. Fiecare muncitor conştient trebuie să demaşte şi să alunge pe cei care fac zarvă pe tema „neîncrederii" noastre „în forţele clasei muncitoare", căci aceştia sînt în realitate complici ai burgheziei şi ai moşierilor şi urmăresc slăbirea proletariatului — avantajoasă pentru burghezie şi moşieri — prin extinderea influenţei menşevicilor şi anarhiştilor.

Iată „unde este buba" dacă e să pătrundem bine conţinutul real al noţiunii „forţele clasei muncitoare" !

Care-i activitatea voastră, stimabililor, ce aţi făcut voi pentru promovarea reală a celor fără partid pe „frontul" cel mai important în momentul de faţă, frontul economic, frontul construcţiei economice ? Iată întrebarea pe care trebuie s-o pună muncitorii conştienţi acestor gălăgioşi. Iată cum pot şi trebuie să fie demascaţi întotdeauna gălăgioşii, cum se poate şi trebuie să fie dovedit faptul că în realitate ei nu ajută, ci, dimpotrivă, împiedică construcţia economiei, nu ajută, ci împiedică revoluţia proletară, pro-

www.dacoromanica.ro

movează aspirații mic-burgheze, nu proletare, și se găsesc în slujba unei clase străine.

Lozinca noastră trebuie să fie: jos gălăgioșii! jos complicii inconștienți ai albgardiștilor, care repetă greșelile nefericiților de la Kronstadt din primăvara anului 1921! La treabă, la muncă practică, constructivă, care să țină seama de caracterul specific al momentului și de sarcinile lui! Fapte ne trebuie, nu fraze.

Considerînd în mod lucid acest caracter specific al forțelor de clasă reale și nu fantezist, ajungem la concluzia că:

— După o perioadă de realizări fără seamăn în lume în ceea ce privește activitatea creatoare a proletariatului în domeniul militar, administrativ și general-politic, a survenit — și nu din întîmplare, ci în mod inevitabil, nu din vina unor persoane sau partide, ci în virtutea unor cauze obiective — o perioadă de creștere mult mai lentă a forțelor noi. Este inevitabil ca în domeniul economic munca de construcție să se desfășoare treptat, mai anevoios și mai lent; faptul decurge din însăși natura acestei activități dacă o comparăm cu cea militară, administrativă, general-politică. El decurge din aceea că avem de-a face cu o activitate deosebit de grea și care, dacă se poate spune astfel, își înfige rădăcinile mult mai adînc.

De aceea să căutăm să definim cu multă prudență, cu întreită prudență sarcinile noastre în această etapă nouă, superioară a luptei. Să fim mai modești în definirea acestor sarcini; să facem mai multe concesii, negreșit în limitele în care *poate* să le facă proletariatul fără să renunțe la rolul de clasă dominantă; să strîngem cît mai repede impozitul în natură, care trebuie să fie moderat, și să dăm cît mai multă libertate gospodăriei țărănești spre a se dezvolta, a se întări și a se reface; să dăm în arendă, atît capitaliștilor particulari, cît și concesionarilor din străinătate, întreprinderile care nu ne sînt absolut necesare. Ne trebuie un bloc sau o alianță a statului proletar cu capitalismul de stat împotriva stihiei mic-burgheze. Această alianță trebuie realizată cu pricepere, după regula: „Mă-

www.dacoromanica.ro

soară de şapte ori şi taie o dată". Să păstrăm pentru activitatea noastră directă un domeniu mai restrîns, adică numai cît este strict necesar. Să concentrăm într-un domeniu de activitate *mai restrîns* forţele slăbite ale clasei muncitoare, dar în schimb să ne întărim cît mai mult, să ne controlăm nu o dată sau de două ori, ci de mai multe ori, prin experienţa practică. Pas cu pas, centimetru cu centimetru — altfel, pe un drum atît de anevoios, în condiţii atît de grele şi înconjuraţi de atîtea primejdii, o „armată" ca a noastră *nu poate* înainta astăzi. Pe cei cărora această muncă li se pare „plicticoasă", „neinteresantă", „fără raţiune", pe cei ce strîmbă din nas sau cad în panică, pe cei ce se lasă îmbătaţi de cei care se plîng că s-a dus „avîntul de altădată", „entuziasmul de altădată" etc. ar fi mai bine să-i „eliberăm din muncă" şi să-i dăm la arhivă ca să nu poată aduce cine ştie ce rău, căci ei nu vor sau nu sînt în stare să reflecteze asupra caracterului specific al acestei trepte, al acestei etape a luptei.

În condiţii de ruinare totală a ţării şi de epuizare a forţelor proletariatului de pe urma unor eforturi aproape supraomeneşti noi ne apucăm de lucrul cel mai greu: să clădim fundamentul unei economii cu adevărat socialiste, să organizăm un schimb echitabil de mărfuri (mai exact de produse) între industrie şi agricultură. Duşmanul este încă mult mai puternic decît noi; schimbul de mărfuri anarhic, cu desaga, individual subminează munca noastră la fiece pas. Noi vedem clar greutăţile şi le vom învinge cu hotărîre, în mod sistematic. Să lăsăm mai multă iniţiativă, mai multă independenţă organelor locale, să concentrăm acolo mai multe forţe, să dăm mai multă atenţie experienţei lor practice locale. Clasa muncitoare va reuşi să-şi vindece rănile, să-şi refacă „forţa de clasă" proletară, ţărănimea va reuşi să-şi întărească încrederea în conducerea proletară *numai* în măsura în care se va ajunge într-adevăr la refacerea cu succes a industriei şi la organizarea de către stat a unui schimb echitabil de produse avantajos atît pentru ţăran, cît şi pentru muncitor. Realizînd ase-

www.dacoromanica.ro

menea succese, vom obţine şi o afluenţă de forţe noi, poate nu atît de repede cum am dori-o fiecare dintre noi, dar o vom obţine.

La muncă deci, la o muncă mai lentă şi mai prudentă, mai fermă şi mai stăruitoare !

20 august 1921

„Pravda" nr. 190 din 28 august 1921
Semnat : N. Lenin

Se tipăreşte după textul apărut în ziar, confruntat cu şpalturile corectate de V. I. Lenin

www.dacoromanica.ro

PROPUNERE ADRESATĂ BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA TRIMITERII ÎN JUDECATĂ A LUI UNGHERN [54]

Recomand să se dea mai multă atenţie acestei chestiuni, să se ceară verificarea temeiniciei acuzaţiilor, iar în cazul cînd sînt pe deplin dovedite, ceea ce pare a fi neîndoielnic, să se organizeze un proces public în care Unghern să fie judecat cu maximum de rapiditate şi condamnat la moarte prin împuşcare.

Dictat la telefon în ziua de 26 august 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după exemplarul dactilografiat

www.dacoromanica.ro

CĂTRE MICUL C.C.P. [55]

Tovarăşului Kiselev sau locţiitorului său
în funcţia de preşedinte al Micului C.C.P.

27 august 1921

Tov. Kiselev !

Dintr-o serie de sesizări primite reiese că introducerea plăţii în bani (pentru servicii etc.) îi pune adesea pe *muncitori* într-o situaţie imposibilă.

Trebuie aleasă o comisie din care să facă parte :

1) 2 reprezentanţi ai Consiliului Central al Sindicatelor

2) cîte un reprezentant din partea Sovietelor de deputaţi din Petrograd şi Moscova

3) 2 membri ai C.C.P.

4) preşedintele Micului C.C.P. (tov. Kiselev), ca preşedinte.

Sarcina comisiei :

să studieze sub toate aspectele problema şi să elaboreze măsurile (şi decretele corespunzătoare) pentru armonizarea introducerii plăţii în bani cu cîştigurile efective ale muncitorilor şi cu situaţia lor în general (derogări pentru muncitori etc. sau ceva în acest gen, termenele şi condiţiile de introducere a plăţii în bani etc.).

Preşedintele C.C.P.,

V. Ulianov (Lenin)

P. S. Toate aceste probleme urmează a fi soluţionate *numai* de Marele C.C.P.

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE REDACŢIA ZIARULUI „EKONOMICESKAIA JIZN" [56]

1/IX

Transformarea ziarului „Ekonomiceskaia Jizn" în organ al *C.M.A.* [57] nu trebuie să rămînă o simplă formalitate ineficientă.

Ziarul trebuie să devină un organ militant care nu numai să furnizeze în mod regulat date veridice cu privire la economia noastră, în primul rînd, ci şi să analizeze aceste date, să le prelucreze în mod ştiinţific spre a ajunge la concluzii juste care să fie aplicate la conducerea industriei etc. (în al doilea rînd) şi, în sfîrşit, în al treilea rînd, *să mobilizeze* pe toţi lucrătorii de pe frontul economic pentru a ţine o evidenţă punctuală, să reliefeze succesele în muncă, să supună oprobriului public pe lucrătorii din cutare întreprindere, instituţie sau ramură economică etc. care sînt neglijenţi, îndărătnici sau incapabili.

Ziarul prezintă un material bogat şi extrem de preţios, în special material statistic cu privire la economia noastră. Materialul acesta suferă însă de două neajunsuri : el este cules accidental, incomplet, nesistematic şi e şi neprelucrat, neanalizat.

Voi da cîteva exemple ilustrative.

Articolul „Bazinul Moscova în luna iulie" (nr. 188) este unul dintre cele mai bune, deoarece analizează datele pe întreprinderi, comparîndu-le cu cele din trecut. Analiza nu este însă completă. Nu ni se dă o explicaţie a cauzelor pentru care o întreprindere (minele de la Tovarkovo) a rezolvat o problemă care în alte părţi a rămas nerezolvată. Lipseşte o concluzie practică. Nu se face o comparaţie prin date anuale.

www.dacoromanica.ro

În nr. 190, la pagina 2, ni se oferă o sumedenie de amănunte statistice foarte obișnuite pentru un ziar, dar cu totul „nemistuite", luate la întîmplare, neprelucrate, fără cea mai vagă analiză, fără nici un fel de comparație (cu trecutul și cu alte întreprinderi) etc.

Pentru ca ziarul să devină în fapt și nu numai pe hîrtie organul *C.M.A.*, sînt necesare următoarele schimbări :

1) Trebuie urmărite cu mai multă stricteţe cazurile în care rapoartele destinate instituțiilor de resort se trimit în mod neregulat sau fără toate datele cerute, iar întreprinderile vinovate de asemenea abateri să fie trecute pe lista neagră, *luîndu-se* totodată (prin comisariatul respectiv sau prin direcția treburilor de pe lîngă *C.M.A.*) măsuri care să asigure o evidență riguroasă.

2) Toate datele statistice destinate publicării să fie mai strict sistematizate, adică cu mai multă grijă și meticulozitate, căutînd întotdeauna să se obțină date pentru comparație, citînd întotdeauna date pe anii (lunile etc.) trecute și alegînd întotdeauna material pentru analiză, pentru lămurirea *cauzelor* insuccesului, pentru *a scoate în evidență* cutare sau cutare întreprinderi care înregistrează succese în muncă sau care, cel puțin, o iau înaintea celorlalte întreprinderi etc.

3) Să se organizeze o rețea de corespondenți locali, atît comuniști, *cît și nemembri de partid*, și să se rezerve mai mult spațiu corespondențelor locale, din uzine, din mine, din sovhozuri, din depouri si ateliere de cale ferată etc.

4) Să se publice în suplimente speciale situații statistice referitoare la toate problemele importante ale economiei noastre. Aceste situații trebuie să fie neapărat prelucrate, făcîndu-se o analiză minuțioasă și trăgîndu-se concluzii practice.

Întrucît e lipsă de hîrtie, ea trebuie economisită. Acest lucru, pe cît se pare, este realizabil. De pildă, numărul exemplarelor tipărite să fie redus de la 44 000 la 30 000 (ceea ce e cu totul suficient dacă se face o repartizare justă, socotind cîte 2 000 la 10 000 de plăși, cîte 4 000 la 1 000 de județe, cîte 10 000 la 100 de gubernii și, în plus, 5 000 care

www.dacoromanica.ro

să fie repartizate numai bibliotecilor, redacţiilor şi unui număr mic de instituţii). Atunci va rămîne disponibilă o cantitate suficientă de hîrtie pentru cele 8 suplimente lunare (de cîte 2 pagini).

Asta e suficient pentru situaţii statistice lunare referitoare la o serie de probleme de cea mai mare importanţă (combustibil ; industrie, 2—3 suplimente ; transporturi ; aprovizionare, sovhozuri etc.)

Aceste suplimente trebuie să conţină date statistice totalizatoare cu privire la cele mai importante domenii ale economiei, date prelucrate, analizate, cu concluzii practice.

În ziar, întregul material statistic, care este extrem de bogat, dar cu totul fragmentar, trebuie *adaptat* acestor situaţii statistice lunare, curăţat de amănunte şi de detalii etc.

Întrucît în multe probleme sursele de informaţie ale ziarului „*Ekonomiceskaia Jizn*“ şi ale *Direcţiei centrale de statistică* sînt aceleaşi, aceste suplimente trebuie să înlocuiască (temporar) publicaţiile *Direcţiei centrale de statistică*.

5) Întregul material statistic curent trebuie repartizat între : (a) colaboratorii ziarului „*Ekonomiceskaia Jizn*“, (b) membrii *Comisiei de stat a planificării* şi (c) membrii sau lucrătorii *Direcţiei centrale de statistică*, în aşa fel ca fiecare „să conducă“ o *singură* ramură a economiei naţionale, fiind *răspunzător*

(aa) de obţinerea la timp a rapoartelor şi a situaţiilor statistice ; de ducerea cu succes a „luptei“ pentru obţinerea lor ; de obţinerea de date suplimentare etc. ;

(bb) de centralizarea şi analiza datelor ;

(cc) de stabilirea unor concluzii practice.

6) În ceea ce priveşte întreprinderile concesionate şi *cele date în arendă*, „*Ekonomiceskaia Jizn*“ are faţă de ele *absolut aceleaşi* obligaţii ca şi faţă de celelalte întreprinderi, atît în sensul evidenţei, cît şi în acela al supravegherii şi concluziilor.

În vederea discutării acestor probleme şi măsuri, vă rog să convocaţi o consfătuire din care să facă parte un redactor de la „*Ekonomiceskaia Jizn*“, un lucrător din Direcţia

www.dacoromanica.ro

centrală de statistică și unul din Comisia de stat a planificării. Rog să mi se comunice hotărîrile luate de consfătuire.

Președintele C.M.A.,
Lenin

P. S. Rog consfătuirea să discute problema elaborării unui index-number (indice numeric) pentru stabilirea stării generale a economiei noastre naționale. Acest „indice" trebuie publicat lunar.

Scris la 1 septembrie 1921 — *Se tipărește după manuscris*

Publicat pentru prima oară la 6 noiembrie 1923, în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 31

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA EVIDENŢEI DONAŢIILOR FĂCUTE DE MUNCITORII DIN EUROPA [58]

2 SEPTEMBRIE 1921

a) Membrii ruşi ai Comitetului Executiv vor face demersurile necesare pentru ca Internaţionala Comunistă să organizeze ţinerea unei evidenţe precise, la zi, a donaţiilor făcute de muncitorii din Europa pentru populaţia înfometată a Rusiei şi să ia măsuri pentru publicarea regulată a datelor referitoare la aceste donaţii.

b) Comitetul Central consideră deosebit de important ca printre muncitorii europeni să fie intensificată agitaţia pentru donarea salariului pe o zi, ca una dintre cele mai eficiente forme de ajutorare a populaţiei înfometate.

c) Se va cere membrilor ruşi ai Comitetului Executiv ca în termen de două săptămîni să prezinte Biroului Politic un raport cu privire la desfăşurarea acestei propagande.

Se tipăreşte pentru prima oară, după exemplarul dactilografiat al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV ŞI PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA NOTA DE RĂSPUNS CE URMEAZĂ SĂ FIE TRIMISĂ LUI NOULENS

Tov. Molotov !

Noulens este de o impertinenţă revoltătoare. Propun pe verso un proiect de hotărîre. Dacă nu vom cădea de acord, cer convocarea Biroului Politic mîine ; voi veni şi eu. Aici nu putem face concesii.

4/IX

Lenin

Propun următorul
text de hotărîre a Biroului Politic :

„Ca răspuns la telegrama lui Noulens, Cicerin va trimite o notă concepută în termenii cei mai tari întrebuinţaţi în proclamaţiile împotriva burgheziei şi imperialismului, subliniind în special rolul contrarevoluţionar al lui Noulens însuşi şi caracterul revoltător de insolent al propunerii de a se trimite, înaintea oricărei înţelegeri prealabile, o comisie de spioni sub denumirea de comisie de experţi, respingînd în termeni cît mai ironici propunerea de a se trimite comisiei la 4. IX date referitoare la situaţia însămînţărilor de toamnă, date pe care noi singuri am avut grijă să le strîngem la timp, precum şi cele 7 puncte, şi declarînd că noi nu stăm de vorbă decît sau cu guverne de felul celui din Germania, sau pe baza unor înţelegeri prealabile, dar, bineînţeles, nu cu indivizi de teapa lui Noulens. Se va sub-

www.dacoromanica.ro

linia în mod expres că noi nu putem crede nici o clipă în sinceritatea dorinţei acestor domni de a ne ajuta *din moment ce ei pun astfel problema*" [59].

Scris la 4 septembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

COMPLETARE LA PROIECTUL DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA DIRECTIVELE PENTRU COMISARIATUL APROVIZIONĂRII [60]

Se vor adăuga dispoziţii privind :

(1) reducerea numărului de întreprinderi aprovizionate (care primesc pîine de la stat) ;

(2) interzicerea sporirii cotei de pîine fără aprobarea specială a C.C.

Scris la 5 sau 6 septembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA CHELTUIREA FONDULUI DE AUR

Propun Biroului Politic să adopte o hotărîre prin care să se ceară Prezidiului C.E.C. din Rusia :

1) Să abroge hotărîrea C.C.P. de a aloca 5 250 000 pentru comenzi la firma Armstrong.

2) Să suspende executarea comenzii de cisterne în sumă de 10 900 000, însărcinîndu-l totodată pe Kurski să verifice în termen de o săptămînă dacă alocarea acestei sume a fost făcută cu respectarea tuturor hotărîrilor anterioare ale Biroului Politic referitoare la fondul de aur.

3) Să dispună ca o verificare similară să fie făcută de Kurski în privinţa tuturor celorlalte alocări din fondul de aur, începînd din august 1921.

4) Să dispună ca Alski să elaboreze o formă adecvată de evidenţă separată a cheltuirii fondului de aur, urmînd ca fiecare alocaţie să fie verificată (împreună cu Molotov) din punctul de vedere al respectării hotărîrii Biroului Politic.

5) Să-i dea lui Kurski însărcinarea de a stabili personal, pe bază de documente, dacă a început plata alocaţiei pentru comenzile făcute la Armstrong şi, în caz afirmativ, ce situaţie juridică se va crea în urma abrogării hotărîrii C.C.P. şi a sistării plăţilor.

Lenin

Scris la 7 septembrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după exemplarul dactilografiat

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA VÎNZAREA LIBERĂ A CĂRŢILOR AFLATE ÎN DEPOZITELE DIN MOSCOVA [61]

1) Sovietul de deputaţi din Moscova şi Comitetul general pentru educaţie politică vor inventaria în comun cărţile aflate în depozitele din Moscova.

2) Comitetului general pentru educaţie politică i se acordă dreptul de a lua din aceste depozite cărţile necesare pentru satisfacerea nevoilor reţelei de biblioteci, urmînd ca la repartizarea acestor cărţi să se ţină seama în primul rînd de interesele Moscovei ; în acest scop, Comitetul general pentru educaţie politică este obligat să dea Comitetului pentru educaţie politică din Moscova posibilitatea de a se informa la timp, astfel încît în termen de 3 zile să poată face contestaţie împotriva hotărîrilor care-l privesc.

3) Cărţile pornografice şi cele cu conţinut religios nu sînt admise la vînzare liberă ; ele vor fi predate spre topire *Direcţiei generale a hîrtiei.*

4) Se aprobă libera vînzare a cărţilor străine.

Scris la 13 septembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA [62]

Tov. Bogdanov este însărcinat să organizeze imediat un trust de stat care să cuprindă uzinele şi minele Ridder şi Ekibastuz, împreună cu toate întreprinderile conexe ; trustul va beneficia de maximum de independenţă economică şi financiară faţă de autorităţile locale din Siberia, Kirghizia etc. şi va fi direct subordonat Consiliului economic superior.

Scris la 14 septembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, CU O PROPUNERE ADRESATĂ C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Tov. Molotov !

Aud din toate părţile că recomandările (în legătură cu verificarea membrilor partidului [63]) se dau de complezenţă în stînga şi în dreapta.

Propun să se dea publicităţii o circulară a C.C. (de comun acord cu Comisia centrală de control şi cu Comisia de verificare şi sub semnătura lor) în care să se arate că

„Au dreptul de a da recomandări numai membrii de partid care-l cunosc personal pe cel recomandat dintr-o activitate comună de cel puţin 12 luni în cadrul aceleiaşi organizaţii de partid" [64].

15/IX.

Lenin

Scris la 15 septembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1939 în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 1

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CURĂȚIREA RÎNDURILOR PARTIDULUI

Curățirea rîndurilor partidului a devenit, după cum vedem cu toții, o muncă serioasă și deosebit de importantă.

Sînt locuri unde procedăm la curățirea rîndurilor partidului sprijinindu-ne mai ales pe experiența și pe indicațiile muncitorilor fără partid, călăuzindu-ne după indicațiile lor, ținînd cont de părerile reprezentanților masei proletare fără partid. Este un lucru prețios. Dacă am reuși într-adevăr să curățim *în felul acesta* partidul de sus pînă jos „fără a ține seama de persoane", ar fi într-adevăr o mare cucerire pentru revoluție.

Căci acum cuceririle revoluției nu mai pot fi aceleași ca altădată. Ele își schimbă în mod necesar caracterul în funcție de trecerea de la frontul militar la frontul economic, de trecerea la noua politică economică, de condițiile care reclamă în primul rînd ridicarea productivității muncii, întărirea disciplinei în muncă. Principala cucerire a revoluției devin, într-un asemenea moment, îmbunătățirile de ordin intern, îmbunătățirea muncii, a organizării și rezultatelor ei, îmbunătățire care nu sare în ochi, care nu se vede dintr-o dată, îmbunătățire în sensul combaterii influențelor stihiei mic-burgheze și mic-burgheze anarhiste, care descompun atît proletariatul, cît și partidul. Pentru a realiza o astfel de îmbunătățire, partidul trebuie curățat de elementele care se rup de masă (fără a vorbi, negreșit, de elementele care compromit partidul în ochii masei). Firește, noi nu ne vom supune tuturor indicațiilor masei, deoarece și masa — mai ales în anii de oboseală totală, de sleire de pe urma greutăților și a suferințelor fără seamăn — se lasă

www.dacoromanica.ro

uneori influențată de mentalități de loc înaintate. Dar, în ceea ce privește aprecierea oamenilor, în ceea ce privește atitudinea negativă față de cei care „s-au strecurat" în partid, față de cei cărora „șefia li s-a urcat la cap" și față de cei care „s-au birocratizat", indicațiile masei proletare fără partid și în multe cazuri și indicațiile masei țărănești fără partid sînt cît se poate de prețioase. Masa muncitoare sesizează cu multă finețe deosebirea dintre comuniștii cinstiți și devotați și cei ce inspiră dezgust omului care-și cîștigă bucata de pîine în sudoarea frunții, omului care nu are nici un fel de privilegii, care „nu se are bine cu șefii".

Curățirea rîndurilor partidului ținînd seama de indicațiile oamenilor muncii fără partid este o faptă măreață. Ea va duce la rezultate serioase. Ea va face ca partidul să fie o avangardă a clasei mult mai puternică decît înainte, o avangardă mai strîns legată de clasă, mai capabilă s-o ducă la victorie printre nenumărate greutăți și primejdii.

Ca o sarcină deosebită a acțiunii de curățire a partidului aș recomanda curățirea lui de foștii menșevici. După părerea mea, dintre menșevicii care au intrat în partid după începutul anului 1918 n-ar trebui lăsați în partid mai mult de 1%, și aceasta numai după ce fiecare dintre ei va fi fost verificat de trei și de patru ori. De ce? Pentru că menșevicii, ca curent, au dovedit în perioada 1918—1921 că posedă două însușiri: prima — însușirea de a se adapta cu pricepere curentului dominant printre muncitori, de „a se aciua" pe lîngă el; a doua — însușirea de a servi cu și mai multă iscusință, cu trup și suflet, pe albgardiști, de a-i servi prin fapte, lepădîndu-se de ei în vorbe. Ele sînt însușiri ce decurg din întreaga istorie a menșevismului: este suficient să ne amintim de „congresul muncitoresc" [65] al lui Akselrod, de atitudinea menșevicilor, atît în vorbe, cît și în fapte, față de cadeți (și față de monarhie) etc. etc. Menșevicii „se strecoară" în P.C. din Rusia nu numai și chiar nu atît din machiavelism (deși menșevicii s-au dovedit încă din 1903 mari maeștri în materie de metode ale diplomației burgheze), cît din cauză că sînt atît de „adaptabili". Fiecare oportunist se distinge prin adaptabilitate (dar nu orice adaptabilitate este oportunism), iar menșevicii, ca oportuniști, se adaptează, ca să zic așa, „din principiu" curentului domi-

www.dacoromanica.ro

nant printre muncitori, îşi schimbă culoarea după mediu, aşa cum iepurele devine sur în timpul iernii. Trebuie să cunoaştem această particularitate a menşevicilor şi să ţinem seama de ea. Iar a ţine seama de ea înseamnă a exclude din partid 99% din toţi menşevicii care au aderat la P.C. din Rusia după 1918, adică atunci cînd victoria bolşevicilor începuse să devină mai întîi probabilă, iar apoi certă.

Să curăţăm rîndurile partidului de coţcari, de elementele birocratizate şi necinstite, de comuniştii lipsiţi de fermitate şi de menşevicii care şi-au revopsit „faţada", dar care în sufletul lor tot menşevici au rămas.

20 septembrie 1921

„Pravda" nr. 210 din 21 septembrie 1921
Semnat: N. Lenin

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. V. KUIBÎŞEV ŞI PROIECT DE ANGAJAMENT DIN PARTEA MUNCITORILOR CARE VIN DIN AMERICA ÎN RUSIA [66]

Tov. Kuibîşev !

Vă trimit un proiect de angajament pe care *(în cazul* încheierii contractului) trebuie să-l semneze Rutgers şi *toţi* oamenii lui pînă la ultimul muncitor.

Dacă sînt de acord, prezentaţi-li-l spre semnare.

Găsiţi (pentru toate tratativele) *un translator* de nădejde, care să cunoască *la perfecţie ambele* limbi.

De contract e nevoie, şi chiar de unul cu clauze cît se poate de precise.

Trebuie găsit *un jurist de-al nostru* (comunist) care să-l întocmească.

După părerea mea, actul trebuie să fie intitulat : *contract de dare în administrare* a unor fabrici etc.

Expertiza tehnică trebuie să fie semnată de *Stiunket* şi de alţi cîţiva experţi *competenţi.*

Cu salutări comuniste.

Lenin

Consimt conducătorii şi organizatorii acestei acţiuni să semneze personal şi să obţină din partea tuturor persoanelor care pleacă din America în Rusia semnarea angajamentului de mai jos ?

1. Ne obligăm, pe răspunderea noastră *colectivă,* să luăm toate măsurile ca în Rusia *să plece* numai oameni

www.dacoromanica.ro

capabili şi hotărîţi să îndure grelele privaţiuni legate inevitabil de refacerea industriei într-o ţară atît de înapoiată şi extrem de ruinată.

2. Persoanele care pleacă în Rusia se angajează să muncească cu maximum de încordare, să dea în munca lor un exemplu de disciplină şi de productivitate superioare celor din societatea capitalistă, căci altfel Rusia nu va putea să întreacă capitalismul şi nici măcar să-l ajungă din urmă.

3. Ne obligăm sa supunem forului suprem al Puterii Sovietice, spre soluţionare, toate litigiile de orice natură şi să îndeplinim cu conştiinciozitate toate hotărîrile acestui for.

4. Ne angajăm să nu uităm animozitatea pe care iniţiativa noastra o poate stîrni în rîndurile muncitorilor şi ţăranilor ruşi înfometaţi şi istoviţi de chinuri şi să-i ajutăm pe aceştia să stabilească relaţii de prietenie cu noi şi să biruie neîncrederea şi invidia.

Scris la 22 septembrie 1921

Publicat pentru prima oară la 20 ianuarie 1929, în „Pervovo Maia" - Gazeta nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CARE SÎNT SARCINILE RABKRINULUI ŞI CUM TREBUIE ELE SĂ FIE ÎNŢELESE ŞI ÎNDEPLINITE [67]

Sarcina Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti nu este sau nu este atît de „a prinde", „de a stabili culpabilităţi" (asta este sarcina justiţiei, cu care Rabkrinul are multe contingenţe, dar cu care nu se identifică nicidecum), cît de *a şti să îndrepte lucrurile*.

A îndrepta lucrurile la timp şi cum se cuvine — iată sarcina principală a Rabkrinului.

Ca să ştii să îndrepţi, trebuie, în primul rînd, *să studiezi* şi să cunoşti organizarea muncii în cutare instituţie, întreprindere, secţie etc. ; în al doilea rînd, *să operezi* la timp schimbările practice necesare, să le transpui în fapt.

În modul de organizare a muncii de către diversele instituţii, întreprinderi, departamente etc. de tot felul, sînt numeroase asemănări, şi încă în ceea ce priveşte esenţialul. Sarcina Rabkrinului este de a forma pe baza experienţei practice a inspecţiei un grup de cadre conducătoare, experimentate, competente, capabile să formuleze probleme (cînd acestea *sînt puse* cum trebuie, în mod just, chiar numai modul de a le pune decide dinainte succesul reviziei şi face cu putinţă îndreptarea situaţiei), să îndrumeze revizia şi inspecţia, să controleze cum s-au îndreptat lucrurile etc.

Organizarea evidenţei, de pildă, este un lucru esenţial în absolut toate departamentele şi instituţiile. Rabkrinul trebuie s-o cunoască, s-o studieze, să poată controla în timpul cel mai scurt (trimiţînd pentru o jumătate de oră sau pentru o oră un om la biroul respectiv) dacă a fost organizată

www.dacoromanica.ro

evidența, dacă a fost organizată cum trebuie, care sînt lipsurile în organizarea ei, cum să fie îndreptate ele etc.

Metodele de organizare a evidenței, sancționarea pentru lipsuri, metodele folosite pentru descoperirea înșelătoriilor, metodele de control efectiv al executării trebuie studiate, centralizate în cadrul Rabkrinului. La Rabkrin trebuie să existe o *listă* a instituțiilor, departamentelor, guberniilor care *au organizat* o evidență bună : nu e nici o nenorocire dacă acestea sînt numai 1 din 100 sau 1 din 1 000 ; el trebuie numai să ducă *în mod sistematic*, ferm o luptă neabătută și fără răgaz pentru lărgirea domeniului de aplicare a exemplului bun. La Rabkrin trebuie să existe un tabel calendaristic care să arate *mersul* acestei lupte, succesele repurtate de noi și înfrîngerile suferite.

Din lectura ciornei preliminare a raportului cu privire la munca organelor care se ocupă cu problemele combustibilului, precum și cu privire la agravarea crizei (de combustibil) din toamna anului 1921, m-am convins că munca Rabkrinului nu e așezată pe *temelii* destul de solide. În această ciornă de raport *nu există un studiu* temeinic al problemei și *nici măsuri de îndreptare a situației*.

Se face, de pildă, comparație între o perioadă de trei săptămîni (din 1921) și întreg anul 1920. Se dau totaluri care nu spun nimic. Comparația e greșită, deoarece nu se ține seamă nici de (1) deosebirea în ceea ce privește aprovizionarea cu alimente (atît în primăvara anului 1921, cît și în întreg semestrul întîi al anului 1921 au existat condiții *speciale*, datorită *trecerii* la impozitul în natură) și nici de (2) seceta din 1921.

Danișevski arată : guberniile care au avut o recoltă bună au îndeplinit în 1921 programul pe trei săptămîni în proporție *de peste 100%* ; guberniile atinse de secetă au avut un mare deficit în îndeplinirea sarcinilor.

Raportul nu cuprinde nici o *analiză*.

Lipsurile Direcției generale a exploatărilor forestiere în ceea ce privește evidența sînt arătate, pe cît se pare, în mod just în raportul preliminar al Rabkrinului. Acest lucru îl

www.dacoromanica.ro

recunoaşte şi Danişevski. E vorba deci de un fapt dovedit. Cu evidenţa stăm prost.

Dar tocmai în această problemă *fundamentală* nu trebuie Rabkrinul *să se limiteze* de loc în raportul său preliminar la „teza" : „în privinţa evidenţei stăm prost, nu există evidenţă". Ce au făcut tovarăşii din Rabkrin pentru *a îndrepta* organizarea ei ? Mulţi dintre colaboratorii de vază ai Rabkrinului au participat *personal*, în iarna şi primăvara anului 1921, la o *sumedenie* de consfătuiri şi comisii care s-au ocupat de criza combustibilului. Abia în primăvara anului 1921 (în *martie* 1921, mi se pare) a fost *schimbată* conducerea Direcţiei generale a exploatărilor forestiere. Prin urmare, în *martie* 1921 *evidenţa* în cadrul Direcţiei generale a exploatărilor forestiere a trebuit să fie organizată *în chip nou.*

Danişevski a făcut asta, însă *în mod nesatisfăcător*. Evidenţa este ţinută prost la el. El este, fără îndoială, vinovat de acest lucru.

Dar a gasi vinovatul în persoana şefului e prea puţin din ceea ce trebuie făcut.

Şi-a îndeplinit Rabkrinul sarcina, şi-a făcut el datoria ? *A înţeles el în mod just sarcina ce-i revenea ?* Iată principala întrebare care se ridică. Iar la această întrebare sîntem nevoiţi să dăm un răspuns negativ.

Cunoscînd situaţia critică în domeniul combustibilului, ştiind că lemnele sînt elementul principal, ştiind că sub vechea conducere a Direcţiei generale a exploatărilor forestiere (pe timpul lui Lomov) evidenţa a fost cu totul nesatisfăcătoare, Rabkrinul trebuia

în *martie* 1921 să dea un *sfat formal*, în scris : organizaţi evidenţa *în felul acesta ;*

în *aprilie* 1921 să controleze modul în care noua conducere (Danişevski) *a organizat* evidenţa şi să dea *din nou* un sfat formal, în scris : îndreptaţi lucrurile aşa, altfel treaba nu va merge ;

în *mai* 1921 să controleze încă o dată

şi să facă asta *în fiecare lună*,

pînă cînd evidenţa ar fi fost organizată cum trebuie.

www.dacoromanica.ro

Tocmai în primăvara anului 1921 Rabkrinul trebuia să numească un revizor (cel mai bine *o singură* persoană, iar nu o „secţie", deşi în practică există, probabil, în cadrul Rabkrinului o întreagă „secţie" a cărei atribuţie este revizia sau inspecţia activităţii exploatărilor forestiere ori a activităţii în domeniul combustibilului în genere) care să urmărească cum ţine Direcţia generală a exploatărilor forestiere evidenţa, *s-o studieze*, să raporteze lunar cutărui membru al colegiului sau să prezinte situaţii (în atîtea gubernii evidenţa e mulţumitoare ; lista lor ; în atîtea nu există nici un fel de evidenţă etc. Ce măsuri au fost luate ? în cadrul C.C. al P.C.R. din Rusia ? în cadrul C.E.C. din Rusia ? Care sînt rezultatele acestor măsuri ?).

Danişevski este vinovat de proasta organizare a evidenţei.

Rabkrinul, adică *revizorul* sau inspectorul etc. *respectiv*, care poartă raspunderea şi al cărui nume nu-l cunosc, are vina de a nu-şi fi făcut datoria *începînd din martie 1921*.

Se pune o problemă concreta, practică, nebirocratică : cum să facem ca la Direcţia generala a exploatărilor forestiere evidenţa să meargă bine ?

Negăsind răspuns la această (foarte importantă) problemă în raportul preliminar al Rabkrinului, care *era dator* să-l dea, caut eu însumi unul, însă pot lesne greşi, întrucît n-am studiat chestiunea. Propunerile mele, pe care le voi modifica bucuros dacă se vor prezenta altele mai bune, sînt :

1) să se introducă regula de a trimite situaţii (bilunare) nu prin poştă, ca pînă acum, ci telegrafic ;

2) să se elaboreze în acest scop un „cod" : 7—9 cifre cu litere, ca să se poată comunica totalurile în puţine rînduri (pregătit atîţia stînjeni cubi ; transportat atîţia ; primit şi eliberat atîtea cereale, furaje etc.) ;

3) trebuie ori să se prevadă prin lege dreptul lui Danişevski de a efectua arestări în caz de netrimitere la timp a situaţiei,

ori (dacă lucrul nu este posibil sau nu poate fi realizat dintr-un motiv sau altul) să se ceară Prezidiului C.E.C. din Rusia să dispună *arestarea* pentru netrimiterea situaţiilor ;

www.dacoromanica.ro

adoptarea unei directive în acest sens de către C.C. al P.C. din Rusia ; controlul executării ei ;

4) metodele *de control* personal şi direct *pe teren ;* se exercită acest control ? cum ? care sînt dificultăţile întîmpinate ?

Danişevski afirmă că a trimis în întreaga Rusie controlori *care merg pe teren*, care au şi vizitat *toate* guberniile, au ajuns pînă la verigile de jos, se străduiesc să îmbunătăţească munca, iar în multe gubernii au şi reuşit. Să fie adevărat ?

Nu cumva Danişevski a fost indus în eroare de funcţionarii săi ?

E foarte probabil ca el să fi fost indus în eroare.

Dar Rabkrinul ? El trebuie să studieze şi să cunoască acest lucru, despre care în raportul preliminar nu se suflă nici un cuvînt. Cînd au fost trimişi controlorii care merg pe teren ? Cîţi sînt ei ? Care e nivelul lor ? Care sînt rezultatele muncii lor ? Cum trebuie îndreptată munca dacă e organizată în mod nesatisfăcător ? Iată esenţialul, iar revizorul Rabkrinului a ocolit tocmai esenţialul.

Repet, problema organizării evidenţei este o problemă fundamentală. Ea nu a fost studiată de Rabkrin. Rabkrinul nu şi-a îndeplinit şi, după toate probabilităţile, *nici măcar nu şi-a înţeles* sarcina, care constă în a urmări organizarea evidenţei, a lupta pentru a obţine îmbunătăţirea ei.

> Rabkrinul trebuie ca, prin intermediul C.E.C. din Rusia, prin C.C. al P.C. din Rusia, să lupte pe toate căile pentru ca lucrurile „să ajungă" la instanţele cele mai înalte, atît de partid, cît şi sovietice, să obţină îmbunătăţiri în organizarea evidenţei.

M-am oprit mai insistent asupra unei probleme cît se poate de importante (şi cît se poate de simple) : organizarea evidenţei, dar vor urma probleme tot atît de importante şi ceva mai complicate, ca, de pildă, organizarea lucrărilor date în antrepriză (controlul executării, evidenţa etc.) etc.

O problemă deosebit de interesantă *a fost atinsă* în raportul preliminar, dar şi ea a fost doar atinsă în treacăt,

www.dacoromanica.ro

fără a fi dezvoltată în mod concret. Şi anume : autorul raportului preliminar scrie : „cei cu munci de răspundere sînt încărcaţi pînă la istovire cu diferite sarcini, în timp ce aparatele tehnice ale organelor în subordine (sînt menţionate : Direcţia generală a cărbunelui, Direcţia generală a exploatărilor forestiere etc., aflate în subordinea Direcţiei generale a combustibilului) *sînt pline de lucrători care nu fac nimic*".

Sînt convins că observaţia este preţioasă şi întru totul justă şi că ea se referă nu numai la Direcţia generală a combustibilului, ci *la* toate instituţiile şi departamentele sau la 99% din ele.

De acest neajuns ne lovim pretutindeni.

În martie, cînd s-a creat organizaţia (cea nouă) sau, cel mai tîrziu, în aprilie, cînd ea era deja creată, Rabkrinul trebuia să prezinte formal, în scris, propunerea :

îndreptaţi situaţia astfel.

Dar n-a făcut-o.

Cum trebuie remediat răul ?

Nu mă pricep nici măcar aproximativ. Rabkrinul trebuie să ştie să se descurce în această problemă, deoarece sarcina lui este s-o studieze, să facă comparaţie între diverse departamente, să prezinte diverse propuneri practice, să le verifice în practică etc.

Cînd spun „Rabkrin", mă refer în primul rînd la autorul acestui raport preliminar. Pentru mine este însă clar că asta nu priveşte numai pe autor.

Trebuie desemnaţi cîţiva, măcar 2—3 (atîţia se vor găsi cu siguranţă) lucrători de la Rabkrin, cunoscuţi drept conştiincioşi, pricepuţi şi experimentaţi şi puşi să elaboreze un plan raţional de muncă a revizorilor, pentru început măcar unul referitor la munca de organizare a evidenţei. La început să ne apucăm de mai puţin, dar să ducem treaba pînă la capăt.

Autorul raportului preliminar atinge o sumedenie de teme, dar ele nu sînt studiate, ci adunate în grabă ; totul e făcut fără nici un rost. Totul e ca un joc de-a „rapoartele parlamentare". Nu aşa ceva ne trebuie nouă, ci *o îndreptare în practică.*

www.dacoromanica.ro

Că temele nu sînt îndeajuns de studiate se vede, de pildă, din chestiunea 52 (39) : se vor menţiona numai minele exemplare. La această concluzie a ajuns comisia C.M.A. (Smilga şi Ramzin) vizitînd, în septembrie 1921, bazinul Doneţului. Aceasta este şi concluzia Comisiei de stat a planificării.

Cum se face că eu cunosc munca Comisiei de stat a planificării şi a comisiei lui Smilga, iar *revizorul special* care s-a ocupat de raportul cu privire la Direcţia generală a combustibilului nu o cunoaşte ?

Organizarea muncii nu este bună.

Ca concluzie practică propun :

1) să se ia măcar problema organizării evidenţei şi să fie rezolvată pînă la capăt ;

2) să fie însărcinate cu această problemă o serie de persoane şi să mi se comunice numele lor ;

3) să mi se comunice numele revizorului însărcinat cu problemele Direcţiei generale a exploatărilor forestiere.

Lenin

27. IX. 1921

Publicat pentru prima oară la 6 februarie 1927, în ziarele „Pravda" nr. 30 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 30

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA REPUBLICII EXTREMULUI ORIENT

Sînt de părere ca Biroul Politic să accepte propunerile lui Cicerin şi să-l însărcineze să întocmească, sub formă de *proiect de rezoluţie*, o directivă scurtă, *precisă* cu privire la Republica Extremului Orient [68].

Lenin

Scris la 7 sau la 8 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROPUNERE PENTRU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A PLENAREI C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Se vor elabora şi propune măsuri pentru studierea componenţei cadrelor de comunişti cu funcţii de răspundere sub aspectul capacităţii lor de a îndeplini munci de natură şi de importanţă diferită, la început cel puţin în oraşul Moscova şi într-una din gubernii [69].

Scris la 8 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CĂTRE PREZIDIUL CELUI DE-AL VIII-LEA CONGRES GENERAL AL ELECTROTEHNICIENILOR DIN RUSIA [70]

Regret mult că n-am putut saluta personal congresul.

Despre însemnătatea cărţii „Planul de electrificare" şi mai cu seamă despre însemnătatea electrificării însăşi am avut prilejul să vorbesc în mai multe rînduri *. Marea industrie mecanizată şi extinderea ei în agricultură constituie unica bază economică a socialismului, unica bază necesară pentru a duce cu succes lupta în vederea izbăvirii omenirii de jugul capitalului, de măcelărirea şi schilodirea a zeci de milioane de oameni pentru a hotărî care dintre tîlhari va avea partea cea mai mare la împărţirea globului : englezul sau germanul, japonezul sau americanul etc.

Republica sovietică muncitorească-ţărănească a pornit la electrificarea sistematică şi planificată a ţării noastre. Oricît de sărăcăcioase, oricît de modeste ar fi începuturile noastre, oricîte greutăţi de neînchipuit întîmpină această operă într-o ţară pe care moşierii şi capitaliştii au dus-o la ruină printr-un război imperialist de 4 ani şi un război civil de 3 ani, într-o ţară pe care burghezia din lumea întreagă o pîndeşte ca s-o strivească şi s-o transforme într-o colonie a ei, oricît de chinuitor de încet înaintează la noi electrificarea, ea înaintează totuşi. Cu ajutorul congresului dv., cu ajutorul tuturor electrotehnicienilor din Rusia şi al unor forţe ştiinţifice care se numără printre cele mai bune şi mai avansate din întreaga lume, prin eforturile eroice ale

* Vezi *V. I. Lenin*, Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 161—167, 354—363 ; vol. 43, p. 295—296. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

avangărzii muncitorilor şi ale ţăranilor muncitori, vom îndeplini această sarcină, vom realiza electrificarea ţării noastre.

Salut cel de-al VIII-lea Congres general al electrotehnicienilor din Rusia şi-i urez succes în lucrările sale.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

V. Ulianov (Lenin)

Scris la 8 octombrie 1921

Publicat la 11 octombrie 1921 în „Buletinul celui ae-al VIII-lea Congres general al electrotehnicienilor din Rusia" nr. 3

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE DIRECTIVE ALE BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA SUPRAFEŢELE CE URMEAZĂ A FI AFECTATE CULTURILOR DE SFECLĂ DE ZAHĂR ÎN UCRAINA [71]

Directivele

Biroului politic cu privire la suprafeţele care urmează a fi afectate fabricilor de zahăr din Ucraina spre a fi cultivate cu sfeclă şi la obligaţia ţăranilor din vecinătatea acestor fabrici de a aplica asolamentul şi de a respecta regulile agrotehnice.

1. Toată această reformă va fi efectuată cu maximum de prudenţă. Nu se va face nici un pas fără a se verifica în practică dacă la cultivarea sfeclei de zahăr este pe deplin asigurată folosirea metodelor raţionale de cultură şi cointeresarea personală a ţăranului.

2. Fabricilor li se vor afecta 400 000 de deseatine, verificîndu-se în prealabil dacă această suprafaţă este realmente necesară pentru a organiza efectiv buna funcţionare a unei mari industrii.

Fabricile vor purta răspunderea pentru cultivarea raţională a întregii suprafeţe ce le va fi afectată şi pentru folosirea ei în scopurile stabilite.

3. Se va introduce asolamentul obligatoriu pe pămînturile lucrate de ţărani, iar aceştia vor fi obligaţi să respecte regulile agrotehnice numai în cazurile cînd pe aceste pămînturi a fost dintotdeauna cultivată sfecla de zahăr.

4. Se va urmări cu stricteţe ca relaţiile dintre fabricile de zahăr şi ţăranii cultivatori de sfeclă să se întemeieze pe principiul bunei învoieli cu obligaţia însă ca suprafaţa semănată cu sfeclă de zahăr să corespundă celei prevăzute prin contract.

Scris la 10 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959. în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ASIGURĂRILE SOCIALE [72]

Prezidiul C.C.S. din Rusia este însărcinat ca, împreună cu Consiliul economic superior, Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii şi Comisariatul poporului pentru prevederi sociale să studieze şi să facă propuneri în problema asigurărilor sociale ale muncitorilor în condiţiile noii politici economice.

Scris la 10 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE A. S. KISELEV, CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI [73]

Tovarăşului *Kiselev*, preşedintele Micului C.C.P.
În copie : preşedintelui C.E.S.
preşedintelui Direcţiei generale a industriei textile
Comisarului poporului pentru aprovizionare
tovarăşului Kolotilov, preşedintele Comisiei economice guberniale Ivanovo-Voznesensk.

10. X. 1921

Comisia economică gubernială Ivanovo-Voznesensk cere *Consiliului Muncii şi Apărării* să-i aloce 40 000 de raţii alimentare şi 4 miliarde lunar pentru a putea pune în funcţiune 22 de întreprinderi textile şi a da o producţie de 80 900 000 de arşini pînză nealbită + 127 900 000 de arşini produs finit.

Dată fiind importanţa excepţională a marii industrii din gubernia Ivanovo-Voznesensk, atît din punct de vedere economic cît şi din punct de vedere politic, este necesar să depunem toate eforturile pentru a satisface cererea Comisiei economice guberniale Ivanovo-Voznesensk, chiar şi în detrimentul altor regiuni.

Vă rog să convocaţi mîine, sub preşedinţia Dv., o consfătuire la care să participe Direcţia generală a industriei textile (de comun acord cu prezidiul C.E.S.) şi Comisariatul poporului pentru aprovizionare, precum şi reprezentanţii Comisiei economice guberniale Ivanovo-Voznesensk, iar în caz de nevoie să fie chemat şi un reprezentant al Comisariatului poporului pentru finanţe, astfel încît mîine 11/X problema să poată fi pusă în discuţia Marelui C.C.P.

Preşedintele C.C.P. *V. Ulianov (Lenin)*

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA [74]

Urgent ! Propun fie să votăm imediat în scris, fie să convocăm Biroul Politic pentru o jumătate de oră.

Propun : să cădem de acord în privinţa lui *Marchlevski* şi a lui *Paikes* (Cicerin să hotărască care din ei să fie trimis la Dairen şi care la Cita).

Iaroslavski nu e omul potrivit pentru a fi trimis la Conferinţa de la Washington ; Meşcereakov *nu prea*. Propun : Comisariatul poporului pentru afacerile externe şi Biroul Organizatoric să găsească (în termen de 24 de ore) *alţi* candidaţi.

11 X. *Lenin*

Scris la 11 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA ACORDULUI CU GRUPUL RUTGERS [75]

12. X. 1921

Tov. Molotov !

Anexez materialele referitoare la propunerea grupului Rutgers.

Hotărîrea definitivă va fi luată de *C.M.A.*

Propun ca *mai întîi* să-şi dea avizul C.C. : este o problemă politică. *Trebuie* să-şi spună cuvîntul şi Biroul Politic, fiindcă este vorba de o cheltuială din *fondul de aur*.

Te rog să-l însărcinezi pe secretar să se înţeleagă prin telefon cu *toţi* membrii Biroului Politic ca fiecare dintre ei să fixeze *o oră* în care, pînă vineri, să ia cunoştinţă de aceste materiale. Fiecare trebuie să le citească, pentru ca vineri să putem lua o hotărîre.

Secretarul să-şi noteze orele fixate şi să trimită materialele spre examinare fiecăruia dintre membrii Biroului Politic.

Problema e dificilă :

argumente **pro :** *dacă* americanii îşi vor îndeplini promisiunile, foloasele vor fi imense. Atunci merită să investim *600 000* de ruble-aur.

argumente **contra :** dar şi le vor îndeplini ei oare ? *Haywood* e semianarhist. Mai mult un sentimental decît om de acţiune. *Rutgers* pare a înclina spre stîngism. *Callwert* e flecar din cale-afară. Nu avem nici un fel de garanţii efective. În atmosfera creată de şomaj, aceşti oameni cu mintea aprinsă vor recruta un grup de „amatori de aventuri", care, ros de zîzanii, se va destrăma în cele

www.dacoromanica.ro

din urmă. Noi însă vom pierde atunci *o parte* din cele 600 000 de ruble-aur pe care le vom da (căci, bineînţeles, o parte din bunuri se va strica şi se va irosi) şi riscăm să mai pierdem pe deasupra *încă 1 milion de ruble-aur*, căci prin § 8 (pasajul final) noi ne obligăm

„să restituim echivalentul investiţiilor făcute în maşinile şi uneltele de muncă aduse de respectivul emigrant".

Riscul e destul de mare.

Pentru acceptarea propunerii se pronunţă : I. N. Smirnov şi Maximov (din Ural) — sînt oameni din partea locului, şi amîndoi sînt pentru.

Împotriva ei : Martens trebuie să-i cunoască bine pe americani, şi el e împotrivă.

Lenin

Te rog să dispui ca vineri între orele 12—16 toţi membrii prezidiului C.E.S. să menţină legătura telefonică cu secretarul C.C., pentru ca în caz de nevoie să poată fi chemaţi la C.C.

P. S. Rog ca şi scrisoarea de faţă să fie trimisă tuturor membrilor Biroului Politic.

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC, CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ŞI A C.M.A. ÎN LEGĂTURĂ CU PROPUNERILE LUI S. RUTGERS

După părerea mea, propunerile lui Rutgers nu pot fi acceptate în forma lor actuală. Aş vrea însă să încercăm să-l determinăm să *modifice componenţa grupului* (Rutgers+Haywood+Callwert). Şi să modifice clauzele financiare. Ce-ar fi să adoptăm o hotărîre prin care :

respingînd propunerile tov. Rutgers în forma lor actuală, adică propunerile tov. Bogdanov şi ale membrilor prezidiului C.E.S. care au votat alături de el,

C.C. (şi apoi *C.M.A.* pe linie de stat) îşi exprimă insistent dorinţa ca grupul tov. Rutgers să nu vadă în această hotărîre un refuz definitiv, ci să-şi modifice propunerile în sensul următor :

α) modificarea componenţei grupului, a grupului de iniţiativă, în sensul completării lui cu 5—8 reprezentanţi de vază ai mişcării sindicale americane sau ai altor organizaţii muncitoreşti ; β) reducerea contribuţiei financiare a guvernului nostru la maximum 300 000 de dolari ; γ) reducerea şi precizarea daunelor pe care va trebui să le plătim în cazul rezilierii contractului [76].

Lenin

Scris între 12 şi 15 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CU PRILEJUL CELEI DE-A PATRA ANIVERSĂRI A REVOLUŢIEI DIN OCTOMBRIE

Se apropie cea de-a patra aniversare a lui 25 octombrie (7 noiembrie).

Cu cît această măreaţă zi se depărtează de noi, cu atît mai limpede devine importanţa revoluţiei proletare din Rusia, cu atît mai profund gîndim asupra experienţei practice a muncii noastre în ansamblu.

Schiţată în contururi vagi — şi, firește, departe de a fi complete şi precise — această importanţă şi această experienţă ar putea fi astfel rezumată :

Sarcina directă şi imediată a revoluţiei din Rusia a fost o sarcină burghezo-democratică : lichidarea rămăşiţelor feudalismului, totala lor desfiinţare, mîntuirea Rusiei de această barbarie, de această ruşine, de această puternică piedică în calea oricărei civilizaţii şi a oricărui progres în ţara noastră.

Şi avem tot dreptul să ne mîndrim că am realizat această curăţenie cu o hotărîre, o rapiditate şi un curaj neasemuit mai mare, cu mai mult succes, pe o scară mult mai largă şi mult mai profund — din punct de vedere al influenţei exercitate asupra maselor poporului, asupra grosului populaţiei — decît marea revoluţie franceză cu peste 125 de ani în urmă.

Atît anarhiştii cît şi democraţii mic-burghezi (menşevicii şi socialiştii-revoluţionari — reprezentanţii ruşi ai acestui tip social internaţional) spuneau şi spun o mulţime de lucruri confuze cu privire la raportul dintre revoluţia burghezo-democratică şi revoluţia socialistă *(adică* prole-

www.dacoromanica.ro

tară). Faptul că am înţeles just marxismul în acest punct şi că am ţinut seamă cum se cuvenea de experienţa revoluţiilor din trecut a fost confirmat întru totul în aceşti 4 ani. Am dus revoluţia burghezo-democratică *pînă la capăt,* aşa cum nu a făcut-o nimeni pînă acum. Pe deplin conştienţi, mergem *înainte* ferm şi neabătut spre revoluţia socialistă, ştiind că ea nu poate fi separată printr-un zid chinezesc de revoluţia burghezo-democratică, ştiind că *numai prin luptă* se va hotărî cît anume vom reuşi (în ultimă instanţă) să înaintăm, în ce proporţie vom reuşi să îndeplinim această sarcină atît de măreaţă şi cîte din victoriile noastre vom reuşi să le consolidăm. Vom trăi şi vom vedea. Dar putem constata încă de pe acum că — pentru o ţară ruinată, canonită şi înapoiată — s-a realizat extrem de mult în ceea ce priveşte transformarea socialistă a societăţii.

Dar să epuizăm problema conţinutului burghezo-democratic al revoluţiei noastre. Marxiştii trebuie să înţeleagă ce înseamnă asta. Pentru a lămuri problema, să luăm cîteva exemple concrete.

Conţinutul burghezo-democratic al revoluţiei înseamnă curăţirea relaţiilor sociale (a rînduielilor, a instituţiilor) din ţară de elementele medievale, de iobăgie, de feudalism.

Care erau în 1917 principalele fenomene, rămăşiţe, resturi de iobăgie în Rusia ? Monarhia, împărţirea în stări sociale, proprietatea funciară şi sistemul de folosire a pămîntului, situaţia femeii, religia, asuprirea naţionalităţilor. Luaţi oricare din aceste „grajduri ale lui Augias", pe care, în treacăt fie zis, toate statele avansate le-au lăsat în mare măsură necurăţate atunci cînd şi-au săvîrşit revoluţiile *lor* burghezo-democratice, în urmă cu 125, 250 de ani şi mai mult (în Anglia în 1649), — luaţi oricare din aceste grajduri ale lui Augias, şi veţi vedea că noi le-am curăţat total. În cursul a numai *zece săptămîni,* începînd de la 25 octombrie (7 noiembrie) 1917 şi pînă la dizolvarea Adunării constituante (5 ianuarie 1918), noi am făcut în acest domeniu de o mie de ori mai mult decît au făcut *în opt luni,* cît au fost la putere, democraţii burghezi şi liberalii (cadeţii) şi democraţii mic-burghezi (menşevicii şi socialiştii-revoluţionari).

www.dacoromanica.ro

К четырехлетней годовщине
октябрьской революции

Наступает четырехлетняя годовщина 25-го октября (7 ноября).

Чем далеко отходит от нас тот великий день, тем яснее сознаешь значение пролетарской революции в России, тем глубже мы вдумываемся в урок, в практический опыт нашей работы, будущий в целом.

Из самых грубых — и, конечно, (далеко) наиболее бьющих в глаза — абрисах этих значения и этого опыта мы попробуем сейчас сделать отправную.

Непосредственной и ближайшей задачей революции в России была задача буржуазно-демократическая: свергнуть остатки средневековья, сказать их до конца, очистить Россию от этого варварства, от этого позора, от этого величайшего тормоза всякой культуры и всякого прогресса в нашей стране.

И мы вправе гордиться тем, что проделали эту часть работы мы лучше, быстрее, смелее,

www.dacoromanica.ro

Prima pagină
a manuscrisului lui V. I. Lenin
„Cu prilejul celei de-a
patra aniversări a revoluției
din octombrie".—
14 octombrie 1921

Micșorat

www.dacoromanica.ro

Aceşti laşi, aceşti flecari, aceşti narcişi şi aceşti hamleţi au agitat o sabie de carton — şi n-au reuşit nici măcar să desfiinţeze monarhia ! Noi am măturat tot gunoiul monarhist, cum n-a făcut-o niciodată nimeni. Noi n-am lăsat piatră peste piatră, cărămidă peste cărămidă din edificiul secular al împărţirii în stări sociale (statele cele mai avansate, cum sînt Anglia, Franţa şi Germania, nu s-au debarasat nici pînă azi de rămăşiţele acestei împărţiri). Noi însă am lichidat complet şi în profunzime cauzele împărţirii în stări sociale, şi anume rămăşiţele feudalismului şi ale iobăgiei în domeniul proprietăţii funciare. „Se poate discuta" (şi se găsesc destui publicişti, cadeţi, menşevici şi socialişti-revoluţionari în străinătate care să ducă asemenea discuţii) problema : ce se va alege „pînă la urmă" din prefacerile agrare înfăptuite de Marea Revoluţie din Octombrie. Noi nu sîntem dispuşi acum să ne pierdem vremea cu astfel de discuţii, deoarece noi rezolvăm această controversă prin luptă, ca şi multitudinea de controverse care ţin de ea. Dar nu poate fi contestat faptul că democraţii mic-burghezi „s-au conciliat" timp de opt luni cu moşierii, care păstrează tradiţiile iobăgiei, în timp ce noi am şters de pe faţa pămîntului rusesc, în cîteva săptămîni, atît pe aceşti moşieri cît şi toate tradiţiile lor.

Luaţi religia, sau lipsa de drepturi pentru femei, sau asuprirea şi inegalitatea în drepturi a naţionalităţilor neruse. Toate acestea sînt probleme ale revoluţiei burghezo-democratice. Vulgarii exponenţi ai democraţiei mic-burgheze au flecărit timp de opt luni în jurul lor : nu există *nici o* ţară, printre cele mai avansate din lume, în care *aceste* probleme să fi fost rezolvate *pînă la capăt* în sensul *burghezo-democratic*. La noi ele au fost rezolvate pînă la capăt prin legislaţia Revoluţiei din Octombrie. Noi am luptat şi luptăm aşa cum se cuvine împotriva religiei. Noi am creat pentru *toate* naţionalităţile neruse republici sau regiuni autonome *proprii*. La noi, în Rusia, nu mai există această josnicie, această mîrşăvie şi ticăloşie care este lipsa de drepturi sau inegalitatea în drepturi a femeii, nu mai există această revoltătoare rămăşiţă a iobăgiei şi a evului mediu, reînnoită de burghezia rapace şi de mica burghezie sperioasă şi obtuză în toate ţările de pe glob, fără excepţie.

www.dacoromanica.ro

Toate acestea formează conţinutul revoluţiei burghezo-democratice. Cu o sută cincizeci şi cu două sute cincizeci de ani în urmă, conducătorii înaintaţi ai acestei revoluţii (ai acestor revoluţii, dacă vorbim de fiecare variantă naţională a unui tip comun) au promis popoarelor că vor mîntui omenirea de privilegiile feudale, de inegalitatea femeii, de privilegiile acordate de către stat unei anumite religii (sau „*ideii* de religie", „religiozităţii" în general), de lipsa de egalitate în drepturi a naţionalităţilor. Au promis, dar nu şi-au îndeplinit promisiunile. Şi nici nu şi le puteau îndeplini, deoarece i-a împiedicat „respectul" — — — faţă de „sacra proprietate privată". În revoluţia noastră proletară, acest blestemat „respect" faţă de acest ev mediu, fie el de trei ori blestemat, şi faţă de „sacra proprietate privată" n-a existat.

Dar, pentru a consolida în folosul popoarelor Rusiei cuceririle revoluţiei burghezo-democratice, trebuia să mergem înainte, şi noi am mers. Problemele revoluţiei burghezo-democratice le-am rezolvat din mers, în treacăt, ca pe „un produs accesoriu" al principalei şi adevăratei noastre activităţi *proletar*-revoluţionare, socialiste. Reformele, am spus noi dintotdeauna, sînt un produs accesoriu al luptei de clasă revoluţionare. Transformările burghezo-democratice — am spus şi am dovedit-o prin fapte — sînt un produs accesoriu al revoluţiei proletare, socialiste. În treacăt fie zis, toţi aceşti Kautsky, Hilferding, Martov, Cernov, Hillquit, Longuet, MacDonald, Turati şi ceilalţi eroi ai marxismului „II^1/$_2$" n-au priceput niciodată *acest* raport între revoluţia burghezo-democratică şi cea proletară socialistă. Prima se transformă în cea de-a doua. Cea de-a doua rezolvă din mers sarcinile primei şi consolidează opera ei. În ce măsură cea de-a doua reuşeşte s-o depăşească pe prima, asta se hotărăşte numai şi numai în focul luptei.

Orînduirea sovietică este tocmai una dintre confirmările sau manifestările concrete ale acestei transformări a unei revoluţii în alta. Orînduirea sovietică înseamnă maximum de democratism pentru muncitori şi ţărani, ea reprezentînd totodată ruptura cu democratismul *burghez* şi naşterea unei democraţii *de tip nou*, de importanţă istorică mondială, şi

www.dacoromanica.ro

anume : democratismul proletar sau dictatura proletariatului.

Cîinii şi porcii burgheziei muribunde, ca şi democraţia mic-burgheză care se tîrăşte în coada ei, n-au decît să ne acopere de blesteme, injurii şi ironii pentru insuccesele noastre şi pentru greşelile comise în cursul construirii orînduirii *noastre* sovietice. Noi nu uităm nici o clipă că am avut într-adevăr şi avem o mulţime de insuccese, că s-au comis şi se mai comit numeroase greşeli. Şi nici nu e de conceput ca o operă atît de nouă — nouă pentru întreaga istorie mondială — cum este crearea unei orînduiri de stat nemaiîntîlnite încă — să se realizeze fără insuccese şi fără greşeli ! Noi vom lupta hotărît pentru îndepărtarea insucceselor şi a greşelilor noastre, pentru îmbunătăţirea felului în care aplicăm în viaţă principiile sovietice, aplicare care este departe, foarte departe de perfecţiune. Avem însă tot dreptul să ne mîndrim — şi ne mîndrim că noi am avut fericirea de *a începe* construirea Statului sovietic, de *a inaugura* astfel o nouă epocă în istoria mondială, epoca dominaţiei unei clase *noi*, care în toate ţările capitaliste este asuprită şi care pretutindeni păşeşte spre o viaţă nouă, spre victoria asupra burgheziei, spre dictatura proletariatului, spre izbăvirea omenirii de jugul capitalului, de războaiele imperialiste.

Problema războaielor imperialiste, problema politicii internaţionale a capitalului financiar — politică predominantă astăzi în lumea întreagă şi care generează *inevitabil* noi războaie imperialiste, care determină inevitabil o nemaipomenită accentuare a asupririi naţionale, a jafului, a tîlhăriei, a împilării naţionalităţilor mici, slabe, înapoiate de către o mînă de state „avansate" —, această problemă a devenit din 1914 problema fundamentală a întregii politici a tuturor ţărilor de pe glob. Ea este o problemă de viaţă şi de moarte pentru zeci de milioane de oameni. Este problema dacă în următorul război imperialist, pe care burghezia îl pregăteşte sub ochii noştri şi pe care sub ochii noştri îl generează capitalismul, vor fi măcelăriţi 20 000 000 de oameni (în loc de 10 000 000, cîţi au fost ucişi în războiul din 1914—1918 şi în războaiele „mici" care-l completează şi care n-au luat sfîrşit nici pînă în ziua de azi), dacă în

www.dacoromanica.ro

războiul viitor, care este inevitabil (în caz că se va menţine capitalismul), vor fi mutilaţi 60 000 000 de oameni (în loc de 30 000 000, cîţi au fost mutilaţi în războiul din 1914—1918). Şi în această privinţă Revoluţia noastră din Octombrie a deschis o nouă epocă în istoria mondială. Slugile burgheziei şi cei care îi ţin isonul — socialiştii-revoluţionari, menşevicii şi toată democraţia mic-burgheză, aşa-zis „socialistă" din lume — au ridiculizat lozinca „transformării războiului imperialist în război civil". Dar această lozincă s-a dovedit a fi singurul *adevăr*, ce-i drept, neplăcut, crud, adevărul gol-goluţ, între atîtea rafinate minciuni şoviniste şi pacifiste. Aceste minciuni se spulberă. Pacea de la Brest a fost demascată. Fiecare zi ne dezvăluie fără cruţare semnificaţia şi consecinţele păcii de la Versailles, care este şi mai rea decît cea de la Brest. Şi tot mai clar, mai precis şi mai inevitabil le apare milioanelor şi milioanelor de oameni care cugetă la cauzele războiului de ieri şi ale celui ce se apropie mîine, înspăimîntătorul adevăr că nu poţi scăpa de războiul imperialist şi de pacea imperialistă care îl generează în mod inevitabil (dacă s-ar mai folosi la noi vechea ortografie, aş scrie de două ori cuvîntul „mir" *, în ambele lui înţelesuri), nu poţi scăpa din acest infern *decît prin luptă bolşevică şi prin revoluţie bolşevică.*

Burghezia şi pacifiştii, generalii şi mic-burghezii, capitaliştii şi filistinii, toţi creştinii credincioşi şi toţi cavalerii Internaţionalei a II-a şi a II1/2, în furia lor, pot să tot acopere de blesteme această revoluţie. Nici un fel de valuri de ură, de calomnii şi de minciuni nu vor reuşi să umbrească faptul istoric de importanţă mondială că pentru prima dată după sute şi mii de ani sclavii au răspuns la războiul dintre stăpînii de sclavi proclamînd făţiş lozinca : să transformăm acest război, pe care stăpînii de sclavi îl duc pentru împărţirea prăzii, într-un război al sclavilor de toate neamurile împotriva stăpînilor de sclavi de toate neamurile.

Pentru prima oară după sute şi mii de ani, această lozincă s-a transformat dintr-o aşteptare vagă şi fără speranţe într-un program politic clar şi precis, într-o luptă activă a

* În limba rusă, „mir" înseamnă şi „lume", şi „pace". În vechea ortografie rusă, el se scria în mod diferit, după cum era luat într-o accepţie sau alta. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

milioanelor de asupriţi sub conducerea proletariatului, s-a transformat în prima victorie a proletariatului, în prima victorie a luptei pentru desfiinţarea războaielor, pentru unirea muncitorilor din toate ţările împotriva alianţei burgheziei diferitelor naţiuni, împotriva burgheziei care se împacă şi se războieşte pe socoteala sclavilor capitalului, a muncitorilor salariaţi, a ţăranilor, pe socoteala oamenilor muncii.

Această primă victorie *nu este încă o victorie definitivă*, şi ea a fost plătită de Revoluţia noastră din Octombrie cu preţul unor greutăţi şi privaţiuni fără precedent, al unor nemaipomenite suferinţe, şi a fost însoţită de o serie de insuccese, de mari greşeli comise de noi. Şi nici n-ar fi de conceput ca un popor singur şi înapoiat să iasă fără insuccese şi fără greşeli din războaie imperialiste duse de cele mai puternice şi mai înaintate ţări de pe glob ! Noi nu ne temem să ne recunoaştem greşelile ; le vom privi lucid, ca să învăţăm să le îndreptăm. Faptul rămîne însă fapt pentru prima dată după sute şi mii de ani, făgăduinţa de „a răspunde" la războiul dintre stăpînii de sclavi printr-o revoluţie a sclavilor *împotriva* tuturor stăpînilor de sclavi a fost *dusă pînă la capăt* — — — şi continuă să fie îndeplinită în ciuda tuturor greutăţilor.

Noi am început această operă. Cînd anume, în cît timp şi proletarii cărei naţiuni o vor duce pînă la capăt, nu mai este o chestiune esenţială. Esenţialul este faptul că s-a spart gheaţa, că a fost croit drumul.

Continuaţi cu făţărnicia, domnilor capitalişti din toate ţările, care „apăraţi patria" japoneză împotriva celei americane, pe cea americană împotriva celei japoneze, pe cea franceză împotriva celei engleze şi aşa mai departe ! Continuaţi, domnilor cavaleri ai Internaţionalei a II-a şi a II1/2, împreună cu toţi mic-burghezii şi filistinii pacifişti din lume, „să vă achitaţi" în problema mijloacelor de luptă împotriva războaielor imperialiste cu noi „manifeste de la Basel" (după modelul celui din 1912) ! *Prima revoluţie bolşevică* a smuls *prima sută de milioane de oameni* de pe glob din ghearele războiului imperialist şi ale păcii imperialiste. Revoluţiile ce vor urma vor smulge din ghearele acestor războaie şi ale acestei păci întreaga omenire.

www.dacoromanica.ro

Ultima şi cea mai importantă operă a noastră, opera cea mai grea şi cea mai imperfectă este construcţia economică, punerea temeliilor economice pentru un edificiu nou, socialist, în locul celui feudal, care a fost distrus cu totul, şi al celui capitalist, distrus pe jumătate. În această operă, cea mai importantă şi cea mai grea, am înregistrat cele mai multe insuccese şi am comis cele mai multe greşeli. Şi nici n-ar fi cu putinţă să se pornească fără insuccese şi fără greşeli la o astfel de operă nouă de importanţă mondială ! Dar noi am pornit. Şi mergem mai departe. Tocmai acum, prin „noua politică economică" pe care o aplicăm, noi îndreptăm o serie întreagă de greşeli ale noastre, învăţăm să construim mai departe, fără greşeli, edificiul socialist într-o ţară de mici ţărani.

Greutăţile sînt imense. Dar noi ne-am obişnuit să luptăm cu imense greutăţi. Nu degeaba duşmanii noştri ne-au zis că sîntem „tari ca piatra" şi ducem o „politică de rupe-oase". Dar am mai învăţat, cel puţin într-o anumită măsură, şi o altă artă necesară într-o revoluţie, şi anume să fim mlădioşi, să ştim să ne schimbăm tactica repede şi cu curaj, ţinînd seama de schimbarea condiţiilor obiective, alegînd o altă cale spre a ne atinge ţelul dacă vechea cale s-a dovedit a fi — pentru o anumită perioadă de timp — nepotrivită şi imposibilă.

Stimulaţi de valul de entuziasm, noi, cei care am trezit în rîndurile poporului entuziasmul, un entuziasm mai întîi general-politic, iar apoi militar, am scontat că vom putea realiza de-a dreptul, bizuindu-ne pe el, sarcini economice tot atît de măreţe (ca şi cele general-politice, ca şi cele militare). Am socotit — sau, poate, mai exact ar fi să spunem : am crezut fără a chibzui destul — că prin simple dispoziţii ale statului proletar vom putea organiza pe baze comuniste producţia de stat şi repartiţia produselor de către stat într-o ţară de mici ţărani. Viaţa ne-a dovedit că am greşit. A fost necesară o serie de trepte intermediare — capitalism de stat, socialism — pentru *a pregăti*, printr-o muncă de ani de zile, trecerea la comunism. Nu direct bizuindu-ne pe entuziasm, ci cu ajutorul entuziasmului generat de marea revoluţie, pornind de la interesul personal, de la cointeresarea personală, de la hozrasciot, daţi-vă

www.dacoromanica.ro

osteneala să construiţi mai întîi o punte solidă, care, într-o ţară de mici ţărani, să ducă prin capitalismul de stat la socialism ; altfel nu veţi putea ajunge la comunism, altfel nu veţi putea conduce la comunism zeci şi zeci de milioane de oameni. Iată ce ne-a arătat viaţa. Iată ce ne-a arătat mersul obiectiv al dezvoltării revoluţiei.

Şi noi, care am învăţat cît de cît în aceşti trei-patru ani să facem cotituri bruşte (atunci cînd ele se impun), am început, cu sîrguinţă, cu atenţie, cu răbdare (deşi nu cu destulă sîrguinţă, cu destulă atenţie şi nici cu destulă răbdare), să învăţăm să facem o nouă cotitură, „noua politică economică". Statul proletar trebuie să devină un „gospodar" priceput, econom şi prudent, un priceput *negustor angrosist*, — altfel el nu va putea să pună economiceşte pe picioare o ţară de mici ţărani ; altă posibilitate de trecere spre comunism nu avem acum, în condiţiile de astăzi, cînd alături de noi există Occidentul capitalist (deocamdată încă capitalist). S-ar putea ca negustorul angrosist să fie un specimen economic departe de comunism ca cerul de pămînt. Dar asta este tocmai una din contradicţiile care în viaţa practică duc de la mica gospodărie ţărănească, prin capitalismul de stat, spre socialism. Cointeresarea personală contribuie la ridicarea producţiei ; avem nevoie, înainte de toate şi cu orice preţ, de sporirea producţiei. Comerţul cu ridicata uneşte, economiceşte, milioane de mici ţărani, cointeresîndu-i, stabilind legături între ei, ducîndu-i la treapta următoare, la diferite forme de legătură şi de unire chiar pe linie de producţie. Noi am şi început reconstrucţia necesară a politicii noastre economice. Şi am şi înregistrat, în acest domeniu, unele succese, care, deşi sînt mici şi parţiale, sînt totuşi incontestabile. Sîntem pe cale de a termina, în domeniul acestei „ştiinţe" noi, şcoala primară. Învăţînd temeinic şi perseverent, verificînd fiecare pas al nostru prin experienţa practică fără a ne teme să refacem de mai multe ori lucrul început, îndreptîndu-ne greşelile, studiind cu atenţie semnificaţia lor, vom trece şi în clasele următoare. Vom absolvi tot „cursul", deşi starea economiei mondiale şi

www.dacoromanica.ro

politica mondială au făcut ca el să dureze mai mult şi să fie mai greu decît am fi vrut-o noi. Oricît de mare ar fi preţul pe care-l vom plăti, oricît de grele ar fi suferinţele legate de perioada de trecere, calamităţile, foametea şi ruina, noi nu ne vom da bătuţi şi vom duce opera noastră pînă la victoria finală.

14. X. 1921.

„Pravda" nr. 234
din 18 octombrie 1921
Semnat: N. Lenin

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND TRIMITEREA LUI A. G. ŞLEAPNIKOV LA MUNCĂ ÎN ORGANELE DE APROVIZIONARE [77]

Biroul Politic confirmă hotărîrea Biroului Organizatoric ; se va atrage încă o dată atenţia tov. Şleapnikov asupra atitudinii complet greşite pe care a adoptat-o declarînd la Biroul Organizatoric că nu se va supune hotărîrii acestuia din urmă ; se va cere Comisiei centrale de verificare şi Comisiei centrale de control să arate pentru ce perioadă de timp consideră ele posibilă detaşarea tov. Şleapnikov la muncă în organele de aprovizionare fără prejudiciu pentru activitatea Comisiei centrale de verificare.

Scris la 14 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA [78]

1) Guseinov şi Ahundov vor fi invitaţi să se prezinte *imediat.*

2) Se va cere insistent încetarea luptei fracţioniste la Baku şi în Azerbaidjan.

3) Se va confirma că cei vinovaţi de luptă fracţionistă vor fi excluşi din partid.

4) Tovarăşii trimişi din R.S.F.S.R. în Azerbaidjan vor fi însărcinaţi să verifice îndeplinirea acestei hotărîri.

5) Stalin va întocmi pînă luni un proiect de directivă cu privire la aplicarea politicii naţionale a partidului comunist în Azerbaidjan.

6) Se va confirma în termeni categorici necesitatea respectării politicii guvernului sovietic faţă de Persia.

Scris la 15 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1958, în revista „Voprosî Istorii KPSS" nr. 2

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ ŞI SARCINILE COMITETELOR PENTRU EDUCAŢIE POLITICĂ

EXPUNERE FĂCUTĂ LA CEL DE-AL II-LEA CONGRES GENERAL AL COMITETELOR PENTRU EDUCAŢIE POLITICĂ DIN RUSIA 17 OCTOMBRIE 1921 [79]

Tovarăşi ! Intenţionez a consacra expunerea sau, mai bine zis, convorbirea mea noii politici economice şi sarcinilor comitetelor pentru educaţie politică [80], aşa cum le înţeleg eu, în legătură cu această politică. Cred că ar fi cît se poate de greşit să limităm expunerile cu privire la unele probleme care nu se încadrează în dezbaterile unui congres la o simplă informaţie generală despre situaţia din partid sau din Republica sovietică.

COTITURA TOTALĂ ÎN POLITICA PUTERII SOVIETICE ŞI A P.C. DIN RUSIA

Fără a nega cîtuşi de puţin utilitatea unei astfel de informaţii şi fără a nega utilitatea consfătuirilor în diferite probleme, găsesc totuşi că principala lacună ce caracterizează lucrările celor mai multe dintre congresele noastre este lipsa unei legături directe cu sarcinile practice care stau în faţa lor. Şi despre aceste lipsuri aş vrea să vă vorbesc legat de noua politică economică.

Despre noua politică economică voi vorbi pe scurt şi în linii generale. Cei mai mulţi dintre dv., tovarăşi, sînteţi comunişti şi, deşi unii sînt foarte tineri, sînteţi comunişti care aţi desfăşurat o muncă activă în cadrul politicii noastre generale în primii ani ai revoluţiei. Şi, ca unii care aţi desfăşurat o mare parte din această muncă, nu puteţi să nu vedeţi ce cotitură hotărîtă au făcut Puterea sovietică şi partidul nostru comunist trecînd la o politică economică

www.dacoromanica.ro

denumită „nouă", nouă în comparaţie cu politica noastră economică precedentă.

În fond însă această politică conţine mai multe elemente vechi decît politica economică pe care am aplicat-o pînă acum.

De ce ? Pentru că politica noastră economică precedentă, dacă nu putem spune că sconta (în general, în situaţia de atunci, noi nu prea scontam), într-o anumită măsură presupunea — fără temei, trebuie s-o spunem — că vechea economie rusă va trece direct la o producţie şi repartiţie de stat pe baze comuniste.

Dacă ne vom aminti de propria noastră literatură economică anterioară, dacă ne vom aminti de ceea ce scriau comuniştii înainte de cucerirea puterii în Rusia şi imediat după cucerirea puterii, de pildă la începutul anului 1918, cînd primul asalt politic împotriva vechii Rusii s-a soldat cu un mare succes, cînd a fost creată Republica sovietică, cînd Rusia, deşi mutilată, a ieşit totuşi din războiul imperialist şi a ieşit mai puţin mutilată decît dacă, la îndemnul imperialiştilor, menşevicilor şi socialiştilor-revoluţionari, ar fi continuat „să-şi apere patria", vom vedea că în prima perioadă, cînd abia trecusem de primul pas în construirea Puterii sovietice şi cînd abia ieşisem din războiul imperialist, noi vorbeam despre sarcinile construcţiei noastre economice mult mai prudent decît am făcut-o în cea de-a doua jumătate a anului 1918 şi în tot cursul anilor 1919 şi 1920.

C.E.C. DIN RUSIA DESPRE ROLUL ŢĂRĂNIMII ÎN 1918

Chiar dacă în acea perioadă unii dintre dv. nu au fost militanţi activi ai partidului şi ai Puterii sovietice, au avut în orice caz prilejul să ia cunoştinţă, şi desigur că au luat cunoştinţă, de o hotărîre cum a fost cea adoptată de Comitetul Executiv Central din Rusia la sfîrşitul lunii aprilie 1918 [81]. Această hotărîre, care sublinia necesitatea de a ţine seama de economia ţărănească, se întemeia pe un raport care lua în consideraţie rolul capitalismului de stat în construirea socialismului în cazul cînd este vorba de o ţară cu caracter ţărănesc, sublinia însemnătatea răspunderii per-

www.dacoromanica.ro

sonale, individuale, sublinia importanța acestui factor în munca de conducere a țării, spre deosebire de sarcinile politice în construcția de stat și de sarcinile în domeniul militar.

GREȘEALA NOASTRĂ

La începutul anului 1918 scontam pe o perioadă în care construcția pașnică va fi posibilă. După încheierea păcii de la Brest se părea că primejdia s-a îndepărtat și că se poate trece la construcția pașnică. Dar ne-am înșelat, deoarece în 1918 s-a abătut asupra noastră — o dată cu rebeliunea cehoslovacilor și cu începerea războiului civil, care s-a prelungit pînă în 1920 — o adevărată primejdie de război. În parte sub influența sarcinilor militare de care eram copleșiți și a situației, după toate aparențele desperate, în care se afla republica atunci, în momentul terminării războiului imperialist, — sub influența acestor împrejurări și a unora de alt ordin noi am comis atunci o greșeală hotărînd să trecem direct la producția și la repartiția pe baze comuniste. Am crezut că, prin sistemul predării obligatorii a surplusurilor de cereale, țăranii ne vor da cantitatea de cereale de care aveam nevoie, iar noi o vom distribui uzinelor și fabricilor și vom avea astfel o producție și o repartiție pe baze comuniste.

Nu pot afirma că ne-am schițat chiar atît de precis și de concret un asemenea plan, dar aproximativ acesta este spiritul în care am acționat noi atunci. Din păcate, asta-i realitatea. Spun : din păcate, pentru că o experiență nu prea îndelungată ne-a convins cît de eronată era această construcție, care era în contradicție cu ceea ce scrisesem mai înainte despre trecerea de la capitalism la socialism, ajungînd la concluzia că fără o perioadă de evidență și control socialist nu te poți apropia nici măcar de treapta inferioară a comunismului. Începînd din 1917, cînd sarcina luării puterii a devenit o sarcină la ordinea zilei și cînd ea a fost pusă de bolșevici în fața întregului popor, în literatura teoretică, în literatura noastră se sublinia în mod categoric că e necesară o trecere îndelungată și complexă de la societatea capitalistă (o trecere cu atît mai îndelun-

www.dacoromanica.ro

gată, cu cît această societate este mai puţin dezvoltată), trecerea prin intermediul evidenţei şi controlului socialist măcar la una dintre treptele care duc spre societatea comunistă.

O RETRAGERE STRATEGICĂ

Se părea că noi am dat uitării acest lucru atunci cînd în toiul războiului civil am fost nevoiţi să luăm unele măsuri necesare în domeniul construcţiei. Şi noua noastră politică economică constă, în esenţă, în faptul că aici, în acest domeniu, noi am suferit o puternică înfrîngere şi am început o retragere strategică : „Atîta timp cît nu am fost zdrobiţi cu totul, ne retragem şi reconstruim totul din nou, însă mai temeinic". Din moment ce comuniştii pun în mod conştient problema unei noi politici economice, ei nu mai au nici o îndoială în privinţa faptului că pe frontul economic am suferit o grea înfrîngere economică. Şi este inevitabil ca în asemenea cazuri o parte din oameni să fie cuprinşi de o stare de adîncă deprimare, de panică aproape, iar în caz de retragere să se lase cuprinşi de panică. Acest lucru este inevitabil. Se ştie că, în perioada ei de retragere, Armata Roşie îşi începea victoria prin aceea că fugea din faţa inamicului şi, de fiecare dată, pe fiecare front unii oameni treceau printr-o astfel de perioadă de panică. De fiecare dată însă — pe frontul împotriva lui Kolceak, ca şi pe frontul împotriva lui Denikin, ca şi pe frontul împotriva lui Iudenici, şi pe frontul împotriva polonezilor, şi pe frontul împotriva lui Vranghel —, de fiecare dată s-a văzut că, după ce eram bătuţi bine o dată sau chiar de mai multe ori, noi dovedeam cît adevăr e în zicala : „unul bătut face cît doi nebătuţi". Fiind bătuţi o dată, noi porneam ofensiva lent, sistematic şi cu chibzuială.

Fără îndoială că sarcinile de pe frontul economic sînt cu mult mai grele decît cele de pe frontul militar, dar în general există o asemănare între aceste trăsături elementare ale strategiei. Încercînd să trecem la comunism, am suferit în primăvara anului 1921 pe frontul economic o înfrîngere mai grea decît oricare din înfrîngerile care ne-au fost pricinuite de Kolceak, Denikin sau Pilsudski, o înfrîngere mult

www.dacoromanica.ro

mai grea, mult mai importantă şi mai periculoasă. În ce constă ea ? În aceea că în verigile de sus politica noastră economică s-a dovedit a fi ruptă de verigile de jos şi că această politică nu a dus la un avînt al forţelor de producţie care în programul partidului nostru este considerat ca fiind sarcina principală şi imediată.

Sistemul de predare obligatorie a surplusurilor de cereale la sate, această metodă de abordare directă a sarcinilor construcţiei la oraşe în spirit comunist, a frînat avîntul forţelor de producţie şi s-a dovedit principala cauză a profundei crize economice şi politice căreia a trebuit să-i facem faţă în primăvara anului 1921. Iată de ce a fost nevoie de o măsură care, din punctul de vedere al liniei noastre, al politicii noastre, nu se poate numi astfel decît o mare înfrîngere şi retragere. Totodată nu se poate afirma că această retragere este aidoma retragerii Armatei Roşii, efectuată în deplină ordine, pe poziţii dinainte pregătite. Este adevărat că poziţiile au fost din timp pregătite. Putem verifica acest lucru comparînd hotărîrile partidului nostru din primăvara anului 1921 cu hotărîrile din aprilie 1918, de care am amintit. Poziţiile au fost pregătite din timp, însă retragerea pe aceste poziţii s-a făcut (iar în multe localităţi din provincie se mai face) în destulă sau chiar în totală dezordine.

SENSUL NOII POLITICI ECONOMICE

În momentul de faţă sarcina primordială a comitetelor pentru educaţie politică este de a lupta împotriva acestei dezordini. Principala problemă din punctul de vedere al noii politici economice este să te foloseşti cît mai rapid de situaţia creată.

Noua politică economică înseamnă înlocuirea printr-un impozit a sistemului de predare obligatorie a surplusului de cereale, înseamnă trecerea la o restabilire a capitalismului într-o mare măsură. În ce măsură anume, asta nu ştim. Contractele de concesiuni cu capitaliştii din străinătate (ce-i drept, deocamdată au fost încheiate foarte puţine, mai ales faţă de ofertele făcute de noi), arendările către capitaliştii particulari nu sînt nimic altceva decît o resta-

www.dacoromanica.ro

bilire directă a capitalismului şi se află la temelia noii politici economice. Căci desfiinţarea sistemului de predare obligatorie a surplusurilor de cereale înseamnă pentru ţărani comerţ liber cu surplusurile de produse agricole care nu le sînt luate prin impozit ; iar prin impozit nu se ia decît o mică parte din produse. Ţăranii constituie partea covîrşitoare a întregii populaţii şi a întregii economii ; de aceea pe terenul acestui comerţ liber nu poate să nu se dezvolte capitalismul.

Acesta este a.b.c.-ul economic care se învaţă în orice curs elementar de ştiinţă economică şi care la noi se învaţă, în plus, de la orice negustor cu desaga — creatură care ne iniţiază destul de bine în materie de economie, independent de ştiinţa economică şi politică. Iar din punct de vedere strategic problema fundamentală este cine va profita mai rapid de această situaţie nouă. Totul este alături de cine va merge ţărănimea : alături de proletariat, care se străduieşte să construiască societatea socialistă, sau alături de capitalişti, care declară : „Să facem cale-ntoarsă, aşa e mai sigur, căci ăştia au născocit nu ştiu ce socialism".

CINE VA ÎNVINGE : CAPITALISMUL SAU PUTEREA SOVIETICĂ ?

Iată la ce se reduce toată această luptă care se dă acum : cine va învinge, cine va profita mai repede : capitalistul, pe care chiar noi îl lăsăm să intre pe uşă sau chiar pe cîteva uşi (şi pe multe alte uşi pe care nici nu le bănuim şi care se deschid fără ştirea noastră şi împotriva voinţei noastre), sau puterea de stat proletară. Pe ce se poate sprijini această putere în domeniul economic ? Pe de o parte, pe îmbunătăţirea situaţiei populaţiei. În această privinţă trebuie să-i avem prezent în minte pe ţărani. Este în afară de orice discuţie şi este limpede pentru toată lumea că, cu toată această îngrozitoare calamitate care este foametea, îmbunătăţirea situaţiei populaţiei, abstracţie făcînd de această calamitate, s-a produs tocmai ca urmare a schimbării politicii noastre economice.

Pe de altă parte, dacă va cîştiga capitalismul, va spori şi producţia industrială şi o dată cu ea va creşte proleta-

www.dacoromanica.ro

riatul. Capitaliştii vor cîştiga de pe urma politicii noastre şi vor crea un proletariat industrial, proletariat care la noi, din cauza războiului, mizeriei şi ruinei totale, s-a declasat, adică a fost scos de pe făgaşul său de clasă, încetînd să existe ca proletariat. Proletariat se numeşte clasa care se ocupă cu producerea bunurilor materiale în întreprinderile marii industrii capitaliste. Întrucît marea industrie capitalistă a fost distrusă, întrucît fabricile şi uzinele au încetat să lucreze, proletariatul a dispărut. Formal el exista uneori, fără să aibă însă rădăcini economice.

Dacă se va reface capitalismul, se va reface şi clasa proletariatului, care se ocupă cu producerea bunurilor materiale folositoare societăţii, cu munca în marile fabrici mecanizate, iar nu cu specula, cu confecţionarea de brichete pentru vînzare şi cu alte „munci" de loc utile, dar cu totul inevitabile în condiţii cînd industria noastră este ruinată.

Toată problema este cine o va lua înainte. Nu încape nici o îndoială că, dacă capitaliştii vor reuşi să se organizeze mai repede, vor izgoni pe comunişti. Trebuie să privim lucid aceste lucruri : care pe care ? Va fi în stare puterea de stat proletară, ca, sprijinindu-se pe ţărănime, să ţină strîns în frîu pe domnii capitalişti pentru a îndrepta capitalismul pe făgaşul de stat şi a crea un capitalism care să fie subordonat statului şi să-l servească ? Trebuie să ne punem în mod lucid această întrebare. Aici găsim cu toptanul principii ideologice, consideraţii despre libertăţile politice în special dacă ne uităm la Rusia din străinătate, Rusia nr. 2, unde apar zeci de ziare ale partidelor politice de tot soiul, unde toate aceste libertăţi sînt slăvite pe toate tonurile şi pe toate notele muzicale de pe lume. Toate acestea nu sînt decît pălăvrăgeală, frazeologie. De această frazeologie trebuie să ştim să ne ferim.

LUPTA VA FI ŞI MAI APRIGĂ

În ultimii patru ani noi am purtat multe lupte grele şi am învăţat că una este să porţi o luptă grea şi alta să flecăreşti despre lupta grea, lucru demn de cine stă deoparte. Trebuie să ştim să ne ferim de toată această ideologie, de această flecăreală şi să distingem fondul problemei. Fondul

www.dacoromanica.ro

problemei constă în aceea că lupta este şi va fi şi mai înverşunată, şi mai aprigă decît lupta împotriva lui Kolceak şi Denikin. Asta se datoreşte faptului că lupta militară este ceva obişnuit. De sute şi mii de ani, totdeauna au fost războaie. Arta de a ucide în război a făcut mari progrese.

Este adevărat că în statul-major al aproape fiecărui moşier se aflau socialişti-revoluţionari şi menşevici care vociferau pe tema drepturilor poporului, a Adunării constituante şi a încălcării tuturor libertăţilor de către bolşevici.

Este, oricum, mai uşor să rezolvi o sarcină militară decît sarcina care se ridică astăzi în faţa noastră ; o sarcină militară poate fi rezolvată printr-un asalt, printr-un atac, prin entuziasm, prin forţa fizică directă a unui mare număr de muncitori şi de ţărani care au văzut că moşierul dă peste ei. Acum nu mai există moşieri care să acţioneze pe faţă. Vranghelii, Kolceakii şi Denikinii în parte au luat drumul lui Nicolaie Romanov, iar în parte au fugit peste graniţă, în locuri ferite de primejdie. Poporul nu vede pe acest duşman făţiş, aşa cum îl vedea înainte pe moşier şi pe capitalist. O imagine atît de limpede că duşmanul este iar printre noi, că acest duşman este acelaşi, că revoluţia se găseşte pe marginea prăpastiei care s-a deschis în faţa tuturor revoluţiilor anterioare şi le-a făcut să dea înapoi, o atare imagine poporul nu poate avea, deoarece el stă scufundat în beznă şi suferă de pe urma neştiinţei de carte. Şi în cît timp comisiile extraordinare de tot felul vor reuşi să lichideze prin metode extraordinare această neştiinţă de carte [82] e greu de spus.

Cum poate poporul să-şi dea seama că chiar aici, printre noi, în locul lui Kolceak, Vranghel şi Denikin se află un duşman care a dus la pieire toate revoluţiile de pînă acum ? E clar că, dacă capitaliştii ne vor învinge, urmarea va fi o întoarcere la vechea stare de lucruri, fapt confirmat, de altfel, de experienţa tuturor revoluţiilor anterioare. Sarcina partidului nostru este de a dezvolta conştiinţa faptului că duşmanul din rîndurile noastre este capitalismul anarhic şi schimbul de mărfuri anarhic. Trebuie să înţelegem limpede esenţa luptei şi să facem ca cele mai largi mase de muncitori şi de ţărani s-o înţeleagă limpede : „Care pe care ? cine va învinge ?". Dictatura proletariatului este lupta cea

www.dacoromanica.ro

mai înverşunată, cea mai dîrză, în care proletariatul trebuie să lupte împotriva întregii lumi, deoarece întreaga lume s-a ridicat împotriva noastră, sprijinindu-i pe Kolceak şi pe Denikin.

În momentul de faţă, burghezia din întreaga lume sprijină burghezia din Rusia, rămînînd în continuare mai puternică decît noi. Pentru noi această situaţie nu constituie cîtuşi de puţin un motiv de panică, deoarece şi forţe militare au avut ei mai mari şi totuşi nu le-a fost de ajuns ca să ne strivească în război, deşi acolo le era mai uşor să ne strivească, dispunînd de incomparabil mai multă artilerie sau aviaţie decît noi. Poate că pentru asta ar fi fost suficient ca o ţară capitalistă sau alta să mobilizeze la timp cîteva corpuri de armată, pe care să le trimită împotriva noastră şi să nu se zgîrcească să-i dea lui Kolceak un împrumut de cîteva milioane de ruble-aur.

Acest lucru nu le-a fost însă de nici un ajutor, deoarece conştiinţa că ei nu au dreptate şi că noi avem dreptate a pătruns în masele de soldaţi englezi care au venit la Arhanghelsk, precum şi în masele de marinari care au silit flota franceză să plece din Odesa. Acum împotriva noastră s-au ridicat, ca şi înainte, forţe mai puternice decît ale noastre. Pentru a învinge în acest domeniu trebuie să ne sprijinim pe ultimul izvor de forţe. Acest ultim izvor de forţe îl constituie masa de muncitori şi de ţărani, conştiinţa lor, organizarea lor.

Ori vom avea o putere proletară organizată — şi muncitorii înaintaţi şi o mică parte a ţăranilor înaintaţi vor înţelege această sarcină şi vor şti să organizeze în jurul lor o mişcare populară —, şi atunci vom ieşi învingători.

Ori nu vom şti să facem acest lucru, şi duşmanul, care dispune de mai multe forţe din punct de vedere tehnic, ne va învinge în mod inevitabil.

SĂ FIE ASTA LUPTA FINALĂ?

Dictatura proletariatului este o luptă înverşunată. Proletariatul a învins într-o singură ţară, dar continuă să fie mai slab pe plan mondial. El trebuie să unească în jurul său pe toţi muncitorii şi ţăranii, conştient de faptul că

www.dacoromanica.ro

războiul nu s-a terminat. „Aceasta este lupta noastră finală şi hotărîtoare“ *, spune cîntecul, dar, din păcate, aici este un mic neadevăr, din păcate asta nu-i lupta noastră finală şi hotărîtoare. Ori veţi fi în stare să uniţi în această luptă pe muncitori şi pe ţărani, ori nu veţi obţine succes.

O luptă ca aceea care se desfăşoară azi sub ochii noştri n-a mai cunoscut istoria, dar războaie ale ţăranilor împotriva moşierilor au avut loc în repetate rînduri, începînd din prima perioadă a sclavagismului. Asemenea războaie au fost nenumărate, dar un război al puterii de stat împotriva burgheziei din propria ţară şi împotriva burgheziei unite din toate ţările, un astfel de război nu s-a pomenit încă.

Ori vom organiza mica ţărănime, dezvoltînd forţele ei de producţie, stimulînd această dezvoltare cu ajutorul puterii populare, ori capitaliştii îşi vor subordona această mică ţărănime — iată de ce depinde rezultatul luptei. În zeci de revoluţii s-a întîmplat la fel, dar lumea n-a văzut încă un război ca acesta. Poporul nu putea avea experienţa unor astfel de războaie. Această experienţă trebuie s-o creăm noi înşine şi aici nu ne putem bizui decît pe conştiinţa muncitorilor şi ţăranilor. Iată care ne este deviza şi care este totodată marea dificultate a acestei sarcini.

NU PUTEM CONTA PE O TRECERE DIRECTĂ LA ORGANIZAREA SOCIETĂŢII PE BAZE COMUNISTE

Nu trebuie să contăm pe o trecere directă la organizarea societăţii pe baze comuniste. Trebuie să construim pe baza cointeresării personale a ţărănimii. Ni se spune: „Cointeresarea personală a ţăranului înseamnă restabilirea proprietăţii private“. Nu, noi n-am desfiinţat niciodată proprietatea ţăranilor asupra obiectelor de consum şi asupra uneltelor. Noi am desfiinţat proprietatea privată asupra pămîntului, iar ţăranul făcea agricultură fără a fi proprietar al pămîntului, de pildă pe pămînt arendat. Este un sistem care a existat în multe ţări. Aici nu e nimic imposibil din punct de vedere economic. Dificultatea constă

* Traducere textuală din versiunea în limba rusă a „Internaţionalei“. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

în a-l cointeresa personal pe ţăran. Este de asemenea necesar să cointeresăm pe fiecare specialist în parte pentru ca el să fie cointeresat la rîndu-i în dezvoltarea producţiei.

Am ştiut să facem asta ? Nu. Noi ne-am închipuit că, într-o ţară cu un proletariat declasat, producţia şi repartiţia se vor realiza printr-o poruncă a comuniştilor. Va trebui să schimbăm această situaţie, căci altfel nu vom putea face ca proletariatul să cunoască această trecere. Sarcini ca acestea nu s-au mai pus pînă acum în istorie. Încercînd să rezolvăm această sarcină pe cale directă, cum s-ar spune, printr-un atac frontal, am suferit un eşec. Astfel de greşeli se fac în orice război şi ele nu sînt considerate greşeli. Dacă nu a reuşit atacul frontal, să trecem la o tactică de învăluire, la asediere şi la subminare.

PRINCIPIUL COINTERESĂRII ŞI RĂSPUNDERII PERSONALE

Noi spunem că trebuie să construim orice ramură mare a economiei naţionale pe baza cointeresării personale. Problemele să fie examinate în comun, dar răspunderea să fie personală. Fiindcă nu ştim să înfăptuim acest principiu, avem de suferit la fiecare pas. Noua politică economică în ansamblu cere ca această delimitare să fie făcută categoric, cu toată precizia. Cînd a trecut la noile condiţii economice, poporul a început să discute ce va ieşi din asta şi cum trebuie organizată treaba într-un chip nou. Nu puteam întreprinde nimic nou fără o prealabilă dezbatere generală, deoarece timp de zeci şi sute de ani poporul n-a fost lăsat să discute vreodată ceva, iar revoluţia nu se putea dezvolta altfel decît trecînd printr-o perioadă în care să fie dezbătute toate problemele în mitinguri la modul general şi universal.

Asta crea o situaţie confuză sub multe aspecte. Asta era situaţia, şi ea era inevitabilă, dar trebuie să spunem că aici nu e nimic periculos. Dacă vom învăţa din timp să facem distincţie între ceea ce este bun la mitinguri şi ceea ce este necesar pentru a conduce, atunci — şi numai atunci — vom putea face ca Republica sovietică să fie la înălţimea situaţiei. Din păcate, noi nu am învăţat încă asta, iar lucră-

www.dacoromanica.ro

rile celor mai multe dintre congrese sînt departe de a avea un caracter concret.

Prin numărul mare de congrese, noi întrecem toate statele din lume. În nici una dintre republicile democrate nu se ţin atîtea congrese cîte se ţin la noi ; de altfel ele nu pot admite aşa ceva.

Nu trebuie să uităm că ţara noastră este o ţară care a suferit pierderi mari şi a sărăcit mult şi trebuie s-o învăţăm să facă mitinguri, dar să nu confunde, după cum am mai spus, ceea ce e bun la mitinguri cu ceea ce e necesar pentru a conduce. Poţi să faci mitinguri, dar să conduci fără şovăire, să conduci mai bine decît conducea înainte capitalistul. Altfel nu-l vei învinge. Trebuie să ţii minte că conducerea trebuie să fie şi mai severă, şi mai fermă decît înainte.

În Armata Roşie, după luni şi luni de mitinguri, disciplina s-a întărit atît de mult, încît nu era mai prejos de cea existentă în vechea armată. În Armata Roşie se aplicau pedepse aspre, care mergeau pînă la pedeapsa cu împuşcarea, pedepse necunoscute nici de vechiul regim. Mic-burghezii scriau şi urlau : „Vedeţi, bolşevicii au introdus pedeapsa cu moartea prin împuşcare". Noi trebuie să spunem : „Da, au introdus-o şi au introdus-o pe deplin conştienţi de ceea ce fac".

Trebuie să spunem că ori vor pieri cei care ne vor pieirea şi care, socotim noi, trebuie să piară, şi atunci Republica noastră sovietică va continua să existe ; ori, dimpotrivă, capitaliştii vor continua să existe şi atunci va pieri republica. Într-o ţară care a sărăcit, ori vor pieri cei care nu pot să se disciplineze, ori va pieri întreaga republică muncitorească-ţărănească. Aici nu este şi nici nu poate fi alegere, după cum nu trebuie să fie nici un fel de sentimentalism. Sentimentalismul este o crimă tot atît de mare ca şi laşitatea în război. Cine se abate acum de la disciplină lasă să pătrundă duşmanul în propriile sale rînduri.

Iată de ce afirm că noua politică economică prezintă importanţă şi în ceea ce priveşte învăţătura. Aici arătaţi cum trebuie să se înveţe. Trebuie să mergeţi pînă acolo,

www.dacoromanica.ro

încît să declarați că cine nu învață n-are ce căuta printre noi. Cînd va fi comunism, o vom lăsa mai moale cu învățătura. Acum însă vă spun că învățătura trebuie să fie aspră, căci altfel vom pieri.

NE VOM PRICEPE SĂ MUNCIM PENTRU NOI?

La noi s-au produs dezertări din armată, precum și de pe frontul muncii: altădată munceai pentru capitalist, munceai pentru exploatator și fireşte că lucrai prost. Astăzi însă munceşti pentru tine, pentru puterea muncitorească-țărănească. Ține minte că trebuie să se decidă dacă ne vom pricepe să muncim pentru noi, căci altfel, repet, republica noastră va pieri. Și noi spunem ceea ce spuneam și în armată: ori piară toți cei care ne vor pieirea, și vom lua în acest scop cele mai drastice măsuri disciplinare, ori vom salva țara, și republica noastră va continua să existe.

Iată care trebuie să fie linia noastră, iată de ce (printre alte motive) avem nevoie de noua politică economică.

Învățați cu toții să gospodăriți. Lîngă voi vor fi capitaliști, vor fi capitaliști străini, concesionari și arendași; ei vă vor smulge beneficii de sute de procente și se vor îmbogăți pe lîngă voi. N-au decît să se îmbogățească; voi însă să învățați de la ei să gospodăriți, căci numai atunci veți şti cum să construiți republica comunistă. Privită sub aspectul necesității de a învăța rapid, orice indulgență ar fi cea mai mare crimă. Și trebuie să facem această școală, școală grea, aspră, cîteodată chiar cumplită, căci altă ieşire nu există.

Nu trebuie să uitați nici un moment că țara noastră sovietică, sărăcită de pe urma multor încercări care au dăinuit ani în șir, este înconjurată nu de o Franță socialistă și de o Anglie socialistă care să ne poată ajuta cu tehnica lor dezvoltată, cu industria lor dezvoltată. Nu! Trebuie să avem prezent în minte că toată tehnica lor dezvoltată, toată industria lor dezvoltată aparține capitaliștilor, care acționează împotriva noastră.

www.dacoromanica.ro

Trebuie să avem prezent în minte că ori ne vom încorda la maximum forţele în munca de zi cu zi, ori nu ne aşteaptă decît pieirea.

Datorită actualei stări de lucruri, lumea întreagă se dezvoltă mai repede decît noi. Dezvoltîndu-se, lumea capitalistă îşi îndreaptă toate forţele împotriva noastră. Iată cum stau lucrurile! Iată de ce trebuie să se acorde o deosebită atenţie acestei lupte.

În condiţiile de incultură de la noi nu putem provoca printr-un atac frontal pieirea capitalismului. Dacă am avea un alt nivel cultural, sarcina ar putea fi rezolvată mai direct şi poate că celelalte ţări aşa o vor rezolva atunci cînd va veni vremea construirii republicilor lor comuniste. Noi însă nu putem rezolva problema direct.

Statul trebuie să înveţe să facă comerţ în aşa fel, încît industria să satisfacă nevoile ţărănimii, încît ţărănimea să-şi satisfacă nevoile prin comerţ. Trebuie să facem în aşa fel ca fiecare om al muncii să depună toate eforturile în vederea întăririi statului muncitoresc-ţărănesc. Numai aşa va putea fi creată o mare industrie.

Trebuie ca conştiinţa acestui fapt să pătrundă în rîndurile maselor, şi nu numai să pătrundă, ci să se şi înrădăcineze practic aici. Iată de unde decurg, spun eu, sarcinile Comitetului principal pentru educaţie politică. După orice revoluţie politică profundă, poporul are nevoie de mult timp pentru a-şi însuşi învăţămintele acestei revoluţii. Şi tocmai aici se pune întrebarea: a înţeles poporul aceste învăţăminte? Trebuie să constat cu tot regretul că răspunsul la această întrebare nu poate fi decît negativ. Dacă poporul ar fi înţeles aceste învăţăminte, am fi ajuns mult mai repede, pe o cale mult mai rapidă, pe o cale mult mai scurtă, la crearea unei mari industrii.

După ce a fost rezolvată sarcina înfăptuirii celei mai mari revoluţii politice din lume, în faţa noastră au stat alte sarcini: sarcini pe tărîm cultural, care ar putea fi socotite „mărunţişuri". Trebuie ca această revoluţie politică să fie înţeleasă, trebuie să facem ca ea să fie pe înţelesul maselor populaţiei, ca această revoluţie politică să nu rămînă o simplă declaraţie.

www.dacoromanica.ro

METODE ÎNVECHITE

La timpul lor, aceste declaraţii, manifeste şi decrete erau necesare. Acum însă avem destule din acestea. Ele erau necesare la timpul lor pentru a arăta poporului cum şi ce anume vrem să construim, ce lucruri noi şi nemaivăzute încă. Dar putem continua să arătăm poporului ce anume vrem să construim ? Nu putem ! Cel de pe urmă muncitor va începe să-şi bată joc de noi. El va spune : „Ce tot îmi spui cum vrei să construieşti ? Arată-mi mai bine practic cum te pricepi să construieşti. Dacă nu te pricepi, drumurile noastre se despart şi du-te dracului !". Şi el va avea dreptate.

A trecut vremea cînd trebuia să arătăm din punct de vedere politic care sînt măreţele noastre sarcini ; a sosit vremea cînd ele se cer înfăptuite în mod practic. Acum, în faţa noastră stau sarcini culturale, sarcinile asimilării unei experienţe politice care poate şi trebuie să fie tradusă în fapt. Dacă nu vom aşeza toate cuceririle politice ale Puterii sovietice pe un fundament economic, ele se vor nărui. Acest lucru nu l-am făcut pînă acum. Tocmai de el trebuie să ne apucăm.

Ridicarea nivelului cultural constituie una dintre sarcinile cele mai urgente. Şi aceasta este sarcina comitetului pentru educaţie politică dacă va şti să servească „educaţia politică" aşa cum arată denumirea pe care şi-a ales-o. Nu-i greu să-ţi iei o denumire, dar să vedem cum îţi îndeplineşti misiunea. Să sperăm că după acest congres vom primi date exacte în această privinţă. La noi a fost înfiinţată la 19 iulie 1920 o comisie pentru lichidarea analfabetismului. Înainte de a veni la congres am citit înadins decretul respectiv. Comisia generală pentru lichidarea analfabetismului în Rusia... Ba încă şi mai şi, Comisia extraordinară pentru lichidarea analfabetismului. Să sperăm că după acest congres vom primi date care ne vor arăta ce anume s-a făcut în acest domeniu şi în cîte gubernii şi că vom primi un raport precis. Însuşi faptul că a fost nevoie să se înfiinţeze o comisie extraordinară pentru lichidarea analfabetismului arată că sîntem nişte (cum să mă exprim eufemistic ?) semisălbatici, deoarece într-o ţară unde oamenii nu sînt

www.dacoromanica.ro

semisălbatici crearea unei comisii extraordinare pentru lichidarea analfabetismului ar fi fost o ruşine ; acolo analfabetismul se lichidează în şcoli. Acolo există şcoli destul de bune şi în ele se învaţă. Ce se învaţă ? Întîi şi întîi ştiinţa de carte. Dar dacă această problemă elementară nu este rezolvată, e ridicol să vorbeşti despre o nouă politică economică.

CEA MAI MARE MINUNE

De ce politică nouă mai e nevoie aici ? Bine ar fi să ne ţinem cum vom putea cu vechea politică din moment ce trebuie să lichidăm analfabetismul prin măsuri extraordinare. Acest lucru este evident. Dar şi mai evident este faptul că noi am făcut minuni atît în domeniul militar, cît şi în alte domenii. Cea mai mare minune dintre ele ar fi însă, cred eu, să lichidăm total comisia pentru lichidarea analfabetismului. Şi să nu mai apară proiecte ca acela despre care am auzit aici de separare de Comisariatul pentru învăţămînt. Aşa stînd lucrurile, dacă veţi aprofunda problema, veţi fi de acord că ar trebui creată o comisie extraordinară pentru lichidarea unor proiecte proaste.

Mai mult chiar, nu este de ajuns să lichidezi analfabetismul ; trebuie totodată să construieşti o economie sovietică. Or, în acest domeniu numai cu ştiinţă de carte nu ajungi departe. Trebuie să ajungem la o uriaşă ridicare a nivelului cultural. Trebuie ca omul să folosească în practică priceperea de a citi şi a scrie, ca el să aibă ce citi, să aibă ziare şi broşuri de propagandă, ca ele să fie repartizate în mod raţional şi să ajungă în mîinile poporului, să nu se piardă pe drum, încît să fie citite numai jumătate din ele şi să fie folosite pentru diferite scopuri în birouri, iar în mîinile poporului să nu ajungă, poate, nici un sfert. Trebuie să învăţăm să folosim puţinul pe care-l avem.

Iată de ce, în legătură cu noua politică economică, trebuie propagată fără încetare ideea că educaţia politică necesită ridicarea cu orice preţ a nivelului cultural. Trebuie să facem în aşa fel, încît deprinderea de a citi şi a scrie să servească ridicării nivelului cultural, pentru ca ţăranul să aibă posibilitatea să folosească această deprindere de a citi

www.dacoromanica.ro

şi a scrie pentru îmbunătăţirea gospodăriei sale şi a statului său.

Legile sovietice sînt foarte bune, pentru că ele dau tuturor posibilitatea de a lupta împotriva birocratismului şi a tărăgănelii, posibilitate care în nici un stat capitalist nu este acordată muncitorului şi ţăranului. Dar cine foloseşte această posibilitate ? Aproape nimeni ! Şi nu numai ţăranul, ci şi un mare număr de comunişti nu ştiu să folosească legile sovietice promulgate în vederea luptei împotriva tărăgănelii, birocratismului sau împotriva unui fenomen atît de specific rusesc cum este corupţia. Ce împiedică lupta împotriva acestui fenomen ? Legile noastre ? Propaganda noastră ? Dimpotrivă ! Legi s-au întocmit cîte poftiţi ! De ce atunci n-avem succes în această luptă ? Pentru că numai cu propaganda nu poţi duce această luptă, care este încununată de succes numai dacă e sprijinită de însăşi masa poporului. La noi cel puţin jumătate din comunişti nu ştiu să lupte, ca să nu mai vorbim de cei care împiedică lupta. Este adevărat că 99% dintre voi sînt comunişti, şi voi ştiţi că în privinţa acestor din urmă comunişti noi întreprindem acum operaţii de care se ocupă comisia pentru curăţirea rîndurilor partidului şi sînt speranţe că vom îndepărta din partidul nostru cam 100 000 de inşi. Unii zic că vreo 200 000, şi aceştia din urmă îmi plac mai mult.

Sper că vom izgoni din partidul nostru 100 000—200 000 de comunişti care s-au strecurat în rîndurile lui şi care nu numai că nu ştiu să lupte împotriva tărăgănelii şi a corupţiei, dar şi împiedică lupta împotriva lor.

SARCINILE LUCRĂTORILOR DIN COMITETELE PENTRU EDUCAŢIE POLITICĂ

Faptul că vom înlătura din partidul nostru 100 000—200 000 de persoane va fi un lucru folositor, dar asta nu-i decît o mică parte din ceea ce trebuie să facem. Comitetele pentru educaţie politică trebuie să-şi adapteze la acest scop întreaga lor muncă. Neştiinţa de carte trebuie lichidată, dar ştiinţa de carte nu este nici ea suficientă, ci este nevoie de o cultură care te învaţă să lupţi împotriva tărăgănelii şi corupţiei, racilă de care nu ne putem tămădui prin

www.dacoromanica.ro

nici un fel de victorii militare şi prin nici un fel de transformări politice. În fond, ea nu poate fi vindecată prin victorii militare şi prin transformări politice, ci numai prin ridicarea nivelului cultural. Şi această sarcină revine comitetelor pentru educaţie politică.

Trebuie ca lucrătorii din comitetele pentru educaţie politică să-şi înţeleagă sarcinile nu ca nişte funcţionari, lucru care de asemenea se observă foarte des atunci cînd se discută dacă un reprezentant al comitetului gubernial pentru educaţie politică n-ar putea fi introdus în comisiile economice guberniale [83]. Să ne fie cu iertare, dar nu trebuie să fiţi introduşi nicăieri, ci trebuie să vă rezolvaţi sarcinile ca nişte simpli cetăţeni. Dacă veţi intra într-o instituţie, vă veţi birocratiza, dar dacă veţi avea de-a face cu poporul şi îl veţi educa politiceşte, experienţa vă va arăta că la un popor ridicat din punct de vedere politic nu există luare de mită, în timp ce la noi te loveşti de ea la fiece pas. Veţi fi întrebaţi : ce să facem ca să nu mai existe mită, ca cutare sau cutare din comitetul executiv să nu ia mită. Învăţaţi-ne cum să stîrpim această racilă ? Şi dacă lucrătorii din comitetele pentru educaţie politică vor declara : „Asta nu ţine de resortul nostru", „în această problemă au fost scoase broşuri şi publicaţii", poporul o să le răspundă : „Nu sînteţi buni membri de partid : este adevărat că asta nu ţine de resortul vostru, că pentru asta există Inspecţia muncitorească-ţărănească, dar voi sînteţi doar şi membri de partid". V-aţi ales denumirea de comitete pentru educaţie politică. Cînd v-aţi ales-o, aţi fost preveniţi : fiţi mai modeşti în alegerea denumirii, luaţi-vă o denumire mai simplă. Voi însă aţi ţinut să vă luaţi denumirea de comitete pentru educaţie politică, iar această denumire obligă la multe. Voi doar nu v-aţi luat denumirea de oameni care învaţă poporul alfabetul, ci pe aceea de comitete pentru educaţie politică. S-ar putea să vi se spună : „Foarte bine că învăţaţi poporul să citească, să scrie, să ducă o campanie economică ; toate bune, dar asta nu-i educaţie politică, pentru că educaţia politică înseamnă a face un bilanţ general".

Noi ducem — şi cred că şi voi duceţi — propagandă împotriva barbariei şi împotriva unor racile ca mita, dar educaţia politică nu se reduce la această propagandă ; ea

www.dacoromanica.ro

înseamnă rezultate practice, înseamnă a învăţa poporul cum să obţină acest lucru şi a da altora exemple de acest fel nu în calitate de membri ai comitetului executiv, ci ca simpli cetăţeni, care, fiind mai ridicaţi politiceşte decît alţii, ştiu nu numai să suduie la orice manifestare de birocratism — lucru foarte răspîndit la noi —, dar să şi arate cum poate fi biruit acest rău în mod practic. Aceasta este o artă foarte grea, care nu poate fi însuşită fără o ridicare generală a nivelului de cultură, fără a face ca masa de muncitori şi de ţărani să aibă un nivel cultural mai ridicat decît cel de astăzi. Tocmai asupra acestei sarcini a Comitetului principal pentru educaţie politică aş vrea să atrag cel mai stăruitor atenţia.

Vreau să rezum tot ce am spus şi să trag concluzii practice din toate sarcinile ce revin comitetelor guberniale pentru educaţie politică.

TREI MARI DUŞMANI

După părerea mea, în momentul de faţă trei mari duşmani stau în faţa fiecărui lucrător, indiferent de rolul şi de sarcina ce-i revin în cadrul resortului său, în cadrul comitetelor pentru educaţie politică, dacă este un lucrător comunist, şi majoritatea sînt comunişti. Cei trei mari duşmani sînt : primul — îngîmfarea comunistă, al doilea — analfabetismul şi al treilea — mita.

PRIMUL DUŞMAN : INGIMFAREA COMUNISTA

Îngîmfarea comunistă este o trăsătură proprie aceluia care, făcînd parte din partidul comunist, de unde n-a fost măturat încă, îşi închipuie că poate rezolva toate problemele prin decrete comuniste. Cît timp este membru al partidului de guvernămînt şi lucrează în cutare sau cutare instituţie de stat, el îşi închipuie că asta îi dă dreptul să vorbească despre rezultatele educaţiei politice. Nici vorbă de aşa ceva ! Asta nu-i decît îngîmfare comunistă. A învăţa să faci educaţie politică — iată de ce avem nevoie ; noi însă n-am învăţat acest lucru şi nu ne apucăm încă cum trebuie de această treabă.

www.dacoromanica.ro

AL DOILEA DUŞMAN : ANALFABETISMUL

În ceea ce priveşte al doilea duşman, analfabetismul, pot să spun că, atît timp cît la noi în ţară există un fenomen ca analfabetismul, este prea greu să vorbeşti despre educaţie politică. Aceasta nu este o sarcină politică, ci o condiţie fără care nu se poate vorbi de politică. Omul analfabet se află în afara politicii, el trebuie să înveţe mai întîi alfabetul. Fără asta nu poate fi vorba de politică, fără asta nu există decît zvonuri, bîrfeli, basme, prejudecăţi, dar nu politică.

AL TREILEA DUŞMAN : MITA

În sfîrşit, cînd există un fenomen cum este luarea de mită, cînd aşa ceva este posibil, nu poate fi vorba de politică. În aceste condiţii nici pomeneală de politică, în aceste condiţii nu se poate face politică, pentru că toate măsurile vor rămîne în aer fără să ducă la nici un fel de rezultate. O lege va înrăutăţi starea de lucruri dacă în practică va fi aplicată în condiţii cînd luarea de mită este tolerată şi răspîndită. În asemenea condiţii nu se poate face nici un fel de politică, pentru că nu există principala condiţie ca să te poţi ocupa de politică. Trebuie să înţelegem că pentru a putea arăta poporului sarcinile noastre politice, pentru a putea arăta maselor populare : „Iată în ce direcţii trebuie să ne îndreptăm eforturile“ (şi ar fi trebuit să facem acest lucru !), e necesar să ridicăm nivelul cultural al maselor. Trebuie să ajungem la un anumit nivel de cultură. Altfel sarcinile noastre nu vor putea fi aduse la îndeplinire.

DEOSEBIREA DINTRE SARCINILE MILITARE ŞI CELE CULTURALE

Sarcina culturală nu poate fi rezolvată atît de repede ca sarcinile politice şi militare. Trebuie să înţelegem că condiţiile de înaintare sînt astăzi altele. Pe plan politic poţi învinge, într-o perioadă de agravare a crizei, în cîteva săptămîni. În război poţi învinge în cîteva luni, dar pe plan cultural nu poţi învinge într-un astfel de termen ; prin însăşi natura lucrurilor, aici este nevoie de un termen

www.dacoromanica.ro

mai lung şi trebuie să ne adaptam acestui termen mai lung, organizîndu-ne în mod corespunzător munca, fiind mai dîrzi, mai perseverenţi şi mai metodici. Fără aceste calităţi nici nu te poţi apuca de educaţie politică. Iar rezultatele educaţiei politice pot fi măsurate numai prin îmbunătăţirea economiei. Trebuie nu numai să lichidăm analfabetismul, să lichidăm mita, care se menţine pe terenul analfabetismului, ci trebuie ca propaganda noastră, directivele noastre, broşurile noastre să fie însuşite în mod eficient de popor şi ca toate astea să ducă la o redresare a economiei naţionale.

Iată care sînt sarcinile comitetelor pentru educaţie politică în legătură cu noua noastră politică economică, şi vreau să sper că, datorită congresului nostru, vom obţine în acest domeniu succese mai mari.

„Al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică. Buletinul congresului" nr. 2 din 19 octombrie 1921

Se tipăreşte după ştaltul corectat de V. I. Lenin

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ÎNFIINŢAREA UNEI COMISII UNICE A CONCESIUNILOR

Avînd în vedere propunerile unor capitalişti din ţările neutre privind concesionarea de întreprinderi şi ramuri industriale din R.S.F.S.R., se dă unei comisii formate din tovarăşii Troţki, Bogdanov şi Ţîperovici (cu menţiunea că comitetul gubernial Petrograd are dreptul de a-l înlocui pe acesta din urmă cu un alt tovarăş) sarcina de a întocmi o hotărîre a Biroului Politic pentru desfiinţarea tuturor comisiilor care se ocupă în prezent cu problema concesiunilor şi crearea unei comisii centrale unice în această problemă [84].

Scris la 17 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MIHAILOV ŞI PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA ACORDULUI CU GRUPUL RUTGERS [85]

19. X.

Tov. Mihailov !

Anexez aici răspunsul grupului Rutgers la hotărîrea C.M.A. (adică la hotărîrea C.C.).

După părerea mea, acest răspuns echivalează cu *acceptarea* condiţiilor noastre.

De aceea anexez un proiect *de hotărîre a C.C.* şi te rog să-l trimiţi *cît mai repede, pe rînd,* tuturor membrilor Biroului Politic. *F o a r t e u r g e n t.*

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Avînd în vedere că grupul de iniţiativă (format din tovarăşii Rutgers, Haywood şi Callwert) a acceptat condiţiile formulate prin hotărîrea *C.M.A.* din 17.X, C.C. hotărăşte şi invită C.M.A. să adopte o hotărîre în sensul că :

C.M.A. hotărăşte :

1) acordul cu grupul Rutgers se consideră încheiat ;

2) tov. Bogdanov va întocmi imediat telegrame conţinînd dispoziţii urgente pentru pregătirea materialului lemnos etc. şi le va prezenta la semnat preşedintelui C.M.A. ;

3) Prezidiul C.E.S. va pregăti în termen de două zile textul definitiv al contractului modificat spre a putea fi aprobat de C.M.A. în şedinţa de vineri 21.X.1921 ;

4) sîmbătă 22.X, tov. Rutgers va primi 5 000 de dolari, în conformitate cu prevederile contractului, imediat după aprobarea acestuia în şedinţa din 21.X a C.M.A.

Apoi, fără a se insera acest lucru în hotărîrea C.M.A., C.C. însărcinează pe tov. Bogdanov, precum şi comisia

www.dacoromanica.ro

Kuibîşev şi C.M.A., să facă în contract modificări în sensul că (1) *C.M.A.* are dreptul de a participa la desemnarea de candidaturi suplimentare pentru „Comitetul Organizatoric" *pînă la* confirmarea definitivă a listei şi *în vederea* acestei confirmări ; (2) *totalul* cheltuielilor de *orice fel* ale guvernului sovietic *nu trebuie să depăşească* suma de 300 000 de dolari ; (3) în caz de reziliere a contractului, guvernul sovietic *nu plăteşte* nici un fel de daune (sau numai pe acelea pe care tribunalul R.S.F.S.R. sau *C. E. C.* al R.S.F.S.R. le va găsi justificate).

Lenin

Scris la 19 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROPUNERI ÎN LEGĂTURĂ CU TEXTUL PROIECTULUI DE ACORD CU A.R.A. PRIVIND ORGANIZAREA TRIMITERII DE COLETE ALIMENTARE ÎN RUSIA [86]

De acord. 19/X Lenin

(chiar dacă scopul este *comercial, trebuie* să facem această experienţă, căci ne alegem cu folosul net că se vine în ajutorul celor înfometaţi şi ne rezervăm dreptul de control ; plus dreptul de a denunţa acordul cu un preaviz de trei luni. De aceea *nu* trebuie să le cerem să plătească pentru transport şi pentru folosinţa depozitelor). Este necesar să fie numit, cu încuviinţarea Biroului Politic, un controlor al nostru pe lîngă *A.R.A.*, care să fie un om sigur şi în acelaşi timp să ştie să controleze *t o t u l.*

Scris la 19 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE COMUNIŞTII POLONEZI

19. X. 1921

Dragi tovarăşi !

Judecînd după ştirile fragmentare care apar în ziarele noastre în legătură cu dezvoltarea mişcării comuniste din Polonia şi judecînd (cu şi mai mult temei) după comunicările unor tovarăşi polonezi cu sarcini de răspundere, se poate spune că revoluţia se maturizează în Polonia.

Se maturizează o revoluţie muncitorească : asistăm la falimentul total al P.P.S. (al eserilor şi menşevicilor, pe ruseşte ; al Internaţionalelor a II-a şi a II1/2, în limbaj european). Sindicatele trec unul după altul la comunişti. Demonstraţiile iau amploare. Crahul financiar este iminent şi inevitabil. Falimentul democraţiei burgheze (şi al micii burghezii) din Polonia, legat de reforma agrară, faliment iminent şi de mari proporţii, va aduce inevitabil majoritatea populaţiei ţării — toată ţărănimea săracă — alături de comunişti.

Crahul financiar şi jefuirea neobrăzată a Poloniei de către capitalul Antantei (din Franţa şi din alte ţări) atrag după sine demascarea practică a iluziilor naţionaliste şi de mare putere, demascare concretă, palpabilă pentru *mase*, pentru muncitorul şi ţăranul de rînd.

Dacă lucrurile stau într-adevăr aşa, înseamnă că revoluţia (sovietică) în Polonia trebuie să învingă în curînd. Înseamnă că nu trebuie să oferiţi guvernului şi burgheziei prilejul de a înăbuşi revoluţia, înecînd în sînge o insurecţie *prematură*. Nu vă lăsaţi provocaţi. Aşteptaţi ca valul să se ridice în toată puterea sa : el va mătura totul din cale şi va asigura victoria comuniştilor.

Dacă burghezia va ucide 100—300 de persoane, asta nu va avea urmări funeste pentru cauză. Dar dacă, pro-

www.dacoromanica.ro

vocînd un măcel, burghezia va reuşi să ucidă 10 000—*30 000* de muncitori, asta *ar putea* întîrzia izbucnirea revoluţiei şi *chiar cu cîţiva ani.*

Dacă guvernul ţine neapărat să efectueze alegeri pentru Seim, trebuie să depuneţi eforturi ca valul revoluţiei muncitoreşti şi al nemulţumirii ţărănimii *să cucerească Seimul.*

Nu vă lăsaţi provocaţi.

Revoluţia trebuie cu orice preţ lăsată *să se dezvolte* pînă la coacerea *deplină* a rodului. Victoria puterii Sovietelor în Polonia ca urmare a procesului revoluţionar *dinăuntrul* ţării va fi o mare victorie *internaţională.* Dacă în momentul de faţă Puterea sovietică a repurtat, socot eu, o victorie internaţională în proporţie de 20—30%, o dată cu victoria puterii Sovietelor în Polonia ca urmare a procesului revoluţionar *intern*, victoria *internaţională* a revoluţiei comuniste va fi fost cucerită în proporţie de 40—50%, ba poate chiar de 51%. Polonia se învecinează cu Germania, Cehoslovacia, Ungaria, şi o Polonie sovietică va submina *întregul* edificiu al păcii de la Versailles.

Iată de ce comuniştilor polonezi le revine o sarcină de mare răspundere internaţională : aceea de a ţine ferm în mînă cîrma corăbiei lor şi de a nu se lăsa provocaţi.

Merită oare să reacţionăm la torturarea lui Dąbal de către Daszynski & Co. ? Dacă da, apoi numai printr-o bătaie zdravănă aplicată lui Daszynski, fără focuri de armă, fără răniri. Poate că merită, fiindcă asta ar fi o lecţie bună dată de muncitori unui zbir ca el, le-ar ridica moralul, ar însemna sacrificarea (întemniţarea sau executarea) a 5—10 muncitori. Dar poate că nu merită nici atîta : n-ar fi oare *mai util* pentru agitaţia în rîndurile *ţărănimii* faptul că Dąbal *al nostru* a fost sălbatic torturat ? Poate că asta ne va ajuta *în mai mare măsură* să cîştigăm simpatia ţăranilor *înapoiaţi* decît o corecţie aplicată lui Daszynski ? Trebuie chibzuit cu multă grijă.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicat pentru prima oară la 22 aprilie 1962, în ziarul „Pravda" nr. 112

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA [87]

La § 4 :

Comisariatul poporului pentru finanţe şi Comisia financiară, precum şi toţi tovarăşii care au vreo contingenţă cu problemele comerţului interior, vor selecţiona într-un termen scurt un grup de persoane cu o solidă experienţă practică şi cu un stagiu îndelungat în comerţul capitalist în vederea consultării acestora în problemele circulaţiei banilor. Tovarăşii de mai sus vor fi invitaţi să comunice în scris în termen de două zile dacă şi în ce termen pot îndeplini această însărcinare.

Scris la 20 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.M.A. CU PRIVIRE LA PLUGURILE SISTEM „FOWLER" [88]

1. Tovarăşul Martens, şeful secţiei metalurgie din C.E.S., răspunde personal de îndeplinirea hotărîrilor *C.M.A.* cu privire la plugurile sistem Fowler.

2. Tovarăşul Martens va prezenta *C.M.A.* în termen de o săptămînă propuneri scrise privind planul de organizare a lucrărilor şi măsurile concrete pentru buna lor desfăşurare.

3. Comisia specială de 3 se desfiinţează, cu obligaţia de a preda tov. Martens în termen de o săptămînă toată gestiunea ei şi de a prezenta în scris un raport de activitate.

4. Comisariatul justiţiei va cerceta în termen de o săptămînă manifestările de birocratism, de lipsă de spirit gospodăresc şi de atitudine greşită de care au dat dovadă în această problemă atît cei de la secţia metalurgie, cît şi în special comisia specială de 3, precum şi alte instituţii.

Raportul va fi prezentat *Consiliului Muncii şi Apărării.*

Scris la 21 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎREA C.M.A. ÎN PROBLEMA PREZENTĂRII DĂRILOR DE SEAMĂ ŞI A DIAGRAMELOR PENTRU C.M.A. [89]

21 OCTOMBRIE 1921

Se instituie o comisie formată din tovarăşii Gorbunov, Smoleaninov, Avanesov (cu dreptul de a delega pe altcineva în locul său) şi Krumin, care, cu concursul Direcţiei centrale de statistică, al Comisiei de stat a planificării şi al departamentelor corespunzătoare,

va prezenta C.M.A. în termen de o săptămînă un proiect de hotărîre în care să se prevadă că toate departamentele sînt obligate să prezinte lunar Consiliului Muncii şi Apărării date statistice şi diagrame, în special în ceea ce priveşte caracterizarea vieţii economice, studierea dărilor de seamă, prelucrarea lor şi formularea concluziilor practice.

Tov. Gorbunov sau tov. Smoleaninov sînt însărcinaţi cu convocarea C.M.A. şi cu prezentarea raportului [90].

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după exemplarul dactilografiat al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE G. V. CICERIN ŞI OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE DECLARAŢIE A GUVERNULUI SOVIETIC CU PRIVIRE LA RECUNOAŞTEREA DATORIILOR [91]

24 octombrie

Tov. Cicerin ! Îţi trimit propunerile mele de modificări şi te rog să mi le restitui împreună cu avizul d-tale.

Nr. 1) Nu sîntem 150 000 000, ci *130 000 000*, socotind şi Republica Extremului Orient.

Nr. 2) Nu „să cedeze", ci să facă *o serie de concesii.*

Nr. 3) **Principalul :** în termeni *subtili,* dar totodată precişi, trebuie să vorbim şi despre pretenţiile *noastre* faţă de ei.

Cu salutări comuniste,

Lenin

Proiect de declaraţie

După cum relatează presa vest-europeană, Conferinţa de la Bruxelles a reprezentanţilor unor state a hotărît ca acordarea de credite guvernului Rusiei în scopul ajutorării populaţiei înfometate să fie condiţionată de recunoaşterea de către acesta a datoriilor contractate de guvernele ruse anterioare. Pînă în prezent, hotărîrile conferinţei nu au fost comunicate guvernului Rusiei. Dar, în condiţii cînd masele populare îndură chinurile foamei, guvernul Rusiei trece peste subtilităţile etichetei diplomatice şi consideră că este de datoria sa imperioasă să-şi facă cunoscută poziţia faţă de hotărîrile de la Bruxelles. În discursul rostit la 16 august în parlamentul britanic, d-l Lloyd-George, primul ministru al Angliei, a calificat drept diabolică propunerea de a se profita de foametea din Rusia pentru a o sili pe aceasta să recunoască datoriile contractate de guvernul ţarist. Cu toate acestea, Conferinţa de la Bruxelles, perfect informată că, date fiind proporţiile pe care le-a luat foametea în Rusia, guvernul sovietic nu este în stare să salveze de la pieire cu propriile sale forţe populaţia înfometată, a pus

www.dacoromanica.ro

Rusiei drept condiţie pentru acordarea de credite, fără care nu e posibil un ajutor substanţial pentru înfometaţi, recunoaşterea de către guvernul sovietic a vechilor datorii.

Atrăgînd atenţia maselor muncitoare din toate ţările şi a tuturor cetăţenilor cărora le sînt scumpe principiile umanitare asupra acestor acţiuni ale Conferinţei de la Bruxelles, guvernul Rusiei declară totodata că cererea privind recunoaşterea în anumite condiţii a vechilor datorii corespunde în momentul de faţa propriilor sale intenţii. Încă din primele zile ale existenţei sale, guvernul sovietic şi-a pus ca unul dintre principalele ţeluri ale politicii sale economice colaborarea cu celelalte state. El a declarat în repetate rînduri ca e dispus să ofere un profit convenabil capitaliştilor străini care l-ar ajuta să valorifice bogaţiile naturale ale Rusiei şi să refaca aparatul ei economic. În prezent el constata că, în declaraţiile lor oficiale, atît preşedintele Statelor Unite ale Americii, cît şi miniştrii britanici subliniază mereu faptul că după trei ani de la încheierea războiului mondial nu există încă o pace efectiva, în timp ce situaţia maselor populare devine tot mai grea, datoria publică creşte, iar dezastrul economic se agravează.

Este cu totul evident că o pace definitivă nu poate fi instaurată
Nr.1 fără participarea Rusiei, ţară cu o populaţie de 150 000 000 de lo-
130 cuitori, că dezastrul nu poate fi lichidat lasînd Rusia în stare de ruină şi că problema relaţiilor dintre Rusia şi restul lumii, problemă internaţională de primă importanţă, nu poate fi soluţionată fără un acord cu guvernul sovietic. Privită sub aspectul intereselor şi al nevoilor permanente ale tuturor statelor şi popoarelor, refacerea economică a Rusiei este o necesitate primordială nu numai pentru ea, ci şi pentru înseşi aceste state şi popoare. Fără colaborare economică cu celelalte ţări, sarcina renaşterii economice a Rusiei va fi extrem de dificilă, iar îndeplinirea ei va necesita o perioadă mult mai îndelungată.

Guvernul muncitoresc-ţărănesc e în măsură să îndeplinească această sarcină mai bine decît oricare altul. Interesele particulare egoiste ale diverselor grupuri de capitalişti nu-l împiedică în activitatea de refacere a economiei naţionale. Puterea muncitorească-ţărănească se călăuzeşte direct de interesele maselor populare celor mai largi, adică, în fond, de interesele întregii societăţi. Punîndu-şi drept scop satisfacerea intereselor întregii populaţii muncitoare a Rusiei, puterea muncitorească-ţarănească, care a ieşit biruitoare din grelele încercări ale războiului civil, oferă iniţiativei particulare şi capitalului posibilitatea de a colabora cu puterea muncitorilor şi ţăranilor la valorificarea bogăţiilor naturale ale Rusiei. Guvernul sovietic a restabilit comerţul particular, proprietatea privată asupra întreprinderilor mici, dreptul de a lua în concesiune sau în arendă întreprinderi mari.

Guvernul sovietic lasă capitalului străin o parte suficient de mare din profit pentru satisfacerea intereselor lui, spre a-l atrage astfel să participe la refacerea economică a Rusiei. Urmînd această linie, guvernul sovietic tinde să încheie acorduri economice cu toate statele, în care scop este necesară, în ultimă analiză, statornicirea unei păci definitive între Rusia şi celelalte state. Propunîndu-şi această sarcină, Puterea sovietică întîmpină din partea celorlalte state pretenţia de a recunoaşte vechile datorii contractate de guvernul ţarist.

www.dacoromanica.ro

Guvernul sovietic declară că e ferm convins că nici un popor nu este obligat să plătească costul lanţurilor în care foştii săi stăpînitori l-au ţinut timp de veacuri. Dar, în hotărîrea sa nestrămutată de a ajunge la o înţelegere cu celelalte state, guvernul Rusiei este gata să cedeze în această importantă problemă. Procedînd astfel, el vine totodată în întîmpinarea dorinţei numeroşilor mici deţinători de rente ruseşti, în special a celor din Franţa, pentru care recunoaşterea datoriilor contractate de guvernul ţarist prezintă un interes substanţial. Pornind de la aceste considerente, guvernul Rusiei se declară gata sa recunoască obligaţiile contractate de guvernul ţarist faţă de alte state şi de cetăţenii lor prin împrumuturile contractate pînă în 1914, dacă i se vor acorda înlesniri care să-i asigure posibilitatea practică de a îndeplini aceste obligaţii.

Nr. 2 să facă o serie de concesii substanţiale

Este de la sine înţeles că o condiţie indispensabilă a acestei recunoaşteri este aceea ca marile puteri să se oblige concomitent să pună capăt oricăror acţiuni care ameninţă securitatea republicilor sovietice şi inviolabilitatea graniţelor lor. Cu alte cuvinte, Republica sovietică îşi poate asuma aceste obligaţii numai în cazul în care marile puteri vor încheia cu ea o pace generală şi definitivă, iar guvernul ei va fi recunoscut de către celelalte state.

În acest scop, guvernul Rusiei propune să fie convocată cît mai curînd cu putinţă o conferinţă internaţională care să se ocupe de problemele menţionate mai sus, să examineze cererile reciproce ale celorlalte state V şi ale guvernului rus Λ şi să elaboreze tratatul de pace definitiv între ele. Numai după convocarea acestei conferinţe va putea fi instaurată pacea generală. În nici un caz ea nu va fi obţinută la Conferinţa de la Washington, ale cărei hotărîri nu vor fi recunoscute de Republica rusă, care n-a fost invitată să participe la lucrările ei.

Nr. 3 pretenţiile reciproce unul faţă de altul V faţă de Λ celelalte state

La cea de-a patra aniversare a existenţei Puterii sovietice, care va avea loc în curînd, toată lumea va fi nevoită să constate că eforturile numeroşilor duşmani externi şi interni n-au făcut decît să consolideze în Rusia puterea muncitorească-ţărănească, adevăratul apărător şi exponent al intereselor maselor muncitoare din Rusia şi al neatîrnării ei. Noile planuri de intervenţie împotriva Rusiei Sovietice, a căror existenţă o atestă numeroase declaraţii apărute în principalele organe de presă din ţările Antantei, nu vor face decît să întărească şi mai mult legătura indestructibilă dintre masele muncitoare din Rusia şi puterea muncitorească-ţărănească, exponenta voinţei lor, dar orice încercare de a pune în practică aceste planuri ar agrava suferinţele maselor mun-

www.dacoromanica.ro

citoare şi ar întîrzia refacerea economică a Rusiei, prejudiciind totodată şi interesele economice ale tuturor celorlalte popoare.

Prezenta propunere a guvernului Rusiei constituie cea mai bună dovadă a năzuinţei sale de a trăi în pace cu toate statele şi a stabili cu ele relaţii economice normale. Acceptarea acestei propuneri corespunde intereselor tuturor ţărilor şi popoarelor.

Guvernul Rusiei îşi exprimă speranţa că în urma propunerii sale se va ajunge în viitorul apropiat la o reglementare definitivă a relaţiilor economice şi politice dintre Rusia şi celelalte state.

Scris la 24 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Scrisoarea şi observaţiile lui V. I. Lenin se tipăresc după manuscris, iar proiectul de declaraţie după exemplarul dactilografiat

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND ORGANIZAREA CONDUCERII INDUSTRIEI BUMBACULUI [92]

Tov. Bogdanov împreună cu tov. Kamenev vor reface ambele proiecte, înlăturînd din ele toate dispoziţiile de natură să genereze birocratismul şi urmărind să asigure în întreaga muncă de conducere o operativitate corespunzătoare cerinţelor comerciale.

Textele ambelor proiecte vor fi transcrise pe două coloane alăturate şi împărţite membrilor Biroului Politic.

Scris la 27 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MIHAILOV, CU UN PROIECT DE TELEGRAMĂ CĂTRE L. B. KRASIN [93]

28/X.

Tov. Mihailov ! Te rog să trimiţi de *urgenţă* tuturor membrilor Biroului Politic acest proiect de telegramă (dacă-l vor aproba, ia legătura cu Bogdanov şi cu Cicerin şi expediază telegrama chiar astăzi).

Considerînd că este extrem de important ca Krasin să plece în America înainte de deschiderea Conferinţei de la Washington ;

— considerînd că e *tot atît* de important să cointeresăm capitalul american în exploatarea petrolului nostru, *propun* să se expedieze *chiar astăzi* lui Krasin următoarea telegramă de răspuns (cifrată bineînţeles) :

„Sîntem de acord să alocăm circa 100 000 de dolari pentru plata lucrărilor de prospecţiuni pe care le va efectua Foundation Company, cu condiţia ca la ele să participe lucrători şi specialişti de la noi şi să ni se furnizeze toate datele referitoare la aceste lucrări. Considerăm că este extrem de important să atragem capitalul american la construirea unei fabrici de parafină şi a unei conducte de petrol la Groznîi. Vă rugăm să rezolvaţi această chestiune cu maximum de energie şi operativitate, căci e deosebit de important să ajungeţi în America înainte de deschiderea Conferinţei de la Washington".

Lenin

Scris la 28 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

A VII-A CONFERINȚĂ A ORGANIZAȚIEI GUBERNIALE DE PARTID MOSCOVA [94]

29—31 OCTOMBRIE 1921

Publicat la 3 și 4 noiembrie 1921, în ziarul „Pravda" nr. 248 și 249

Se tipărește după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

EXPUNERE
CU PRIVIRE LA NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ
29 OCTOMBRIE

Tovarăşi ! Ţin să încep expunerea cu privire la noua politică economică făcînd o rezervă, şi anume că eu concep această temă altfel decît s-ar aştepta mulţi din cei prezenţi sau, mai exact, că nu pot să tratez decît o mică parte din ea. Se înţelege că ne putem îndrepta cu precădere interesul spre cunoaşterea şi aprecierea ultimelor legi şi hotărîri ale Puterii sovietice cu privire la noua politică economică. Interesul pentru o astfel de temă ar fi cu atît mai îndreptăţit cu cît numărul acestor hotărîri este mai mare şi cu cît este mai imperioasă necesitatea de a le concretiza, de a le preciza şi de a le sistematiza, iar această necesitate, pe cît putem judeca noi de la Consiliul Comisarilor Poporului din cele observate, se face încă de pe acum simţită în mare măsură. Tot atît de îndreptăţită ar fi şi dorinţa de a cunoaşte faptele şi cifrele deja existente în legătură cu rezultatele noii politici economice. Bineînţeles că asemenea fapte confirmate şi verificate sînt încă foarte puţine, dar ele există totuşi. Şi pentru a cunoaşte noua politică economică este, fără îndoială, absolut necesar să urmărim aceste fapte şi să încercăm să le facem bilanţul. Eu nu pot însă să tratez nici una dintre aceste două teme, dar sînt sigur că, dacă veţi manifesta interes pentru ele, veţi găsi raportori. Pe mine însă mă interesează o altă temă, şi anume problema tacticii sau, dacă mă pot exprima astfel, a strategiei revoluţionare, pe care am aplicat-o la această cotitură a politicii noastre, şi a aprecierii condiţiilor, care arată, pe de o parte, în ce măsură această politică co-

www.dacoromanica.ro

respunde modului cum ne-am înţeles cu toţii sarcinile şi, pe de altă parte, în ce măsură cunoştinţele acumulate de partid şi conştiinţa partinică sînt la înălţimea acestei noi politici economice. Iată o problemă specială căreia aş vrea să-i consacru în totalitate expunerea mea.

Mă interesează înainte de toate următoarea problemă: atunci cînd se face o apreciere a noii noastre politici economice, în ce sens se poate afirma că politica economică anterioară a fost greşită, e oare just s-o caracterizăm ca o eroare şi, în sfîrşit, dacă o asemenea caracterizare ar fi justă, în ce sens poate fi ea considerată utilă şi necesară?

Această problemă prezintă, cred, importanţă cînd este vorba să apreciem în ce măsură sîntem în momentul de faţă de acord între noi, în cadrul partidului, asupra problemelor fundamentale ale actualei noastre politici economice.

Atenţia partidului trebuie îndreptată în momentul de faţă exclusiv asupra diferitelor probleme concrete legate de această politică economică sau, dimpotrivă, trebuie îndreptată, cel puţin din timp în timp, în direcţia aprecierii condiţiilor generale ale acestei politici şi a faptului dacă conştiinţa partidului, interesul şi atenţia lui corespund acestor condiţii generale? Cred că în momentul de faţă situaţia este de aşa natură încît noua noastră politică economică nu este încă precizată suficient pentru cercurile largi ale partidului şi că, fără să înţelegem în mod clar că politica economică anterioară a fost greşită, nu ne-am putea duce la bun sfîrşit munca de creare a bazelor noii noastre politici economice şi de precizare totală a orientării ei.

Pentru a ne lămuri această idee şi a răspunde la întrebarea în ce sens se poate şi trebuie să se afirme, după părerea mea, că politica noastră economică anterioară a fost greşită, îmi voi îngădui să iau unul dintre episoadele războiului ruso-japonez, care ne va ajuta, cred, prin comparaţie să înţelegem mai bine corelaţia dintre diversele sisteme şi metode politice folosite într-o revoluţie ca aceea care are loc la noi. Exemplul la care mă refer este cucerirea Port Arthurului de către generalul japonez Nogi. Principalul lucru care mă interesează în acest exemplu este că cuce-

www.dacoromanica.ro

rirea Port Arthurului a cunoscut două stadii cu totul diferite. În primul stadiu au avut loc asalturi înverșunate care s-au soldat cu un eșec și cu mari pierderi pentru celebrul conducător de oști japonez. În cel de-al doilea stadiu s-a trecut atunci cînd a trebuit să înceapă un asediu lent și anevoios al fortăreței, după toate regulile artei, iar după trecerea unei perioade de timp sarcina cuceririi fortăreței a fost rezolvată tocmai pe această cale. Examinînd aceste fapte, se naște, firește, întrebarea : în ce sens poate fi considerată greșită prima metodă de acțiune a generalului japonez împotriva fortăreței Port Arthur ? Atacurile frontale împotriva fortăreței au fost ele o greșeală ? Și, dacă au fost o greșeală, în ce condiții trebuia armata japoneză, pentru a-și îndeplini cu succes misiunea, să vorbească de această greșeală și în ce măsură trebuia să-și dea seama de ea ?

La prima vedere, răspunsul la această întrebare pare, desigur, cît se poate de simplu. Dacă o serie întreagă de atacuri frontale împotriva Port Arthurului s-au soldat fără nici un rezultat — ceea ce este un fapt — și dacă pierderile suferite cu acest prilej de atacanți au fost masive — ceea ce este iarăși un fapt incontestabil —, de aici rezultă în mod evident că eroarea tacticii asaltului direct împotriva fortăreței Port Arthur nu mai are nevoie de demonstrații. Dar, pe de altă parte, este evident că la rezolvarea unei asemenea probleme, care prezenta multe necunoscute, nu e ușor, fără experiența practică corespunzătoare, să stabilești cu o exactitate absolută sau chiar cu o aproximație destul de mare ce metodă poate fi folosită împotriva fortăreței inamice. Acest lucru nu putea fi stabilit fără a încerca în practică ce forță reprezintă fortăreața : cît de puternice sînt fortificațiile ei, în ce stare se află garnizoana ei etc. Fără toate acestea, problema folosirii unei metode eficace de cucerire a fortăreței nu o putea rezolva nici chiar unul dintre cei mai buni conducători de oști, cum este, fără îndoială, și generalul Nogi. Pe de altă parte, scopul și imperativul terminării cu succes a întregului război cereau soluțiile cele mai rapide cu putință ; totodată părea foarte probabil că chiar și pierderile masive, dacă se vor fi dovedit necesare pentru cucerirea fortăreței prin asalt,

www.dacoromanica.ro

aveau să fie compensate cu prisosinţă. Ele ar fi eliberat armata japoneză pentru operaţii pe alte teatre de război, ar fi dus la capăt una dintre sarcinile cele mai esenţiale înainte ca inamicul, adică armata rusă, să fi reuşit să trimită forţe importante pe un teatru de război îndepărtat, să le pregătească mai bine şi, poate, să ajungă mult mai puternică decît armata japoneză.

Dacă vom urmări desfăşurarea operaţiei militare în ansamblul ei şi condiţiile în care a acţionat armata japoneză, vom ajunge la concluzia că aceste asalturi împotriva Port Arthurului nu numai că au demonstrat un mare eroism al unei armate care s-a dovedit capabilă de mari jertfe, dar au fost singurul lucru posibil în condiţiile din acea perioadă, adică la începutul operaţiilor, care era necesar şi util, deoarece, fără o verificare a forţelor în îndeplinirea sarcinii practice a cuceririi fortăreţei prin asalt, fără a pune la încercare puterea de rezistenţă, nu existau temeiuri pentru o luptă mai îndelungată şi mai grea, luptă care, datorită chiar şi caracterului ei de durată, ascundea în sine o serie întreagă de primejdii de altă natură. Din punctul de vedere al operaţiei în ansamblul ei, nu putem să nu considerăm şi prima ei parte, care constă în asalturi şi atacuri, ca o parte necesară, ca o parte utilă, deoarece, repet, fără această experienţă armata japoneză nu putea să cunoască îndeajuns de bine condiţiile concrete ale luptei. Care a fost situaţia acestei armate atunci cînd ea se afla la sfîrşitul perioadei de luptă prin asalturi împotriva fortăreţei inamice ? Am sacrificat mii şi mii de oameni şi vom mai sacrifica alte mii, dar fortăreaţa nu o vom putea cuceri pe această cale ; aceasta era situaţia cînd o parte sau majoritatea a început să ajungă la concluzia că trebuie să se renunţe la asalt şi să se treacă la asediu. Dacă s-a constatat o greşeală în tactică, trebuie să i se pună capăt şi să se considere că tot ceea ce este legat de ea constituie un impediment în acţiune care reclamă o schimbare : trebuie să isprăvim cu asaltul şi să trecem la asediu, la o altă dispoziţie a trupelor, la o nouă repartiţie a materialelor, fără a mai vorbi de diferitele metode şi acţiuni. Trebuie să recunoaştem categoric şi fără echivoc că tot ce am făcut pînă acum a fost o greşeală,

www.dacoromanica.ro

pentru a evita astfel impedimentele din calea dezvoltării unei noi strategii și a unei noi tactici, a desfășurării unor operații care acum trebuie să decurgă cu totul altfel și care, după cum știm, au fost încununate de un succes deplin, deși s-au întins pe o perioadă mult mai îndelungată decît s-a presupus.

Cred că am adus un exemplu destul de potrivit pentru a lămuri situația în care se afla revoluția noastră atunci cînd s-a pus problema rezolvării sarcinilor ei socialiste în domeniul construcției economice. În această privință se disting cît se poate de clar două perioade. Mai întîi, perioada care se întinde aproximativ de la începutul verii lui 1918 pînă în primăvara anului 1921 și apoi perioada în care ne aflăm din primăvara anului 1921.

Dacă vă veți aminti de declarațiile, oficiale și neoficiale, pe care le-a făcut partidul nostru de la sfîrșitul anului 1917 și pînă la începutul anului 1918, veți vedea că și atunci noi ne dădeam seama că dezvoltarea revoluției, dezvoltarea luptei poate avea loc atît pe o cale relativ scurtă, cît și pe una foarte lungă și grea. Însă ori de cîte ori am făcut o apreciere asupra evoluției probabile a evenimentelor, am plecat în cele mai multe cazuri — și nu-mi amintesc să fi existat vreo excepție — de la premisa, poate, nu întotdeauna exprimată direct, dar întotdeauna subînțeleasă în mod tacit, de la premisa trecerii directe la construcția socialistă. Am recitit dinadins ceea ce s-a scris, de pildă, în martie și în aprilie 1918 despre sarcinile revoluției noastre în domeniul construcției socialiste * și m-am convins că într-adevăr de la această premisă porneam.

Era tocmai perioada cînd fusese deja rezolvată o sarcină esențială și care din punct de vedere politic era în mod necesar o sarcină prealabilă, sarcina cuceririi puterii, a creării sistemului de stat sovietic în locul vechiului sistem burghezo-parlamentar și apoi sarcina ieșirii din războiul imperialist, această ieșire fiind legată, precum se știe, de jertfe grele : încheierea păcii de la Brest, pace umilitoare și care punea condiții aproape imposibile. După încheierea

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 36, București, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 84—89, 175—220, 297—331. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

acestei păci a urmat o perioadă, din martie şi pînă în vara anului 1918, cînd sarcinile de ordin militar păreau rezolvate. Ulterior, evenimentele au arătat că lucrurile nu stăteau chiar aşa, că în martie 1918, după ce rezolvaserăm problema războiului imperialist, se apropia începutul războiului civil, care, din vara anului 1918, cînd s-a produs rebeliunea cehoslovacilor, a început să se apropie rapid. Pe atunci, în martie sau aprilie 1918, vorbind despre sarcinile noastre, noi opuneam deja metodelor de trecere treptată mijloace de acţiune, ca metoda de luptă orientată în special spre exproprierea expropriatorilor, spre ceea ce a fost caracteristic îndeosebi primelor luni de revoluţie, sfîrşitului anului 1917 şi începutului anului 1918. Chiar şi atunci a trebuit să recunoaştem că munca noastră în domeniul organizării evidenţei şi controlului a rămas cu mult în urmă faţă de munca şi activitatea în ceea ce priveşte exproprierea expropriatorilor. Asta înseamnă că noi am expropriat mult mai mult decît puteam să ţinem în evidenţă, să controlăm, să administrăm etc. şi astfel se punea problema trecerii de la sarcina exproprierii, a desfiinţării puterii exploatatorilor şi expropriatorilor, la aceea de organizare a evidenţei şi controlului, la sarcinile economice, prozaice — ca să zicem aşa — ale construcţiei directe. Şi chiar atunci a trebuit într-o serie întreagă de puncte să batem în retragere. Aşa, de pildă, în martie şi în aprilie 1918 s-a pus problema remunerării specialiştilor pe baza unor tarife de salarizare care nu corespundeau relaţiilor socialiste, ci celor burgheze, adică a unor tarife care nu erau în raport cu dificultatea muncii sau cu condiţiile de muncă deosebit de grele, ci în raport cu deprinderile burgheze şi cu condiţiile societăţii burgheze. O asemenea remunerare a specialiştilor, foarte ridicată — ridicată în accepţia burgheză a cuvîntului —, nu intra iniţial în planurile Puterii sovietice şi contravenea chiar unei serii de decrete emise la sfîrşitul anului 1917. Dar la începutul anului 1918 partidul nostru a dat directive precise în sensul că aici trebuie să facem un pas înapoi şi să acceptăm un anumit „compromis" (ca să întrebuinţez cuvîntul folosit în acea perioadă). Printr-un decret al C.E.C. din Rusia din 29 aprilie 1918

www.dacoromanica.ro

a fost recunoscută necesitatea de a se introduce această schimbare în sistemul general de salarizare [95].

Munca noastră economică, de construcție, pe care o puneam atunci pe primul plan, o priveam sub un singur aspect. Pe atunci se preconiza trecerea directă la socialism fără o perioadă preliminară în care vechea economie să se adapteze celei socialiste. Am crezut că, odată create producția de stat și repartiția pe linie de stat, am păşit direct într-un alt sistem economic de producție și de repartiție, altul față de cel precedent. Am crezut că ambele sisteme — acela al producției și repartiției pe linie de stat și acela al producției și repartiției bazate pe comerțul particular — vor angaja lupta între ele în condiții care ne vor permite să organizăm producția și repartiția pe linie de stat, cucerindu-le pas cu pas de la sistemul vrăjmaș. Afirmăm că în clipa de față sarcina noastră nu mai este atît exproprierea expropriatorilor, cît evidența, controlul, creșterea productivității muncii, întărirea disciplinei. Toate acestea le spuneam în martie și în aprilie 1918, însă fără să ne punem problema în ce raport se va afla economia noastră față de piață, de comerț. Cînd, în legătură cu polemica cu o parte dintre tovarăși care se pronunțaseră împotriva păcii de la Brest, noi am pus — bunăoară în primăvara anului 1918 — problema capitalismului de stat, n-am pus-o în sensul că ne vom reîntoarce la capitalismul de stat, ci în sensul că, dacă în Rusia am avea capitalismul de stat ca sector economic predominant, situația noastră ar fi mai ușoară și am rezolva sarcinile socialiste mai rapid. Asupra acestei împrejurări aș vrea să vă atrag în mod deosebit atenția, deoarece mi se pare necesar ca ea să fie luată în considerare, pentru a înțelege în ce a constat schimbarea politicii noastre economice și cum trebuie apreciată această schimbare.

Voi cita un exemplu menit să arate mai concret, mai sugestiv condițiile în care s-a desfășurat lupta noastră. Am avut de curînd prilejul să văd la Moscova o publicație particulară, „Gazeta anunțurilor" [96]. După cei trei ani ai politicii noastre economice anterioare, această „Gazetă a anunțurilor" mi s-a părut ceva cu totul neobișnuit, cu totul nou, ciudat. Din punctul de vedere al metodelor generale

www.dacoromanica.ro

ale politicii noastre economice însă nu e nimic ciudat aici. Dacă luăm acest mic, dar destul de caracteristic exemplu, trebuie să ne reamintim cum s-a desfăşurat lupta, care au fost sarcinile şi metodele ei în revoluţia noastră în general. Unul dintre primele decrete de la sfîrşitul anului 1917 a fost acela cu privire la monopolul de stat asupra anunţurilor. Ce însemna acest decret ? El însemna că proletariatul care a cucerit puterea de stat preconizează o trecere treptată la noile relaţii social-economice : nu interzicerea presei particulare, ci subordonarea ei unei conduceri de către stat, trecerea ei pe făgaşul capitalismului de stat. Decretul prin care se stabilea monopolul de stat asupra anunţurilor presupunea implicit că rămîn, ca un fenomen general, ziarele întreprinzătorilor particulari, că rămîne politica economică care necesită anunţuri particulare, rămîne şi orînduirea bazată pe proprietatea privată : rămîn o serie întreagă de întreprinderi particulare care au nevoie de reclamă şi anunţuri. Acest lucru îl preconiza şi numai astfel putea fi interpretat decretul cu privire la monopolizarea anunţurilor particulare. Ceva asemănător avem şi în decretele privitoare la bănci, dar nu voi vorbi despre ele spre a nu complica exemplul.

Care a fost soarta decretului cu privire la monopolizarea anunţurilor particulare, în primele săptămîni ale existenţei Puterii sovietice ? Curînd după aceea el a fost şters de pe faţa pămîntului. Amintindu-ne acum de modul cum s-a dus lupta şi de condiţiile în care s-a desfăşurat ea de atunci încoace, ni se pare ridicol să amintim astăzi, cît de naivi am fost noi că puteam vorbi la sfîrşitul anului 1917 despre introducerea monopolului de stat asupra anunţurilor particulare. Despre ce anunţuri particulare mai putea fi vorba într-o perioadă de luptă înverşunată ? Inamicul, adică lumea capitalistă, a răspuns la acest decret al Puterii sovietice continuînd lupta şi încordînd-o la maximum, pînă la capăt. Decretul presupunea că Puterea sovietică, dictatura proletariatului, este atît de bine consolidată, încît nu mai poate exista nici o altă economie, că necesitatea de a se subordona ei este atît de evidentă pentru întreaga masă a întreprinzătorilor particulari şi pentru diverşi patroni, încît

www.dacoromanica.ro

ei vor primi lupta pe terenul pe care noi o vom desfăşura ca putere de stat. Vouă, spuneam noi, vă rămîn publicaţiile particulare, vă rămîne iniţiativa particulară, vă rămîne libertatea anunţurilor necesară deservirii acestor întreprinderi ; asupra lor se instituie doar un impozit de stat, se stabileşte doar concentrarea lor în mîna statului, iar sistemul anunţurilor particulare nu numai că nu se desfiinţează ca atare, ci, dimpotrivă, vi se oferă unele avantaje legate întotdeauna de o justă concentrare a informării. În realitate însă noi am fost nevoiţi să desfăşurăm lupta pe un cu totul alt teren. Inamicul, adică clasa capitaliştilor, a răspuns la acest decret al puterii de stat prin negarea totală a acestei puteri de stat. Nu putea fi vorba de nici un fel de anunţuri, întrucît tot ce rămăsese burghezo-capitalist în regimul nostru şi-a îndreptat încă de pe atunci toate forţele în vederea luptei pentru înseşi bazele puterii. Nouă, care am propus capitaliştilor : „Supuneţi-vă reglementării de către stat, supuneţi-vă puterii de stat şi, în loc să desfiinţăm cu totul condiţiile corespunzătoare vechilor interese, deprinderi şi concepţii ale populaţiei, veţi obţine schimbarea treptată a tuturor acestor lucruri prin reglementarea de către stat", ni s-a pus chestiunea existenţei noastre însăşi. Tactica adoptată de clasa capitaliştilor a constat în a ne împinge la luptă, la o luptă înverşunată şi necruţătoare, care ne-a silit să procedăm la o sfărîmare incomparabil mai radicală a vechilor relaţii decît preconizam noi.

Din decretul cu privire la monopolizarea anunţurilor particulare s-a ales praful ; el a rămas un simplu petic de hîrtie, iar viaţa, adică rezistenţa clasei capitaliştilor, a silit puterea noastră de stat să treacă întreaga luptă pe cu totul alt plan, nu pe planul unor mărunţişuri, unor probleme ridicol de minore de care am avut naivitatea să ne ocupăm la sfîrşitul anului 1917, ci pe dilema : a fi sau a nu fi, să înfrîngem sabotajul întregii clase a cinovnicilor, să respingem armata albgardiştilor, care avea sprijinul burgheziei din întreaga lume.

Acest episod particular cu decretul referitor la anunţuri ne dă, cred, indicaţii folositoare în problema fundamentală dacă vechea tactică a fost sau nu greşită. Desigur că, apreciind astăzi evenimentele din perspectiva dezvoltării isto-

www.dacoromanica.ro

rice ulterioare, nu putem să nu considerăm că acest decret a fost naiv şi, într-un anumit sens, greşit ; în acelaşi timp însă el a fost just, în sensul că puterea de stat — proletariatul — a făcut încercarea de a înfăptui trecerea la noile relaţii sociale, adaptîndu-se, ca să zicem aşa, la maximum relaţiilor existente, pe cît posibil treptat şi fără o răsturnare prea puternică. Duşmanul însă, adică clasa burgheză, a făcut uz de toate mijloacele pentru a ne împinge la o luptă înverşunată, în forma ei extremă. A fost just acest lucru sub raport strategic din punctul de vedere al inamicului ? El a fost just, negreşit, pentru că nu era posibil ca burghezia, fără a-şi fi încercat forţele în acest domeniu într-o luptă directă, să se supună dintr-o dată unei puteri absolut noi, care nu existase încă pînă atunci, puterii proletariatului. „Să ne fie cu iertare, stimabililor — ne răspundea burghezia —, în loc să discutăm cu voi despre anunţuri, o să vedem dacă nu se va mai găsi la noi un Vranghel, un Kolceak, un Denikin şi dacă nu vor primi ajutor din partea burgheziei internaţionale pentru a rezolva cu totul altă problemă decît aceea dacă la voi va exista sau nu Banca de Stat". În această privinţă, în legătură cu Banca de Stat, ca şi cu privire la anunţuri, s-au scris la noi la sfîrşitul anului 1917 destule lucruri care în mare măsură s-au dovedit simplă maculatură.

Burghezia ne-a răspuns atunci printr-o strategie justă din punctul de vedere al intereselor ei : „Întîi vom duce lupta pentru problema fundamentală : reprezentaţi voi, în genere, o putere de stat sau aveţi numai impresia că e aşa, iar această problemă va fi rezolvată, firesc, nu prin decrete, ci prin război, prin violenţă, şi acesta va fi, probabil, un război nu numai al nostru, al capitaliştilor izgoniţi din Rusia, ci al tuturor celor interesaţi în menţinerea orînduirii capitaliste. Şi, dacă se va dovedi că restul lumii este suficient de interesat în asta, noi, capitaliştii ruşi, vom fi sprijiniţi de burghezia internaţională". Procedînd astfel, burghezia proceda just, în apărarea intereselor ei. Ea nu putea, avînd chiar cît de mici speranţe în rezolvarea problemei fundamentale printr-un mijloc cu efect puternic — şi anume printr-un război —, ea nu putea şi nici nu trebuia să ac-

www.dacoromanica.ro

cepte concesiile parţiale pe care i le făcea Puterea sovietică în vederea unei treceri mai treptate la noua orînduire. „Nici un fel de trecere la nici o nouă orînduire!", aşa răspundea burghezia.

Iată de ce s-a ajuns la cursul actual al evenimentelor. Pe de o parte, victoria statului proletar şi măreţia fără asemănare a luptei care a caracterizat întreaga perioadă a anilor 1917 şi 1918, în condiţiile unui nemaivăzut entuziasm al poporului ; pe de altă parte, încercarea Puterii sovietice de a duce o politică economică care preconiza iniţial o serie de transformări treptate, o trecere mai prudentă la noua orînduire, ceea ce şi-a găsit expresia, printre altele, în acest mic exemplu menţionat de mine. În loc de asta ea a primit drept răspuns din tabăra duşmană hotărîrea de a duce o luptă necruţătoare pentru a se vedea dacă ea, Puterea sovietică, se poate menţine ca stat în sistemul relaţiilor economice internaţionale. Această problemă nu putea fi rezolvată decît printr-un război, care, la rîndul său, ca război civil, a fost un război înverşunat. Cu cît lupta devenea mai grea, cu atît mai puţin loc rămînea pentru o trecere prudentă. În această logică a luptei, burghezia — spuneam eu — a procedat just din punctul ei de vedere. Şi ce puteam spune noi ? „Dv., domnilor capitalişti, n-o să ne înspăimîntaţi pe noi. Vă vom bate şi pe acest tărîm, vă vom bate din nou, după ce aţi fost bătuţi pe tărîm politic împreună cu constituanta voastră". Noi nu puteam proceda altfel. Orice alt mod de a acţiona ar fi însemnat din partea noastră o totală cedare de poziţii.

Să ne amintim condiţiile în care s-a desfăşurat lupta noastră şi veţi înţelege în ce a constat această schimbare în aparenţă greşită şi accidentală, pentru ce, bazîndu-ne pe entuziasmul general şi pe dominaţia politică asigurată, am putut dizolva cu uşurinţă constituanta şi pentru ce a trebuit în acelaşi timp să încercăm o serie de măsuri în vederea trecerii treptate, prudente, la prefaceri economice, pentru ce, în sfîrşit, logica luptei şi rezistenţa burgheziei ne-au determinat să recurgem la mijloacele extreme, cele mai îndrăzneţe, trecînd peste orice considerente, ale unei lupte civile care a pustiit Rusia timp de trei ani.

www.dacoromanica.ro

Spre primăvara anului 1921 a devenit evident că am suferit o înfrîngere în încercarea noastră de a trece prin metoda „asaltului", adică pe calea cea mai scurtă, mai rapidă şi mai directă, la bazele socialiste ale producţiei şi ale repartiţiei. Situaţia politică din primăvara anului 1921 ne-a arătat că într-o serie de probleme economice trebuie să ne retragem inevitabil pe poziţiile capitalismului de stat, să trecem de la „asalt" la „asediu".

Dacă această trecere este întîmpinată de unii cu lamentări, descurajare şi indignare, trebuie să spunem : nu înfrîngerea e atît de periculoasă, cît teama de a-ţi recunoaşte înfrîngerea, teama de a trage din ea toate concluziile. Lupta pe calea armelor e mult mai simplă decît lupta dintre socialism şi capitalism, şi noi am învins pe alde Kolceak & Co. pentru că nu ne-a fost teamă să ne recunoaştem înfrîngerile, nu ne-a fost teamă să tragem învăţăminte din ele, să refacem de multe ori ceea ce era făcut numai pe jumătate sau prost făcut.

La fel trebuie să procedăm şi în lupta — mult mai grea şi mai complicată — a economiei socialiste împotriva celei capitaliste. Să nu ne fie teamă să ne recunoaştem înfrîngerea. Să învăţăm din experienţa înfrîngerii. Să refacem cu mai multă grijă, mai prudent, mai sistematic ceea ce a fost prost făcut. Dacă am fi de acord cu părerea că recunoaşterea înfrîngerii, echivalînd cu o cedare totală a poziţiilor, provoacă descurajare şi slăbirea elanului în luptă, ar trebui să spunem că asemenea revoluţionari nu fac două parale.

Iar eu sper că despre bolşevici, călîţi de experienţa a trei ani de război civil, nu va putea nimeni spune una ca asta, cu excepţia cîtorva cazuri izolate. Forţa noastră a constat şi va consta în aceea că ţinem seama cu toată luciditatea de cele mai grele înfrîngeri, învăţînd din experienţa lor ce trebuie schimbat în activitatea noastră. De aceea trebuie să vorbim deschis. Asta prezintă interes şi importanţă nu numai în ceea ce priveşte adevărul teoretic, ci şi sub raport practic. Nu putem învăţa să rezolvăm prin metode noi sarcinile noastre de astăzi dacă experienţa de ieri nu ne-a deschis ochii că vechile metode sînt greşite.

www.dacoromanica.ro

După experiența construcției socialiste directe în condiții nemaipomenit de grele, în condițiile războiului civil, în condițiile cînd burghezia ne impunea forme de luptă acerbe, în primăvara anului 1921 situația a început să se limpezească, iar sarcina trecerii la noua politică economică a devenit nu construcția socialistă directă, ci retragere spre capitalismul de stat într-o serie întreagă de domenii ale economiei ; nu un atac frontal, ci o sarcină foarte anevoioasă și neplăcută, sarcina unui asediu îndelungat, care presupune o serie întreagă de retrageri. Iată ce este necesar pentru a trece la rezolvarea problemei economice, adică pentru a asigura trecerea sub raport economic la bazele socialismului.

Nu vă pot prezenta astăzi cifre, bilanțuri sau fapte prin care să vă demonstrez ce ne-a adus această politică de revenire la capitalismul de stat. Voi da numai un singur mic exemplu. Știți că unul dintre principalele centre ale economiei noastre este bazinul Donețului. Știți că avem acolo foste întreprinderi capitaliste dintre cele mai mari, la nivelul întreprinderilor capitaliste din Europa occidentală. Știți de asemenea că sarcina care ne-a revenit pentru început acolo a fost să refacem marile întreprinderi industriale : ne-a fost ușor să pornim cu un mic număr de muncitori la refacerea industriei din bazinul Donețului. Ce constatăm însă acolo, după cotitura survenită în primăvara aceasta în politică ? Observăm acolo un fenomen contrar : o creștere remarcabilă a producției micilor mine țărănești, care au început să fie date în arendă. Observăm dezvoltarea relațiilor capitalismului de stat. Minele țărănești lucrează bine, furnizînd statului, cu titlu de arendă, aproximativ 30% din cărbunele extras. Cresterea producției în Donbass vădește o simțitoare îmbunătățire generală față de situația catastrofală din vara anului trecut ; un rol important în această îmbunătățire îl joacă îmbunătățirea survenită în producția minelor mici, exploatarea lor pe baza capitalismului de stat. Nu pot să fac aici o analiză a tuturor datelor corespunzătoare, dar pe baza acestui exemplu puteți vedea în mod concret anumite rezultate practice la care s-a ajuns prin schimbarea politicii. Înviorarea vieții economice, de care avem absolută nevoie, creșterea productivității, de

www.dacoromanica.ro

asemenea absolut necesară, toate acestea am început să le obţinem datorită revenirii parţiale la sistemul capitalismului de stat. De iscusinţa noastră de cum vom şti să aplicăm pe viitor în mod just această politică depinde calitatea rezultatelor viitoare.

Revin acum la dezvoltarea ideii mele principale. Această trecere la noua politică economică efectuată în primăvară, această retragere a noastră spre procedeele, metodele, modul de activitate al capitalismului de stat, a fost ea suficientă pentru ca atunci cînd vom înceta retragerea să începem să ne pregătim de ofensivă ? Nu, ea s-a dovedit insuficientă. Şi iată de ce. Dacă revenim la comparaţia pe care am făcut-o la început (asaltul şi asediul în război), vedem că n-am terminat încă cu noua dispoziţie a trupelor, cu noua repartizare a mijloacelor materiale etc., într-un cuvînt n-am terminat pregătirile în vederea unor noi operaţii, care, potrivit unei noi strategii şi tactici, trebuie să se desfăşoare acum altfel. Dacă asistăm astăzi la trecerea la capitalismul de stat, se pune întrebarea dacă nu e cazul să nu fim stînjeniţi de metodele de activitate corespunzătoare politicii economice anterioare. E de la sine înţeles — şi experienţa ne-a dovedit-o — că trebuie să obţinem acest lucru. Declaram în primăvară că nu ne vom teme să revenim la capitalismul de stat şi vorbeam despre sarcinile noastre tocmai în legătură cu organizarea schimbului de mărfuri. O serie întreagă de decrete şi hotărîri, o sumedenie de articole, întreaga propagandă, toate legile din primăvara anului 1921 au fost adaptate dezvoltării schimbului de mărfuri. Care era conţinutul acestei noţiuni ? Care era planul de construcţie pe care, dacă ne putem exprima astfel îl preconizam prin schimbul de mărfuri ? Prin el preconizam schimbul într-un chip mai mult sau mai puţin socialist, pe scara întregului stat, de produse industriale pe produse agricole şi refacerea cu ajutorul acestui schimb de mărfuri a marii industrii, singura bază de organizare socialistă. Şi care a fost rezultatul ? Am văzut — astăzi ştiţi bine toate acestea din practică, şi de altfel ele sînt reflectate de întreaga noastră presă — că schimbul de mărfuri a eşuat : a eşuat în sensul că a luat forma de cumpărare-vînzare. Iar acum ne vedem siliţi

www.dacoromanica.ro

să recunoaştem acest lucru dacă nu vrem să ne ascundem capul în nisip, dacă nu vrem să facem impresia unor oameni care nu-şi dau seama că au fost înfrînţi, care se tem să privească pericolul în faţă. Trebuie să recunoaştem că nu ne-am retras îndeajuns, că mai trebuie să efectuăm încă o retragere, că va mai trebui să dăm înapoi atunci cînd vom trece de la capitalismul de stat la reglementarea de către stat a cumpărării-vînzării şi a circulaţiei banilor. Din schimbul de mărfuri n-a ieşit nimic, piaţa particulară s-a dovedit mai tare decît noi, şi în locul schimbului de mărfuri a ieşit o simplă cumpărare-vînzare, comerţ.

Daţi-vă osteneala să vă adaptaţi comerţului, altfel stihia cumpărării-vînzării, a circulaţiei banilor, vă va copleşi !

Iată de ce ne aflăm în situaţia unor oameni care sînt nevoiţi să se retragă încă, pentru ca mai tîrziu să treacă, în sfîrşit, la ofensivă. Iată de ce în momentul de faţă trebuie să înţelegem cu toţii că vechile metode de politică economică sînt greşite. Trebuie să înţelegem acest lucru, pentru ca să ne dăm bine seama care este acum miezul problemei, specificul trecerii în faţa căreia ne aflăm. Problemele de ordin extern care stau acum în faţa noastră nu sînt probleme urgente. Nu sînt urgente nici problemele de ordin militar. În faţa noastră stau astăzi în special probleme de ordin economic, şi trebuie să reţinem că trecerea următoare nu poate fi o trecere directă la construirea socialismului.

Timp de trei ani noi n-am putut trece la îndeplinirea sarcinii noastre economice. Dată fiind ruina, starea de mizerie şi de înapoiere culturală în care se afla ţara noastră, ne-a fost imposibil să rezolvăm această sarcină într-un termen atît de scurt. În general însă asaltul n-a trecut fără a lăsa urme şi fără nici o utilitate.

Am ajuns astăzi într-o situaţie cînd trebuie să ne mai retragem puţin nu numai spre capitalismul de stat, ci şi spre reglementarea de către stat a comerţului şi a circulaţiei banilor. Numai pe această cale, mai lungă decît crezusem, putem reface viaţa economică : restabilirea unui sistem just de relaţii economice, refacerea micii gospodării ţărăneşti, refacerea şi ridicarea prin propriile noastre eforturi a marii industrii. Fără toate acestea nu vom ieşi din criză.

www.dacoromanica.ro

O altă ieşire din situaţie nu există, iar nouă nu ne este încă limpede conştiinţa necesităţii acestei politici economice. Cînd spunem, de pildă, că în faţa noastră stă sarcina ca statul să devină un negustor cu ridicata sau să înveţe să facă comerţ cu ridicata, adică o sarcină de ordin comercial, negustoresc, lucrul pare foarte ciudat, iar unora chiar periculos. „Dacă — spun ei — comuniştii au ajuns pînă acolo încît astăzi pun la ordinea zilei sarcini de ordin comercial, sarcini comerciale obişnuite, dintre cele mai simple, mai vulgare şi mai mizerabile, ce mai rămîne din comunism ? Aşa stînd lucrurile, cum să nu te descurajezi cu totul şi să nu spui : de-acum totul e pierdut !" Asemenea stări de spirit, cred, pot fi observate în jurul nostru ; ele sînt extrem de periculoase, deoarece, dacă s-ar extinde prea mult, ar face ca mulţi să închidă ochii, ar îngreuia înţelegerea clară a sarcinilor noastre imediate. A ne ascunde nouă înşine şi a ascunde clasei muncitoare, masei faptul că atît în primăvara anului 1921 cît şi acum, în toamna anului 1921 şi iarna anului 1922, ne continuăm retragerea în domeniul economic ar însemna să ne condamnăm la o totală inconştienţă, ar însemna să nu avem curajul să privim drept în faţă situaţia creată. În asemenea condiţii, munca şi lupta ar fi imposibile.

Dacă o armată, ajungînd la convingerea că nu este în stare să cucerească o cetate prin asalt, ar declara că nu consimte să părăsească vechile poziţii, că nu va ocupa poziţii noi, că nu va trece la metode noi de rezolvare a sarcinilor, despre o asemenea armată s-ar spune : cine a învăţat să înainteze şi n-a învăţat în anumite condiţii grele, adaptîndu-se acestor condiţii, să se retragă, acela nu va ieşi victorios din război. Războaie care să fi început şi să se fi terminat printr-o continuă ofensivă victorioasă n-au existat în istorie sau au existat doar ca excepţie. Şi asta încă în războaiele obişnuite. Într-un război în care se hotărăşte soarta unei întregi clase, în care se rezolvă problema : socialism sau capitalism, există însă temeiuri logice pentru a presupune că un popor care rezolvă pentru prima oară o asemenea problemă poate să găsească de la bun început un procedeu care să fie singurul just, fără greş ? Ce temeiuri avem să presupunem una ca asta ? Nici unul ! Experienţa

www.dacoromanica.ro

ne arată contrarul. Printre problemele de care ne-am ocupat n-a existat nici una de care, ocupîndu-ne o dată, sa nu fi fost nevoie să revenim din nou asupra ei. După ce sufeream o înfrîngere, ne apucam din nou de treabă, refăceam totul, căutam o rezolvare a problemei, dacă nu o rezolvare justă şi definitivă, măcar una satisfăcătoare ; aşa am lucrat noi şi aşa trebuie să lucrăm de azi înainte. Dacă în faţa perspectivei care se deschide înaintea noastră n-ar exista unanimitate în rîndurile noastre, ar fi un foarte trist indiciu că în rîndurile partidului a pătruns un spirit defetist foarte periculos. Şi, dimpotrivă, dacă nu ne vom teme să spunem deschis adevărul, oricît de amar şi de dureros, vom învăţa negreşit să biruim toate greutăţile, oricît de mari ar fi ele.

Trebuie să ne situăm pe terenul relaţiilor capitaliste existente. Ne sperie cumva această sarcină ? Sau vom spune că ea nu e o sarcină comunistă ? În acest caz ar însemna să nu înţelegem lupta revoluţionară, să nu înţelegem caracterul acestei lupte, cît se poate de încordată şi legată de schimbările cele mai bruşte pe care în nici un caz nu le putem ocoli.

Voi căuta să trag acum unele concluzii.

Mă voi referi la o problemă care preocupă pe mulţi dintre noi. Dacă acum, în toamna şi iarna anului 1921, mai efectuăm o retragere, cînd se va termina cu aceste retrageri ? Această întrebare o auzim destul de des pusă direct sau mai pe ocolite. Ea îmi aminteşte însă de o întrebare asemănătoare din perioada păcii de la Brest. Cînd am încheiat pacea de la Brest, ni s-a pus întrebarea : „Dacă aţi cedat imperialismului german cutare şi cutare lucru, cînd se va pune capăt concesiilor şi ce garanţie avem că într-adevăr li se va pune capăt vreodată ? Şi, consimţind la aceste concesii, nu faceţi ca situaţia să devină şi mai primejdioasă ?" Desigur, noi facem ca situaţia să devină şi mai primejdioasă, dar nu trebuie să uităm legile fundamentale ale oricărui război. Stihia războiului poartă în sine primejdia. În război nu există clipă în care să nu fii ameninţat de primejdii. Dar ce este dictatura proletariatului ? Ea este un război, şi un război mult mai crîncen, mai îndelungat

www.dacoromanica.ro

şi mai dîrz decît oricare dintre războaiele purtate vreodată. Aici primejdia ne pîndeşte la fiecare pas.

Situaţia creată de noua noastră politică economică: dezvoltarea micilor întreprinderi comerciale, arendarea unor întreprinderi de stat etc., toate acestea reprezintă o dezvoltare a relaţiilor capitaliste, şi a nu vedea acest lucru înseamnă a-ţi pierde capul cu totul. E de la sine înţeles că întărirea relaţiilor capitaliste înseamnă în fond o creştere a primejdiei. Dar arătaţi-mi o cale în revoluţie sau măcar unele procedee şi etape ale ei care să nu fie legate de primejdii. Trecerea primejdiei ar însemna sfîrşitul războiului şi încetarea dictaturii proletariatului, dar la una ca asta nu se gîndeşte, desigur, nimeni dintre noi în momentul de faţă. Orice pas în noua politică economică reprezintă o serie de primejdii. Cînd spuneam astă-primăvară că înlocuim sistemul predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole prin impozitul în natură, că decretăm libertatea comerţului cu surplusurile ce rămîn după achitarea impozitului în natură, dădeam astfel capitalismului libertate de dezvoltare. A nu înţelege acest lucru înseamnă a renunţa cu totul la înţelegerea relaţiilor economice fundamentale şi a nu fi în stare să te orientezi şi să acţionezi cum trebuie. Desigur că, o dată schimbate metodele de luptă, s-au schimbat şi condiţiile primejdiei. Cînd se hotăra problema puterii Sovietelor, a dizolvării constituantei, ne ameninţa o primejdie politică. Această primejdie a fost neînsemnată. Cînd a început perioada războiului civil, care a fost susţinut de capitaliştii din întreaga lume, a apărut şi primejdia militară, care devenise mai ameninţătoare. Iar cînd am schimbat politica noastră economică, primejdia a devenit şi mai mare, deoarece economia, constînd dintr-o sumedenie de chestiuni economice mărunte, zilnice, cu care lumea îndeobşte e obişnuită şi pe care nu le observă, ne cere o atenţie şi o încordare deosebită, ne impune cu stringenţă să ne însuşim metodele juste pentru a înlătura primejdia. Restaurarea capitalismului, dezvoltarea burgheziei, dezvoltarea relaţiilor burgheze în domeniul comerţului etc. este primejdia inerentă actualei noastre construcţii economice, actualei

www.dacoromanica.ro

noastre treceri treptate la rezolvarea unei probleme mult mai grele decît cele de pînă acum. Aici nu trebuie să fie nici o confuzie.

Trebuie să înțelegem că condițiile concrete de astăzi impun reglementarea de către stat a comerțului și a circulației banilor și că tocmai în acest domeniu trebuie să ne afirmăm noi. În realitatea noastră economică există mai multe contradicții decît erau înainte de introducerea noii politici economice : numai în situația materială a unor pături puțin numeroase a intervenit o îmbunătățire mică, parțială ; la celelalte pături, care constituie majoritatea, există o neconcordanță totală între resursele lor economice și nevoile lor. Contradicțiile s-au înmulțit. Și firește că, atîta timp cît ne aflăm în perioada unei cotituri bruște, nu putem birui dintr-o dată aceste contradicții.

Aș vrea să subliniez în încheiere cele trei teme principale din raportul meu. Prima, o problemă cu caracter general : în ce sens trebuie să considerăm greșită politica economică a partidului nostru în perioada care a precedat noua politică economică ? Pe baza unui exemplu luat din război, am încercat să explic necesitatea trecerii de la asalt la asediu, inevitabilitatea asaltului la început și necesitatea de a înțelege importanța unor noi metode de luptă după eșuarea asaltului.

Mai departe, primul învățămînt și prima etapă care s-a conturat în primăvara anului 1921 este dezvoltarea capitalismului de stat pe o cale nouă. În această direcție au fost obținute unele succese, dar există și o serie de contradicții fără precedent. Acest domeniu n-am ajuns încă să-l stăpînim.

Și, în al treilea rînd, după retragerea pe care am fost siliți s-o efectuăm în primăvara anului 1921 de la construcția socialistă la capitalismul de stat, vedem că la ordinea zilei s-a pus problema reglementării comerțului și a circulației banilor ; oricît de depărtat de comunism ni s-ar părea domeniul comerțului, tocmai în acest domeniu stă în fața noastră o sarcină deosebită. Numai îndeplinind această sarcină vom putea trece la satisfacerea nevoilor economice, absolut urgente, și numai așa vom asigura posibilitatea refacerii marii industrii pe o cale mai lungă, dar mai sigură și singura posibilă pentru noi în momentul de față.

www.dacoromanica.ro

Iată principalele probleme care trebuie să ne fie prezente în minte în domeniul noii politici economice. În vederea rezolvării problemelor legate de această politică trebuie să avem limpezi în minte principalele linii de dezvoltare pentru a ne descurca în haosul aparent pe care-l observăm astăzi în relaţiile economice, cînd alături de distrugerea vechiului avem mlădiţele încă firave ale noului, avem adeseori şi metode ale activităţii noastre care nu corespund noilor condiţii. Punîndu-ne ca sarcină dezvoltarea forţelor de producţie şi refacerea marii industrii, singura bază a societăţii socialiste, trebuie să acţionăm astfel încît să abordăm cum se cuvine această sarcină şi s-o îndeplinim cu orice preţ.

www.dacoromanica.ro

2

CUVÎNT DE ÎNCHEIERE

29 octombrie

Tovarăşi ! Înainte de a răspunde la observaţiile din bileţelele pe care le-am primit, aş vrea să răspund în cîteva cuvinte tovarăşilor care şi-au exprimat aici părerile. În cuvîntarea tovarăşului Larin trebuie relevată, după părerea mea, o confuzie. Sau eu nu m-am exprimat clar, sau el m-a înţeles greşit cînd a legat problema reglementării, despre care am vorbit, de problema reglementării industriei. Ceea ce e, evident, greşit. Eu am vorbit despre reglementarea comerţului şi a circulaţiei banilor în legătură cu schimbul de mărfuri. Şi mai trebuie să adaug : dacă vrem ca în politica noastră, în hotărîrile noastre, în propaganda şi agitaţia noastră să procedăm astfel încît să îmbunătăţim această propagandă, această agitaţie şi decretele noastre, atunci nu trebuie să desconsiderăm rezultatele experienţei noastre recente. Este adevărat că în primăvara anului 1921 vorbeam de schimbul de mărfuri ? Desigur că e adevărat, asta o ştiţi cu toţii. Este adevărat că s-a dovedit că schimbul de mărfuri, ca sistem, nu corespunde realităţii care ne-a impus în locul lui circulaţia banilor, cumpărarea-vînzarea pe bani ? Şi acest lucru e neîndoielnic, după cum ne arată faptele. Prin aceasta răspund şi tov. Stukov şi Sorin, care au afirmat că noi am născocit greşelile. Iată, aveţi un fapt concret, o greşeală care nu e născocită, ci e absolut certă.

Experienţa politicii noastre economice din ultima perioadă, care a început din primăvară, ne-a arătat că în primăvara anului 1921 nimeni nu a ridicat obiecţii împotriva noii politici economice, iar partidul a adoptat-o în unani-

www.dacoromanica.ro

mitate la congrese, la conferinţe şi în presă. Discuţiile purtate anterior nu au influenţat de loc această nouă hotărîre unanimă. Ea pornea de la convingerea că vom fi în stare să înfăptuim pe calea schimbului de mărfuri o trecere mai directă la construcţia socialistă. Acum vedem clar că aici este necesară o cale ocolită : comerţul.

Tovarăşii Stukov şi Sorin s-au plîns că se vorbeşte despre greşeli, dar nu s-ar putea, spuneau ei, să nu născocim greşeli ? Fireşte că, dacă am născoci greşeli, ar fi un lucru foarte grav. Dar dacă ne-am eschiva de la problemele practice, aşa cum face tov. Gonikman, ar fi un lucru greşit. El a ţinut aproape un întreg discurs pe tema : „un fenomen istoric nu putea apărea altfel de cum a apărut". Este un lucru incontestabil, pe care îl ştim, desigur, cu toţii din abecedarul comunismului, din abecedarul materialismului istoric şi al marxismului. Iată un raţionament după această metodă. Cuvîntarea tov. Semkov pe tema : este acesta un fenomen istoric ? Eu susţin că şi acesta este un fenomen istoric. Tocmai faptul că acest fenomen istoric nu putea apărea altfel de cum a apărut dovedeşte că aici nu este vorba nici de născocire de greşeli, nici de dorinţa nejustă ca membrii de partid să se descurajeze, să-şi piardă cumpătul şi să se lase pradă deprimării, nici de faptul că noi lăsăm să se întîmple aşa ceva. Tovarăşii Stukov şi Sorin şi-au exprimat serioase temeri că, într-un fel sau altul, în întregime sau pe jumătate, direct sau indirect, această recunoaştere a greşelii a adus totuşi prejudicii, deoarece a provocat descurajare şi a creat o stare de deprimare. Prin exemplele pe care le-am dat am vrut tocmai să arăt că fondul chestiunii este următorul : recunoaşterea greşelii are în momentul de faţă o importanţă practică ? este cazul să procedăm la o schimbare după cele ce s-au întîmplat şi s-au întîmplat în mod inevitabil ? La început a fost asaltul şi abia apoi am trecut la asediu, asta o ştie toată lumea ; în prezent însă înfăptuirea politicii noastre economice este împiedicată de aplicarea greşită a unor metode care în alte condiţii ar fi, poate, admirabile, dar care acum sînt dăunătoare. Aproape toţi tovarăşii care au luat cuvîntul au ocolit cu desăvîrşire această temă ; or, aceasta — şi numai aceasta — constituie esenţialul. Cel mai bun aliat mi-a fost

www.dacoromanica.ro

aici tocmai tov. Semkov, deoarece el a arătat în mod concret această greșeală. Dacă tov. Semkov ar fi lipsit sau dacă n-ar fi luat astăzi cuvîntul, s-ar fi putut, într-adevăr, crea impresia că Lenin a născocit greșeala. Or, tov. Semkov a spus foarte clar : „Ce tot vorbiți despre comerțul de stat ? În închisori n-am fost învățați să facem comerț". E adevărat, tovarășe Semkov, că în închisori nu ne-a învățat nimeni să facem comerț ! Dar să facem război ne-a învățat cineva în închisori ? Dar să conducem statul ne-a învățat cineva ? Dar să facem pace între diferite comisariate și să le coordonăm activitatea — lucru cum nu se poate mai neplăcut — ne-a învățat vreodată careva, undeva ? Nu ne-a învățat nimeni nicăieri așa ceva. Nu ne-a învățat nimeni, ci în cel mai bun caz în închisori am învățat singuri marxismul, istoria mișcării revoluționare etc. Din acest punct de vedere, foarte mulți dintre noi nu și-au pierdut vremea de pomană în închisori. Cînd ni se spune : „În închisori nu ne-a învățat nimeni să facem comerț", asta dovedește că sarcinile practice ale luptei și ale activității de astăzi a partidului sînt greșit înțelese. Și această greșeală constă tocmai în aceea că metodele adecvate „asaltului" sînt transpuse în perioada de „asediu". Tov. Semkov a scos în evidență o greșeală care se manifestă în rîndurile partidului. Această greșeală trebuie recunoscută și îndreptată.

Dacă am putea să ne bazăm pe entuziasmul militar și politic, care fără îndoială a fost o forță istorică uriașă și a jucat un rol deosebit și care se va resimți ani de-a rîndul și în mișcarea muncitorească internațională, dacă acest entuziasm, în cazul cînd ar exista un anumit grad de cultură și în cazul cînd fabricile noastre n-ar fi distruse, ne-ar ajuta să trecem de-a dreptul la construcția socialistă, atunci nu ne-am ocupa de un lucru atît de neplăcut cum este calculul comercial și iscusința de a face negoț. N-am avea nevoie de toate acestea. Acum însă trebuie să ne ocupăm de ele. De ce ? Deoarece noi conducem și trebuie să conducem construcția economică. Construcția economică ne-a adus la o situație în care trebuie să recurgem nu numai la lucruri atît de puțin plăcute ca arenda, dar la un lucru și mai neplăcut cum este comerțul. Era de așteptat ca o situa-

www.dacoromanica.ro

ţie atît de neplăcută să provoace descurajare şi deprimare. Cine-i vinovat aici ? Nu cumva cel ce se descurajează, cel ce este deprimat ? Dacă, datorită ansamblului condiţiilor economice şi politice, externe şi interne, realitatea noastră economică este de aşa natură că circulaţia banilor, şi nu schimbul de mărfuri, a devenit un fapt, dacă sarcina ce ne revine constă în a reglementa comerţul de astăzi, proasta circulaţie a banilor de astăzi, putem oare noi, comuniştii, să declarăm că asta nu ne priveşte pe noi ? Dacă am proceda aşa, ne-am lăsa pradă celei mai periculoase descurajări, unei totale deprimări, care ar face imposibilă orice activitate.

Condiţiile în care lucrăm nu le creăm numai noi : ele depind şi de lupta economică şi de relaţiile cu celelalte ţări. Condiţiile ce s-au creat sînt de asemenea natură, încît în primăvara acestui an am pus problema arendei, iar acum trebuie să punem atît problema comerţului, cît şi a circulaţiei banilor. A încerca să te eschivezi de la această problemă declarînd că „în închisori nu ne-a învăţat nimeni să facem comerţ“ înseamnă a te lăsa pradă unei descurajări inadmisibile, înseamnă a nu-ţi îndeplini sarcina economică. Ar fi fost mult mai plăcut dacă am fi putut lua cu asalt comerţul capitalist, şi în anumite condiţii (dacă fabricile n-ar fi distruse, dacă economia şi cultura ar fi atins un înalt nivel de dezvoltare) încercarea de „a lua cu asalt“, adică de a institui direct schimbul de mărfuri, n-ar fi fost de loc o greşeală. Or, în momentul de faţă greşeala constă tocmai în faptul că nu vrem să înţelegem că e necesar şi inevitabil să abordăm altfel problema. Asta nu-i o greşeală născocită, nu e o greşeală de ordin istoric ; este o lecţie pentru a înţelege cum se cuvine ce putem şi ce trebuie să facem în momentul de faţă. Va putea partidul să îndeplinească cu succes sarcina care îi revine dacă o va privi prin prisma raţionamentului : „În închisori nu ne-a învăţat nimeni să facem comerţ“, n-avem nevoie de calcul comercial ? Multe lucruri pe care nu ne-a învăţat nimeni în închisori am fost nevoiţi să le învăţăm după revoluţie ; le-am învăţat, şi le-am învăţat foarte bine.

Cred că e de datoria noastră să învăţăm să înţelegem relaţiile comerciale şi comerţul : şi începem să învăţăm şi vom

www.dacoromanica.ro

reuși să învățăm bine atunci cînd începem să vorbim fără ocolișuri despre această sarcină. A trebuit să ne retragem atît de mult, încît problema comerțului a devenit o problemă practică de partid, o problemă de construcție economică. Ce anume determină trecerea la comerț ? Situația ambiantă, condițiile de astăzi. Trecerea este necesară pentru ca marea industrie să se refacă cît mai rapid și să stabilească rapid o legătură cu agricultura, ca să se ajungă la un schimb normal de produse. Într-o țară cu o industrie mai dezvoltată, totul se va petrece mult mai repede ; la noi însă totul merge pe o cale ocolită și lungă, dar pînă la urmă tot ne vom atinge obiectivul urmărit. Și în momentul de față trebuie să ne călăuzim după sarcinile pe care ziua de azi și cea de mîine le pun în fața noastră, a partidului, care trebuie să conducă întreaga economie a statului. Astăzi nu mai poate fi vorba despre un schimb de mărfuri, întrucît, ca teren de luptă, el ne-a fost smuls din mîini. Faptul este incontestabil, oricît de neplăcut ar fi el pentru noi. Și trebuie să spunem în acest caz că nu mai avem nimic de făcut ? Nicidecum. Trebuie să învățăm. Trebuie să învățăm reglementarea de către stat a relațiilor comerciale, o sarcină grea, dar nu imposibilă. Și vom rezolva această sarcină, așa cum am rezolvat sarcini nu mai puțin necesare și grele pentru noi. Comerțul cooperatist este o sarcină grea, dar nu imposibilă ; trebuie numai s-o înțelegem bine și să depunem o muncă serioasă. Tocmai în aceasta consta noua noastră politică. În prezent, într-un mic număr de întreprinderi s-a și introdus calculul comercial, retribuirea muncii muncitorilor se face în aceste întreprinderi la prețurile pieței libere, iar ca bază de calcul se ia aurul. Numărul acestor unități economice este însă infim, în cea mai mare parte a întreprinderilor domnește haosul, neconcordanța dintre cîștig și condițiile de existență este totală ; o parte din întreprinderi nu mai sînt finanțate de către stat, iar o altă parte sînt finanțate incomplet. Care este ieșirea ? Ieșirea este una singură : să învățăm să ne adaptăm, să știm să rezolvăm aceste probleme așa cum trebuie ele rezolvate, adică potrivit condițiilor existente.

www.dacoromanica.ro

Iată răspunsul pe care-l dau tovarăşilor care şi-au spus părerea în legătură cu discuţia de astăzi ; iar acum voi răspunde pe scurt la unele din bileţelele pe care le-am primit.

Într-unul din ele se spune : „Vă referiţi la Port Arthur, dar nu vă închipuiţi că Port Arthurul putem fi noi, încercuiţi de burghezia internaţională ?"

Da, tovarăşi, eu am mai arătat că stihia războiului conţine în sine o primejdie, că nu se poate începe un război fără a ţine seama de faptul că poţi suferi o înfrîngere. Dacă vom suferi o înfrîngere, atunci, desigur, vom ajunge în situaţia tristă a Port Arthurului. În întreaga mea cuvîntare am avut în vedere capitalismul internaţional, acest Port Arthur asediat, şi asediat nu numai de armata noastră. Înăuntrul fiecărei ţări capitaliste cresc rîndurile armatei care asediază acest Port Arthur, capitalismul internaţional.

Într-un alt bileţel se pune întrebarea : „Care va fi tactica noastră a doua zi după revoluţia socială dacă aceasta va izbucni peste un an sau doi ?" Dacă s-ar putea răspunde la asemenea întrebări, ar fi foarte uşor să faci revoluţii, şi noi le-am fi făcut cu duiumul. La asemenea întrebări nu se poate însă răspunde, pentru că nu putem spune ce va fi nu numai peste un an sau doi, dar nici măcar peste o jumătate de an. A pune astfel de întrebări e tot atît de inutil ca şi a încerca să rezolvi problema care dintre părţile beligerante va ajunge în trista situaţie a fortăreţei Port Arthur. Un singur lucru ştim, anume că în cele din urmă Port Arthurul internaţional va fi inevitabil cucerit, deoarece în toate ţările cresc forţele care îi vor veni de hac. La noi însă problema fundamentală este : cum să facem ca în condiţiile extrem de grele în care ne aflăm astăzi să putem reface industria grea. Nu trebuie să fugim de calculul comercial, ci trebuie să înţelegem că numai pe această bază se pot crea condiţii acceptabile care să satisfacă pe muncitori atît în ceea ce priveşte salariul, cît şi în ceea ce priveşte cantitatea de muncă etc. Numai pe baza calculului comercial se poate construi economia. O piedică în această privinţă o constituie prejudecăţile şi faptul că ne amintim de ceea ce a fost ieri. Dacă nu vom ţine seama de acest

www.dacoromanica.ro

lucru, nu vom putea aplica așa cum trebuie noua politică economică.

Se pun și astfel de întrebări : „Care sînt limitele retragerii ?“ Cîteva bileţele conţin întrebări în acelaşi sens : pînă cînd ne vom retrage ? Am prevăzut această întrebare și în prima mea cuvîntare am spus cîteva cuvinte în legătură cu ea. Ea este expresia unei anumite stări de descurajare și deprimare și este lipsită de orice temei. Este aceeași întrebare pe care am auzit-o cu toţii în perioada încheierii păcii de la Brest. Ea este pusă în mod greșit, deoarece numai traducerea ulterioară în fapt a cotiturii noastre poate da material pentru a răspunde la această întrebare. Ne vom retrage pînă cînd vom fi învăţat, pînă ce ne vom fi pregătit în vederea trecerii la o ofensivă temeinică. Mai mult decît atît nu se poate răspunde la o asemenea întrebare. E foarte neplăcut să te retragi, dar cînd eşti bătut nu te întreabă nimeni dacă-ţi place sau nu ; trupele se retrag și nimeni nu se miră de asta. Din discuţiile în jurul problemei : cît timp ne vom retrage ? nu poate ieși nimic bun. De ce să născocim dinainte situaţii din care să nu mai putem ieși ? În loc de aceasta e mai bine să ne apucăm de o muncă concretă. Să examinăm cu atenţie condiţiile concrete, situaţia reală, să stabilim de ce ne putem agăţa — de un rîu, de un munte, de o mlaștină, de o gară sau alta, — fiindcă numai cînd ne vom putea agăţa de ceva vom putea trece la ofensivă. Și nu trebuie să ne lăsăm pradă descurajării, nu trebuie să ocolim problema prin exclamaţii agitatorice, care au valoare cînd sînt la locul lor, dar care în problema de față nu pot aduce decît prejudicii.

www.dacoromanica.ro

ROLUL AURULUI ACUM ŞI DUPĂ VICTORIA DEPLINĂ A SOCIALISMULUI

Modul cel mai potrivit de a sărbători aniversarea marii revoluţii este acela de a ne concentra atenţia asupra sarcinilor ei nesoluţionate încă. Deosebit de indicat şi de necesar este acest chip de a sărbători revoluţia atunci cînd sînt sarcini fundamentale pe care ea nu le-a rezolvat încă, cînd trebuie să ne însuşim ceva nou (din punctul de vedere al celor înfăptuite pînă acum de revoluţie) pentru rezolvarea acestor probleme.

Elementul nou pentru revoluţia noastră este în momentul de faţă necesitatea de a recurge, în problemele fundamentale ale construcţiei economice, la metode de acţiune „reformiste", prudente şi ocolite. Acest „element nou" naşte întrebări, nedumeriri, îndoieli atît de ordin teoretic, cît şi de ordin practic.

O întrebare de ordin teoretic : cum se explică faptul că, după o serie întreagă de acţiuni cît se poate de revoluţionare, am trecut pe acelaşi tărîm, în condiţiile mersului victorios al revoluţiei în ansamblu, la acţiuni extrem de „reformiste" ? Nu înseamnă oare aceasta „o cedare de poziţii", „o declarare de faliment" sau ceva asemănător ? Duşmanii, începînd cu reacţionarii de tip semifeudal şi terminînd cu menşevicii sau cu ceilalţi cavaleri ai Internaţionalei a II1/2, răspund, fireşte, afirmativ. De aceea şi sînt ei duşmani, ca să facă declaraţii răsunătoare de acest fel cu orice ocazie şi chiar fără să li se dea ocazia. Mişcătoarea unitate în această chestiune a tuturor partidelor, de la feudali şi pînă la menşevici, nu face decît să

www.dacoromanica.ro

dovedească o dată mai mult că toate aceste partide formează într-adevăr „o singură masă reacţionară" împotriva revoluţiei proletare (după cum a prevăzut, în paranteză fie zis, Engels în scrisorile sale către Bebel din 1875 şi 1884)[97].

Dar şi prietenii au o oarecare... „nedumerire".

Vom reface marea industrie şi vom organiza schimbul direct de produse între ea şi mica agricultură ţărănească, ajutînd la socializarea acesteia. În vederea refacerii marii industrii vom lua de la ţărani pe credit o anumită cantitate de produse alimentare şi de materii prime prin sistemul predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole. Iată planul (sau metoda, sistemul) pe care l-am aplicat timp de peste trei ani, pînă în primăvara anului 1921. Acesta a fost un mod revoluţionar de a aborda sarcina, în sensul distrugerii directe şi totale a vechii orînduiri, pentru a o înlocui cu o nouă orînduire social-economică.

Începînd din primăvara anului 1921, în locul acestui mod de abordare, al acestui plan, acestei metode sau acestui sistem de acţiune, noi venim (n-am „venit" încă, ci abia „venim", fără a fi însă întru totul conştienţi de asta) cu un cu totul alt sistem de acţiune, de tip reformist : să nu *sfărîmăm* vechea orînduire social-economică, comerţul, mica gospodărie agricolă, mica industrie, capitalismul, ci *să înviorăm* comerţul, mica industrie, capitalismul, punînd stăpînire pe ele în mod prudent şi treptat sau căpătînd posibilitatea de a le supune reglementării de către stat *numai pe măsura* înviorării lor.

E un mod total diferit de a aborda problema.

În comparaţie cu metoda anterioară, revoluţionară, este o metodă reformistă (revoluţia este o transformare care sfărîmă vechiul în tot ce are el mai esenţial, care-l distruge din temelii, şi nu-l preface cu prudenţă, încet, treptat, căutînd să distrugă cît mai puţin).

Se pune întrebarea : dacă, după ce aţi încercat metode revoluţionare, aţi recunoscut eşecul lor şi aţi trecut la metode reformiste, nu dovedeşte asta că socotiţi în general revoluţia drept o greşeală ? Nu dovedeşte asta că, în general, nu trebuia să începeţi printr-o revoluţie, ci prin reforme, şi că trebuia să vă limitaţi la ele ?

www.dacoromanica.ro

Iată ce concluzie trag menşevicii şi cei de teapa lor. Dar această concluzie este sau un sofism şi o simplă şarlatanie din partea acelora care în politică au trecut „prin ciur şi prin dîrmon", sau o copilărie din partea acelora care „n-au trecut" prin adevărate încercări. Pentru un adevărat revoluţionar, primejdia cea mai mare — poate chiar singura primejdie — este exagerarea în revoluţionarism, uitarea limitelor şi a condiţiilor unei aplicări oportune şi victorioase a metodelor revoluţionare. Adevăraţii revoluţionari de cele mai multe ori îşi rupeau gîtul atunci cînd începeau să scrie „revoluţie" cu literă mare, să divinizeze „revoluţia", să-şi piardă capul, să-şi piardă capacitatea de a raţiona cu sînge rece şi lucid, de a cîntări, de a controla în ce moment, în ce împrejurări, în ce domeniu trebuie să ştii să acţionezi în chip revoluţionar şi în ce moment, în ce împrejurări şi în ce domeniu trebuie să ştii să treci la o acţiune reformistă. Adevăraţii revoluţionari vor pieri (nu în sensul unei înfrîngeri exterioare, ci în sensul eşuării interne a cauzei lor) numai în cazul — şi în acest caz vor pieri cu siguranţă — cînd îşi vor pierde capul şi li se va năzări că o revoluţie „mare, victorioasă, mondială" poate si trebuie neapărat să rezolve în mod revoluţionar orice fel de probleme, în orice împrejurări, în toate domeniile.

Cui „i se va năzări" una ca asta este pierdut, deoarece i s-a năzărit o prostie într-o problemă fundamentală, iar într-un război înverşunat (şi revoluţia este războiul cel mai înverşunat) prostia se pedepseşte cu înfrîngerea.

Unde scrie că o revoluţie „mare, victorioasă, mondială" poate şi trebuie să folosească numai metode revoluţionare? Aşa ceva nu scrie nicăieri. Aceasta este fără îndoială cu totul greşit. Caracterul eronat al acestei afirmaţii este de la sine evident pe baza tezelor pur teoretice, dacă e să rămînem pe terenul marxismului. Că această afirmaţie este greşită o confirmă şi experienţa revoluţiei noastre. Din punct de vedere teoretic : în timpul revoluţiei se fac prostii ca şi în oricare alt moment, spunea Engels[98] şi spunea un adevăr. Trebuie să te străduieşti să faci cît mai puţine prostii şi să îndrepţi cît mai repede pe cele făcute, judecînd cît mai lucid care sarcini — şi cînd — pot fi şi care nu pot fi rezolvate prin metode revoluţionare. Propria noastră

www.dacoromanica.ro

experienţă — pacea de la Brest — a fost un exemplu de acţiune care nu era de loc revoluţionară, ci reformistă, sau chiar mai rău decît atît, deoarece a fost o acţiune de retragere ; or, de regulă, acţiunile reformiste înseamnă o înaintare înceată, prudentă, treptată, dar nu o retragere. Justeţea tacticii noastre în perioada încheierii păcii de la Brest este acum atît de evidentă, atît de clară şi de unanim recunoscută, încît nu are nici un rost să mai vorbim despre acest lucru.

Complet terminată este numai opera burghezo-democratică a revoluţiei noastre. Şi avem dreptul absolut legitim de a ne mîndri cu asta. Opera proletară sau socialistă a acestei revoluţii se reduce la trei aspecte principale : 1) ieşirea revoluţionară din războiul mondial imperialist ; demascarea şi *zădărnicirea* măcelului celor două grupuri mondiale de rechini capitalişti ; în ceea ce ne priveşte, noi am făcut acest lucru pînă la capăt ; numai o revoluţie într-o serie de ţări înaintate ar putea să desăvîrşească acest lucru sub toate aspectele ; 2) crearea regimului sovietic ca formă de realizare a dictaturii proletariatului. Cotitura produsă este de importanţă mondială. Epoca parlamentarismului burghezo-democratic a luat sfîrşit. În istoria universală s-a deschis un nou capitol : epoca dictaturii proletariatului. Numai o serie de ţări vor reuşi să desăvîrşească şi să perfecţioneze regimul sovietic şi variatele forme ale dictaturii proletariatului. La noi există încă în acest domeniu multe, foarte multe lucruri nedesăvîrşite. Ar fi de neiertat să nu ne dăm seama de asta. Va trebui, şi nu o dată, să perfecţionăm, să refacem, s-o luăm de la început. Fiecare treaptă nouă pe care vom reuşi s-o urcăm în dezvoltarea forţelor de producţie şi a culturii va trebui să fie însoţită de perfecţionarea şi de prefacerea sistemului nostru sovietic ; în ceea ce priveşte economia şi cultura însă, ne aflăm la un nivel foarte scăzut. Vom avea de prefăcut multe şi ar fi cea mai mare absurditate (dacă nu mai rău chiar decît o absurditate) să ne „tulbure" acest lucru ; 3) construcţia economică a bazelor orînduirii socialiste. În acest domeniu nu a fost încă înfăptuit pînă la capăt principalul, esenţialul. Or, aceasta este opera noastră cea mai sigură, cea mai sigură şi din punct de vedere principial, şi din punct de

www.dacoromanica.ro

vedere practic, şi din punctul de vedere al R.S.F.S.R. în prezent, şi din punct de vedere internaţional.

Din moment ce principalul n-a fost încă înfăptuit pînă la capăt în ceea ce priveşte baza, trebuie să ne îndreptăm toată atenţia în această direcţie. Şi greutatea constă aici în forma trecerii.

„Nu este suficient să fii revoluţionar şi adept al socialismului sau comunist în general — scriam eu în aprilie 1918 în „Sarcinile imediate ale Puterii sovietice". — Trebuie să ştii să găseşti în fiecare moment dat acea verigă deosebită a lanţului de care trebuie să te prinzi cu toate puterile pentru a ţine întregul lanţ şi a pregăti temeinic trecerea la veriga următoare, iar ordinea în care se succed verigile, forma lor, înlănţuirea lor, deosebirile dintre ele în lanţul evenimentelor istorice nu sînt atît de simple sau de rudimentare ca într-un lanţ obişnuit făcut de un fierar" *.

În momentul de faţă, în domeniul de activitate despre care este vorba, o asemenea verigă este înviorarea *comerţului* interior prin reglementarea (îndrumarea) lui justă de către stat. Comerţul — iată acea „verigă" în lanţul istoric al evenimentelor, în formele de trecere ale construcţiei noastre socialiste din anii 1921—1922, *„de care trebuie să ne prindem cu toate puterile"* noi, puterea de stat proletară, noi, partidul comunist conducător. Dacă „ne vom prinde" *acum* destul de tare de această verigă, într-un viitor apropiat vom reuşi cu siguranţă să stăpînim *întregul* lanţ. Altfel nu vom reuşi să stăpînim întregul lanţ şi nu vom reuşi să creăm fundamentul relaţiilor social-economice socialiste.

Acest lucru pare curios. Comunism şi comerţ ? E ceva absurd, sînt lucruri fără legătură între ele, foarte depărtate unul de altul. Dar, dacă judecăm *din punct de vedere economic,* nu sînt mai depărtate unul de celălalt decît e comunismul de mica agricultură patriarhală, ţărănească.

Cînd vom învinge pe plan mondial, vom clădi, cred, din aur closete publice pe străzile cîtorva dintre cele mai mari oraşe ale lumii. Această întrebuinţare a aurului ar fi cea mai „echitabilă", mai sugestivă şi mai elocventă pentru

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed a doua, p. 217. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

generaţiile care n-au uitat cum pentru aur au fost măcelăriţi zece milioane de oameni şi au fost schilodiţi treizeci de milioane în „marele" război „de eliberare" din 1914—1918, război care a fost dus pentru a rezolva importanta problemă : care pace e mai rea, cea de la Brest sau cea de la Versailles ; şi cum pentru acelaşi aur se pregăteşte în mod cert măcelărirea a douăzeci de milioane de oameni şi schilodirea a şaizeci de milioane într-un război care va izbucni în 1925 ori în 1928 fie între Japonia şi America, fie între Anglia şi America sau aşa ceva.

Dar oricît de „echitabilă", oricît de utilă, oricît de umană ar fi folosirea aurului aşa cum am arătat mai sus, vom spune totuşi : pentru a ajunge acolo va trebui să mai muncim un deceniu, două cu aceeaşi încordare şi cu acelaşi succes cu care am muncit în 1917—1921, dar pe o arenă mult mai vastă. Deocamdată însă trebuie să păstrăm aurul în R.S.F.S.R., să-l vindem cît mai scump, să cumpărăm cu el mărfuri cît mai ieftin. Cine se bagă între lupi trebuie să urle, iar cînd este vorba de exterminarea lupilor, aşa cum se cuvine într-o societate omenească raţională, să ne conducem după înţeleapta zicătoare rusească : „Nu te lăuda cînd te duci la război, laudă-te cînd te întorci..."

Comerţul este singura legătură economică posibilă între zecile de milioane de mici agricultori şi marea industrie *dacă... dacă* alături de aceşti agricultori nu există o admirabilă mare industrie mecanizată, cu o reţea de cabluri electrice, o industrie în stare, atît prin capacitatea ei tehnică, cît şi prin „suprastructurile" ei organizatorice şi fenomenele care o însoţesc, să aprovizioneze pe micii agricultori cu produse mai bune, în cantitate mai mare, mai rapid şi mai ieftin decît înainte. Pe plan mondial acest „dacă" este *deja realizat*, această condiţie există, dar o singură ţară, şi încă una dintre cele mai înapoiate ţări capitaliste, care a încercat să realizeze, să transpună în viaţă dintr-o dată şi în mod direct, să organizeze în mod practic o *nouă* legătură între industrie şi agricultură, n-a putut să îndeplinească această sarcină printr-un „atac frontal" şi acum trebuie s-o realizeze printr-o serie de operaţii „de asediu" încete, gradate şi prudente.

www.dacoromanica.ro

Puterea de stat proletară poate să ia în stăpînire comerţul, să-l direcţioneze, să-i stabilească anumite limite. Un mic, foarte mic exemplu : în bazinul Doneţului a survenit o înviorare economică, o înviorare cu totul şi cu totul neînsemnată încă, dar certă, datorită în parte creşterii productivităţii muncii în marile mine ale statului, în parte însă datorită arendării micilor mine ţărăneşti. Puterea de stat proletară dobîndeşte astfel o mică cantitate suplimentară de cărbuni la preţul de cost (extrem de mică pentru o ţară înaintată, dar destul de importantă în sărăcia noastră), să zicem, de 100%, şi-l vinde diferitelor instituţii de stat cu 120%, iar persoanelor particulare cu 140%. (Menţionez în paranteză că am luat aceste cifre cu totul la întîmplare, în primul rînd, pentru că nu cunosc cifrele exacte şi, în al doilea rînd, pentru că, dacă le-aş cunoaşte, nu le-aş da publicităţii acum.) Se pare că *începem* să fim stăpîni, deşi în proporţii cît se poate de modeste, pe *schimbul* dintre industrie şi agricultură, că începem să fim stăpîni pe comerţul cu ridicata, să rezolvăm sarcina : să ne ţinem de industria existentă, mică şi înapoiată, sau de industria mare, dar slăbită şi ruinată, să înviorăm comerţul pe baza economică *existentă*, să facem astfel ca ţăranul mijlocaş, ţăranul de rînd (căci el este omul de rînd, reprezentantul masei, exponentul stihiei), să simtă înviorarea economică, să ne folosim de ea în vederea unei activităţi mai de succes, mai ample, mai perseverente şi mai sistematice pentru **refacerea marii industrii.**

Să nu cădem în „socialismul sentimental" sau să ajungem la vechea mentalitate patriarhală rusă, semiboierească, semiţărănească, pe care o caracterizează dispreţul inconştient faţă de comerţ. Este permis să foloseşti tot felul de forme economice tranzitorii şi *trebuie* să ştii să le foloseşti din moment ce acest lucru este necesar pentru întărirea legăturii dintre ţărănime şi proletariat, pentru o grabnică înviorare a economiei naţionale într-o ţară ruinată şi sleită, pentru ridicarea industriei, pentru înlesnirea înfăptuirii unor măsuri ulterioare mai profunde şi mai largi, ca electrificarea.

Numai marxismul a definit precis şi just raportul dintre reformă şi revoluţie. Marx însă a putut observa acest ra-

www.dacoromanica.ro

port sub un singur aspect, şi anume în situaţia care a premers primei victorii trainice şi îndelungate a proletariatului, chiar şi într-o singură ţară. În această situaţie, baza unui raport just a fost : reformele sînt un produs accesoriu al luptei de clasă revoluţionare a proletariatului. Pentru întreaga lume capitalistă acest raport constituie fundamentul tacticii revoluţionare a proletariatului, a.b.c.-ul pe care îl denaturează şi îl pun în umbră venalii lideri ai Internaţionalei a II-a şi cavalerii semipedanţi, semiafectaţi ai Internaţionalei a II½. După victoria proletariatului chiar şi într-o singură ţară, în raportul dintre reformă şi revoluţie apare un element nou. Principial nu se schimbă nimic, dar apare o schimbare de formă, pe care Marx personal nu putea s-o prevadă, dar care poate fi înţeleasă numai plecînd de la filozofia şi politica marxistă. De ce am putut aplica în mod just retragerea de la Brest ? Pentru că înaintasem atît de mult, încît aveam unde ne retrage. *În cîteva săptămîni,* de la 25 octombrie 1917 pînă la pacea de la Brest, am construit statul sovietic, am ieşit pe cale revoluţionară din războiul imperialist, am desăvîrşit revoluţia burghezo-democratică, şi toate astea le-am făcut cu o iuţeală atît de ameţitoare, încît *chiar* şi marea mişcare de retragere (pacea de la Brest) ne-a lăsat destule poziţii pentru a putea folosi acest „răgaz" şi a porni victorios înainte împotriva lui Kolceak, Denikin, Iudenici, Pilsudski şi Vranghel.

Pînă la victoria proletariatului reformele sînt un produs accesoriu al luptei de clasă revoluţionare. După victorie, ele (rămînînd pe scară mondială acelaşi „produs accesoriu") reprezintă în plus, pentru ţara care a repurtat victoria, un răgaz necesar şi legitim în cazurile cînd e vădit că forţele, după o maximă încordare, sînt insuficiente pentru înfăptuirea revoluţionară a unei treceri sau a alteia. Victoria dă o astfel de „rezervă de forţe", încît dacă este necesar să te retragi, ai cu ce rezista atît materialiceşte, cît şi moraliceşte. A rezista materialiceşte înseamnă a păstra o superioritate de forţe suficientă pentru a nu fi zdrobit total de inamic. A rezista moraliceşte înseamnă a nu te lăsa demoralizat şi a nu te dezorganiza, a-ţi păstra capacitatea de a aprecia lucid situaţia, a-ţi păstra vigoarea şi tăria morală,

www.dacoromanica.ro

a te retrage chiar mult, dar cu măsură, a te retrage în aşa fel, încît să poţi opri retragerea la timp şi să treci iar la ofensivă.

Noi ne-am retras spre capitalismul de stat. Dar ne-am retras cu măsură. Ne retragem acum spre reglementarea comerţului de către stat. Dar ne vom retrage cu măsură. Sînt indicii că sfîrşitul acestei retrageri nu e departe ; se întrevede posibilitatea de a opri această retragere într-un viitor nu prea îndepărtat. Cu cît vom executa mai conştient, mai unit şi cu cît mai puţine prejudecăţi această retragere necesară, cu atît mai repede o vom putea opri şi cu atît mai temeinic, mai rapid şi mai larg va fi apoi mersul nostru victorios înainte.

5 noiembrie 1921

„Pravda" nr. 251
din 6—7 noiembrie 1921
Semnat : N. Lenin

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

PROIECTE DE HOTĂRÎRI ALE C.C.P. CU PRIVIRE LA PLANUL FINANCIAR ŞI LA PLANUL DE EMISIUNE PE 1922[99]

1

1) Comisia financiară va prezenta marţi 15.XI o schemă, calculată în ruble-aur, cuprinzînd toate veniturile de orice fel, inclusiv impozitul în natură, combustibilul etc. etc.

— va prezenta, calculată în ruble-aur, o schemă de repartizare a bugetului de cheltuieli pe comisariate (în cifre absolute), în comparaţie cu cifrele analoge din perioada antebelică (media pe 5 sau pe 10 ani) şi cu cifrele aproximative pe 1919 şi 1920.

2) Se vor prezenta două variante de plan de emisiune : unul în sumă de 240 000 000, iar celălalt în sumă de 300 000 000 de ruble-aur.

3) Se va compara defalcarea bugetului general (material şi financiar) pe capitole cu repartizarea raţiilor potrivit planului de aprovizionare al *C.M.A.*

4) Se vor lua măsuri pentru începerea imediată a lucrărilor de întocmire a bugetului pe baza acestui plan (adoptîndu-se varianta de plan de emisiune în sumă de 240 000 000 de ruble-aur).

5) Cui să fie încredinţată această sarcină : Comisiei de stat a planificării, Direcţiei centrale de statistică sau unei comisii lărgite ?

6) Termenul : 20. XII.

7) Nu s-ar putea oare ca unele dintre lucrările preliminare ale Comisiei financiare care servesc pentru *fundamentarea* cifrelor bugetului să fie date publicităţii ?

www.dacoromanica.ro

în special calculul (în mărfuri) al puterii de cumpărare a rublei antebelice etc.

Scris la 5 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

2

1) Comisia financiară şi Comisia de stat a planificării vor încheia lucrările de evaluare a veniturilor şi cheltuielilor pe baza normelor generale adoptate în prezent de Comisia financiară, precum şi întocmirea tabelelor comparative cerute de C.C.P. prin hotărîrea sa din 5 noiembrie.

2) Aceste calcule vor fi prezentate sub forma unor referate de sinteză, care vor servi ca date preliminare pentru fundamentarea cifrelor bugetului de stat pe 1922[100].

Scris la 18 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CONVORBIRE CU DELEGAŢIA REPUBLICII POPULARE MONGOLE

5 NOIEMBRIE 1921 [91]

Prima întrebare a delegaţiei mongole : „Cum priviţi dv., tovarăşe Lenin, crearea partidului popular revoluţionar în ţara noastră şi care este, după părerea dv., sarcina noastră principală ?"

Tovarăşul Lenin a explicat delegaţiei noastre care este situaţia internaţională a R.P.M., aratînd că, dată fiind situaţia ei geografică, în caz de război statele imperialiste vor căuta să ne cotropească ţara şi s-o transforme într-un cap de pod pentru acţiuni militare împotriva unei alte ţări. De aceea, a spus tovarăşul Lenin, singura cale justă pentru fiecare om al muncii din R.P.M. este calea luptei pentru independenţă de stat şi neatîrnare economică, în alianţă cu muncitorii şi ţăranii din Rusia Sovietică. Cum această luptă nu poate fi dusă izolat, crearea partidului araţilor mongoli constituie o condiţie a izbînzii lor.

A doua întrebare a delegaţiei mongole : „Lupta pentru eliberare naţională va fi încununată de victorie ?"

Răspunsul tovarăşului Lenin :

„Personal, particip de 30 de ani la mişcarea revoluţionară şi ştiu din proprie experienţă cît de greu e pentru orice popor să se elibereze de asupritorii lui interni şi externi. Dar, deşi Mongolia e o ţară de crescători de vite, iar imensa majoritate a populaţiei ei este formată din păstori nomazi, ea a înregistrat în revoluţia sa mari succese şi — lucrul cel mai de seamă — a consolidat aceste succese prin crearea unui partid popular revoluţionar propriu, a

www.dacoromanica.ro

cărui sarcină este să devină un partid de masă şi să se ferească de pătrunderea elementelor străine".

A treia întrebare a delegaţiei mongole : „N-ar trebui oare ca partidul popular revoluţionar să se transforme în partid comunist ?"

Răspunsul tovarăşului Lenin :

„Nu recomand acest lucru, întrucît un partid nu se poate «transforma» în alt partid". Arătînd esenţa partidului comunist ca partid al proletariatului, tov. Lenin a spus : „Revoluţionarii mai au încă mult de muncit în domeniul construcţiei de stat, economice şi culturale, pînă cînd din elementele păstoreşti se va forma o masă proletară, care va contribui apoi la «transformarea» partidului popular revoluţionar în partid comunist. O simplă schimbare de firmă este dăunătoare şi periculoasă".

Tovarăşul Lenin a dezvoltat pe larg în faţa delegaţiei noastre ideea posibilităţii şi necesităţii dezvoltării necapitaliste a Republicii Populare Mongole, adăugînd totodată că principala condiţie care asigură trecerea pe calea dezvoltării necapitaliste este intensificarea activităţii partidului popular revoluţionar şi a guvernului R.P.M., pentru ca în urma acestei activităţi şi a creşterii influenţei partidului şi a puterii de stat să se dezvolte cooperativele, să apară noi forme de economie şi de cultură naţională, iar araţii să se unească în jurul partidului şi guvernului în lupta pentru dezvoltarea economică şi culturală a ţării. Numai din insulişele noii formaţiuni economice, create sub influenţa partidului şi a guvernului, se va forma noul sistem economic necapitalist al Mongoliei araţilor.

Publicat pentru prima oară în 1934, în „Congresul al IX-lea al Partidului popular revoluţionar mongol (28 septembrie—5 octombrie 1934)", Ulan-Bator, ed. Mongolia de azi

Se tipăreşte după textul apărut în volum

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ADUNAREA MUNCITORILOR DE LA „PROHOROVSKAIA MANUFAKTURA" CONSACRATĂ CELEI DE-A PATRA ANIVERSĂRI A REVOLUŢIEI DIN OCTOMBRIE 6 NOIEMBRIE 1921[102]

SCURTĂ RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

(Întreaga asistenţă se ridică în picioare. Aplauzele nu mai contenesc.) Aruncînd o privire asupra ultimilor patru ani, vedem că nici un proletariat din lume, afară de cel rus, n-a repurtat o victorie deplină asupra burgheziei. Dacă am reuşit să obţinem o asemenea victorie, asta se datoreşte numai faptului că ţăranii şi muncitorii au ştiut să lupte pentru pămîntul lor şi pentru puterea lor. Războiul cu Denikin, cu Vranghel şi cu Kolceak a fost primul război din istorie în care oamenii muncii au cîştigat lupta împotriva asupritorilor lor. A doua cauză a victoriei noastre este că Antanta n-a izbutit să arunce împotriva Rusiei destule trupe credincioase ei, deoarece soldaţii Franţei şi marinarii Angliei n-au vrut să se ducă să subjuge pe fraţii lor.

Cei patru ani ne-au dus la înfăptuirea unei minuni cum nu s-a mai văzut: o ţară înfometată, sleită, pe jumătate distrusă şi-a învins duşmanii, puternicele ţări capitaliste.

Noi ne-am cîştigat o situaţie internaţională stabilă, nemaiîntîlnită încă şi neprevăzută de nimeni. Ne mai rămîne sarcina uriaşă să ne organizăm economia. Tot ceea ce am înfăptuit dovedeşte că noi ne sprijinim pe cea mai miraculoasă forţă din lume, forţa muncitorilor şi ţăranilor. Iată ce ne dă convingerea că viitoarea aniversare o vom întîmpina sub semnul victoriei pe frontul muncii.

„Pravda" nr. 252 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 251 din 9 noiembrie 1921

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Pravda"

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ADUNAREA MUNCITORILOR, MUNCITOARELOR, OSTAŞILOR ROŞII ŞI A TINERETULUI DIN RAIONUL HAMOVNIKI CONSACRATĂ CELEI DE-A PATRA ANIVERSĂRI A REVOLUŢIEI DIN OCTOMBRIE 7 NOIEMBRIE 1921

(Orchestra intonează „Internaţionala". Întreaga asistenţă aplaudă.) Tovarăşi, eu nu vă pot împărtăşi amintiri care să fie pentru voi la fel de interesante şi de instructive ca ale tovarăşilor care au participat la luptele de la Moscova şi au organizat personal o luptă sau alta. Cum nu mă aflam pe atunci la Moscova, mă voi limita la un scurt cuvînt de salut.

Unul dintre tovarăşii care au vorbit înaintea mea şi-a încheiat cuvîntarea printr-o chemare adresată muncitorilor ca ei înşişi să desfăşoare o activitate intensă în cadrul organelor sindicale şi sovietice şi să nu-şi precupeţească forţele şi eu aş vrea să susţin acest apel.

Tovarăşi, în aceşti patru ani am dus o luptă neasemuit de înverşunată. Şi dacă acum patru ani ni s-ar fi spus că muncitorul din străinătate nu-i atît de aproape de revoluţia mondială, că va trebui să ducem trei ani încheiaţi un crîncen război civil, nimeni n-ar fi crezut că vom rezista în acest război. Dar, deşi am fost atacaţi din toate părţile, am rezistat acestui asalt, şi am reuşit s-o facem nu pentru că s-ar fi întîmplat vreo minune (un om deştept nu crede în minuni), ci pentru că trupele trimise împotriva noastră nu erau trupe sigure. Iar dacă englezii n-ar fi plecat din Arhanghelsk şi marinarii francezi nu s-ar fi retras de la Odesa şi dacă muncitorul din străinătate care a fost îmbrăcat în manta şi trimis împotriva noastră n-ar fi devenit un simpatizant al Puterii sovietice, n-am fi fost scutiţi nici acum de eventuali-

www.dacoromanica.ro

tatea unui atac împotriva noastră. Dar asta nu ne înspăimîntă, căci ştim că avem mulţi aliaţi în fiecare ţară. Tovarăşul care v-a chemat aici la muncă unită a avut dreptate, şi eu îl susţin din toată inima, căci, precum ştiţi, foametea s-a abătut asupra noastră în momentul cel mai greu, iar capitaliştii din întreaga lume caută să profite de situaţie pentru a ne pune jugul pe grumaz. Dar există masele de muncitori care ne asigură posibilitatea de a lupta împotriva capitaliştilor.

Să luam, de pildă, ajutorul acordat ţăranilor în seminţe. Ştiţi ca sistemul de predare obligatorie a surplusurilor de cereale a fost înlocuit cu impozitul în natură, şi acum puteţi urmări cît de bine se desfăşoară achitarea impozitului în natură şi restituirea împrumutului de seminţe.

Zilele trecute a trebuit să discutăm problema ajutorării ţăranilor din regiunile înfometate cu seminţe pentru însămînţările de primăvară şi am constatat că cantitatea de seminţe de care dispune statul nu ne ajunge nici pe departe ca să însămînţăm măcar o suprafaţă egală cu cea din 1921. Statul are nevoie în acest scop de 30 000 000 de puduri de cereale, iar prin impozitul în natură nu vom obţine decît 15 000 000 de puduri, restul de 15 000 000 trebuind să-l achiziţionăm din străinătate. În ultima vreme vedem că burghezia engleză duce o campanie ţintind la ruperea acordului comercial cu Rusia Sovietică, dar muncitorii din Anglia sînt împotriva acestui lucru. Ştim că acum sîntem pe cale să încheiem acorduri cu alte ţări şi vom reuşi să achiziţionăm 15 000 000 de puduri de cereale, oricît de greu ar fi s-o facem.

În toate statele străine bîntuie crize industriale şi şomajul ia proporţii catastrofale. Germania, strivită de neruşinatul tratat de la Versailles, a fost scoasă pentru multă vreme din viaţa internaţională. Ea este atît de zdrobită de pacea de la Versailles, încît nu poate face comerţ. Ţările aliate au încheiat pacea de la Versailles, o pace fără precedent ; cu toate acestea, ele însele se duc de rîpă.

Situaţia noastră economică se îmbunătăţeşte zi de zi.

Rugămintea mea este să urmaţi îndemnul tovarăşului care a vorbit înainte şi să desfăşuraţi o activitate mai bo-

www.dacoromanica.ro

gată pe tot cuprinsul ţării noastre. Trebuie să înţelegem cît de necesară este ea, căci noi muncim pentru ridicarea gospodăriei ţărăneşti, iar aici este nevoie de mult mai multă energie decît înainte ; şi sîntem convinşi că vom reuşi. (Aplauze. Orchestra intonează „Internaţionala".)

Publicat pentru prima oară în 1950, în ed. a 4-a a Operelor lui V. I. Lenin, vol. 33

Se tipăreşte după copia dactilografiată a procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ADUNAREA MUNCITORILOR DE LA UZINA „ELEKTROSILA" NR. 3 (FOSTĂ „DINAMO") CONSACRATĂ CELEI DE-A PATRA ANIVERSĂRI A REVOLUŢIEI DIN OCTOMBRIE

7 NOIEMBRIE 1921[103]

SCURTĂ RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Tovarăşul Lenin arată, citînd exemple elocvente, că Puterea sovietică capătă pe zi ce trece tot mai multă însemnătate în conştiinţa oamenilor muncii, care se conving că ea este puterea oamenilor muncii înşişi.

„Omul cu arma, care altădată era în conştiinţa maselor muncitoare un om care inspira teamă — spune tovarăşul Lenin —, astăzi, ca reprezentant al Armatei Roşii, nu le mai inspiră teamă, ci este apărătorul lor". (Ultimele cuvinte ale tovarăşului Lenin sînt acoperite de puternice aplauze.)

„Pravda" nr. 254 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 253 din 11 noiembrie 1921

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Pravda"

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Biroul Politic consideră că rezoluţia primei Conferinţe generale în problemele muncii cultural-educative a sindicatelor din Rusia nu concordă cu rezoluţia Congresului al X-lea al P.C. (b) din Rusia în ceea ce priveşte Comitetul general pentru educaţie politică şi relaţiile dintre acesta şi C.C.S. din Rusia (§ 2)[104].

Aprobă în principiu rezoluţia congresului comitetelor guberniale pentru educaţie politică [105] şi trasează Comitetului general pentru educaţie politică sarcina ca de comun acord cu C.C.S. din Rusia să elaboreze în termen de o lună instrucţiuni practice amănunţite care să precizeze cît mai concret formele de „unificare" a activităţii celor două instituţii şi formele în care sindicatele şi organele lor „vor folosi" „aparatul şi forţele" Comitetului general pentru educaţie politică.

Scris la 8 noiembrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MIHAILOV CU UN PROIECT DE HOTARÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA [106]

Tov *Mihailov!* Rog trimite tuturor membrilor Biroului Politic raportul anexat.

Părerea mea personală : întregul plan al lui V. Miliutin trebuie *respins* ca necorespunzător şi complet neîntemeiat.

Propun să fie *respins.*

Lenin

9/XI.

Scris la 9 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MIHAILOV CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL. P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND ACTIVITATEA ORGANELOR DE APROVIZIONARE DIN UCRAINA[107]

9/XI.

Tov. Mihailov !

Rog trimite textul proiectului de mai jos tuturor membrilor Biroului Politic, după care îmi va fi restituit.

Propun ca Biroul Politic să adopte o hotărîre cu următorul conținut :

Biroul Politic atrage atenția C.C. al P.C. din Ucraina asupra faptului că realizarea integrală, în proporție de 100%, a planului colectărilor de produse alimentare în Ucraina prezintă o importanță vitală pentru R.S.F.S.R. De asemenea livrarea a 57 000 000 de puduri pentru nevoile ei. Biroul Politic cere să se ia imediat măsuri energice în vederea realizării acestui obiectiv și să i se comunice toate hotărîrile adoptate.

De două ori pe lună se vor comunica telefonic date totalizatoare sumare cu privire la mersul colectărilor și la expedierea de produse alimentare în R.S.F.S.R.

Lenin

Scris la 9 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

REZOLUŢIE PUSĂ PE O SCRISOARE A LUI G. V. CICERIN[108]

Se va trece pe ordinea de zi a *Biroului Politic.*

Cred că propunerea trebuie acceptată, dacă *putem primi* medicamente fără să ni se pună condiţii inacceptabile.

12/XI

Lenin

Scris la 12 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA RELAŢIILE DINTRE ORGANELE DE PARTID ŞI CELE JUDICIARE ŞI DE ANCHETĂ PENALĂ [109]

CĂTRE V. M. MOLOTOV

1

Tov. Molotov ! Cum se prezintă această problemă ?

§§ *4* şi *5* sînt, cred eu, *dăunătoare.*

Rog restituie-mi documentul anexat, împreună cu un scurt aviz din partea d-tale.

Lenin

14/XI.

Scris la 14 noiembrie 1921

2

19. XI. 1921

Tov. Molotov !

Problema va fi supusă Biroului Politic.

Este în genere greşit ca asemenea probleme să fie soluţionate de Biroul Organizatoric : este vorba aici de o problemă pur politică, esenţialmente politică.

Şi ea trebuie soluţionată altfel.

Rog cere secretarei să bată la maşină pe o singură foaie de hîrtie rezoluţia *veche* şi cea *nouă.*

(1) Socot că § 4 trebuie abrogat, iar

(2) responsabilitatea *judiciară* a comuniştilor trebuie mărită.

(3) „Aprecierea" comitetului de partid trebuie să fie admisă *numai* cu condiţia sesizării organelor centrale şi a *verificării de către C.C.C.*

Lenin

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

ÎN LEGĂTURĂ CU PROIECTUL DE DECRET „CU PRIVIRE LA PEDEPSIREA DENUNŢĂRII CALOMNIOASE“ [110]

Propun ca proiectul să fie completat cu dispoziţii în sensul majorării pedepsei,

α) prevăzîndu-se şi minimul pedepsei (un anumit număr de ani) ;

β) pentru declaraţii *scrise* sau răspunsuri vădit mincinoase (sau, în anumite condiţii, pentru refuzul de a răspunde), după exemplul delictului de Meineid * în Germania, dar fără Eid **.

Lenin

Scris între 14 şi 24 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

---

* — sperjur. — *Nota trad.*
** — jurămînt. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE DECRET „CU PRIVIRE LA DESFIINŢAREA GRATUITĂŢII ZIARELOR"

Trebuie ori completat cu o serie de §§ privind controlul *(s e v e r)* al gratuităţii,

ori să se prevadă în acest scop întocmirea unor instrucţiuni speciale (un § în acest sens) [111].

Lenin

15/XI

Scris la 15 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PREFAŢĂ LA BROŞURA „CU PRIVIRE LA PROBLEMA NOII POLITICI ECONOMICE (DOUĂ ARTICOLE VECHI ŞI O POSTFAŢĂ ŞI MAI VECHE)" [112]

În primăvara anului 1919 am avut prilejul să ţin un referat în faţa muncitorilor din Petrograd. Ca de obicei, referatul a fost stenografiat. Şi, ca de obicei, a fost stenografiat foarte prost ; sau poate să nu fi fost stenografiat chiar atît de prost, ci eu să fi vorbit prost, ca de obicei. Prost stenografiat sau prost expus, referatul, ca de obicei, a fost publicat.

Ştiind şi simţind prea bine ce va să zică acest „prost" şi ce va să zica acest „ca de obicei", am trimis imediat tovarăşilor din Petrograd următoarea „postfaţă" la referatul meu (care a apărut, dacă nu mă înşală memoria, sub titlul „Succesele Puterii sovietice şi dificultăţile ei" *) :

„POSTFAŢA

Corectînd cu multă trudă stenograma cuvîntării mele, mă văd nevoit să adresez o mare rugăminte tuturor tovarăşilor care vor să noteze cuvîntările mele pentru presă.

Rugămintea mea este să nu se bazeze niciodată nici pe înregistrarea stenografică, nici pe vreo altă înregistrare a cuvîntărilor mele, niciodată să nu caute cu tot dinadinsul să le înregistreze, să nu publice niciodată înregistrări ale cuvîntărilor mele.

În loc de înregistrări ale cuvîntărilor mele, sa publice, daca e nevoie, relatări asupra lor. Am văzut în ziare rela-

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 38, Bucureşti, Editura politică, 1966, ediţia a doua, p. 39—73. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

tări satisfăcătoare asupra cuvîntărilor mele. Dar n-am văzut niciodată o înregistrare cît de cît satisfăcătoare a lor. N-aş putea spune de ce anume se întîmplă aşa : din cauză că vorbesc eu prea repede, din cauză că în cuvîntările mele frazele nu sînt construite corect sau din cine ştie ce altă cauză, dar faptul rămîne fapt. N-am văzut niciodată o înregistrare satisfăcătoare a cuvîntărilor mele, nici stenografică, nici de alt fel.

Mai bine o relatare bună asupra unei cuvîntări decît o înregistrare proastă a ei. De aceea rog să nu se publice niciodată înregistrări ale cuvîntărilor mele. 17.IV.1919. *N. Lenin*".

Această postfaţă am trimis-o tovarăşilor din Petrograd cu următorul postscriptum : „Rog mult pe tovarăşii din Petrograd să tipărească cele de mai jos ca *prefaţă* sau ca *postfaţă* la cuvîntarea mea, chiar şi cu caracterele cele mai mici. 17. IV. *Lenin*".

Cititorul vede cu cîtă precauţie, aproape pe un ton umil, i-am rugat pe tovarăşii din Petrograd să tipărească, „chiar şi cu caracterele cele mai mici", aceste cîteva rînduri. Ca de obicei, tovarăşii din Petrograd — în frunte cu tov. Zinoviev — ...ca să folosesc o expresie eufemistică ...m-au „păcălit". Ca de obicei, tovarăşilor din Petrograd le place foarte mult să-şi afirme cu orice preţ autonomia şi independenţa, mergînd pînă într-acolo încît nu îndeplinesc ruga unui autor, ceea ce constituie o obligaţie pentru toţi oamenii, tovarăşi şi cetăţeni, din toate ţările şi din toate republicile, chiar şi din cele sovietice (cu excepţia independentului Petrograd). Văzînd eu că tovarăşii din Petrograd nu mi-au ascultat ruga, m-am plîns amar tovarăşului Zinoviev, care, ca de obicei, mi-a răspuns : „Faptul e consumat, nu mai putem îndrepta nimic ; în afară de asta, cum să fi publicat o postfaţă în care dumneata îţi *ponegreşti* broşura ?". După cum vedeţi, la... „independenţă" s-a mai adăugat un mic vicleşug, şi aşa am fost prostit de-a binelea.

De curînd istoria cu cuvîntările prost rostite sau (poate că „şi") prost stenografiate s-a repetat iar : este vorba de cuvîntările pe care le-am ţinut la cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică şi la con-

www.dacoromanica.ro

ferința organizației guberniale de partid Moscova *. Avînd o amară experiență, m-am hotărît ca de data asta să fiu mai puțin „servil". Am găsit în arhiva mea vechea prefață scrisă de mine la 17.IV.1919 și o public ca prefață la cele două articole ale mele. Din motivele mai sus arătate, nu mai retipăresc cele două cuvîntări despre care am vorbit.

Adevărul va triumfa pînă la urmă : mai bine mai tîrziu decît niciodată. Și el va triumfa sub mai multe aspecte : atît în sensul că tovarășii din Petrograd își vor găsi pedeapsa, deși una prea mică, față de vina lor pentru excesul lor de „independență" și pentru viclenie, cît și în sensul că acum publicul cititor va afla în sfîrșit exact, limpede și concret cît de defectuos se stenografiază cuvîntările mele ; și în sensul că cei pe care îi interesează considerațiile mele într-o problemă din domeniul „noii noastre politici economice", una dintre cele mai importante probleme ale momentului, vor avea textul exact a ceea ce am vrut să spun în realitate și am și spus.

N. Lenin

16. XI. 1921

Publicat pentru prima oară în 1930—1931, în ed. a 2-a și a 3-a ale Operelor lui V. I. Lenin, vol. XXVII

Se tipărește după șpaltul corectat de V. I. Lenin

* Vezi volumul de față, p. 157—177, 195—214. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

O CARTE SCRISĂ CU TALENT

Este vorba de cartea „Douăsprezece cuţite în spatele revoluţiei", Paris, 1921, a lui Arkadi Avercenko, un albgardist cuprins de furie paroxistică. Este interesant de remarcat că ura clocotitoare a născut părţi puternice şi altele extrem de slabe în această carte, scrisă de altfel cu mult talent. Cînd autorul tratează în schiţele sale teme pe care nu e stăpîn, valoarea lor artistică e scăzută. De pildă, schiţa în care arată pe Lenin şi pe Troţki la ei acasă. E mult venin în ea, numai că nu aduce cu realitatea, prea amabile cetăţene Avercenko! Vă asigurăm că Lenin şi Troţki au o mulţime de defecte de tot soiul, prin urmare şi în viaţa de familie. Numai că pentru a le descrie cu talent trebuie să le ştii. Iar dv. nu le ştiţi.

În schimb, o mare parte a cărţii este consacrată unor teme pe care Arkadi Avercenko le cunoaşte admirabil, le-a trăit, le-a simţit şi a meditat asupra lor. Astfel sînt zugrăvite, cu un talent remarcabil, impresiile şi stările sufleteşti ale unui reprezentant al vechii Rusii, Rusia moşierilor şi a fabricanţilor, Rusia celor avuţi, sătui şi ghiftuiţi. Întocmai aşa privesc revoluţia reprezentanţii claselor conducătoare. Ura înverşunată de care e stăpînit Avercenko face ca unele dintre bucăţile sale — ba chiar cea mai mare parte dintre ele — să fie foarte reuşite. Găsim în carte schiţe pur şi simplu excelente, cum este bunăoară „Iarba strivită de cizme", în care este înfăţişată psihologia unor copii care au trăit şi trăiesc războiul civil.

www.dacoromanica.ro

Adevăratul patos al autorului se dezlănţuie însă numai atunci cînd ne vorbeşte de mîncare. Cum mîncau bogaţii în vechea Rusie, ce aperitive consumau ei la Petrograd — ba nu la Petrograd, ci la Petersburg — în schimbul a 14 ruble şi jumătate sau a 50 de ruble etc. Toate astea sînt descrise de el cu multă voluptate, căci sînt lucruri pe care le ştie bine, ca unul care le-a trăit şi le-a simţit. Aici nu face el nici o greşeală. În acest domeniu, el dovedeşte competenţă şi o sinceritate ieşită din comun.

În ultima bucată, „Cioburile din ceea ce a fost făcut ţăndări", apar în Crimeea, la Sevastopol, un fost senator, care altădată „era bogat, generos şi avea întinse relaţii", iar „acum e salahor la un depozit de artilerie, unde descarcă şi sortează obuze", şi fostul director „al unei mari uzine metalurgice, socotită prima în cartierul Vîborg, care acum e vînzător la un magazin de consignaţie, iar în vremea din urmă a dobîndit chiar o anumită experienţă în evaluarea capoatelor de damă uzate şi a urşilor de pluş depuşi la magazin".

Cei doi bătrîni îşi amintesc de vremurile de altădată, de serile petersburgheze, de străzile şi teatrele oraşului şi, negreşit, de ce se putea mînca la „Medved", „Viena" şi „Malîi Iaroslaveţ" etc. Şi ei îşi întrerup din cînd în cînd firul amintirilor ca să exclame: „Ce le-am făcut? Pe cine n-am lăsat să trăiască?"... „Cu ce îi stinghereau toate astea?"... „Ce-au avut cu Rusia?"...

Arkadi Avercenko nu poate înţelege ce. Muncitorii şi ţăranii, după cît se vede, înţeleg toate astea fără nici o greutate şi fără să aibă nevoie de explicaţii.

Unele nuvele, după părerea noastră, merită să fie reproduse. Talentul trebuie încurajat.

„Pravda" nr. 263 din 22 noiembrie 1921
Semnat: N. Lenin

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CĂTRE COMISIA ECONOMICĂ A C.C.P.

23. XI. 1921

Tovarăşului L. B. Kamenev
În copie, tov. Hinciuk

Ieri C.C.P. a transmis comisiei dv. problema contractului cu Steinberg [113]. Astăzi, în „Izvestiia", Gorski afirmă că la 100 000 kg de zaharină Steinberg va cîştiga 194 de *miliarde* de ruble sovietice (pe el kilogramul îl va costa 600 000 de ruble, adică întreaga cantitate de 100 000 kg îl va costa 60 000 de milioane = *60 de miliarde*, iar profitul va fi de 194 : 60 = 323%).

Dacă calculele lui Gorski sînt exacte, profitul e enorm. Dacă nu mă înşel, R.S.F.S.R. are dreptul la o parte din supraprofit, socotind ca atare tot ce depăşeşte 250% profit ?

Nu s-ar putea

(1) să ne mai tocmim cu el, cerîndu-i să ne dea o cotă specială din supraprofit, care poate fi evaluat la 100 sau 200% ?

(2) să asigurăm în mod expres oamenilor noştri (îndeosebi celor de la Uniunea centrală a cooperativelor de consum) posibilitatea de *a învăţa* metodele de organizare a comerţului ?

(3) să ne asigurăm în mod expres dreptul de a rezilia contractul cît mai devreme, *în momentul în care* noi, nepricepuţii, vom fi învăţat meşteşugul de la cei pricepuţi ?

www.dacoromanica.ro

Contractul, socot eu, *trebuie* totuşi încheiat, după ce ne vom fi tocmit de o sută de ori şi vom fi verificat totul de o sută de ori, căci nepriceputul *trebuie* să plătească scump învăţătura.

Vă rog să-mi răspundeţi.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROPUNERI PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Spre a fi supuse la vot (prin consultare succesivă)

26. XI. 1921

Tov. Molotov ! N-ai putea încerca să obţii telefonic o hotărîre a Biroului Politic în următoarele două probleme :

1) Sokolnikov să fie numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanţe şi membru al Comisiei financiare, *cu condiţia* ca el să rămînă *preşedintele Biroului pentru problemele Turkestanului* şi să fie obligat *să plece* acolo ori de cîte ori va fi nevoie pînă la normalizarea situaţiei. (Dacă această propunere nu va întruni majoritatea voturilor, voi fi nevoit s-o pun în discuţia întregului Birou Politic.)

2) În şedinţa de azi a Biroului Politic, după discuţii sumare a fost respinsă o propunere făcută de mine [114] şi eu am consimţit s-o retrag. Acum însă văd că m-am pripit şi de aceea o reînnoiesc :

Biroul Politic dispune ca 1) Peatakov, 2) Ruhimovici, 3) Bogdanov (sau adjunctul său Smilga) să-i prezinte în termen de două săptămîni un plan (sau regulament sau teze) pentru reglementarea relaţiilor dintre comisiile economice guberniale şi marile întreprinderi situate pe teritoriul respectivelor gubernii şi direct subordonate forurilor centrale de la Moscova.

www.dacoromanica.ro

[Singuri nu putem elabora un asemenea document. Problema e de interes *general.* Va trebui să consultăm *toate* comisariatele. Trebuie luate măsuri pentru elaborarea lui grabnică. Se va începe cu Comisia economică gubernială Doneț.]

Lenin

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE A. D. ŢIURUPA CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.E.C. DIN RUSIA ŞI CU UN BILET ADRESAT MEMBRILOR BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

28/XI.

Tov. Ţiurupa ! Am următorul plan :

Pe lîngă postul de vicepreşedinte al C.M.A., deţinut de Rîkov (cu drept de vot deliberativ în C.C.P.), se creează — cu drepturi similare — postul de al doilea vicepreşedinte al C.M.A. În acest post va fi numit Ţiurupa, care va fi eliberat din funcţia de comisar al poporului pentru aprovizionare.

Drepturile acestor doi vicepreşedinţi : vot deliberativ în C.C.P. şi *C. M. A.* ; în lipsa preşedintelui prezidează şedinţa ; ei au de asemenea *toate* drepturile de care dispune preşedintele C.C.P. în ceea ce priveşte participarea la şedinţele tuturor colegiilor şi instituţiilor şi (printre altele) dreptul de a da comisarilor poporului şi membrilor colegiilor lor etc. (cu ştirea celor dintîi) indicaţii cu putere obligatorie în ceea ce priveşte munca lor practică *pe linia îndrumării şi coordonării* activităţii comisariatelor economice.

Aşa concep eu hotărîrea oficială a *C.E.C. din Rusia* [115].

Sarcina este aceea de a coordona efectiv, de a ridica şi îmbunătăţi *activitatea economică* în ANSAMBLU, în special *în legătură cu Banca de stat* (comerţul) şi cu *Comisia de stat a planificării şi prin intermediul lor.*

Vicepreşedinţii trebuie să-şi propună să cunoască *personal* activitatea şi însuşirile tuturor comisarilor poporului de la departamentele economice şi ale *tuturor membrilor* colegiilor acestora, precum şi activitatea şi

www.dacoromanica.ro

însuşirile unei serii de (10—100) lucrători cu funcţii de conducere pe plan local şi regional din acest domeniu.

Ei vor participa *personal* la şedinţele *importante* ale colegiilor respectivelor comisariate, Comisiei de stat a planificării, Băncii de stat, Uniunii Centrale a cooperativelor de consum *ş.a.m.d.* şi vor verifica *personal*, la alegerea lor, activitatea lucrătorilor care deţin funcţii *deosebit de importante* sau de un interes deosebit de actual.

Pentru cîtă vreme se înfiinţează aceste posturi, „asta rămîne de văzut" : poate pentru 3—4 ani, poate pentru 30 !

Unul dintre obiectivele urmărite : formarea unor cadre de inspectori-instructori cu înaltă calificare, care să verifice şi să *organizeze* întreaga activitate economică în toate instituţiile economice centrale şi locale.

Vicepreşedinţii îşi desfăşoară activitatea *prin intermediul aparatului* comisariatelor existente, avînd ca organ *propriu* numai *secretariatul general* al *C.M.A.* (4—5 secretari generali ai C.M.A., cu 1—2 adjuncţi şi 1—2 secretari pentru fiecare adjunct).

Secretarii generali ai C.M.A., adjuncţii lor şi secretarii formează aparatul unitar şi *unic* al *C.M.A.* şi al celor doi vicepreşedinţi ai *C.M.A.*

Rog să-mi dai răspuns pînă MIERCURI cel mai tîrziu. *Restituie-mi scrisoarea de faţă.*

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Către membrii Biroului Politic : rog pe toţi membrii Biroului Politic să citească acest *proiect* de plan, la care şi-a dat acordul A. D. Ţiurupa. Vreau să-l discutăm mîine, 1.XII., în Biroul Politic.

30. XI. *Lenin*

Scris la 28 şi 30 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară, parţial, în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

NOTĂ CĂTRE I. V. STALIN ŞI PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA CONSTITUIREA FEDERAŢIEI REPUBLICILOR TRANSCAUCAZIENE [116]

28/XI.

Tovarăşe Stalin ! Sînt de acord cu dv. în punctele principale. Dar cred că trebuie să formulăm puţin altfel.

1) Să se considere că o federaţie a republicilor transcaucaziene este întru totul justă din punct de vedere principial şi trebuie constituită neapărat, dar este încă prematur ca ea să fie înfăptuită practic imediat, cu alte cuvinte este nevoie de o anumită perioadă de timp pentru a fi discutată, popularizată şi înfăptuită de jos prin intermediul Sovietelor ;

2) să se propună Comitetelor Centrale din Gruzia, Armenia şi Azerbaigean (prin Biroul din Caucaz) să pună mai pe larg în discuţia partidului şi a *maselor de muncitori şi ţărani* problema federaţiei, să desfăşoare o propagandă energică *în favoarea* ei şi *să supună* această problemă *spre aprobare* congreselor Sovietelor din fiecare republică ; în cazul cînd întîmpină o opoziţie puternică, să se raporteze precis şi la timp Biroului Politic al C.C. al P.C. din Rusia.

Lenin

Scris la 28 noiembrie 1921

Publicat parţial pentru prima oară în 1923, în „Congresul al XII-lea al P.C. (b) din Rusia", 17—25 aprilie 1923. Procesele-verbale, Moscova ed. R.I.O. a C.E.C. din Rusia

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA PRIMUL CONGRES AGRICOL DIN GUBERNIA MOSCOVA 29 NOIEMBRIE 1921 [117]

Tovarăşi, permiteţi-mi înainte de toate să aduc congresului dv. salutul Consiliului Comisarilor Poporului. Regret foarte mult că nu am posibilitatea să prezint la acest congres un raport amplu, aşa cum s-ar fi cuvenit, şi nici să particip la lucrările lui spre a putea asculta rapoartele, şi în special cuvîntul delegaţilor de pe teren, care lucrează nemijlocit în agricultură, sînt direct interesaţi în ridicarea ei şi au posibilitatea de a da valoroase indicaţii practice. De aceea va trebui să mă limitez ca pe lîngă acest mesaj de salut să arăt pe scurt importanţa deosebită a lucrărilor congresului dv.

Ştiţi cu toţii, tovarăşi, că problema fundamentală pe care întreaga situaţie a pus-o printre problemele primordiale ale politicii interne şi externe a republicii noastre este aceea a redresării economiei în general şi a agriculturii în primul rînd. Sînt toate indiciile că în masa ţărănimii se produce acum, după anii grei ai războiului imperialist şi ai victoriosului război civil, o cotitură radicală. Conştiinţa faptului că nu se mai poate gospodări ca mai înainte a pătruns adînc în masele ţărăneşti. În faţa noastră stă acum sarcina fundamentală de a face ca realizările obţinute pînă acum de un mic număr de ţărani, cunoştinţele care cu ajutorul ştiinţei agronomice, slab dezvoltată la noi, se răspîndesc încă insuficient în masele ţărăneşti să devină cu adevărat bunul a zeci de milioane de ţărani. Există o serie întreagă

www.dacoromanica.ro

de indicii că năzuinţa de a reorganiza gospodăria, de a ridica nivelul agriculturii este astăzi mai profundă, mai larg răspîndită şi mai vie ca oricînd în rîndurile ţărănimii, şi trebuie să obţinem ca congrese agricole cum e cel de faţă să se ţină cît mai des, iar rezultatele lor să aibă urmări practice într-un viitor cît mai apropiat.

Cea mai mare calamitate care s-a abătut asupra noastră în acest an este foametea, care a lovit o serie întreagă de gubernii, este seceta, care, după cît se pare, ne poate ameninţa iarăşi, dacă nu chiar la anul, apoi nu mai departe decît în anii următori. Asta face ca problema fundamentală care se pune nu numai în faţa agriculturii, ci şi în faţa întregii noastre economii să fie aceea de a obţine cu orice preţ o serioasă şi imediată îmbunătăţire şi redresare efectivă a agriculturii, ceea ce se poate realiza numai în cazul cînd în masa ţăranilor va pătrunde conştiinţa necesităţii de a redresa agricultura. Pentru a birui foametea şi a obţine o ridicare reală a gospodăriei ţărăneşti, este necesar ca îmbunătăţirile, care au şi început să se aplice pe scară largă, să fie extinse în toate guberniile fără excepţie. Activitatea unui număr mic de agronomi, care e infim în comparaţie cu întreaga masă a ţărănimii, nu poate fi eficientă dacă nu se apropie de sarcinile practice ale agriculturii. Congrese ca cel de faţă trebuie să se ţină în toate guberniile şi să-şi exercite înrîurirea asupra maselor ţărăneşti. Aceasta este acum, aş putea spune, o necesitate politică, deoarece, pe măsură ce situaţia noastră internaţională se îmbunătăţeşte, toate problemele politice se orientează într-o singură direcţie : ridicarea cu orice preţ a productivităţii muncii în agricultură. Ridicarea productivităţii muncii în agricultură va avea ca urmare o îmbunătăţire a activităţii industriei şi o îmbunătăţire a aprovizionării gospodăriei ţărăneşti cu toate obiectele necesare pentru consumul personal, ca şi cu unelte de producţie, cu maşini, fără care nu se poate asigura traiul maselor muncitoreşti-ţărăneşti.

Tovarăşi, dv. aţi ascultat aici raportul tov. Osinski asupra politicii economice generale şi, după cum mi s-a comunicat, raportul tov. Meseaţev asupra problemelor or-

www.dacoromanica.ro

ganizării teritoriului. Repet încă o dată că deosebit de prețioase vor fi pentru noi propunerile practice pe care le vor face cei ce lucrează direct în agricultură, reprezentanții gospodăriei țărănești. Deosebit de importantă și de prețioasă este pentru noi experiența pe care o aduceți cu dv. și care va fi accesibilă masei celei mai largi. Gubernia Moscova se află în această privință într-o situație aproape excepțională, pentru că țăranilor de aici le este înlesnită posibilitatea de a face schimb de experiență cu reprezentanții instituțiilor centrale și cu agronomii, așa încît lucrările congresului și rezultatele lui vor avea o importanță care va depăși cu mult hotarele acestei gubernii. Cel mai mare pericol ar fi slăbirea legăturilor cu știința agronomică, și de aceea e necesar ca agricultorii din gubernia Moscova, țăranii de aici să vadă în experiența lor și în îmbunătățirile obținute de ei în agricultură doar niște primi pași pe această cale și să le facă cunoscute întregii țărănimi. Iată de ce aș vrea să vă atrag atenția că e necesar nu numai ca experiența dv. și concluziile la care veți ajunge aici să vă ajute să faceți noi pași în gospodăria voastră, ci și ca ele să fie împărtășite țărănimii din cele mai îndepărtate gubernii.

Toate problemele ridicate aici, problema otruburilor *, într-un cuvînt toate problemele legate de organizarea teritoriului, prezintă importanță pentru cercuri mult mai largi, și de aceea este deosebit de prețios, în special pentru noi, reprezentanții centrului, să aflăm părerea dv. asupra lor. Ne propunem să examinăm aceste probleme în lumina experienței practice. Principalul este ca masa noastră țărănească să înțeleagă necesitatea îmbunătățirii gospodăriei țărănești și ca dv. să dezbateți sub toate aspectele realizările practice care au fost obținute. Noi vom lua în considerație tot ce veți spune dv. aici și la adoptarea măsurilor practice vom ține seama de experiența dv. Repet încă o dată că e necesar ca această experiență a dv. să devină cu-

* — *otrub* — lot tăiat din pămîntul obștii și dat în proprietate individuală țăranului. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

noscută în guberniile cele mai îndepărtate. Iată ce este deosebit de important în lucrările dv.

În încheiere ţin să vă transmit încă o dată salutul Consiliului Comisarilor Poporului şi să vă urez mult succes în lucrările congresului dv. (A p l a u z e.)

O scurtă relatare a apărut în „Pravda" nr. 270 din 30 noiembrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime după stenogramă, confruntată cu textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

AMENDAMENT LA PROPUNERILE DE ÎNFIINŢARE A UNEI COMISII PENTRU STABILIREA FONDURILOR DE SALARII [118]

Propun următorul amendament :

la § II (1), începutul să fie modificat astfel : „*Comisia tarifară*, înfiinţată prin hotărîrea C.C.P. din 10/XI (Kamenev, Şmidt, Preobrajenski), va fi menţinută cu însărcinarea de a controla activitatea Comisiei pentru stabilirea fondurilor de salarii... (mai departe urmează textul propus)... Tarifele nu pot fi majorate fără aprobarea *Camisiei tarifare*".

29/XI.

Lenin

Scris la 29 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCHIȚA UNUI PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA CEKA[119]

1 : restrîngerea competenței
2 : se va restrînge și mai mult dreptul de a aresta
3 : termenul < 1 lună
4 : se va lărgi competența tribunalelor sau numai ele să aibă competență
5 : denumirea
6 : se va interveni la *C. E. C.* pentru adoptarea unui decret cu privire la reducerea considerabilă a pedepselor.

Scris la 1 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA TACTICA DE FRONT UNIC [120]

a) Se aprobă linia preconizată de Zinoviev, Radek şi Buharin, şi anume ca partidele din Internaţionala Comunistă să facă în ţările lor propuneri pentru acţiuni comune cu muncitorii din Internaţionala a II-a. În termen de două zile, tovarăşii de mai sus vor întocmi în acest sens un proiect de rezoluţie care va fi trimis membrilor Biroului Politic.

b) Biroul Politic îl însărcinează pe tov. Buharin să scrie şi să-i prezinte un articol care să rezume experienţa P.C. din Rusia în ceea ce priveşte lupta dintre bolşevici şi menşevici şi acordurile intervenite între ei.

Scris la 1 decembrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

NOTE ÎN LEGĂTURĂ CU ISTORIA P.C. DIN RUSIA

SCRISOARE CĂTRE N. I. BUHARIN

Tov. Buharin !

În legătură cu tema pe care ţi-a încredinţat-o astăzi C.C., îţi trimit notele mele. Reflectînd asupra acestei teme, am schiţat următorul plan :

(α) enumerarea *obiectelor* de discuţie, de divergenţă şi de sciziune.

(β) perioadele de sciziune alternează cu perioadele de unitate.

(γ) perioadele în care majoritatea o aveau menşevicii au alternat cu perioade în care majoritatea o aveau bolşevicii (n-ar putea fi reprezentate printr-o diagramă ?)

Scrie-mi care este părerea d-tale.

Lenin

1. XII.

Poate le foloseşti ca o *canava* pe care să-ţi alcătuieşti articolul ? Sau ceva în genul acestor puncte ?

ENUMERAREA (CRONOLOGICĂ) *A OBIECTELOR DE DIVERGENŢĂ*

1903. X. Problema organizatorică : § 1 al Statutului.

1904. „Campania zemstvelor".

1905. V. Atitudinea faţă de revoluţie, faţă de lupta grevistă, faţă de insurecţia armată.

1905. VIII. Boicotarea Dumei de stat sau participarea la Dumă ?

1905. X.

1905. XII. Insurecţia.

www.dacoromanica.ro

1906. I—III. Boicotarea Dumei sau participarea la Dumă ?
1906. IV—V. Atitudinea faţă de Duma I.
1906. VII. Atitudinea faţă de insurecţia armată.
„ . IX. „ „ „ lupta de partizani.
1907a I—III. Alegerile în Duma a II-a : bloc de stînga sau bloc cu cadeţii ?
1907. IV. Duma a II-a.
1909—1910. Lichidatorismul.
1911. Plenara C.C.
Unitate sau sciziune ?
1912. Sciziune. (Lichidatorismul.)
1913. „Frenezia grevelor" etc.
1913. Atitudinea faţă de Duma a III-a *.
1914. Atitudinea faţă de războiul imperialist.
1917. II—III. Atitudinea faţă de revoluţia din februarie.
1917. V. Guvernul de coaliţie.
1917. VII. Primul congres al Sovietelor **.
1917. IX. Kornilovismul şi Consfătuirea democratică.
1917. X.
Puterea sovietică
teroarea
pacea de la Brest
comploturile şi războiul civil.
1918. Războiul civil. Atitudinea menşevicilor.
1919. „ „ „ „
1920.
1921.

Lupta bolşevicilor împotriva menşevicilor :

(alternarea raportului cifric)

1903. *Congresul* $\frac{20}{24}$ 44 de voturi (partid unic).

* Este vorba, probabil, de Duma a IV-a. — *Nota red.*
** Primul congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor a avut loc la 3—24 iunie (16 iunie—7 iulie) 1917. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

1905. Două congrese. *Za* (Zirka) (două partide).

1906. Congresul de la Stockholm. Exact (numărul voturilor) un partid *unic.*

1907. Congresul de la Londra. Exact (numărul voturilor) un *partid unic.*

(Fracţiunile în Dumele de stat).

1911—1912. *Subscripţiile muncitoreşti* (din culegerea despre lichidatorism) [121] (unul şi două partide).

1917. VI. Primul Congres general al Sovietelor din Rusia.

1917. XI. { 1½ (?) milioane. *Alegerile în Adunarea constituantă*
{ 9 milioane.

1 ½ milioane
9 milioane

Scris la 1 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1924 în revista „Bolşevik" nr. 7—8

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

2/XII.

Către membrii Biroului Politic

Acum, după ce am citit în întregime platforma „Noi sîntem adepţi ai colectivismului" (noi, adică vperediştii, bogdanoviştii, proletcultiştii etc.) [122], am ajuns la concluzia definitivă că e fără doar şi poate util şi necesar *s-o tipărim* în broşură, într-un tiraj de 2 000—3 000 de exemplare, însoţită de o critică *amănunţită* şi de un articol cu privire la atitudinea politică a lui Bogdanov în 1917 etc.

Propun ca această broşură să fie comandată *cîtorva autori* şi să apară sub redacţia lui Buharin, care va repartiza subiectele între autori, se va îngriji ca manuscrisele să fie gata în termen de două săptămîni şi *va prezenta textul în şpalt Biroului Politic.* Broşura este necesară şi pentru *străinătate.)*

1) Circularele C.C. cu privire la Proletcult.
2) „Noi sîntem adepţi ai colectivismului".
3) Articolul lui Buharin din „*Pravda*".
4) Alte cîteva articole de analiză a platformei.

Lenin

Scris la 2 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.M.A. CU PRIVIRE LA COMISIA PENTRU FOLOSIREA RESURSELOR MATERIALE [123]

a) Proiectul Comisiei de stat a planificării va fi luat drept bază ; în termen de o săptămînă, C.S.P. va prezenta proiectul refăcut, cu modificările cerute la §§ 2 şi 3, precum şi rezultatele lucrărilor prevăzute la § 5.

Scris la 2 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CU PRIVIRE LA FOLOSIREA „LEGĂTURII VII"[124]

Tovarăşilor Enukidze, Karpinski, Dzerjinski, Zaluţki, Mihailov, Molotov

Dragă tovarăşe,

Din practica Biroului de sesizări al Consiliului Comisarilor Poporului reiese că în cazuri deosebit de grave şi de urgente este indicat să se recurgă la folosirea „legăturii vii", adică să se apeleze *personal* la membri de partid cu suficientă autoritate în respectivele localităţi. Prin aceasta se evită pe cît posibil tărăgăneala inerentă obişnuitelor căi ierarhice, iar eficacitatea intervenţiei forurilor centrale creşte.

Drept exemplu poate servi afacerea terorismului „cuibului" de chiaburi strecuraţi în organele de stat şi în organizaţiile de partid din noul judeţ Elanskoe, gubernia Saratov. Apelînd într-un asemenea mod „tovărăşesc" la împuternicitul Cekăi din regiunea Volgăi, am reuşit să căpătăm *în termen de 10 zile* o telegramă de răspuns în care se arăta că „s-au luat toate măsurile pentru descoperirea celor vinovaţi". Rezultate similare au fost obţinute şi în alte cazuri.

Dar extinderea aplicării acestei metode presupune o suficientă cunoaştere a cadrelor de lucrători cu munci de răspundere din diferite localităţi. De aceea vă rog să întocmiţi de urgenţă şi să trimiteţi pe adresa *Biroului de sesizări al Consiliului Comisarilor Poporului*, Vozdvijenka 4, liste de tovarăşi de nădejde dintre cei mai indicaţi pentru exercitarea unei asemenea „presiuni", tovarăşi cu un stagiu corespunzător dintre membrii comitetelor executive, ai co-

www.dacoromanica.ro

misiilor extraordinare guberniale etc., cîte 1—2 de fiecare gubernie.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

P.S. Trebuie să avem garanţii depline în ceea ce priveşte onestitatea acestor tovarăşi, şi anume : să ni se comunice date cît mai amănunţite cu privire la stagiul lor în partid şi în organele de stat, iar *cîţiva* vechi membri de partid să garanteze *personal* că sînt oameni de o cinste ireproşabilă.

3 XII. — 21

V. Ulianov (Lenin)

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după textul exemplarului dactilografiat, semnat de V. I. Lenin

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU COMERŢUL EXTERIOR, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU FINANŢE, C.E.S. ŞI COMISARIATUL POPORULUI PENTRU ÎNVĂŢĂMÎNTUL PUBLIC

5 decembrie 1921

Către Comisariatul poporului pentru comerţul exterior — tov. Lejava
Către Comisariatul poporului pentru finanţe — tov. Alski
Către C.E.S. — tov. Bogdanov
Către Comisariatul poporului pentru învăţămîntul public — tov. Litkens
tov. Voevodin

La Moscova a sosit tov. Caroti, comunist, reprezentantul casei italiene de filme Cito-Cinema, cu care reprezentanţa noastră din Italia a dus tratative preliminare în legătură cu concesionarea filmării şi cumpărării de filme în Rusia în vederea exploatării lor în Italia.

Drept bază pentru aceste tratative cu tov. Caroti poate servi proiectul de contract propus de el, care oferă largi posibilităţi de a introduce în el modificările necesare.

După cum comunică împuternicitul pentru Italia al Comisariatului comerţului exterior, firma Cito-Cinema este o întreprindere cinematografică italiană serioasă, care e finanţată de Banca de scont a Italiei şi în privinţa căreia trebuie să existe o fişă informativă la Direcţia financiară a Comisariatului comerţului exterior.

Consider această chestiune deosebit de importantă şi *de urgentă*.

Vă rog să desemnaţi imediat o comisie care să examineze propunerile tov. Caroti, să elucideze toate aspectele ches-

www.dacoromanica.ro

tiunii şi să întocmească în acest sens o hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării.

Tov. Voevodin este însărcinat să convoace comisia şi să prezinte referatul la C.M.A. în ziua de miercuri 7 decembrie.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

V. Ulianov (Lenin)

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după exemplarul dactilografiat, semnat de V. I. Lenin

www.dacoromanica.ro

PROPUNERE PENTRU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA [125]

Comisariatul aprovizionării va păstra la conducerea morilor un grup permanent de specialişti (potrivit indicaţiilor C.E.S.) şi va executa, sub controlul C.E.S., programul reparaţiilor necesare la morile mari.

Scris la 5 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

OBSERVAŢII PE MARGINEA TEZELOR CU PRIVIRE LA FRONTUL UNIC

Tov. Zinoviev !

Am citit proiectul de teze şi nu am obiecţii.

Punctul referitor la istoria bolşevismului trebuie completat şi în parte modificat. Este greşit să se spună că sciziunea s-a produs abia în 1910. Trebuie arătat că sciziunile formale dintre bolşevici şi menşevici din primăvara anului 1905 şi din ianuarie 1912 au alternat cu semiunificările şi unificările din 1906 şi 1907 şi apoi din 1910 nu numai datorită necesităţilor luptei, ci şi sub presiunea maselor, care cereau să verifice totul prin propria lor experienţă [126].

Cred că despre aceasta trebuie vorbit, în termeni mai precişi şi mai concreţi, în cuprinsul unei pagini.

6/XII.

Lenin

Scris la 6 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după copia dactilografiată

www.dacoromanica.ro

TEZELE PARTIDULUI COMUNIST FRANCEZ ÎN PROBLEMA AGRARĂ

În legătură *cu tezele în problema agrară*, publicate sub semnătura „C.C. (Le comité directeur) al Partidului Comunist Francez" în nr. 95 al ziarului „La Voix Paysanne" din 19. XI. 1921, pot spune următoarele :

Mi se par absolut juste, corespunzînd hotărîrilor congresului Internaţionalei Comuniste, şi reuşit exprimate ideile principale ale acestor teze, şi anume : (1) necesitatea revoluţiei pentru evitarea unor noi războaie imperialiste ; (2) falimentul ideologiei pacifiste şi wilsoniene ; (3) necesitatea absolută de a elabora în problema agrară „un program de măsuri de trecere" (un programme transitoire) la comunism, adaptate trecerii *liber consimţite* a ţăranilor la socializarea agriculturii şi care să ducă în acelaşi timp la o îmbunătăţire *imediată* a situaţiei majorităţii covîrşitoare a populaţiei rurale, a muncitorilor agricoli şi a micilor ţărani ; (4) *confiscarea* imediată, adică exproprierea fără despăgubire (sans indemnité), atît a pămînturilor necultivate (les terres arables en friche), cît şi a celor cultivate prin munca coloniştilor, a arendaşilor sau a muncitorilor agricoli (les terres mises en valeur par les colons, fermiers ou salariés) ; (5) trecerea acestor pămînturi în mîna tuturor muncitorilor care le cultivă în momentul de faţă, urmînd ca aceştia să formeze „cooperative de producţie" (coopératives de production) în conformitate cu prevederile noii legislaţii agrare ; (6) asigurarea necondiţionată pentru „micii proprietari care-şi cultivă singuri pămîntul" (les petits propriétaires exploitant eux-mêmes) a dreptului de folosinţă permanentă (şi de moştenire) a pămînturilor lor ;

www.dacoromanica.ro

(7) necesitatea de a asigura „continuitatea şi mărirea producţiei" în agricultură („continuité et augmentation de la production") ; (8) necesitatea de a se lua o serie întreagă de măsuri care să contribuie în mod sistematic la „educarea comunistă a ţărănimii" („éducation communiste de la classe paysanne").

Fiind întru totul de acord cu aceste idei de bază ale tezelor, aş avea de făcut doar următoarele observaţii pe marginea tezelor în general :

1. Prima parte a tezelor este consacrată problemei „război sau revoluţie". Aici se spune, printre altele şi pe bună dreptate, că „ultimele evenimente au ucis ideologia pacifistă şi wilsoniană" („les événiments des dernières années ont tué l'idéologie pacifiste et wilsonienne").

Pentru a spulbera total aceste iluzii pacifiste ar fi trebuit, dupa părerea mea, să se vorbească nu numai despre război în general, ci şi despre caracterul special imperialist atît al razboiului din 1914—1918, cît şi al războiului care se pregăteşte astăzi între America şi Japonia, cu participarea probabilă a Angliei şi a Franţei.

Nu încape îndoială că numai revoluţia proletară poate să pună şi va pune capăt negreşit oricăror războaie. Dar ar fi o iluzie pacifistă să credem că revoluţia victorioasă a proletariatului într-o singură ţară, de pildă în Franţa, ar pune capăt dintr-o dată şi în mod sigur oricăror războaie.

Experienţa Rusiei a spulberat în mod concret această iluzie. Această experienţă a arătat că numai prin revoluţie se poate ieşi din războiul imperialist şi că muncitorii şi ţăranii ruşi au cîştigat nespus de mult de pe urma revoluţiei lor, *cu tot războiul civil* care le-a fost impus de capitaliştii din toate ţările. Pe cît de criminale şi de nefaste sînt războaiele reacţionare, şi în special războaiele imperialiste (cum este şi din partea Franţei războiul din 1914—1918, fapt dovedit în mod cît se poate de concret de pacea de la Versailles), pe atît de juste şi de legitime sînt războaiele revoluţionare, adică războaiele duse pentru apărarea claselor oprimate împotriva capitaliştilor, pentru apărarea popoarelor oprimate de imperialiştii din cîteva ţări împotriva opresorilor, pentru apărarea revoluţiei socialiste împotriva invaziilor străine. Cu cît îşi vor da mai bine seama de acest

www.dacoromanica.ro

lucru masele de muncitori şi de ţărani din Franţa, cu atît mai puţin probabile şi de mai scurtă durată vor fi inevitabilele încercări ale capitaliştilor englezi, francezi şi ale altora de a înăbuşi prin război revoluţia muncitorilor şi ţăranilor din Franţa. În Europa de astăzi, după victoria repurtată de Rusia Sovietică asupra *tuturor* ţărilor capitaliste care au sprijinit pe Denikin, Kolceak, Vranghel, Iudenici şi Pilsudski, în Europa de astăzi, cînd prin pacea de la Versailles Germania este sugrumată cu o nemaipomenită neruşinare, războiul civil al capitaliştilor francezi împotriva revoluţiei socialiste victorioase din Franţa nu poate fi decît de foarte scurtă durată şi de o mie de ori mai uşor pentru muncitorii şi ţăranii francezi decît a fost pentru cei ruşi. Este însă absolut necesar să se facă o distincţie netă între războaiele imperialiste, războaie duse pentru împărţirea prăzii capitaliste, pentru sugrumarea naţiunilor mici şi slabe, şi războaiele revoluţionare, duse pentru apărarea împotriva capitaliştilor contrarevoluţionari, pentru scuturarea jugului lor.

Pe baza considerentelor expuse aş socoti mai just ca, în locul celor spuse în tezele cu privire la problema „război sau revoluţie", să se spună cam următoarele :

Evenimentele din ultimii ani au demascat toată minciuna şi toată înşelătoria ideologiei pacifiste şi wilsoniene. Această minciună trebuie dată în vileag o dată pentru totdeauna. Războiul din 1914—1918 a fost un război imperialist, prădalnic, un război reacţionar nu numai din partea Germaniei, ci şi din partea Franţei ; acest lucru a fost arătat în mod deosebit de concret de pacea de la Versailles, mai barbară şi mai umilitoare decît cea de la Brest-Litovsk. În noul război care se pregăteşte între America şi Japonia (sau Anglia) şi care este inevitabil în condiţiile menţinerii capitalismului, Franţa capitalistă va fi atrasă şi ea în mod sigur, deoarece ea este implicată în toate crimele, atrocităţile şi mişeliile imperialiste ale epocii noastre imperialiste. Ori un nou război şi o serie de războaie duse pentru „apărarea" imperialismului francez, ori revoluţia socialistă ; altă alegere nu au muncitorii şi ţăranii din Franţa. Şi capitaliştii contrarevoluţionari nu vor reuşi să-i sperie cu spectrul războiului civil pe care tot ei l-au impus Rusiei Sovietice.

www.dacoromanica.ro

Muncitorii şi ţăranii din Franţa au ştiut să ducă un război legitim, just, revoluţionar împotriva feudalilor lor atunci cînd aceştia au încercat să sugrume marea revoluţie franceză din secolul al XVIII-lea. Muncitorii şi ţăranii din Franţa vor şti să ducă un război tot atît de legitim, de just şi de revoluţionar împotriva capitaliştilor francezi atunci cînd aceştia vor emigra şi vor organiza o invazie străină împotriva republicii socialiste franceze. Muncitorilor şi ţăranilor francezi le va fi cu atît mai uşor să zdrobească pe exploatatorii lor, cu cît *întreaga* Europă, sfîşiată, chinuită şi balcanizată de josnica pace de la Versailles, se va situa — direct sau indirect — de partea lor.

2. Socot eronată afirmaţia făcută în partea următoare a tezelor: „Revoluţia care va avea loc în Franţa (cette révolution que nous devons faire)... va fi oarecum o revoluţie prematură" (sera en quelque sorte une révolution avant terme), ca şi afirmaţia următoare:

„În agricultură, concentrarea proprietăţii enunţată de teoreticienii marxismului nu s-a produs cu regularitate" (La concentration de la propriété annoncée par les théoriciens du marxisme ne s'est pas produite avec régularité dans l'agriculture).

Acest lucru nu-i adevărat. Şi acestea nu sînt ideile lui Marx, nu sînt ideile marxismului, ci ale „teoreticienilor" *pseudo*-„marxismului", care au dus Internaţionala a II-a la ruşinosul ei faliment din 1914. Acestea sînt ideile pseudomarxiştilor, care în 1914 au trecut de partea „propriei lor" burghezii naţionale şi pe care i-a ridiculizat atît de bine, într-un trecut destul de îndepărtat, nimeni altul decît Jules Guesde cînd a scris împotriva lui Millerand că, într-un viitor război pentru împărţirea prăzii capitaliste, viitorii Milleranzi vor fi de partea „propriilor lor" capitalişti.

Marx nu privea în mod simplist şi rectiliniu formele procesului de concentrare în agricultură. Dovadă: volumul al treilea al „Capitalului". Dovadă: articolul lui Engels, scris în ultimul deceniu al secolului trecut, împotriva programului agrar francez din vremea aceea [127]. Marx considera că revoluţia proletariatului va fi „oportună" numai după ce va fi fost expropriat ultimul ţăran. Să lăsăm o asemenea interpretare a ideilor lui Marx pe seama Hyndmanilor,

www.dacoromanica.ro

Renaudelilor, Vandervelzilor şi Südekumilor şi a d-lor Turati şi Serrati.

Sfatul meu este să se renunţe la aceste afirmaţii eronate, inutile şi compromiţătoare pentru comuniştii francezi. Ele nu sînt necesare pentru a demonstra ideea lor fundamentală — importantă şi justă din punct de vedere practic şi teoretic — potrivit căreia aplicarea imediată (l'application immédiate) a comunismului *integral* la condiţiile *micii gospodării ţărăneşti* (şi nu numai în Franţa, ci în toate ţările unde există mica gospodărie ţărănească) ar constitui o *profundă* greşeală.

Ar fi fost mai bine dacă, în locul unor asemenea afirmaţii greşite, s-ar arăta mai pe larg de ce îmbogăţirea ţăranilor francezi din timpul războiului nu va dura mult ; de ce bănişorii agonisiţi de aceşti ţărani în timpul războiului se depreciază ; de ce jugul marilor bănci apasă tot mai greu atît asupra muncitorilor, cît şi asupra ţăranilor din Franţa ; prin ce se exprimă această înăsprire a jugului etc.

3. În teze se arată în continuare că statistica antebelică a stabilit că în Franţa sînt 5 700 000 de gospodării rurale (exploitations rurales), dintre care 4 850 000 de gospodării mici (sub 10 ha) şi 850 000 cu peste 10 ha. Aceste cifre, se spune în teze, arată cît de inegal este repartizat pămîntul în Franţa. „Aceste cifre însă — se spune în teze — nu ne dau nici un fel de idee precisă („mais ils (ces chiffres) ne fournissent aucune précision"...) despre raportul care există între întinderea pămînturilor lucrate de proprietarii lor şi pămînturile care constituie o sursă de profit capitalist" („...sur le rapport qui existe entre l'étendue des terres travaillées par leurs propriétaires et des terres source de profit capitaliste").

În primul rînd, *şi* pămînturile lucrate de proprietarii lor constituie în Franţa (ca şi în orice altă ţară capitalistă) „o sursă de profit capitalist". Ar fi fost mai just din punct de vedere teoretic şi mai util din punct de vedere practic ca în tezele Partidului Comunist Francez să se vorbească despre formele acestui profit în loc să se spună că concentrarea proprietăţii nu s-a produs „cu regularitate" („avec régularité") în agricultură.

www.dacoromanica.ro

În al doilea rînd, este adevărat că statistica agrară franceză este proastă, mai proastă decît cea germană, cea americană, elveţiană sau daneză, şi că nu prezintă date *precise* cu privire la *suprafaţa* pămînturilor pe care se duce o gospodărie capitalistă. Este adevărat şi faptul, menţionat mai departe în teze, că uneori muncitori salariaţi lucrează pămînturile fermelor care au sub 10 ha, iar ţăranii proprietari lucrează uneori pămînturile „fermelor care au 20, 30 ha sau mai mult" („des fermes de 20, 30 hectares et au-dessus").

Dar şi pe baza statisticii agrare franceze poţi să-ţi faci o idee, dacă nu exactă măcar *aproximativă*, despre suprafaţa pămînturilor care se află în exploatare capitalistă. Nu am la îndemînă nici cartea lui Compère-Morel şi nici alte izvoare, dar îmi amintesc că statistica franceză prezintă date cu privire la gospodăriile cu 40 ha şi peste 40 ha. Ar fi fost cît se poate de util să se fi citat aceste date spre a arăta mai concret micilor ţărani francezi ce suprafeţe uriaşe de pămînt au fost acaparate (de la muncitori şi de la ei) de către moşierii şi capitaliştii francezi. Se poate arăta (şi, după părerea mea, trebuie arătat) în tezele agrare mai concret, chiar pe baza cifrelor oferite de statistica agrară franceză (şi pe baza cifrelor date de Compère-Morel pe vremea cînd mai era încă socialist şi nu un apărător al capitaliştilor şi al războiului lor tîlhăresc din 1914—1918 şi al păcii lor tîlhăreşti de la Versailles), cît de mult ar avea de cîştigat imediat, de pe urma revoluţiei proletare majoritatea covîrşitoare a populaţiei rurale din Franţa.

4. Ultima mea observaţie se referă la acele capitole din teze în care se vorbeşte despre necesitatea de a spori producţia agricolă, despre importanţa pe care o au maşinile moderne (les machines modernes), mai ales maşini ca batozele (les batteuses), pluguri cu tracţiune mecanică (les charrues à tracteur) etc.

Toate aceste indicaţii din teze sînt, fără îndoială, juste şi necesare din punct de vedere practic. Cred numai că nu trebuie să ne limităm la ceea ce este cu totul obişnuit pentru tehnica capitalistă şi că ar trebui să facem un pas mai departe. Ar fi trebuit să se spună cîteva cuvinte despre

www.dacoromanica.ro

necesitatea unei electrificări planificate şi complete a Franţei, despre absoluta imposibilitate de a efectua această operă *în folosul muncitorilor şi ţăranilor* fără ca puterea burgheziei să fi fost răsturnată, fără ca proletariatul să fi cucerit puterea. În literatura franceză există destule date în legătură cu importanţa pe care o prezintă electrificarea pentru Franţa. Ştiu doar că o mică parte din aceste date au fost citate într-o lucrare în legătură cu planul de electrificare a Rusiei, editată din însărcinarea guvernului nostru, şi că, după război, pregătirea sub aspectul tehnic a problemei electrificării a avansat mult în Franţa.

După părerea mea, este extrem de important, atît din punct de vedere teoretic, cît şi din punct de vedere practic-agitatoric, să se spună în teze (şi în genere să se vorbească mai mult în literatura comunistă) că tehnica modernă avansată reclamă imperios *electrificarea întregii ţări — şi a unei serii de ţări vecine* — după un plan *unic*; că în prezent un asemenea lucru este pe deplin realizabil; că de pe urma acestui lucru ar cîştiga cel mai mult agricultura şi în special ţărănimea; că, atîta timp cît se menţine capitalismul şi proprietatea privată asupra mijloacelor de producţie, electrificarea întregii ţări şi a unei serii de ţări nu poate fi, în primul rînd, rapidă şi planificată; în al doilea rînd, ea *nu poate fi* înfăptuită *în folosul* muncitorilor şi ţăranilor. În condiţiile capitalismului, electrificarea va face în mod inevitabil ca *jugul marilor bănci* să apese şi mai greu atît asupra muncitorilor, cît şi *asupra ţăranilor*. Încă înainte de război, nu un „marxist îngust" oarecare, ci însuşi Lysis, care astăzi se comportă faţă de capitalişti ca un lacheu patriotard, a demonstrat că Franţa este în realitate o *oligarhie financiară*.

Franţa are minunate posibilităţi de electrificare. În condiţiile victoriei proletariatului în Franţa, de pe urma electrificării efectuate în mod planificat şi fără a ţine seama de proprietatea privată a marilor latifundiari şi a capitaliştilor, va avea *enorm* de cîştigat mai ales *mica ţărănime*. În condiţiile menţinerii puterii capitaliştilor, în mod inevitabil electrificarea nu va fi planificată şi rapidă, şi, dacă în genere

www.dacoromanica.ro

va exista, ea nu va fi decît un nou jug, un nou sistem de înrobire a ţăranilor jefuiţi de „oligarhia financiară".

Iată cele cîteva observaţii pe care le am de făcut pe marginea tezelor franceze în problema agrară, teze, după părerea mea, în general întru totul juste.

N. Lenin

11. XII. 1921

Publicat pentru prima oară în 1922, în revista „Kommunisticeskii Internaţional" nr. 20
Semnat: Un comunist rus

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE CONSILIUL DE PROPAGANDĂ ŞI ACŢIUNE AL POPOARELOR DIN ORIENT [128]

Dragi tovarăşi !

Salut din toată inima apropiata apariţie a organului dv. de presă. Regret mult că starea sănătăţii nu-mi permite să scriu articole pentru el. Sper că ziarul dv. va contribui la atragerea mai rapidă şi mai largă a celor mai buni reprezentanţi ai popoarelor din Orient. De atragerea la viaţa politică a maselor muncitoare din Orient depinde azi în mare măsură soarta întregii civilizaţii occidentale.

Cu cele mai bune salutări şi urări

Preşedintele C.C.P al R.S.F.S.R., *Lenin*

Dictat la telefon după data de 17 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară la 22 aprilie 1957, în ziarul „Pravda" nr. 112

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE P. A. ZALUŢKI, A. A. SOLŢ ŞI CĂTRE TOŢI MEMBRII BIROULUI POLITIC CU PRIVIRE LA CURĂŢIREA RÎNDURILOR PARTIDULUI ŞI LA CONDIŢIILE DE PRIMIRE ÎN PARTID [129]

Către Zaluţki, Solţ şi toţi membrii Biroului Politic

În problema curăţirii rîndurilor partidului, am impresia că faptele publicate dovedesc întru totul marele succes al curăţirii în ansamblu, deşi s-au comis greşeli individuale destul de numeroase. Ca rezultat al conferinţei de partid, trebuie să relevăm, cred, şi un aspect, şi pe celălalt. După părerea mea, nu este cazul să fixăm un termen în vederea unei noi curăţiri, ca să nu ne legăm mîinile.

Aş fi de părere să se stabilească, printr-o hotărîre a conferinţei de partid, condiţii mai severe la primirea în partid : stagiul de candidat să fie de un an şi jumătate pentru muncitori (considerînd muncitor pe cel care a lucrat cel puţin 10 ani din viaţă ca simplu muncitor salariat în marea industrie, iar astăzi lucrează de cel puţin 2—3 ani), iar pentru toţi ceilalţi de 3 ani.

Reducerea la jumătate a acestor termene este admisibilă în cazuri speciale, cînd devotamentul faţă de partid şi fermitatea de comunist sînt pe deplin dovedite şi cînd aceste însuşiri sînt atestate, cu o majoritate de $^4/_5$, de către toate instanţele de partid care au căderea să rezolve problema.

Să se stabilească aceleaşi termene la primirea în rîndurile candidaţilor a celor excluşi din partid cu prilejul actualei curăţiri, dacă ei nu sînt excluşi pe un anumit termen şi dacă nu sînt excluşi pentru fapte infamante.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să arătați această scrisoare a mea tovarășilor celor mai apropiați și, dacă nu va fi greu, să-i comunicați pe scurt Fotievei părerea dv. fie și în felul următor : subliniați în scrisoarea de față punctele cu care sînteți de acord și cele cu care nu sînteți de acord.

Lenin

Dictat la telefon în ziua de 19 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după textul consemnat de secretară

www.dacoromanica.ro

OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE REZOLUŢIE A CONFERINŢEI A XI-A A P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA CURĂŢIREA RÎNDURILOR PARTIDULUI [130]

În legătură cu proiectul de rezoluţie cu privire la curăţirea rîndurilor partidului, întocmit de Zaluţki, aş avea de făcut două observaţii.

1) La capitolul al 3-lea, § a, Zaluţki propune să suspendăm pe timp de 6 luni primirea în partid. Cred că este o propunere greşită. În ce mă priveşte, aş recomanda să nu suspendăm primirile, ci să stabilim condiţii mai stricte, şi anume să mărim stagiul de candidat. Dacă se va găsi că pentru muncitorii care lucrează efectiv în producţie stagiul de un an şi jumătate este prea mare, îl putem reduce, şi în genere putem admite reducerea lui la 9 luni sau chiar la 6 luni, cum propune Troţki. Socot însă că pentru termene atît de reduse e necesar să se ceară o majoritate calificată în instanţele de partid care se pronunţă asupra cererilor de primire : să se ceară, de pildă, o majoritate de $^4/_5$ pentru reducerea stagiului de candidat, şi aceasta nu numai într-o singură instanţă de partid (adică în celula care face primirea), ci în cîteva, spre a se asigura astfel o verificare reciprocă (de pildă, în afară de celulă, la comitetul gubernial de partid etc.). N-aş avea nimic de obiectat împotriva înlesnirilor la primirea în partid a muncitorilor adevăraţi, dar, dacă nu vom stabili cu maximum de precizie cine poate fi considerat muncitor din marea industrie, se va crea o portiţă prin care vor pătrunde iarăşi o mulţime de elemente dubioase. Pentru primirea în partid a ostaşilor Armatei Roşii trebuie prevăzute, cred eu, condiţii mai stricte, deoarece în majoritatea lor ei nu sînt muncitori, ci ţărani,

www.dacoromanica.ro

Российская Коммунистическая Партия (большевиков).

176

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

ЛИЧНАЯ АНКЕТА

ДЛЯ ДЕЛЕГАТОВ ....ой ВСЕРОССИЙСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ Р. К. П. (большевиков).

1. Фамилия, имя, отчество Ульянов (Ленин) Владимир Ильич
2. С каким голосом (решающим или совещат.) участвует
3. Делегатский билет № 1
4. Какой организацией делегирован ЦК. РКП.
5. На каких Всероссийских партконференциях и с'ездах участвовал с решающим голосом:
   на всех кроме 1898 и 1907 с'ездах, на всех конференциях, кроме на 1-ой
6. Год рождения: 1870 год.
7. Национальность великорусс
8. Образование (нисш., средн., высшее)
9. а) Основная профессия и специальность до 1917 г. адвокат

   б) Сколько лет работал по этой профессии: с 1894 до 1917 г.г. 23 лет.
10. а) Основной источник средств к существованию до 1914 г. литературный заработок и содержание от партии

    б) в 1914—1917 г.г. литература

    в) в 1917—1921 г.г. литература до 25.X 1917. После 25/X содержание от сов. правительства
11. Какую советскую работу исполняете в настоящее время председ. СНК. и С. Т. О.
12. Какое участие принимаете в настоящее время:

    а) в кооперации
    б) в профработе } не принимаю фактически участия
13. Какую партийную работу исполняете в настоящее время член ЦК. РКП.
14. Когда вступили в Р. К. П.: в 1895 году.
15. Состояли ли раньше в других партиях, когда, каких нет
16. Подвергались ли репрессиям за революционную деятельность (когда) арест в Казани в 1887 г.; арест и ссылка в Петер. Сент. 1895(XII)—1900

Сколько времени провели:

1) в тюрьме по нач. дел: в 1887 и 1900; 14 мес. 1895-1897.
2) на каторге не был
3) в ссылке три года (Енис. губ. Минусинск.).
4) в эмиграции 1900-1905 и 1907-1917

Подпись Ульянов (Ленин).

14 числа декабря 1921 г.

Chestionarul pentru delegații la Conferința a XI-a a P.C.(b) din Rusia, completat de V.I. Lenin, — Decembrie 1921

www.dacoromanica.ro

Partidul Comunist (bolşevic) din Rusia

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

CHESTIONAR

PENTRU DELEGAŢII LA CEA DE-A... -A CONFERINŢĂ GENERALĂ A P. C. (b) DIN RUSIA

1. Numele, prenumele, numele după tată *Ulianov (Lenin) Vladimir Ilici*
2. Cu ce drept de vot participaţi (deliberativ sau consultativ) —
3. Delegaţia nr. *1*
4. Delegat din partea organizaţiei *C.C. al P.C.(b) din Rusia*
5. La ce conferinţe şi congrese generale aţi participat cu vot deliberativ:
   congrese *la toate, cu excepţia celui din 1898 şi a celui din vara anului 1917*
   conferinţe *probabil, aproape la toate*
6. Anul naşterii: *1870*
7. Naţionalitatea: *velicorusă*
8. Studii (elementare, medii, superioare) —
9. a) Profesia de bază şi specialitatea pînă la 1917: *publicist*
   b) Cîţi ani aţi lucrat în această profesie: *din 1894 pînă în 1917, adică 23 de ani*
10. a) Principala sursă de trai pînă în 1914 *onorariile de publicist şi salariul de la partid*
    b) în 1914—1917 *idem*
    c) în 1917—1921 *idem pînă la 25.X.1917. După 25.X — salariul de la guvernul sovietic*
11. Ce funcţie deţineţi în prezent pe linie de stat: *preşedinte al C.C.P. şi al C.M.A.*
12. Dacă participaţi în prezent:
    a) la cooperaţie } *nu particip efectiv*
    b) la activitatea sindicală }
13. Ce muncă de partid îndepliniţi în prezent: *membru al C.C. al P.C. din Rusia*
14. Cînd aţi intrat în P.C. din Rusia: *în 1895*
15. Dacă aţi făcut parte şi din alte partide, cînd şi din care anume: *nu*
16. Dacă (şi cînd) aţi fost supus la măsuri represive pentru activitate revoluţionară: *arestat şi expulzat în 1887; arestat şi deportat în Siberia răsăriteană în perioada 1895 (XII) — 1900*

Cît timp aţi stat:

1) în închisoare *cîteva zile în 1887 şi 1900; 14 luni în 1895—1897*
2) la muncă silnică *nu*
3) în deportare *trei ani (gub. Ienisei, jud. Minusinsk)*
4) în emigraţie *1900 — 1905 şi 1908 — 1917*

Semnătura: *Vl. Ulianov (Lenin)*

14 decembrie 1921

www.dacoromanica.ro

şi apoi sînt încă prea tineri şi mai trebuie să fie verificaţi în practică.

2) La capitolul al 4-lea, § a, Zaluţki propune revizuirea actualelor planuri de muncă în rîndurile Comsomolului. Cred că la acest punct trebuie prevăzute condiţii mai stricte, precum şi obligaţia de a se verifica dacă comsomoliştii care cer să fie primiţi în partid dau sau au dat dovadă de seriozitate la învăţătură şi dacă au reuşit să acumuleze un anumit bagaj de cunoştinţe, iar în al doilea rînd dacă au un îndelungat stagiu de muncă practică serioasă (pe tărîm economic, cultural etc.).

Lenin

Dictat la telefon în ziua de 22 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se publică după textul consemnat de secretară (exemplarul dactilografiat)

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE BIROUL POLITIC ÎN LEGĂTURĂ CU REZOLUŢIA CELUI DE-AL IX-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DIN RUSIA CU PRIVIRE LA SITUAŢIA INTERNAŢIONALĂ [131]

Rog să se discute dacă nu este cazul ca congresul Sovietelor să adopte o rezoluţie specială împotriva politicii aventuriste pe care o duc Polonia, Finlanda şi România (despre Japonia este mai nimerit să nu se vorbească dintr-o serie de motive). În rezoluţie se va arăta detaliat că nici un guvern al Rusiei (în afară de guvernul sovietic) n-a recunoscut şi nu putea recunoaşte caracterul criminal al politicii imperialiste faţă de regiunile periferice ale fostului Imperiu rus, dusă atît de ţarism, cît şi de guvernul provizoriu, sprijinit de menşevici şi de eseri. Să se arate în mod amănunţit în ce măsură am dovedit noi prin fapte că preţuim atît autodeterminarea naţiunilor, cît şi relaţiile paşnice cu statele care făceau parte mai înainte din Imperiul rus. Să se arate pe larg că noi contăm întru totul pe sentimentele paşnice nu numai ale muncitorilor şi ţăranilor din toate ţările menţionate, dar şi pe acelea ale multor reprezentanţi lucizi ai burgheziei şi ai guvernelor. În privinţa elementelor aventuriere, rezoluţia să se încheie prin ameninţări severe, punîndu-le în vedere că, dacă nu vor renunţa la acţiunile lor aventuriere şi vor continua să organizeze bande de genul fostelor bande savinkoviste, dacă vom mai fi stînjeniţi în munca noastră paşnică, vom ridica la luptă întregul popor, şi cei ce participă la aventuri şi la acte de banditism vor fi zdrobiţi definitiv.

Troţki şi Cicerin vor fi însărcinaţi cu întocmirea proiectului de rezoluţie.

www.dacoromanica.ro

O rezoluţie amănunţită a congresului în acest sens este cu atît mai indicată, cu cît am avea posibilitatea s-o editǎm în toate limbile şi s-o difuzăm în tiraje de masă.

Lenin

Dictat la telefon în ziua de 22 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară, parţial, în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Publicat pentru prima oară în întregime în 1950, în ed. a 4-a a Operelor lui V.I. Lenin, vol. 33

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară (copia dactilografiată)

www.dacoromanica.ro

AL IX-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DIN RUSIA

23—28 DECEMBRIE 1921 [112]

www.dacoromanica.ro

I

CU PRIVIRE LA POLITICA INTERNĂ ŞI EXTERNĂ A REPUBLICII

RAPORTUL C.E.C. DIN RUSIA
ŞI AL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI
23 DECEMBRIE 1921

(Ovaţii furtunoase. Strigăte de „Ura!", „Trăiască tovarăşul Lenin, conducătorul nostru!", „Trăiască tovarăşul Lenin, conducătorul proletariatului internaţional!" Aplauze care nu contenesc.) Tovarăşi! Îmi revine sarcina de a prezenta un raport cu privire la situaţia externă şi internă a republicii noastre. Este pentru prima oară cînd prezint un asemenea raport în condiţii cînd s-a scurs un an întreg fără nici o invazie — cel puţin una de mari proporţii — asupra Puterii noastre sovietice din partea capitaliştilor ruşi şi străini. Este primul an cînd am avut, deşi într-o măsură cu totul nesatisfăcătoare, dar am avut totuşi, un răgaz relativ în urma invaziilor şi am putut să ne consacrăm cît de cît forţele unei sarcini principale, fundamentale pentru noi, şi anume refacerii economiei ruinate de pe urma războaielor, vindecării rănilor pricinuite Rusiei de către clasele exploatatoare dominante, precum şi aşezării temeliilor construcţiei socialiste.

În legătură cu situaţia internaţională a republicii noastre, trebuie să menţionez în primul rînd un fapt despre care am mai avut prilejul să vorbesc, şi anume: în relaţiile internaţionale s-a creat un anumit echilibru, deşi foarte instabil. Acest echilibru îl constatăm cu toţii acum. Acelora dintre noi care au trăit începuturile revoluţiei, care au cunoscut şi au văzut îndeaproape cîte greutăţi am avut de întîmpinat cînd am spart frontul imperialist li se pare ciudat să vadă ce întorsătură au luat astăzi lucrurile. Probabil că nimeni nu

www.dacoromanica.ro

se aştepta, şi nici nu se putea aştepta atunci, ca lucrurile să ia întorsătura pe care au luat-o astăzi.

Noi ne închipuiam (şi nu este, poate, de prisos să amintim acum acest lucru, întrucît ne va fi util şi nouă şi va fi util şi pentru concluziile noastre practice în principalele probleme economice) că lucrurile vor evolua într-o formă mai simplă, mai directă de cum s-a întîmplat în realitate. Ne spuneam nouă, spuneam clasei muncitoare, tuturor oamenilor muncii din Rusia şi din celelalte ţări : nu există altă ieşire din blestematul şi criminalul măcel imperialist decît ieşirea revoluţionară şi, făcînd o spărtură în războiul imperialist printr-o revoluţie, deschidem pentru toate popoarele singura cale de ieşire posibilă din acest măcel criminal. Ni se părea atunci, şi nici nu putea să ni se pară altfel, că acest drum este un drum clar, drept şi cel mai uşor. S-a văzut însă că pe această cale dreaptă, singura pe care păşind ne-am desprins într-adevăr din relaţiile imperialiste, din crimele imperialiste şi din războiul imperialist care continuă să ameninţe tot restul lumii, s-a văzut că pe această cale n-au reuşit să păşească şi alte popoare sau cel puţin n-au reuşit să păşească atît de repede cum ne aşteptam noi. Şi dacă, cu toate acestea, vedem acum care e rezultatul, vedem o singură Republică sovietică socialistă existînd în încercuirea unei serii întregi de state imperialiste, duşmani ai ei de moarte, ne punem întrebarea : cum de s-a putut întîmpla una ca asta ?

La această întrebare se poate răspunde fără nici o exagerare : s-a întîmplat aşa pentru că, în linii generale, noi am înţeles just evenimentele, pentru că, în linii generale, am făcut o apreciere justă a măcelului imperialist şi a situaţiei confuze ce s-a creat între statele imperialiste. Numai din această cauză s-a creat situaţia atît de ciudată, echilibrul atît de instabil, atît de inexplicabil şi totuşi într-o anumită măsură cert pe care îl constatăm acum şi care constă în aceea că, deşi sîntem înconjuraţi din toate părţile de state incomparabil mai puternice decît noi sub raport economic şi militar şi nutrind faţă de noi o duşmănie făţişă, o duşmănie de moarte, vedem totuşi că ele n-au reuşit să-şi realizeze planul pentru a cărei realizare au irosit timp de trei ani atîtea mijloace şi forţe, planul de înăbuşire directă şi

www.dacoromanica.ro

imediată a Rusiei Sovietice. Cînd ne punem întrebarea cum de s-a ajuns aici, cum de s-a întîmplat ca unul dintre statele incontestabil cele mai înapoiate şi extrem de slabe, faţă de care cele mai puternice state din lume au o atitudine făţiş ostilă, să reziste asaltului pornit împotriva lui, cînd căutăm să dăm o explicaţie la această chestiune, ne dăm limpede seama cum stau lucrurile : s-a dovedit că noi am avut dreptate în punctele esenţiale. Previziunile şi calculele noastre s-au adeverit. S-a văzut că, deşi n-am primit din partea maselor muncitoare din lumea întreagă sprijinul rapid şi direct pe care contam, pe care-l pusesem la baza întregii noastre politici, am primit un altfel de sprijin, nici direct şi nici rapid, dar l-am primt într-o măsură atît de mare, încît tocmai acest sprijin, tocmai simpatia manifestată faţă de noi de către masele muncitoare — de către masele de muncitori şi de către masele de ţărani, de agricultori — din întreaga lume, chiar din statele cele mai ostile nouă, acest sprijin şi această simpatie au constituit ultima şi cea mai hotărîtoare sursă, cauza hotărîtoare care a dus toate invaziile îndreptate împotriva noastră la un eşec, care a consolidat alianţa dintre oamenii muncii din toate ţările proclamată de noi, iar în cadrul republicii noastre a făcut ca ea să şi fie înfăptuită şi să-şi exercite influenţa asupra tuturor ţărilor. Oricît de şubred este acest reazem atîta timp cît în celelalte ţări există capitalismul (lucru pe care trebuie, desigur, să-l vedem clar şi să-l recunoaştem deschis), oricît de şubred este, trebuie să spunem că putem conta pe el încă de pe acum. Această simpatie şi acest sprijin au avut drept rezultat că o invazie ca aceea care s-a abătut asupra noastră timp de trei ani şi care ne-a pricinuit distrugeri şi suferinţe, că o asemenea invazie este, nu zic imposibilă — aici trebuie să fim foarte precauţi şi foarte circumspecţi —, dar totuşi le este, în mare măsură, îngreuiată duşmanilor noştri. Aşa se şi explică, în ultimă instanţă, situaţia ciudată, inexplicabilă la prima vedere, pe care o constatăm astăzi.

Dacă vom judeca la rece simpatia faţă de bolşevism şi faţă de revoluţia socialistă, dacă vom examina situaţia internaţională numai sub aspectul evaluării forţelor, indiferent dacă aceste forţe sînt în slujba unei cauze drepte sau

www.dacoromanica.ro

nedrepte, sînt de partea clasei exploatatoare sau de partea maselor muncitoare — noi nu ne vom uita la asta, ci vom încerca să evaluăm aceste forţe după cum se grupează ele pe scară internaţională —, vom vedea că aceste forţe sînt astfel grupate, încît în linii generale se confirmă previziunile noastre, calculele noastre că capitalismul se descompune şi că după războiul care s-a încheiat întîi prin pacea de la Brest-Litovsk, iar apoi prin cea de la Versailles — nu mai ştiu care din ele e mai rea —, cu cît trece timpul, creşte ura şi aversiunea faţă de acest război chiar în ţările învingătoare. Şi cu cît trece mai mult timp de la terminarea războiului, cu atît devine mai clar nu numai pentru oamenii muncii, dar într-o foarte mare măsură şi pentru burghezia din ţările învingătoare, că capitalismul se descompune, că criza economică a creat în întreaga lume o situaţie insuportabilă, că nu există nici o ieşire, cu toate victoriile repurtate. Iată de ce, deşi sîntem infinit mai slabi decît toate celelalte state din punct de vedere economic, ca şi din punct de vedere politic şi din punct de vedere militar, noi sîntem în acelaşi timp mai puternici decît ele deoarece ştim şi apreciem în mod just tot ce rezultă şi trebuie să rezulte din acest haos imperialist, din acest ghem însîngerat şi din contradicţiile (bunăoară contradicţiile în domeniul valutar, ca să nu mai vorbesc de celelalte) în care s-au încurcat şi se încurcă ele tot mai mult, fără nici o posibilitate de ieşire.

Şi acum vedem cum se schimbă părerea reprezentanţilor burgheziei celei mai moderate, care negreşit este departe de orice gînd de socialism — ca să nu mai vorbesc de „bolşevismul ăsta fioros" —, vedem cum îşi schimbă părerea pînă şi oameni ca vestitul publicist Keynes, a cărui carte a fost tradusă în toate limbile şi care a participat el însuşi la tratativele de la Versailles, străduindu-se din tot sufletul să vină în ajutorul guvernelor sale, pînă şi el a fost nevoit în cele din urmă să părăsească această cale, să renunţe la ea, aruncînd mereu blesteme asupra socialismului. Repet, Keynes nu vorbeşte despre bolşevism şi nici măcar nu vrea să se gîndească la el ; el spune lumii capitaliste : „Ceea ce faceţi voi vă va duce la o situaţie fără ieşire", propunîndu-i chiar ceva de genul anulării tuturor datoriilor.

www.dacoromanica.ro

Foarte bine, domnilor ! Era de mult timpul să ne urmaţi exemplul.

Citeam zilele acestea o scurtă ştire apărută în ziare în care se spunea că Lloyd George, unul dintre şefii experimentaţi, extrem de iscusiţi şi de versaţi ai unui guvern capitalist, ar fi pe punctul de a propune aceeaşi măsură şi că America ar intenţiona să-i răspundă în felul următor : să ne fie cu iertare, dar vrem să primim tot ce ni se cuvine. Atunci noi ne spunem : nu merg prea bine treburile în aceste state avansate şi puternice care la atîţia ani de la încheierea războiului discută o măsură aşa de simplă. Nouă ne-a fost cel mai uşor să facem acest lucru : am biruit noi dificultăţi mult mai mari. (Aplauze.) Dacă într-o astfel de problemă există o harababură tot mai mare, noi spunem — fără a uita cîtuşi de puţin de primejdia care ne ameninţă din toate părţile, oricît am fi de slabi sub raport economic şi militar în comparaţie cu oricare dintre statele care, toate laolaltă, îşi dau în vileag la fiecare pas ura ce o nutresc faţă de noi — că nu ne temem de această propagandă. Cînd însă exprimăm concepţii întrucîtva diferite de ale lor cu privire la justeţea existenţei moşierilor şi capitaliştilor, acest lucru nu le place şi aceste concepţii sînt declarate propagandă criminală. Eu nu pot înţelege de loc acest lucru, deoarece o asemenea propagandă se desfăşoară în mod legal în toate statele care nu împărtăşesc ideile şi concepţiile noastre economice. Dar propaganda pe tema că bolşevismul este un lucru monstruos, criminal, o uzurpare — şi nu sînt cuvinte să exprime toată această monstruozitate —, această propagandă este desfăşurată făţiş în toate aceste ţări. Nu de mult am avut prilejul să discut cu Christiansen, care a candidat la postul de preşedinte al Statelor Unite din partea partidului muncitoresc-ţărănesc de acolo. Această denumire să nu vă inducă în eroare, tovarăşi. Acest partid nu seamănă cîtuşi de puţin cu ceea ce se numeşte la noi în Rusia partid muncitoresc-ţărănesc. Acolo el este un partid pur burghez, făţiş şi categoric ostil oricărui socialism şi recunoscut de toate partidele burgheze ca un partid cît se poate de cumsecade. Şi iată că acest om, danez de origine, dar devenit american, care a obţinut la alegerile prezidenţiale aproape un milion de voturi (ceea ce înseamnă totuşi ceva

www.dacoromanica.ro

în Statele Unite), mi-a povestit că, atunci cînd în Danemarca, în mijlocul unui public „îmbrăcat aşa ca mine" — zicea el, şi era bine îmbrăcat, ca un burghez —, a încercat să afirme că bolşevicii nu sînt nişte criminali, „erau să mă ucidă", aşa mi-a declarat. I s-a spus că bolşevicii sînt nişte monştri, nişte uzurpatori, şi cum îi poate trece cuiva prin minte să aducă vorba în societatea bună despre astfel de oameni ? Iată de ce atmosferă de propagandă sîntem înconjuraţi.

Şi, cu toate acestea, constatăm că s-a creat un anumit echilibru. Aceasta este situaţia politică obiectivă care nu depinde de victoriile noastre, situaţie care arată că noi am apreciat just profunzimea contradicţiilor legate de războiul imperialist, mai just ca oricînd, mai just decît alte state, care, cu toate victoriile lor, cu toată forţa lor, n-au găsit nici pînă astăzi o ieşire şi nici nu o pot găsi. Iată esenţa situaţiei internaţionale, care explică ceea ce constatăm în momentul de faţă. S-a creat un anumit echilibru, extrem de instabil, totuşi un echilibru neîndoielnic, indiscutabil. Nu ştiu dacă el va dura mult timp, cred că aşa ceva nu se poate şti. De aceea trebuie să fim extrem de precauţi. Iar primul precept al politicii noastre, primul învăţămînt ce se desprinde din întreaga noastră activitate guvernamentală desfăşurată în cursul acestui an, învăţămînt pe care trebuie să şi-l însuşească toţi muncitorii şi ţăranii, este că trebuie să fim cu ochii în patru, să nu uităm că sîntem înconjuraţi de oameni, de clase, de guverne care îşi exprimă făţiş ura înverşunată împotriva noastră. Nu trebuie să uităm că ne putem aştepta oricînd la o invazie. Vom face tot ce ne stă în puteri pentru a preîntîmpina o asemenea calamitate. Noi am trecut prin asemenea greutăţi provocate de războiul imperialist cum n-a trecut, cred, nici un alt popor. Am avut de suportat apoi greutăţile războiului civil, pe care ni l-au impus reprezentanţii claselor dominante care apărau Rusia emigranţilor, Rusia moşierilor, Rusia capitaliştilor. Noi ştim, şi ştim prea bine, ce calamităţi nemaipomenite aduce cu sine războiul pentru muncitori şi ţărani. De aceea trebuie să tratăm chestiunea în modul cel mai prudent şi mai circumspect. Sîntem dispuşi să facem cele mai mari concesii şi sacrificii, sîntem dispuşi să le facem numai să menţinem

www.dacoromanica.ro

pacea pe care am obţinut-o cu un preţ atît de mare. Sîntem dispuşi să facem cele mai mari concesii şi sacrificii, dar nu de orice natură şi nu la infinit ; s-o ştie bine acest lucru acei reprezentanţi, din fericire puţini la număr, ai partidelor militariste şi ai clicilor cotropitoare din Finlanda, Polonia şi România care contează pe asta. (A p l a u z e.)

Cine judecă mai cu chibzuinţă, ca un om politic, va spune că n-a existat şi nu poate exista în Rusia un alt guvern în afară de cel sovietic care să fi făcut atîtea concesii şi atîtea sacrificii atît faţă de naţionalităţile care au existat în statul nostru, cît şi faţă de cele care au fost înglobate mai tîrziu în Imperiul rus. N-a existat şi nu poate exista un alt guvern care să fi recunoscut atît de limpede cum am recunoscut noi şi să fi vorbit şi să fi declarat atît de categoric în faţa tuturor că atitudinea vechii Rusii, a Rusiei ţariste, a Rusiei partidelor militariste, că atitudinea ei faţă de popoarele din Rusia a fost criminală, că o asemenea atitudine este inadmisibilă, că ea a stîrnit protestul cel mai legitim şi plin de indignare, a stîrnit revolta naţionalităţilor asuprite. N-a existat şi nu poate exista alt guvern care să fi recunoscut atît de deschis această situaţie, care să fi dus această propagandă, o propagandă antişovină, o propagandă de recunoaştere a caracterului criminal al vechii Rusii, al Rusiei ţarismului şi al Rusiei lui Kerenski, un guvern care să fi dus propagandă împotriva anexării cu forţa la Rusia a altor naţionalităţi. Astea nu-s vorbe, ci un simplu fapt politic, limpede pentru oricine şi absolut incontestabil. Atîta timp cît o naţionalitate nu urzeşte împotriva noastră intrigi care să facă din ea o unealtă în mîinile imperialismului şi s-o ducă la înrobirea de către acesta, atîta timp cît nu creează o punte ca să ne sugrume, noi nu ne vom formaliza. Nu vom uita că sîntem revoluţionari. (A p l a u z e.) Există fapte care dovedesc în mod incontestabil, indiscutabil că, într-o Rusie care a învins pe menşevici şi pe socialiştii-revoluţionari, cea mai mică naţionalitate, cu totul neînarmată, oricît de slabă ar fi ea, poate şi trebuie să stea absolut liniştită şi să fie sigură că nu avem faţă de ea decît intenţii paşnice, că propaganda noastră cu privire la caracterul criminal al vechii politici practicate de vechile guverne nu slăbeşte şi că dorinţa noastră de a menţine cu

www.dacoromanica.ro

orice preţ, cu preţul unor mari jertfe şi concesii, pacea cu toate naţionalităţile care au făcut parte din vechiul Imperiu rus şi n-au dorit să rămînă cu noi este fermă. Noi am dovedit-o, şi o vom dovedi şi de acum înainte, oricît s-ar vărsa blestemele puhoi asupra noastră din toate părţile. Credem că am dovedit de minune acest lucru şi vom spune în faţa adunării reprezentanţilor muncitorilor şi ţăranilor din întreaga Rusie, în faţa masei de milioane de muncitori şi ţărani din Rusia, că vom apăra din răsputeri pacea şi de aici înainte, că nu vom ezita să facem mari concesii şi sacrificii pentru a o salvgarda.

Există însă o limită peste care nu se poate trece. Nu vom permite nimănui să-şi bată joc de tratatele de pace, nu vom tolera nici un fel de încercare de a tulbura munca noastră paşnică. Nu vom îngădui în nici un caz acest lucru şi ne vom ridica ca un singur om spre a ne apăra fiinţa. (A p l a u z e.)

Tovarăşi, cele spuse de mine acum sînt cît se poate de clare şi uşor de înţeles pentru voi şi nici nu v-aţi fi putut aştepta la altceva de la cineva care dă socoteală în faţa voastră de politica dusă de noi. Ştiaţi că aceasta şi numai aceasta este politica noastră. Din păcate însă, există acum pe glob două lumi : lumea veche — capitalismul —, care s-a încurcat în propriile sale iţe, care nu va bate niciodată în retragere, şi lumea nouă, în creştere, care este încă foarte slabă, dar care se va întări, căci este de neînvins. Lumea veche îşi are vechea ei diplomaţie, căreia nu-i vine a crede că se poate vorbi direct şi deschis. Vechea diplomaţie socoate : aici neapărat trebuie să fie vreun şiretlic. (A p l a u z e. I l a r i t a t e.) Cînd reprezentantul acestei lumi vechi, atotputernice sub raport economic şi militar, a trimis la noi — asta s-a întîmplat mai de mult — pe unul dintre reprezentanţii guvernului american, Bullit, cu propunerea să încheiem pace cu Kolceak şi cu Denikin, o pace cît se poate de dezavantajoasă pentru noi, şi cînd i-am spus că preţuim atît de mult sîngele muncitorilor şi ţăranilor, care curgea de multă vreme în Rusia, încît, deşi pacea este cît se poate de dezavantajoasă pentru noi, sîntem gata s-o încheiem, convinşi fiind că forţele lui Kolceak şi Denikin se vor descompune lăuntric ; cînd le-am spus asta deschis, făcînd prea puţin uz de un ton diplomatic pretenţios, ei au

www.dacoromanica.ro

crezut că sîntem fără îndoială nişte mincinoşi. Şi îndată ce Bullit, care discutase pe un ton binevoitor la aceeaşi masă cu noi, s-a reîntors în patrie, a fost primit cu ocări şi silit să-şi dea demisia ; şi mă mir cum de imperialiştii nu l-au trimis încă la ocnă pentru simpatii ascunse faţă de bolşevici, după cum obişnuiesc ei. (Ilaritate. Aplauze.) În cele din urmă, noi, care propusesem atunci o pace în condiţii mai defavorabile nouă, am obţinut pacea în condiţii mai bune. Iată o mică lecţie. Ştiu că nu ne vom însuşi vechea diplomaţie, după cum nici nu ne vom schimba, dar lecţiile pe care le-am dat noi în acest timp în materie de diplomaţie şi pe care le-au primit alte state n-au putut rămîne fără urme ; cu siguranţă că ele s-au întipărit totuşi în memoria cuiva. (Ilaritate.) De aceea declaraţia noastră directă că muncitorii şi ţăranii din Rusia preţuiesc binefacerile păcii mai mult decît orice, dar că în această privinţă vor admite să facă concesii numai pînă la o anumită limită a fost înţeleasă în sensul că ei n-au uitat nici un minut, nici o secundă greutăţile prin care au trecut în decursul războiului imperialist şi al războiului civil. Acest avertisment al nostru, care, sînt convins, va fi confirmat şi exprimat de întregul nostru congres, de întreaga masă a muncitorilor şi ţăranilor, de întreaga Rusie, acest avertisment — oricum ar fi înţeles el, oricît s-ar bănui, după vechiul obicei diplomatic, că nu este decît un şiretlic diplomatic — nu va rămîne, desigur, fără urme şi va juca un anume rol.

Iată, tovarăşi, ce consider eu necesar să spun în legătură cu situaţia noastră internaţională. S-a obţinut într-o anumită măsură un echilibru instabil. Din punct de vedere material, sub raport economic şi militar, noi sîntem peste măsură de slabi, dar din punct de vedere moral —, desigur, nu în sensul unei morale abstracte, ci ca un raport între forţele reale ale tuturor claselor din toate statele — sîntem mai puternici decît toţi. Acest lucru a fost verificat în practică, el a fost dovedit nu prin vorbe, ci prin fapte ; el a mai fost dovedit o dată şi, dacă eventual roata istoriei se va mai întoarce, va mai fi dovedit, şi nu o singură dată. Iată de ce spunem : trecînd la construcţia noastră paşnică, vom depune toate eforturile pentru a o continua fără între-

www.dacoromanica.ro

ruperi. În acelaşi timp, tovarăşi, fiţi cu ochii în patru, păstraţi ca pe lumina ochilor capacitatea de apărare a ţării noastre şi capacitatea de luptă a Armatei noastre Roşii şi ţineţi minte că nu ne e permis nici un moment să facem concesii în dauna muncitorilor şi ţăranilor noştri şi a cuceririlor lor. (A p l a u z e.)

Tovarăşi, voi trece de la această scurtă expunere a esenţialului în situaţia noastră internaţională la felul cum încep să se înfiripe relaţii economice la noi şi în Europa occidentală, în statele capitaliste. Cea mai mare dificultate a constituit-o faptul că, fără anumite relaţii reciproce între noi şi statele capitaliste, noi nu putem avea relaţii economice trainice. Evenimentele ne arată cît se poate de limpede că nici ele nu pot avea asemenea relaţii economice. Dar noi nu sîntem acum atît de altruişti şi ne gîndim mai mult cum ne-am putea continua existenţa în condiţiile unei atitudini ostile faţă de noi din partea celorlalte state.

Dar se poate concepe în genere ca o republică socialistă să existe în condiţiile încercuirii capitaliste ? Acest lucru părea de neconceput atît sub raport politic, cît şi sub raport militar. Că el este posibil atît sub raport politic, cît şi sub raport militar e un lucru dovedit, e un fapt cert. Dar sub raport comercial ? Dar sub raportul schimbului economic ? Dar legătura, ajutorul, schimbul de servicii între Rusia agricolă înapoiată, ruinată şi grupul de state capitaliste bogate, înaintate din punct de vedere industrial, sînt oare posibile ? Oare n-am fost ameninţaţi că vom fi înconjuraţi cu un gard de sîrmă ghimpată şi că nu vor exista astfel nici un fel de relaţii economice cu noi ? „Dacă nu s-au speriat de război, le venim noi de hac prin blocadă".

Tovarăşi, în aceşti patru ani ne-a fost dat să auzim atîtea ameninţări, şi încă ameninţări atît de teribile, încît nu ne mai sperie nici una. În ceea ce priveşte blocada, experienţa a arătat că nu se ştie pentru cine este ea mai grea : pentru cei ce sînt supuşi blocadei sau pentru cei ce o declară. Experienţa a dovedit incontestabil că în decursul acestui an pentru care vă pot prezenta raportul şi care este primul an cînd în actele de violenţă de-a dreptul bestiale de care s-a făcut uz împotriva noastră a survenit un răgaz

www.dacoromanica.ro

elementar, un răgaz relativ, noi n-am fost recunoscuţi, am fost renegaţi, relaţiile cu noi au fost declarate inexistente (n-au decît să le declare inexistente după jurisprudenţa burgheză), dar ele există totuşi. Iată ce mă consider în drept să vă prezint fără nici o exagerare ca unul dintre principalele rezultate ale anului 1921 la care se referă raportul.

Nu ştiu dacă v-a fost distribuit astăzi sau urmează abia să vă fie distribuit raportul Comisariatului poporului pentru afacerile externe către Congresul al IX-lea al Sovietelor. După părerea mea, acest raport suferă de neajunsul că este prea voluminos, astfel că e greu să-l citeşti pînă la capăt. Dar poate că asta-i o slăbiciune a mea personală şi nu mă îndoiesc că cei mai mulţi dintre voi, precum şi toţi cei ce se interesează de politică, îl vor citi totuşi, chiar dacă nu acum. Şi chiar dacă nu-l citeşti în întregime, ci numai îl răsfoieşti şi te uiţi prin el, poţi vedea că Rusia a creat în jurul ei o reţea întreagă, dacă ne putem exprima astfel, de relaţii, reprezentanţe, acorduri etc. comerciale, destul de regulate şi de durabile. Ce-i drept, nu am fost recunoscuţi de jure. Acest lucru îşi păstrează importanţa lui, deoarece pericolul stricării echilibrului instabil, pericolul unor noi încercări de invazie s-a accentuat, lucru despre care v-am vorbit mai înainte, dar faptul rămîne fapt.

În 1921 — primul an de schimburi comerciale cu străinătatea — am făcut un mare pas înainte. Acest lucru este, în parte, legat de problema transporturilor, care reprezintă principala sau una dintre principalele baze ale întregii noastre economii. Acest lucru este legat de import şi de export. Permiteţi-mi să citesc cîteva cifre sumare în această privinţă. Toate dificultăţile noastre fără precedent, toată povara pe care o purtăm e legată de greutăţile pe care le întîmpinăm în problema combustibilului şi a aprovizionării : tot acest greu se trage din gospodăria noastră ţărănească, din foametea şi din năpasta ce s-au abătut asupra noastră. Ştim foarte bine că toate acestea sînt legate de problema transporturilor : trebuie să spunem acest lucru şi trebuie ca toţi tovarăşii din organele locale să-l cunoască şi să spună şi să repete tuturor tovarăşilor că este necesar să ne încordăm toate puterile pentru a pune capăt crizei din domeniul aprovizionării şi al combustibilului. Din această

www.dacoromanica.ro

cauză continuă să sufere transportul nostru, instrumentul material al legăturilor cu străinătatea.

În cursul acestui an s-au obţinut fără îndoială unele îmbunătăţiri de ordin organizatoric în domeniul transporturilor. În cursul anului 1921 am transportat cu vasele fluviale o încărcătură mult mai mare decît în cursul anului 1920. Parcursul mediu a fost în 1921 de 1 000 de puduri-verstă, în timp ce în 1920 el era de 800 de puduri-verstă. În domeniul organizatoric a survenit indiscutabil un progres. Trebuie spus că e pentru prima oară cînd primim ajutor din străinătate : am comandat cîteva mii de locomotive, dintre care am şi primit pînă acum 13 din Suedia şi 37 din Germania. Este un început cît se poate de modest, dar totuşi un început. Am comandat sute de cisterne şi ne-au şi sosit 500 în cursul anului 1921. Toate acestea le plătim scump, nemaipomenit de scump, dar aceasta înseamnă totuşi că marea industrie din ţările înaintate ne acordă ajutor, înseamnă că marea industrie din ţările capitaliste ne dă concursul în opera de refacere a economiei noastre, deşi toate aceste ţări sînt conduse de capitalişti, care nutresc o ură de moarte faţă de noi. Ele sînt toate conduse de guverne care continuă să publice fără încetare în presa lor articole în care arată cum stau lucrurile cu recunoaşterea de jure a Rusiei Sovietice şi fac comentarii pe tema dacă guvernul bolşevic este un guvern legal sau ilegal. Şi, după îndelungate cercetări, el se dovedeşte a fi legal, dar nu poate fi recunoscut. Nu am dreptul să vă ascund tristul adevăr că n-am fost încă recunoscuţi ; trebuie să vă spun însă că relaţiile noastre comerciale se dezvoltă totuşi.

Toate aceste state capitaliste au ajuns în situaţia să ne jupoaie ; noi le plătim din cale-afară de scump, totuşi ele dau ajutor economiei noastre. Cum se poate una ca asta ? Ce le face pe ele să acţioneze împotriva voinţei lor, împotriva a ceea ce afirmă într-una presa, şi doar această presă nici nu se compară cu a noastră în ceea ce priveşte tirajul, forţa şi ura de care sînt pătrunse articolele scrise împotriva noastră. Statele capitaliste ne declară criminali şi totuşi ne ajută. Rezultă că ele sînt legate economiceşte de noi. Rezultă, aşa cum v-am mai spus, că în linii mari calculele noastre se dovedesc mai juste decît ale lor. Şi aceasta nu

www.dacoromanica.ro

pentru că ele n-ar avea oameni care ştiu să facă calcule juste — dimpotrivă, ele au mai mulţi decît noi —, ci pentru că nu poţi face calcule juste atunci cînd te afli în pragul pieirii. Iată de ce aş vrea, în completare, să vă fac cunoscute cîteva cifre care atestă dezvoltarea comerţului nostru cu străinătatea. Voi lua pe cele mai simple, care pot fi memorate. Dacă urmărim importul nostru pe o perioadă de trei ani — 1918, 1919 şi 1920 — vedem că el depăşeşte cu puţin cifra de 17 000 000 de puduri, în timp ce în 1921 el însumează 50 000 000 de puduri, adică de trei ori mai mult decît în toţi cei trei ani precedenţi. În primii trei ani luaţi laolaltă, exportul nostru a fost de 2 500 000 de puduri, iar într-un singur an, în 1921, el a fost de 11 500 000 de puduri. Această cifră e infimă, ridicol de mică şi pentru orice om competent ea denotă din capul locului, mizerie. Iată ce dovedesc aceste cifre. Dar acesta este, totuşi, un început. Iar noi, împotriva cărora s-a făcut tentativa de a ne înăbuşi, noi, care am fost ani de-a rîndul ameninţaţi că atîta timp cît vom rămîne ceea ce sîntem se va face totul ca relaţiile cu noi să nu fie admise, vedem totuşi că există ceva mai puternic decît aceste ameninţări. Vedem totuşi că ele n-au înţeles în mod just dezvoltarea economică, pe cîtă vreme noi am înţeles-o în mod just. Începutul a fost făcut. Trebuie să acordăm toată atenţia, să depunem toate eforturile, să avem toată grija ca această dezvoltare să nu stagneze, ci să meargă înainte.

Vă voi înfăţişa încă un mic tablou pentru a vă arăta cum am păşit înainte în cursul anului 1921. În primul trimestru al anului 1921, importul a fost de circa 3 000 000 de puduri, în trimestrul al doilea de 8 000 000 de puduri, în trimestrul al treilea de 24 000 000 de puduri. Totuşi mergem înainte. Aceste cifre sînt infime, totuşi ele sînt în continuă creştere. Şi, precum vedem, ele cresc în cursul anului 1921, care a fost un an nemaipomenit de greu. Ştiţi cît am pătimit de pe urma unei calamităţi cum este foametea, cîte rele fără seamăn continuă să pricinuiască ea întregii noastre agriculturi, industriei noastre, întregii noastre vieţi. Totuşi, deşi ţara noastră era atît de ruinată de pe urma războiului, deşi asupra ei s-au abătut mari calamităţi de pe urma tuturor războaielor şi a dominaţiei ţarilor

www.dacoromanica.ro

şi capitaliştilor, ne aflăm astăzi pe o cale care ne deschide posibilităţi de îmbunătăţire a situaţiei noastre, în pofida urii neînfrînate ce se revarsă asupra noastră. Iată care este factorul principal. Iată de ce, după ce am citit nu de mult ştirile despre Conferinţa de la Washington [133] şi am aflat că statele ostile nouă vor fi nevoite să convoace la vară o a doua conferinţă, la care vor fi invitate şi Germania şi Rusia şi la care se vor discuta condiţiile unei păci efective, noi declarăm : condiţiile noastre sînt clare şi precise, noi le-am expus, le-am dat publicităţii [134]. Cîtă ostilitate vom întîmpina ? În această privinţă nu ne putem înşela. Ştim însă că situaţia economică a acelora care au declarat blocada împotriva noastră s-a dovedit vulnerabilă. Există o forţă mai puternică decît dorinţa, voinţa şi hotărîrea oricăruia dintre guvernele sau clasele ostile nouă ; această forţă o constituie relaţiile economice mondiale generale, care le silesc să păşească pe această cale a stabilirii de legături cu noi. Cu cît vor păşi mai departe pe această cale, cu atît mai larg şi mai rapid se va contura ceea ce astăzi, în raportul pe anul 1921, vă pot arăta doar în cifre atît de neînsemnate.

Trebuie să trec acum la situaţia noastră economică internă. Şi aici principala problemă asupra căreia trebuie să ne oprim în primul rînd este problema politicii noastre economice. A trece la această nouă politică economică, a efectua primii paşi pe această cale, a învăţa să-i facem, a adapta legislaţia şi administraţia noastră acestui scop — iată în ce a constat principala activitate depusă de noi în cursul anului 1921. Cunoaşteţi din presă o sumedenie de fapte şi de ştiri care arată că munca depusă în această direcţie a luat amploare. Nu-mi veţi cere, desigur, să indic aici fapte în plus sau să vin cu o cifră sau alta. Trebuie să stabilim numai principalul factor care ne-a unit cel mai tare, să stabilim ceea ce este mai esenţial din punctul de vedere al problemei celei mai esenţiale, al problemei fundamentale a întregii noastre revoluţii şi a tuturor revoluţiilor socialiste viitoare (luate pe scară mondială).

Problema fundamentală, esenţială este atitudinea clasei muncitoare faţă de ţărănime, este alianţa dintre clasa muncitoare şi ţărănime, este priceperea muncitorilor înaintaţi care au trecut prin şcoala îndelungată, grea, dar şi folosi-

www.dacoromanica.ro

toare a marii fabrici, priceperea lor de a organiza treaba în aşa fel, încît să atragă de partea lor masa ţăranilor oprimaţi de capitalism, de moşieri, apăsaţi de vechea lor gospodărie sărăcăcioasă, mizeră, pentru a le arăta că numai în alianţă cu muncitorii, oricîte greutăţi ar fi să îndure păşind pe această cale — iar greutăţile sînt numeroase şi nu putem să le nesocotim —, numai în această alianţă stă izbăvirea ţărănimii de jugul secular al moşierilor şi capitaliştilor. Numai în consolidarea alianţei dintre muncitori şi ţărani stă izbăvirea întregii omeniri de calamităţi ca recentul măcel imperialist, de contradicţiile barbare pe care le observăm acum în lumea capitalistă, în care un număr mic, infim de state foarte bogate se îneacă în bogăţie, în timp ce imensa populaţie a globului trăieşte în mizerie, neavînd posibilitatea să beneficieze de roadele civilizaţiei şi de bogatele resurse care există, dar care nu pot fi folosite din cauza insuficientei lor circulaţii.

Şomajul este cea mai mare calamitate pentru ţările avansate. Nu există altă ieşire din această situaţie decît alianţa trainică dintre ţărănime şi clasa muncitoare, care a trecut prin şcoala grea, dar singura serioasă şi temeinică, şcoala fabricii, a exploatării din fabrică, a unirii din fabrică ; altă ieşire nu există. Noi am verificat această alianţă politică şi militară în anii cei mai grei pentru republica noastră. În 1921 această alianţă capătă pentru prima oară forma unei alianţe economice. Noi am organizat încă foarte, foarte prost treaba în această direcţie. Trebuie s-o recunoaştem deschis. Trebuie să ne dăm seama de această lipsă, iar nu să prezentăm situaţia în culori trandafirii ; trebuie să depunem toate eforturile pentru a o înlătura şi să înţelegem că aici este baza noii noastre politici economice. Pentru stabilirea unor relaţii juste între clasa muncitoare şi ţărănime ne putem imagina doar două căi. Dacă marea industrie se află într-o stare înfloritoare, dacă ea poate aproviziona de îndată pe micii ţărani cu o cantitate suficientă de produse sau cu o cantitate mai mare decît înainte, stabilind astfel un raport just între surplusurile de produse agricole care vin de la ţărani şi articolele industriale, atunci ţărănimea va fi pe deplin satisfăcută, atunci masa ţărănimii, ţărănimea fără partid, va recunoaşte prin forţa lu-

www.dacoromanica.ro

crurilor că această nouă orînduire e mai bună decît orînduirea capitalistă. Dacă este vorba de marea industrie înfloritoare, capabilă să satisfacă de îndată țărănimea cu toate produsele care-i sînt necesare, o asemenea condiție există ; dacă privim problema pe scară mondială, o asemenea mare industrie prosperă, care poate aproviziona lumea cu toate produsele, există pe glob, dar ea nu este pusă în funcție decît pentru a fabrica tunuri, obuze și alte arme, folosite cu atîta succes în 1914—1918. În această perioadă, industria a lucrat pentru război și a aprovizionat din belșug omenirea cu produsele sale, făcînd-o să se aleagă cu cel puțin 10 000 000 de morți și cel puțin 20 000 000 de mutilați. Iată ce ne-a fost dat să vedem, și totuși războiul din secolul al XX-lea nu este ceea ce au fost războaiele anterioare.

Dintre oamenii cei mai ostili socialismului și mai străini de el, dintre dușmanii înverșunați ai celei mai neînsemnate idei socialiste, s-au ridicat după acest război, chiar și în țările învingătoare, numeroase glasuri care declară răspicat că, chiar de n-ar fi pe lume blestemații de bolșevici, și tot nu s-ar mai putea admite încă un război ca ăsta. Și asta o spun reprezentanții țărilor celor mai bogate. Iată pentru ce a lucrat această mare industrie bogată și avansată. Ea a servit la fabricarea de oameni mutilați și nu i-a mai rămas vreme să-i aprovizioneze pe țărani cu produsele sale. Sîntem, totuși, în drept să afirmăm că pe scară mondială există o asemenea industrie. Sînt pe glob țări cu o asemenea mare industrie avansată care poate aproviziona rapid sutele de milioane de țărani înapoiați. Pe această realitate ne bazăm noi în calculele noastre. Voi știți mai bine ca oricine, deoarece vedeți acest lucru în viața de toate zilele, ce ne-a mai rămas din marea noastră industrie, care era și așa destul de slab dezvoltată. De pildă, în Donbass, această principală bază a marii industrii, s-au produs atîtea distrugeri în timpul războiului civil și s-au perindat atîtea guverne imperialiste (cîte de acestea n-a văzut Ucraina !), încît urmarea n-a fost alta decît că aici din marea noastră industrie au rămas doar resturi. Dacă adăugăm aici calamitatea pe care a reprezentat-o seceta din 1921, devine clar că încercarea noastră de a aproviziona țărănimea cu produ-

www.dacoromanica.ro

sele marii industrii, care a trecut în mîna statului, a eşuat. De vreme ce această încercare a eşuat, nu poate exista altă legătură economică între ţărani şi muncitori, adică între agricultură şi industrie, decît schimbul, comerţul. Iată esenţialul. Înlocuirea sistemului de predare obligatorie a surplusurilor de produse agricole prin impozitul în natură — iată esenţa politicii noastre economice ; lucrurile sînt cît se poate de simple. Atunci cînd nu există o mare industrie prosperă, capabilă să se organizeze astfel încît să poată satisface imediat ţărănimea cu produse, nu poate fi altă soluţie în ceea ce priveşte dezvoltarea treptată a unei puternice alianţe între muncitori şi ţărani decît calea comerţului şi a redresării treptate, sub conducerea şi controlul statului muncitoresc, a agriculturii şi a industriei, scoţîndu-le din starea în care se află acum ; altă cale nu există. O necesitate imperioasă ne-a dictat această cale. Şi numai aceasta constituie baza şi esenţa noii noastre politici economice.

În perioada în care atenţia principală şi principalele forţe erau îndreptate spre rezolvarea sarcinilor de ordin politic şi militar, nu puteam acţiona decît cu maximă rapiditate, pornind înainte cu avangarda, ştiind că această avangardă va fi sprijinită. În domeniul marilor transformări de ordin politic, al măreţei opere pe care am înfăptuit-o în decurs de trei ani, în război împotriva statelor dominante ale lumii, alianţa dintre ţărani şi muncitori ne-a fost asigurată numai prin avîntul politic şi militar, întrucît fiecare ţăran ştia şi simţea că împotriva lui se ridică duşmanul său de veacuri, moşierul, ajutat într-un fel sau altul de reprezentanţii celorlalte partide. Iată de ce această alianţă a fost atît de trainică şi de invincibilă.

În domeniul economic, alianţa trebuie să se întemeieze pe altă bază. Aici este necesară schimbarea esenţei şi a formei de alianţă. Dacă cuiva din partidul comunist, din sindicate sau pur şi simplu din rîndurile simpatizanţilor Puterii sovietice i-a scăpat din vedere această schimbare necesară a esenţei alianţei şi a formei ei, cu atît mai rău pentru el. Asemenea scăpări sînt inadmisibile în revoluţie. Necesitatea schimbării formei de alianţă a fost determinată de faptul că alianţa politică şi alianţa militară nu puteau fi extinse

www.dacoromanica.ro

tot atît de simplu şi în domeniul economic atunci cînd nu avem încă o mare industrie, cînd ea este ruinată de pe urma unui război cum n-a mai pomenit nici un alt stat. Se ştie că industria nu s-a pus încă pe picioare nici în state mult mai bogate decît al nostru, state care nu au pierdut, ci au cîştigat de pe urma războiului. Schimbarea formei şi a esenţei alianţei dintre muncitori şi ţărani s-a dovedit necesară. În perioada alianţei politice şi militare, noi am păşit mult mai departe decît ne permitea alianţa economică directă dintre muncitori şi ţărani. Trebuia s-o facem pentru a-l învinge pe duşman şi aveam tot dreptul s-o facem. Şi am realizat-o cu succes, căci am învins pe duşmanii noştri pe tărîmul pe care luptam atunci, pe tărîmul politic şi militar, dar pe tărîm economic am suferit o serie de înfrîngeri. Şi nu trebuie să ne temem s-o recunoaştem, ci, dimpotrivă, vom învăţa să învingem numai atunci cînd nu ne va fi teamă să ne recunoaştem înfrîngerile şi lipsurile, cînd vom privi în faţă adevărul cel mai neplăcut. Avem tot dreptul să ne mîndrim cu meritele noastre în primul domeniu, în domeniul militar şi politic. Ele au intrat în istorie ca o cucerire pe plan mondial, care se va mai face simţită în toate domeniile. În domeniul economic însă, în cursul anului la care se referă raportul, abia am păşit pe calea noii politici economice şi facem un pas înainte în această direcţie. În acelaşi timp însă noi abia începem să învăţăm cîte ceva şi facem aici incomparabil mai multe greşeli privind înapoi, lăsîndu-ne atraşi de experienţa trecutului, care a fost admirabilă, sublimă, măreaţă, de importanţă mondială, dar care n-a putut rezolva sarcina cu caracter economic ce ni se impune acum, în condiţiile unei ţări în care marea industrie este ruinată, în condiţii care ne cer să învăţăm înainte de orice să stabilim legătura economică necesară şi inevitabilă în momentul de faţă. Această legătură este comerţul. Este pentru comunişti o descoperire puţin plăcută. Se prea poate ca această descoperire să fie neplăcută, şi fără îndoială că aşa este, dar, dacă ne vom ghida după ce este plăcut sau nu, vom ajunge la nivelul acelor „cvasisocialişti" pe care ne-a fost dat să-i vedem în număr destul de mare în timpul guvernului provizoriu al lui Kerenski. E îndoielnic ca „socialiştii" de acest gen să se mai bucure de pres-

www.dacoromanica.ro

tigiu în republica noastră. Or, forţa noastră a stat întotdeauna în capacitatea de a ţine seamă de raporturile reale şi de a nu ne teme de ele, oricît de neplăcute ar fi pentru noi.

Întrucît există o mare industrie pe plan mondial, este indiscutabil că trecerea directă la socialism este posibilă şi nimeni nu o va contesta, aşa cum nu va contesta faptul că marea industrie ori se sufocă şi generează şomaj în cele mai bogate şi mai înfloritoare ţări învingătoare, ori nu face decît să fabrice obuze pentru exterminarea oamenilor. Dar dacă în condiţiile de înapoiere în care am păşit la revoluţie ne lipseşte dezvoltarea industrială necesară, ce ne rămîne de făcut : să renunţăm ? să ne dăm bătuţi ? Nu, vom trece la această muncă grea, ne aflăm pe calea cea dreaptă. Calea alianţei maselor populare este, fără îndoială, singura cale pe care munca ţăranului şi munca muncitorului va deveni o muncă pentru sine, nu o muncă în folosul exploatatorului. Iar pentru a înfăptui acest lucru în condiţiile în care ne aflăm, este necesară legătura prin economie, singura legătură economică posibilă.

Iată cauza retragerii noastre, iată de ce am fost siliţi să ne întoarcem la capitalismul de stat, să trecem la concesii, să ne întoarcem la comerţ. Fără această retragere în condiţiile de dezastru economic în care ne aflăm n-am putea restabili legătura necesară cu ţărănimea. Fără această legătură am fi în pericol ca detaşamentul de frunte al revoluţiei s-o ia atît de mult înainte, încît să se rupă de masa ţărănimii. Lipsa de legătură strînsă între acest detaşament şi masa ţărănească ar însemna pieirea revoluţiei. Trebuie să privim acest lucru cît se poate de lucid, deoarece de aici decurge în primul rînd şi mai presus de orice ceea ce numim noua noastră politică economică. Iată de ce am declarat cu toţii că această politică am adoptat-o pentru mult timp şi că o vom aplica cu toată seriozitatea, dar, firește, aşa cum s-a mai subliniat pe drept cuvînt, nu pentru vecie. Ea este impusă de ruina şi de mizeria în care ne aflăm şi de slăbirea totală a marii noastre industrii.

Îmi voi permite să dau aici cîteva cifre cu totul sumare pentru a arăta că, oricît de greu ne-a fost, oricît de multe greşeli am comis (şi greşeli am comis destule), totuşi treaba

www.dacoromanica.ro

merge. Tovarăşi, nu dispun de cifre globale în legătură cu dezvoltarea comerţului nostru interior, aşa încît nu am intenţia să citez decît datele referitoare la volumul comerţului efectuat de Uniunea centrală a cooperativelor de consum, date calculate pe trei luni. În septembrie, volumul comerţului efectuat de Uniunea centrală a cooperativelor de consum a fost de 1 000 000 de ruble-aur, în octombrie de 3 000 000, în noiembrie de 6 000 000, şi totuşi, considerate ca cifre absolute, aceste cifre sînt infime : trebuie s-o recunoaştem deschis, căci ar fi mai periculos să ne facem iluzii în această privinţă. Aceste cifre sînt mici, dar, în ruina în care ne aflăm, ele dovedesc fără doar şi poate că un progres există, că ne putem folosi de această bază economică. Oricît de numeroase greşeli am săvîrşi — atît sindicatele, cît şi partidul comunist, aparatul administrativ —, noi ne convingem totuşi că putem evita aceste greşeli, şi începem să le evităm, ne convingem că păşim pe o cale pe care vom restabili neapărat legăturile între agricultură şi industrie. Trebuie şi putem să obţinem un avînt al forţelor de producţie, fie şi pe baza micii gospodării ţărăneşti şi deocamdată pe baza micii industrii, de vreme ce refacerea marii industrii este atît de dificilă. Trebuie să obţinem succese şi începem să le obţinem, dar să nu uităm că în acest domeniu ritmul e altul, altele sînt condiţiile de muncă, că în acest domeniu victoriile se cîştigă mai greu. Aici nu ne putem atinge ţelurile tot atît de repede ca în domeniul politic şi militar. Aici nu putem înainta vijelios, în salturi, şi nici termenele nu sînt aceleaşi : ele se socotesc cu deceniile. Iată în ce termene vom putea obţine succese în războiul economic şi în asemenea condiţii nu ne aşteptăm la vreun ajutor din partea vecinilor noştri, ci la duşmănie.

Calea noastră este însă calea cea dreaptă, căci ea e calea pe care, mai devreme sau mai tîrziu, vor păşi inevitabil şi celelalte ţări. Noi am pornit-o pe această cale dreaptă. Trebuie să calculăm cu atenţie fiecare pas oricît de mic, să ţinem seamă de toate greşelile noastre, oricît de mărunte ar fi ele, şi aşa vom obţine, mergînd pe această cale, rezultatele dorite.

S-ar cuveni acum, tovarăşi, să spun cîteva cuvinte despre principala noastră ocupaţie, agricultura, dar cred că în

www.dacoromanica.ro

această problemă vă va fi prezentat un raport mai amplu şi mai complet decît aş putea-o face eu, de altfel ca şi în problema foametei, despre care va raporta tov. Kalinin.

Ştiţi bine, tovarăşi, ce calamitate a fost pentru noi foametea din 1921. Era inevitabil ca această calamitate a vechii Rusii să se abată şi asupra noastră, căci singura ieşire din această situaţie este refacerea forţelor de producţie, dar nu pe vechea bază mizeră, îngustă, ci pe o bază nouă, pe baza marii industrii şi a electrificării. Numai astfel putem scăpa de mizerie, de foametea cronică, şi este uşor de văzut că pentru această treabă nu se potrivesc termenele valabile pentru victoriile noastre politice şi militare. Deşi încercuiţi de state duşmane, am reuşit totuşi să spargem blocada ; oricît de mic a fost ajutorul ce ni s-a dat, am primit totuşi cîte ceva. Acest ajutor însumează în total 2 500 000 de puduri. Acesta este tot ajutorul pe care l-am primit din străinătate, pe care celelalte state s-au milostivit să-l dea Rusiei înfometate. Am reuşit să adunăm prin donaţii circa 600 000 de ruble-aur. Este o cifră cu totul infimă, care arată atitudinea mercantilă a burgheziei europene faţă de foametea noastră. Aţi citit, probabil, cu toţii cum la început, cînd s-au primit ştiri despre izbucnirea foametei, oamenii de stat influenţi au făcut declaraţii pompoase şi solemne că a profita de foamete pentru a pune problema vechilor datorii ar fi un lucru diabolic. Nu ştiu cu cît o fi diavolul mai înfricoşător decît imperialismul de astăzi. Ştiu că în realitate, cu toată foametea, s-au făcut încercări de a încasa de la noi vechile datorii în condiţii împovărătoare. Nu refuzăm să plătim şi declarăm în mod solemn că sîntem gata să discutăm practic chestiunea. Dar să ne lăsăm înrobiţi fără nici o socoteală, fără a se lua în considerare pretenţiile reciproce, fără a se discuta practic problema, asta — înţelegeţi cu toţii şi nu poate încăpea aici nici o îndoială — n-o vom admite niciodată în nici un caz.

Trebuie să vă comunic că ultimele zile au marcat totuşi un succes destul de însemnat în lupta împotriva foametei. Aţi citit, probabil, în ziare că în America au fost alocate 20 000 000 de dolari pentru ajutorarea înfometaţilor din Rusia, probabil în condiţiile în care acordă ajutor A.R.A., organizaţia americană pentru ajutorarea înfometaţilor. Zi-

www.dacoromanica.ro

lele acestea am primit o telegramă de la Krasin în care ne comunică următoarea propunere a guvernului american : acesta garantează în mod formal că ne va livra în termen de trei luni produse alimentare şi seminţe în valoare de 20 000 000 de dolari în cazul cînd am fi de acord să alocăm şi noi pentru acelaşi lucru 10 000 000 de dolari (20 000 000 de ruble-aur). Ne-am dat imediat consimţămîntul şi am comunicat acest lucru telegrafic. Pe cît se pare, putem spune că în cursul următoarelor trei luni vom asigura, în schimbul sumei de 30 000 000 de dolari, adică 60 000 000 de ruble-aur, produse alimentare şi seminţe pentru cei înfometaţi. Este, desigur, puţin şi nu vom reuşi în nici un caz să lichidăm cu atît calamitatea îngrozitoare ce s-a abătut asupră-ne. Vă daţi cu toţii prea bine seama de acest lucru. Este însă în orice caz un ajutor, care-şi va îndeplini, fără îndoială, menirea de a uşura cît de cît mizeria şi foametea înspăimîntătoare. Şi dacă în toamnă am reuşit să obţinem unele succese în domeniul aprovizionării cu seminţe a regiunilor înfometate şi al lărgirii suprafeţelor însămînţate în genere, în primăvară sperăm să obţinem un succes şi mai mare.

În toamnă au fost însămînţate în guberniile înfometate aproximativ 75% din semănăturile de toamnă ; în guberniile care au suferit parţial de pe urma secetei, suprafaţa însămînţată este de 102%, în guberniile producătoare de cereale 123%, iar în cele consumatoare 126%. Aceste cifre ne arată în orice caz că, oricît de grele au fost condiţiile de la noi, am dat totuşi un anumit ajutor ţărănimii în ceea ce priveşte extinderea suprafeţelor însămînţate şi lupta împotriva foametei. În condiţiile create sîntem îndreptăţiţi să sperăm fără nici un fel de exagerare şi fără teamă de a cădea într-o greşeală că la însămînţarea suprafeţei destinate culturilor de primăvară vom da ţărănimii un ajutor substanţial. Ajutorul, repet, nu va fi în nici un caz complet. Nu vom avea în nici un caz posibilitatea să satisfacem toate necesităţile şi trebuie s-o spunem deschis. Şi cu atît mai mult trebuie să ne încordăm forţele pentru a extinde acest ajutor.

Trebuie să vă comunic în legătură cu aceasta cifrele de bilanţ referitoare la activitatea noastră în domeniul

www.dacoromanica.ro

aprovizionării. Impozitul în natură a adus în general ţăranilor în masă, ţărănimii în ansamblu, o uşurare. Aici nu mai e nevoie de dovezi. Nu importă numai cantitatea de cereale pe care am luat-o de la ţărănime, ci şi faptul că ţăranul s-a simţit mai asigurat în condiţiile impozitului în natură şi i-a sporit interesul faţă de gospodărie. Ţăranului harnic, în condiţiile dezvoltării forţelor de producţie, impozitul în natură i-a deschis perspective mai largi. Rezultatele strîngerii impozitului în natură pe anul la care se referă raportul se prezintă în general astfel încît trebuie să spunem : să ne încordăm toate forţele pentru a nu suferi un eşec.

Iată rezultatele generale, extrem de sumare, pe care vi le pot comunica după ultimele date obţinute de la Comisariatul poporului pentru aprovizionare. Noi avem nevoie de minimum 230 000 000 de puduri. Dintre acestea, 12 000 000 de puduri pentru ajutorarea celor înfometaţi, 37 000 000 pentru seminţe şi 15 000 000 ca fond de rezervă, iar noi putem obţine 109 000 000 prin impozitul în natură, 15 000 000 prin uium, 12 500 000 din restituirea împrumutului de seminţe, 13 500 000 prin schimbul de mărfuri, 27 000 000 din Ucraina şi 38 000 000 de puduri din străinătate (38 000 000 dacă socotim că vom primi 30 000 000 prin operaţia despre care v-am vorbit adineauri şi vom mai cumpăra în afară de aceasta 8 000 000 de puduri). Total : 215 000 000 de puduri. Aşadar, sîntem totuşi în deficit şi nu avem nici un pud în fondul de rezervă. Şi nu se ştie dacă vom mai putea cumpăra sau nu din străinătate. Planul nostru de aprovizionare este calculat acum cu multă zgîrcenie, pentru a pune o sarcină cît mai mică pe umerii ţărănimii, care a suferit de pe urma foametei. Dacă în 1920 38 000 000 de oameni erau întreţinuţi de către stat, acum am redus această cifră la 8 000 000. Iată unde am făcut o reducere. Concluzia pe care o putem trage de aici este una singură : impozitul în natură trebuie strîns cu orice preţ în proporţie de 100%, adică integral. Nu uităm nici o clipă că acest impozit constituie pentru ţărănime, care a avut atît de mult de suferit, o grea povară. Îmi dau bine seama că tovarăşii care au dus munca pe teren, care au simţit pe pielea lor tot greul muncii de aprovizionare, ştiu

www.dacoromanica.ro

mai bine decît mine ce înseamnă această sarcină de a strînge acum neapărat impozitul în natură în proporţie de 100%. Trebuie să vă declar însă în numele guvernului ca concluzie la darea de seamă asupra activităţii depuse de noi în cursul anului 1921 : această sarcină trebuie îndeplinită neapărat, tovarăşi : trebuie să luăm pieptiş această greutate şi s-o învingem. Altfel nu vom asigura ceea ce este cel mai esenţial, elementar pentru transporturile şi industria noastră, nu va fi asigurat bugetul minim, absolut necesar, fără care nu putem exista în situaţia în care ne găsim, înconjuraţi de duşmani, şi în condiţiile unui echilibru internaţional extrem de instabil.

Fără eforturi maxime nu există şi nu poate exista ieşire din situaţia în care ne aflăm noi, cei care am trecut prin suferinţele provocate de războiul imperialist şi de războiul civil, care am fost hărţuiţi de clasele guvernante din toate ţările, şi de aceea trebuie să spunem răspicat, fără a ne teme de amarul adevăr, tuturor activiştilor de pe teren şi să confirmăm în numele congresului : „Tovarăşi, întreaga existenţă a Republicii sovietice, întregul nostru plan foarte modest de refacere a transporturilor şi a industriei se bazează pe faptul că vom îndeplini programul general de aprovizionare. De aceea strîngerea impozitului în natură în proporţie de 100% este o necesitate absolută".

Vorbind despre plan, voi arăta ce situaţie s-a creat la noi din punct de vedere practic în legătură cu planul de stat. Voi începe cu ceea ce constituie pîinea industriei noastre, baza întregii noastre activităţi industriale : combustibilul. Aţi primit, probabil, astăzi sau veţi primi zilele acestea materiale în legătură cu activitatea Gosplanului nostru, a Comisiei de stat a planificării. Veţi primi o dare de seamă cu privire la congresul electrotehnicienilor, care a furnizat un material cît se poate de bogat şi de precis, o verificare efectuată de către cele mai valoroase forţe tehnice şi ştiinţifice din Rusia a acestui plan, singurul plan verificat din punct de vedere ştiinţific, cel mai concis şi mai potrivit plan pentru refacerea marii industrii de la noi, care necesită cel puţin 10—15 ani pentru a fi îndeplinit. Am mai spus-o şi voi repeta mereu că termenele cu care avem de-a face în munca noastră practică nu sînt acum

www.dacoromanica.ro

acelea pe care le-am avut în domeniul activităţii politice şi militare. Foarte mulţi dintre activiştii cu funcţii de conducere din partidul comunist şi din sindicate au înţeles acest lucru, dar trebuie să-l înţeleagă toată lumea. De altfel, în broşura tovarăşului Krjijanovski, care vă va fi distribuită mîine şi care cuprinde raportul de activitate al Comisiei de stat a planificării, veţi vedea cum este pusă, din punctul de vedere al gîndirii colective a inginerilor şi agronomilor, problema planului nostru de stat în general. Veţi vedea cum atacă problema inginerii şi agronomii, nu sub aspectul general politic sau general economic, obişnuit pentru noi, ci din punctul de vedere al experienţei colective, ţinînd seama, printre altele, de limita pînă la care ne putem retrage. În broşură veţi găsi un răspuns la problemă dat de ingineri şi agronomi din punctul lor de vedere, şi cu atît mai preţios este faptul că veţi găsi în ea — ca rezultat al muncii depuse în cursul anului la care se referă raportul alcătuit de instituţia noastră de stat a planificării — o analiză a modului cum pune această instanţă problema transporturilor şi a industriei. Se înţelege că nu vă pot expune aici conţinutul acestei lucrări.

Aş vrea numai să mă opresc foarte pe scurt asupra situaţiei planului de combustibil, deoarece aici am suferit la începutul anului 1921, la care se referă raportul, cel mai teribil eşec. Tocmai în acest domeniu, bizuindu-ne pe o îmbunătăţire a situaţiei survenite la finele anului 1920, am comis o enormă greşeală de calcul şi am dus transporturile la criza colosală din primăvara anului 1921, care a fost provocată nu numai de lipsa de mijloace materiale, ci şi de faptul că am calculat greşit ritmul de dezvoltare. Încă de pe atunci s-a văzut greşeala, care consta în faptul că am transpus experienţa noastră din perioada politică şi militară în domeniul sarcinilor economice, o greşeală imensă, fundamentală, pe care, tovarăşi, am repetat-o pînă acum la fiecare pas. Noi comitem acum numeroase greşeli, şi trebuie să spunem că, dacă nu ne vom da seama de ele şi nu ne vom strădui să le îndreptăm cu orice preţ, nu vom ajunge la o îmbunătăţire temeinică în domeniul economiei. După învăţămintele cu care ne-am îmbogăţit, am întocmit cu multă prudenţă planul de combustibil pe a doua jumă-

www.dacoromanica.ro

tate a anului 1921, considerînd că aici e inadmisibilă orice exagerare cît de mică şi luptînd împotriva ei pe toate căile. Deşi incomplete încă, cifrele de la sfîrşitul lunii decembrie comunicate mie de tov. Smilga, care conduce toate instituţiile noastre de colectare a combustibilului, ne arată că în acest domeniu avem un deficit, dar un deficit mic, care dovedeşte îmbunătăţirea structurii interne a bugetului nostru de combustibil, adică ceea ce tehnicienii numesc mineralizarea lui, un mare succes în aprovizionarea Rusiei cu combustibil mineral ; or, numai combustibilul mineral poate constitui o bază trainică pentru marea industrie, capabilă să servească de fundament societăţii socialiste.

Iată cum a fost întocmit, la începutul celui de-al doilea semestru al anului 1921, planul nostru de combustibil. Dacă vom socoti cei 2 700 000 de stînjeni cubi de lemne în combustibil convenţional de 7 000 de calorii, aşa cum procedăm întotdeauna şi aşa cum se face la pagina 40 a broşurii tovarăşului Krjijanovski care vă va fi distribuită, putem conta pe 297 000 000 de puduri. În momentul de faţă, cifrele ne arată că am obţinut aproximativ 234 000 000 de puduri. Există un mare deficit asupra căruia trebuie să vă atrag atenţia. În cursul anului la care se referă raportul am acordat o deosebită atenţie muncii de aprovizionare cu lemne efectuată de instituţiile noastre care se ocupă cu problema combustibilului. Dar tocmai această muncă este legată în cea mai mare măsură de starea gospodăriei ţărăneşti. Toată greutatea apasă asupra ţăranului şi a calului său. Lipsa de combustibil, de nutreţ etc. se resimte puternic asupra muncii. Iată de unde provine deficitul. Iată de ce acum, cînd ne aflăm la începutul campaniei de iarnă a aprovizionării cu combustibil, trebuie să declar încă o dată : tovarăşi, popularizaţi pe teren lozinca încordării tuturor forţelor în acest domeniu. În bugetul nostru de combustibil am prevăzut numai ceea ce este strict necesar pentru redresarea industriei, şi asta în proporţii minime, dar acest minim trebuie realizat cu orice preţ, oricît de grele ar fi condiţiile.

Mai departe. În ceea ce priveşte cărbunele am contat să obţinem 143 000 000 de puduri şi am obţinut 184 000 000 ; aici avem un succes, un progres în direcţia mineralizării

www.dacoromanica.ro

combustibilului nostru, un progres realizat de Donbass şi de alte întreprinderi, unde o mulţime de tovarăşi au muncit cu abnegaţie, obţinînd rezultate practice în îmbunătăţirea marii industrii. Vă voi cita cîteva cifre referitoare la Donbass, pentru că acesta este o bază, un centru important al întregii noastre industrii. Ne-am propus să obţinem o producţie de 80 000 000 puduri de petrol, ceea ce, socotit în combustibil convenţional, reprezintă 120 000 000 de puduri. În privinţa turbei am contat pe 40 000 000 (19 000 000 de puduri în combustibil convenţional) şi am obţinut 50 000 000 de puduri. Am contat că vom obţine în total 579 000 000 de puduri şi după toate probabilităţile nu vom reuşi să obţinem mai mult de 562 000 000 de puduri. În genere, avem un deficit de combustibil. E drept că deficitul nu e prea mare ; el este, poate, doar de 3—4%, dar este totuşi un deficit. Va trebui în orice caz să recunoaştem că deficitul înregistrat constituie un pericol direct pentru marea industrie, întrucît o parte din minimul fixat nu va fi realizat. Din acest exemplu rezultă, cred, în primul rînd că organele noastre de planificare au lucrat cu folos şi că nu e departe ziua în care ne vom îndeplini planurile ; totodată, de aici se vede că abia-abia începem să ne ridicăm, că în această privinţă situaţia noastră economică este încă extrem de dificilă şi că de aceea principalul îndemn, principala chemare, principala lozincă sub care trebuie să-şi desfăşoare şi să-şi încheie lucrările congresul nostru, cu care delegaţii trebuie să se întoarcă la locurile lor de muncă este : să ne mai încordăm forţele, oricît ne-ar fi de greu, atît în activitatea industrială, cît şi în activitatea în agricultură. Nu există altă salvare pentru republică, pentru menţinerea şi consolidarea puterii muncitorilor şi ţăranilor decît o muncă încordată în acest domeniu. Că am obţinut destule succese ne-a arătat-o în special Donbassul, de pildă, unde au muncit cu un devotament fără seamăn şi cu mult succes tovarăşii Peatakov în domeniul marii industrii, iar în domeniul micii industrii Ruhimovici, care pentru prima oară a reuşit s-o organizeze astfel încît să poată produce ceva. În domeniul marii industrii, productivitatea muncii unui miner la abataj a atins nivelul dinainte de război, ceea ce nu s-a mai întîmplat

www.dacoromanica.ro

pînă acum la noi. În 1920 producţia totală a Donbassului a fost de 272 000 000 de puduri, iar în 1921 ea s-a ridicat la 350 000 000 de puduri. Această cifră este mică, foarte mică în comparaţie cu cifra maximă din perioada dinainte de război : 1 700 000 000 de puduri. Dar ea reprezintă totuşi ceva. Ea dovedeşte că se face un serios pas înainte. Este totuşi un pas înainte în opera de refacere a marii industrii, şi nu trebuie să precupeţim nimic, nici un fel de sacrificiu cînd este vorba de refacerea marii industrii.

Încă cîteva cuvinte despre metalurgie. Situaţia noastră în acest domeniu este deosebit de grea. Producem cam 6% din ceea ce produceam înainte de război. Iată la ce stare de ruină, de mizerie au adus Rusia războiul imperialist şi războiul civil ! Nu încape îndoială însă că sîntem pe cale de a ne redresa. La noi se creează centre ca Iugostal[135], unde munceşte de asemenea cu mult devotament tov. Mejlauk. Oricît de grea ar fi situaţia noastră, se observă în această privinţă un succes considerabil. În prima jumătate a anului 1921 producţia lunară de fontă era de 70 000 de puduri, în octombrie de 130 000, în noiembrie de 270 000, adică de aproape patru ori mai mare. Nu avem, prin urmare, nici un motiv să cădem în panică. Noi nu ascundem cîtuşi de puţin că cifrele de mai sus denotă un nivel sărăcăcios, dar prin ele putem dovedi totuşi că, oricît de greu a fost anul 1921, oricît de mari au fost dificultăţile pe care le-au avut de suportat clasa muncitoare şi ţărănimea, totuşi ne redresăm, sîntem pe calea cea dreaptă şi avem toate motivele să sperăm că, încordîndu-ne toate forţele, ne vom redresa şi mai mult.

Aş vrea să vă mai comunic unele date în legătură cu succesele obţinute în domeniul electrificării. Din păcate, pînă în prezent nu am înregistrat succese importante. Speram să pot felicita Congresul al IX-lea cu prilejul punerii în funcţiune a celei de-a doua mari centrale electrice construite de Puterea sovietică : prima e cea de la Şatura, iar cea de-a doua — o nouă centrală — e cea de la Kaşira, pe care nădăjduiam s-o inaugurăm în decembrie[136]. Ea ne-ar furniza — şi ne poate furniza — 6 000 kWh în prima etapă a construcţiei, ceea ce ar constitui un ajutor substanţial, ţinînd seama de cei 18 000 kWh pe care-i avem

www.dacoromanica.ro

la Moscova. Dar, fiindcă am întîmpinat o serie de dificultăţi centrala n-a putut fi inaugurată în decembrie 1921. Ea va fi pusă în funcţiune în scurt timp, cel mai tîrziu peste cîteva săptămîni. Aţi acordat, cred, toată atenţia raportului publicat zilele acestea în revista „Ekonomiceskaia Jizn" şi semnat de inginerul Levi, unul dintre cei mai mari specialişti care au luat parte la cel de-al VIII-lea Congres general al electrotehnicienilor şi, în genere, unul dintre specialiştii noştri cei mai de seamă. Vă voi cita cîteva cifre foarte sumare din acest raport : în 1918 şi 1919 la noi au fost puse în funcţiune 51 de uzine electrice cu o putere instalată de 3 500 kWh. În 1920 şi 1921 au fost puse în funcţiune 221 de uzine electrice cu o putere de 12 000 kWh. În comparaţie cu ceea ce se realizează în Europa occidentală, aceste cifre vor părea cu totul neînsemnate, mizere chiar. Dar ele ne arată că o operă poate progresa chiar cînd sînt dificultăţi pe care nici o altă ţară nu le-a cunoscut. Un rol destul de important a jucat extinderea construcţiei de mici uzine electrice la sate. Trebuie să spunem deschis că aici s-a făcut de multe ori risipă. Dar această risipă a adus şi ea unele foloase. Prin aceste mici uzine electrice au fost create la sate centre ale marii industrii noi, moderne. Deşi numărul lor este infim, ele arată totuşi ţăranilor că Rusia nu se va opri la munca manuală, nu va rămîne la primitivul său plug de lemn, ci va păşi înainte în alte vremuri. Şi în masele ţărăneşti pătrunde încetul cu încetul ideea că trebuie şi putem să organizăm Rusia pe alte baze. Termenele se măsoară în acest domeniu, după cum am mai spus, cu deceniile, dar munca a şi fost începută, nivelul de conştiinţă creşte în rîndurile maselor ţărăneşti, şi asta în parte datorită tocmai faptului că numărul uzinelor electrice mici se înmulţeşte la noi mai rapid decît cel al marilor centrale. Dar dacă în 1921 am întîrziat cu inaugurarea unei centrale electrice mari, în schimb la începutul anului 1922 vor funcţiona două centrale : cea de la Kaşira, de lîngă Moscova, şi cea de la Utkina Zavod, de lîngă Petrograd [137]. Aici am păşit în orice caz pe o cale pe care avem asigurat mersul înainte dacă ne vom încorda tot aşa ca şi pînă acum forţele pentru a ne îndeplini sarcinile.

www.dacoromanica.ro

Şi acum două cuvinte despre încă un succes, succesul pe care l-am obţinut în extracţia de turbă. Producţia noastră de turbă s-a ridicat în 1920 la 93 000 000 de puduri, iar în 1921 la 139 000 000 ; este, poate, singurul domeniu în care am depăşit considerabil nivelul dinainte de război. În ceea ce priveşte turba, avem bogăţii imense, cum nu are nici o altă ţară din lume. Aici au existat însă şi mai există încă şi astăzi dificultăţi uriaşe, în sensul că această muncă, în genere grea, a fost deosebit de grea în Rusia. Procedeul hidraulic de extracţie a turbei — o invenţie nouă la care au lucrat, la Direcţia generală a turbei, tovarăşii Radcenko, Menşikov şi Morozov — uşurează mult munca. În 1921 au lucrat numai două pompe de turbă — aparate pentru extragerea turbei printr-un procedeu hidraulic ce scuteşte pe muncitori de munca de ocnaş pe care o prestau pînă acum cei de la extracţia turbei. Acum au fost comandate în Germania şi sînt asigurate pentru anul 1922 20 de asemenea aparate. Se realizează astfel un început de colaborare cu o ţară înaintată din Europa. Şi avem astăzi posibilitatea de a extinde această colaborare, care nu poate fi trecută cu vederea. Rusia abundă în mlaştini şi în zăcăminte de turbă ca nici o altă ţară, şi astăzi a devenit posibilă transformarea acestei munci dintr-o muncă de ocnaş, la care nu se angajau şi nu se puteau angaja decît un mic număr de muncitori, într-o muncă mai normală. S-a ajuns la o colaborare practică cu un stat modern înaintat, Germania, de vreme ce în uzinele de acolo se fabrică aparate care înlesnesc această muncă şi care în mod cert vor fi puse în funcţiune în 1922. Aici trebuie să ne îndreptăm toată atenţia. Putem face multe în acest domeniu dacă vom înţelege şi vom răspîndi cu toţii ideea că, încordîndu-şi forţele şi realizînd mecanizarea muncii, Rusia are mai multe posibilităţi decît oricare alt stat să iasă din criza economică.

Referitor la domeniul politicii noastre economice aş vrea să subliniez încă un aspect al chestiunii. Cînd facem o apreciere a noii noastre politici economice, nu e de ajuns să ne îndreptăm atenţia la ceea ce poate fi deosebit de important. Esenţa noii politici economice o constituie, desigur, alianţa dintre proletariat şi ţărănime, legătura strînsă dintre avangardă, proletariat şi masele largi ale ţărănimii.

www.dacoromanica.ro

Dezvoltarea forţelor de producţie, imediat şi cu orice preţ, a început datorită noii politici economice. Dar mai există încă un aspect al noii politici economice : necesitatea de a învăţa. Noua politică economică este forma în cadrul căreia vom începe să învăţăm să gospodărim cum trebuie ; iar în acest domeniu noi am lucrat pînă acum cît se poate de prost. Unui conducător comunist, unui conducător sindical al maselor muncitoare îi este, firește, greu să înţeleagă că comerţul este astăzi cheia vieţii noastre economice, singura alianţă posibilă între detaşamentul înaintat al proletariatului şi ţărănime, singura legătură posibilă pentru a porni în front comun lupta pentru avîntul economic. Dacă luăm pe orice negustor care face comerţ sub controlul statului şi al justiţiei (justiţia este la noi proletară şi ea va şti să vegheze asupra fiecăruia dintre întreprinzătorii particulari astfel ca legile să nu fie pentru ei aşa cum sînt în statele burgheze ; nu de mult am avut la Moscova un asemenea exemplu[138] şi ştiţi bine cu toţii că vom face ca numărul acestor exemple să sporească, pedepsind cu toată asprimea orice tentative ale domnilor întreprinzători particulari de a încălca legile noastre), vom vedea că acest negustor, acest întreprinzător particular va şti, totuşi, pentru un cîştig de sută la sută să facă treabă bună, bunăoară să obţină materii prime pentru industrie, aşa cum în majoritatea cazurilor nu vor şti să facă aşa ceva nici un comunist şi nici un sindicalist. Şi tocmai aici e importanţa noii politici economice. Învăţaţi. Această învăţătură este un lucru foarte serios ; trebuie însă să ne-o însuşim cu toţii. Ea este extrem de grea. Aici este vorba de altceva decît de predarea unor lecţii ca la şcoală şi de susţinerea unor examene. Aceasta este o problemă legată de o luptă economică grea şi înverşunată, dusă în condiţiile unei mizerii şi ale unor dificultăţi fără seamăn, cînd pîinea lipseşte, cînd e foamete şi frig ; ea este însă o adevărată şcoală, prin care trebuie să trecem neapărat. Orice încercare de a ne eschiva de la această sarcină, orice încercare de a închide ochii, spunînd că asta nu ne priveşte, înseamnă cea mai criminală şi mai periculoasă îngîmfare : îngîmfarea comunistă şi sindicală. De acest păcat, tovarăşi, suferim acut toţi cei ce conducem Rusia So-

www.dacoromanica.ro

vietică, şi trebuie să recunoaştem acest lucru cu toată sinceritatea ca să lichidăm această deficienţă.

Noi pornim la rezolvarea sarcinii construcţiei noastre economice pe baza experienţei noastre de ieri : tocmai aceasta este greşeala noastră fundamentală. Vă voi aminti de un proverb francez care spune că de obicei defectele oamenilor sînt legate de calităţile lor. Defectele unui om sînt într-un fel o continuare a calităţilor lui. Dacă calităţile ajung să fie exagerate, dacă ele se manifestă unde şi cînd nu trebuie, ele devin defecte. Acest lucru, pe care l-a observat, desigur, aproape fiecare dintre voi atît în viaţa lui particulară, cît şi în general, îl observăm şi noi acum de-a lungul întregii desfăşurări a revoluţiei noastre, a dezvoltării partidului nostru şi a sindicatelor noastre, care constituie cel mai important sprijin al partidului ; acest defect, care a apărut într-un fel ca o continuare a calităţilor noastre, îl observăm în întregul aparat care conduce Rusia Sovietică. O mare calitate a fost faptul că în domeniul politic şi militar am făcut un pas de importanţă mondială, care a intrat în istoria omenirii, marcînd înlocuirea unei epoci prin alta. Prin oricîte chinuri ar mai fi să trecem, acest lucru nu ni-l va putea lua nimeni. Am ieşit din războiul imperialist şi am scăpat de calamităţile care s-au abătut asupra noastră numai datorită revoluţiei proletare, numai datorită faptului că orînduirea sovietică a venit să ia locul vechii orînduiri. Acest lucru nu poate fi anihilat ; el este un merit incontestabil, absolut şi inalienabil, care nu ne poate fi contestat prin nici un fel de eforturi şi asalturi ale duşmanilor noştri, dar care, în caz că se manifestă acolo unde nu trebuie, devine unul dintre cele mai dăunătoare defecte.

Sarcinile politice şi militare au putut fi rezolvate printr-o explozie de entuziasm pe o anumită treaptă a conştiinţei muncitorilor şi ţăranilor. Ei au înţeles cu toţii că războiul imperialist îi sugrumă ; n-a fost nevoie să se ridice pe o nouă treaptă de conştiinţă, pe o nouă treaptă de organizare pentru a înţelege acest lucru. Entuziasmul, asaltul, eroismul, care au rămas şi vor rămîne pentru totdeauna ca un monument a ceea ce face şi a putut să facă revoluţia, ne-au ajutat să rezolvăm aceste sarcini. Iată datorită cărui

www.dacoromanica.ro

fapt am obţinut succesele noastre politice şi militare, iar această calitate devine acum cel mai periculos defect al nostru. Noi privim înapoi şi credem că tot aşa putem rezolva şi sarcinile economice. Dar tocmai aici e greşeala noastră : cînd situaţia s-a schimbat şi trebuie să rezolvăm sarcini de altă natură, nu avem voie să privim înapoi şi să încercăm să rezolvăm lucrurile prin metodele folosite ieri. Nu încercaţi să le rezolvaţi aşa, căci nu veţi reuşi ! Trebuie să vă daţi seama de greşeală. Activiştii comunişti şi sindicali care în cele mai multe cazuri, fie în calitate de lucrători sovietici, fie în calitate de luptători de ieri, se dau deoparte, se degajează de munca economică, muncă grea, anevoioasă, de lungă durată, care cere tărie, presupune încercări grele, eforturi permanente, punctualitate şi perseverenţă, invocînd măreţele fapte pe care le-au săvîrşit ieri, îmi amintesc de gîştele din fabulă care se făleau că „am scăpat odată la Roma Capitoliul" şi cărora ţăranul le-a răspuns arătîndu-le nuiaua : „Strămoaşele ! Se ştie, dar vorba e de voi ; nu-mi spuneţi ce foloase aduceţi astăzi voi"*. Faptul că în 1917—1918—1919—1920 am îndeplinit sarcinile noastre politice şi militare cu eroismul, cu succesul cu care am inaugurat o nouă epocă în istoria mondială nu-l contestă nimeni. Este un merit al nostru, şi nimeni, nici din partid şi nici din sindicat, nu încearcă să ni-l conteste ; dar în faţa lucrătorilor sovietici şi a activiştilor sindicali stă astăzi o altă sarcină.

Sînteţi încercuiţi astăzi de state capitaliste, care nu vă vor ajuta, ci vă vor pune piedici, acum munciţi în condiţii de mizerie, de ruină economică, de foamete şi îndurînd suferinţe fără seamăn. Sau veţi învăţa să munciţi în alt ritm, avînd în vedere că nu este vorba de o muncă de cîteva luni, ci de una de decenii, mergînd mînă în mînă cu masa care este sfîrşită de puteri şi care nu poate lucra într-un ritm revoluţionar, eroic, în munca de fiecare zi, — sau veţi învăţa acest lucru, sau vi se va spune, pe bună dreptate, că sînteţi aidoma gîştelor din fabulă. Cînd un activist pe tărîm sindical sau pe tărîm politic rosteşte o frază generală afirmînd că noi sindicatele, noi partidul comunist

* Vezi fabula lui Krîlov „Gîştele" (*I. A. Krîlov.* „Fabule", în talmăcirea lui Tudor Arghezi, Editura Cartea rusa, 1953, p. 54). — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

conducem, asta e bine. În domeniul politic şi militar am făcut acest lucru foarte bine, dar în domeniul economic îl facem prost. Trebuie să ne dăm seama de asta şi să muncim mai bine. Oricărui sindicat care pune în linii generale problema dacă sindicatele trebuie sau nu să participe la producţie îi voi spune: terminaţi cu pălăvrăgeala (a p l a u z e), mai bine mi-aţi răspunde în mod practic la întrebare şi mi-aţi spune (dacă ocupi un post de răspundere, răspunde-mi ca un om cu autoritate, ca activist al partidului comunist sau al sindicatului): unde aţi organizat bine producţia, cîţi ani a durat această organizare, cîţi oameni aveţi în subordine: o mie sau zece mii, daţi-mi lista celor pe care i-aţi antrenat într-o muncă economică pe care aţi dus-o pînă la capăt, în loc să vă apucaţi de 20 de treburi deodată, pentru ca pe urmă, din lipsă de timp, să nu duceţi nici una pînă la capăt. La noi, după obiceiurile noastre sovietice, nu prea se întîmplă să duci o muncă economică pînă la capăt, să poţi spune după cîţiva ani că ai obţinut un succes, să nu te temi a învăţa de la negustorul care realizează un cîştig de 100% şi mai ia şi ceva pe deasupra, ci se scrie o frumoasă rezoluţie despre materiile prime şi se declară că noi, vezi doamne, sîntem reprezentanţi ai partidului comunist, ai sindicatului, ai proletariatului. Să ne fie cu iertare, dar ce se cheamă proletariat? Clasa care munceşte în industria grea. Care industrie grea? Ce fel de proletariat este acesta? Unde-i industria voastră? De ce nu lucrează? Fiindcă lipsesc materiile prime? Dar aţi fost în stare să le procuraţi? Nu. Scrieţi o rezoluţie în care cereţi ca ele să fie procurate şi vă veţi trezi cu un eşec, şi se va spune că aţi făcut o boacănă şi, prin urmare, semănaţi cu gîştele ale căror strămoaşe au scăpat Roma.

Istoria a pus astăzi pe umerii noştri sarcina de a desăvîrşi măreaţa revoluţie politică printr-o muncă economică lentă, anevoioasă, care va necesita, desigur, mult timp. În istorie, marile revoluţii politice au necesitat întotdeauna o cale lungă pentru a fi digerate. Toate revoluţiile politice mari au fost săvîrşite prin entuziasmul detaşamentelor înaintate, care au fost urmate în mod spontan, semiconştient de mase. Altfel nici nu se putea produce dezvoltarea într-o societate oprimată de ţari, moşieri, capitalişti. Şi

www.dacoromanica.ro

această parte a muncii, revoluția politică, a fost îndeplinită de noi în așa fel, încît importanța ei istorică mondială e incontestabilă. Dar după marea revoluție politică se pune o altă sarcină, care trebuie înțeleasă : această revoluție trebuie mistuită, transpusă în faptă fără a se pretexta că orînduirea sovietică nu este bună și că trebuie reorganizată. La noi sînt grozav de mulți amatori de reorganizări de tot felul, iar de pe urma acestor reorganizări ne alegem cu niște buclucuri cum n-am mai pomenit în viața mea. Că sînt la noi lipsuri în aparatul de organizare a maselor o știu foarte bine și la fiecare zece lipsuri pe care mi le va arăta oricare dintre dv. îi voi arăta pe loc încă o sută. Dar aici nu este vorba de îmbunătățirea acestui aparat printr-o reorganizare rapidă ; ceea ce importă e ca această transformare politică să fie mistuită pentru a se ajunge la un nivel economic și cultural mai înalt. Iată miezul problemei. Nu-i vorba de a reorganiza, ci dimpotrivă, de a ajuta la lichidarea numeroaselor lipsuri care persistă în orînduirea sovietică și în întregul sistem de conducere, pentru a veni astfel în ajutorul a zeci și milioane de oameni. Trebuie ca întreaga masă a țărănimii să ne ajute să mistuim marea cucerire politică pe care am obținut-o. Aici trebuie să fii lucid și să-ți dai seama că această cucerire a fost obținută, dar ea nu a pătruns adînc în carnea și în sîngele economiei concrete și în condițiile de existență a maselor. Este vorba de o muncă de decenii care ne va cere eforturi uriașe. Ea nu poate fi dusă în același ritm, tot atît de rapid și în aceleași condiții ca munca în domeniul militar.

Înainte de a încheia îmi voi îngădui să extind această învățătură — că defectele sînt uneori o continuare a calităților noastre — asupra uneia dintre instituțiile noastre, și anume asupra Cekăi. Tovarăși, știți, desigur, cu toții cîtă ură sălbatică inspiră această instituție emigranților ruși și numeroșilor reprezentanți ai claselor guvernante din țările imperialiste între care se învîrtesc acești emigranți ruși. Cred și eu ! — este doar vorba de o instituție care a fost arma noastră nimicitoare împotriva nenumăratelor comploturi, a nenumăratelor atentate îndreptate împotriva Puterii sovietice de oameni care erau infinit mai puternici decît noi. În mîinile lor, ale capitaliștilor și moșierilor, au rămas toate

www.dacoromanica.ro

legăturile internaţionale, ei au tot sprijinul internaţional, sprijinul unor state incomparabil mai puternice decît al nostru. Ştiţi din istoria acestor comploturi cum acţionau aceşti oameni. Ştiţi că nu se putea răspunde la aceste acţiuni decît printr-o represiune necruţătoare, rapidă, imediată, bazată pe simpatia muncitorilor şi ţăranilor. Acesta este un merit al Cekăi noastre. Vom sublinia acest lucru ori de cîte ori vom auzi, direct sau indirect — cum auzim adeseori din străinătate —, ţipetele acelora dintre reprezentanţii ruşi care ştiu să folosească în toate limbile cuvîntul „Ceka" şi să-l prezinte drept imaginea, drept forma tipică a barbariei ruse.

Domnilor capitalişti ruşi şi străini ! Noi ştim că n-o să îndrăgiţi vreodată această instituţie. E şi firesc de altfel ! Căci ea a ştiut mai bine ca oricine să facă inofensive intrigile şi uneltirile voastre atunci cînd voi ne sugrumaţi, cînd ne împresuraţi cu invaziile voastre, cînd puneaţi la cale comploturi interne şi nu vă dădeaţi în lături de la nici o crimă pentru a zădărnici munca noastră paşnică. La toate astea noi nu puteam da un alt răspuns decît creînd o instituţie care să cunoască fiecare pas al complotiştilor şi care să ştie nu să convingă, ci să sancţioneze prompt. Puterea oamenilor muncii nu poate exista fără o astfel de instituţie atîta timp cît vor fi pe lumea asta exploatatorii, care nu sînt dispuşi să servească pe tavă muncitorilor şi ţăranilor drepturile lor de moşieri, drepturile lor de capitalişti. Acest lucru îl ştim perfect de bine, dar ştim totodată că calităţile unui om se pot transforma în defecte şi mai ştim că situaţia care s-a creat la noi ne cere în mod imperios să limităm această instituţie la o sferă pur politică, să concentrăm activitatea ei asupra sarcinilor a căror îndeplinire să-i fie înlesnită de situaţia şi de condiţiile existente. Dacă încercările contrarevoluţiei vor fi aceleaşi ca şi pînă acum — şi nu avem nici un fel de dovezi, nici un fel de motive să presupunem că psihologia adversarilor noştri ar fi suferit vreo schimbare în această privinţă —, vom şti să ripostăm astfel încît în riposta noastră să se vadă ceva serios. Statul sovietic admite să vină pe teritoriul său reprezentanţi străini sub pretextul acordării de ajutor, iar aceşti reprezentanţi ajută la răsturnarea Puterii sovietice ;

www.dacoromanica.ro

exemple de astea avem destule. Statul nostru nu va ajunge acolo, datorită faptului că vom preţui şi vom folosi o instituţie cum e Ceka. Asta o putem garanta oricui. În acelaşi timp însă afirmăm în mod categoric că e necesar să reorganizăm Ceka, să precizăm funcţiile şi sfera ei de competenţă, să limităm activitatea ei la sarcinile politice. În faţa noastră stă acum sarcina de a dezvolta schimbul civil ; acest lucru este reclamat de noua politică economică, iar aici se cere o mai mare legalitate revoluţionară. Bineînţeles că, dacă am fi pus această sarcină pe primul plan în condiţiile ofensivei militare, cînd Puterii sovietice i se pusese mîna în beregată, am fi fost nişte pedanţi, ne-am fi jucat de-a revoluţia şi n-am fi făcut revoluţie. Cu cît se statornicesc mai temeinic condiţiile unei puteri ferme, cu cît capătă o mai mare dezvoltare schimbul civil, cu atît devine mai imperioasă necesitatea de a lansa lozinca fermă a realizării unei mai mari legalităţi revoluţionare şi cu atît mai îngustă devine sfera de activitate a instituţiei care la fiecare lovitură a complotiştilor răspunde printr-o contralovitură. Iată rezultatul experienţei, al observaţiilor şi al reflectărilor la care a ajuns guvernul în anul la care se referă raportul.

În încheiere trebuie să spun, tovarăşi, că sarcina pe care o rezolvăm anul acesta şi pe care am rezolvat-o atît de prost pînă acum — unirea muncitorilor şi ţăranilor într-o trainică alianţă economică, chiar în condiţiile celei mai mari mizerii şi ruini — este pusă acum just de noi ; am adoptat o linie justă, în această privinţă nu poate exista nici o îndoială. Şi sarcina aceasta nu se pune numai pe scara Rusiei, ci şi pe plan mondial. (Aplauze furtunoase şi prelungite.)

Sarcina pe care o rezolvăm acum, deocamdată — pentru un timp — de unul singur, pare a fi o sarcină pur rusească ; în realitate însă este o sarcină care se va pune tuturor socialiştilor. Capitalismul este pe cale de a pieri ; în agonia sa, el mai poate pricinui zecilor şi sutelor de milioane de oameni suferinţe nemaipomenite, dar nici o forţă nu-l poate scăpa de prăbuşire. Noua societate, care va fi întemeiată pe alianţa dintre muncitori şi ţărani, este inevitabilă. Mai devreme sau mai tîrziu, cu două zeci de ani

www.dacoromanica.ro

mai devreme sau cu douăzeci de ani mai tîrziu, ea va veni, şi pentru ea, pentru această societate, ajutăm noi la stabilirea formelor de alianţă dintre muncitori şi ţărani cînd ne străduim să rezolvăm noua noastră politică economică. Noi vom rezolva această sarcină şi vom crea o alianţă între muncitori şi ţărani, o alianţă atît de trainică, încît nici o forţă din lume nu o va putea desface. (Aplauze furtunoase, care nu mai contenesc multă vreme.)

Publicat la 23 decembrie 1921, în buletinul „Congresul al IX-lea al Sovietelor. Darea de seamă stenografiată nr. 1

Se tipăreşte după textul volumului „Al nouălea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, ostaşilor roşii şi cazacilor din Rusia. Darea de seamă stenografiată", Moscova, Editura C.E.C. din Rusia, 1922, confruntat cu stenograma

www.dacoromanica.ro

2

INTERVENŢII LA CONSFĂTUIREA DELEGAŢILOR FĂRĂ PARTID 26 DECEMBRIE[139]

1

Tovarăşi ! Deoarece s-a hotărît să continuăm dezbaterile — cred că în această privinţă nu încape nici o îndoială —, aş vrea să vă spun doar că acum e aproape 8 şi jumătate, iar noi putem sta pînă la 9 şi jumătate şi chiar ceva mai tîrziu. Trebuie să luăm în discuţie problema care ne interesează cel mai mult. Întrucît unul dintre tovarăşii prezenţi a afirmat că aceasta e problema pămîntului, eu mă consider dator să vă propun să repartizăm timpul pe problemele care ne interesează cel mai mult. Aici sarcina mea, aşa cum o înţeleg eu, e mai mult să ascult şi să-mi fac însemnări. Ce am avut de spus, am spus la congres. Mă străduiesc să notez din ce judeţe şi gubernii sînt plîngerile şi de ce vă plîngeţi mai mult. Cred că timpul trebuie împărţit în aşa fel, încît, după ce vom fi epuizat problema prestaţiei de muncă cu atelajele, să vedem ce alte probleme vi se par a fi esenţiale şi să ne asigurăm posibilitatea ca şi în privinţa lor să se pronunţe delegaţi din diferite gubernii. Eu am venit să notez totul cît mai amănunţit, ca să ştiu ce au spus aici tovarăşii fără partid. Oricare ar fi problemele ce se vor ridica aici, îmi va fi foarte greu să dau răspuns acum, pe loc, fără a mă informa în prealabil. De aceea propun să alegem problemele care se consideră a fi mai importante şi să dăm tovarăşilor delegaţi posibilitatea de a se pronunţa asupra lor, aşa cum s-au pronunţat în privinţa prestaţiei de muncă cu braţele şi cu atelajele, iar eu voi însemna tot ce spun tovarăşii delegaţi.

www.dacoromanica.ro

2

Tovarăşi, mi-e foarte greu să vă spun ceva referitor la această problemă, pentru că eu notez toate întrebările care se pun aici, menţionînd totodată şi gubernia pe care o reprezintă respectivul delegat, dar fără informaţii precise din partea instituţiei în cauză nu pot să dau răspuns la aceste întrebări. Tovarăşului care a vorbit adineauri din partea Comisariatului muncii i-a fost uşor să dea răspuns, fiindcă are în faţă legea promulgată şi lămuririle în care se arată ce înlesniri va aduce aplicarea acestei legi. Eu însă, fără să mă informez la departamentul respectiv, nu pot da nici un răspuns precis la diferitele întrebări care s-au pus aici.

S-au primit aici şi alte bileţele. Într-unul din ele, trimis de un tovarăş din Kiev, sînt întrebat de ce n-am fost încă pînă acum în Ucraina ? Ucraina e departe. E greu să întreprinzi o asemenea călătorie.

Un alt tovarăş mă întreabă cine va plăti caii căzuţi în timpul executării prestaţiei de muncă cu atelajele. Mi-am notat întrebarea. În linii generale s-a şi răspuns la ea.

În alte două bileţele se pun întrebări în legătură cu impozitul în natură şi cu imposibilitatea pentru ţăranul neavut de a-şi cumpăra produsele textile de care are nevoie. E îndeobşte cunoscut că în toate guberniile ţăranii au de înfruntat numeroase dificultăţi de acest gen. Fără informaţii din partea instituţiei respective, mi-e cu neputinţă să dau răspuns acum la o asemenea întrebare.

Putem noi oare — şi în ce măsură putem — acorda ajutor ? Repet, nu pot răspunde pe loc. Cred că din tot ce-am auzit aici în legătură cu prestaţia de muncă cu atelajele — o spun după ce am aruncat o privire fugitivă asupra însemnărilor mele (şi eu am notat pe scurt spusele fiecăruia dintre tovarăşii care au luat cuvîntul aici) — lucrul cel mai de seamă este, cred eu, acela că comitetele feroviare pentru asigurarea combustibilului[140] comit abuzuri şi greşeli. Cei mai mulţi s-au plîns că lucrările programate de aceste comitete sînt grele, că oamenii sînt puşi sa muncească peste puterile lor, că se comit prea multe greşeli în programarea şi repartizarea lucrărilor, mai ales în perioade cînd

www.dacoromanica.ro

ele sînt de-a dreptul stînjenitoare pentru gospodăria ţărănească. Toate aceste plîngeri eu le-am însemnat, notînd totodată că la ultima campanie de 3 săptămîni toţi tovarăşii de la centru au fost trimişi pe teren. Am cerut să se adune date precise cu privire la toate greşelile şi abuzurile comise în organizarea şi repartizarea lucrărilor pentru asigurarea combustibilului necesar ; am cerut de asemenea şi o serie de referate în această privinţă. Au şi început să sosească scrisori în legătură cu aceasta, dar trebuie să vă spun că în ultima vreme, împiedicat fiind de boală, care şi la congres m-a obligat să mă limitez la un raport cu caracter general, nu am fost în stare să cercetez personal aceste răspunsuri. Această sarcină va fi încredinţată unui alt tovarăş, care mă înlocuieşte temporar, aşa încît toate aceste date care au fost strînse în timpul ultimei campanii de trei săptămîni vor fi neapărat cercetate. Consider că, în linii generale, plîngerile împotriva abuzurilor şi greşelilor comise de comitetele feroviare pentru asigurarea combustibilului sînt, fără îndoială, întemeiate. Unul dintre principalele motive care ne-au determinat să introducem impozitul în muncă cu braţele şi cu atelajele, despre care v-a vorbit tovarăşul de la Comisariatul muncii, este că fără o justă reglementare a cuantumului muncii (o asemenea încercare se face fixîndu-se prin lege că durata ei va fi de 6 zile de muncă), fără o asemenea reglementare justă prin lege sînt inevitabile abuzurile din partea comitetelor silvice guberniale şi a comitetelor feroviare pentru asigurarea combustibilului, iar combaterea unor astfel de abuzuri e deosebit de dificilă. Dar cînd legea va arăta cu precizie, cum se arată acum, cîte zile de muncă trebuie prestate, cînd se vor cunoaşte normele care stabilesc felul şi cuantumul lucrărilor care trebuie efectuate în aceste zile, lupta împotriva abuzurilor va fi mult înlesnită. Desigur că în guberniile şi judeţele în care există comitete silvice şi comitete feroviare pentru asigurarea combustibilului, mai ales acolo unde în aceste instituţii s-au strecurat, aşa cum a arătat un tovarăş, mulţi vechi funcţionari, mulţi foşti moşieri şi foşti antreprenori silvici, lupta împotriva abuzurilor este foarte dificilă. E nevoie de o mai strictă supraveghere din partea organelor locale, iar nouă aici ne

www.dacoromanica.ro

trebuie ca în C.E.C. să fie mai mulţi tovarăşi ţărani nemembri de partid, cărora să li se poată adresa oamenii atunci cînd plîngerile lor nu ajung la destinaţie şi care să se facă aici, în şedinţa Comitetului Executiv Central, ecoul acestor plîngeri şi să ceară anchetarea ilegalităţilor. Nu mă îndoiesc că aceste măsuri vor fi adoptate la congresul de faţă. După cum mi-au comunicat toţi tovarăşii care participă la congres, numărul membrilor C.E.C. dintre ţăranii nemembri de partid va fi, fără doar şi poate, sporit. Procedînd astfel, lupta împotriva abuzurilor comitetelor feroviare pentru asigurarea combustibilului va fi cu atît mai eficientă şi mai lesnicioasă, cu cît numărul ţăranilor nemembri de partid membri ai C.E.C. va fi mai mare. Repet : eu îmi însemnez toate sesizările care se fac aici şi fiecare dintre ele va fi comunicată respectivului comisariat sau consiliu economic ca să se ia măsurile de rigoare. Dar să răspund la fiecare întrebare în parte, fără a mă informa la comisariatul respectiv, mi-e, firește, cu neputinţă acum.

3

Rog pe tovarăşul Kalinin să-mi acorde două minute pentru a preveni o eventuală răstălmăcire a spuselor sale. Sînt convins că n-a fost în intenţia lui să afirme că aş fi propus vreodată arderea cărţilor de rugăciuni. E de la sine înţeles că n-am propus niciodată şi nici nu puteam propune aşa ceva. Ştiţi că Constituţia noastră, legea fundamentală a republicii noastre, garantează fiecărui cetăţean deplina libertate a convingerilor religioase.

Numai două cuvinte aş vrea să-i spun tovarăşului care a vorbit despre situaţia extrem de grea din unele judeţe ale guberniei Veatka. Aceste judeţe fac parte din regiunea lovită de secetă. Acum punem mari speranţe în acordul propus de guvernul american şi pe care îl vom încheia zilele acestea. Prin acest acord, guvernul american ne oferă 20 000 000 de dolari. Vom da şi noi 10 000 000 de dolari ; în total vom avea deci 30 000 000 de dolari, adică 60 000 000 de ruble-aur, ceea ce reprezintă o sumă consi-

www.dacoromanica.ro

derabilă. Aşa vom reuşi să însămînţăm o mare parte din suprafaţa destinată culturilor de primăvară, dacă nu chiar întreaga suprafaţă. În afară de aceasta, ne vom adresa şi Canadei. Credem că din fondul de aur vom putea aloca o sumă suplimentară pentru procurare de sămînţă. Problema cea mai importantă este azi, fără îndoială, foametea, lipsa de nutreţ. Însămînţările de primăvară trebuie efectuate pe suprafeţe cît mai mari. În acest scop vor fi depuse toate eforturile. (A p l a u z e.)

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după textul stenogramei

www.dacoromanica.ro

3

DIRECTIVE ÎN PROBLEMELE ACTIVITĂŢII ECONOMICE ADOPTATE DE CEL DE-AL IX-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR 28 DECEMBRIE 1921 [141]

Al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, examinînd rapoartele şi dările de seamă ale comisariatelor în legătură cu activitatea economică pe anul în curs, dă, ca o completare şi ca o generalizare a hotărîrilor adoptate de congresul Sovietelor în unele probleme ale activităţii economice, următoarele directive, care urmează a fi aplicate întocmai de către toate instituţiile sovietice centrale şi locale :

1. Congresul Sovietelor hotărăşte că toate organele economice trebuie să-şi pună ca sarcină principală şi imediată a activităţii lor obţinerea cu orice preţ şi în termenul cel mai scurt a unor temeinice succese practice în domeniul aprovizionării ţărănimii cu o cantitate însemnată de mărfuri necesare pentru redresarea agriculturii şi îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale masei muncitoare a ţărănimii.

2. Acest ţel principal trebuie să-l urmărească toate organele de conducere ale industriei, bineînţeles fără să neglijeze cîtuşi de puţin sarcina de a aproviziona în proporţie de 100% Armata Roşie cu cele necesare, sarcină care trebuie să figureze pe primul plan pentru a putea menţine capacitatea de apărare a Republicii sovietice.

3. Aceluiaşi ţel trebuie să-i fie subordonată îmbunătăţirea situaţiei muncitorilor, în sensul că toate organizaţiile muncitoreşti (şi în primul rînd sindicatele) au obligaţia de a se îngriji să se ajungă la un grad de organizare a industriei care să satisfacă rapid şi total nevoile ţărănimii, întrucît de succesele obţinute în această privinţă trebuie să depindă

www.dacoromanica.ro

în mod direct majorarea salariilor şi îmbunătăţirea traiului muncitorilor industriali.

4. Aceluiaşi ţel trebuie să-i fie subordonată activitatea Comisariatului pentru finanţe, căruia Congresul al IX-lea al Sovietelor i-a trasat sarcina de a ajunge, încordîndu-şi la maximum forţele, cît mai rapid la reducerea şi ulterior la sistarea emisiunii de monedă, precum şi la restabilirea unei juste circulaţii a banilor pe bază de acoperire în aur. Trebuie să se treacă ferm la înlocuirea emisiunii prin impozite, fără a permite cea mai mică tărăgăneală.

5. Acelaşi scop trebuie să şi-l pună în primul rînd toate organele şi instituţiile în a căror competenţă cade comerţul interior şi exterior, adică Uniunea centrală a cooperativelor de consum, Comisariatul pentru comerţul exterior etc. Numai pe baza rezultatelor practice rapide obţinute în domeniul dezvoltării schimbului dintre agricultură şi industrie va aprecia congresul Sovietelor — şi el însărcinează organele conducătoare ale Puterii sovietice să aprecieze — succesele acestor instituţii. Congresul Sovietelor recomandă, printre altele, să se recurgă pe o scară cît mai largă la întreprinderile particulare în vederea colectării de materii prime, a transportării lor şi a dezvoltării comerţului pe toate căile, urmînd ca organele de stat să aibă în această direcţie o funcţie de control şi de îndrumare şi să lupte fără cruţare împotriva oricărei tărăgăneli şi birocratismului care ar împiedica munca vie.

6. Congresul al IX-lea al Sovietelor cere tuturor organelor şi instituţiilor care au în atribuţia lor probleme de ordin economic să acorde mult mai multă atenţie şi să acţioneze mult mai energic decît pînă acum în vederea atragerii la munca de stat, în domeniul respectiv, a tuturor elementelor care se remarcă dintre muncitorii şi ţăranii fără partid.

Congresul constată că noi am rămas în urmă în această privinţă ; că aici lipseşte o preocupare sistematică ; că este absolut şi imperios necesară lărgirea cercului de lucrători în domeniul economic şi pe linie de stat ; că orice succes în activitatea pentru obţinerea unui avînt al economiei trebuie, între altele, să fie răsplătit mai regulat atît cu ordinul Steagul Muncii, cît şi prin premii în bani.

www.dacoromanica.ro

Congresul Sovietelor atrage atenţia tuturor organelor economice şi diferitelor organizaţii de clasă care nu sînt propriu-zis guvernamentale asupra necesităţii imperioase de a desfăşura o muncă şi mai susţinută de atragere a specialiştilor la opera de construcţie economică, înţelegînd prin specialişti atît pe reprezentanţii ştiinţei şi tehnicii, cît şi pe cei care în activitatea lor practică au acumulat experienţă şi cunoştinţe în domeniul comerţului, al organizării de întreprinderi mari, al controlului operaţiilor economice etc. Îmbunătăţirea situaţiei specialiştilor şi instruirea, sub conducerea lor a unui larg cerc de muncitori şi ţărani, trebuie să constituie o preocupare permanentă a instituţiilor centrale şi locale din R.S.F.S.R.

7. Congresul al IX-lea al Sovietelor cere Comisariatului pentru justiţie să acţioneze mult mai energic în două direcţii :

În primul rînd, tribunalele populare ale republicilor să urmărească cu stricteţe activitatea comercianţilor şi a întreprinzătorilor particulari fără a permite cîtuşi de puţin ca ei să fie stînjeniţi, pedepsind totodată cu cea mai mare severitate cea mai mică încercare de a se abate de la respectarea întocmai a legilor republicii şi educînd masele largi de muncitori şi ţărani pentru a participa direct, rapid şi concret la supravegherea respectării legalităţii ;

În al doilea rînd, tribunalele populare să acorde mai multă atenţie urmăririi pe cale judiciară a birocratismului, a tărăgănelii, a lipsei de operativitate în domeniul economic. Procesele de acest gen sînt necesare atît ca să mărească responsabilitatea pentru un rău împotriva căruia e atît de greu să lupţi în condiţiile de la noi, cît şi să se atragă atenţia maselor de muncitori şi de ţărani asupra acestei probleme importante şi să se atingă astfel un scop practic : mai multe succese economice.

Congresul al IX-lea consideră că în această nouă perioadă sarcina Comisariatului pentru învăţămînt este de a forma în cel mai scurt timp, din rîndurile ţăranilor şi ale muncitorilor, cadre de specialişti în toate domeniile şi cere să se întărească încontinuu legătura dintre procesul de învăţămînt, activitatea extraşcolară şi sarcinile economice actuale atît ale întregii republici, cît şi ale fiecărei regiuni

www.dacoromanica.ro

şi ale fiecărei localităţi în parte. Îndeosebi Congresul al IX-lea al Sovietelor constată că în ceea ce priveşte îndeplinirea hotărîrii Congresului al VIII-lea al Sovietelor cu privire la popularizarea planului de electrificare a Rusiei nu s-a făcut nici pe departe ceea ce era necesar şi cere ca pe lîngă fiecare centrală electrică să fie organizate în mod regulat, antrenînd toate forţele capabile de aceasta, convorbiri, conferinţe, activităţi practice, pentru ca muncitorii şi ţăranii să capete noţiuni de electricitate, să cunoască importanţa acesteia şi planul de electrificare ; în judeţele în care nu există încă nici o centrală electrică trebuie construite cît mai repede centrale electrice mici, care să devină centrul local al acestei munci de popularizare, de instruire şi de stimulare a tot felul de iniţiative în acest domeniu.

Scris la 25 decembrie 1921

Publicat la 30 decembrie 1921, în ziarul „Izvestiia C.E.C din Rusia" nr. 295

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

POLITICA PARTIDULUI LABURIST ENGLEZ

(Către tovarăşul Cicerin, în copie tovarăşului Radek şi tuturor membrilor Biroului Politic)

Telegrama referitoare la Partidul laburist englez dovedeşte o mare naivitate din partea lui Krasin. După părerea mea, trebuie să luăm acum măsuri de două feluri : 1) să se publice în presă o serie de articole, sub diferite semnături, în care să fie ridiculizate opiniile aşa-zisei democraţii europene asupra problemei gruzine ; 2) un ziarist caustic să primească de îndată sarcina de a scrie proiectul unei ultrapoliticoase note de răspuns a lui Cicerin către Partidul laburist englez. În această notă să se arate cît se poate de insistent că propunerea de a ne retrage trupele din Gruzia şi de a organiza acolo un referendum ar fi cu totul judicioasă şi ar putea fi considerată ca venind din partea unor oameni care nu şi-au pierdut minţile şi nu sînt cumpăraţi de Antantă dacă ea s-ar extinde asupra tuturor popoarelor de pe glob ; printre altele, pentru a sugera conducătorilor Partidului laburist englez ideea să reflecteze la semnificaţia actualelor relaţii imperialiste în politica internaţională, să li se propună să aibă bunătatea de a examina : în primul rînd, problema retragerii trupelor engleze din Irlanda şi a organizării unui referendum ; în al doilea rînd, acelaşi lucru cu privire la India ; în al treilea rînd, la fel în ceea ce priveşte trupele japoneze din Coreea ; în al patrulea rînd, acelaşi lucru cu privire la toate ţările în care se află trupe ale unei mari puteri imperialiste. În notă să fie exprimată, într-o formă ultrapoliticoasă, ideea că cei ce-şi vor da osteneala să mediteze la aceste propuneri ale noastre şi la sistemul relaţiilor imperialiste în politica internaţională vor fi în stare să în-

www.dacoromanica.ro

ţeleagă cît de „interesante" sînt propunerile făcute nouă de Partidul laburist englez. Proiectul de notă va trebui să fie în genere o ridiculizare, într-o formă reverenţioasă şi totodată cît se poate de accesibilă (la nivelul de înţelegere al unui copil de 10 ani), a idioţilor de lideri ai Partidului laburist englez.

Propun Biroului Politic să discute dacă nu e cazul să trimitem o copie a acestei scrisori lui Krasin. Eu sînt pentru.

Lenin

Dictat la telefon în ziua de 27 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară la 21 ianuarie 1930, în ziarul „Pravda" nr. 21

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară (copia dactilografiată)

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE TEZE CU PRIVIRE LA ROLUL ŞI LA SARCINILE SINDICATELOR ÎN CONDIŢIILE NOII POLITICI ECONOMICE [142]

Plenara C.C. al P.C. din Rusia din 28. XII. 1921 a examinat rolul şi sarcinile sindicatelor în legătură cu noua politică economică. Au fost ascultate rapoartele tovarăşilor Rudzutak, Andreev, Şleapnikov (raportul tovarăşului Lutovinov nu a putut fi ascultat, deoarece raportorul nu a putut fi chemat la vreme). În urma unui schimb de păreri s-a hotărît ca tezele preliminare ale tovarăşilor Rudzutak şi Andreev să fie încredinţate unei comisii formate din aceşti doi tovarăşi şi din tovarăşul Lenin, căreia să i se încredinţeze sarcina de a întocmi un proiect de teze care urmează a fi supus spre aprobare Biroului Politic.

(Aici se vor adăuga încă cîteva rînduri *după* aprobarea proiectului de către comisie, iar apoi şi de către Biroul Politic.)

PROIECT

1. NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ ŞI SINDICATELE

Noua politică economică aduce o serie de schimbări esenţiale în situaţia proletariatului şi, prin urmare, în a sindicatelor. Aceste schimbări sînt determinate de faptul că, în întreaga politică de trecere de la capitalism la socialism, partidul comunist şi Puterea sovietică folosesc acum metode speciale de înfăptuire a acestei treceri, acţionează într-o serie întreagă de direcţii cu alte mijloace decît pînă acum, cuceresc o serie de poziţii, ca să spun aşa, printr-o „nouă manevră de învăluire", efectuează o retragere pentru a porni iarăşi, mai bine pregătiţi, ofensiva împotriva

www.dacoromanica.ro

capitalismului. În speţă, au fost îngăduite şi se dezvoltă acum comerţul liber şi capitalismul, care sînt reglementate de către stat, iar pe de altă parte în întreprinderile de stat se introduce aşa-zisul hozrasciot, adică aceste întreprinderi încep să funcţioneze în mare măsură pe principii comerciale şi capitaliste.

2. CAPITALISMUL DE STAT ÎN STATUL PROLETAR ŞI SINDICATELE

Statul proletar, fără a-şi schimba esenţa, poate admite libertatea comerţului şi dezvoltarea capitalismului numai într-o anumită măsură şi numai cu condiţia reglementării (supravegherii, controlului, stabilirii formelor, a regulilor etc.) comerţului particular şi a capitalismului privat de către stat. Succesul unei asemenea reglementări depinde nu numai de puterea de stat, ci într-o măsură şi mai mare de gradul de maturitate la care au ajuns proletariatul şi masele muncitoare în general, apoi de nivelul cultural etc. Dar, chiar şi în condiţiile unei reuşite depline a acestei reglementări, opoziţia dintre interesele de clasă ale muncii şi ale capitalului rămîne fără îndoială în picioare. De aceea una dintre principalele sarcini care stă în faţa sindicatelor este apărarea pe toate planurile, prin orice mijloace, a intereselor de clasă ale proletariatului în lupta sa împotriva capitalului. Această sarcină trebuie pusă făţiş pe primul plan, aparatul sindicatelor trebuie reorganizat, modificat sau completat în mod corespunzător, trebuie create — sau, mai bine zis, create pentru un timp — fonduri de grevă, ş.a.m.d.

3. ÎNTREPRINDERILE DE STAT CARE TREC LA AŞA-NUMITUL HOZRASCIOT ŞI SINDICATELE

Trecerea întreprinderilor de stat la aşa-numitul hozrasciot este în mod necesar şi indisolubil legată de noua politică economică, iar acest tip va deveni într-un viitor foarte apropiat în mod inevitabil un tip predominant, dacă nu exclusiv. În condiţiile în care este admis şi se dezvoltă comerţul liber, aceasta înseamnă de fapt în mare măsură tre-

www.dacoromanica.ro

cerea întreprinderilor de stat pe baze comerciale. Această împrejurare, datorită necesităţii imperioase de a ridica productivitatea muncii, de a obţine ca fiecare întreprindere de stat să lucreze fără pierderi şi să aducă beneficii, datorită totodată inevitabilelor interese, precum şi excesului de zel departamental, dă naştere în mod inevitabil la o anumită opoziţie de interese între masa muncitorească şi directorii care conduc întreprinderile de stat sau departamentele de care ţin aceste întreprinderi. De aceea, în întreprinderile de stat, sindicatele au obligaţia indiscutabilă de a apăra interesele proletariatului şi ale maselor de oameni ai muncii faţă de întreprinzătorii lor.

4. DEOSEBIREA ESENŢIALĂ DINTRE LUPTA DE CLASĂ A PROLETARIATULUI ÎNTR-UN STAT CARE RECUNOAŞTE PROPRIETATEA PARTICULARĂ ASUPRA PĂMÎNTULUI, FABRICILOR ETC. ŞI ÎN CARE PUTEREA POLITICĂ ESTE DEŢINUTĂ DE CLASA CAPITALIŞTILOR ŞI LUPTA DE CLASĂ A PROLETARIATULUI ÎNTR-UN STAT CARE NU RECUNOAŞTE PROPRIETATEA PARTICULARĂ ASUPRA PĂMÎNTULUI ŞI ASUPRA MAJORITĂŢII ÎNTREPRINDERILOR MARI, ÎNTR-UN STAT ÎN CARE PUTEREA POLITICĂ ESTE DEŢINUTĂ DE PROLETARIAT

Atîta timp cît există clase, lupta de clasă este inevitabilă. În perioada de trecere de la capitalism la socialism, existenţa claselor este inevitabilă, iar în programul P.C. din Rusia se arată cît se poate de precis că noi facem abia primii paşi pe calea trecerii de la capitalism la socialism. De aceea atît partidul comunist şi Puterea sovietică cît şi sindicatele trebuie să recunoască deschis existenţa luptei de clasă şi inevitabilitatea ei atîta timp cît electrificarea industriei şi a agriculturii nu se va fi încheiat măcar în linii mari, atîta timp cît mica gospodărie şi dominaţia pieţei nu vor fi fost dezrădăcinate.

De aici rezultă că în momentul de faţă noi nu putem interzice în nici un caz lupta grevistă şi nu putem admite din principiu o lege care să înlocuiască grevele prin mijlocirea obligatorie a statului.

Pe de altă parte, este evident că scopul final al luptei greviste în capitalism este distrugerea aparatului de stat, răsturnarea puterii de stat existente, care este o putere a

www.dacoromanica.ro

dominaţiei de clasă. Într-un stat proletar de tip tranzitoriu, cum este însă statul nostru, scopul final al oricărei lupte greviste a clasei muncitoare nu poate fi decît consolidarea statului proletar şi a puterii de stat a clasei proletare prin lupta împotriva denaturărilor birocratice ale acestui stat, împotriva greşelilor şi slăbiciunilor lui, împotriva poftelor de clasă ale capitaliştilor, care scapă de sub controlul lui etc. De aceea nici partidul comunist, nici Puterea sovietică şi nici sindicatele nu pot în nici un caz să uite şi nu trebuie să ascundă muncitorilor şi maselor muncitoare faptul că folosirea luptei greviste într-un stat în care puterea de stat se află în mîna proletariatului poate fi explicată şi justificată numai prin denaturările birocratice suferite de statul proletar şi prin rămăşiţe de tot felul ale trecutului capitalist în instituţiile sale, pe de o parte, şi prin nivelul politic scăzut şi prin starea de înapoiere culturală a maselor muncitoare, pe de altă parte. Atunci cînd organele judecătoreşti şi toate celelalte organe de stat sînt create pe o bază de clasă de către oamenii muncii înşişi, burghezia fiind exclusă de la dreptul de vot, oamenii muncii se vor adresa direct organelor de stat, iar aceasta va deveni tot mai frecvent modalitatea normală de rezolvare a conflictelor dintre muncă şi capital, dintre salariaţi şi întreprinzători.

5. REVENIREA LA ÎNSCRIEREA LIBER CONSIMŢITĂ ÎN SINDICATE

Înscrierea cu forţa în sindicate a tuturor muncitorilor s-a dovedit necorespunzătoare atît gradului real de socializare a industriei, cît şi nivelului de dezvoltare a maselor. În afară de aceasta, ea a dus la o anume denaturare birocratică şi în sindicate. De aceea este necesar să ne reîntoarcem hotărît pentru o perioadă destul de lungă la înscrierea liber consimţită în sindicate. În nici un caz nu trebuie să se ceară membrilor de sindicat să aibă concepţii politice bine definite ; în această privinţă, ca şi în problema atitudinii faţă de religie, sindicatele trebuie să fie organizaţii fără partid. Într-un stat proletar, ceea ce trebuie să se ceară membrilor de sindicat este să înţeleagă disciplina tovără-

www.dacoromanica.ro

şească şi necesitatea unirii forţelor muncitoreşti în vederea apărării intereselor oamenilor muncii, precum şi loialitate faţă de puterea de stat a oamenilor muncii, Puterea sovietică. Statul proletar trebuie să încurajeze unirea muncitorilor în sindicate atît sub raport juridic, cît şi sub raport material. Dar sindicatele nu pot avea drepturi fără să aibă şi datorii.

6. SINDICATELE ŞI CONDUCEREA ÎNTREPRINDERILOR

Interesul principal şi fundamental al proletariatului după ce a cucerit puterea de stat este de a mări cantitatea de produse, de a spori în proporţii uriaşe forţele de producţie ale societăţii. Această sarcină, clar formulată în programul P.C. din Rusia, a devenit deosebit de acută astăzi la noi, din cauza ruinei, foametei şi dezorganizării economice de după război. De aceea un succes cît mai grabnic şi mai trainic în refacerea marii industrii constituie o condiţie fără care este de neconceput succesul întregii cauze a eliberării muncii de sub jugul capitalului, este de neconceput victoria socialismului şi, la rîndul său, un astfel de succes în condiţiile actuale din Rusia necesită neapărat concentrarea întregii puteri în mîna direcţiilor uzinelor. Aceste direcţii, organizate de regulă pe principiul conducerii unice, trebuie să aibă în competenţa lor atît fixarea salariilor, cît şi repartizarea sumelor de bani, a raţiilor de alimente, a hainelor de protecţie şi a produselor de tot felul, pe baza şi în limitele contractelor colective încheiate cu sindicatele, păstrîndu-şi însă libertatea maximă de a manevra, verificînd cu cea mai mare stricteţe succesele reale obţinute în ridicarea producţiei, în asigurarea funcţionării întreprinderii fără pierderi şi a rentabilităţii ei, alegînd cu cea mai mare atenţie pe administratorii cei mai destoinici şi mai pricepuţi etc.

În aceste condiţii, orice amestec direct al sindicatelor în conducerea întreprinderilor trebuie considerat întru totul dăunător şi inadmisibil.

Ar fi însă cu totul greşit ca acest adevăr indiscutabil să fie interpretat în sensul negării participării sindicatelor la

www.dacoromanica.ro

organizarea socialistă a industriei şi la conducerea industriei de stat. Această participare este necesară în forme riguros stabilite, pe care le vom indica mai jos.

7. ROLUL ŞI PARTICIPAREA SINDICATELOR ÎN ORGANELE ECONOMICE ŞI DE STAT ALE STATULUI PROLETAR

Proletariatul constituie baza de clasă a statului care înfăptuieşte trecerea de la capitalism la socialism. Într-o ţară în care micii ţărani formează majoritatea covîrşitoare a populaţiei, proletariatul poate să îndeplinească cu succes această sarcină numai dacă va realiza, cu multă pricepere, cu prudenţă şi treptat, o alianţă cu marea majoritate a ţărănimii. Sindicatele trebuie să fie colaboratorul permanent şi cel mai apropiat al puterii de stat, care în întreaga ei activitate politică şi economică este condusă de avangarda conştientă a clasei muncitoare, partidul comunist. Fiind în genere o şcoală a comunismului, sindicatele trebuie să fie în special o şcoală de conducere a industriei socialiste (iar apoi, treptat, şi a agriculturii) pentru întreaga masă a muncitorilor, iar apoi pentru toţi oamenii muncii.

Pornind de la aceste teze principiale, trebuie să stabilim următoarele forme fundamentale de participare a sindicatelor în organele economice şi de stat ale statului proletar :

(1) Sindicatele participă la constituirea tuturor organelor economice şi a tuturor organelor de stat din domeniul economiei ; propunînd candidaţii proprii şi avînd vot consultativ, sindicatele participă în aceste organe, dar nu indirect, ci prin membrii pe care îi promovează şi care sînt aprobaţi de partidul comunist şi de Puterea sovietică în instituţiile centrale de stat, în colegiile comisariatelor economice, în conducerea uzinelor (acolo unde e posibilă conducerea prin colegii), prin administratori sau locţiitori ai lor etc.

(2) Una dintre cele mai importante sarcini ale sindicatelor este aceea de a promova şi a pregăti administratori din rîndurile muncitorilor şi ale maselor muncitoare. Dacă în industrie avem acum zeci de asemenea administratori buni şi alte sute de administratori mai mult sau mai puţin buni, în scurt timp vom avea ne-

www.dacoromanica.ro

voie de sute de administratori din prima categorie şi de mii din cea de-a doua. Evidenţa sistematică a tuturor muncitorilor şi ţăranilor capabili de asemenea muncă şi verificarea temeinică, multilaterală, practică a rezultatelor obţinute în pregătirea lor pentru munca de conducere trebuie să fie efectuată de sindicate mult mai minuţios şi mai perseverent decît pînă acum.

(3) Nu mai puţin importantă este participarea sindicatelor în toate organele de planificare ale statului proletar. Paralel cu participarea sindicatelor la întreaga muncă cultural-educativă şi la propaganda pe linie de producţie, această activitate a sindicatelor trebuie să antreneze cît mai larg şi mai în profunzime clasa muncitoare şi masele muncitoare la întreaga operă de construire a economiei de stat, familiarizîndu-le cu întreaga sferă a vieţii economice, cu întreaga sferă a activităţii industriale, începînd cu aprovizionarea cu materii prime şi terminînd cu realizarea produsului, şi dîndu-le o idee tot mai concretă atît despre planul de stat unic al economiei socialiste, cît şi despre cointeresarea practică a muncitorului şi ţăranului în realizarea lui.

(4) Fixarea tarifelor şi a normelor de aprovizionare etc. constituie una dintre componentele necesare ale activităţii sindicatelor în opera de construire a socialismului şi ale participării lor la conducerea industriei. În special comisiile de disciplină trebuie să întărească neîncetat disciplina în muncă şi formele civilizate de luptă pentru disciplină şi pentru creşterea productivităţii, fără a se amesteca cu nimic în atribuţiile tribunalelor populare în general şi în atribuţiile direcţiei.

Această enumerare a principalelor funcţii ale sindicatelor în opera de construire a economiei socialiste trebuie să fie, bineînţeles, detaliată cu grijă de către organele corespunzătoare ale sindicatelor şi ale Puterii sovietice. Esenţialul este ca sindicatele, lichidînd greşelile intervenţiei directe, nechibzuite, necompetente şi lipsite de răspundere în munca de conducere, greşeli care au pricinuit mult rău,

www.dacoromanica.ro

să treacă în mod conştient şi cu hotărîre la o muncă perseverentă, eficientă, calculată pe un lung şir de ani, în scopul *pregătirii practice* a muncitorilor şi a tuturor oamenilor muncii pentru *a conduce* economia ţării întregi.

8. LEGĂTURA CU MASA — CONDIŢIE ESENŢIALĂ A ORICĂREI ACTIVITĂŢI A SINDICATELOR

Legătura cu masa, cu imensa majoritate a muncitorilor (şi apoi a tuturor oamenilor muncii) constituie condiţia cea mai importantă, esenţială a succesului oricărei activităţi a sindicatelor. În organizaţia sindicatelor şi în aparatul lor, de la bază şi pînă la vîrf, trebuie creat şi verificat în practică, pe baza experienţei acumulate într-un lung şir de ani, un întreg sistem format din tovarăşi de răspundere — recrutaţi neapărat nu numai dintre comunişti — care trebuie să trăiască viaţa muncitorilor, s-o cunoască sub toate aspectele, să ştie să stabilească fără greş, în orice chestiune şi în orice moment, care este starea de spirit a masei, care sînt năzuinţele, nevoile, gîndurile ei reale, să ştie să stabilească fără nici o falsă idealizare care este gradul de conştiinţă al masei şi forţa influenţei exercitate de anumite prejudecăţi şi rămăşiţe ale trecutului, să ştie să cîştige încrederea fără margini a masei printr-o atitudine tovărăşească faţă de ea, printr-o satisfacere atentă a nevoilor ei. Una dintre primejdiile cele mai mari şi mai de temut pentru un partid comunist cu un număr redus de membri, care, în calitate de avangardă a clasei muncitoare, conduce o ţară uriaşă ce înfăptuieşte (deocamdată fără sprijinul direct al ţărilor mai avansate) trecerea la socialism, este primejdia de a se rupe de mase, primejdia ca avangarda s-o ia prea mult înainte fără „a fi îndreptat linia frontului", fără a păstra o legătură trainică cu întreaga armată a muncii, cu imensa majoritate a masei muncitoreşti şi ţărăneşti. Aşa cum cea mai bună fabrică înzestrată cu un motor excelent şi cu maşini de prim rang nu funcţionează dacă mecanismul de transmisie de la motor la maşini este defect, tot aşa de inevitabilă va fi năruirea construcţiei noastre socialiste dacă este defectuos construit sau dacă nu funcţionează cum

www.dacoromanica.ro

trebuie mecanismul de transmisie de la partidul comunist la mase : sindicatele. Nu este de ajuns să explici, să amînteşti, să confirmi acest adevăr ; el trebuie consfinţit pe plan organizatoric în întreaga structură a sindicatelor şi în munca lor de zi cu zi.

9. CONTRADICŢIILE ÎN ÎNSĂŞI SITUAŢIA SINDICATELOR ÎN CONDIŢIILE DICTATURII PROLETARIATULUI

Din cele expuse mai sus rezultă o serie de contradicţii între diferitele sarcini ale sindicatelor. Pe de o parte, principala lor metodă de acţiune este convingerea, educaţia ; pe de altă parte, ca participante la puterea de stat, ele nu pot renunţa la aplicarea constrîngerii. Pe de o parte, sarcina lor principală este de a apăra interesele maselor muncitoare în sensul direct şi strict al cuvîntului ; pe de o altă parte, ca participante la puterea de stat şi în calitate de constructori ai economiei naţionale în ansamblu, ele nu pot renunţa la exercitarea unei presiuni. Pe de o parte, ele trebuie să folosească metode militare, deoarece dictatura proletariatului este cel mai înverşunat, cel mai dîrz şi mai crîncen război între clase ; pe de altă parte, tocmai sindicatelor li se potrivesc cel mai puţin metodele de muncă specific militare. Pe de o parte, ele trebuie să ştie să se adapteze masei, nivelului ei la un moment dat ; pe de altă parte, ele nu trebuie în nici un caz să tolereze prejudecăţile şi starea de înapoiere a masei, ci s-o ajute să-şi ridice neîncetat nivelul etc.

Aceste contradicţii nu sînt accidentale, ci vor fi de neînlăturat decenii întregi. În primul rînd, ele sînt contradicţii specifice oricărei şcoli. Iar sindicatele sînt o şcoală a comunismului. Abia după trecerea cîtorva decenii se va putea considera că majoritatea oamenilor muncii au atins nivelul cel mai ridicat de dezvoltare şi că nu vor rămîne nici urmele şi nici amintirea unei „şcoli" pentru adulţi. În al doilea rînd, atîta timp cît există rămăşiţe ale capitalismului şi ale micii producţii, contradicţiile dintre aceste rămăşiţe şi mlădiţele socialismului sînt inevitabile în întreaga orînduire socială.

www.dacoromanica.ro

De aici se trag două concluzii practice. Prima : pentru ca sindicatele să poată activa cu succes, nu este de ajuns ca ele să-şi înţeleagă cum trebuie sarcinile, nu este de ajuns ca ele să aibă o bună organizare ; se mai cere şi un tact deosebit, priceperea de a se apropia de mase în fiecare caz concret, realizînd cu minimum de fricţiuni ridicarea acestei mase cu încă o treaptă pe plan cultural, economic, politic.

A doua concluzie : contradicţiile arătate mai sus vor genera inevitabil conflicte, dezacorduri, fricţiuni etc. E nevoie de o instanţă supremă, care să aibă destulă autoritate pentru a le rezolva imediat. O asemenea instanţă este partidul comunist şi uniunea internaţională a partidelor comuniste din toate ţările : Internaţionala Comunistă.

10. SINDICATELE ŞI SPECIALIŞTII

Tezele esenţiale în această problemă sînt expuse în programul P.C. din Rusia. Ele vor rămîne însă pe hîrtie dacă nu vom atrage tot timpul atenţia asupra unor fapte care arată în ce măsură aceste teze sînt traduse în viaţă. Asemenea fapte intervenite în ultima vreme sînt : în primul rînd, cazuri de ucidere a unor ingineri de către muncitorii din minele socializate nu numai în Ural, dar şi în bazinul Donețului ; în al doilea rînd, sinuciderea inginerului-şef V. V. Oldenborgher de la uzina de apă din Moscova *.

Vina pentru aceste fenomene cade într-o măsură mult mai mare asupra partidului comunist şi asupra Puterii sovietice în ansamblu decît asupra sindicatelor. Dar acum nu este vorba să stabilim gradul de vinovăţie politică, ci să tragem anumite concluzii politice. Dacă toate instituţiile noastre conducătoare, adică partidul comunist, Puterea sovietică şi sindicatele, nu vor ajunge să se îngrijească de fiecare specialist care munceşte conştiincios, care-şi cunoaşte meseria şi lucrează cu tragere de inimă ca de ochii

* Comunicatul în legătură cu aceasta a apărut în „Pravda" din 3.I.1922 : ((se va reproduce textul integral al acestui comunicat din „Cronică", p. 4)) [41].

www.dacoromanica.ro

din cap, chiar dacă el este cu totul străin ideologiceşte de comunism, nici nu poate fi vorba de succese serioase în construcţia socialistă. Noi nu vom putea ajunge atît de curînd, dar va trebui să ajungem cu orice preţ la situaţia în care specialiştii, ca o categorie socială aparte care va rămîne aşa pînă în momentul cînd se va ajunge pe cea mai înaltă treaptă de dezvoltare a societăţii comuniste, să trăiască în orînduirea socialistă în condiţii mai bune decît în orînduirea capitalistă, atît din punct de vedere material, cît şi sub raportul drepturilor, atît sub raportul colaborării tovărăşeşti cu muncitorii şi ţăranii, cît şi sub raport ideologic, adică să aibă satisfacţii de pe urma muncii lor şi să fie pătrunşi de conştiinţa utilităţii ei sociale, ca unii care nu sînt la cheremul intereselor egoiste ale clasei capitaliştilor. Nimeni nu va fi de acord că un departament în care nu se duce o activitate sistematică şi care nu dă rezultate practice în direcţia asigurării specialiştilor pe toate planurile, a stimulării celor mai buni dintre ei, a apărării şi ocrotirii intereselor lor etc. poate fi considerat drept bine organizat. Sindicatele trebuie să-şi desfăşoare întreaga lor activitate sub toate aceste aspecte (sau să participe sistematic la munca respectivă în toate departamentele) nu din punctul de vedere al intereselor departamentului respectiv, ci din punctul de vedere al intereselor muncii şi ale economiei naţionale în ansamblul ei. Sindicatele au de dus o muncă anevoioasă în ceea ce priveşte specialiştii : să înrîurească zi de zi masele cele mai largi ale oamenilor muncii pentru a se stabili relaţii juste între ele şi specialişti. Numai o astfel de muncă poate da rezultate practice cu adevărat remarcabile.

11. SINDICATELE ŞI INFLUENŢA MIC-BURGHEZĂ ASUPRA CLASEI MUNCITOARE

Sindicatele sînt reale numai atunci cînd grupează pături foarte largi ale muncitorilor fără partid. De aici rezultă în mod inevitabil, mai ales într-o ţară în care ţărănimea pre-

www.dacoromanica.ro

cumpăneşte, persistenţa relativă tocmai în sindicate a influenţelor politice care sînt un element suprapus rămăşiţelor capitalismului şi micii producţii de mărfuri. Acestea sînt influenţe mic-burgheze: pe de o parte influenţe esero-menşevice (varietate rusă a partidelor Internaţionalelor a II-a şi a II1/2), iar pe de altă parte influenţe anarhiste; numai în cadrul acestor curente a mai rămas un număr ceva mai mare de oameni care apără capitalismul nu din motive egoiste de clasă, ci din considerente ideologice, continuînd să creadă că „democraţia", „egalitatea", „libertatea" în general propovăduite de ei nu ar avea o semnificaţie de clasă.

Tocmai prin cauza social-economică arătată mai sus şi nu prin rolul unor grupuri, şi cu atît mai puţin al unor persoane, trebuie explicată existenţa acestor rămăşiţe de idei mic-burgheze (şi uneori reînvierea lor) în sindicatele noastre. De aceea partidul comunist, instituţiile sovietice care duc activitate cultural-educativă şi toţi comuniştii din sindicate trebuie să acorde mult mai multă atenţie luptei ideologice împotriva influenţelor, curentelor şi devierilor mic-burgheze din sindicate, cu atît mai mult cu cît noua politică economică duce în mod firesc la o oarecare întărire a capitalismului. O contracarare a acestui fenomen prin intensificarea luptei împotriva influenţei mic-burgheze asupra clasei muncitoare este absolut necesară.

Sfîrşit

Vom dezbate proiectul o dată cu tezele.

Acest proiect va fi dat tov. Molotov, **fără a fi transcris.**

Aici se termină tezele care vor fi date publicităţii sau proiectul de teze care va fi depus la comisie şi apoi la Biroul Politic.

Cer ca hotărîrea cuprinsă în proiectul tov. Rudzutak, în redactarea de mai jos, să fie adoptată ca hotărîre specială a Biroului Politic.

www.dacoromanica.ro

Nu se va da publicităţii

Biroul Politic însărcinează Biroul Organizatoric al C.C. să creeze o comisie specială pe lîngă acest birou pentru verificarea şi înnoirea cadrelor de conducere (şi, după posibilităţi, a tuturor activiştilor comunişti) din mişcarea sindicală în sensul intensificării luptei împotriva influenţelor şi devierilor mic-burgheze, esero-menşevice şi anarhiste. Această comisie trebuie să-şi încheie (cel puţin în linii mari) activitatea pînă la Congresul al XI-lea al P.C. din Rusia şi să prezinte un raport de activitate congresului de partid [144].

4. I. 1922. *Lenin*

Scris la 30 decembrie 1921—4 ianuarie 1922

Publicat cu unele modificări la 17 ianuarie 1922, în ziarul „Pravda" nr. 12

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, CU PROIECTE DE HOTĂRÎRI

Către tov. *M o l o t o v*, pentru **Biroul Politic**

Deoarece nota apărută în „Pravda" din 3.I.1922 cu privire la sinuciderea lui *Oldenborgher* şi ancheta efectuată în legătură cu acest caz sînt cu totul incomplete (sau trec sub tăcere unele lucruri ?),

propun Biroului Politic să adopte următoarea hotărîre :

1) Sovietul din Moscova va interveni pe lîngă Prezidiul C.E.C. ca toate persoanele indicate în avizul comisiei să fie deferite *justiţiei ;*

2) Prezidiul C.E.C. din Rusia este rugat să satisfacă imediat această cerere şi

3) să dea acestei măsuri o largă publicitate în *întreaga* presă sovietică ;

4) Comisariatul justiţiei va organiza cu toată grija, în mod exemplar, desfăşurarea acestui proces (pe răspunderea personală a tov. Kurski şi a unui acuzator public anume desemnat) ;

5) Biroul Organizatoric va numi pe linie de partid o comisie specială de judecată, căreia îi va fi deferită întreaga *celulă comunistă* de la uzina de apă (o parte dintre membrii acestei celule vor fi excluşi din partid pentru totdeauna sau pe diferite termene, iar ceilalţi vor fi sancţionaţi cu mustrare severă, în funcţie de gravitatea culpei lor). Judecarea lor va fi organizată în mod exemplar, în şedinţă publică.

+6) „Izvestiia" şi „Pravda" vor publica în legătură cu acest caz revoltător o serie de articole vehemente.

Lenin

4. I. 1922

www.dacoromanica.ro

Încă un proiect de hotărîre :

Toate cazurile de ucidere de ingineri (şi specialişti) în întreprinderile sovietice vor fi aduse la cunoştinţa Biroului Politic împreună cu rezultatele cercetărilor ((C.E.S., C.C.S. din Rusia etc., prin *C.M.A.*)) [145].

P. S. E un caz revoltător ; trebuie să dăm alarma.

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT
DE DIRECTIVĂ A BIROULUI POLITIC ÎN LEGĂTURĂ CU NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ[146]

Proiect

Biroul Politic atrage atenţia tuturor organelor economice că acum, după conferinţa de partid din decembrie 1921 [147] şi după Congresul al IX-lea al Sovietelor, noua politică economică este definită destul de clar şi de precis.

De aceea este necesar să depunem toate eforturile spre a o pune cît mai repede în practică şi pe scară cît mai largă. Toate raţionamentele de ordin general, teoretizările şi verbalismul noii politici economice trebuie să treacă în cluburile de discuţii şi în presă. Ele trebuie înlăturate fără cruţare din C.C.P., C.M.A. şi din toate organele economice. Comisiile vor fi reduse la minimum, înlocuindu-se munca în comisii prin obligaţia tuturor departamentelor interesate de a prezenta în termenul cel mai scurt (1—2 zile) amendamente în scris sau contraproiecte. Comisia economică superioară va deveni exclusiv un organ de codificare şi de unificare a actelor guvernamentale economice, înlăturîndu-se pe cît posibil cu totul aşa-numitele „discuţii în comisii". Ea trebuie să accelereze, iar nu să frîneze munca.

Biroul Politic cere Comisariatului poporului pentru finanţe să-şi concentreze toate eforturile în vederea sporirii cît mai rapide a categoriilor de impozite şi a creşterii procentajului de încasări, precum şi în vederea adoptării unor corective concrete, practice la bugetul general. Toate discuţiile referitoare la problemele politicii financiare, la înlocuirea impozitului în natură prin impozite în bani etc. trebuie să treacă în cluburile de discuţii, ca şi în presă.

Biroul Politic cere în mod insistent tuturor comisarilor operativitate maximă şi multă energie, le cere să înlăture

www.dacoromanica.ro

birocratismul şi tărăgăneala la punerea în practică a noii politici economice ; Biroul Politic cere în mod categoric premierea unui număr cît mai mare de lucrători cu munci de răspundere care au dat dovadă de operativitate şi au obţinut o sporire a producţiei şi a comerţului, atît a celui interior, cît şi a celui exterior. Această cerinţă priveşte în primul rînd Comisariatul pentru comerţul exterior şi Banca de Stat (în special secţia comercială a acesteia), Uniunea centrală a cooperativelor de consum şi Consiliul economic superior.

După adoptarea acestui proiect de către Biroul Politic, el va fi adus la cunoştinţa tuturor membrilor colegiilor din toate comisariatele şi tuturor membrilor Prezidiului C.E.C. din Rusia.

Scris între 9 şi 12 ianuarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris şi după exemplarul dactilografiat

www.dacoromanica.ro

PROPUNERE ADRESATĂ BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ALOCAREA DE FONDURI PENTRU LABORATORUL DE RADIO DIN NIJNI NOVGOROD [148]

(În legătură cu cererea lui Dovgalevski de a se aloca o sumă de 50 000 de ruble-aur pentru nevoile laboratorului de radio din Nijni Novgorod.)

Susţin cererea şi rog pe tov. Molotov s-o supună spre aprobare Biroului Politic. Rog pe membrii Biroului Politic să aibă în vedere importanţa excepţională a laboratorului de radio din Nijni Novgorod, imensele servicii pe care le-a adus pînă acum şi marile foloase pe care le poate aduce în viitorul apropiat atît în domeniul militar, cît şi în domeniul propagandei.

Lenin

Dictat la telefon în ziua de 12 ianuarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară (exemplarul dactilografiat

www.dacoromanica.ro

CĂTRE OAMENII MUNCII DIN DAGHESTAN [149]

Primesc cu recunoştinţă darul, rezultat al iniţiativei creatoare a maselor muncitoare din Daghestan.

Vă doresc succes în opera grea de refacere economică a Daghestanului.

Preşedintele Consiliului Comisarilor
Poporului al R.S.F.S.R.,
Lenin

Dictat la telefon în ziua de 12 ianuarie 1922

Publicat la 14 ianuarie 1922, în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 10

Se tipăreşte după textul consemnat de secretara copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

DIRECTIVE ÎN PROBLEMA CINEMATOGRAFIEI [150]

Comisariatul poporului pentru învăţămîntul public trebuie să organizeze supravegherea tuturor spectacolelor şi să sistematizeze activitatea în acest domeniu. Toate filmele care se prezintă în R.S.F.S.R. trebuie să fie înregistrate şi numerotate la acest comisariat. Fiecare program de reprezentaţie cinematografică trebuie să cuprindă într-o anumită proporţie :

a) filme distractive, rulate special pentru reclamă şi pentru încasări (bineînţeles fără pornografie şi fără conţinut contrarevoluţionar) şi

b) sub titlul „Din viaţa popoarelor de pretutindeni" — filme speciale de propagandă, avînd ca temă : politica colonială a Angliei în India, lucrările Ligii Naţiunilor, Berlinul înfometat etc. etc. Programele trebuie să cuprindă nu numai filme, ci şi proiectarea de imagini cu caracter propagandistic, însoţite de texte explicative. Este necesar ca cinematografele aflate în mîinile particularilor să aducă statului venituri suficiente cu titlu de arendă, în care scop se va acorda întreprinzătorilor dreptul de a lărgi programele, dar cu cenzura obligatorie a Comisariatului pentru învăţămînt şi cu condiţia de a păstra proporţia între filmele distractive şi cele cu caracter propagandistic care rulează sub titlul „Din viaţa popoarelor de pretutindeni", astfel încît producătorii să fie interesaţi în crearea şi producerea de noi filme. În limita acestor dispoziţii trebuie să li se lase largi posibilităţi de iniţiativă. Filmele cu caracter propagandistic şi educativ să fie supuse unui control prealabil din partea unor vechi marxişti şi publicişti, spre a se

www.dacoromanica.ro

evita repetarea cazurilor regretabile în care propaganda a dat rezultate contrare celor scontate. Se va acorda o atenţie specială organizării de cinematografe la sate şi în partea de est a ţării, unde ele reprezintă o noutate şi de aceea propaganda noastră va fi acolo deosebit de fructuoasă.

Dictat la 17 ianuarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1925, în revista „Kinonedelea" nr. 4

Se tipăreşte după textul consemnat de N. P. Gorbunov (exemplarul dactilografiat)

www.dacoromanica.ro

SCRISORI CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, ÎN LEGĂTURĂ CU CONCESIUNEA ŞTEINBERG

1

17. I. 1922

Catre tov. Molotov, pentru Biroul Politic

Anexez referatul lui Lejava în legătură cu concesiunea Şteinberg.

Rog ca această chestiune să fie pusă în discuţia *Biroului Politic* joi, pentru ca vineri hotărîrea C.C. [151] să poată fi aprobată de *C.C.P.* pe linie de stat.

Pentru şedinţa Biroului Politic vor fi desemnaţi 2 raportori în această problemă : A. D. Ţiurupa şi un reprezentant al majorităţii C.C.P.

E o chestiune importantă şi tare mă tem că (împotriva propunerii lui Ţiurupa) majoritatea C.C.P. va face iarăşi o greşeală în spiritul „înfumurării comuniste" : temîndu-se să ofere posibilităţi de cîştig unui negustor priceput, ei *nu se îngrijesc* decît de un singur lucru ; să asigure majoritatea de voturi unor comunişti care sînt în cea mai mare parte ageamii, dar în schimb nu pun în gură nici o picătură *.

Ţin să atrag atenţia asupra § 5 : *trei comunişti* (ageamii în materie de comerţ ? Cunosc numai doi comunişti care s-au arătat pricepuţi în comerţ : *Belov* (de la Magazinul universal de stat) şi *Serghei Malîşev)* o să-i *înveţe* pe doi negustori *cum se face comerţ.*

Mă tem că această „majoritate" va semăna cu moaşele lui Şcedrin.

Poate că § 5 ar trebui modificat astfel : Şteinberg, în calitate de administrator-delegat, are dreptul de a decide

* Aluzie la fabula „Muzicanţii" de Krîlov. — *Nota trad*

www.dacoromanica.ro

singur în toate chestiunile, iar majoritatea consiliului de administraţie nu are decît dreptul *de a şti totul* şi de a face contestaţie împotriva hotărîrilor lui Şteinberg *fără a le suspenda* (formal adică majoritatea de 3 contra 2 îşi păstrează dreptul de a anula hotărîrile lui Şteinberg, dar noi îi *vom spune* că fără o hotărîre *specială* a *C.M.A.* nu le vom anula).

Iar pe aceşti 3 comunişti îi vom obliga, printr-o hotărîre specială a Comitetului Central, să înveţe şi în termen de trei ani să-şi însuşească cunoştinţele necesare pentru a face comerţ, altfel îi vom destitui pentru incapacitate.

Lenin

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

2

Către tov. Molotov (pentru membrii Biroului Politic)

Către tov. Ţiurupa şi tov. Lejava, cu rugămintea de a-şi da avizul

Astăzi are loc o şedinţă plenară a C.M.A. Ca să nu mai amînăm lucrurile, ar trebui, poate, să adoptăm prin consultare telefonică următoarea propunere în legătură cu concesiunea Şteinberg (o hotărîre a Biroului Politic, obligatorie pentru C.M.A.) : „Propunerea comisiei Lejava se adoptă cu următoarea completare : Şteinberg, ca administrator-delegat, are dreptul de a decide singur, iar hotărîrile majorităţii consiliului de administraţie (3 membri ai acestui consiliu, 1 — Şteinberg, 1 — celălalt capitalist), fără a suspenda dispoziţiile date de Şteinberg, pot fi doar supuse spre examinare Consiliului Muncii şi Apărării" [152].

Acest adaos trebuie să fie adoptat de C.M.A. fără a fi introdus în statutele societăţii. Aducînd la cunoştinţa lui Şteinberg conţinutul acestei hotărîri, pe de o parte îi vom crea unui om care cunoaşte comerţul nu din broşuri comuniste posibilitatea de a lucra în spiritul regulilor cu adevărat comerciale, iar pe de alta parte, în cazul cînd el ar

www.dacoromanica.ro

comite vreo încalcare de lege, ne asigurăm posibilitatea de a anula hotărîrea de mai sus prin C.M.A., fără a aduce vreo modificare statutelor societăţii. Cred că această garanţie e întru totul suficientă.

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 23 ianuarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul consemnat de secretara

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA REORGANIZAREA ACTIVITĂŢII C.C.P., A C.M.A. ŞI A MICULUI C.C.P.

SCRISORI CĂTRE A. D. ŢIURUPA [153]

1

24. I. 1922

Tov. Ţiurupa !

În legătură cu convorbirea noastră telefonică de ieri şi cu promisiunea d-tale de a respecta cu stricteţe regimul prescris, este necesar să discutăm amănunţit întregul sistem de muncă şi să-l chibzuim temeinic.

Cea mai mare deficienţă a C.C.P. şi a C.M.A. este lipsa controlului executării. *Ne împotmolim* în blestemata mlaştină birocratică a hîrţogăriei, a vorbăriei în jurul decretelor şi a scrierii lor ; în acest ocean de hîrtii se îneacă orice activitate vie.

Sabotorii abili ne atrag într-adins în această mlaştină de hîrţoage. Majoritatea comisarilor poporului şi a celorlalţi demnitari nici nu-şi dau seama că „îşi vîră capul în ştreang".

Regimul medical sever care ţi-a fost prescris trebuie să-l foloseşti ca prilej pentru a te smulge *cu orice preţ* din vîltoarea agitaţiei cotidiene, din zarva comisiilor, a discutării şi scrierii de hîrţoage, să te smulgi din această zarvă, *să chibzuieşti* temeinic sistemul de muncă şi *să-l modifici radical.*

Principalul obiectiv al activităţii d-tale trebuie să fie tocmai restructurarea activităţii noastre oribil de birocratice, combaterea birocratismului şi a tărăgănelii, *controlul executării.*

Controlul executării, verificarea a ceea ce rezultă în realitate — iată sarcina d-tale principală şi esenţială ; pentru aceasta trebuie sa-ţi creezi un aparat restrîns (4—6 oameni), format din ajutori încercaţi şi verificaţi (un secretar general, adjuncţii lui, un secretar etc.).

www.dacoromanica.ro

Eu socot că în acest scop este necesar ca :

1) *C.C.P.* şi *C.M.A.* să fie despovărate de toate problemele mărunte, care urmează a fi soluţionate de Micul C.C.P. şi în şedinţele operative ale *C.M.A.*

Această practică a şi fost introdusă. Dar, cu blestematele noastre deprinderi oblomoviste, în două săptămîni se va reveni la vechile practici, dacă nu vom veghea cu stricteţe, dacă nu vom fi exigenţi, dacă nu vom controla şi nu vom fi necruţători faţă de orice tentativă de abatere.

Secretarul general trebuie deprins (ca şi secretariatul *C.C.P.* şi al *C.M.A.*) să vegheze cu stricteţe ca problemele mărunte să nu ajungă la C.C.P. şi C.M.A. şi ca, în genere, toate problemele să treacă mai întîi printr-o triplă filtrare (cerere de relaţii de la comisariatele respective ; răspuns urgent din partea lor ; idem din partea secţiei codificare etc. etc.).

Împreună cu Gorbunov ★ trebuie să întocmiţi un *regulament* scris cu privire la prezentarea şi procedura de rezolvare a diverselor lucrări, iar d-ta să verifici personal *cel puţin* o dată pe lună dacă regulamentul se respectă, dacă el îşi atinge scopul, adică dacă se obţine o împuţinare a hîrţogăriei şi birocratismului, o mai bună chibzuire a măsurilor, o creştere a simţului de răspundere al comisarilor poporului şi dacă *în locul fabricării în pripă a decretelor se ajunge la exercitarea permanentă a unui control atent şi practic al îndeplinirii hotărîrilor şi la verificarea experienţei*, la stabilirea răspunderii personale (în organele de sus, în comisariate, în secţiile acestor comisariate domneşte o totală lipsă de răspundere, pe care sabotorii o folosesc cu multă abilitate ; de aici oblomovismul care paralizează activitatea).

Ştiu că e o sarcină *foarte* grea. Dar tocmai de aceea este necesar să i te consacri în *întregime*.

De aceea

2) Cît mai puţine şedinţe. Norma să fie : 1 pe săptămînă la C.C.P. + 1 la C.M.A., de cîte două ore fiecare.

3) Comisia economică superioară. *Toate* subcomisiile ei să fie desfiinţate, cerîndu-se totodată tuturor comisarilor

★★ un codificator + un reprezentant al Micului C.C.P.

www.dacoromanica.ro

poporului ca, în fiecare comisariat lucrători cu funcţii *de răspundere* să se ocupe cu întocmirea proiectelor, pe care comisarul să le aprobe, să le pună de acord în termenul *cel mai scurt*, cu toate comisariatele „interesate", iar apoi să le prezinte la C.M.A. şi la C.C.P.

Comisia economică superioară trebuie să existe *numai* pentru coordonare *(codificare)* şi pentru o sumară verificare *(şi parafare)* din partea d-tale şi a lui Kamenev.

Numai pentru asta.

Nu pentru flecăreală.

Nici pentru discuţii.

4) D-ta să nu faci parte din nici o comisie, din absolut nici una, în afară de Comisia economică superioară.

5) E nevoie de măsuri energice împotriva scandaloasei avalanşe de comisii, care trebuie înlocuite prin cererea formală a unor *avize scrise*, date în termenul cel mai scurt.

6) În felul acesta trebuie să te eliberezi de zarva agitaţiei cotidiene, care *ne omoară pe toţi*, şi să-ţi asiguri posibilitatea de a reflecta în linişte asupra activităţii *în ansamblu* —

— — — şi, principalul, să te concentrezi asupra controlului executării hotărîrilor, asupra luptei împotriva birocratismului şi a tărăgănelii.

Te rog să reflectezi asupra tuturor acestor chestiuni şi să-mi scrii.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicat pentru prima oară parţial la 16 ianuarie 1927, în „Krasnaia Gazeta" nr. 14

Publicat pentru prima oară în întregime în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

2

15 februarie 1922

Tov. Ţiurupa !

Cred că ai dreptate.

Trebuie să obţinem consimţămîntul Biroului Politic şi să începem „comprimarea" [154].

www.dacoromanica.ro

Cu titlu aproximativ

1) componenţa : cei *cinci* oameni indicaţi de d-ta, plus 2 extradepartamentali (Belov + ?) = 7.

2) toate problemele referitoare la alocări prevăzute în bugetul de stat se rezolvă mai întîi la Comisariatul finanţelor şi la Rabkrin ;

Micul C.C.P. va fi sesizat numai în caz de contestaţie ; restul, ca la d-ta.

Te rog să expui în scris, după ce le vei fi chibzuit încă o dată, aceste principii care urmează să stea la *baza restrîngerii* Micului C.C.P., să obţii avizul preşedintelui Micului C.C.P., să le supui spre aprobare Biroului Politic şi, după ce acesta le va fi aprobat, să întocmeşti repede pe *baza* lor un nou regulament de funcţionare.

Poate că ar trebui să restrîngem şi mai mult comisiile ? să sporim rolul organelor de verificare practică ? iar *întreaga* activitate să fie direct subordonată vicepreşedinţilor C.M.A. ?

Cu salutări comuniste,

Lenin

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

3

20. II

Tov. Ţiurupa,

Revin la tema reorganizării muncii într-un chip nou. Încerc să formulez programul acestei reorganizări în felul următor :

(1) să despovărăm la maximum C.C.P. şi C.M.A., interzicînd comisarilor poporului să aducă în faţa lor problemele mărunte şi obligîndu-i să le rezolve singuri şi *să răspundă* singuri pentru ele ;

(2) aparatul secretarului general al C.C.P. (care în momentul de faţă este pe trei sferturi inactiv) să răspundă pentru respectarea acestei dispoziţii şi să ia măsuri pentru îndeplinirea ei ;

www.dacoromanica.ro

(3) acelaşi lucru în ceea ce priveşte Micul C.C.P. ; în plus, numărul membrilor lui va fi redus la *minimul strict* necesar ;

(4) o parte dintre membrii Micului C.C.P. şi din aparatul lui, precum şi o parte din aparatul secretarului general al C.C.P., să treacă sub comanda d-tale personală pentru *controlul executării efective* (îl însărcinezi pe cutare : du-te la faţa locului, vezi ce se face acolo, citeşte, verifică, să ştii că răspunzi dacă controlul tău se va dovedi a fi superficial).

(5) D-ta (şi Rîkov) trebuie să consacraţi *în primul rînd* o oră sau, dacă starea sănătăţii îţi va permite, două ore pe zi pentru a controla personal munca : chemaţi la voi nu demnitari, ci membri ai colegiilor **şi lucrători din subordinea lor**, oameni care fac muncă practică în departamentul X, Y, Z şi controlaţi-le activitatea, cercetaţi fondul lucrurilor, instruiţi-i, dăscăliţi-i, ocărîţi-i. Căutaţi să cunoaşteţi cadrele, găsiţi lucrători *pricepuţi*. Asta-i totul acum ; fără asta toate hotărîrile şi deciziile nu sînt decît maculatură bună de aruncat la coş.

Aştept răspunsul d-tale. Să chibzuim bine lucrurile, să ne sfătuim cu membrii C.C. şi *să adoptăm* cît mai curînd un asemenea program (sau altul).

Al d-tale, *Lenin*

P. S. Briuhanov nu-i bun. Trebuie să căutăm pe altcineva : deocamdată trebuie să creăm acolo un „grup de trei" cît mai puternic.

Scris la 20 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

4

Tov. Ţiurupa ! Îţi trimit completarea mea. Te sfătuiesc ca pînă joi să obţii scurte avize din partea *tuturor* comisarilor poporului şi a *tuturor* membrilor Micului C.C.P

Al d-tale, *Lenin*

www.dacoromanica.ro

Să se arate printr-o hotărîre specială :

Principala sarcină a Micului C.C.P. este aceea de a veghea cu stricteţe ca toate comisariatele poporului : 1) să respecte legile ; 2) să nu se eschiveze de răspundere supunînd spre rezolvare Micului C.C.P., fără să fie nevoie, o mulţime de probleme secundare, ci să le rezolve singure, pe propria lor răspundere sau de comun acord cu alte comisariate ; 3) tot în sarcina lui intră controlul asupra legalităţii, utilităţii şi operativităţii deciziilor şi dispoziţiilor diferitelor comisariate ; lupta împotriva birocratismului şi a tărăgănelii prin exercitarea unui asemenea control şi prin reducerea continuă a numărului funcţionarilor [155].

Scris la 20—21 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

5

Tov. Ţiurupa ! Se pare că între noi persistă o divergenţă esenţială [156]. După părerea mea, principalul e să mutăm centrul de greutate de la scrierea de decrete şi dispoziţii (în acest domeniu sîntem de o prostie care frizează idioţenia) la *alegerea oamenilor* şi *controlul executării*. În aceasta constă esenţialul.

Micul C.C.P. nu-i bun de aşa ceva ? Să admitem. În cazul acesta, este necesar ca *d-ta şi Rîkov* să consacraţi acestei probleme 9/10 din timp (căci ar fi **ridicol** ca de la secretarul general şi de la Rabkrin să ne aşteptăm la ceva mai mult decît îndeplinirea unor *simple* însărcinări). Totul s-a împotmolit la noi în afurisita de mlaştină birocratică a „departamentelor". Lupta de zi cu zi împotriva acestui rău cere multă autoritate, o minte ageră şi o mînă de fier. Departamentele nu fac doi bani ; decretele nici atît. Trebuie să căutăm oameni, să controlăm munca, aici e totul. Dacă d-ta + Rîkov vă veţi apuca de această treabă şi-i veţi consacra 9/10 din timp, recurgînd totodată la aju-

www.dacoromanica.ro

torul secretarului general (iar uneori şi la ajutorul membrilor Micului C.C.P.), ar mai fi cum ar fi.

Mai trimite-mi o dată proiectul referitor la Micul C.C.P.

Lenin

Scris la 21 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

6

Către A. D. Ţiurupa

Proiect de directivă privind activitatea C.M.A. şi a C.C.P., precum şi a Micului C.C.P.

Principala deficienţă în activitatea numitelor instituţii este aceea că sînt împovărate cu chestiuni mărunte. De aceea ele se împotmolesc în mlaştina birocratismului în loc să lupte împotriva lui.

Cauzele acestui rău sînt : 1) slăbiciunile manifestate de secretarul general ; 2) nepriceperea şefilor de departamente de a ieşi din mocirla chestiunilor mărunte şi a detaliilor birocratice ; 3) dorinţa lor (iar într-o măsură şi mai mare a birocraţilor din respectivele departamente care-i împing la aceasta) de a se scutura de răspundere şi a o arunca asupra C.C.P. ; 4) ultima şi cea mai importantă : faptul că lucrătorii cu munci de răspundere nu înţeleg că la ordinea zilei se pune acum lupta împotriva hîrţogăriei, neîncrederea faţă de ea şi faţă de veşnicele „reorganizări", că sarcina primordială a momentului nu e întocmirea decretelor sau efectuarea de reorganizări, ci *alegerea oamenilor*, stabilirea *răspunderii individuale pentru ceea ce se face în realitate; controlul activităţii practice*. Altfel nu vom reuşi să ne smulgem din mlaştina birocratismului care ne sufocă.

Micul C.C.P., C.M.A. şi C.C.P. trebuie să depună toate eforturile pentru a se debarasa de toate aceste mărunţişuri, deprinzînd comisariatele să-şi rezolve singure chestiunile mărunte şi să răspundă strict de ele.

www.dacoromanica.ro

Aparatul secretarului general al C.C.P. trebuie să-şi pună ca sarcină principală realizarea efectivă a următoarelor obiective : să reducă numărul problemelor care se prezintă spre soluţionare Micului C.C.P., C.M.A. şi C.C.P., să obţină ca şefii de departamente (separat sau în colaborare) să rezolve un număr mai mare de chestiuni şi să răspundă de aceasta ; să mute centrul de greutate pe controlul îndeplinirii efective a hotărîrilor.

În acelaşi scop, vicepreşedinţii C.C.P., tov. Ţiurupa şi Rîkov, trebuie să facă tot posibilul pentru a se despovăra de problemele mărunte şi de activitatea în comisii ; să nu se lase atraşi la soluţionarea unor chestiuni care sînt de competenţa comisarilor poporului ; să rezerve minimum 2—3 ore pe zi cunoaşterii personale a lucrătorilor cu munci de răspundere (nu a demnitarilor) din comisariatele mai importante (iar apoi şi din celelalte comisariate) în scopul verificării şi alegerii oamenilor ; să folosească aparatul secretarului general al C.C.P. şi o parte dintre membrii Micului C.C.P., precum şi Rabkrinul, pentru a controla activitatea practică şi eficienţa ei ; într-un cuvînt, să devină instructori practici în domeniul activităţii de stat, instructori de care ducem atîta lipsă.

Neîncredere în decrete, instituţii, „reorganizări" şi demnitari, în special demnitari comunişti ; combaterea birocratismului şi a tărăgănelii prin verificarea oamenilor şi controlul activităţii practice ; izgonirea necruţătoare a funcţionarilor de prisos, reducerea statelor, destituirea comuniştilor care nu se străduiesc să înveţe arta conducerii — iată care trebuie să fie linia comisarilor poporului, a C.C.P., a preşedintelui şi a vicepreşedinţilor lui.

Lenin

27. II.

Scris la 27 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE G. V. CICERIN

Tov. Cicerin,

1. Te rog să-mi trimiţi, dacă e posibil, textul oficial al propunerilor lui Bonomi în limba în care le-ai primit d-ta (mă interesează punctele care conţin textul condiţiilor formulate de ei) [157].

2. Nu cumva a fost tipărit în vreun ziar influent din ţările Antantei textul punctului 1 al acestor condiţii, aşa cum a apărut el iniţial în ziarele noastre, adică cu expresia „sistem de proprietate" şi nu „sistem" pur şi simplu, cum figurează, pare-mi-se, în textul oficial trimis de Bonomi [158] ?

Te-aş ruga, dacă e posibil, să ceri secţiei externe a agenţiei Rosta să verifice dacă expresia „sistem de proprietate" nu figurează în vreo publicaţie străină, iar în caz afirmativ rog să mi se trimită numărul respectiv.

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 26 ianuarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară (copia dactilografiată)

www.dacoromanica.ro

PROPUNERE CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND TRIMITEREA LUI M. I. KALININ ÎN UCRAINA [159]

Către tovarăşul Molotov,
pentru toţi membrii Biroului Politic

Rog să se pună la vot în Biroul Politic următoarea propunere : tov. Kalinin să plece imediat în Ucraina pentru a vizita toate guberniile ei cerealiere în vederea strîngerii unui fond de ajutorare a populaţiei din regiunile înfometate. Vizita să fie pregătită cu grijă, astfel ca el să plece înarmat cu fotografii, filme, să ia cu el martori oculari, oameni din regiunile înfometate, spre a putea desfăşura o agitaţie eficientă pentru strîngerea unui asemenea fond. De organizarea efectivă a întregii vizite trebuie să răspundă :

1) Kalinin, pentru latura politică,

2) un tovarăş practician, special numit şi aprobat de Biroul Politic, care să ştie să organizeze cum se cuvine latura practică a acestei vizite.

Kalinin împreună cu toţi însoţitorii săi sînt obligaţi să plece cel mai tîrziu peste trei zile.

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 27 ianuarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol XXXV

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară

www.dacoromanica.ro

PROPUNERE CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Către tovarăşul Molotov,
pentru toţi membrii Biroului Politic

Consider că articolul apărut astăzi în „Pravda" sub semnătura : „Un tovarăş fără partid" conţine un plan întru totul just şi binevenit [160].

Propun ca Biroul Politic să instituie o comisie pentru elaborarea imediată şi aplicarea neîntîrziată a acestui plan. Comisia să aibă aproximativ următoarea componenţă : Molotov (cu dreptul de a fi înlocuit printr-o altă persoană, numită de Secretariatul C.C. sau de Biroul Organizatoric), apoi Iakovenko, Teodorovici şi acest „Tovarăş fără partid".

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 27 ianuarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE DIRECTIVĂ PENTRU VICEPREŞEDINTELE ŞI MEMBRII DELEGAŢIEI LA CONFERINŢA DE LA GENOVA [161]

1. II. 1922

Către tov. Molotov, pentru membrii Biroului Politic

Propun ca Biroul Politic să aprobe următoarea directivă pentru vicepreşedintele şi membrii delegaţiei la Conferinţa de la Genova :

1. Toţi membrii delegaţiei trebuie să se pregătească în general în toate problemele politice şi financiare care se vor discuta sau care se pot pune la conferinţă. În afară de aceasta, fiecare membru al delegaţiei trebuie să se pregătească în mod special, cît mai temeinic şi mai amănunţit, în cîte una dintre problemele diplomatice şi problemele financiare importante.

Cicerin şi Litvinov vor repartiza aceste probleme între toţi membrii delegaţiei (exceptînd pe cei bolnavi, ca Rudzutak etc.)

2. Fiecare membru al delegaţiei va pregăti pentru consfătuirea din 22. II (cu Biroul Politic al C.C.) o expunere foarte sumară (maximum 2—3 pagini în stil telegrafic) a programului său de vederi şi a politicii de urmat în toate problemele diplomatice şi financiare importante.

3. Cicerin şi Litvinov vor lua, pe răspunderea lor, măsurile necesare pentru ca membrii delegaţiei să capete în timp util literatura respectivă în diferite limbi, precum şi o culegere de documente în limba rusă.

4. Dată fiind importanţa şi complexitatea deosebită a problemelor financiare, Cicerin şi Litvinov vor întocmi, de comun acord cu Comisariatul finanţelor, Comisia de stat a planificării şi A. D. Ţiurupa, o listă de experţi financiari şi

www.dacoromanica.ro

un plan de repartizare a lucrărilor între aceştia ; termen de executare : 1 săptămînă.

5. Toţi membrii delegaţiei trebuie *să cunoască temeinic* cartea lui Keynes („Consecinţele economice ale păcii") şi alte cărţi şi *capitole* din cărţi burgheze şi burghezo-pacifiste de acelaşi gen (Lansing despre caracterul „imperialist" al războiului şi al păcii din 1918 etc.). Pregătindu-se pentru conferinţă, ei trebuie să-şi propună ca în cuvîntările şi în declaraţiile lor să facă o expunere sumară a punctului de vedere *comunist,* specificînd însă totodată că, deşi sînt comunişti, deşi au cutare vederi comuniste, totuşi pentru auditoriul de faţă nu vor să citeze autori comunişti, ci se limitează să pună problema necesităţii anulării tuturor datoriilor etc. chiar din punct de vedere burghez (v. 6 şi 7).

6. Toate cuvîntările şi declaraţiile delegaţilor noştri la conferinţă trebuie dinainte concepute în aşa fel, încît, oricare ar fi desfăşurarea şi deznodămîntul conferinţei (chiar şi în cazul unui eşec rapid, pe care noi, fireşte, ne vom strădui să-l împiedicăm), să rezulte o expunere sumară, dar clară a ansamblului vederilor comuniste (în problemele economice şi ale relaţiilor internaţionale), precum şi o expunere detaliată a vederilor burgheze şi burghezo-pacifiste asupra contradicţiilor ireconciliabile ale lumii imperialiste (atît ale lumii, cît şi ale păcii imperialiste *).

7. E foarte probabil, ba chiar neîndoielnic, că toţi delegaţii burghezi la conferinţă vor forma din capul locului un bloc tacit, dar trainic, pentru a ne ataca în problema Gruziei şi pentru a debita împotriva noastră toate acuzaţiile pe care ni le aduc în mod curent diplomaţia şi democraţia burgheză şi mic-burgheză. Trebuie să fim dinainte pregătiţi pentru aceasta şi să trecem neapărat primii la atac (fără a uita că sarcina noastră fundamentală este aceea de a dezbina ţările capitaliste, de a provoca disensiuni între ele). Trecînd primii la atac, trebuie de cele mai multe ori s-o facem într-o formă camuflată, de pildă prin „aluzii" (sau prin citate din lucrări burgheze) referitoare la punctele cele mai nevralgice şi la aspectele cele mai ruşinoase ale relaţiilor imperialiste (Coreea ; Amritsar ; biciuirea publică

* Joc de cuvinte : în limba rusă cuvîntul „mir" înseamnă atît „lume", cît şi „pace". — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

a revoluţionarilor în India ; discursul lui Lloyd George împotriva lui Briand la Cannes, în care-i face „asasini" etc. etc.).

8. Dată fiind tendinţa, frecvent dovedită, a specialiştilor noştri şi în special a celor menşevizanţi, de a ne trage chiulul (ceea ce adesea le reuşeşte de minune), transformînd călătoriile în străinătate în concedii şi în prilejuri de întărire a legăturilor cu albgardiştii, C.C. recomandă delegaţiei să se limiteze la minimul strict necesar de experţi dintre cei mai siguri, care trebuie să prezinte recomandări scrise atît de la respectivul comisar al poporului, cît şi de la cîţiva comunişti. În nici un caz numărul lor nu trebuie să treacă de 45. Lista experţilor şi a tuturor membrilor delegaţiei va fi supusă spre aprobare Comitetului Central peste 10 zile. Pentru cele prevăzute la § de faţă răspund personal tovarăşii Litvinov, Ioffe şi Cicerin. Tot ei răspund de alegerea unui secretar care să organizeze munca în aşa fel, încît membrii delegaţiei să nu fie nevoiţi să lucreze în timpul nopţii şi să facă alte asemenea lucruri dăunătoare.

La proiectul de directivă pentru delegaţia la Conferinţa de la Genova propun următorul adaos :

9. În cuvîntările şi declaraţiile lor, delegaţii noştri se vor referi cît mai des la § 1 din condiţiile de la Cannes, citîndu-l în primul rînd exclusiv în formularea apărută în „Le Petit Parisien", adică cu cuvintele „sistem de proprietate" şi nu „sistem" pur şi simplu ; în al doilea rînd, dînd acestor cuvinte şi acestui § interpretarea cea mai extensivă, în sensul că ele cuprind recunoaşterea inevitabilităţii înlocuirii sistemului capitalist de proprietate prin sistemul comunist şi că singura problemă litigioasă „între noi" a mai rămas acum aceea a termenului şi a căii acestei înlocuiri, adică dacă ea se va face după metoda rusească din 1917—1920 sau după metoda „revoluţiei trunchiate", folosită de Lloyd George în Irlanda în 1921 sau în Egipt în 1922 [162].

Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE N. I. BUHARIN ŞI G. E. ZINOVIEV

Către tovarăşii Buharin şi Zinoviev

Trebuie să ne gîndim din timp ce oameni mai colţoşi să trimitem ca reprezentanţi ai Internaţionalei Comuniste la conferinţa cu Internaţionalele a II-a şi a II1/2 [163]. De asemenea să ne gîndim din timp la principalele probleme de strategie şi tactică la această conferinţă.

Lista problemelor care urmează să fie dezbătute la conferinţă trebuie chibzuită din vreme şi întocmită numai de comun acord cu fiecare dintre părţile participante. În ce ne priveşte, vom propune pe listă numai probleme direct legate de organizarea unor acţiuni practice comune ale maselor muncitoreşti în domenii care, în declaraţiile oficiale făcute în presa celor trei părţi participante, sînt considerate a nu fi litigioase. Trebuie să motivăm temeinic de ce în interesul frontului unic ne limităm la asemenea probleme. Dacă domnii galbeni vor ridica probleme politice litigioase, cum e, de pildă, atitudinea faţă de menşevici, problema Gruziei etc., va trebui să adoptăm următoarea tactică : 1) vom declara că lista problemelor poate fi întocmită numai cu consimţămîntul celor trei părţi participante ; 2) vom declara că noi am întocmit această listă ghidîndu-ne exclusiv după necesitatea unităţii de acţiune a maselor muncitoreşti, unitate care ar putea fi realizată imediat, chiar dacă există divergenţe în probleme politice fundamentale ; 3) vom declara, de asemenea, că sîntem întru totul de acord să discutăm problema atitudinii faţă de menşevici, problema Gruziei şi orice alte probleme propuse de Internaţionalele a II-a şi a II1/2, cu condiţia ca

www.dacoromanica.ro

acestea din urmă să consimtă să discute : 1) renegarea Manifestului de la Basel de către partidele Internaţionalelor a II-a şi a II1/2, 2) participarea aceloraşi partide la asasinarea Rosei Luxemburg, a lui Karl Liebknecht şi a altor comunişti din Germania prin intermediul guvernelor burgheze pe care ele le sprijină, 3) atitudinea similară a acestor partide faţă de asasinarea revoluţionarilor din colonii de către aceleaşi partide burgheze, pe care Internaţionalele a II-a şi a II1/2 le sprijină etc. etc. Trebuie să pregătim din timp lista acestor probleme şi a altora de acelaşi gen, pregătind totodată teze şi referenţi în cîteva probleme importante de acest fel.

Trebuie să găsim prilejul pentru a declara oficial că, din punctul nostru de vedere, Internaţionalele a II-a şi a II1/2 nu sînt decît nişte aliaţi nehotărîţi şi şovăielnici ai burgheziei contrarevoluţionare mondiale şi că, venind la conferinţa pentru realizarea frontului unic, o facem numai în scopul de a obţine o eventuală unitate practică în acţiunile directe ale maselor şi în interesul demascării caracterului eronat al întregii poziţii politice a Internaţionalelor a II-a şi a II1/2, după cum şi ele vin la conferinţă cu noi tot în scopul realizării unităţii practice în acţiunile directe ale maselor şi în dorinţa de a demonstra că poziţia noastră e politiceşte greşită.

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 1 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară (copia dactilografiată)

www.dacoromanica.ro

ÎN LEGĂTURĂ CU LUPTA ÎMPOTRIVA RĂZBOIULUI

Către tovarăşii Buharin, Zinoviev şi Molotov
(pentru membrii Biroului Politic)

În legătură cu ştirea transmisă ieri din Hanovra că Uniunea internaţională a muncitorilor metalurgişti pune la ordinea zilei problema luptei împotriva războiului, adoptînd în acest sens o rezoluţie în care declară că la război trebuie să se răspundă prin grevă [164], propun ca :

1. Ziarele „Pravda" şi „Izvestiia" să publice o serie de articole în care să se arate ce soartă a avut Manifestul de la Basel şi să se explice pe larg ce naivitate puerilă sau ce gravă social-trădare repetă astăzi metalurgiştii.

2. La prima şedinţă lărgită a Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste să se pună problema luptei împotriva războiului şi să se adopte rezoluţii amănunţite în care să se arate că numai un partid revoluţionar încercat, făurit din timp şi dispunînd de un bun aparat ilegal, poate duce cu succes lupta împotriva războiului, folosind ca metodă de luptă nu greva împotriva războiului, ci formarea de celule revoluţionare în cadrul armatelor beligerante şi pregătirea lor pentru înfăptuirea revoluţiei.

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 4 februarie 1922

Publicat pentru prima oară
la 20 ianuarie 1929,
în ziarul „Pravda" nr. 17

Se tipăreşte
după copia dactilografiată

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN LEGĂTURĂ CU CONFERINŢA DE LA GENOVA

Către tov. Molotov (pentru membrii Biroului Politic)

Ţin să atrag atenţia asupra articolului „Conferinţa de la Genova", semnat de I. Kliucinikov în „Smena Veh" [165], nr. 13 ; propun :

1. Să discutăm împreună cu membrii delegaţiei noastre posibilitatea de a-l include pe Kliucinikov în calitate de expert.

2. Să stabilim că delegaţia e datoare să se îngrijească de publicarea în presa noastră a cîtorva articole pe aceeaşi temă, adică pe tema dezbătută de Kliucinikov, dar care să fie mai ample şi mai amănunţite şi să dezbată problema sub toate aspectele ei.

3. Să stabilim că fiecare dintre cei care doresc să plece în calitate de experţi din partea Rusiei sau care sînt propuşi pentru această misiune e dator să pregătească în termen de 10 zile un articol în care să expună amănunţit problema relaţiilor dintre Rusia şi celelalte ţări în domeniul care constituie specialitatea sa. Articolele (sau părţile de articol) care nu vor conţine date secrete se vor publica imediat în presa noastră.

4. Cicerin şi Litvinov se vor îngriji ca în termen de o săptămînă repartizarea temelor de articole şi numele autorilor, conform pct. 1 şi 2, să fie comunicate Biroului Politic.

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 4 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară (exemplarul dactilografiat

www.dacoromanica.ro

ÎN LEGĂTURĂ CU PUBLICAREA UNEI TELEGRAME ÎN CARE ERA EXPUS CONŢINUTUL UNEI BROŞURI A LUI PARVUS [166]

1

Către tov. Molotov
(pentru membrii Biroului Politic)

Propun să se instituie o anchetă în scopul de a stabili cine a publicat zilele trecute în ziare telegrama în care era expusă mîzgăleala lui Parvus.

După ce va fi găsit vinovatul, propun ca respectivul şef de secţie de la Rosta să primească o mustrare severă, iar ziaristul direct vinovat să fie destituit, căci numai un idiot incorigibil sau un albgardist putea să transforme ziarele noastre într-un mijloc de reclamă pentru un nemernic ca Parvus.

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 4 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară (exemplarul dactilografiat)

2

HOTĂRÎRE
A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA
11 MARTIE 1922

Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia consideră că publicarea unei asemenea telegrame este contraindicată, întrucît poate fi interpretată ca o reclamă făcută lui Parvus. Redacţiile ziarelor de partid şi sovietice se vor abţine pe viitor de la publicarea unor asemenea telegrame.

Se tipăreşte pentru prima oară după exemplarul dactilografiat al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE DIRECTIVĂ A C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PENTRU DELEGAŢIA SOVIETICĂ LA CONFERINŢA DE LA GENOVA [167]

Propun următorul proiect de directivă a C.C. :

Fără a aproba lista de experţi, C.C. cere candidaţilor trecuţi pe ea ca în termen de o săptămînă să prezinte o expunere sumară a *programului* şi *tacticii* de urmat *în tot cursul* Conferinţei de la Genova (în problemele care intră în competenţa respectivului expert). Toţi şefii de departamente sînt obligaţi să prezinte *în scris*, în termen de 2 zile, referinţe şi garanţii pentru experţii propuşi de ei. Dacă experţii se vor compromite în Europa, vor răspunde atît ei cît şi respectivii comisari ai poporului.

În completarea şi dezvoltarea directivelor pentru delegaţia la Conferinţa de la Genova, *propun următoarele:*

1. Fără a anticipa asupra formei şi momentului respectivei luări de poziţie a delegaţiei noastre, C.C. consideră că aceasta din urmă este incontestabil obligată să expună acolo un program complet, independent şi unitar în toate problemele fundamentale.

2. Acest program trebuie să fie un program burghezo-pacifist, dar delegaţia noastră va preciza la momentul potrivit că noi nu venim aici cu un program comunist (se va face o sumară expunere a acestuia), singurul care corespunde vederilor noastre, ci ne limităm să supunem atenţiei celorlalte delegaţii, care se situează pe poziţii principial diferite de ale noastre, o serie de paliative şi de măsuri de tip reformist, care în parte au mai fost propuse, în Anglia şi în alte ţări capitaliste, de oameni care împărtăşesc concep-

www.dacoromanica.ro

ţiile burgheze. În anumite condiţii, acest program de paliative ar putea totuşi să uşureze situaţia grea de astăzi (din care nu se poate ieşi altfel decît rupînd definitiv cu toate bazele proprietăţii capitaliste).

3. Enumerarea aproximativă a punctelor principale ale acestui program :

(1) anularea tuturor datoriilor ;

(2) aplicarea soluţiei „irlandeze" tuturor coloniilor, precum şi tuturor ţărilor şi naţiunilor dependente ;

(3) revizuirea radicală a tratatului de la Versailles ;

(4) acordarea de împrumuturi în condiţii lesnicioase ţărilor care au suferit cele mai mari distrugeri de pe urma războiului şi care sînt totodată mai slabe în sensul posibilităţii de a se redresa fără ajutor din afară şi mai importante pentru economia mondială, ca eventuali furnizori de mari cantităţi de produse alimentare şi de materii prime ;

(5) stabilirea unui etalon-aur internaţional unic pentru sistemele monetare ale diverselor ţări şi luarea de măsuri pentru introducerea acestui etalon ;

(6) încheierea unui acord internaţional cu privire la măsurile pentru combaterea inflaţiei şi a devalorizării monedei (se vor indica unele dintre aceste măsuri) ;

(7) încheierea unui acord internaţional pentru combaterea crizei de combustibil şi pentru folosirea mai raţională şi mai economicoasă a resurselor de energie, pe baza coordonării măsurilor de planificare a electrificării ;

(8) acelaşi lucru în ceea ce priveşte măsurile cele mai urgente pentru reorganizarea şi îmbunătăţirea transporturilor internaţionale, în vederea sporirii posibilităţilor de transportare a materiilor prime şi a produselor alimentare.

Ş.a.m.d.

4. Un asemenea program va fi expus în cadrul cuvîntărilor ; în caz de imposibilitate de a-l expune, el va fi tipărit în 3—4 limbi europene şi distribuit delegaţilor şi presei (fie şi sub formă de conspect). (El trebuie tipărit în orice caz.)

www.dacoromanica.ro

5. Nu vor fi admişi ca experţi decît oameni capabili să dezvolte, să fundamenteze, să apere (o parte sau alta) din acest program şi care *şi-au demonstrat această capacitate. Pentru Europa,* experţii îşi vor tipări *sub semnătură proprie* programele şi planurile. ((O serie de articole care vor apărea în presa Internaţionalei a III-a se vor face ecoul acestui program, arătîndu-se totodată ca această încercare de „a convinge" nu strică, dar e mai mult sau mai puţin inutilă, căci *e nevoie de revoluţie ;* vor apărea articole şi în presa Internaţionalelor a II-a şi a II$^{1}/_{2}$: să vedem ce vor zice ei.))

Scris la 6 februarie 1922

Publicat parţial pentru prima oară la 24 aprilie 1962, în ziarul „Pravda" nr. 114

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE G.V. CICERIN ÎN LEGĂTURĂ CU DIRECTIVELE C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PENTRU DELEGAŢIA SOVIETICĂ LA CONFERINŢA DE LA GENOVA

7/II.

Tov. Cicerin !

Numeroasele d-tale presupuneri sînt, cred eu, lipsite de orice temei şi se datoresc, ca să spun aşa, zelului d-tale polemic [168].

În directive nu se spune că noi nu vom accepta nici o formă de *acoperire* a pretenţiilor adversarului nostru cu contrapretenţii formulate de noi.

Preşedintele delegaţiei (iar în cazul de faţă şi vicepreşedintele ei) are, pare-se, numeroase drepturi care îi dau puteri aproape autocratice.

Scrisoarea d-tale (şi, într-o măsură şi mai mare, cea a lui Krasin) denotă, sau, mai bine zis, denota, un început de panică. Nimic nu poate fi mai periculos. Noi nu ne temem cîtuşi de puţin de un eşec : mîine vom fi invitaţi să participăm la o conferinţă în condiţii şi mai bune. Cu izolarea şi cu blocada nu ne mai poate speria nimeni acum, nici cu intervenţia.

Noi propunem o largă ordine de zi şi ne referim la programul nostru „paliativ" de măsuri comune.

Îl vor respinge ?

N-au decît ! (noi ne vom tipări programul larg, eventual în numele unui membru al delegaţiei, care ar putea să-şi dea chiar demisia (fireşte cu asentimentul C.C.)).

Nu vreţi un program larg, poftiţi unul mai restrîns : Wir nehmen auch Abschlagszahlung ! *

Vom accepta orice program, oricît de restrîns ar fi el, dar nu vom consimţi la nimic care să fie în dezavantajul

* — aici în sensul : deocamdată ne mulţumim şi cu mai puţin. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

nostru. Nu acceptăm cereri ultimative. Dacă vreţi numai „negustorie", poftim, dar noi nu cumpărăm mîţa-n sac şi n-o să încheiem tîrgul decît după ce vom fi calculat „pretenţiile" *pînă la ultima copeică.*

Asta-i tot.

Trebuie să pregătim şi să instalăm pe poziţie toată artileria noastră ; apoi vom avea tot timpul să hotărîm care piese să fie folosite pentru acţiuni demonstrative, cu care să tragem efectiv şi cînd anume.

Cu salutări comuniste,

Lenin

Scris la 7 februarie 1922

Publicat pentru prima oară parţial în 1960, în V.I. Lenin. „Biografie"

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, CU PROPUNERI PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Tov. Molotov !

Te rog să pui la vot prin telefon următoarele două propuneri pentru Biroul Politic :

1) Hotărîrea Biroului Politic cu privire la cifra impozitului unic în cereale nu va fi dată publicităţii înainte de a se adopta o hotărîre nouă în baza calculelor definitive ce vor fi prezentate de Comisia de stat a planificării.

(Ieri Krjijanovski mi s-a plîns amarnic că au mult de lucru cu aceste calcule şi că l-aţi obligat să sisteze lucrările fără a asculta cel puţin obiecţiile lui. Rog să i se dea 3—4 zile şi să nu se publice nimic pînă atunci.)

2) Ziarul „*Kooperativnoe Delo*" se desfiinţează [169]. În ceea ce priveşte folosirea materialelor trebuie stabilită o înţelegere cu „*Ekonomiceskaia Jizn*".

Lenin

Scris la 11 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1945 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE G. K. ORDJONIKIDZE CU PRIVIRE LA ÎNTĂRIREA ARMATEI ROȘII DIN GRUZIA [170]

Tov. Sergo !

Este absolut necesar ca la Congresul Sovietelor din Gruzia să se adopte o hotărîre cu privire la necesitatea întăririi Armatei Roșii din *Gruzia* și ca această hotărîre să fie *efectiv îndeplinită.*

Dacă țăranii sînt împotriva unei asemenea hotărîri, trebuie adoptată o hotărîre, formulată fie și în termenii cei mai generali, în sensul că se consideră „necesară întărirea Armatei Roșii din Gruzia și se face apel la toate organele de stat și la masele muncitoare să activeze în această direcție" etc.

În fapt însă, Armata Roșie din Gruzia trebuie mărită și întărită *imediat* și cu orice preț. Să se înceapă fie și cu 1 brigadă sau chiar cu mai puțin. Este absolut necesar să aveți 2 000—3 000 de elevi de școală militară, dintre care 1 500 de comuniști, pentru ca, *atunci cînd va fi nevoie*, acești elevi (devenind cadre calificate) să poată alcătui nucleul unei armate.

Stalin va adăuga, poate, unele sugestii de amănunt în ceea ce privește mijloacele tehnice-militare pentru îndeplinirea acestei hotărîri [171].

Eu mă limitez la latura politică a chestiunii : pentru neîndeplinirea acestei sarcini vom exclude din partid *fără nici un fel de menajamente.* Aici nu-i de glumit. Acest lucru este absolut necesar din punct de vedere politic, iar d-ta

www.dacoromanica.ro

personal şi întregul C.C. din Gruzia veţi răspunde în faţa întregului partid.

Aştept răspuns.

Al d-tale, *Lenin*

13/II.

Scrisoarea de faţă e adresată atît tov. Sergo, cît şi tuturor membrilor C.C. al Partidului Comunist din Gruzia.

Scris la 13 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1925, în M. D. Orahelaşvili. „Lenin şi Republica Sovietică Federativă Socialistă Transcaucaziană (Materiale)", Tiflis, ed. „Caucazul Sovietic"

Se tipăreşte după exemplarul dactilografiat, completat şi semnat de V. I. Lenin

www.dacoromanica.ro

ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA UNEI SCRISORI A LUI N. L. MEŞCEREAKOV ŞI PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

...Şi acum despre ziarul „Kooperativnoe Delo".

1) Conducerea Uniunii centrale a cooperativelor de consum, formată exclusiv din comunişti, declară că ziarul este necesar ca organ de presă care ajută cooperaţia ??
să-şi îndeplinească noua şi greaua ei muncă organizatorică, precum şi sarcinile ce i-au fost încredinţate în domeniul comerţului.

2) Redacţia ziarului e formată numai din comunişti: eu, Sarabeanov, Şveţov, Kutuzov-Ilimski şi alţii.

?? 3) Este aşteptată să sosească în Rusia o delegaţie de cooperatori din Apus. Desfiinţarea ziarului va fi folosită de vechii cooperatori şi va îngreuia activitatea cooperaţiei.

ha-ha !! 4) Desfiinţarea ziarului va fi folosită împotriva noastră la Conferinţa de la Genova.

5) Pînă în prezent, ziarul nu a publicat nimic ostil Puterii sovietice sau comunismului...

11 februarie 1922

N. Meşcereakov

Tov. Molotov, pentru *Biroul Politic:*

dat fiind că argumentele tov. Meşcereakov sînt vădit inconsistente, propun să se adopte o hotărîre în sensul că:

1) în locul cotidianului „Kooperativnoe Delo", conducerea Uniunii centrale a cooperativelor de consum va scoate o publicaţie *săptămînală;*

2) forţele şi fondurile devenite astfel disponibile vor fi în întregime folosite pentru îmbunătăţirea activităţii organelor centrale pe linia controlului şi a sprijinirii desfăşurării unui comerţ cooperatist normal;

www.dacoromanica.ro

3) se vor prezenta Biroului Politic rapoarte lunare cu privire la îndeplinirea celor prevăzute la § 2 ;

4) se vor lua măsuri pentru intensificarea colaborării la „Ekonomiceskaia Jizn“ [172].

14/II.

Lenin

Scris la 14 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV ÎN LEGĂTURĂ CU MUNCA SECŢIEI DE STATISTICĂ ŞI A SECŢIEI EVIDENŢĂ ŞI REPARTIZARE ALE C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

14. II. 1922

Tov. Molotov !

Completînd noua foaie sau fişă de evidenţă personală a membrilor P.C. din Rusia [173], am ajuns la convingerea fermă că la C.C. statistica (şi, probabil, întreaga muncă de evidenţă şi repartizare) este foarte prost organizată.

Ori acolo la voi statistica este condusă de un zevzec, ori undeva în aceste „secţii" (dacă aşa se cheamă aceste instituţii de pe lîngă C.C.) s-au aciuat în posturi importante nişte zevzeci şi nişte pedanţi, iar d-ta, probabil, n-ai cînd să-i controlezi.

1. Şeful secţiei de statistică trebuie destituit.

2. Această secţie, precum şi secţia evidenţă-repartizare trebuie scuturate *în lege*.

Altfel va însemna că noi înşine („luptînd împotriva birocratismului"...) tolerăm sub nasul nostru cel mai scandalos şi mai nătîng birocratism.

C.C. are multă putere şi dispune de mari posibilităţi. Repartizăm în muncă 200 000—400 000 de activişti de partid şi prin intermediul lor mii şi mii de lucrători fără partid.

Şi toată această uriaşă operă comunistă este pîngărită de cel mai nătîng birocratism !

Toate recensămintele trebuie terminate în decurs de o lună.

Prelucrarea lor trebuie redusă la minimum, astfel încît nici ea să nu dureze mai mult de o lună.

După aceea trebuie scoşi din posturi $^{9}/_{10}$ dintre lucrătorii secţiei de statistică şi ai secţiei evidenţă-repartizare ale C.C., urmînd ca acestea din urmă să fie radical reorganizate.

www.dacoromanica.ro

D-ta trebuie *să te debarasezi de mărunţişuri* (să le dai în seama ajutorilor şi a ajutorilor de băgători de seamă) şi să te consacri exclusiv activităţii d-tale de *secretar politic* şi de *îndrumător* al muncii de organizare, evidenţă etc.

A fost efectuată înregistrarea „activiştilor cu munci de răspundere ?". Rezultatul e, probabil, nul ; ba poate chiar mai rău, e negativ.

Scrie-mi cîteva rînduri sau cheamă-mă la telefon şi vom discuta lucrurile mai amănunţit.

E nevoie (pentru început) de cîteva sute de fişe personale pentru activiştii de partid cu munci de mare răspundere, cu clasificarea lor în propagandişti, administratori, agitatori, lectori etc. şi cu *aprecieri* despre activitatea lor (în ultimele cinci funcţii, să zicem) date de *cutare* (4—6) tovarăşi. Noi însă alergăm după mii şi sute de mii, jucîndu-ne de-a birocraţia şi *fără a învăţa* cum să repartizăm cadrele.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE G. V. CICERIN

15. II. 1922

Tov. Cicerin !

În telegrama trimisă de Krasin la 13. II (înreg. sub nr. 1 466/s) se spune (Lloyd George) : „Un refuz al guvernului sovietic de a recunoaşte rezoluţiile de la Cannes *ar ameninţa* să ducă la torpilarea conferinţei şi *în orice caz* i-ar înlesni lui Poincaré retragerea"...

O formulare mai mult „ameninţătoare" decît exactă ! Se ştie doar că, potrivit ştirilor apărute în ziarele noastre, întreaga presă engleză a declarat în repetate rînduri că invitarea la Conferinţa de la Genova *nu este* şi *nici n-a fost* vreodată condiţionată de recunoaşterea *prealabilă* a condiţiilor de la Cannes şi că părerea contrară susţinută de francezi este greşită.

Trebuie să adunăm toate materialele, pentru a putea stabili *cu precizie* şi *în mod formal* faptele incontestabile.

Mie mi se par incontestabile trei fapte :

(1) atunci cînd am fost invitaţi, *nu* ni s-a cerut o declaraţie categorică, clară şi formală în sensul că *recunoaştem* condiţiile de la Cannes.

(2) noi *nu* am declarat aşa ceva în răspunsul nostru. Şi *nu ni s-a comunicat* că răspunsul nostru *ar fi incomplet.*

(3) *întreaga* presă burgheză din Anglia, polemizînd cu francezii, *a recunoscut* că nu este obligatorie recunoaşterea prealabilă a condiţiilor de la Cannes.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicat pentru prima oară în 1950, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, ÎN LEGĂTURĂ CU CREDITELE PENTRU TRUSTUL OVĂZULUI DIN ŞATILOVO [174]

Tov. Molotov, pentru membrii Biroului Politic ;
în copie, tov. Osinski

Tovarăşul Osinski îmi scrie că Biroul Politic anulează orice credite acordate peste prevederile bugetului iniţial ; printre altele, a fost anulat şi creditul pentru Trustul ovăzului din Şatilovo. Cunosc în oarecare măsură ce se face acolo şi, după informaţiile mele, este vorba de ceva extrem de important, care, cu titlu de excepţie, trebuie sprijinit cu orice preţ. Din păcate, Osinski nu indică cifra creditului. Te rog să ceri lui Osinski, Sokolnikov şi Ţiurupa să prezinte pînă mîine dimineaţă o scurtă comunicare cu privire la această chestiune, astfel încît Biroul Politic s-o poată reexamina în şedinţa de mîine, chemîndu-l şi pe Osinski în cazul cînd datele prezentate de tovarăşii Ţiurupa şi Sokolnikov nu vor oferi toate elementele necesare pentru soluţionarea ei.

Lenin

Dictat la telefon în ziua de 17 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară (exemplarul dactilografiat)

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA SARCINILE COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU JUSTIŢIE ÎN CONDIŢIILE NOII POLITICI ECONOMICE [175]

SCRISOARE CATRE D. I. KURSKI

În copie : 1) lui Molotov, pentru membrii Biroului Politic
2) lui A. D. Ţiurupa
3) lui Rîkov (cînd va sosi)
4) tov. Enukidze, pentru membrii Prezidiului C.E.C. din Rusia

Cu rugămintea expresă : să nu fie multiplicată, ci numai arătată sub semnătură ; să se ia măsuri pentru a împiedica divulgarea ei, să nu se vorbească despre ea în faţa duşmanilor.

20/II. 1922.

Tov. Kurski,

Activitatea Comisariatului justiţiei este încă, pare-se, departe de a fi adaptată noii politici economice.

Pînă acum principalele organe combative ale Puterii sovietice au fost, în primul rînd, Comisariatul pentru problemele militare şi Ceka. Acum Comisariatului justiţiei îi revine un rol *deosebit* de combativ ; din păcate însă nu se observă din partea conducătorilor şi a principalilor lucrători ai acestui comisariat o dovadă de înţelegere a acestui rol.

Intensificarea măsurilor represive împotriva duşmanilor politici ai Puterii sovietice şi împotriva agenţilor burgheziei *(în special* împotriva menşevicilor şi eserilor) ;

www.dacoromanica.ro

aplicarea rapidă şi *revoluţionar-eficientă* a acestor măsuri represive de către tribunalele revoluţionare şi de către cele populare ; organizarea obligatorie a unor procese politice *demonstrative* (în ceea ce priveşte promptitudinea şi vigoarea represiunii, *lămurirea* maselor populare, prin intermediul dezbaterilor judiciare şi al presei, asupra importanţei acestor procese) la Moscova, Petrograd, Harkov şi în alte cîteva centre importante ; măsuri pe linie de partid pentru înrîurirea membrilor tribunalelor populare şi ai celor revoluţionare în scopul îmbunătăţirii activităţii acestora şi al intensificării represiunilor ; — toate acestea trebuie făcute sistematic, cu perseverenţă, cu obligaţia de a prezenta dări de seamă (cît mai scurte, în stil telegrafic, dar concrete şi precise, o statistică obligatorie din care să se vadă cum pedepseşte Comisariatul justiţiei şi cum învaţă el să pedepsească acea canalie „comunistă", atît de frecventă la noi, care ştie să pălăvrăgească şi să-şi dea importanţă, dar nu ştie să lucreze).

Nu mai puţin important este rolul combativ al Comisariatului justiţiei în domeniul *n.e.p.-ului*, şi cu atît mai revoltătoare e slăbiciunea şi pasivitatea lui în acest domeniu. Nimic nu arată că el ar fi înţeles că noi am recunoscut şi vom recunoaşte şi pe viitor numai capitalismul *de stat*, iar statul sîntem noi, noi muncitorii conştienţi, noi comuniştii. De aceea trebuie consideraţi proşti comunişti aceia dintre ei care nu şi-au înţeles sarcina de a îngrădi, de a ţine în frîu, de a controla, de a prinde în flagrant delict, de a pedepsi exemplar *orice capitalism care iese din cadrul capitalismului de stat, aşa cum înţelegem* **noi** *noţiunea de stat şi sarcinile lui.*

Tocmai Comisariatului justiţiei şi tribunalelor populare le revine aici o sarcină deosebit de importantă şi de mare răspundere. Nimic nu arată că ar fi înţeles-o. În ziare se face zarvă pe tema abuzurilor prilejuite de *n.e.p.* Aceste abuzuri sînt fără număr.

Dar de ce nu se aude nimic despre *procese demonstrative* împotriva nemernicilor care abuzează de noua politică economică ? Nu se aude nimic fiindcă nu există asemenea procese. Comisariatul justiţiei „a uitat" că asta-i treaba lui, că e de datoria lui să ştie să mobilizeze, să ţină din scurt,

www.dacoromanica.ro

„să scuture" tribunalele și să le învețe *să aplice prompt pedepse aspre, inclusiv pedeapsa capitală*, celor ce abuzează de noua politică economică. *El* este cel care răspunde pentru asta. Din partea Comisariatului justiției nu se vede în acest domeniu nici cea mai mică urmă de activitate vie, pentru că așa ceva nu există.

Rolul educativ al tribunalelor este imens. Unde se vede la noi o preocupare în această direcție ? Unde este evidența rezultatelor reale ? Așa ceva nu există, cu toate că este vorba de lucruri elementare pentru întreaga activitate judiciară.

Ceva tot atît de elementar e că comuniștii trebuie să fie pedepsiți de trei ori mai aspru decît cei fără partid. Dar Comisariatul justiției manifestă și aici aceeași nepăsare.

Sub țar, procurorii erau avansați sau retrogradați în funcție de procentul de procese cîștigate de ei. Noi am preluat de la Rusia țaristă ce a avut ea mai rău, birocratismul și oblomovismul, care ne sufocă pur și simplu, dar n-am știut să preluăm lucrurile *bune*. Fiecare membru al colegiului Comisariatului justiției și fiecare lucrător din acest departament trebuie apreciat pe statele de serviciu în funcție de răspunsul la următoarele întrebări : cîți comuniști ai vîrît în închisoare pe termene de trei ori mai lungi decît cele la care au fost condamnați pentru infracțiuni similare oameni fără partid ? cîți birocrați ai băgat la răcoare pentru birocratism și tărăgăneală ? cîți negustori ai trimis în fața plutonului de execuție pentru faptul că au abuzat de *n.e.p.* sau ce alte pedepse aspre și nu derizorii (așa cum se întîmplă în mod curent la Moscova, chiar sub nasul Comisariatului justiției) ai obținut să li se aplice ? N-ai ce să răspunzi la aceste întrebări ? Înseamnă că ești un pierde-vară și trebuie să fii alungat din partid pentru „flecăreală comunistă" și pentru „înfumurare comunistă".

Acum se pregătește o nouă legislație civilă. Comisariatul justiției se lasă „dus de curent" ; văd bine asta. Or, el este obligat să meargă *împotriva* curentului, să nu preia (mai bine zis să nu se lase dus de nas de vechii și de mărginiții juriști burghezi, care preiau) noțiunea veche, burgheză, de drept civil, ci să creeze una nouă ; să nu se lase influențat de cei de la Comisariatul afacerilor externe, care sînt „din

www.dacoromanica.ro

oficiu" înclinaţi să promoveze linia „adaptării la Europa", ci *să lupte* împotriva acestei linii, să elaboreze un *nou* drept civil, o nouă atitudine faţă de contractele „de drept privat" etc. Noi nu recunoaştem nimic „privat", pentru noi *tot* ce priveşte economia ţine de domeniul *dreptului public* şi nu de cel al dreptului privat. Noi nu admitem *decît* capitalismul de stat, iar statul, aşa cum am arătat mai sus, sîntem noi. De aici rezultă că trebuie să extindem imixtiunea statului în relaţiile de „drept privat", să extindem dreptul statului de a anula contractele de „drept privat", să aplicăm în „relaţiile de drept civil" nu corpus juris romani, ci *conştiinţa noastră de drept revoluţionară ;* să arătăm în mod sistematic, stăruitor, perseverent, printr-o serie de procese demonstrative *cum* se face asta în mod energic şi cu cap ; prin intermediul partidului să înfierăm şi să alungăm pe acei membri ai tribunalelor revoluţionare şi populare care nu vor să priceapă şi să înveţe cum se face asta.

Comisariatul justiţiei se va face definitiv de rîs în faţa Genovei (şi în faţa lumii întregi) dacă nu se va trezi imediat din amorţeală şi nu va lua măsuri energice pentru a se trece la muncă pe un făgaş nou, de luptă activă.

Îţi recomand

1) să citeşti scrisoarea mea în faţa tuturor membrilor colegiului Comisariatului justiţiei ;

2) idem într-o adunare de 100—200 de persoane, exclusiv comunişti care lucrează practic în domeniul dreptului civil, penal şi de stat ;

3) să interzici, sub sancţiunea răspunderii pe linie de partid, orice pălăvrăgeală pe tema acestei scrisori, căci ar fi o prostie să dezvăluim duşmanului strategia noastră ;

4) să pui cîţiva comunişti care lucrează la departamentul justiţiei sau în organele ei şi care sînt de acord cu spiritul acestei scrisori să scrie în presă articole şi să ţină referate publice pe această temă ;

5) să repartizezi între toţi membrii colegiului (iar dacă-i posibil şi între alţi comunişti de vază din departamentul justiţiei) *răspunderea :*

(a) pentru diferitele capitole ale noii legislaţii *civile* (care e *deosebit* de importantă şi chiar *cea mai* importantă)

www.dacoromanica.ro

(b) idem pentru legislația penală
(c) idem pentru legislația în domeniul dreptului de stat și și pentru cea politică } mai puțin urgent
(d) pentru organizarea în centrele sus-arătate a unor răsunătoare procese demonstrative *cu caracter educativ*
(e) pentru instituirea unui control efectiv și nu numai pe hîrtie asupra activității tribunalelor populare și a celor revoluționare, astfel încît să se ajungă la o *intensificare a represiunilor* atît împotriva dușmanilor politici ai Puterii sovietice (Comisariatul justiției va fi *principalul vinovat* dacă aceste represiuni nu vor fi intensificate), cît și împotriva celor care *abuzează* de *n.e.p.*

Exercită-ți negoțul, îmbogățește-te, noi ți-o îngăduim, dar te considerăm *t r i p l u* obligat să fii cinstit, să prezinți bilanțuri reale și exacte, să ții seama nu numai de litera, ci și de *spiritul* legislației noastre comuniste, să nu comiți *n i c i c e a m a i m i c ă* abatere de la legile noastre — iată care trebuie să fie principala regulă a Comisariatului justiției în ceea ce privește *n.e.p.-ul*. Dacă departamentul justiției nu va reuși să facă din capitalismul nostru un capitalism „bine dresat", „civilizat", dacă nu va dovedi printr-o serie de procese demonstrative *că știe* să prindă pe cei ce încalcă această regulă și *să-i pedepsească* nu cu amenzi ridicol de prostești, „comunist-stupide" de 100 000 000—200 000 000 de ruble, ci cu *împușcarea*, înseamnă că nu e bun de nimic și voi considera de datoria mea să cer Comitetului Central înlocuirea tuturor lucrătorilor cu munci de răspundere din acest departament.

Te rog să-mi comunici cît mai curînd cum au fost repartizate sarcinile de mai sus între membrii colegiului Comisariatului justiției, ca să pot cunoaște cu precizie cine anume (în afară de șeful departamentului, care răspunde de *tot*) răspunde de diferitele capitole ale codului *c i v i l* (iar apoi și ale celui penal etc.), de procesele demonstrative (fiecare membru al colegiului trebuie să arate *cum știe el* să organizeze și să ducă pînă la capăt *cîteva* procese demonstrative), de controlul efectiv asupra activității tri-

www.dacoromanica.ro

bunalelor revoluţionare şi populare, a organelor de anchetă penală etc. din cutare gubernie sau din cutare sector al Moscovei.

Nu repartizarea „capitolelor" şi nici o birocratică automulţumire cu această repartizare, ci responsabilitatea personală a fiecărui *comunist* care face parte din colegiu pentru cutare sau cutare activitate revoluţionară vie — iată ce este obligat şi trebuie să dovedească că ştie să asigure şeful departamentului.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

P. S. Nu trebuie să se pomenească nimic în presă de scrisoarea mea. Cine vrea n-are decît să scrie sub semnătură proprie, fără să menţioneze numele meu şi dînd cît mai multe date concrete !

Publicat pentru prima oară parţial în 1924, în „Congresul al V-lea al lucrătorilor justiţiei sovietice. Dare de seamă stenografică", Moscova, Edit. juridică a Comisariatului justiţiei al R.S.F.S.R.

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN LEGĂTURĂ CU CODUL CIVIL AL R.S.F.S.R.

Tov. Molotov, pentru membrii Biroului Politic

Vă atrag atenţia că, după cum îmi comunică tov. Gorbunov, ieri la Consiliul Comisarilor Poporului au stricat de tot Codul civil. Nu s-a ţinut seama de avertizările mele din scrisoarea către Kurski *. Se va recomanda prezidiului C.E.C. să examineze chestiunea în spiritul celor arătate de mine în acea scrisoare. În nici un caz codul nu trebuie aprobat înainte de a fi prezentat a doua oară Biroului Politic, cu avizul meu prealabil. Trebuie creată imediat o comisie din trei jurişti de care se poate garanta că înţeleg just problema şi că vor şti să formuleze amendamentele şi completările necesare, dîndu-i-se însărcinarea de a prezenta Biroului Politic, într-un termen scurt, un proiect de modificări şi completări. Sarcina principală a comisiei : să asigure pe deplin interesele statului proletar în ce priveşte posibilitatea de a controla (printr-un control subsecvent) toate întreprinderile particulare, fără excepţie, şi de a anula toate contractele şi tranzacţiile particulare care contravin atît literii legii, cît şi intereselor masei muncitoreşti şi ţărăneşti. Nu o imitare servilă a dreptului civil burghez, ci o serie de dispoziţii care să-l limiteze în spiritul legilor noastre, fără a stînjeni activitatea economică sau comercială.

Lenin

22. II. 22.

Publicat pentru prima oară în 1937, în revista „Bolşevik", nr. 2

Se tipăreşte după copia dactilografiată

* Vezi volumul de faţă, p. 401—406. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, CU O PROPUNERE PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Către tov. Molotov

Am citit în ultimul proces-verbal că Biroul Politic a respins cererea Comisiei de stat a planificării de a se acorda fonduri pentru trimiterea în străinătate a profesorului Ramzin. Consider absolut necesar să propun revizuirea acestei hotărîri şi satisfacerea cererii Comisiei de stat a planificării. Ramzin este la noi cel mai bun specialist în materie de combustibili. Activitatea sa mi-e bine cunoscută nu numai din literatură, ci şi din rapoartele lui Krjijanovski şi Smilga. Printre altele, acesta din urmă mi-a comunicat confidenţial că, în timpul unei călătorii comune la Baku, Ramzin i-a relatat conţinutul unor declaraţii sabotoare făcute de specialişti eminenţi. Toate aceste fapte îmi dau certitudinea deplină că Ramzin e la noi, în primul rînd, un savant eminent într-o specialitate (termotehnica) în care, după Kirş, n-am mai avut pe nimeni şi care prezintă o imensă importanţă pentru întreaga economie naţională, iar în al doilea rînd un om care lucrează, fără doar şi poate, cinstit pentru Puterea sovietică. El este grav bolnav, şi a precupeţi mijloacele necesare pentru o însănătoşire rapidă şi deplină ar fi, după părerea mea, nu numai o greşeală, ci chiar o crimă.

Propun Biroului Politic să adopte următoarea rezoluţie : cererea Comisiei de stat a planificării de a se acorda fonduri pentru trimiterea în străinătate a profesorului Ramzin atît pentru tratament, cît şi pentru tratative în legătură cu industria petrolului se aprobă în întregime ; imediat după

www.dacoromanica.ro

primirea avizului medicilor din Berlin, Krestinski va raporta dacă suma acordată e suficientă pentru vindecarea deplină a profesorului [176].

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 23 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, CU OBSERVAŢII LA PROIECTUL DE REZOLUŢIE A PRIMEI PLENARE LĂRGITE A COMITETULUI EXECUTIV AL INTERNAŢIONALEI COMUNISTE PRIVIND PARTICIPAREA LA O CONFERINŢĂ A CELOR TREI INTERNAŢIONALE [177]

Către tov. Molotov
(pentru membrii Biroului Politic)

Propun următoarele modificări în proiectul de rezoluţie privind participarea Internaţionalei Comuniste la proiectata conferinţă a tuturor partidelor muncitoreşti din lume, proiect pe care l-am primit de la Zinoviev. După cuvintele : „unitatea de acţiune a maselor muncitoreşti, care poate fi realizată imediat, cu toate divergenţele politice fundamentale existente", să fie scoase frazele care urmează, pînă la cuvintele : „că masele muncitoreşti cer unitate de acţiune". Fraza care începe cu aceste din urmă cuvinte să fie refăcută astfel : „Muncitorii conştienţi, înţelegînd foarte bine aceste divergenţe de ordin politic, vor şi cer totuşi, alături de imensa majoritate a muncitorilor, unitate de acţiune în problemele practice actuale şi de interes imediat pentru muncitori. Nici un om de bună-credinţă nu se poate îndoi azi de acest lucru" etc.

Cea de-a doua propunere de modificare pe care o fac este ca fraza care începe cu cuvintele : „scoţînd de pe ordinea de zi toate problemele litigioase şi lăsînd pe cele nelitigioase" să fie modificată şi completată astfel : „amînînd pentru un anumit timp discutarea problemelor celor mai litigioase şi lăsînd pe cele mai puţin litigioase, ambele părţi, sau, mai bine zis, fiecare din cele trei uniuni internaţionale participante la conferinţă contează, fireşte, pe triumful final al concepţiilor ei".

www.dacoromanica.ro

Modificarea cea mai importantă pe care o propun este aceea de a se scoate alineatul în care liderii Internaţionalelor a II-a şi a II1/2 sînt calificaţi drept complici ai burgheziei internaţionale. E ca şi cum am întrebuinţa cuvîntul „gînsac" *. N-ar fi înţelept să riscăm a zădărnici o acţiune practică deosebit de importantă numai pentru că vrem să ne oferim o dată în plus satisfacţia de a înjura nişte canalii pe care le înjurăm şi le vom mai înjura de o mie de ori cu alte prilejuri. Dacă la plenara lărgită a Comitetului Executiv se mai găsesc oameni care nu pricep că tactica frontului unic ne va ajuta să-i doborîm pe liderii Internaţionalelor a II-a şi a II 1/2, n-ar strica să organizăm pentru lămurirea acestor oameni un număr suplimentar de prelegeri şi convorbiri de popularizare. Va trebui, poate, să scriem pentru ei o broşură extrem de populară şi s-o editărn în limba franceză, de pildă, dacă francezii nu şi-au însuşit încă tactica marxistă. În sfîrşit, e mai bine ca rezoluţia de faţă să fie adoptată nu în unanimitate, ci cu majoritate de voturi (pe cei care vor vota împotrivă o să-i dăscălim noi pe urmă în mod special, temeinic şi cît mai pe înţelesul lor), decît să riscăm eşuarea unei importante acţiuni practice de dragul cîtorva novici în ale politicii, care mîine se vor vindeca de boala lor infantilă.

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 23 februarie 1922

Se tipăreşte pentru prima oară,
după textul consemnat de secretară
(exemplarul dactilografiat)

---

* Aluzie la nuvela lui Gogol „Cum s-a certat Ivan Ivanovici cu Ivan Nichiforovici". — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA SARCINILE DELEGAŢIEI SOVIETICE LA GENOVA [178]

Numai pentru membrii B.P.

Proiect de hotărîre a C.C.

1. C.C. consideră întru totul justă aprecierea situaţiei şi a sarcinilor (delegaţiei noastre la Genova) aşa cum a fost făcută în tezele tov. Litvinov.

2. C.C. acordă vicepreşedintelui tov. Cicerin toate drepturile preşedintelui delegaţiei.

3. În caz de îmbolnăvire sau de plecare a tov. Cicerin, drepturile sale vor fi exercitate pe rînd de unul din următoarele două grupuri de trei : a) Litvinov, Krasin, Racovski ; b) Litvinov, Ioffe, Vorovski.

4. Delegaţia noastră se va strădui să evite problema recunoaşterii condiţiilor de la Cannes. Dacă nu va reuşi şi dacă va fi pusă în faţa unui ultimatum direct, va încerca să propună formula lui Krasin : „Toate ţările îşi recunosc datoria publică şi se obligă să repare prejudiciul şi daunele pricinuite de acţiunile guvernelor lor".

Dacă nici asta nu va reuşi, trebuie să ne decidem pentru ruptură, declarînd totodată categoric că sîntem gata să recunoaştem datoriile particulare, dar că, nedorind să ne jucăm de-a v-aţi ascunselea, considerăm că ele, ca şi întreaga sumă a obligaţiilor noastre în genere, se acoperă prin contrapretenţiile noastre. Nu admitem nici un supraarbitru între noi şi toate ţările burgheze, deoarece este vorba de un litigiu între două sisteme de proprietate.

În caz de ruptură, trebuie să evidenţiem cît mai clar cauza unică şi fundamentală a acesteia : rapacitatea unui pumn de capitalişti privaţi, a lui Urquhart etc., în al căror serviciu se află aceste guverne.

www.dacoromanica.ro

Ca maximum de concesie trebuie să le mai oferim acestor capitaliști dreptul de preferință la acordarea concesiunilor (adică, în caz de concesionare totală sau parțială a fostelor lor proprietăți, ne obligăm ca în condiții similare să dăm prioritate respectivilor foști proprietari).

5. Deoarece s-ar putea ca burghezii să încerce să nu ne lase să ne expunem pe larg programul, trebuie depuse toate eforturile ca încă în prima cuvîntare acest program să fie, dacă nu dezvoltat în amănunțime, apoi cel puțin expus sau trasat sau, în orice caz, schițat în linii generale (și publicat imediat pe larg).

6. Programul nostru este următorul : fără a ne ascunde concepțiile comuniste, ne limităm să le indicăm în termeni cît mai sumari și mai generali (de pildă într-o propunere adițională), declarînd deschis că nu considerăm indicat să ne propagăm aici concepțiile, căci am venit pentru a încheia un acord comercial și pentru a încerca să ajungem la *un acord* cu partea pacifistă din cealaltă tabără (tabăra burgheză).

Prin partea pacifistă a celeilalte tabere (sau printr-o altă expresie politicoasă anume aleasă) noi înțelegem — și numim ca atare — democrația mic-burgheză, pacifistă și semipacifistă, de tipul Internaționalelor a II-a și a II 1/2, apoi de tipul lui Keynes etc.

Una dintre principalele, dacă nu chiar principala noastră sarcină politică la Genova este aceea de a separa această aripă a taberei burgheze de tot restul taberei lor, de a căuta s-o măgulim și de a declara că din punctul nostru de vedere e admisibil și de dorit nu numai un acord comercial, ci și unul politic (ca una dintre puținele șanse de evoluție pașnică a capitalismului spre noua orînduire, lucru în care noi, în calitate de comuniști, nu prea credem, dar în calitate de reprezentanți ai unui stat aflat în fața unei majorități de state ostile consimțim și ne considerăm datori să ajutăm pe cei ce vor să-l încerce).

Trebuie făcut tot posibilul și cîte ceva din ceea ce e imposibil pentru a întări aripa pacifistă a burgheziei și a-i spori cît de cît șansele de victorie în alegeri, asta în primul rînd, iar în al doilea rînd pentru a dezbina toate țările burgheze coalizate împotriva noastră la Genova — iată

www.dacoromanica.ro

care e dubla noastră sarcină politică la această conferinţă. În nici un caz nu urmărim să propagăm acolo ideile comunismului.

7. Delegaţia noastră se va strădui să expună cît mai amănunţit şi să dea publicităţii cît mai pe larg (în presă dacă nu se va putea în cuvîntări) planul nostru de refacere economică a Rusiei şi a Europei în spiritul lucrărilor Comisiei de stat a planificării şi pe baza acestor lucrări.

8. Dacă tabăra burgheză de la Genova ne va cere în termeni ultimativi să nu atingem problema pacifismului, ci să ne limităm la teme strict comerciale, va trebui să ne exprimăm regretul, dar să ne supunem ultimatumului, declarînd că avem două ţeluri la această conferinţă : unul pacifist şi altul comercial. Rămîne numai unul dintre ele.

9. Elaborarea amănunţită a modului în care trebuie făcută expunerea programului pacifist este lăsată de C.C. pe seama delegaţiei, el limitîndu-se să-i dea următoarea directivă generală : să caute să-l expună cît mai pe larg, pentru a provoca o sciziune cît mai profundă între aripa pacifistă a burgheziei internaţionale şi aripa ei brutal-burgheză, agresiv-burgheză, reacţionar-burgheză.

10. În problema comerţului şi a concesiunilor (inclusiv cea a împrumuturilor) oferim ca principală garanţie pădurile din nord etc. Nu vom accepta nici o ştirbire a drepturilor statului nostru. Nu se vor încheia acorduri fără a se cere telegrafic consimţămîntul special al C.C.

Lenin

Scris la 24 februarie 1922

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, ŞI PROIECT DE HOTĂRÎRE ÎN LEGĂTURĂ CU TRIMITEREA UNEI NOTE ITALIEI

Tov. Molotov, pentru membrii Biroului Politic

Socot că, după memoriile prezentate de Cicerin, Ioffe, Krasin şi Litvinov, problema Genovei este clară.

Propun mai jos un proiect de hotărîre.

Planul : toţi membrii B.P. încearcă să se înţeleagă *în scris*. Dacă nu reuşesc, se întrunesc cu toţii şi timp de 1 oră ţin şedinţă *singuri* (şi fără secretar).

Va urma o şedinţă de 1—2 ore cu delegaţia şi cu asta basta.

24. II. *Lenin*

Propun să se adopte următoarea hotărîre : Biroul Politic însărcinează pe tov. Cicerin să trimită Italiei o notă cît mai amănunţită, concepută în termeni cît mai politicoşi, dar plină de înţepături ironice pe tema că nu noi sîntem aceia care încalcă una dintre primele „condiţii", convocarea la 8.III, şi că propunem : 1) confirmarea datei de 8.III ; iar dacă (2) majoritatea se pronunţă împotrivă, protestăm şi propunem 15.III. [179]

Lenin

Scris la 24 februarie 1922

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISORI CĂTRE I. V. STALIN ŞI L. B. KAMENEV, CU PROPUNERI PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

1

Către tov. Stalin şi Kamenev

Vă rog să scrieţi chiar pe prezenta :

1. Dacă sînteţi de acord cu Cicerin în ceea ce priveşte plata imediată a celor promise turcilor [180].

2. Am citit propunerea lui Cicerin în privinţa prezidiului delegaţiei la Conferinţa de la Genova. Sînt categoric împotrivă şi îmi menţin propunerea anterioară [181].

Vă rog să scrieţi chiar pe prezenta, spre a-mi fi transmisă prin secretară, părerea dv. în ambele chestiuni.

Lenin

2

Către tov. Stalin şi Kamenev

Am citit azi în ziare declaraţia Italiei cu privire la amînarea Conferinţei de la Genova.

Susţin cu toată energia propunerea trimisă ieri : Cicerin să trimită cît mai curînd o notă cît se poate de usturătoare, cu propunerea de a se fixa data definitivă la 15 martie *. Proiectul de notă va fi în prealabil arătat membrilor Biroului Politic.

Aştept răspuns prin secretară.

Lenin

Dictat la telefon
în ziua de 25 februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul consemnat de secretară (copia dactilografiată)

---

* Vezi volumul de faţă, p. 415. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE D. I. KURSKI, CU OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE COD CIVIL

28/II. 1922

Tov. Kurski!

În legătură cu scrisoarea d-tale de răspuns din 23/II (nr. 255) la scrisoarea mea*.

Voi căuta să ne vedem, dar nu promit, deoarece stau prost cu sănătatea.

Sper că, *după* adunarea pe care o vei ţine cu lucrătorii cu munci de răspundere în legătură cu scrisoarea mea, îmi vei mai scrie despre rezultatele ei practice. Deosebit de important e să se instituie un control efectiv în scopul de a stabili: ce se face *în practică?* care sînt rezultatele efective? ce realizări au obţinut tribunalele populare şi cele revoluţionare? cum să organizăm evidenţa acestor realizări şi verificarea lor?

Numărul proceselor intentate împotriva celor care abuzează de *n.e.p.?*

Numărul sentinţelor de condamnare şi ce pedepse au fost aplicate (în ansamblu, iar nu în cazuri izolate)?

etc.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Deosebit de urgent şi de important:

P. S. *În legătură cu Codul civil:* nu pot aprofunda formularea fiecărui articol. Nu-mi permite sănătatea.

Trebuie să mă limitez la următoarele:

1) Şeful departamentului justiţiei trebuie să urmărească şi să controleze *personal* cine anume răspunde pentru fiecare capitol important din Codul civil.

* Vezi volumul de faţă, p. 401—406. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

2) Să se ia neapărat tot ce există în literatura şi în experienţa ţărilor vest-europene *în favoarea* oamenilor muncii.

3) Să nu ne mulţumim cu atîta (acesta e lucrul cel mai important). Să nu urmăm orbeşte Comisariatul afacerilor externe. *Să nu căutăm să facem pe placul „Europei"*, ci să mergem mai departe pe linia *intensificării imixtiunii statului în „relaţiile de drept privat", în afacerile civile.* Nu pot spune cum anume trebuie făcut acest lucru, căci nu sînt în stare nici să studiez problema, nici să aprofundez măcar un cod oarecare. Dar mi-e cît se poate de clar că acest lucru trebuie făcut, după cum tot atît de clar îmi este că în momentul de faţă ne paşte mai curînd primejdia de a *face prea puţin* (decît aceea de a face „prea mult") în acest domeniu. Trebuie să avem grijă ca tocmai acum, în ajunul Conferinţei de la Genova, să nu facem vreo prostie, să nu dăm dovadă de nehotărîre, să nu lăsăm să ne scape nici cea mai mică posibilitate *de a lărgi* imixtiunea statului în relaţiile „civile".

Lenin

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA PROIECTULUI DE HOTĂRÎRE A C.E.C. DIN RUSIA PRIVIND COMISARIATUL POPORULUI PENTRU INSPECŢIA MUNCITOREASCĂ-ŢĂRĂNEASCĂ ŞI SCRISOARE CĂTRE I. V. STALIN [182]

Proiect

HOTĂRÎRE A COMITETULUI EXECUTIV CENTRAL DIN RUSIA

C.E.C. din Rusia h o t ă r ă ş t e :

Comisariatului poporului pentru inspecţia muncitorească-ţărănească

1)

îi revine sarcina de a controla şi supraveghea activitatea tuturor organizaţiilor, întreprinderilor şi instituţiilor obşteşti şi particulare fără excepţie, în ceea ce priveşte îndeplinirea obligaţiilor pe care ele şi le-au asumat faţă de organele de stat.

2)

În vederea îndeplinirii acestor sarcini, Comisariatului poporului pentru inspecţia muncitorească-ţărănească i se acordă dreptul :

1. De a controla folosirea tuturor mijloacelor materiale şi băneşti

3)

acordate de stat numitelor organizaţii, întreprinderi şi instituţii pe linia finanţării, subvenţionării şi creditării lor sau în baza contractelor încheiate cu el, precum şi de a verifica toate operaţiile decurgînd din aceste obligaţii...

Tov. Stalin

Nu merge.

1) Nu trebuie spus că „îi revine sarcina", ci i se vor *lămuri* legile în vigoare, arătîndu-se totodată că sînt incomplete în cutare sens.

2) Nu numai din acest punct de vedere, ci şi din punctul de vedere al legalităţii, al strîngerii de materiale pentru noi legi, ca şi din multe alte puncte de vedere.

www.dacoromanica.ro

Foarte urgent!!

3) Nu numai cele „acordate de stat". Trebuie refăcut încă o dată, chibzuind cu întreită grijă fiecare cuvînt. E nevoie de un decret mult mai detaliat, care trebuie formulat în aşa fel, încît să nu sune ca un decret nou, ci ca o interpretare şi sintetizare a celor *v e c h i.* El va fi supus aprobării C.C.*P.*, iar în caz de contestaţie şi *aprobării C.E.C.* din Rusia.

Urgent ! **U r g e n t ! !**

După ce va fi refăcut, rog să mi se trimită ***atît*** proiectul d e **f a ţ ă**, cît şi noul proiect.

Lenin

Scris între 28 februarie şi 16 martie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

ÎNSEMNĂRILE UNUI PUBLICIST

ASCENSIUNEA PE PISCURI ÎNALTE, PERICOLUL DESCURAJĂRII, FOLOSUL COMERȚULUI, ATITUDINEA FAȚĂ DE MENȘEVICI ETC. [181]

I

ÎN LOC DE EXEMPLU

Să ne închipuim un om care face o ascensiune pe niște munți foarte înalți, abrupți și încă neexploraţi. Să presupunem că, învingînd greutăți și primejdii nemaivăzute, reușește să urce mult mai sus decît se urcase cineva pînă la el, dar totuși n-a ajuns pînă în vîrf. El se află în situația cînd înaintarea în direcția și pe drumul ce și l-a ales devine nu anevoioasă și primejdioasă, ci de-a dreptul imposibilă. Astfel este nevoit să se întoarcă înapoi, să coboare, să caute alte căi, mai lungi chiar, dar care îl fac să întrezărească posibilitatea de a ajunge pînă în vîrf. Coborîrea de pe înălțimea nemaiatinsă încă la care s-a urcat drumețul nostru imaginar prezintă primejdii și greutăți, poate, mai mari chiar decît ascensiunea : aici poți face mai ușor un pas greșit ; nu e atît de comod să observi unde pui piciorul ; nu mai ești în excelenta dispoziție pe care ți-o crea înaintarea directă în sus, drept la țintă etc. Trebuie să te legi cu o coardă, să pierzi ore întregi săpînd trepte cu pioletul sau un loc unde să poți lega bine coarda, să te miști cu o încetineală de melc și, de fapt s-o iei înapoi, în jos, îndepărtîndu-te de țintă, și tot să nu vezi dacă se termină această extrem de periculoasă și chinuitoare coborîre, dacă există vreun ocoliș sigur pe care să te poți întoarce iarași, cu mai mult curaj, mai repede, mai drept, în sus, spre vîrf.

Este, cred, cum nu se poate mai normal să presupunem că un om care a ajuns într-o asemenea situație să aibă, deși

www.dacoromanica.ro

s-a urcat la o nemaicunoscută înălţime, momente de descurajare. Şi aceste momente ar fi, probabil, şi mai numeroase, mai dese şi mai grele dacă el ar putea auzi de jos vocile celor care de departe, la adăpost de orice primejdie, urmăresc cu luneta acest primejdios coborîş, care nu poate fi numit (după exemplul „smenovehiştilor") „coborîre pe frîne", deoarece frîna presupune un vehicul construit pe baza unor calcule bine determinate, un vehicul deja încercat, un drum dinainte amenajat şi mecanisme în prealabil experimentate. Or, în cazul de faţă nu avem nici vehicul, nici drum, în genere nimic, absolut nimic, care să fi fost încercat în prealabil !

Iar de jos răsună glasuri triumfătoare. Unii nu-şi ascund satisfacţia răutăcioasă, strigă, huiduiesc : acuşi o să cadă, aşa-i trebuie, să nu mai facă pe nebunul ! Alţii încearcă să şi-o ascundă făcînd pe Iuduşka Golovliev şi ridică îndureraţi ochii la cer. Din păcate, temerile noastre se adeveresc ! Oare noi, care ne-am consacrat întreaga viaţă pregătirii unui plan chibzuit de ascensiune pe acest munte, n-am cerut amînarea ascensiunii pînă va fi terminată elaborarea planului nostru ? Şi dacă am luptat cu atîta zel împotriva alegerii drumului pe care-l părăseşte acum pînă şi acest smintit (uite, uite cum s-a întors înapoi, cum coboară, cum stă ore întregi ca să-şi creeze posibilitatea de a coborî măcar cu un metru, iar pe noi ne gratifica cu expresiile cele mai triviale atunci cînd îi ceream tot timpul moderaţie şi acurateţă !), dacă am condamnat cu atîta vehemenţă pe acest bezmetic şi am avertizat pe toţi să nu-l imite şi să nu-l ajute, am făcut-o numai şi numai din dragoste pentru măreţul plan de ascensiune pe acest munte, pentru ca acest plan măreţ să nu fie în general compromis !

Din fericire, drumeţul nostru imaginar, în exemplul luat de noi, n-are cum să audă vocile acestor „adevăraţi prieteni" ai ideii ascensiunii ; altminteri s-ar putea să-i vină greaţă. Iar greaţa, pe cît se spune, nu face să ţi se limpezească capul şi nici nu-ţi dă putere în picioare, mai ales la înălţimi mari.

www.dacoromanica.ro

II
FARĂ METAFORE

Exemplul nu este o dovadă. Orice comparaţie şchioapătă. Nu strică să reamintim aceste adevăruri incontestabile şi îndeobşte cunoscute, pentru a arăta mai concret limitele valabilităţii oricărei comparaţii.

În revoluţia sa, proletariatul din Rusia s-a ridicat la o înălţime imensă nu numai faţă de 1789 şi 1793, dar chiar şi faţă de 1871. Trebuie să ne dăm cît mai lucid, mai limpede şi mai concret seama ce anume „am desăvîrşit" şi ce n-am desăvîrşit încă : atunci capul ni se va limpezi, ne va trece greaţa, vom scăpa de iluzii şi nu ne vom lăsa pradă descurajării.

Noi „am desăvîrşit" revoluţia burghezo-democratică atît de „bine", cum n-a mai fost desăvîrşită încă pe lume. Este o imensă cucerire pe care nici o forţă din lume nu ne-o va putea răpi.

Am desăvîrşit ieşirea pe cale revoluţionară din cel mai reacţionar război imperialist. Este şi aceasta o cucerire pe care nici o forţă din lume nu ne-o va putea răpi, o cucerire cu atît mai preţioasă cu cît măcelurile imperialiste reacţionare sînt inevitabile în viitorul apropiat dacă se va menţine capitalismul, iar oamenii secolului al XX-lea nu se vor mulţumi atît de uşor pentru a doua oară cu „manifestele de la Basel", cu care renegaţii, eroii Internaţionalei a II-a şi ai Internaţionalei a II½, în anii 1912 şi 1914—1918, s-au înşelat ei înşişi şi au înşelat şi pe muncitori.

Noi am creat tipul de stat sovietic, inaugurînd astfel o nouă epocă în istoria universală, epocă de dominaţie politică a proletariatului, care a luat locul epocii de dominaţie a burgheziei. Nici acest lucru nu ne mai poate fi răpit, deşi tipul de stat sovietic urmează a fi „desăvîrşit" prin experienţa practică a clasei muncitoare din cîteva ţări.

Dar noi n-am desăvîrşit nici măcar fundamentul economiei socialiste. Pe acesta ni-l mai pot răpi forţele capitalismului muribund, ostile nouă. Trebuie să ne dăm bine

www.dacoromanica.ro

seama de asta şi s-o recunoaştem deschis, căci nu-i nimic mai periculos decît iluziile (şi ameţeala mai cu seamă la mari înălţimi). Şi nu-i absolut nimic „grav", nimic care să justifice cea mai mică descurajare în recunoaşterea acestui adevăr amar, căci noi am afirmat întotdeauna şi am repetat un adevăr elementar al marxismului, anume că pentru victoria socialismului este nevoie de eforturile comune ale muncitorilor din cîteva ţări înaintate. Iar noi, deocamdată încă singuri, într-o ţară înapoiată, într-o ţară mai ruinată decît celelalte, am făcut extraordinar de mult. Mai mult decît atît : noi am păstrat „armata" de forţe proletare revoluţionare, i-am păstrat „capacitatea de manevrare", ne-am păstrat capul limpede, ceea ce ne permite să vedem lucid unde, cînd şi cu cît trebuie să ne retragem (ca să facem un salt mai puternic) ; unde, cînd şi cum anume trebuie să ne apucăm de refacerea a ceea ce n-a fost desăvîrşit. I-am considera iremediabil pierduţi pe comuniştii care şi-ar închipui că fără greşeli, fără retrageri, fără a reface de nenumărate ori ceea ce n-a fost desăvîrşit sau a fost făcut greşit se poate isprăvi o „acţiune" de importanţă istorică mondială cum este desăvîrşirea fundamentului economiei socialiste (mai ales într-o ţară de mici ţărani). Nu sînt (şi, foarte probabil, nici nu vor fi) pierduţi acei comunişti care nu se lasă nici legănaţi de iluzii, nici pradă descurajării, ci-şi păstrează forţa şi elasticitatea organismului ca s-o ia „de la început" pentru a doua oară, abordînd o sarcină dintre cele mai grele.

Şi cu atît mai puţin ne este îngăduit să ne lăsăm pradă unei descurajări cît de mici, cu atît mai puţine motive avem, cu cît noi, cu toată ruina, mizeria, înapoierea şi foametea, *am început să păşim înainte* în domeniul *economiei* care pregăteşte socialismul, în timp ce alături de noi, în întreaga lume, ţări mai înaintate, de o mie de ori mai bogate şi mai puternice sub raport militar decît noi, *continuă să meargă îndărăt* în domeniul economiei *„lor"* capitaliste, pe care o ridică în slăvi, o cunosc şi au experimentat-o secole de-a rîndul.

www.dacoromanica.ro

III

CUM SE FACE VÎNATUL VULPILOR ; DESPRE LEVI ; DESPRE SERRATI

Se spune că modul cel mai sigur de a vîna vulpile este următorul : vulpile urmărite sînt înconjurate la o anumită distanţă cu o frînghie cu fanioane roşii ridicate la o mică înălţime de la zăpadă ; temîndu-se de această construcţie vădit artificială, „omenească", vulpea iese numai atunci şi numai acolo unde există o deschidere în această „îngrăditură" de steguleţe ; şi tocmai acolo o aşteaptă vînătorul. S-ar părea că, pentru o fiară pe care toată lumea o încolţeşte, prudenţa este o însuşire cît se poate de pozitivă. Dar şi aici „o însuşire dusă prea departe" se dovedeşte un neajuns. Vulpea cade în cursă tocmai datorită prudenţei ei excesive.

Trebuie să mărturisesc o greşeală pe care am comis-o la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste tot dintr-o excesivă prudenţă. La acest congres m-am situat în flancul de extremă dreaptă. Sînt convins că a fost singura poziţie justă, căci un grup foarte numeros (şi „influent") de delegaţi, în frunte cu numeroşi tovarăşi germani, unguri şi italieni, se plasaseră pe o poziţie „de stînga" exagerată şi în acelaşi timp eronată, agitînd prea adeseori steguleţe roşii, în loc să ia în considerare cu luciditate condiţiile nu tocmai favorabile pentru o acţiune revoluţionară imediată şi directă. Din precauţie, de teamă ca această deviere, incontestabil eronată, spre stîngism să nu imprime o orientare greşită întregii tactici a Internaţionalei Comuniste, eu l-am apărat pe Levi în fel şi chip, exprimîndu-mi presupunerea că el şi-a pierdut capul (n-am contestat că şi-a pierdut capul), poate, din cauză că s-a temut din cale-afară de greşelile stîngii şi că au fost cazuri cînd comuniştii care şi-au pierdut capul şi l-au „regăsit" după aceea. Admiţînd chiar, sub presiunea „stîngii" că Levi e menşevic, am arătat că nici măcar această ipoteză nu este hotărîtoare. De pildă, întreaga istorie de 15 ani a luptei dintre menşevici şi bolşevici din Rusia (1903—1917) dovedeşte, după cum o dovedesc şi cele trei revoluţii ruse, că, fără îndoială, menşevicii în genere n-au avut dreptate şi că ei au fost de fapt nişte

www.dacoromanica.ro

agenţi ai burgheziei în sînul mişcării muncitoreşti. Acesta este un fapt incontestabil. Dar un fapt incontestabil care nu infirmă că în *unele* cazuri menşevicii au avut dreptate, de pildă atunci cînd au combătut pe bolşevici în legătură cu boicotarea Dumei lui Stolîpin în 1907.

S-au scurs 8 luni de la Congresul al III-lea al Internaţionalei a III-a. Controversa noastră de atunci cu cei „de stînga" nu mai este, evident, actuală, căci viaţa a rezolvat-o. S-a văzut că ne-am înşelat în privinţa lui Levi, care a dovedit că a luat calea menşevismului nu întîmplător, nu temporar, nu fiindcă ar fi „sărit peste cal" în faţa unei greşeli dintre cele mai periculoase a celor „de stînga", ci temeinic, pentru multă vreme. Întreaga lui fire l-a adus aici: în loc ca după Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste să recunoască cinstit necesitatea de a cere să fie reprimit în partid, aşa cum ar fi trebuit să procedeze un om care, iritat de unele greşeli ale celor de stînga, şi-a pierdut la un moment dat capul, Levi s-a apucat să facă mici mizerii partidului şi să-l lovească de după colţ, adică să aducă servicii reale agenţilor burgheziei din Internaţionalele a II-a şi a II1/2. Comuniştii germani au răspuns la toate acestea excluzînd recent din partidul lor pe încă cîţiva domni care îl sprijină în secret pe Paul Levi în această nobilă îndeletnicire şi au avut, fireşte, perfectă dreptate s-o facă.

Dezvoltarea Partidului Comunist German şi a Partidului Comunist Italian după Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste dovedeşte că aceste partide au ţinut seama de greşeala comisă de cei de stînga la congres şi că o îndreaptă încet, treptat, dar ferm; ei aplică în mod loial hotărîrile congresului. Transformarea unui partid de tip vechi din Europa, partid parlamentar, în fond reformist şi numai dat pe deasupra cu o culoare revoluţionară, într-un partid de *tip* nou, cu adevărat revoluţionar, cu adevărat comunist, este un lucru extrem de dificil. Exemplul Franţei dă, poate, dovada cea mai concretă în această privinţă. A transforma zi cu zi *tipul* muncii de partid, a aduce schimbări în prozaismul vieţii cotidiene, a face ca partidul să devină avangarda proletariatului fără să se îndepărteze de mase, ci, dimpotrivă, apropiindu-se din ce în ce mai mult

www.dacoromanica.ro

de ele, ridicîndu-le la conştiinţa revoluţionară şi la lupta revoluţionară — iată lucrul cel mai greu, dar şi cel mai important. Dacă nu vor folosi intervalul (probabil foarte scurt) dintre perioadele de o deosebită acuitate a luptelor revoluţionare prin care au trecut numeroase ţări capitaliste din Europa şi din America în 1921 şi la începutul anului 1922 pentru o asemenea transformare radicală, profundă, internă a întregii activităţi a partidelor lor, comuniştii din Europa vor comite cea mai mare crimă. Din fericire, nu avem motive să ne temem de aşa ceva. În Europa şi în America a început şi se desfăşoară fără zgomot, fără pompă, fără reclamă o muncă lentă, dar profundă de creare a unor adevărate partide comuniste, a unor adevărate avangărzi revoluţionare ale proletariatului.

Învăţămintele politice care se trag pînă şi din observarea unei banale vînători de vulpi se dovedesc a nu fi lipsite de utilitate. Pe de o parte, o excesivă precauţie duce la greşeli. Pe de altă parte, nu trebuie scăpat din vedere că, dacă în loc să apreciezi lucid situaţia te ghidezi numai după „starea de spirit" sau nu faci decît să agiţi fanioane roşii, poţi comite o greşeală ireparabilă : poţi pieri în condiţii în care, deşi dificultăţile sînt mari, pieirea nu este de loc inevitabilă.

Paul Levi urmăreşte acum să-şi cîştige merite deosebite în faţa burgheziei şi, *prin urmare*, în faţa Internaţionalelor a II-a şi a II 1/2, care sînt agenţii acesteia, reeditînd din Rosa Luxemburg tocmai scrierile în care ea a greşit. Vom răspunde la aceasta citînd cîteva versuri dintr-o fabulă rusească : Dar dacă pot vulturii mai jos să se coboare/ Decît chiar şi găina, — poţi, cloşcă, dacă zbori/ Să te ridici din curte cu mine pînă-n nori ? Rosa Luxemburg a greşit în problema independenţei Poloniei ; a greşit în 1903 în aprecierea menşevismului ; a greşit în teoria acumulării capitalului ; a greşit susţinînd în iulie 1914, alături de Plehanov, Vandervelde, Kautsky şi alţii, unirea bolşevicilor cu menşevicii ; a greşit în scrierile din închisoare din 1918 (de altfel, după ce s-a eliberat din închisoare, a îndreptat ea însăşi la sfîrşitul anului 1918 şi începutul anului 1919 o mare parte dintre aceste greşeli). Dar, cu toate greşelile ei, ea a fost şi va rămîne vultur, şi nu numai amintirea ei le va fi întot-

www.dacoromanica.ro

deauna scumpă comuniştilor din întreaga lume, dar biografia ei şi operele ei *complete* (a căror publicare o întîrzie în mod nepermis comuniştii germani, pe care jertfele grele aduse de ei în luptă nu-i scuză decît în parte) vor fi un izvor de învăţăminte cît se poate de utile pentru educarea multor generaţii de comunişti din întreaga lume. „Social-democraţia germană de după 4 august 1914 este un hoit împuţit" — iată sentinţa care va face ca numele Rosei Luxemburg să intre în istoria mişcării muncitoreşti mondiale. Iar în ograda din spate a mişcării muncitoreşti, între grămezile de gunoaie, nişte găini ca alde Paul Levi, Scheidemann, Kautsky şi toată tagma lor îşi vor manifesta negreşit marea lor admiraţie faţă de greşelile acestei mari comuniste. Fiecare face ce poate !

În ceea ce-l priveşte pe Serrati, el seamănă cu un ou clocit, care crapă cu zgomot şi emană o aromă cît se poate de picantă. Să adopţi la congresul „tău" o rezoluţie în sensul că eşti gata să te supui hotărîrii congresului Internaţionalei Comuniste, să trimiţi apoi la acest congres pe bătrînul Lazzari şi să tragi pe sfoară pînă la urmă pe muncitori printr-un şiretlic de geambaş e culmea. Comuniştii italieni, întemeind un adevărat partid al proletariatului revoluţionar din Italia, vor avea acum pentru a oferi maselor muncitoare un exemplu concret de escrocherie politicianistă şi de menşevism. Efectul *respingător* şi util al acestei mostre se va face simţit nu din capul locului, nu fără numeroase şi repetate lecţii concrete, dar se va face simţit fără îndoială. Dacă ei nu se vor rupe de mase şi nu-şi vor pierde răbdarea în acţiunea dificilă, de demascare practică, în faţa muncitorului, a tuturor coţcăriilor lui Serrati ; dacă nu se vor lăsa antrenaţi la adoptarea unei hotărîri din cale-afară de simpliste şi de periculoase : acolo unde Serrati spune „a", ei să spună „minus a" ; dacă vor educa necontenit masele în spiritul concepţiei revoluţionare despre lume şi al acţiunii revoluţionare ; dacă vor folosi în practică şi în mod concret admirabilele (deşi prea costisitoarele) învăţăminte palpabile ale fascismului, victoria comunismului italian va fi asigurată.

Levi şi Serrati nu sînt caracteristici ca atare, ci prin faptul că reprezintă modelul actual al aripii de extremă stîngă

www.dacoromanica.ro

a democraţiei burgheze din lagărul „lor", lagărul capitaliştilor internaţionali, împotriva lagărului nostru. Întreg lagărul „lor", de la Gompers pînă la Serrati, jubilează sau varsă lacrimi de crocodil în legătură cu retragerea noastră, cu acest „coborîş" al nostru care este noua noastră politică economică. Jubileze cît or pofti ! Facă-şi exhibiţiile lor de clovni. Fiecare face ce poate ! Noi nici nu ne vom lăsa legănaţi de iluzii şi nici nu vom cădea pradă descurajării. Să nu ne temem să ne recunoaştem greşelile, să nu ne fie teamă să reluăm încă şi încă o dată munca în vederea îndreptării lor şi vom ajunge în vîrf. Cauza blocului internaţional, de la Gompers la Serrati, este o cauză pierdută.

Scris la sfîrşitul lunii februarie 1922

Publicat pentru prima oară parţial în 1924, în revista „Kommunisticeskii Internaţional" nr. 2

Se tipăreşte după manuscris

Publicat pentru prima oară integral la 16 aprilie 1924, în ziarele „Pravda" nr. 87 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 88

NOTE LA ARTICOLUL „ÎNSEMNĂRILE UNUI PUBLICIST"

La pagina 10 acum : 1) comuniştii germani au în totul dreptate, cu excepţia adepţilor lui Levi. 2) cei de stînga din Germania şi din Italia au procedat just, ţinînd cont de greşelile comise de ei la Congresul al III-lea. 3) ΣΣ = lecţiile vulpii. 4) Levi şi Rosa Luxemburg. 5) Serrati = o vulpe, o dihanie şi atît. 6) 2 şi 2 1/2.

Scris la sfîrşitul lunii februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE A. D. ŢIURUPA, CU O PROPUNERE PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ŞI PREZIDIUL C.E.C. DIN RUSIA

1/III. 1922

Tov. Ţiurupa,

În ceea ce priveşte Codul civil, după ce i-am citit *principalele* prevederi, consider că ar fi mai bine şi mai prudent :

să ne limităm acum la o declaraţie specială, urmînd ca textul lui să fie supus unei redactări mai minuţioase.

Te rog să faci demersurile necesare pentru ca această propunere să fie aprobată atît de Prezidiul C.E.C., cît şi de Biroul Politic [184].

Preşedintele C.M.A.,
Lenin

Publicat pentru prima oară în 1945. în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE BIROUL POLITIC AL P.C. (b) DIN RUSIA, CU OBSERVAŢII LA TEZELE COMISARIATULUI FINANŢELOR

Tov. Molotov, pentru membrii Biroului Politic

3 martie 1922

Socot că tezele lui Sokolnikov („Principiile fundamentale ale programului financiar") nu sînt rele, dar sînt prea abstracte.

Un punct (începutul § 12) va fi analizat aparte şi despre el îţi voi scrie separat.

În rest propun : să fie trimise spre avizare Comisiei de stat a planificării, lui Preobrajenski şi lui Krasnoşcekov. Apoi să fie tipărite cu unele tăieturi (să se taie *deocamdată* partea referitoare la înlocuirea impozitului în natură printr-un impozit în bani etc.).

Cît priveşte fondul, consider că esenţiale sînt două lucruri :

1) cum să găsim oameni aprigi şi deştepţi care să ştie *să ţină sub presiune* toate comisariatele (plus Sovietele din Petrograd şi Moscova) : reduceţi efectiv şi fără cruţare schemele de salarizare ;

2) cum să învăţăm organizaţiile noastre birocrato-„*comerciale*" (Comisariatul poporului pentru comerţul exterior, O.C.L. Moscova, O.C.L. Petrograd etc. etc.) să facă negustorie şi nu birocraţie.

Mă întreb dacă n-ar trebui să cerem Prezidiului C.E.C. din Rusia să adopte o hotărîre în sensul că :

Toate departamentele plus Sovietul din Moscova şi Sovietul din Petrograd sînt obligate să prezinte în termen de o săptămînă un proiect de hotărîre în care să se prevadă că toţi funcţionarii din domeniul economic vor fi salarizaţi în raport cu cifra vînzărilor şi cu beneficiul realizat, prevăzîndu-se totodată sancţiuni aspre pentru gestiune

www.dacoromanica.ro

deficitară, indolență sau neglijență și minimum 5 ani de închisoare pentru încălcarea obligației de a răspunde în 3—6 ore la orice cerere de aviz în materie comercială.

Pentru cel mai bun proiect de hotărîre se va institui un premiu de 100 000 de ruble-aur, plătibil după un an de experimentare a *eficacității* acestei hotărîri, și anume în raport direct cu *procentul de eficacitate* (100% eficacitate = 100% premiu, 1% eficacitate = 1% din premiu).

Lenin

Publicat pentru prima oară în 1947 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE L. B. KAMENEV [185]

3. III. 1922

Tov. Kamenev,

Am reflectat îndelung asupra celor discutate (cu d-ta, cu Stalin şi Zinoviev) în legătură cu Comisariatul pentru comerţul exterior şi cu linia lui Krasin şi cea a lui Sokolnikov.

Am ajuns la concluzia că dreptatea e, fără doar şi poate, de partea lui Krasin. În momentul de faţă nu putem admite la monopolul comerţului exterior alte derogări decît cele pe care le-a propus şi le propune Lejava în tezele sale. Altfel străinii vor acapara şi vor scoate din ţară tot ce-i de preţ.

Sokolnikov comite şi aici, ca şi în întreaga sa activitate, o greşeală enormă, care ne va fi, fără îndoială, funestă dacă C.C. nu-i va corija la timp linia şi nu va obţine aplicarea efectivă a acestei linii corijate. Greşeala lui constă în aceea că se lasă captivat de formule abstracte, schematice (lucru de care a păcătuit întotdeauna Sokolnikov ca ziarist talentat şi ca om politic lipsit de simţul realităţii). Un exemplu : Sokolnikov propune un proiect de decret cu privire la importul de produse alimentare în Rusia. În treacăt se spune în acest decret : cît priveşte „garanţiile", ele vor forma obiectul unei reglementări speciale (adică garanţii în sensul că valorile scoase din Rusia, chipurile, în schimbul produselor alimentare vor fi într-adevăr folosite exclusiv pentru achiziţionarea de astfel de produse).

Dar asta-i curată copilărie !

Tot miezul problemei îl constituie garanţiile, iar Sokolnikov „amînă" reglementarea fondului ei, limitîndu-se la o frază sau la un deziderat pios.

Care pot fi garanţiile reale ?

www.dacoromanica.ro

Gajul ?

Gîndiţi-vă ce înseamnă asta :

1) vrînd să cumpăr din străinătate produse alimentare în valoare de 100 000 de ruble-aur, eu depun la Banca de stat drept cauţiune *această sumă.*

Atunci posibilităţile de tărăgănare (dacă nu-i vom „dezvăţa" de birocratism pe cei de la comerţul exterior) vor fi aceleaşi ca şi pînă acum.

Mai departe. Ce „garanţii" avem că, transferînd în străinătate 100 000 de ruble-aur, 20 000 din această sumă nu se transferă fără contraechivalent ? Controlul preţurilor ? Cine-l face ? Şi cum ? Utopie birocratică !

Proiectul lui Sokolnikov dovedeşte că bunul, talentatul şi arhivalorosul nostru tovarăş nu se pricepe de loc în materie de practică comercială. Şi ne va duce de rîpă dacă-i dăm mînă liberă.

Ar fi cît se poate de greşit să se creadă că *n.e.p.-ul* a pus capăt terorii. Ne vom mai întoarce la teroare, dar de astă dată la teroare economică.

Încă de pe acum străinii mituiesc pe cinovnicii noştri şi „cară ce-a mai rămas din Rusia". Şi vor reuşi să care.

Monopolul este un avertisment dat în termeni politicoşi : domnii mei, va veni un timp cînd pentru aşa ceva vă vom trimite la spînzurătoare.

Străinii ştiu că cu bolşevicii nu-i de glumit şi o să ia lucrurile în serios.

De aceea

1) în nici un caz nu trebuie să subminăm bazele monopolului comerţului exterior ;

2) trebuie să adoptăm chiar mîine tezele lui Lejava ;

3) trebuie să publicăm imediat (s-a şi pierdut o groază de timp), în numele Prezidiului C.E.C., o declaraţie drastică şi categorică, concepută în termeni glaciali, în care să se spună că nu mai facem nici un pas înapoi în domeniul economiei şi că cei care vor încerca să ne tragă pe sfoară (sau să eludeze monopolul etc.) se vor lovi de teroare ; acest cuvînt trebuie evitat, dar se va face la el „o aluzie fină, în termeni politicoşi".

Dacă nu e recomandabil s-o publicăm în numele Prezidiului C.E.C., se poate publica în alt mod (o scrisoare din

www.dacoromanica.ro

partea mea ? ar fi mai rău !), dar lucrul *trebuie* făcut, şi cît mai repede. Şi acum să-ţi dau un exemplu.

Comisia economică gubernială Moscova propune să se cumpere conserve (sau în genere alimente) pe ruble sovietice. De două săptămîni se discută cu Comisariatul poporului pentru comerţul exterior. Acesta se opune.

Tranzacţia a eşuat.

Concluzia ?

Să acordăm drepturi comisiilor economice guberniale ? Ar însemna să „dublăm" departamentul comerţului exterior, care lucrează prost, creînd paralel cu el minuscule organizaţii de comerţ exterior care vor lucra la fel de prost, cu deosebirea că 90% dintre ele vor fi *cumpărate* de capitalişti.

Concluzia este alta : să sfîrşim cu jocul de-a decretele *(faza propagandei prin decrete* a fost necesară pentru a se asigura reuşita revoluţiei ; *din această fază am ieşit).*

Nici un pic de încredere în decrete şi în instituţii. Unicul mijloc : să controlăm activitatea practică şi *să muştruluim* pentru birocratism.

Numai cu treaba asta trebuie să se ocupe oamenii deştepţi. La celelalte trebuie puşi... *ceilalţi.*

Aş propune : să se ceară Prezidiului C.E.C. din Rusia să adopte imediat următoarea hotărîre :

Dată fiind tărăgăneala scandaloasă de care s-a dat dovadă în (cutare) operaţie de achiziţionare de alimente pe ruble sovietice, C.E.C. dispune ca Direcţia politică de stat *(trebuie să băgăm frica în ei!)* să ia măsuri pentru găsirea celor vinovaţi de această tărăgăneală şi să întemniţeze pe timp de 6 ore pe aceia dintre ei care lucrează la Comisia economică gubernială Moscova şi pe timp de 36 de ore pe cei care lucrează la Comisariatul comerţului exterior (exceptînd, firește, pe membrii C.E.C. din Rusia, că doar avem şi noi un fel de imunitate parlamentară).

Apoi să se ceară presei să-i ia în zeflemea şi pe unii, şi pe alţii şi *să-i facă de rîsul lumii.* Căci partea ruşinoasă e tocmai că membrii Comisiei economice guberniale Moscova n-au fost în stare să lupte împotriva birocratismului (la ei, la Moscova !). Pentru asta merită o chelfăneală zdravănă.

„Nu i-a dus capul" să dea o telefonogramă :

www.dacoromanica.ro

„tranzacţie avantajoasă urgentă. Cerem Comisariatului poporului pentru comerţul exterior să ne răspundă în termen de 3 ore. În copie lui Molotov pentru C.C., lui Ţiurupa şi Enukidze pentru C.C.P. şi C.E.C. din Rusia".

Nu s-a primit răspuns în termen de 3 ore ? O scurtă reclamaţie telefonică.

În loc de a proceda astfel, idioţii ăştia umblă şi discută două săptămîni în şir ! Pentru aşa ceva trebuie *să-i băgăm la puşcărie*, nu să le admitem derogări. Pentru prostie, membrii Comisiei economice guberniale Moscova trebuie băgaţi la zdup pe timp de 6 ore, iar cei de la comerţul exterior pe timp de 36 de ore pentru prostie plus „responsabilitate de organ central".

Aşa şi numai aşa o să-i *învăţăm minte*. Altfel lucrătorii sovietici din organele locale şi centrale nu vor învăţa să lucreze cum se cuvine. Nu putem admite libertatea comerţului ; asta ar însemna pieirea Rusiei.

Putem însă să-i trecem pe birocraţii noştri la un sistem de salarizare în raport cu volumul operaţiilor şi nu ne îndoim că vom învăţa s-o facem : de la fiecare operaţie capeţi cutare procent (sau fracţie de procent), dar pentru indolenţă pedeapsa cu închisoarea.

Şi să-i înlocuim pe cei de la departamentul comerţului exterior. Acelaşi lucru la trusturile noastre de stat, unde stau „în frunte" sfinţişori de la C.E.C. şi comunişti „vestiţi", pe care-i duc de nas afaceriştii.

Ordin către Comisariatul finanţelor : ori dovedeşti că prin intermediul Băncii de Stat eşti în stare să alungi pe aceşti sfinţişori comunişti de la trusturile de stat (nu-ţi dau credite şi te mai dau şi în judecată pentru neplată la termen, pentru lipsă de operativitate etc.), ori tot comisariatul tău, inclusiv Banca de Stat, nu-s bune de nimic, toată activitatea lor reducîndu-se la pălăvrăgeală şi la jocul de-a hîrtiile.

Aşa trebuie să reorganizăm activitatea C.C.P. şi a C.M.A. (eu i-am scris deja lui Ţiurupa şi am elaborat în acest sens un proiect de directivă *) şi a *Biroului Politic ;* altfel ne aşteaptă pieirea.

* Vezi volumul de faţă, p. 374—375. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Te rog insistent să dai *confidențial* spre citire membrilor Biroului Politic și lui Molotov scrisoarea de față și să mi-o înapoiezi cu cîte o observație cît de scurtă de la fiecare.

Al d-tale,
Lenin

Publicat pentru prima oară în 1959. în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

3 martie 1922

Tov. Molotov, pentru membrii Biroului Politic

În copie : tov. Peatakov şi Sokolnikov

Îţi trimit procesul-verbal al consfătuirii în problemele finanţării industriei, convocată din însărcinarea tov. Ţiurupa, vicepreşedintele C.C.P., la 3 martie crt.

Te rog să-l trimiţi tuturor membrilor Biroului Politic şi să pui de urgenţă în discuţia Biroului Politic problema finanţării industriei.

Raportori vor fi numiţi tovarăşii Peatakov şi Sokolnikov [186].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după copia dactilografiată

www.dacoromanica.ro

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA [187]

Către membrii Biroului Politic

Sokolnikov greşeşte ţinta. Ce garanţii avem că nu *vor scoate din ţară* tot ce-i mai de preţ?

Nici una.

Acum se fură; e adevărat; *să învăţăm să-i prindem* pe hoţi, iar nu să înlesnim bogătaşilor din străinătate posibilitatea de a fura.

5/III.

Lenin

Scris la 5 martie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

MATERIALE PREGĂTITOARE

www.dacoromanica.ro

MATERIALE PENTRU CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE

1

OBSERVAȚII PRELIMINARE PE MARGINEA TEZELOR CU PRIVIRE LA TACTICA INTERNAȚIONALEI COMUNISTE[188]

1) Cucerirea majorității muncitorilor

2) categoric pentru „Offener Brief"*

3) trebuie insistat asupra lozincii cuceririi majorității în sindicate (împotriva celor de stînga)

4) lupta *muncitorilor agricoli* [nu alături de micii țărani, ca la Radek, ci în fruntea lor]

5) răspuns la provocări?

Scris nu mai tîrziu de 10 iunie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

---

* — „scrisoare deschisă". — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

2

ÎNSEMNĂRI ŞI PLANURI DE INTERVENŢII LA CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAŢIONALEI COMUNISTE

1

1) Tatsachen? Veröffentlichung?
2) „Links"? **Nein.** { Ungarische Emigranten? „linke" „grosse Verdienste"
3) Argumente? Methode der Agitation? }
4) Kreibich?
5) 3 links + 1 rechts }}
6) militärische
7) Ernährungspolitik
8) Antrag von *Zinoview*

2

1) Legal Party
„Anticapitalistic Party"?
„Society of friends of soviet System"?
α) only constitutional methods
β) what difference with communist?

www.dacoromanica.ro

2

ÎNSEMNĂRI ȘI PLANURI DE INTERVENȚII LA CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE

1

1) Fapte? Publicare?

2) „pe poziții de stînga"? **Nu.** { Emigranții unguri? „stînga" „mari servicii"

3) Argumente? Metoda de agitație? }

4) Kreibich?

5) 3 pași la stînga + 1 la dreapta }}

6) militaristă

7) politica de aprovizionare

8) propunerea lui *Zinoviev*

2

1) Partid legal
„Partid anticapitalist"?
„Societatea prietenilor sistemului sovietic"?

α) numai metode constituționale
β) care-i deosebirea față de comuniști?

www.dacoromanica.ro

2) $^4/_5$ majority for accepting new membres

| exploited, mass, rank and file |

3) „Stagiaires“

Roland-Holst

„die Russen stehen *links*“(?)

| in Blut und Fleisch | ? |

3

1) Das Buch von Šmeral.
2) Haltung Šmerals gegenüber der ungarischen Revolution.
3) IX. 1920. Rede Šmerals auf dem Kongress.
In XII. 1920 am oprit *în mod conştient* mişcarea.
Lucram (la Praga) într-un subsol.

6. III. 1921 Gegenkampf

15. V. 1921 congresul

| 58 ausgeschlossenen Zentristen nach dem Parteitage. |

4

KAPD despre referatul meu

Partidul nu poate rămîne neinfluenţat de baza economică
atît în interiorul ţării
cît şi în afara ei

Planul cuvîntării mele

Was ist ihr Vorschlag? keine Konzessionen ? kein Handel? kein Bestehen auf der vorsichtigeren Vorbereitung?

www.dacoromanica.ro

2) Majoritate de $^4/_5$ pentru primirea de noi membri

cei exploatați, masa și oamenii de rînd

3) „Stagiari"

Roland-Holst

„rușii se situează *la stînga*" (?)

în carne și oase | ?

3

1) Cartea lui Šmeral.
2) Poziția lui Šmeral față de revoluția din Ungaria.
3) IX. 1920. Cuvîntarea lui Šmeral la congres.

În XII. 1920 am oprit *în mod conștient* mișcarea. Lucram (la Praga) într-un subsol.

---

6. III. 1921 Luptă pentru combatere

---

15. V. 1921 congresul

58 de centriști excluși după congres.

4

P.M.C.G. despre referatul meu	Planul cuvîntării mele
Partidul nu poate rămîne neinfluențat de baza economică atît în interiorul țării cît și în afara ei	Ce propuneți voi? nici un fel de concesii? nici un fel de comerț? să nu insistăm asupra unei pregătiri mai prudente?

www.dacoromanica.ro

Stärkung des Kapitalismus, in West-Europa (durch Konzessionen)
Kontrekarrieren dies durch die Politik des Kongresses (jetzigen) unmöglich.

Unsere Opportunisten sagen werden: keine Streiks *um der* Russischen Revolution *willen.*

Von den Interessen der russischen *Staatspolitik* hängt die internationale Politik zu viel...

ANTWORT AN DEN GENOSSEN:

1) *17* Miliarden Rubel Gold
6 Miliarden Konzessionen: 10 = **600 MILLIONEN**

2) Staatsinteresse spielt zu viel Rolle?

... „*gründlichere* Vorbereitung, *vorsichtigere* Vorbereitung der „Revolu-zion"...

„der reine Begriff"
des Staatskapitalismus

III. was schlagen sie vor?*

I. das Eine und
das Andere

să facem comerț
și să înfăptuim
revoluția

II. „links"?
wir stehen 1907

IV. gründlichere und vorsichtigere Vorbereiterung als?
deutsche es gemacht haben
italiener es meinen
tschechoslovaken { 3 links Schritt 1 rechts

* — In manuscris, aceasta propoziție a fost tăiată de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Întărirea capitalismului în Europa occidentală (datorită concesiunilor)

Politica congresului (de față) nu oferă posibilitatea de a contracara această întărire.

Oportuniștii noștri vor zice: nici un fel de greve *în sprijinul* revoluției ruse.

Politica internațională depinde în prea mare măsură de interesele *politicii de stat a* Rusiei...

RĂSPUNS TOVARĂȘILOR:

1) *17* miliarde de ruble-aur 6 miliarde concesiuni: 10 = **600 DE MILIOANE**

2) Interesul de stat joacă un rol exagerat de mare?

... o pregătire *mai temeinică, mai prudentă* a revoluției"...

„conceptul pur" al capitalismului de stat

III: ce propuneți voi?*

I. Și una, și alta

să facem comerț și să înfăptuim revoluția

II. „pe poziții de stînga"?

ne situăm noi | 1907 |

IV. o pregătire mai temeinică și mai prudentă decît?

aceea pe care au făcut-o germanii

pe care o au în vedere italienii

cehoslovacii { 3 pași la stînga / 1 la dreapta

* — În manuscris, această propoziție a fost tăiată de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

5

1-te Stufe: Los von den zentristischen Führer *und* Elementen.
2-te Stufe: *Lernen* die Anwendung der marxistischen Taktik.
3-te Stufe: Siege.

Nicht pedantisch, nicht straff gedacht

Was ist „Masse"?
(α) Einige Tausend
(β) Die Mehrheit

Es gibt einzelne Fälle, wo die Menschewisten Recht haben ?

Auch die Mehrheit *noch nicht* genügend.
„Vorsichtige, zögernde" Taktik ein Vorwurf?
Nicht so, wie in Russland...
Gewinnen die Mehrheit —

6

Pe marginea cuvîntării lui Lazzari

La conference des reformistes (Turati & Co) à Reggio-Emilia — — — X. (octobre) 1920

Le congrès de Livorne 15. I (janvier) 1921

	mii		
13%	14	reformistes	18 mill.
	98	unitaires	120 mill.
	58	communistes	58 mill.*

14
58
72

nu e momentul pentru o sciziune la Livorno

* În manuscris, cifrele coloanei din dreapta au fost tăiate de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

1te Stufe: Kor von d. Zentr. Kürsen u. Elemente
2te Stufe: Lernen die Anwendung der marxistischen Taktik
3te Stufe: Siege.
nichts pedantisch, nichts Steif Gedacht

Was ist „klasse"?
(α) Einige Tausend
(β) Die Mehrheit....

Es giebt einfache Völker, wo die Menschen rechtlos sind.

Oder die Mehrheit noch nicht genügend

vorsichtig, „zögernde" Taktik ein Verbrechen?

Nicht so, wie in Rußland....

Gewinnen die Mehrheit —

Pagina a cincea a manuscrisului lui V. I. Lenin „Însemnări și planuri de intervenții la Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste". 22 iunie — 12 iulie 1921.

Micșorat

www.dacoromanica.ro

5

Treapta 1: Să rupem cu liderii *și* cu elementele centriste.
Treapta a 2-a: *Să învățăm* să aplicăm tactica marxistă.
Treapta a 3-a: Victorii.

Fără pedantism, fără excese

Ce este „masa"?
(α) Cîteva mii
(β) Majoritatea...

Sînt cazuri în care mențevicii au dreptate ?

Nici majoritatea *nu este încă* suficientă.
O tactică „prudentă, de expectativă" — un reproș?
Nu ca în Rusia...
Să cucerim majoritatea —

6

Pe marginea cuvîntării lui Lazzari

Conferința reformiștilor (Turati & Co) la Reggio-Emilia — — — X. (octombrie) 1920

Congresul de la Livorno 15.I. (ianuarie) 1921

	mii		
13%	14	reformiști	18 mii
	98	unitariști	120 mii
	58	comuniști	58 mii*

14
58
72

nu e momentul pentru o sciziune la Livorno

* În manuscris, cifrele coloanei din dreapta au fost tăiate de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

„nos proletaires ne comprendront pas"... il (Lazzari) est content de nos thèses de tactique. || N.B. | nous serons toujours, nous russes, „souples et sages" (frază dintr-un articol al lui Frossard).

7

Der Klassenkampf
(Halle) vom 16.III.
17
18
19

Aufrufe der Unterbezirksleitung
Mansfeld
und *Halle*

Die beiden *warnen* die Arbeiter: „Genossen, lassen Sie sich nicht provozieren", jedenfalls dem Sinne nach.

Ob in der „Rote Fahne" wiederholt, nicht bekannt. (von *Koenen* mitgeteilt.)

8

1.05

Radek:
Troţki
Martov *(citează!!)*

Destrămarea Internaţionalei a II$^1/_2$ şi Internaţionala a III-a

„*noţiunea* de luptă îndelungată poate avea conţinut diferit" (?)

Rezoluţia Internaţionalei a II$^1/_2$ bis 1.30 „Einleitende Bemerkungen".

în ordinea în care au fost enumerate de orator

Anglia ||
Italia ||
Cehia ||
Germania ||

www.dacoromanica.ro

„proletarii noștri nu vor înțelege"... el (Lazzari) este mulțumit de tezele noastre cu privire la tactică || N.B. | noi, rușii, vom fi întotdeauna pentru o tactică „elastică și înțeleaptă" (frază dintr-un articol al lui Frossard).

7

Lupta de clasă
(Halle) de la 16.III.
17
18
19

Apelul conducerii subraionale
din *Mansfeld*
și din *Halle*

Ambele pun în gardă pe muncitori: „Tovarăși, nu vă lăsați provocați", în orice caz, acesta e sensul apelului lor.

Nu se știe dacă a fost repetat și în „Die Rote Fahne".
(Comunicat de *Koenen.)*

8

1.05

Radek:
Trotki
Martov *(citează!!)*

Destrămarea Internaționalei a II$^1/_2$ și Internaționala a III-a

„*noțiunea* de luptă îndelungată poate avea conținut diferit" (?)

Rezoluția Internaționalei a II$^1/_2$ pînă la 1,30 „Observații preliminare".

în ordinea în care au fost enumerate de autor

Anglia ||
Italia ||
Cehia ||
Germania ||

www.dacoromanica.ro

Concluzia: passive Politik, $^1/_2$ zentristisch — liderii mişcării *italiene* şi *cehoslovace*.

„Exemplul *invers*, greşeli *diametral opuse*: acţiunea din martie".

Istoria Vereinigte Kommunistische
Partei Deutschlands
teama de puciuri
Kapp-Putsch = *pasivitatea*
K.P.D.

E greşit să te limitezi numai la agitaţie, trebuie să acţionezi, să conduci...

Citează? o carte? teze? condiţii

{{ stînga unbeholfen
{{ dreapta (birocraţii) „teamă de activizare"

{{ Problema italiană şi *desprinderea dreptei*
cei de stînga au rămas singuri, — şi *grundlegender Fehler* al lor.

Hauptfehler — trecerea bruscă de la agitaţia „curentă" la un asalt nepregătit.

Dreapta greşeşte în toate privinţele,
stînga îşi teoretizează greşeala (Offensive)...

9

N.B.

Rovio (Petrograd). Să procurăm jucării (7 ani)

Reichenberg: ...verhindern den Aufbau der kapitalistischen Wirtschaft (!?)
...„die Schwüle durchbrochen"
Offensive und muss sein...
(unsere Pflicht war auch am 20. VIII. **1920** *Offensive* zu beginnen).

www.dacoromanica.ro

Concluzia: politică pasivă, semicentristă — liderii mișcării *italiene* și *cehoslovace*.

„Exemplul *invers*, greșeli *diametral opuse:* acțiunea din martie".

Istoria Partidului comunist
unit din Germania
teama de puciuri
Puciul lui Kapp = *pasivitatea*
P.C.G.

E greșit să te limitezi numai la agitație, trebuie să acționezi, să conduci...

Citează? o carte?
teze?
condiții

stînga e neajutorată
dreapta (birocrații) „teamă de activizare"

Problema italiană și *desprinderea dreptei*
cei de stînga au rămas singuri, — și *greșeala* lor *fundamentală*.

Principala greșeală — trecerea bruscă de la agitația „curentă" la un asalt nepregătit.

Dreapta greșește în toate privințele,
stînga își teoretizează greșeala (ofensiva)...

9

N.B.

Rovio (Petrograd). Să procurăm jucării
(7 ani)

Reichenberg: ...să împiedicăm redresarea economiei capitaliste (!?)
...„atmosfera s-a destins"
Ofensivă și trebuie să fie...
(era de datoria noastră să pornim *ofensiva* și la 20. VIII. **1920**).

www.dacoromanica.ro

Der Offene Brief — opportunistisch (!!)
Absterben der Arbeitermasse **deshalb**!
„Sturz der Ordnung“ !!!

((Béla Kun)) **N.B.**
Béla Kun despre „*Scrisoarea deschisă*“
Vorbereitung der Partei zu Revolution
für grundsätze
Mehrheit (Terracini?)

În *Cehoslovacia*
„400 000“
să atragem *m a s e l e?*

S. 7
din tezele
germanilor

în Rusia *a u î n v i n s* avînd un *p a r t i d* mic...
((Terracini))
((ofensiva...))
t e o r i a „tendința dinamică“
„trecerea de la pasivitate la activitate“...

Scris între 22 iunie și 12 iulie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

Scrisoarea deschisă — oportunistă (!!)

Stingerea elanului maselor muncitorești **din cauza asta**! „Răsturnarea ordinii"!!!

((Béla Kun)) **N.B.**

Béla Kun despre „*Scrisoarea deschisă*"

Pregătirea partidului în vederea revoluției pentru principiile fundamentale

majoritatea (Terracini?)

În *Cehoslovacia* „400 000" să atragem *m a s e l e?* | p. 7 din tezele germanilor

în Rusia *a u î n v i n s* având un *p a r t i d* mic...

((Terracini))

((ofensiva...))

t e o r i a { „tendința dinamică" }

{ „trecerea de la pasivitate la activitate"... }

www.dacoromanica.ro

3

PLANUL CUVÎNTĂRII ÎN PROBLEMA ITALIANĂ*

Planul cuvîntării:

1) „Căutați fapte, nu vorbe"...
cu pizmă (invidia? / envie)

2)
a) povestea bernsteiniadei 1899—1900
b) conferința de la Reggio-Emilia? (X.1920)?

fraction
parti

3) partidul a fost bun?

— — — | nu | a fost mai bun decît social-democrația germană

4) numai problema momentului? alors? **

5) „souples et sages"*** Frossard

rezoluțiile noastre (proiectele) cu privire la tactică sînt bune: împotriva „devierilor anarhiste"

* Vezi volumul de față, p. 16 22. — *Nota red.*
** — atunci? — *Nota trad.*
*** — „maleabili și înțelepți". — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Lazzari: „perioade preparatoire"...*

6) la Livorno majoritatea a fost la ei atît împotriva reformiștilor, cît și împotriva comuniștilor

7) envie — vrea „să imite", **dar nu orbește**

8) comuniștii să învețe să fie *souples* et *sages*, să înțeleagă *particularitățile* mișcării din Italia**

Scris la 28 iunie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

---

* — „perioadă de pregătire". — *Nota trad.*

** — În manuscris, punctele 7 și 8 au fost tăiate de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

4

ÎNSEMNĂRI PENTRU UN ARTICOL DESPRE CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE[189]

Pentru un articol despre Congresul al III-lea

α) expectativă (pentru o singură țară?). *N u c u m v a p e n t r u C e h i a?*

β) pregătirea Generalangriffs* (mai temeinică)

? că Lenin ne va *a j u t a* (Šmeral)

E greu să te retragi, dar numai cînd te limitezi la retragere!!

oare am reușit să risipesc *temerile* tov. Šmeral?

(1) 3 pași la dreapta pentru Šmeral
1 pas la stînga pentru *Kreibich*[190]
(2) „să ajutăm"?
(3) „temerile"
(4) greșeli la stînga
t r ă d a r e la dreapta.

Scris nu mai tîrziu de 11 iulie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris
Traducere din limba germană

* — ofensivei generale. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

5

PLANURILE INTERVENȚIILOR LA CONSFĂTUIREA MEMBRILOR DELEGAȚIILOR GERMANĂ, POLONEZĂ, CEHOSLOVACĂ, UNGARĂ ȘI ITALIANĂ LA CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE*

1

Planul intervenției

1. Temeliile economice ale „Europei centrale". „Balcanizarea Europei".
+ Considerente de ordin militar pentru coordonarea revoluției în cîteva țări din Europa centrală (Etwa**: Germania + Cehoslovacia + Italia) Dificultatea coordonării și mărimea „mizei".
2. > o mai temeinică pregătire = **esența** Congresului al III-lea al *Internaționalei Comuniste.*
   Există partide comuniste. Dar încă nu astăzi. Să nu facem „prostii stîngiste". Să ne pregătim mai temeinic.
   Greșelile din martie 1921 din *Germania*
3. Cu cît mai „oportunistă" va fi strategia noastră astăzi, cu atît mai sigur e că mîine vom reuși să atragem *(iarăși* sau într-o măsură *și mai mare)* masele.
4. De ce așa? { III. 1921 în Germania / Cehoslovacia / Italia }
5. Comparație cu Rusia
   4. IV. 1917
   21. IV. 1917

* Vezi volumul de față, p. 55–59. — *Nota red.*
** — Aproximativ. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Rezoluția C. C. cu privire la demonstrația din 21. IV. 1917.

6. Să nu ne temem să declarăm că de la Moscova ne-am întors *alți* oameni, mai precauți, mai înțelepți, mai oportuniști, mai „de dreapta".
   Aceasta = singura strategie justă
7. Mișcarea de la Roma
   (7. VII)
   grevele salariaților din întreprinderile comunale ale orașului Berlin **Drei**
   greva textiliștilor din Lille **Tatsachen***
8. Il faut reculer pour mieux sauter**.
9. Poate chiar *mîine*. Poate peste *2—3* luni.
   Poate peste 2—3 *ani*.
10. „Prostii stîngiste" și *trădare* mîine.
11. Să nu dăm dovadă de nervozitate, să nu ne temem că „întîrziem". Absurditatea acestei temeri și caracterul ei dăunător.
    N.B.: remarca subtilă a lui *Béla Kun*.
    Se poate „frîna" cînd este vorba de a se decide dacă „acțiunea" trebuie pornită într-un moment sau altul, dar trebuie să fim *intransigenți* în propaganda **revoluționară.**
12. Să se dea ajutor R.S.F.S.R.?
    Das Element des Krieges ist die Gefahr***

    Primejdia politică
    „ militară
    „ economică
    } *la noi*

    Ce „ajutor" ni se poate da nouă?
13. Concluzii:

(1) (α) Să declarăm cu toții: *e ca și cum am lua-o de la început*, vom proceda într-un chip nou

(2) (β) *mai multă prudență în ceea ce privește masele*

(3) (γ) pregătire mai temeinică

* — **trei fapte.** În manuscris, aceste cuvinte au fost tăiate de V. I. Lenin. — *Nota red.*

** — Trebuie să faci un pas înapoi ca să poți sări mai bine. — *Nota trad.*

*** — Stihia războiului e primejdia. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

(4) (δ) coordonarea acțiunilor în cîteva state din Europa centrală. Etwa 3: *Germania + Cehoslovacia + Italia*

(ε) Să sesizăm greșelile stîngiste și să nu ne temem să le recunoaștem, pentru ca *mîine* să evităm *trădarea* și pentru *a învinge sigur* mîine!!

2

Planul intervenției:

1) Cu cît veți fi mai „oportuniști", cu atît mai repede veți strînge *iarăși* (respectiv, *într-o măsură și mai mare)* masele în jurul vostru.

2) De ce așa? (martie 1921 în *Germania, Cehoslovacia, Italia).*

3) Comparație cu Rusia 4. IV. 1917 și 21. IV. 1917. Rezoluția C.C. cu privire la demonstrația din 21. IV. 1917.

4) Să nu ne temem să declarăm că de la Moscova (după Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste) ne-am întors *cu toții* mai precauți, mai înțelepți, mai rezonabili, mai „de dreapta". *Așa e just din punct de vedere strategic.*

5) Cu cît mai de dreapta sîntem azi, cu atît mai sigur va fi succesul mîine: il faut reculer pour mieux sauter. „Ueber Nacht" möglich, aber auch 2—3 Jahre möglich*. Să nu dăm dovadă de nervozitate.

5 bis) Coordonarea acțiunii în *cîteva* state din „Europa centrală" este necesară.

Considerente de ordin economic pentru crearea „Europei centrale".

Balcanizarea Europei.

{*Germania + Cehoslovacia + Italia.* Etwa}

5 ter) O mică greșeală a „prostiei stîngiste" și o mare *trădare.*

* Poate chiar „mîine", poate peste 2—3 ani. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

6) Să se dea ajutor R.S.F.S.R.?
ΣΣ 7) Să declarăm cu toții: *e ca și cum am lua-o de la început* în acțiunea de atragere a muncitorilor. Mai multă prudență. Cu atît mai puternic va fi asaltul. Să coordonăm. *Cu cît pregătirea va fi mai temeinică*, cu atît victoria va fi mai sigură.

Scris nu mai tîrziu de 11 iulie 1921

Publicat pentru prima oară în 1958, în revista „Voprosi Istorii KPSS" nr. 5

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

6

ÎNSEMNĂRI FĂCUTE ÎN TIMPUL CONSFĂTUIRII MEMBRILOR DELEGAȚIILOR GERMANĂ, POLONEZĂ, CEHOSLOVACĂ, UNGARĂ ȘI ITALIANĂ LA CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE

1) retragere strategică — acum (pe scară internațională) ca și în Rusia în aprilie 1917.
2) Recunoaștere?
   noi în aprilie 1917
   (puțin caricatural? !) ...„interpretare
   (Cred că Radek *nu are dreptate*) bună"...
3) Coordonare
   —(α) în sensul de așteptare? nu
   — + (β) „ „ „ „statistică"? Într-o anumită privință *da*
   + (γ) în sensul de imitare *cît mai bună*, *mai generală* și *mai rapidă* a **exemplelor bune**: *de pildă*, a exemplului muncitorilor din Roma.

Scris la 11 iulie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

PLANUL UNEI BROȘURI DESPRE „DECLASARE“[191]

1) Tomski.
2) Șleapnikov.
   Goltman.
3) Kosior,
   Andreev.
4) Paniușkin.
5) Scrisoarea „întemeietorului“...
6) „S-a lăsat păgubaș de toate“. Nu cred pe nimeni.
7) Proletariatul sau intelectualitatea mic-burgheză?
8) „Sistemul“ protecționismului
   sprijinirea pe specialiști, care
   sînt elemente nesigure
   etc.
9) Legăturile fostei „opoziții muncitorești“ cu menșevicii (Dan) și cu eserii (Petrogradul; referirile lui Zinoviev în ședința din 31.V.1921 a Comitetului Central).
10) Sistemul „unipartid“ și lupta prin descompunerea lui.
11) Bulkin ca exemplu
12) „Bursa politică“ a Moscovei.

Scris în iunie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

CALCULUL PRELIMINAR AL POSIBILITĂȚILOR DE APROVIZIONARE

(1921)

Moscova poate primi:

	fără Ucraina	Ucraina		Total
Impozit	170—180	30—40	(60 pentru ea)	200—220
Uium	20—25	17—20		37—45
Schimb de mărfuri	10—20	10—20		20—40
			Total	257—305

Ce obiecții aveți, tov. Briuhanov?

În total, minimum (după *reducerile* făcute de Briuhanov și de Racovski) = 257 milioane. Să scădem încă 10% pentru orice eventualitate: 257—26 = **231** milioane de puduri.

Și tot vom reuși să facem față
231 : 12 = 19 milioane pe lună.

	fără Ucraina		Ucraina
Impozit	180		40 (+60 pentru ea)
	180		
Uium	25		17
	25		
Schimb de mărfuri	10(?)		10(?)
	10		
	215	+	67 = 282
	215	+	67 = 282

Scris în septembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

ÎNSEMNĂRI CU PRIVIRE LA IUGOSTAL[192]

Numărul muncitorilor în aceste **3** întreprinderi (miniere și siderurgice) este (vara) de minimum 21 000 (aproximativ).

1. X. circa *30 000*
Comuniști, aproximativ *500*

Salariul **lunar** actual: 216 000
+ 200 000 în cărbuni
+ 200 000 pentru ore suplimentare
lunar (12 ore) = 616 000 ruble

Un muncitor care lucrează în abataj = între 900 000 și 1 500 000
un specialist (maximum) = 2 500 000—3 000 000
+ vreo 10 milioane din ceea ce fură sau din cadouri

1 rublă-aur = 40 000 75 ruble-aur = 3 milioane ruble sovietice

Pe data de 1. I. 1922 salariul unui specialist să fie mărit la:
maximum *40* milioane
= 1 000 de ruble-aur lunar.
„Directorul comercial" =
la *direcția generală* a celor 3 întreprinderi
(Iugostal)

www.dacoromanica.ro

= subdirector...
(un mare comerciant)
((să fie echivalat cu un specialist de înaltă, de cea mai înaltă calificare))
Realizarea pe piață = sarcina lui principală.

Scris după 11 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

PLANUL ARTICOLULUI „CU PRILEJUL CELEI DE-A PATRA ANIVERSĂRI A REVOLUȚIEI DIN OCTOMBRIE"*

Planul articolului:

Nu există o linie de hotar
între revoluția burgheză și revoluția proletară...

revoluția burgheză
5. religia
4. dinastia
1. *feudalii*
3. familia
2. *pământul*

revoluția proletară
Puterea sovietică
„forțele" clasei muncitoare și ale țăranilor
folosirea aparatului puterii de stat
războiul civil (învățăminte, „învățătură")
Internaționala Comunistă...

„Das Element des Krieges ist die Gefahr"**.

Capitalismul de stat va uni mica burghezie (căreia îi lipsește *n u m a i* unirea) și va răsturna dictatura proletară.

...„Armata va uni"?...

Ceea ce construim noi e (numai) fundamentul economiei socialiste.

Scris înainte de 14 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

---

* Vezi volumul de față, p. 145–154. — *Nota red.*
** — „Stihia războiului e primejdia". — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

PLANUL EXPUNERII FĂCUTE LA CEL DE-AL DOILEA CONGRES GENERAL AL COMITETELOR PENTRU EDUCAȚIE POLITICĂ*

Noua politică economică și sarcinile comitetelor pentru educație politică

1. Nu direct în chip comunist, ci „cu învăluire pe flanc și cu pregătirea asaltului".
2. Înfrîngere și retragere — — în vederea unei noi ofensive.
3. Cine va reuși să se folosească mai repede, capitaliștii sau noi?
4. „Cointeresare personală"... Țăranii, muncitorii, specialiștii, nenumărate prostii în privința lor.
5. *Să învățăm* de la arendași și capitaliști. Învățătură temeinică, *aspră*.
6. *Ridicarea producției* cu orice preț.

Sînteți în afara oricăror instituții? Mai bine așa.

7. *Știință de carte.* Lichidarea analfabetismului, dar pe baza unor planuri realiste, și lichidarea comisiei pentru lichidarea analfabetismului. 19.VII.1920.
   Lista rușinoasă a guberniilor și județelor care au rămas în urmă în ceea ce privește lichidarea analfabetismului.
8. *Ridicarea nivelului de cultură*
   (după fiecare mare revoluție politică urmează o lungă perioadă de „digerare", de „asimilare", de instruire a maselor cum să folosească cuceririle ei, de finisare a edificiului - inițial grosolan, lucrat din topor).

* Vezi volumul de față, p. 157–177. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

9. Întărirea legalității... să învățăm oamenii să lupte *civilizat* pentru legalitate, fără a pierde din vedere limitele legalității în timp de revoluție. Nu acesta este *acum* răul, ci *dezmățul* ilegalității.
10. *Corupția* în special. Cine ce a făcut pentru combaterea corupției?
10 bis. Birocratismul și tărăgăneala.
11. Propaganda pe linie de producție, popularizarea succeselor care au fost obținute în domeniul economiei și care sînt îndată *accesibile* țăranului; priceperea de a populariza, de a propaga, de a urmări succesele.
12. *Succesele practice în construcția* economică — — — iată esențialul. Verifică totul prin aceste succese.

Patru reguli de conduită:

13. ΣΣ

Trei dușmani: *îngîmfarea* comunistă — iată dușmanul
(1) Nu face pe deșteptul, nu te grozăvi cu comunismul, nu camufla cu vorbe mari indolența, inactivitatea, oblomovismul, înapoierea;

analfabetismul
(2) lichidează analfabetismul;

corupția
(3) luptă contra corupției;

ΣΣ ΣΣ
(4) pentru ca vorbele să nu rămînă vorbe, verifică-ți întreaga activitate prin realizările *practice* în construcția economică.

Scris înainte de 17 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1924, în revista „Molodaia Gvardia" nr. 2—3

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

ÎNSEMNĂRI FĂCUTE ÎN CURSUL UNEI CONVORBIRI CU A. M. GORKI

Jerome Davis profesor la Universitatea din Baltimore	(Gorki) 29 000 de coli de tipar Lucrări științifice din timpul războiului: 1 milion de dolari

1) Grum-Grjimailo, specialist în domeniul combustibililor
2) Combustibil, descompunere cu ajutorul apei
3) Vernadski, structura scoarței terestre
4) Anomaliile magnetice de la Kursk și din Crimeea

De redactare trebuie să ne ocupăm noi:
(economie) Osadci
(științe naturale) Pinkevici
(matematică) Steklov
(astronomie) Ivanov
(anatomie) Tonkov
Chirurgie?

Pinkevici, trebuie primit (pînă sîmbătă e aici, la Moscova).
Poate fi găsit prin intermediul lui Gorki[193].

Scris înainte de 17 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

ATLAS DE DIAGRAME PENTRU C.M.A.

(De regulă aceste diagrame trebuie să fie lunare. Derogările se stabilesc de la caz la caz.)

1. aprovizionarea
2. comerțul interior
   Uniunea centrală a cooperativelor de consum
3. comerțul particular
4. industria
5. cărbunele
6. petrolul
7. cheresteaua
8. șisturile

9—14. principalele ramuri industriale 6—12

9—20. recolta

6—12. specii de cereale sau principalele dintre ele

4—6. de 2—3 ori pe an

4—6. perspective, rezultate

Transporturile

1 lungimea rețelei de cale ferată
1 numărul de locomotive
1 „ „ vagoane
1 călători-verste
1 puduri-verste
1 transportul fluvial și maritim; numărul navelor
1 „ „ „ „ puduri-verste
1 transportul auto

www.dacoromanica.ro

1 numărul autovehiculelor
1 „ de puduri-verste

20—38

comerțul exterior
6—12
sovhozurile
6—12
colhozurile
6—12
activitatea bancară
4—8
circulația banilor
4—8
serviciul de muncă obligatorie
6—12
sindicatele
4—8
numărul membrilor etc.

învățămîntul public

20—40

56—104

Poșta, telegraful și telefoanele
6—12
Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătății
6—12
Prevederile sociale
6—12
Comisariatul poporului pentru problemele militare
6—12
Rabkrinul
4—8
Comisariatul justiției
6—12

www.dacoromanica.ro

Comisariatul poporului pentru problemele naționalităților
6—12
Comisariatul afacerilor interne
4—8
congresele Sovietelor
alte congrese

40—88 { 9— 20
20— 38
40— 88
56—104

Σ = 125—250

Scris la 21 octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

PLANUL EXPUNERII CU PRIVIRE LA NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ, PREZENTATĂ LA CEA DE-A VII-A CONFERINȚĂ A ORGANIZAȚIEI GUBERNIALE DE PARTID MOSCOVA*

Tema convorbirii: *nu* noua politică economică, *ci* aprecierea tacticii și strategiei noastre revoluționare, care și-au găsit expresia în cotitura spre noua politică economică.

Politica noastră economică dinainte de trecerea la cea „nouă" a fost greșită? Da sau nu? Dacă da, în ce și de ce anume? Și apoi: problema recunoașterii greșelii are vreo importanță practică?

Exemplu: Noghi la Port Arthur.
Asaltul și asediul.
În ce sens se poate spune că asaltul a fost o greșeală? (Exclude aceasta oare eroismul celor care au asaltat? *utilitatea asaltului*? Nu, greșelile sînt folositoare dacă înveți din ele, dacă ele te călesc.)
Cînd anume și în ce condiții a fost util (ba chiar necesar) să spunem că asaltul ar fi o greșeală?

11. III. 1918
și 29. IV. 1918 Cîteva citate.

Un mic exemplu: anunțurile de ziar.

Noi știam, vedeam și spuneam: trebuie „să învățăm" de la „neamț" organizarea, disciplina, metodele de sporire a productivității muncii.

* Vezi volumul de față, p. 195–214. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Ce nu știam noi? Pe ce *bază* social-economică trebuie desfășurată această activitate? *Pe baza* pieței, a comerțului sau în luptă *împotriva* acestei baze?

Primăvara anului 1921: înapoi la capitalismul de stat.

Și — — — „schimbul de mărfuri".

Dacă luăm arendarea ca exemplu de „capitalism de stat", avem, fără îndoială, succese. (Dar s-au comis, firește, și numeroase greșeli parțiale, precum și abuzuri.)

Exemplu: micile mine din bazinul Donețului (30% statului).

Dar schimbul de mărfuri presupunea (fie și în mod *tacit*, dar presupunea totuși) o trecere directă *fără* comerț, un pas spre schimbul socialist de produse.

S-a văzut însă că viața *a înlăturat* schimbul de mărfuri și a pus în locul lui *vînzarea-cumpărarea*.

Ce înseamnă aceasta din punctul de vedere al tacticii și strategiei revoluționare în războiul pentru construirea socialismului?

Încă un pas înapoi, încă o retragere.

Și nu e încă terminată; ba nici măcar nu e îndeajuns de bine înțeleasă (de toată lumea).

Iată utilitatea și *necesitatea* recunoașterii „greșelii"! Iată de ce e util și necesar să vorbim despre stat ca comerciant cu ridicata, să avertizăm împotriva „îngîmfării" „comuniste".

Cît timp ne vom mai retrage?

Nu se știe. N-avem cum s-o știm.

Nu cumva e primejdioasă această retragere? Nu-l întărește ea pe dușman?

„Das Element des Krieges ist die Gefahr"*. Da, e primejdioasă. Da, îl întărește pe dușman. Dar orice altă

* — „Stihia războiului e primejdia". — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

strategie nu numai că l-ar întări pe dușman, ci *i-ar aduce și victoria.*

Nu trebuie să ne temem de repetatele refaceri și de recunoașterea greșelilor noastre: **„deprimare"? „cedare de poziții"?**

Înfumurare!

asimilare (pe plan economic și cultural) a rezultatelor marilor răsturnări politice și militare.

Participarea sindicatelor la organizarea producției și la opera de conducere?

Da sau nu?

Da!

În maniera veche?

Nu.

Meșterul și omul care nu se pricepe să mînuiască unealta...

Patru concluzii finale.

Trei teme:

(la început le voi indica și la sfîrșit le voi repeta)

α) Noțiunea de „greșeală" cînd este vorba de o schimbare de tactică (asalt și asediu; ofensivă și retragere).

β) De la construirea directă a socialismului la capitalism de stat.

γ) De la capitalism de stat la reglementarea de către stat a comerțului și a circulației banilor.

ε ? δ) O serie de concluzii în același spirit: a doua oară să refacem mai inteligent, mai prudent, mai treptat ceea ce am făcut prost prima dată, de pildă în ceea ce privește participarea sindicatelor la organizarea producției și la opera de conducere. Fără înfumurare comunistă!

www.dacoromanica.ro

δ ?|| ε) După mari răsturnări politice şi militare e nevoie de o perioadă îndelungată pentru asimilarea rezultatelor lor pe plan economic şi cultural. Nous y sommes*.

Scris înainte de 29] octombrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

* — În faţa acestei sarcini ne aflăm. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

PLANUL UNUI ARTICOL DESPRE „RENTABILIZAREA ACTIVITĂȚII ECONOMICE"[194]

Planul unui articol despre „Rentabilizarea activității economice"

Merge asta ca lozincă?
„Rentabilitate"? = capitalism.
(α) „Capitalismul de stat". Avantajele lui.
(β) Starea de război excludea „rentabilitatea".
(γ) De foarte multe ori trecerea la „comunism" s-a făcut (atît din considerente de ordin militar cît și din cauza sărăciei cumplite; precum și dintr-o greșeală, dintr-o serie de greșeli) fără treptele intermediare ale socialismului (comunismul *versus* socialismul).
(δ) „Evidență și control"?
(ε) *Activitatea economică trebuie să fie rentabilă.*

$c + v + m$
m — acumulare
— întreținerea aparatului de stat
} Allgemein Theoretisches*

„Războiul" = dictatura proletariatului.

forme variate
(α) Politica 25. X. 1917 — 5. I. 1918
(β) Weltpolitik. Brester Frieden**.
(γ) Războiul civil.
(δ) Războiul împotriva „crizei economice", *adică* împotriva stihiei mic-burgheze? împotriva dezmățului de după război? împotriva dezagregării? a nepriceperii?

---

* — Considerente de ordin teoretic general. — *Nota trad.*
** — Politica mondială. Pacea de la Brest. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Condiția victoriei în război: încordarea tuturor forțelor.

Rentabilizarea activității economice =
= încordarea tuturor forțelor
= reducerea la minimum a numărului de întreprinderi, concentrarea lor
= controlul rezultatelor
= „spirit gospodăresc".

Sau — sau:

aut* 100 000 + 500 000
16 o. $^1/_4$ f. țăranului?[195]

aut încordarea tuturor forțelor, reducere, „presiune" (?)
Lumea s-a săturat de lene, de indolență, de speculă măruntă, de hoție, de dezmăț.

De ce nu „spirit gospodăresc"? — libertatea comerțului; — capitalismul de stat; — sistemul monetar.

Scris în octombrie sau noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

* — sau. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

DOUĂ SCHIŢE DE PLAN PENTRU UN ARTICOL SAU CUVÎNTARE[196]

1

1) Noua politică economică și necesitatea de a învăța serios (arta de a gospodări)

2) — — „*a muștrului*“ „cu nuiaua“; cu disciplină *de fier*; „cu asprime“

comparație cu războiul
„ cu 29. IV. 1918

3) „ne-am retras“ — armatele învinse învață

4) capitalistul și comerciantul vor uni mica burghezie? „Das Element des Krieges ist die Gefahr“*.

2

Cucerirea *posibilității* unei treceri „reformiste“ sau, cu alte cuvinte, a posibilității de a porni pe calea pregătirii prealabile a asaltului, pe podețe și trepte care duc spre țel.

(Atacul frontal s-ar fi putut solda cu un succes deplin sau cu unul parțial = cucerirea unei posibilități sigure de a pregăti asaltul și de a efectua trecerea, de a face „reforme“, de a ține în frîu burghezia etc.)

„*Comerciant cu ridicata*“, „*capitalism de stat*“.

---

* — „Stihia războiului e primejdia“. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Deservirea pieței țărănești, a *consumatorului* țăran; să-l găsim pe consumator; să-i satisfacem cerințele; să calculăm; să tragem foloase; calculul rentabilității. ΣΣ = *„învățătură"* serioasă, adică prin verificare în practică, prin rezultate.

„Atacul frontal" — greșeală sau sondarea terenului și curățirea lui? Și una și alta dacă privim din punct de vedere istoric lucrurile.

Astăzi însă, cînd renunțăm la atacul frontal și trecem la altă metodă, este important să subliniem rolul lui, greșelile.

Revoluția politică și asimilarea rezultatelor ei pe plan cultural (economic).

Scris în octombrie-decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

OBSERVAȚII PE MARGINEA TEZELOR C.E.S. „CU PRIVIRE LA POLITICA ECONOMICĂ"[197]

CIORNĂ

TEZE CU PRIVIRE LA POLITICA ECONOMICĂ

1) Primele rezultate ale activității practice pe baza noii politici economice ne permit să distingem clar o serie de probleme esențiale care stau în fața economiei naționale ruse și necesită o soluționare urgentă.

INDUSTRIA DE STAT

2) Stabilirea de relații juste între întreprinderile și uniunile industriale și organele economice, de o parte, și organele bugetare și de aprovizionare, de alta, este problema fundamentală de a cărei soluționare depinde succesul sau insuccesul activității industriei de stat. Stăpîn deplin pe întreprinderi și pe întreaga producție, statul trebuie să se sprijine pe întreprinderi și pe uniuni înzestrate cu puteri depline în domeniul producției, în limita programelor aprobate, și dispunînd de largi drepturi în ceea ce privește realizarea producției proprii în funcție de volumul aprovizionării de stat. Un regim bugetar rigid și formalist într-o perioadă de rapidă schimbare a formelor ar frîna considerabil dezvoltarea economiei noastre și nu ar duce decît la instaurarea bunului plac al birocraților sovietici în industrie. Singura soluție: stimularea și dezvoltarea inițiativei și autonomiei conducătorilor industriei de stat.

Există deja o rezoluție (din V.1921?) cu privire la lărgirea autonomiei *„marilor întreprinderi"* ?[198] Asta e mai precis. Trebuie concretizat, ținîndu-se seama de *experiența practică*.

Pe cînd textul de față al § 2 este prea general. E lipsit de conținut concret.

www.dacoromanica.ro

Și § 3 este prea general și lipsit de conținut.
Să se adauge: În special, problema vînzării de către arendași a bunurilor de stat.
N. B.
la §§ 5 și 6 în special.

3) Sarcinile principale care stau în fața industriei de stat sînt: sporirea producției și reducerea prețului de cost. Îndeplinirea lor reclamă o bună gospodărire a întreprinderilor, o evidență exactă a tuturor elementelor producției și raționalizarea administrației (reducerea drastică a aparatelor umflate, o mai bună retribuire a celor rămași, renunțarea la sistemul birocratic de muncă etc.).

APROVIZIONAREA INDUSTRIEI

4) Experiența ne-a demonstrat că numai atunci cînd dispun de rezerve alimentare întreprinderile pot trece la noi forme de gospodărire. De aceea este necesar să se ia măsuri nu numai pentru crearea de rezerve alimentare pe timp de două luni, ci și pentru asigurarea principalelor ramuri ale economiei noastre pînă la noua recoltă. Același lucru și în ceea ce privește finanțarea întreprinderilor. Întreprinderea trebuie să știe de ce fonduri lunare dispune, pentru a putea lua din timp măsuri împotriva întreruperilor în muncă.

5) Insuficiența aprovizionării de stat și existența pieței obligă întreprinderile să treacă la sistemul aprovizionării mixte: din resurse de stat și cu produse procurate de pe piață. Raportul dintre aceste două forme de aprovizionare este în funcție de importanța ramurii industriale în ansamblul economiei naționale și de posibilitatea de a se aproviziona din resursele de stat. Este necesar ca ramurile industriale a căror producție prezintă pentru stat un interes deosebit (combustibilii minerali, industria de război etc.) să continue a fi în întregime aprovizionate de către stat. În același timp, întreprinderile și consiliile economice trebuie să-și creeze aparate proprii pentru comerțul cu ridicata, ținînd seama de sensul strict al legii impozitului în natură (reducerea treptată a acestuia din urmă).

Într-o anumită corelație cu Uniunea centrală a cooperativelor de consum?

www.dacoromanica.ro

CENTRUL ȘI ORGANELE LOCALE

6) Înviorarea industriei și trecerea ei la principiile gospodăriii chibzuite schimbă esențial datele problemei relațiilor dintre centru și organele locale, dintre întreprinderi și organele economice. Numai noua politică economică a creat o bază trainică pentru înlăturarea birocratismului organelor centrale (a tutelei mărunte exercitate de stat și a verticalizării excesive). În atribuția organelor centrale rămîne planul, programul de producție, aprovizionarea și finanțarea de către stat, reglementarea și controlul. Administrarea, cu toate funcțiile ei, trece în atribuția organelor locale. Relații analoge se creează între consiliul economic gubernial și întreprinderile situate pe teritoriul respectivei gubernii. Întreprinderile subordonate direct centrului sau birourilor industriale își vor duce activitatea coordonînd-o cu consiliul economic gubernial respectiv.

SINDICATELE

7) Paralel cu sarcina participării la conducerea industriei împreună cu organele economice, a dezbaterii programelor de producție, a completării locurilor vacante în instituțiile economice, a soluționării problemelor tarifare etc., viața pune în fața sindicatelor o serie de sarcini noi. În condițiile schimbului, procesul circulației mărfurilor capătă o importanță deosebită. Bunăstarea maselor muncitorești depinde în bună măsură de faptul dacă statul va ști să ia în mîinile sale comerțul sau va fi nevoit să cedeze această poziție capitalului privat. De aceea sindicatele trebuie să-și întărească legăturile cu cooperația. Muncitorul trebuie să învețe să facă comerț în folosul lui și al statului. O altă sarcină nouă, importantă pe care viața o pune în fața sindicatelor este participarea organizată a clasei muncitoare la rezolvarea problemelor financiare. Introducerea impozitelor, instituirea monopolurilor de stat nu pot și nu trebuie să se facă fără participarea sindicatelor.

Aceste sarcini „vechi" trebuie expuse mai detaliat. *Formele* de participare. Vot consultativ. Liste de candidaturi. O mai atentă verificare a lor. *Să învățăm* arta de a conduce etc.

Cooperativele muncitorești trebuie etc.

Formele de participare: votul consultativ. Verificarea. Candidaturile.

8) Pericolul stihiei mic-burgheze reclamă imperios ca sindicatele și organele economice să acționeze în front comun de luptă și să pună capăt retragerii. În acest scop este necesar să intensificăm pe cît posibil munca de masă pe terenul unor probleme concrete, pe înțelesul fiecărui muncitor.

www.dacoromanica.ro

COOPERAȚIA

§ b.

9) În scopul luptei împotriva valului crescînd al comerțului particular, precum și în scopul monopolizării comerțului cu amănuntul în mîinile cooperației de consum, este necesar să fie înlăturate toate elementele care, pe căi economice sau psihologice, frînează inițiativa și crearea de mijloace circulante — necesare pentru operații comerciale — sub forma de părți sociale sau aporturi cu destinație specială și împiedică cooperația să realizeze beneficii comerciale pe seama burgheziei prin vînzarea de către cooperativele de gradul I a obiectelor de lux (hotărîrea conducerii Uniunii centrale a cooperativelor de consum prin care se interzice cooperativelor de gradul I să vîndă mărfuri altor persoane decît membrilor lor). În acest scop este necesar:

ce vrea să spună??

a) Să fie abrogate dispozițiile referitoare la intrarea obligatorie în cooperative, care nu mai are nici o rațiune din momentul în care statul a renunțat la aprovizionarea *întregii populații* în cadrul operațiilor de distribuire, mărește în mod artificial reprezentarea în organele cooperației a unor țărani de fapt necooperativizați, împiedică intrarea conștientă a populației în cooperative și crearea de cadre de lucrători, constituie principala cauză a neîncrederii în aparatul cooperației de consum și a nedepunerii părților sociale, menținîndu-se principiul că pe fiecare unitate de teritoriu poate exista numai o singură cooperativă de consum, ceea ce constituie o garanție împotriva organizării de cooperative în scopuri de speculă și înlesnește posibilitățile de conducere, supraveghere și control.

E puțin probabil să fie așa || ?? ||

b) Să fie abrogate toate hotărîrile organelor de stat și cooperatiste care într-o măsură sau alta limitează drepturile cooperației (de toate gradele) în domeniul operațiilor comerciale în comparație cu cele acordate particularilor.

COMERȚUL EXTERIOR

10) Comisariatul comerțului exterior trebuie să devină un organ care să se ocupe exclusiv cu dirijarea comerțului exterior

www.dacoromanica.ro

al R.S.F.S.R., cu controlul importului și exportului, cu stabilirea și cu aplicarea politicii vamale a republicii. Direcțiile generale și celelalte organe economice centrale, Uniunea centrală a cooperativelor de consum și uniunile guberniale ale cooperativelor de consum, cu consimțămîntul acesteia din urmă, trebuie să capete ieșire liberă pe piața străină. Pentru coordonarea operațiilor direcțiilor generale și ale trusturilor pe piața internațională pot fi create societăți pe acțiuni la care să participe organizațiile numite mai sus și care să lucreze pe baze comerciale.

Comisariatul poporului pentru comerțul exterior este categoric contra. Există o *nouă* rezoluție a Uniunii centrale a cooperativelor de consum din 27 sau 28. XI[199]. Se va ține seama de ea.

FINANȚELE

11) Asanarea circulației noastre monetare trece în centrul problemelor economice. În condițiile unei valute care înregistrează scăderi catastrofale, nu se poate vorbi de o conducere rațională a economiei, de rentabilitate, de un buget echilibrat. Interesele industriei reclamă imperios măsuri rapide și energice în acest domeniu. Numai o devalorizare poate asigura circulația noastră monetară și de aceea trebuie să trecem imediat la pregătirea acestei măsuri.

12) În scopul normalizării și dezvoltării operațiilor de credit este necesar să fie admisă înființarea de bănci cooperatiste și particulare. Rolul Băncii de Stat se va reduce atunci la acela de bancă a băncilor, ceea ce corespunde întru totul situației actuale. Orice întîrziere în aplicarea acestor măsuri duce la apariția unor forme monstruoase de credit speculativ, funeste pentru economia națională.

Poate că ar trebui să se adauge ceva:

αα) despre agricultură.
Despre necesitatea de a sprijini mai activ inițiativa economică a țăranilor.

ββ) Despre necesitatea de a se acorda mai multă atenție acțiunilor menite să ajute țărănimea săracă să se organizeze atît în cadrul unor uniuni „afiliate la sindicate", cît și în cadrul unor forme speciale de cooperație etc.

Scris la 29 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

OBSERVAȚII PE MARGINEA UNUI RAPORT AL PREȘEDINTELUI COMISIEI PENTRU FOLOSIREA RESURSELOR MATERIALE [200]

Împotriva hotărîrilor Comisiei pentru folosirea resurselor materiale s-au primit la *C.M.A.* puține contestații: probabil sub 1%.

Comisia de stat a planificării propune *lichidarea* Comisiei pentru folosirea resurselor materiale (propunerea e sprijinită de comisariatele interesate, care speră să scape astfel de control) și nu trecerea acesteia la Comisia de stat a planificării. În acest din urmă caz ar cădea toate obiecțiile, cu excepția celei de la § 2, iar în plus ar trebui ca *o parte* din Comisariatul finanțelor (repartizarea semnelor monetare etc.) să treacă la Comisia de stat a planificării.

(În momentul de față, aparatul Comisiei pentru folosirea resurselor materiale numără circa 500 de lucrători. Schema este aprobată pentru 800. În cazul trecerii la Comisariatul finanțelor, aparatul ar rămîne același.) (Schema e întocmită în așa fel, încît nu poate fi redusă.)

(Comisia financiară a dat un aviz pozitiv, adică în favoarea acestui plan.)

Scris la 30 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

AMENDAMENTE LA PROIECTUL DE REZOLUȚIE A CONFERINȚEI A XI-A A P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ÎNTĂRIREA RÎNDURILOR PARTIDULUI [201]

Capitolul III § a)

Nu suspendarea primirilor în partid, ci *înăsprirea* condițiilor de primire;

durata stagiului să fie sau $1^1/_2$ și 3 ani sau $^3/_4$ și $1^1/_2$ ani, cu condiția de a se cere o majoritate de $^4/_5 = 80\%$ din voturi **la o serie de instanțe de partid** care se pronunță asupra cererilor de primire.

Capitolul IV, *a*)

Sporirea exigențelor

1) în ceea ce privește îndatorirea de a învăța

2) în ceea ce privește îndatorirea de a face un stagiu de activitate practică într-o serie întreagă de munci practice și îndeletniciri de interes general și pe linie de producție (precum și în domeniul politic și cetățenesc).

Scris nu mai devreme de 19 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

PLANUL RAPORTULUI ASUPRA POLITICII INTERNE ŞI EXTERNE PREZENTAT LA CEL DE-AL IX-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DIN RUSIA*

Raportul de activitate al guvernului

α = 1. Tema: Situaţia internă şi externă a R.S.F.S.R., bilanţul de activitate pe anul care expiră şi sarcinile pe anul care vine.

N.B.:

β = + Primul an *fără invazie, fără război.*

2. Situaţia internaţională: instabilă, dar există un oarecare echilibru (tezele mele la Congresul al III-lea al *Internaţionalei Comuniste***).

γ =

3. Ceea ce era de necrezut a devenit fapt: o republică socialistă în încercuire capitalistă.

Calea revoluţiei internaţionale e mai lungă, mai întortocheată, dar e *o cale sigură*, altfel n-am fi avut ceea ce avem în prezent (o republică socialistă în încercuire capitalistă).

4. Elementele acestui echilibru:

I α) noi am rezistat împotriva tuturor

II 5. β) forţa solidarităţii noastre cu muncitorii şi cu *oamenii muncii* din *toate* ţările s-a dovedit a fi mai mare, mai trainică, mai puternică decît solidaritatea, *cîrdăşia* ţărilor capitaliste.

III 6. γ) *Urmările războiului: descompunerea capitalismului se extinde şi se adînceşte* atît pe plan intern (criza

* Vezi volumul de faţă, p. 295 332. — *Nota red.*
** Vezi volumul de faţă, p. 3 12. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

economică, *valuta)*, cît şi „în exterior", ca să zicem aşa, adică presiunea pe care o exercită popoarele asuprite de imperialism, care reprezintă circa $^5/_7$ din populaţia globului: *1 0 0 0* de milioane de locuitori din colonii şi semicolonii; *în plus*, $^1/_4$ *miliard* de locuitori din ţările învinse şi strivite sub povara păcii de la Versailles.

ΣΣ = sîntem mai slabi decît toţi (din punct de vedere material şi militar; astăzi) şi totuşi *m a i t a r i d e c î t t o ţ i.* De ce aşa? Pentru că întreaga dezvoltare economică şi politică postbelică pe plan mondial are loc *aşa cum am prevăzut-o noi.*

7. Pericole iminente de zdruncinare a echilibrului:
α) *P o l o n i a* β) *R o m â n i a* {partide militariste} γ) **F i n l a n d a**

Statele Unite	100	**Conferinţa de la Washington**	(coaliţia celor 4 state imperialiste)
Anglia	40		
Franţa	40		
Japonia	60		
	240	circa $^1/_4$ *miliard* = $^1/_7$ din populaţia globului	

8. O serie de tratate comerciale *s a u* relaţii comerciale în curs de dezvoltare:
cu Anglia
Suedia
Germania
Norvegia
ş.a.

Importul de noi locomotive în 1921?
Î n l e g ă t u r ă c u t r a n s p o r t u r i l e:
Locomotive comandate
în străinătate 1 000 în Suedia
+ 700 în Germania.
S-au primit în cursul anului 1921 *1 3 d i n S u e d i a + 3 7 d i n G e r m a n i a.*

www.dacoromanica.ro

S-au comandat *cisterne*: 500 în Canada + + 1 000 în Anglia.
În drum spre Novorossiisk și deja primite: 196 + + 304 = *500*

S-au comandat piese de schimb etc. pentru o sumă de 15 500 000 de ruble-aur.

S-au primit *60* %, în sumă de 9 milioane de ruble.

Transporturile:
în transporturi: lipsă de *combustibil* și de *produse alimentare*.

Se îmbunătățește organizarea:
1920 — *833 000* de puduri-verste pe zi la
1921 — *1 014 000* 1 locomotivă
1920: 567 000 000 puduri transportate pe liniile de navigație fluvială
1921: 606 000 000

9. Relațiile și *legăturile* comerciale *cu străinătatea* = redresarea marii noastre industrii. Trecere la problemele situației *interne*.

Comerțul exterior al Rusiei:

	import milioane de puduri	export milioane de puduri
Comerțul exterior pe 3 ani (1918, 1919, 1920) =	17.3	2.5
1 an 1921 (11 luni) =	50.0	11.6
trim. I 1921...	2.9	0.5
trim. II „	8.4	2.1
trim. III „	24.2	2.9

10. Situația internă. Trecerea la **așa-numita** „nouă politică economică".

11. Noi, ca să zicem așa, o luasem înainte, avangarda risca să se rupă de mase. Refacerea marii industrii întîrziase.

www.dacoromanica.ro

12. Din moment ce avem o masă numeroasă de mici țărani, trecerea unei asemenea țări la socialism reclamă ori refacerea cît mai rapidă a marii industrii sau aducerea ei într-o stare atît de înfloritoare, încît să poată satisface cererea de produse industriale a țăranilor,
ori *alianță, legătură, unire economică* între statul proletar și masa micilor țărani prin intermediul *comerțului*.

13. Am încercat să realizăm prima alternativă, dar n-am fost în stare. Ar fi o greșeală să negăm acest lucru, să-l cocoloșim, să ne temem a-l recunoaște.
Din cauza războiului și a sărăciei am fost nevoiți să încercăm calea cea mai revoluționară, cu minimum de comerț, cu predarea obligatorie a surplusurilor agricole, repartizarea prin intermediul statului a unei părți cît mai mari din produsul social; altfel n-am fi biruit în război și n-am fi „*zădărnicit*" boicotul și „provocările" burgheziei. Acum, cînd le-am zădărnicit, cînd am reușit *să silim clasele exploatatoare să se supună*, putem și trebuie să realizăm **o trecere mai treptată.**

14. Noi am mers fără a avea suficient sprijin *economic* din partea țărănimii; trainicei alianțe militare și politice dintre muncitori și țărani *nu-i corespundea* o alianță economică îndeajuns de trainică între ei.
Acum efectuăm o **retragere strategică,** care ne va asigura în viitorul apropiat un front mai larg de ofensivă, o foarte trainică *alianță* economică cu milioanele de mici țărani, cu masa țărănimii, și va face ca *alianța noastră, alianța muncitorilor și țăranilor*, **temelia întregii noastre revoluții sovietice,** a întregii noastre republici sovietice, să devină *invincibilă*.

15. Ne retragem (să nu ne temem s-o recunoaștem; nu retragerea este de temut, de temut sînt iluziile și autoînșelarea, nefastă este frica de adevăr)
— — — încotro?

www.dacoromanica.ro

spre capitalism de stat (concesiuni)
spre capitalism cooperatist
spre capitalism privat
} N. B. și spre comerț

16. Obiectivele esențiale ale acestei retrageri: *alianța* cu gospodăria țărănească, *satisfacerea* nevoilor ei economice imediate, *crearea unei alianțe economice trainice*, *creșterea forțelor de producție* în primul rînd, **refacerea marii industrii.**

Comerțul, asigurarea (sub controlul statului) a schimburilor dintre industrie și agricultură.

17. Uniunea centrală a cooperativelor de consum și volumul operațiilor ei comerciale în ultimele trei luni.

Uniunea centrală a cooperativelor de consum. Dezvoltarea comerțului interior:

	Volumul operațiilor comerciale ale U.C.C.C.	milioane ruble-aur	% (tuturor) cheltuielilor față de volumul operațiilor comerciale	colectările de cereale și furaje în milioane de puduri
1921	IX. — 36 mlrd. ruble	1		VIII.—0.$_5$
	X.—116 „ „	3	23$^1/_4$%	IX.—2.$_3$
	XI.—227 „ „	6	13%	X.—1.$_5$
			12%	XI.—2.$_7$
			10 zile	XII.—1.$_1$

18. *Foametea și lupta împotriva ei.* Sarcina de a procura semințe pentru însămînțările de toamnă din 1921 a fost relativ bine îndeplinită.

A.R.A., *ajutorul muncitorilor* **din alte țări.**

Rapoarte amănunțite prezentate de *Kalinin*, *Kamenev*, *Osinski*.

S-au primit 2.$_6$ milioane de puduri, circa 630 000 de ruble-aur

Kalinin.

www.dacoromanica.ro

18 *bis* **Ridicarea gospodăriei țărănești** N.B.

Semințe de soi în pepinierele înființate de stat
1921 — 60 000 de puduri
pe 1922 — 300 000 de puduri
S-a distribuit sămînță în
15 gubernii înfometate ..12 000 000 de puduri
S-au semănat (în **acestea**?) 3 600 000 de deseatine
= 75% din suprafața destinată culturilor de toamnă în 1920.

Regiunea parțial lovită de
secetă 102%
producătoare ..... 123% din suprafața destinată culturilor de toamnă
consumatoare 126%

18 ter. Rezultatele introducerii impozitului în natură. *Deficit.* Cumpărăm din străinătate și totuși avem un **deficit.**

Să depunem toate eforturile, să facem tot posibilul...

---

19. Indicii de înviorare, slabe, neînsemnate, există totuși:

Combustibilul:

	mil. puduri	Total	În bazinul Donețului la 1 muncitor în abataj
Bazinul Donețului	1920—272.6 1921—350.0	466	Semestrul I 1921—1 631 pud.
		536	XI. 1921—*3400* „

		Transportat pe Volga
Petrol	233 milioane puduri 1920	103
	255 milioane puduri 1921	166.9
Turbă	1920: 93 milioane puduri	
	1921: 139 „ „	
Lemne de foc		

www.dacoromanica.ro

Direcția exploatării hidraulice a turbei: 1921 — $2^1/_2$ agregate — 1 100 000 puduri de turbă

Radcenko
Morozov
Menșikov
Klasson
Kirpicinikov

α) 1922 —20 agregate —circa 10 000 000 puduri (10 au fost comandate în Germania)

β) la Direcția exploatării hidraulice a turbei a fost pus la punct un procedeu de *deshidratare artificială a turbei* în decurs de cîteva ore.

A fost comandat în *Germania* utilajul unei instalații pentru deshidratarea turbei și fabricarea *prafului de turbă*, „care are același coeficient de randament ca și cel mai bun dintre combustibili, petrolul".

---

20. *Metalurgia ? Iugostal.*

fontă		Iugostal:	
	Milioane de puduri		Mii de puduri
înainte de război	257	— **fontă,** media	
1920	6.2	lunară în semestrul I 1921	69.7
1921	7.4	X	131.9
		XI	270.8

Întreprinderile Rutgers?
Uzina Nadejdin (dublu??)
+ cărbunele din Siberia

Uralul (ajutorul lui Hammer și concesiunea ce i-a fost acordată)? { cereale 1 000 000 puduri, din care 900 000 pentru Ural }

---

www.dacoromanica.ro

21. *Industria textilă?** Fire de bumbac..... mii de puduri
1920: 825
1921: 1 080
} = 6.1% din producția antebelică

22. *Direcția generală a întreprinderilor agricole?*

	1919	1922
numărul sovhozurilor producătoare de materii prime pentru industrie	233	1 080
suprafața de pământ în aceste sovhozuri	44 000 des.	202 000 des.
arătură	5 000 des.	130 000 des.
% de pământ necultivabil	74%	21%

de 26 de ori

23. *Electrificarea.* Darea de seamă asupra lucrărilor celui de-al VIII-lea congres al electrotehnicienilor, broșură redactată de Krjijanovski[202]; apropiata încheiere în primăvara anului 1922 a lucrărilor de construcție la *Kașira* și la *Utkina Zavod*

Date publicate în „*Ekonomiceskaia Jizn*“[203]

	centrale electrice		mii kWh
1918 și 1919	51	centrale	3.6
1920 și 1921	221	„	12.3

	centrale electrice		mii kWh
1920:	136	—	9.5
1921:	85	—	2.8

24. Încă un aspect foarte important al „noii politici economice“: *însușirea* cunoștințelor necesare pentru a putea gospodări — „calculul economic“ — raporturi mai juste între conducerile întreprinderilor și sindicate.

* În manuscris, acest punct a fost tăiat de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Sindicatele pot și trebuie să-și însușească aceste cunoștințe: dar oamenii învață nu numai apucîndu-se îndată de orice muncă, ci și privind cu atenție cum lucrează alții, cîntărind și analizînd rezultatele obținute.

negustorul și înfumurarea sindicatele și partidul comunist

Noi am început să învățăm mai temeinic, noi toți, partidul, organele de stat, sindicatele, învățăm fără zarvă, dar mai atent, mai temeinic, cum să organizăm economia, cum să conducem întreprinderile economice, cum să refacem și să conducem marea industrie, cum să statornicim relații juste între statul proletar și țărănime.

on a le défaut de ses qualités*

25. După o revoluție politică, *asimilarea* cuceririlor ei necesită o perioadă îndelungată (cu atît mai îndelungată cu cît sînt mai numeroși micii producători, cu cît sînt mai mulți analfabeți).

Activitatea culturală și cea economică.

„Treburi mărunte"? Da, *acum* ele constituie esențialul.

Trecerea de la cel mai mare avînt *politic* cunoscut în lume { desăvîrșirea revoluției burghezo-democratice; ieșirea din războiul imperialist; Puterea sovietică }

× la cea mai mare cucerire *economică* din lume. { Setea de învățătură; învățătură în școală și în afara ei; și învățătura necesară pentru a putea reface economia. }

× *Asta necesită un deceniu.*

* defectele omului nu sînt decît reversul calităților sale. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Creșterea setei de învățătură își găsește o expresie foarte aproximativă și neprecisă în următoarele cifre:

	1920	1921
case de citit	34 000	37 (+10%)
numărul elevilor din școlile profesionale tehnice	47 000	95 000 (+100%)
facultățile muncitorești (numărul studenților)	17 000	41 000 (+143%)

N. B. Ceka:

25 bis. Întărirea legalității în activitatea Cekăi și reforma acesteia

26. Concluzii. *A c o l o.*

Sarcini a căror îndeplinire necesită săptămîni, luni.

Sarcina noastră = sarcină mondială: marea industrie (minoritatea populației) și sute de milioane de mici țărani înapoiați.

Noi *v o m î n d e p l i n i* această *s a r c i n ă*: victoria definitivă a socialismului în lume.

Scris nu mai tîrziu de 23 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

PLANURILE TEZELOR „CU PRIVIRE LA ROLUL ŞI LA SARCINILE SINDICATELOR ÎN CONDIŢIILE NOII POLITICI ECONOMICE“*

1

1. Noua politică economică, însemnînd o fază nouă (şi o nouă cotitură) în dezvoltarea şi în activitatea Puterii sovietice, care înfăptuieşte trecerea de la capitalism la socialism, reclamă o reexaminare a rolului şi sarcinilor sindicatelor şi luarea în considerare a unei serii de noi împrejurări în legătură cu această chestiune.

   (1) apariţia capitalismului şi tolerarea lui
   (2) întreprinderi de stat pe baze noi
   (3) întreaga trecere se efectuează în alt ritm, pe alte căi, printr-o „nouă învăluire pe flanc“.

2. 2. Întreprinderi economice capitaliste, particulare. Apărarea intereselor clasei muncitoare.

5. 3. Apărarea nu în primul rînd prin greve (fără a se renunţa cîtuşi de puţin la acest mijloc de luptă), ci făcîndu-se apel la organele statului muncitoresc.

3. 4. Întreprinderile de stat trebuie „*să lucreze fără pierderi*“, „să fie rentabile“. Idem apărarea intereselor clasei muncitoare.

4. 5. Deosebirea fundamentală dintre lupta de clasă (care există şi va continua să existe cît timp vor exista clase) într-un stat în care puterea politică aparţine burgheziei şi lupta de clasă într-un stat în care puterea aparţine proletariatului (grevele şi rolul lor).

* Vezi volumul de faţă, p. 344—356. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

6. În problema conducerii întreprinderilor. = {{ puteri depline }}
Conducere unică şi neimixtiune.

ad 6. Succesul reclamă puteri depline.
=
Prin direcţia întreprinderii — atît echipamentul de protecţie cît şi aprovizionarea de orice fel, ca şi semnele monetare şi stabilirea mărimii alocaţiilor în natură.
Tipul — conducere unică.
Neimixtiune.

7. Să învăţăm arta de a conduce.
=
Aceasta este sarcina centrală:

(α) Participarea la diverse organe. + propaganda pe linie de producţie
(β) Vot consultativ.
(γ) Informare completă şi dezbatere. + munca de planificare
(δ) desemnarea candidaţilor, evidenţa, aprecierea şi promovarea lor. + de la aprovizionarea cu materie primă pînă la desfacerea produsului

(N.B.) + (ε) A învăţa din observarea şi aprecierea activităţii *întreprinzătorilor particulari.*
+ *comisii de disciplină.*

www.dacoromanica.ro

ad 7	repartizarea alocațiilor în natură	
	stabilirea (participarea la stabilirea) normelor	+ Nu declarații + nu „politică înaltă“
	discutarea dării în arendă.	

ad 7: Rolul sindicatelor în organele economice și de stat ale statului proletar.

1 (1) Participare la *stabilirea componenței* organelor economice și *de stat* (discutarea candidaturilor; / vot consultativ)

1 (2) și la activitatea acestor organe (membri ai colegiilor, / ajutori pe lîngă specialiști și *viceversa*)

2. (3) formare de administratori din rîndurile muncitorilor

(zeci de administratori buni / sute de administratori excelenți) și (sute de administratori acceptabili / și mii de administratori acceptabili)

(4) Evidență sistematică și ținerea listelor de candidaturi.

3. (5) în special, participare la activitatea organelor de planificare.

(6) Participare la discutarea în organele de stat a tuturor problemelor industriei și conducerii industriei.

4. (7) Propaganda pe linie de producție.

5. (8) Informarea sistematică asupra întregului ciclu al muncii industriale, începînd cu aprovizionarea cu materie primă și terminînd cu realizarea produsului.

6. (9) în special:

elaborarea tarifelor, a normelor de aprovizionare;

comisii de disciplină, cu condiția ca sfera lor

www.dacoromanica.ro

de activitate să fie efectiv delimitată de sfera administrației, de sfera de activitate a partidului comunist și a Puterii sovietice...

ad 6 (10) comisiile de disciplină nu trebuie să se transforme în instanțe ordinare.

7. (α) proletariatul = baza de clasă a statului care trece de la *capitalism* la *socialism*.

(β) sindicatele = colaborator al puterii de stat, a cărei activitate economică e *în întregime* îndrumată de partidul comunist.

(γ) școală a comunismului și în special *școală a conducerii*

ΣΣ A învăța arta de a conduce. Centrul de greutate nu trebuie să-l constituie politica generală sau politica înaltă (pentru asta avem *partidul comunist* și *Puterea sovietică*), ci activitatea practică, concretă, care *învață* masele să conducă.

8. Îmbinarea inevitabilă a două funcții contradictorii:

ad 14? { convingere și constrîngere / apărare și presiune

{ și metode militare / și metode nemilitare }

O contradicție a vieții reale: ea constituie esențialul.

8. 9. *L e g ă t u r a c u m a s e l e.*
A trăi în *mijlocul maselor*.
A le cunoaște *starea de spirit*.
A cunoaște *t o t u l*.
A ști să înțelegi masele.
A ști să te faci înțeles de ele.
A cuceri încrederea lor **absolută**.
Conducătorii nu trebuie să se rupă de masa pe care o conduc, avangarda nu trebuie să se rupă de întreaga armată a muncii.

ad 8? 10. A ști să îmbini convingerea cu constrîngerea.

www.dacoromanica.ro

ad 14?
5 *bis?* 11. Trecerea la înscriere *b e n e v o l ă* în sindicate.

Drepturi și datorii.
Școală a comunismului:
treaptă de tranziție între starea de înapoiere totală și partid.

12. Atitudinea față de specialiști.
Trebuie evitate cele două extreme.
Cazurile de ucidere și sinuciderea (lui *Oldenborgher?*).
Exemplu. Rușine.

ad 14? 13. Să nu ne tîrîm în coada masei, dar nici să nu ne rupem de ea.

14. Unire, — soluționarea conflictelor — rezolvarea contradicțiilor:

$$\left\{\begin{array}{c}\text{partidul comunist}\\ +\ \text{Internaționala Comunistă}\end{array}\right\}$$

15. Împrospătarea păturii conducătoare, transferarea în alte ramuri a cadrelor necorespunzătoare...

9: (1) convingere și constrîngere...

(2) apărare și presiune...

(3) a ține seama de prejudecăți și de starea de înapoiere nu înseamnă să te tîrăști în coada masei, să cauți s-o măgulești, ci să te străduiești s-o ridici...

(4) și metode militare, și metode nemilitare...

αα) contradicții inerente oricărei *școli* (școală a comunismului)

ββ) „ ale perioadei de trecere.

Două concluzii practice: (1) tact (2) Internaționala Comunistă.

10: *Sindicatele și specialiștii.*

(1) Cazurile de ucidere a unor ingineri în Ural și în bazinul Donețului.

(2) Sinuciderea lui Oldenborgher.

(3) Vina e mai mult a partidului comunist și a Puterii sovietice decît a sindicatelor.

www.dacoromanica.ro

(4) Nu de stabilirea vinei e vorba aici.
Sindicatelor le revine sarcina de a desfăşura o activitate deosebit de anevoioasă, o activitate de zi cu zi.

(5) Ca lumina ochilor, altfel 0.

11: Rolul exclusiv al democraţiei mic-burgheze *(eserii, menşevicii şi anarhiştii)*, ultimii apărători *ideologici* ai capitalismului în mişcarea sindicală.
Principalul teren de luptă împotriva lor, *înlăturarea* lor.

2

1. Noua politică economică şi sindicatele.
2. Capitalismul de stat şi sindicatele.
3. Gospodărirea chibzuită a întreprinderilor de stat şi sindicatele.

4 + ? { 4. Deosebirea esenţială dintre lupta de clasă în statul capitalist şi în statul proletar.
5. Modul de apărare a intereselor de clasă ale proletariatului. } 4.

5. Trecerea la înscrierea benevolă în sindicate.
6. Relaţiile dintre sindicate şi conducerile întreprinderilor.
7. Rolul sindicatelor în activitatea economică a statului proletar.
8. Legătura cu masa proletariatului — sarcina principală şi temelia sindicatelor „şcoală a comunismului".

www.dacoromanica.ro

9. Aspecte contradictorii ale sarcinii sindicatelor în perioada de trecere de la capitalism la socialism.

(8 + 10 + 13)

9. *Contradicții în însăși situația sindicatelor în condițiile dictaturii proletariatului.*

ad 9. 10. Căile de rezolvare a acestor contradicții.

10. 11. Sindicatele și „specialiștii".

11. 12. Sarcina împrospătării cadrelor de conducere ale sindicatelor.

Scris între 28 și 30 decembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1958, în revista „Kommunist", nr. 6

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

PLANURILE ARTICOLULUI „ÎNSEMNĂRILE UNUI PUBLICIST"*

1

Planul articolului[204]

a Un „alpinist" în... Himalaia.
b Levi și Serrati + 2 și $2^1/_2$.
c Fără metafore.
d „Înfumurare comunistă".

| Exces de zel administrativ.
| Un citat din Todorski, p. 61—62[205]

| Rezoluția cu privire la sindicate.
| Faza propagandei prin decrete

e „Frontul unic" al proletariatului vest-european și alegerile din Anglia.

Atitudinea față de menșevici.

6 În Σ**, punctul de vedere *comunist*
pe scurt
și burghezia și inițiativa burgheză
pe larg.

7 Fapte rușinoase (Coreea) și probleme nevralgice, dat fiind că e posibil și chiar probabil că ei ne vor „ataca" în problema Gruziei, și e de importanță principială.

8***

Scris în ianuarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

* Vezi volumul de față, p. 421—429. — *Nota red.*
** — În concluzie. — *Nota trad.*
*** În manuscris, întregul plan a fost tăiat de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

2

I. și II. 1922

Planul și începutul articolului „Însemnările unui publicist“:

§ I: Ascensiune pe piscuri înalte*. „**În loc de exemplu**“ (*1—4*)[206].

§ II: „**Fără metafore**“ (4—8). Orice comparație șchioapătă**.

Mai sus decît toate celelalte revoluții. Κτῆμα ἐς ἀεί***

α)) Revoluția burghezo-democratică („divorțul și iobăgistul P. A. Sorokin“). „Ekonomist“ Nr. 1****

β)) ieșirea din războiul imperialist*****.

γ)) Statul sovietic.

Să adaug în titlu:

Conferința de la Genova, evacuarea trupelor ruse din Gruzia, legalizarea menșevicilor, vînatul vulpilor etc.

§ „*democrații puri, în realitate iobăgiști*“ (tot dialectica).

§ „*O trinitate ideală*“: Martov, Cernov și anarhiștii. „Ideală“ pentru capitaliști: ideal de pură, — proastă, — pedantă, — găunoasă, — doctrinară, — comodă, — influentă (ideală pentru propagarea ideilor burgheziei în rîndurile clasei muncitoare), — neputincioasă, — flecară etc.

N. B.:

Cînd fundamentul economiei socialiste poate fi considerat *pus?* Cînd este asigurat schimbul de produse cu țărănimea. Cînd țăranul e satisfăcut *economiceşte!!*

N.B.

* În manuscris, această frază a fost tăiată de V.I. Lenin.— *Nota red.*

** În manuscris, alineatul de față și cel următor au fost tăiate de V. I. Lenin. — *Nota red.*

*** Cucerire pentru veșnicie. — *Nota trad.*

**** Vezi *V.I. Lenin.* Opere, vol. 33, E.S.P.L.P. 1957, p. 225—228. — *Nota red.*

***** În manuscris, punctul de față și cel următor au fost tăiate de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Retragere

Spre *comerț*: Quid est economiquement parlant?* *Legătura.*

(IX.) (X.) (XI.) (XII.)

NB: **Uniunea centrală a cooperativelor de consum** *1—3—6—16*** = „economie pregătitoare pentru socialism" ...

Spre capitalismul de stat. (cf. IV. 1918).

NB: *beneficii* de sute de milioane de ruble-aur

Nici chiar „trinitatea ideală" (Martov + Cernov + Gldm[207]) nu va putea zădărnici.

Instanțele noastre judecătorești și „capitalismul de stat (N.B.)". Nu 150 000 000 de ruble,
+ ci închisoare
+ și expulzare.

Un § *despre noțiunea de capitalism de stat*; folosirea dialectică a acestei noțiuni.

III: Levi și Serrati: cei mai de stînga dintre cei care se află „de cealaltă parte a baricadei".

§ IV:
acum:
situația din partid:
I.N. Smirnov
Club de discuții
Posse
poet
în interior
iar în exterior: Levi și Serrati.

IV: Îngîmfarea sau înfumurarea comunistă.
Limba rusă face progrese în direcția „anglicizării". N.e.p, — com, — prof, — sov,— rabcoop, etc. Executantul (inteligent, cinstit, priceput etc.) versus îngîmfarea comunistă

* — Ce înseamnă aceasta economicește vorbind? — *Nota trad.*
** Vezi volumul de față, p. 502. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

(cf. IV. 1918).

§ *cu ale cui mîini vom construi comunismul?*

Citat din Todorski, p. 61—62.

|| O sută de burghezi versus 100 de comuniști. ||

„...Acela care a dat dovadă de exces de zel administrativ..." { la noi, majoritatea dă dovadă de *prea puțin* zel administrativ }.

Rezoluția cu privire la sindicate, „spiritul" ei și atitudinea de „înfumurare comunistă" față de ea.

Faza propagandei prin decrete și cealaltă fază.

Activitatea culturală, „*culturalismul*" *și treburile mărunte*... deceniul al nouălea al secolului al XIX-lea?

...partidelor sau curentelor democrației mic-burgheze...

V: Atitudinea față de menșevici (+ față de eseri și *anarhiști)* și frontul unic.

§ 1. Bonomi și Irlanda + Gruzia.

Proiectul nostru de lege, dar la voi, în Germania, d-lor social-democrați? *și celelalte partide burgheze?* { Nu mai puțin de 5 ani; expulzare; străinătate, pedeapsa cu moartea prin împușcare. }

Două fronturi mondiale și „linia de mijloc", „semibolșevicii", cf. hindusul — tolstoian.

Alegerile din Anglia

luptă intransigentă... și... *bloc!!*

www.dacoromanica.ro

Etwa*:

(α) Pericolul descurajării și folosul comerțului.
(β) Fundamentul economiei socialiste.
(γ) Exemplul Vesiegonskului.
(δ) „Trinitatea ideală".
(ε) Democrații puri, în realitate iobăgiști.
(ζ) Gruzia și Conferința de la Genova.
(η) Noțiunea de capitalism de stat.
(ϑ) Frontul unic. Alegerile din Anglia.
(ι) Faza propagandei prin decrete.
(κ) Oblomovismul.
(λ) Culturalismul și treburile mărunte.
(μ) „Îngîmfarea și înfumurarea comunistă". Executantul.
(ν) Două fronturi și linia de mijloc; hindusul-tolstoian.
(ξ) Politică și metode administrative.
(ο) Atitudinea față de menșevici. Legalizarea lor.

Publicat pentru prima oară parțial în 1930—1931, în edițiile a 2-a și a 3-a ale Operelor lui V.I. Lenin, vol. XXVII

Publicat pentru prima oară în întregime în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

---

* — **Aproximativ.** — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

OBSERVAȚII ȘI AMENDAMENTE LA PROIECTUL DE HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA MICUL C.C.P.

nu se poate spune așa

nu se poate spune așa; ar fi *mai bine* să se spună: *administrative* sau cu *caracter administrativ.*

.....

10. Toate hotărîrile decisive ale Micului C.C.P., adică acelea care rezolvă problema în fond, cu excepția celor prevăzute de art. 5, se trimit la Consiliul Comisarilor Poporului. Cît privește hotărîrile în cazuri particulare, hotărîrile cu caracter incidental, ca diverse anchete, strîngerea de materiale, trimiterea lucrărilor la forurile de resort, răspunsuri la cererile pe care departamentele le adresează Micului C.C.P., precum și problemele de administrație și gospodărie internă ale C.C.P., toate sînt de competința Micului C.C.P., care le soluționează definitiv, fără a le mai supune Marelui C.C.P.

+ Vă recomand să adăugați: Chemarea obligatorie a unui reprezentant al Sovietului de deputați din Moscova în toate problemele care privesc acest Soviet.

+ chemarea obligatorie a *tuturor* comisariatelor interesate.

Scris în februarie 1922

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

ANEXĂ

www.dacoromanica.ro

RECENSĂMÎNTUL MEMBRILOR P.C. (b) DIN RUSIA

Chestionar

13 februarie 1922

C.C. AL P.C. DIN RUSIA
SECȚIA STATISTICĂ
FORMULAR „A" nr. 38

RECENSĂMÎNTUL MEMBRILOR PARTIDULUI COMUNIST (b) DIN RUSIA 1922

Proletari din toate țările, uniți-vă!

1. Sediul celulei: orașul / satul Moscova județul / plasa
Raionul Zamoskvorecie, secția 1 Kremlin.

2. Denumirea întreprinderii (instituției, unității militare) pe lîngă care e organizată celula: Consiliul Comisarilor Poporului, carnet de partid nr. 224 332.

3. Denumirea organizației de partid care a eliberat carnetul: Comitetul raional Zamoskvorecie.

4. Numele de familie: Ulianov (Lenin) 5. Prenumele, numele după tată: Vladimir Ilici

6. Sexul: masculin 7. Vîrsta: născut în 1870; numărul anilor împliniți: 52.

8. Limba vorbită: rusă 9. Ce alte limbi vorbește în mod curent: Curent, nici una.

10. a) Profesați vreo credință religioasă (sau aveți convingeri religioase)? (da, nu) care anume: Nu.

b) Dacă sînteți ateu, de la ce vîrstă: de la vîrsta de 16 ani.

www.dacoromanica.ro

11. Numărul membrilor de familie care locuiesc împreună cu dv.:
în întreținerea dv.: doi
în cîmpul muncii: doi

12. Studii: a) știință de carte (da, nu): Da. b) dacă ați urmat sau urmați o școală, indicați: ——

Tabelul I. Studii

Tipul instituțiilor de învățămînt (școală primară rurală (2 cl.); școală primară urbană (4 cl.); școală profesională tehnică, cursuri serale auto; cursuri de navigație aeriană; liceu, universitate, școală de partid). Pentru studii extrașcolare se notează: „autodidact".	Numărul anilor de studiu	Dacă ați absolvit școala (da, nu, m-am retras din cutare clasă, studiez în continuare)
13	14	15
a. Am absolvit liceul clasic în 1887 b. și am dat examenele de licență c. în 1891 la facultatea de drept, ale cărei cursuri le-am urmat fără frecvență	8 ani (la liceu)	Am absolvit liceul. Licențiat al facultății de drept, ale cărei cursuri le-am urmat fără frecvență.

16. Dacă doriți să învățați, și ce anume (știință de carte, discipline științifice, arte, meserii, și care anume):

Tabelul II. Originea socială și naționalitatea

Gradul de rudenie a persoanei respective	Profesiunea sau ocupația de bază, funcția, titlul	Poziția deținută în respectiva ramură de activitate (patron care folosește muncă salariată; om al muncii care nu folosește salariați; muncitor salariat; „liber" profesionist; proprietar de imobil; gospodină)	Naționalitatea
17	18	19	20
1 Bunicul (pe linie paternă)	nu știu		
2 Tatăl	director al învățămîntului primar		
3 Mama	—		

www.dacoromanica.ro

21. De la ce vîrstă vă cîştigaţi singur existenţa: de la 27 de ani (aproximativ); ca salariat sau în gospodăria proprie (subliniaţi): publicist.

22. a) Profesiunea de bază şi specialitatea înainte de 1917: publicist.

b) Cîţi ani aţi lucrat în această profesiune: circa 20 de ani (1898—1917).

23. Principala sursă de existenţă înainte de 1914: activitatea publicistică, salariul de la partid. În 1914—1917: idem.

Tabelul III. Stagiul de muncă din 1917 şi pînă în prezent

Perioada	Locul de muncă		Felul ocupaţiei	Ca salariat, ca deţinător al unei funcţii elective, prin numire	Durata activităţii			
	Denumirea întreprinderii (instituţiei, unităţii militare) în care aţi lucrat cel puţin 3 luni şi a celei în care lucraţi în prezent	Oraşul sau gubernia			De cînd şi pînă cînd		În total	
					Luna anul	Luna anul	Ani	Luni
24	25	26	27	28	29	30	31	32
A. Din 1917 pînă în momentul ocupării funcţiei actuale	a							
	b							
	c							
	d							
	e							
B. În prezent	a. din octombrie 1917, preşedinte al C.C.P.	Moscova		Prin numire	de la 25 octombrie 1917		4	3
	b							

33. Cîştigul (în bani) din ultima lună: tariful, categoria: 17, salariu de bază..... ruble, cîştigul total: 4 700 000 ruble[208].

www.dacoromanica.ro

Tabelul IV. Stagiul de partid

Denumirea partidului şi a fracţiunii	În ce calitate aţi făcut parte din organizaţie („revoluţionar de profesie", membru al unui comitet de partid, secretar al unui comitet de partid, organizator, agitator, propagandist, membru al unei organizaţii de luptă, activist în aparatul tehnic, membru de rînd)	Localitatea în care aţi activat (oraşul, gubernia)	Vechime în partid		
			Intrat (anul, luna)	Ieşit (anul, luna)	Total vechime în partid (în ani şi luni)
34	35	36	37	38	39
P.C.(b) din Rusia	revoluţionar de profesie, membru al C.C.	Moscova	1895 (efectiv)	—	circa 27 de ani

Tabelul V. Stagiul revoluţionar

Dacă aţi participat	De cite ori
40	41
1. La greve economice	—
2. „ „ politice	—
Total	
3. La demonstraţii politice de stradă	—
4. La mişcări studenţeşti	(1887)
5. La activitatea unor cercuri ilegale	de multe ori
6. La mitinguri şi întruniri ilegale	de multe ori
7. La întruniri ilegale de 1 Mai	
8. La insurecţii armate şi acţiuni de partizani	
9. La conferinţele partidului	Aproape la toate
10. La congresele partidului	

42. Dacă aţi fost condamnat la detenţiune: a) am stat la închisoare: 1 an şi 2 luni; în deportare administrativă: 3 ani — luni, în deportare — ani — luni; emigrant politic: circa 10 ani..... luni; numărul evadărilor: —

www.dacoromanica.ro

43. a) Ce ziare și reviste ați citit în 1921 (enumerați-le): diverse
b) Regulat, ocazional: niciodată neregulat.
c) Dacă nu citiți niciodată, care e cauza (n-aveți ziare, n-aveți timp, nu vă interesează?) —
d) Dacă citiți, indicați unde anume (acasă, la serviciu, în bibliotecă, într-o sală de lectură, pe panouri): acasă.

44. a) De cînd sînteți membru de sindicat?: din 19...
b) Dacă în momentul de față participați la activitatea sindicală (da, nu): nu.
c) Dacă da, ce fel de muncă sindicală îndepliniți?

Tabelul VI. Stagiul în armată, ca militar sau comisar politic

În ce armată	Arma și specialitatea militară (infanterie, cavalerie, artilerie, pionieri, geniu)	Cel mai înalt grad și rang avut în armată (soldat, comandant de companie)	Anii de serviciu în armata				Numărul cazurilor				
			De cînd și pînă cînd		Total ani de serviciu		De participare		De rănire		
			Luna Anul	Luna Anul	Ani	Luni	La schimburi de focuri	La lupte corp la corp	Cu arme de foc	Cu arme albe	Distincții primite
45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
1. În armata țaristă	Nu										
2. În armata albgardistă											
3. În armata verde											
4. În Armata Roșie											

57. Dacă n-ați făcut serviciul militar, arătați dacă ați făcut instrucție militară obligatorie (da, nu): Nu.

58. Data demobilizării: — luna..... 19.....

www.dacoromanica.ro

59. a) Dacă sînteţi orăşean sau muncitor, arătaţi dacă aţi păstrat vreo legătură cu satul (da, nu) — —

b) Cel fel de legătură (posed, singur sau împreună cu alte persoane, o gospodărie cu culturi de cîmp, de legume, o stupărie etc.). — —

c) În ce constă participarea dv. la această gospodărie (în muncă, în sprijin bănesc) — —

Observaţii:

Or. *Moscova* ..... 13 februarie 1922

V. Ulianov (Lenin)

Publicat pentru prima oară parţial (în facsimil, prima pagină) în 1924, în revista „Ogoniok" nr. 7

Publicat în întregime (în facsimil) în 1926, în: I. G. Lazian. „«Cartea de evidenţă personală» a membrului P.C.(b) R. V.I. Ulianov (Lenin)". Moscova—Leningrad, editura „Moscovskii rabocii"

Se tipăreşte după formularul completat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

LISTA DOCUMENTELOR
LA A CĂROR REDACTARE
A PARTICIPAT
V. I. LENIN

ADNOTĂRI

INDICI

DATE DIN
VIAŢA ŞI ACTIVITATEA LUI
V. I. LENIN

www.dacoromanica.ro

LISTA DOCUMENTELOR LA A CĂROR REDACTARE A PARTICIPAT V. I. LENIN*

DOCUMENTE ALE COMINTERNULUI

„TEZE CU PRIVIRE LA CONSTRUCȚIA ORGANIZATORICĂ, METODELE DE ACȚIUNE ȘI CONȚINUTUL ACTIVITĂȚII PARTIDELOR COMUNISTE", ADOPTATE DE CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE

V.I. Lenin a citit de două ori (la 10 iunie și la 9 iulie 1921) proiectul de „Teze" și a trimis observațiile sale autorilor — O. W. Kuusinen și W. Koenen (vezi volumul de față, p. 13—15, 54). „Tezele" au fost discutate în comisie și, cu mici modificări, au fost adoptate de Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste în ziua de 12 iulie.

„TEZE CU PRIVIRE LA TACTICĂ" ADOPTATE DE CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE

V.I. Lenin a citit proiectul de „Teze" și nu mai tîrziu de 10 iulie 1921 a trimis observațiile sale comisiei pentru problemele tacticii, desemnată de Congresul al III-lea al Cominternului (vezi volumul de față, p. 443). Propunerile lui V.I. Lenin au fost adoptate de comisie și de congres.

TEZELE CU PRIVIRE LA FRONTUL UNIC, ADOPTATE DE COMITETUL EXECUTIV AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE ÎN DECEMBRIE 1921

Tezele cu privire la frontul unic au fost citite de V.I. Lenin în ziua de 6 decembrie 1921, cînd a făcut și observațiile pe marginea lor (vezi volumul de față, p. 276). Tezele au fost refăcute în conformitate cu indicațiile lui.

* Deoarece lista lucrărilor negăsite pînă în prezent conține numai scrisori, ea va fi dată în respectivele volume de corespondență. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

REZOLUȚIA
CU PRIVIRE LA PARTICIPAREA INTERNAȚIONALEI COMUNISTE LA O PROIECTATĂ CONFERINȚĂ A TUTUROR ORGANIZAȚIILOR MUNCITOREȘTI DIN LUME

V.I. Lenin a citit proiectul de rezoluție și a trimis propunerile sale de modificări membrilor Biroului Politic al C.C. în ziua de 23 februarie 1921 (vezi volumul de față, p. 410—411). Propunerile lui V.I. Lenin au fost luate în considerație la redactarea definitivă a rezoluției, care a fost adoptată la 4 martie de prima plenară lărgită a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste.

REZOLUȚII
ALE CELEI DE-A XI-A CONFERINȚE GENERALE A P.C.(b) DIN RUSIA

CU PRIVIRE LA TACTICA COMINTERNULUI

Tezele cu privire la frontul unic, elaborate de Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste și pe marginea cărora V.I. Lenin și-a făcut observațiile (vezi volumul de față, p. 276), au fost modificate în conformitate cu aceste observații și adoptate de Conferința a XI-a a P.C.(b) din Rusia. Observațiile lui V.I. Lenin au fost incluse în punctul 19 al rezoluției.

CU PRIVIRE LA ÎNTĂRIREA PARTIDULUI, ÎN LEGĂTURĂ CU EXPERIENȚA VERIFICĂRII MEMBRILOR LUI

V.I. Lenin a citit proiectul acestei rezoluții și a făcut observații pe marginea lui în ziua de 22 decembrie 1921 (vezi volumul de față, p. 288—289). Rezoluția a fost refăcută în spiritul indicațiilor lui V.I. Lenin.

HOTĂRÎRI ALE BIROULUI POLITIC ȘI ALE PLENARELOR C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

CONCLUZIILE LUI F.E. DZERJINSKI
CU PRIVIRE LA STAREA TRANSPORTURILOR

Problema stării transporturilor a fost discutată de plenara C.C. al P.C.(b) din Rusia la 8 august 1921. Plenara a aprobat concluziile lui F.E. Dzerjinski cu privire la starea transporturilor, cu modificările propuse de V.I. Lenin (vezi volumul de față, p. 82).

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA DIRECTIVELE PENTRU COMISARIATUL APROVIZIONĂRII

Completarea la această hotărîre a Biroului Politic al C.C. a P.C.(b) din Rusia a fost scrisă de V.I. Lenin la 5 sau la 6 septembrie 1921 (vezi volumul de față, p. 117). Hotărîrea, dictată de acute dificultăți de aprovizionare, a fost adoptată de Biroul Politic la 6 septembrie, cu completările făcute de V.I. Lenin.

CU PRIVIRE LA EVIDENȚA LUCRĂTORILOR CU MUNCI DE RĂSPUNDERE ȘI LA NORMELE PENTRU REPARTIZAREA LOR

Completarea propusă de V.I. Lenin la 8 octombrie 1921 a fost inclusă în textul hotărîrii plenarei C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi volumul de față, p. 135).

CU PRIVIRE LA CLAUZELE ACORDULUI CU GRUPUL RUTGERS

V.I. Lenin a scris o serie de propuneri, care au stat la baza acestei hotărîri a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, adoptată la 15 octombrie 1921 (vezi volumul de față, p. 144). Amendamentele lui V.I. Lenin la această hotărîre se păstrează la Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

CU PRIVIRE LA CREAREA COMISIEI PENTRU STABILIREA FONDURILOR DE SALARII

Modificarea făcută de V.I. Lenin în ziua de 29 noiembrie 1921 la proiectul de rezoluție al comisiei C.C. al P.C.(b) din Rusia, care propusese desființarea Comisiei tarifare, a fost adoptată de Biroul Politic la 1 decembrie (vezi volumul de față, p. 263).

CIRCULARA C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA „CU PRIVIRE LA RELAȚIILE DINTRE COMITETELE DE PARTID ȘI COMISIILE DE ANCHETĂ JUDICIARĂ"

Observațiile cu privire la deficiențele circularei C.C. din 16 iunie 1921 referitoare la relațiile dintre instituțiile de partid și cele de anchetă judiciară au fost expuse de V.I. Lenin în două scrisori adresate lui V.M. Molotov (vezi volumul de față, p. 244).

Observațiile lui V.I. Lenin au fost luate în considerație de comisia de redactare numită de Biroul Politic al C.C. la 8 decembrie 1921. Circulara nouă, publicată la începutul lunii ianuarie 1922, a subliniat necesitatea indiscutabilă de a mări răspunderea judiciară a membrilor de partid.

www.dacoromanica.ro

„DIRECTIVELE C.C.P. CU PRIVIRE LA APLICAREA ÎN PRACTICĂ A PRINCIPIILOR NOII POLITICI ECONOMICE"

„Directivele C.C.P. cu privire la aplicarea în practică a principiilor noii politici economice" au fost elaborate în iulie 1921 sub conducerea directă a lui V.I. Lenin (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 101—116; vol. XXXVI, p. 276—278). Modificările făcute de V.I. Lenin la „Tezele cu privire la aplicarea în practică a politicii economice", modificări ce se publică în volumul de față (p. 71), au fost incluse în textul „Directivelor" adoptate de plenara C.C. al P.C.(b) din Rusia și aprobate în ședința din 9 august a Consiliului Comisarilor Poporului.

„HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA MĂSURILE PENTRU ÎNTĂRIREA ȘI DEZVOLTAREA AGRICULTURII", ADOPTATĂ DE CEL DE-AL IX-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DIN RUSIA

Referitor la redactarea acestei hotărîri, V.I. Lenin i-a scris lui V.M. Molotov la 25 decembrie 1921: „Am citit-o, am făcut *mici* modificări (cu cerneală roșie)"(„Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 300). Rezoluția a fost adoptată de congres la 26 decembrie. La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează acest proiect de rezoluție cu modificările făcute de V.I. Lenin.

CODUL CIVIL AL R.S.F.S.R.

Lucrările de elaborare a codului civil al R.S.F.S.R. s-au desfășurat sub îndrumarea directă a lui V.I. Lenin, care a făcut o serie de observații cu caracter principial și a obținut ca la întocmirea codului civil să se țină seama de aceste observații (vezi volumul de față, p. 401—406, 407). Aprecierea codului civil al R.S.F.S.R. a fost făcută de V.I. Lenin la sesiunea a IV-a a C.E.C. din Rusia în cea de-a IX-a legislatură, la 31 octombrie 1922 (vezi Opere, vol. 33, București, E.S.P.L.P. 1957, p. 384—385).

DECLARAȚIA CU PRIVIRE LA RECUNOAȘTEREA DATORIILOR (NOTA GUVERNULUI R.S.F.S.R. CĂTRE GUVERNELE MARII BRITANII, FRANȚEI, ITALIEI, JAPONIEI ȘI S.U.A.)

V.I. Lenin a citit proiectul de notă, iar în scrisoarea sa din 24 octombrie 1921 către G.V. Cicerin a făcut pe marginea lui o serie de observații (vezi volumul de față, p. 187—190). Observațiile lui V.I. Lenin au fost luate în considerație la redactarea definitivă a notei.

www.dacoromanica.ro

DECRETE ŞI HOTĂRÎRI ALE C.E.C. DIN RUSIA, C.C.P. ŞI C.M.A.

DECRETUL C.C.P. CU PRIVIRE LA NORMELE PENTRU DAREA ÎN ARENDĂ A ÎNTREPRINDERILOR SUBORDONATE C.E.S. *5 iulie 921.*

HOTĂRÎREA C.C.P. CU PRIVIRE LA RETRIBUIREA COLECTIVĂ A FUNCŢIONARILOR DIN INSTITUŢIILE SOVIETICE. *8 iulie 1921.*

DECRETUL C C.P. CU PRIVIRE I A MĂSURILE PENTRU ÎMBUNĂTĂŢIREA APROVIZIONĂRII ŞCOLILOR ŞI A ALTOR INSTITUŢII DE CULTURĂ. *15 septembrie 1921.*

HOTĂRÎREA ADOPTATĂ DE C.M.A. LA RAPORTUL DIRECŢIEI GENERALE A ÎNTREPRINDERILOR AGRICOLE C.E.S. PRIVIND ÎMBUNĂTĂŢIRILE FUNCIARE ÎN SOVHOZURILE GUBERNIEI MOSCOVA. *30 septembrie 1921.*

HOTĂRÎREA C.M.A. CU PRIVIRE LA CLAUZELE ACORDULUI CU GRUPUL RUTGERS. *17 octombrie 1921.*

HOTĂRÎREA C.M.A. CU PRIVIRE LA LIBERA REALIZARE A PRODUCŢIEI ÎNTREPRINDERILOR NEAPROVIZIONATE DE STAT. *21 octombrie 1921.*

HOTĂRÎREA C.C.P. CU PRIVIRE LA NUMIREA LUI P.A. MESEATEV ÎN FUNCŢIA DE RAPORTOR AL COMISARIATULUI AGRICULTURII LA C.C.P. ŞI C.M.A. *1 noiembrie 1921.*

HOTĂRÎREA C.M.A. CU PRIVIRE LA OBLIGAŢIA TUTUROR DEPARTAMENTELOR DE A PREZENTA LUNAR DATE STATISTICE ŞI DIAGRAME PENTRU C.M.A. *2 noiembrie 1921.*

HOTĂRÎREA ADOPTATĂ DE C.M.A. ÎN LEGĂTURĂ CU FAPTUL CĂ UNELE COMISARIATE ALE POPORULUI NU PREZINTĂ ÎN TERMEN BUGETELE LOR DE MATERIALE LA COMISIA PENTRU FOLOSIREA RESURSELOR MATERIALE. *4 noiembrie 1921.*

ACORDUL DINTRE C.M.A. ŞI GRUPUL DE ORGANIZARE AL MUNCITORILOR AMERICANI. *22 noiembrie 1921.*

DECRETUL C.C.P. „CU PRIVIRE LA PEDEPSIREA DENUNŢĂRII CALOMNIOASE". *24 noiembrie 1921.*

DECRETUL C.C.P. „CU PRIVIRE LA DESFIINŢAREA GRATUITĂŢII ZIARELOR". *28 noiembrie 1921.*

HOTĂRÎREA C.M.A. CU PRIVIRE LA APROVIZIONAREA URALULUI CU CEREALE DE IMPORT. *2 decembrie 1921.*

La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează proiectele şi originalele sus-menţionatelor hotărîri, cu completările, observaţiile şi modificările făcute de V.I. Lenin. O mare parte din modificările la aceste hotărîri au fost publicate (vezi volumul de faţă, p. 60, 142—143, 144, 244, 245, 246; „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 199, 331; vol. XXXV, p. 284—287; vol. XXXVI, p. 331, 342—343, 363).

www.dacoromanica.ro

G.M. KRJIJANOVSKI. „CRITICILOR NOŞTRI"

Prima variantă a acestui articol a fost citită de V.I. Lenin la 2 iulie 1921. El şi-a formulat observaţiile la această variantă în scrisoarea sa din 2 iulie către G.M. Krjijanovski (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 269—270).

„PRINCIPII FUNDAMENTALE ÎN PROBLEMA TARIFARĂ"

Respectivele teze au fost elaborate de A.S. Kiselev, A.A. Belov şi I.K. Ghindin, membri ai Micului C.C.P. V.I. Lenin a citit aceste teze la 4 septembrie şi a făcut în textul lor o serie de modificări şi completări (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 258—260).

TEZELE C.E.S. „CU PRIVIRE LA POLITICA ECONOMICĂ"

V.I. Lenin a citit tezele C.E.S. şi a făcut pe marginea lor o serie de observaţii în ziua de 29 noiembrie 1921 (vezi volumul de faţă, p. 487—491). După cum reiese din scrisoarea însoţitoare cu care aceste teze au fost înaintate de autorul lor — I.T. Smilga, ele urmau să fie discutate de lucrători ai C.E.S., C.S.P., C.C.S. din Rusia şi U.C.C.C.

REGULAMENTUL DE FUNCŢIONARE A MICULUI C.C.P.

Întocmirea proiectului de regulament de funcţionare a Micului C.C.P. a fost începută din iniţiativa lui V.I. Lenin, exprimată în scrisoarea sa din 15 februarie 1922 către A.D. Ţiurupa (vezi volumul de faţă, p. 370—371). În cursul lucrărilor, proiectul de regulament de funcţionare a Micului C.C.P. a fost radical refăcut de V.I. Lenin (vezi volumul de faţă, p. 371—375).

TEZELE COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU FINANŢE (PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE PROGRAMULUI FINANCIAR)

V.I. Lenin a citit aceste teze şi a făcut pe marginea lor o serie de observaţii în ziua de 3 martie 1922 (vezi volumul de faţă, p. 431—432).

TELEGRAME

TELEGRAMĂ CĂTRE C.C.P. AL UCRAINEI. *28 iunie 1921.*

TELEGRAMĂ CĂTRE TOATE COMITETELE EXECUTIVE GUBERNIALE. *Între 19 şi 21 septembrie 1921.*

TELEGRAMĂ CĂTRE I.N. SMIRNOV. *24 septembrie 1921.*

www.dacoromanica.ro

TELEGRAMĂ CĂTRE TOATE CONSILIILE ECONOMICE GUBERNIALE ŞI DE ŢINUT, CĂTRE TOATE COMITETELE EXECUTIVE REGIONALE, GUBERNIALE ŞI JUDEŢENE, COMITETELE FEROVIARE GUBERNIALE ŞI DIRECŢIILE REGIONALE ALE CĂILO FERATE. *27 septembrie 1921.*

TELEGRAMĂ PRIN CARE S-AU CERUT DATE CU PRIVIRE LA DESFĂŞURAREA CAMPANIEI DE ÎNSĂMÎNŢĂRI. *4 octombrie 1921.*

TELEGRAMĂ CĂTRE TOATE COMITETELE SILVICE ŞI CĂTRE TOATE COMISIILE EXTRAORDINARE GUBERNIALE. *13 octombrie 1921.*

TELEGRAMĂ CIRCULARĂ CĂTRE TOŢI COMISARII GUBERNIALI DE APROVIZIONARE ŞI CĂTRE TOATE SECŢIILE AGRARE GUBERNIALE. *20 sau 21 octombrie 1921.*

TELEGRAMĂ CĂTRE TOATE COMISIILE ECONOMICE REGIONALE ŞI GUBERNIALE. *22 octombrie 1921.*

TELEGRAMĂ CĂTRE V. V. STARKOV. *31 octombrie 1921.*

La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează originalele şi copiile susmenţionatelor telegrame, cu adăugirile, inserţiunile şi completările făcute de V.I. Lenin. O mare parte din aceste materiale au fost publicate (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 273; vol. XXIII, p. 94—95, 99—100, 103, 104, 114, 174).

www.dacoromanica.ro

ADNOTĂRI

1 *Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste* a avut loc la Moscova între 22 iunie şi 12 iulie 1921. La lucrările congresului au participat 605 delegaţi (291 cu vot deliberativ şi 314 cu vot consultativ), reprezentînd 103 organizaţii din 52 de ţări, printre care : 48 partide comuniste, 8 partide socialiste, 28 uniuni de tineret, 4 organizaţii sindicaliste, 2 partide comuniste de opoziţie (Partidul muncitoresc comunist din Germania şi Partidul comunist muncitoresc din Spania) şi alte 13 organizaţii. Partidul Comunist (bolşevic) din Rusia a fost reprezentat la congres printr-o delegaţie formată din 72 de membri, în frunte cu V. I. Lenin.

Congresul a discutat problemele privind criza economică mondială şi sarcinile noi ale Internaţionalei Comuniste, raportul de activitate al C.E.I.C. etc.

Toate lucrările pregătitoare în vederea congresului şi însăşi lucrările congresului s-au desfăşurat sub conducerea lui V. I. Lenin. — *1.*

2 *Internaţionala a II1/2* (denumirea oficială : „Uniunea internaţională a partidelor socialiste") — organizaţia internaţională a partidelor şi grupurilor socialiste centriste care, sub presiunea maselor revoluţionare, se retrăseseră din Internaţionala a II-a ; a luat fiinţă la o conferinţă care s-a ţinut la Viena în februarie 1921. Criticînd în vorbe Internaţionala a II-a, în fapt liderii Internaţionalei a II1/2 duceau în toate problemele de bază ale mişcării proletare o politică oportunistă, de scindare a clasei muncitoare şi căutau să folosească această organizaţie ca mijloc de contracarare a influenţei crescînde a comuniştilor în rîndurile maselor muncitoreşti. „Domnii din Internaţionala a II1/2, care îşi zic revoluţionari, în fiecare situaţie serioasă dovedesc că sînt de fapt nişte contrarevoluţionari, căci ei se tem de distrugerea prin violenţă a vechiului aparat de stat şi n-au încredere în forţele clasei muncitoare (vezi volumul de faţă, p. 102—103).

În mai 1923 Internaţionalele a II-a şi a II1/2 au fuzionat, formînd aşa-numita Internaţională Socialistă Muncitorească. — *5.*

www.dacoromanica.ro

3 La 13 aprilie 1919, în oraşul Amritsar, important centru industrial al Punjabului, trupele engleze au deschis focul asupra participanţilor la un mare miting de protest împotriva terorii exercitate de colonialişti. Au fost ucişi circa 1 000 de oameni şi răniţi alţi 2 000. Ca răspuns la măcelul de la Amritsar a izbucnit în Pendjab o răscoală populară ; tulburări s-au produs şi în alte regiuni ale Indiei. Răscoala din Punjab a fost crîncen reprimată de colonialiştii englezi. — *5.*

4 În ceea ce priveşte Congresul general al electrotehnicienilor din Rusia, vezi adnotarea 70. — *10.*

5 „*Poslednie Novosti*" — cotidian editat de emigranţi albi, organ al partidului contrarevoluţionar al cadeţilor ; a apărut la Paris din aprilie 1920 pînă în iulie 1940 ; redactorul ziarului a fost P. N. Miliukov. — *11.*

6 „*Kommunisticeskii Trud*" — cotidian, organ al Comitetului organizaţiei din Moscova a P.C. (b) din Rusia şi al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ţaranilor din Moscova. A început să apara la 18 martie 1920 ; între 7 februarie 1922 şi 1 martie 1939 a apărut sub denumirea de „Rabocceaia Moskva" ; între 1 martie 1939 şi 19 februarie 1950 — sub denumirea de „Moskovskii Bolşevik", iar de la 19 februarie 1950 apare sub denumirea de „Moskovskaia Pravda". — *12.*

7 Marx—Engels, Ausgewählte Briefe, Dietz Verlag, Berlin, 1953, S. 453—454. — *12.*

8 *Proiectul de „Teze cu privire la construcţia organizatorică, metodele de acţiune şi conţinutul activităţii partidelor comuniste"*, care urma să fie prezentat la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste, a fost elaborat de O. W. Kuusinen. La 6 iunie 1921 el i-a trimis lui V. I. Lenin o parte dintr-un articol în problema organizatorică, scris de el, împreună cu tezele care au stat la baza acestui articol. Pe baza indicaţiilor date de Lenin, autorul a refăcut tezele şi la 17 iunie le-a trimis din nou lui V. I. Lenin (fără §§ 25—29, referitoare la presa de partid). La 21 iunie a fost trimis restul tezelor (§§ 25—29). După cît se pare, Lenin a recitit această nouă variantă a tezelor. La 27 iunie O. W. Kuusinen i-a trimis lui V. I. Lenin a treia variantă a tezelor în problema organizatorică, refăcute în spiritul observaţiilor acestuia din urmă. La redactarea definitivă a tezelor a participat şi comunistul german W. Koenen. La 9 iulie V. I. Lenin a aprobat tezele şi a făcut ultimele sale observaţii şi completări la textul lor (vezi volumul de faţă, p. 54). După ce au fost dezbătute în comisie, la 12 iulie 1921 tezele au fost adoptate, cu unele modificări, de către Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste (vezi „Internaţionala Comunistă în documente. Hotărîrile, tezele şi chemările congreselor Internaţionalei Comuniste şi ale plenarelor C.E.I.C. 1919—1932", Moscova 1933, p. 201—225). — *13.*

www.dacoromanica.ro

9 La Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste, raportul cu privire la problema organizatorică a fost citit de comunistul german W. Koenen la 10 iulie 1921. — *13.*

10 *„Internaţionala Comunistă"* — revistă, organul de presă al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste ; apărea în limbile rusă, germană, franceză, engleză, spaniolă şi chineză. Primul număr a apărut la 1 mai 1919. În coloanele acestei reviste se publicau articole teoretice şi documente ale Internaţionalei Comuniste ; aici au fost publicate o serie de articole ale lui Lenin („Internaţionala a III-a şi locul ei în istorie", „Despre sarcinile Internaţionalei a III-a (Ramsay MacDonald despre Internaţionala a III-a)", „Salut comuniştilor italieni, francezi şi germani", „Alegerile pentru Adunarea constituantă şi dictatura proletariatului", „Insemnările unui publicist" şi altele). Redacţia revistei era formată din reprezentanţi ai tuturor partidelor care făceau parte din Internaţionala a III-a. Revista trata problemele de bază ale teoriei marxist-leniniste în legătură cu problemele mişcării muncitoreşti şi comuniste internaţionale, populariza experienţa construirii socialismului în Uniunea Sovietică, combătea diferitele curente antileniniste. Şi-a încetat apariţia în 1943, ca urmare a hotărîrii Prezidiului C.E.I.C. din 15 mai 1943 cu privire la autodizolvarea Internaţionalei Comuniste. — *15.*

11 *Problema italiană* a fost pusă în discuţia Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste în urma contestaţiei făcute de Partidul socialist italian împotriva hotărîrii C.E.I.C. cu privire la excluderea din Internaţională a acestui partid şi recunoaşterea Partidului Comunist Italian drept singura secţie a Cominternului în Italia.

Partidul socialist italian a aderat la Internaţionala Comunistă în octombrie 1919. Reprezentanţii P.S.I. au participat la lucrările Congresului al II-lea al Internaţionalei Comuniste, la care şeful delegaţiei P.S.I., G. M. Serrati, a adoptat o poziţie greşită într-o serie de probleme. După congres, Serrati s-a pronunţat împotriva rupturii cu reformiştii ; conducerea centristă a partidului, prin lipsa ei de hotărîre şi prin ezitările ei, prin atitudinea ei împăciuitoristă faţă de reformişti, dezorganiza şi dezorienta proletariatul angajat în luptă.

La Congresul de la Livorno al P.S.I., care a avut loc între 15 şi 21 ianuarie 1921, rezoluţia în care cei de stînga au cerut acceptarea fără rezervă a celor 21 de condiţii de primire în Internaţionala Comunistă şi excluderea din partid a reformiştilor nu a întrunit majoritatea de voturi. La 21 ianuarie, după anunţarea rezultatelor scrutinului, cei de stînga au declarat că se retrag din partidul socialist. În aceeaşi zi, întrunindu-se în altă sală, ei au ţinut un congres separat — congresul de constituire a Partidului Comunist Italian — şi au adoptat o hotărîre prin care au acceptat fără rezerve cele 21 de condiţii de primire în Internaţionala Comunistă.

www.dacoromanica.ro

Sciziunea din Partidul socialist italian a căpătat o semnificaţie internaţională, deoarece unii reprezentanţi ai curentelor de dreapta dintr-o serie de partide comuniste (P. Levi în Partidul comunist unificat din Germania, J. Strasser în Partidul comunist din Austria şi alţii) s-au pronunţat pentru politica centristă a lui Serrati, împotriva scindării P.S.I. şi deci împotriva creării Partidului Comunist Italian.

Combătînd hotărîrea C.E.I.C. cu privire la excluderea sa, P.S.I. a trimis la Congresul al III-lea o delegaţie din care făceau parte C. Lazzari, F. Muffi şi E. Ribaldi.

La 29 iunie 1921, Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste a adoptat următoarea hotărîre cu privire la P.S.I.: „Atîta timp cît Partidul socialist italian nu va exclude din rîndurile sale pe participanţii la conferinţa reformistă de la Reggio-Emilia şi pe sprijinitorii lor, el nu va putea să facă parte din Internaţionala Comunistă.

În caz de îndeplinire a acestei cereri ultimative, al III-lea Congres mondial va însărcina Comitetul Executiv să facă demersurile necesare pentru fuzionarea Partidului socialist italian, epurat de elementele reformiste şi centriste, cu Partidul Comunist Italian şi pentru transformarea lor în secţia italiană unică a Internaţionalei Comuniste“ („Internaţionala Comunistă în documente. Hotărîrile, tezele şi chemările congreselor Internaţionalei Comuniste şi plenarelor C.E.I.C. 1919—1932“, Moscova, 1933, p. 164). Această hotărîre a Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste nu a fost realizată în practică.

În primăvara anului 1923 s-a format în Partidul socialist italian o fracţiune de stînga, fracţiunea „adepţilor Internaţionalei a III-a“ (G. M. Serrati, F. Muffi şi alţii), care se pronunţa pentru fuzionarea cu Partidul Comunist Italian. În august 1924, „adepţii Internaţionalei a III-a“ au intrat în P.C.I. — *16*.

12 Este vorba de conferinţa aripii reformiste a Partidului socialist italian, a aşa-zisei fracţiuni a „concentrării socialiste“, care a avut loc la Reggio-Emilia în zilele de 10 şi 11 octombrie 1920. Conferinţa s-a declarat împotriva acceptării fără rezerve a celor 21 de condiţii de primire în Internaţionala Comunistă şi a adoptat o rezoluţie care nega necesitatea cuceririi revoluţionare a puterii, a instaurării dictaturii proletariatului şi a puterii Sovietelor. Aprecierea amănunţită a lucrărilor conferinţei de la Reggio-Emilia a fost făcută de V. I. Lenin în lucrarea „Despre lupta dinăuntrul Partidului socialist italian“ (Opere complete, vol. 41, Editura politică, Bucureşti, 1966, ed. a doua, p. 409—428).

Darea de seamă asupra lucrărilor conferinţei de la Reggio-Emilia la care se referă V. I. Lenin a fost publicată în ziarele „Corriere della Sera“ nr. 244 şi 245 din 11 şi 12 octombrie 1920 şi „Avanti !“ nr. 245 din 13 octombrie 1920. — *16*.

13 „*La Stampa*“ — ziar burghez italian; apare la Torino cu începere din 1867. — *16*.

www.dacoromanica.ro

14 „*Corriere della Sera*" — influent ziar burghez italian ; apare la Milano cu începere din 1876. — *16.*

15 „*Avanti !*" — cotidian, organ central al Partidului socialist italian : a fost fundat în decembrie 1896 la Roma. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziții inconsecvent internaționaliste și nu a rupt legăturile cu reformiștii. În 1926 a fost interzis de guvernul fascist Mussolini, dar a continuat să apară în străinătate. Din 1943 apare din nou în Italia. — *16.*

16 V. I. Lenin se referă, probabil, la conferința fracțiunii „unitare" (G. M. Serrati, A. Baratono ș.a.) care a avut loc la Florența în zilele de 20 și 21 noiembrie 1920. Conferința s-a pronunțat împotriva unei rupturi cu reformiștii și pentru acceptarea cu această rezervă a celor 21 de condiții de primire în Internaționala Comunistă. — *17.*

17 În ianuarie 1919, guvernul german Ebert—Scheidemann i-a provocat la acțiune pe muncitorii berlinezi, demițîndu-l pe șeful poliției berlineze, independentul de stînga Eichhorn, care se bucura de mare popularitate în rîndurile muncitorimii. Demonstrația de protest a muncitorilor, care a avut loc la 4 ianuarie, a doua zi după destituirea lui Eichhorn, s-a transformat în grevă generală și apoi în insurecție armată sub lozinca răsturnării guvernului Ebert—Scheidemann. Insurecția a fost condusă de un comitet revoluționar de acțiune, din care au făcut parte reprezentanți ai independenților, precum și K. Liebknecht și W. Pieck din partea Partidului Comunist din Germania. Deși partidul comunist considera prematură insurecția, el a hotărît să sprijine pe toate căile acțiunea revoluționară a maselor. Sub influența evenimentelor de la Berlin au pornit la luptă revoluționară muncitorii din Regiunea renană, Ruhr, Bremen și din alte părți ale Germaniei.

Speriat de amploarea mișcării, C.C. al Partidului social-democrat independent din Germania a angajat tratative cu guvernul, care n-a întîrziat să profite de aceasta pentru a pregăti o ofensivă contrarevoluționară împotriva muncitorilor. La 11 ianuarie, guvernul a aruncat asupra muncitorilor forțe contrarevoluționare conduse de Noske, care au înecat în sînge insurecția proletariatului. În toiul terorii albe, la 15 ianuarie 1919, au fost arestați și uciși conducătorii clasei muncitoare germane : K. Liebknecht și R. Luxemburg. După aceasta au fost crîncen reprimate acțiunile inițiate de muncitori în restul țării. — *18.*

18 În septembrie 1920, în timpul unui conflict iscat între sindicatul muncitorilor din industria metalurgică și asociația industriașilor din Italia, la îndemnul organizației lor sindicale muncitorii metalurgiști au ocupat întreprinderile. Începută la Torino și la Milano, mișcarea s-a extins în întregul Piemont, cuprinzînd apoi

www.dacoromanica.ro

Italia de nord şi, în cele din urmă, întreaga ţară. Exemplul muncitorilor din întreprinderile metalurgice şi de construcţii mecanice a fost urmat de muncitorii din alte ramuri industriale; ţăranii din Sicilia şi din alte regiuni au început să ocupe pămînturile. Mişcarea luase o mare amploare şi era clar că ea se poate dezvolta mai departe şi poate să ducă la răsturnarea clasei capitaliste. Dar, speriaţi de caracterul politic al mişcării, liderii reformişti ai Partidului socialist italian şi ai sindicatelor au adoptat o hotărîre în sensul că mişcarea nu trebuie extinsă şi transferată pe plan revoluţionar, ci trebuie limitată la cadrul pur sindical; în acelaşi timp ei au hotărît să iniţieze tratative cu asociaţia patronală.

Această hotărîre a dat o puternică lovitură mişcării muncitorilor italieni şi a scos la iveală discordanţa totală dintre forta reală a maselor şi incapacitatea liderilor de a conduce lupta lor.

După eşecul mişcării pentru ocuparea întreprinderilor, fascismul, profitînd de dezorientarea din rîndurile clasei muncitoare, şi-a început ofensiva armată în Italia. — *19*.

19 Este vorba de amendamentele propuse de delegaţiile germană, austriacă şi italiană la proiectul de teze cu privire la tactică, prezentat de delegaţia rusă la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste. Aceste amendamente au fost publicate în limba germană în ziarul „Moskau", organul de presă al acestui congres. — *23*.

20 *P.M.C.G.* — Partidul muncitoresc comunist german; a luat fiinţă în aprilie 1920, format fiind din comuniştii „de stînga" excluşi din P.C.G. la Congresul de la Heidelberg din 1919. În noiembrie 1920, pentru înlesnirea unirii tuturor forţelor comuniste din Germania şi satisfacerea aspiraţiilor celor mai bune elemente proletare din P.M.C.G., acesta a fost primit în mod provizoriu în Internaţionala Comunistă, cu titlul de membru simpatizant. În acelaşi timp însă, C.E.I.C. a declarat că în Germania singurul partid recunoscut ca secţie a Internaţionalei Comuniste este Partidul comunist unificat din Germania. La primirea în Internaţionala Comunistă, reprezentanţilor P.M.C.G. li s-a pus condiţia să fuzioneze cu Partidul comunist unificat din Germania şi să-l sprijine în toate acţiunile lui. Conducerea P.M.C.G. nu s-a conformat indicaţiilor date de C.E.I.C. Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste, în dorinţa de a păstra în rîndurile ei elementele muncitoreşti care mai urmau P.M.C.G., a hotărît să-i acorde acestuia un termen de 2—3 luni înăuntrul căruia era obligat să convoace congresul şi să adopte o hotărîre în problema unificării. În caz de respingere a propunerii de unificare, se spunea în hotărîrea Congresului al III-lea, P.M.C.G. va fi considerat exclus din Internaţionala Comunistă. În numele Congresului al III-lea, C.E.I.C. a adresat o chemare „Către membrii Partidului muncitoresc comunist din Germania", în care a expus hotărîrea congresului şi a subliniat că P.M.C.G. trebuie să renunţe la atitudinea sa sectară şi să fuzioneze cu P.C.U.G. Conducerea

www.dacoromanica.ro

P.M.C.G. nu a îndeplinit hotărîrea Congresului al III-lea şi a continuat să-şi desfăşoare activitatea scizionistă ; de aceea C.E.I.C. a fost nevoit să rupă relaţiile cu acest partid. P.M.C.G. a rămas în afara Internaţionalei Comuniste. Ulterior el a degenerat, transformîndu-se într-o neînsemnată grupare sectară, lipsită de orice sprijin în masele proletare şi ostilă clasei muncitoare germane. — *24.*

21 Este vorba de „Scrisoarea deschisă" („Offener Brief") pe care Comitetul Central al Partidului comunist unificat din Germania a adresat-o la 8 ianuarie 1921, în ziarul „Die Rote Fahne", Partidului socialist din Germania, Partidului social-democrat independent din Germania, Partidului muncitoresc comunist din Germania şi tuturor organizaţiilor sindicale din ţară. În această scrisoare, P.C.U.G. chema pe toţi muncitorii, toate organizaţiile sindicale şi socialiste la luptă comună împotriva reacţiunii în creştere şi a ofensivei capitalului asupra drepturilor vitale ale oamenilor muncii. Programul de acţiuni comune propus de comunişti prevedea acţiuni de luptă pentru majorarea pensiilor invalizilor de război, lichidarea şomajului, asanarea finanţelor ţării în detrimentul monopolurilor, dreptul de control al comitetelor de întreprindere asupra tuturor resurselor alimentare, de materie primă şi de combustibil, redeschiderea tuturor întreprinderilor care şi-au închis porţile, dreptul de control al consiliilor ţărăneşti, împreună cu organizaţiile de muncitori agricoli, asupra însămînţării, colectării şi vînzării tuturor produselor agricole, dezarmarea şi dizolvarea imediată a tuturor organizaţiilor paramilitare burgheze, crearea unei autoapărări muncitoreşti, amnistierea tuturor deţinuţilor politici, restabilirea imediată a relaţiilor diplomatice şi comerciale cu Rusia Sovietică. Lenin a acordat o înaltă apreciere „Scrisorii deschise" (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 221).

Conducerile de dreapta ale organizaţiilor cărora le-a fost adresată „Scrisoarea deschisă" au respins propunerea de acţiuni comune cu comuniştii, în pofida faptului că muncitorii se pronunţaseră pentru crearea unui front unic al proletariatului. — *25.*

22 În esenţă, *teoria luptei ofensive*, sau „teoria ofensivei", proclamată în decembrie 1920 la Congresul de unificare al Partidului Comunist din Germania şi al aripii de stînga a Partidului social-democrat independent din Germania, se rezumă la ideea că partidul trebuie să aplice o tactică ofensivă, indiferent dacă există sau nu premisele obiective necesare pentru o acţiune revoluţionară şi independent de faptul că masele largi muncitoare sprijină sau nu partidul comunist. „Teoria ofensivei" a avut adepţi şi în rîndurile „celor de stînga" din Ungaria, Cehoslovacia, Italia, Austria şi Franţa ; ea a stat la originea înfrîngerii suferite de proletariatul german în luptele din martie 1921 şi a fost una dintre cauzele ei. După înfrîngerea suferită în aceste lupte, „cei de stînga" au căutat să justifice greşelile C.C. al P.C.U.G. ; în tezele cu privire

www.dacoromanica.ro

la acţiunea din martie, adoptate de C.C. al P.C.U.G. la 8 aprilie 1921, se spunea că P.C.U.G. trebuie „să urmeze întotdeauna linia de ofensivă revoluţionară" care stă la baza acţiunii din martie, că acţiunile ofensive, „chiar cînd eşuează, constituie premisa victoriei viitoare şi unicul mijloc prin care un partid revoluţionar poate cuceri masele...". La Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste, partizanii „teoriei ofensivei" au cerut ca aceasta din urmă să fie pusă la baza hotărîrilor cu privire la tactică ale Internaţionalei Comuniste. În cuvîntările şi intervenţiile sale la congres, Lenin a subliniat caracterul greşit şi aventurist al acestei „teorii" ; congresul a aprobat propunerile leniniste cu privire la necesitatea pentru partidele comuniste de a se pregăti cu răbdare şi de a atrage de partea lor majoritatea clasei muncitoare. — 27.

23 Este vorba de acţiunea armată din martie 1921 a proletariatului german.

Speriată de creşterea influenţei comuniştilor în mase, burghezia germană a hotărît să provoace avangarda revoluţionară a clasei muncitoare la declanşarea unei acţiuni armate premature şi nepregătite şi să-şi asigure astfel posibilitatea de a distruge organizaţiile proletare revoluţionare. La 16 martie, sub pretextul luptei împotriva elementelor infractoare care, chipurile, incită la grevă, şeful poliţiei prusiene, social-democratul Hörsing, a ordonat ca în întreprinderile din Germania centrală să fie introduse detaşamente poliţieneşti. Măsurile provocatoare ale autorităţilor au stîrnit un val de indignare în rîndurile muncitorilor ; au început să se producă ciocniri cu poliţia.

Majoritatea de stînga a C.C. al P.C.U.G., pornind de la aşa-zisa „teorie a ofensivei", împingea proletariatul pe calea unei insurecţii premature. La 17 martie, C.C. al P.C.U.G. a adoptat o hotărîre în care se spunea că „proletariatul e dator să pornească lupta" şi care conţinea o chemare la grevă generală în sprijinul muncitorilor din Germania centrală. Dar majoritatea clasei muncitoare nu era pregătită de acţiune şi nu a participat la luptă ; numai în Germania centrală acţiunea muncitorimii a luat caracterul unei lupte armate. În timpul luptelor din martie, tînărul Partid Comunist din Germania a comis o serie de greşeli.

Cu tot eroismul de care au dat dovadă muncitorii, acţiunea din martie a fost înăbuşită ; partidul comunist şi clasa muncitoare au primit o grea lovitură. Una dintre principalele cauze ale înfrîngerii insurecţiei a fost politica trădătoare de scindare şi de fărîmiţare a forţelor, pe care au dus-o social-democraţii şi liderii sindicatelor reformiste. Mult rău a pricinuit insurecţiei şi partidului comunist Paul Levi.

Luptele din martie au însemnat un jalon important în dezvoltarea mişcării muncitoreşti revoluţionare din Germania.

Dezbaterile în jurul acţiunii din martie au ocupat un loc important în lucrările Congresului al III-lea. Subliniind o serie de greşeli comise de comunişti în această mare bătălie, rezoluţia con-

www.dacoromanica.ro

gresului a constatat totodată că „acţiunea din martie este un pas înainte. În cursul ei sute de mii de muncitori au luptat eroic împotriva burgheziei. Iar Partidul comunist unit din Germania, asumîndu-şi conducerea apărării muncitorilor din Germania centrală, a demonstrat că e partidul proletariatului revoluţionar german" („Internaţionala Comunistă în documente. Hotărîrile, tezele şi chemările congreselor Internaţionalei Comuniste şi ale plenarelor C.E.I.C. 1919—1932", Moscova, 1933, p. 194). — *28.*

24 Este vorba de greva minerilor englezi din aprilie—iunie 1921. La 24 martie 1921, guvernul englez a adoptat o decizie prin care a fost desfiinţat controlul statului asupra industriei miniere, instituit în anii războiului ; la o săptămînă după aceasta, în ziua de 31 martie, proprietarii de mine, ameninţînd cu lock-outul, au prezentat muncitorilor un ultimatum care se rezuma la reducerea salariilor cu 30%, iar în unele regiuni pînă la 50%. La 1 aprilie muncitorii au încetat lucrul ; la grevă au participat peste 1 000 000 de oameni. Chiar din prima zi de grevă a fost instituită starea excepţională în toată ţara, iar în districtele miniere au fost trimise trupe.

Muncitorii din principalele ramuri ale industriei şi transporturilor au hotărît să declare la 15 aprilie o grevă de solidaritate Dar liderii reformişti ai sindicatelor au revocat ordinul de grevă Ziua în care liderii sindicali reacţionari au zădărnicit această grevă a fost numită de muncitorii englezi „vinerea neagră". Minerii au continuat lupta încă timp de nouă săptămîni, dar, în cele din urmă, la sfîrşitul lunii iunie au fost nevoiţi să capituleze. — *31.*

25 Este vorba de rezoluţia Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste „Situaţia mondială şi sarcinile noastre" (vezi „Internaţionala Comunistă în documente. Hotărîrile, tezele şi chemările congreselor Internaţionalei Comuniste şi ale plenarelor C.E.I.C. 1919—1932", Moscova, 1933, p. 165—180). — *34.*

26 La 26 mai 1921, albgardiştii din Vladivostok, sprijiniţi de intervenţioniştii japonezi, au răsturnat conducerea regională din Primorie, Republica Extremului Orient, şi au pus la conducerea regiunii reprezentanţi ai marii burghezii în frunte cu industriaşii fraţii Merkulov. În Primorie a fost instaurat un regim de dictatură burgheză şi teroare albă : partea de sud a regiunii a fost transformată într-o bază de atac pentru continuarea intervenţiei imperialiste în Extremul Orient.

Armata populară revoluţionară a Republicii Extremului Orient, comandată de V. K. Blücher, iar apoi de I. P. Uborevici, i-a înfrînt pe albgardişti (la 14 februarie 1922 a fost eliberat Habarovskul, iar la 25 octombrie Vladivostokul). Japonia a fost nevoită să-şi evacueze trupele din Extremul Orient. La 14 noiembrie 1922, Adunarea populară a R.E.O. a adoptat o hotărîre cu privire la crearea Comitetului Revoluţionar al Extremului Orient, căruia i-a transmis întreaga putere, însărcinîndu-l totodată să realizeze unirea Extremului Orient cu Rusia Sovietică. La 15 noiembrie 1922,

www.dacoromanica.ro

Prezidiul C.E.C. din Rusia a dat un decret prin care Republica Extremului Orient a fost proclamată parte integrantă a R.S.F.S.R. — *35.*

27 Vezi F. Engels. „Poate oare Europa să dezarmeze?" (K. Marx şi F. Engels. Opere, vol. 22, Bucureşti, Editura politică, 1965, p. 391).— *40.*

28 *Congresul partidului cehoslovac* — congresul Partidului social-democrat (de stînga) din Cehoslovacia care a devenit Congresul de constituire al Partidului Comunist din Cehoslovacia. S-a ţinut la Praga în zilele de 14—16 mai 1921 ; la lucrările lui au participat 569 de delegaţi, reprezentînd peste 350 000 de membri de partid. În aplauzele îndelungate şi furtunoase ale delegaţilor, congresul a adoptat o rezoluţie de afiliere la Internaţionala a III-a. Principalul raportor la congres a fost B. Šmeral.

Lenin a studiat cu minuţiozitate materialele Congresului de constituire al Partidului Comunist din Cehoslovacia (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 288, 289 şi 311).

„*Vorwärts*" — organ de presă al social-democraţilor de stînga din Austria ; a început să apară în mai 1911, la Reichenberg. Din 1921 a devenit organ de presă al Partidului Comunist din Cehoslovacia (secţia germană). — *44.*

29 În textul stenogramei urmează cuvintele : „als Glied der Weltwirtschaft" (Lenin a vorbit în germană) ; în traducerea franceză a stenogramei : „comme membre de l'économie mondiale" ; în cea engleză : „as a member of the world's economy" („ca membru al economiei mondiale"). În textul raportului apărut în ziarul „Pravda" din 9 iulie 1921, cuvintele de mai sus au fost omise. În volum, pasajul de faţă se dă după textul apărut în „Pravda". — *48.*

30 Vezi Marx-Engels, Ausgewählte Briefe, Dietz Verlag, Berlin, 1953, S. 453—454. — *50.*

31 Este vorba de rebeliunea contrarevoluţionară de la Kronstadt din martie 1921. — *51.*

32 Raportul lui B. Šmeral la Congresul de constituire al Partidului Comunist din Cehoslovacia a fost în parte publicat în ziarul „Vorwärts", în jurul căruia se grupau „cei de stînga" din Cehoslovacia, în frunte cu K. Kreibich.

Propunerile lui V. I. Lenin au fost adoptate de comisia pentru problemele tacticii. În „Tezele cu privire la tactică", capitolul referitor la Cehoslovacia a fost redactat în concordanţă cu propunerile lui. — *53.*

33 O. W. Kuusinen şi W. Koenen au ţinut seama de aceste observaţii ale lui V. I. Lenin (vezi „Internaţionala Comunistă în documente. Hotărîrile, tezele şi chemările congreselor Internaţionalei Comu-

www.dacoromanica.ro

niste şi ale plenarelor C.E.I.C. 1919—1932", Moscova, 1933, p. 221 şi 223—224). — *54.*

34 La începutul lunii iulie 1921, muncitorii şi funcţionarii întreprinderilor comunale din Berlin hotărîseră să declare grevă în sprijinul cererii lor privind majorarea salariilor. Pentru declararea grevei se pronunţase majoritatea muncitorilor (circa 80 000 de oameni). Dar reformiştii au reuşit să preîntîmpine greva: în urma tratativelor duse de reprezentanţii salariaţilor cu consiliul municipal, în majoritate format din social-democraţi, a fost obţinută o uşoară sporire a salariilor muncitorilor şi funcţionarilor. — *57.*

35 În primele zile ale lunii iulie 1921, muncitorii filaturilor şi ţesătoriilor de bumbac din Lille (Franţa) au declarat o grevă de protest împotriva hotărîrii fabricanţilor de a le reduce salariile. Greva a cuprins departamentele Nord şi Vosges; numărul greviştilor a ajuns la 60 000. În prima jumătate a lunii septembrie au declarat grevă generală muncitorii din Regiunea de nord a ţării; lor li s-au alăturat şi muncitorii din alte regiuni, declarînd grevă pe timp limitat. Guvernul a trimis trupe în Regiunea de nord, intervenind totodată ca mediator în tratativele dintre muncitori şi patroni. Cu toată dîrzenia muncitorilor, care au rezistat timp de două luni, greva a fost înfrîntă din cauza tacticii reformiste a liderilor sindicali, precum şi din cauza condiţiilor economice defavorabile. — *57.*

36 O relatare amănunţită cu privire la mitingul de masă al muncitorilor din Roma, care a avut loc la 8 iulie 1921, a apărut în nr. 149 din 10 iulie 1921 al ziarului „Pravda". — *57.*

37 *Proiectul de hotărîre privind retribuirea colectivă a funcţionarilor din întreprinderile de stat* a fost discutat în şedinţele din 14, 21, 24, 28 iunie şi 8 iulie 1921 ale C.C.P. În esenţă, sistemul de aprovizionare colectivă însemna desfiinţarea aprovizionării individuale pe bază de cartele, liste şi prime în natură. Aprovizionarea muncitorilor şi a membrilor familiilor lor se efectua exclusiv sub formă de salariu, a cărui mărime se stabilea global pentru fiecare întreprindere, adică colectiv pentru toţi muncitorii şi funcţionarii ei. La 18 iunie 1921 C.M.A. a semnat o hotărîre „Cu privire la aprovizionarea colectivă a muncitorilor şi funcţionarilor din unele întreprinderi de stat". La 24 iunie, C.C.P. a adoptat o hotărîre care prevedea trecerea la retribuirea colectivă a funcţionarilor din instituţiile sovietice de la Moscova şi Petrograd cu începere de la 1 iulie, iar în celelalte localităţi nu mai devreme de 1 septembrie; totodată se crea o comisie care urma „să stabilească cu precizie, fie şi pe baza unor sumare date aproximative, cîţi funcţionari de stat vor rămîne după reducerea numărului lor şi care va fi retribuţia lor în bani şi în natură. Procentul de reducere la care ar trebui să ajungă comisia e de minimum 50%; dacă e posibil, reducerea trebuie să fie de $^2/_3$. Principalul obiectiv al lucrărilor comisiei trebuie să fie acela de

www.dacoromanica.ro

a asigura în instituţiile sovietice un nivel satisfăcător al productivităţii muncii". La 28 iunie 1921, C.C.P. a adoptat, în baza unui referat întocmit de A. B. Halatov şi L. I. Ghinzburg, proiectul de hotărîre cu privire la retribuirea colectivă a funcţionarilor din instituţiile de stat, cu modificările propuse de Lenin la punctul „A" şi cu punctul „D" aşa cum a fost formulat de el. În redactarea sa definitivă, textul hotărîrii a fost adoptat de C.C.P. la 8 iulie 1921. — *60*.

38 Propunerea lui V. I. Lenin cu privire la premierea întreprinderilor a fost scrisă în legătură cu hotărîrea adoptată la 7 iulie 1921 de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la raportul „Cu privire la accelerarea trecerii întreprinderilor şi instituţiilor la gestiune fără pierderi", prezentat de A. S. Kiselev. În această hotărîre a Biroului Politic se spunea: „Se vor lua măsuri energice pentru accelerarea trecerii atît a diferitelor întreprinderi, cît şi a instituţiilor sovietice la gestiune fără pierderi". — *64*.

39 În legătură cu foametea care se abătuse în 1921 asupra regiunii Volgăi şi sudului Ucrainei, Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a adoptat la 9 iulie 1921 o hotărîre cu privire la necesitatea de a transfera cît mai mulţi comunişti la muncă în organele de aprovizionare. *„Însemnările cu privire la măsurile pentru ajutorarea guberniilor lovite de foamete şi la intensificarea activităţii economice"* par a fi fost scrise de Lenin în cadrul pregătirilor pentru discutarea acestei probleme în şedinţa Biroului Politic. — *65*.

40 *Congresul delegaţilor Uniunii centrale a cooperativelor de consum* a avut loc la Moscova între 16 şi 23 iulie 1921. La lucrările lui au participat 384 de delegaţi (250 cu vot deliberativ şi 134 cu vot consultativ) din diferite regiuni ale ţării. Congresul a discutat rapoartele prezentate şi a adoptat hotărîri cu privire la activitatea U.C.C.C. şi perspectivele cooperaţiei de consum, activitatea U.C.C.C. în domeniul comerţului şi al schimbului de mărfuri pe produse agricole, cooperaţia muncitorească, situaţia şi perspectivele comerţului exterior al ţării şi rolul cooperaţiei în acest comerţ, ajutorul pe care-l poate da cooperaţia regiunilor lovite de secetă ş.a. V. I. Lenin a fost ales preşedinte de onoare al congresului. Mesajul său de salut a fost citit la 16 iulie, în prima şedinţă plenară a congresului. — *68*.

41 *Primul Congres internaţional al sindicatelor revoluţionare* a avut loc la Moscova în zilele de 3—19 iulie 1921. La congres au participat 380 de delegaţi din 41 de ţări ale Europei, Americii şi Asiei (Rusia, Anglia, Italia, Spania, Franţa, Bulgaria, Iugoslavia, Germania, Cehoslovacia, Austria, Polonia, Finlanda, Coreea, China, Africa de sud şi altele). Ordinea de zi a congresului: 1) Raportul Consiliului internaţional provizoriu al sindicatelor, creat în iulie 1920; 2) Criza economică mondială, sarcinile şi tactica sindicatelor; 3) Sindicatele, partidele, Internaţionala

www.dacoromanica.ro

Sindicală Roşie şi Internaţionala Comunistă ; 4) Sindicatele, comitetele de întreprindere şi delegaţii de întreprindere ; 5) Sindicatele şi controlul muncitoresc asupra producţiei ; 6) Şomajul ; 7) Uniunile sindicale internaţionale pe ramuri de producţie ; 8) Probleme organizatorice ; 9) Femeile în producţie şi în sindicate. La acest congres a fost constituită Internaţionala Sindicală Roşie, care a existat pînă în 1937 şi a avut un rol important în istoria mişcării sindicale internaţionale. Congresul a adoptat statutul Internaţionalei Sindicale Roşii şi o serie de rezoluţii în problemele de pe ordinea de zi. Pentru exercitarea conducerii permanente a activităţii organizaţiilor sindicale a fost creat Consiliul Central al Internaţionalei Sindicale Roşii. I.S.R. a militat pentru unitatea mişcării sindicale pe baza luptei revoluţionare pentru apărarea intereselor clasei muncitoare, împotriva fascismului şi a pericolului de război.

Mesajul de salut al lui V. I. Lenin a fost răspunsul său la rugămintea de a participa la lucrările congresului pe care i-o adresaseră o serie de delegaţii şi a fost citit la 19 iulie, în cea de-a 17-a şedinţă a congresului. — *70.*

42 Cea de-a X-a Conferinţă generală a P.C. (b) din Rusia, făcînd primul bilanţ al rezultatelor obţinute în aplicarea noii politici economice, a trasat organelor de partid şi organelor economice sarcina de a lua măsuri mai energice pentru restructurarea întregii lor activităţi pe baze noi.

La 6 iulie 1921, prezidiul C.E.S. a adoptat o hotărîre în care se prevedeau măsuri pentru reorganizarea conducerii politicii economice. La 10 iulie, V. I. Lenin a redactat această hotărîre (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 102—106) şi a trimis-o spre examinare unui număr de tovarăşi (G. M. Krjijanovski, N. P. Briuhanov, A. M. Lejava şi alţii), aducîndu-i totodată următoarea completare : „Prezidiul C.E.S. roagă C.C. al P.C. din Rusia să examineze şi să aprobe această hotărîre în termenul cel mai scurt cu putinţă" (ibidem, p. 106). La 11 iulie, prezidiul C.E.S. a aprobat acest proiect, cu modificările propuse de Lenin.

La 12 iulie 1921, tezele C.E.S. au fost discutate în C.C.P., iar la 16 iulie în Biroul Politic (vezi în „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 106—107, şi vol. XXXVI, p. 276—278, corespondenţa lui Lenin în legătură cu această chestiune). Însemnările făcute de Lenin pe marginea hotărîrii din 11 iulie a C.E.S. şi cele făcute în timpul discutării ei în şedinţa Biroului Politic au fost publicate în „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 107—111.

Biroul Politic a adoptat în principiu tezele propuse şi a numit o comisie pentru redactarea lor. Comisia a prezentat o nouă variantă de teze, în care V. I. Lenin a făcut modificările de faţă. Vezi în „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 112—116, textul tezelor comisiei C.C. cu privire la aplicarea practică a noii politici economice. Proiectul de teze elaborat de comisia C.C. al P.C. (b) din Rusia a fost discutat la 23 iulie în cadrul unei adunări a fracţiunilor comuniste din toate comitetele centrale ale sindicate-

www.dacoromanica.ro

lor, a prezidiului Consiliului sindical orăşenesc Moscova şi a reprezentanţilor sindicatelor din Petrograd. Adunarea a adoptat în principiu tezele prezentate şi a numit o comisie care, împreună cu comisia C.C., să le dea redactarea definitivă. La 9 august, tezele au fost adoptate de plenara C.C. al P.C. (b) din Rusia şi în aceeaşi zi au fost aprobate în şedinţa C.C.P. ca „Directive ale C.C.P. cu privire la aplicarea practică a principiilor noii politici economice" (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 176 din 11 august 1921).

Modificările de faţă au intrat şi în textul „Directivelor C.C.P.". — *71.*

43 *Propunerea adresată C.C. al P.C. (b) din Rusia* a fost scrisă în legătură cu tezele Biroului din Siberia al C.C. al P.C. (b) din Rusia şi ale Comitetului Revoluţionar din Siberia „Cu privire la formele de organizare a instituţiilor de stat şi a organizaţiilor de partid din Siberia". În aceste teze se arăta că în Siberia trebuie să existe un centru regional de stat cu respectivele secţii economice şi militare, o reprezentanţă a conducerii centrale a Cekăi, precum şi un centru regional de partid. După părerea Biroului din Siberia şi a Comitetului Revoluţionar din Siberia, ambele centre urmau să fie alcătuite pe baza principiului numirii de sus.

Într-un memoriu anexat la aceste teze se arăta că problema creării acestor centre va fi discutată în curînd la cea de-a IV-a Conferinţă a organizaţiei regionale de partid Siberia, la care vor lua cuvîntul exponenţii următoarelor două curente: unul care contestă necesitatea existenţei unor centre regionale în Siberia şi altul care recunoaşte necesitatea creării lor pe baza principiului electiv. La 29 iulie 1921, Biroul Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia a aprobat în principiu tezele Biroului din Siberia.

În manuscris, punctele 4 şi 5 au fost tăiate de V. I. Lenin. — *72.*

44 Apelul lui V. I. Lenin către proletariatul internaţional în legătură cu foametea care se abătuse asupra unei populaţii de 33 000 000 de locuitori din regiunea Volgăi şi din sudul Ucrainei a avut un larg răsunet în masele muncitoare din toate ţările. În august 1921, din iniţiativa Internaţionalei Comuniste a fost organizat în străinătate un „Comitet provizoriu pentru ajutorarea Rusiei". În Franţa, sindicatele revoluţionare au chemat pe muncitori să doneze pentru fondul de ajutorare a înfometaţilor din Rusia salariul pe o zi: un rol deosebit de mare în organizarea ajutorului au avut Henri Barbusse şi Anatole France, acesta din urmă donînd pentru fondul de ajutorare a înfometaţilor premiul Nobel care-i fusese decernat în 1921. În total s-au strîns în Franţa circa 1 000 000 de franci. O largă campanie de strîngere de fonduri a fost desfăşurată şi în rîndurile muncitorilor şi ţăranilor din alte ţări. În Cehoslovacia s-au strîns 7 500 000 de coroane în numerar, precum şi produse în valoare de 2 000 000 de coroane;

www.dacoromanica.ro

Partidul Comunist din Germania a strîns 1 300 000 de mărci în numerar şi produse în valoare de 1 000 000 de mărci, comuniştii olandezi 100 000 de guldeni, comuniştii italieni circa 1 000 000 de lire, cei din Norvegia 100 000 de coroane norvegiene, în Austria 3 000 000 de mărci austriece, în Spania 50 000 de mărci, în Polonia 9 000 000 de mărci poloneze, în Danemarca 500 000 de mărci etc. De la începutul campaniei de strîngere de fonduri şi pînă la 20 decembrie 1921, organizaţiile comuniste au achiziţionat 312 000 de puduri de produse alimentare şi au strîns în numerar 1 000 000 de ruble-aur. Organizaţiile afiliate la Internaţionala de la Amsterdam au achiziţionat 85 625 de puduri de produse alimentare şi au strîns în numerar 485 000 de ruble-aur. — *73.*

45 Scrisoarea de faţă a fost scrisă de V. I. Lenin în legătură cu memoriul prezentat de G. I. Measnikov Comitetului Central al P.C. (b) din Rusia, cu articolul său „Probleme spinoase", precum şi cu o serie de cuvîntări rostite de el în organizaţiile de partid din Petrograd şi Perm. Measnikov organizase în raionul Motoviliha, gubernia Perm, un grup antipartinic, care desfăşura o activitate îndreptată împotriva politicii partidului. Biroul Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia, discutînd la 29 iulie 1921 tezele cuvîntărilor rostite de Measnikov în cadrul organizaţiei de partid din Perm, articolul său de mai sus şi memoriul prezentat Comitetului Central, le-a declarat antipartinice şi a numit o comisie (formată din N. I. Buharin, P. A. Zaluţki şi A. A. Solţ) care să cerceteze activitatea lui Measnikov. La 22 august, Biroul Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia a stabilit că tezele expuse în articolele lui Measnikov contravin intereselor partidului şi, ca atare, l-a obligat să se abţină de la propagarea acestor teze la adunările oficiale de partid, rechemîndu-l totodată din organizaţia Perm şi lăsîndu-l la dispoziţia C.C. Measnikov nu s-a supus hotărîrii C.C. şi, întorcîndu-se la Motoviliha, şi-a continuat activitatea antipartinică. În acelaşi timp, Measnikov a încercat să organizeze un grup antipartinic la Petrograd. Comisia numită de C.C. al P.C. (b) din Rusia, după ce a cercetat activitatea desfăşurată de Measnikov, a propus ca el să fie sancţionat cu excluderea din partid pentru faptul că a încălcat de repetate ori disciplina de partid şi că, în pofida hotărîrii Congresului al X-lea cu privire la unitatea partidului, a organizat un grup aparte în scopul de a lupta împotriva partidului. La 20 februarie 1922, hotărîrea de excludere din partid a lui Measnikov a fost confirmată de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

Vezi şi „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 299 şi 308. — *76.*

46 *C.C.C.* (Comisia centrală de control) — organ superior al controlului de partid. Hotărîrea pentru crearea ei a fost adoptată la cea de-a IX-a Conferinţă generală a P.C. (b) din Rusia, care a avut loc în zilele de 22—25 septembrie 1920. În rezoluţia „Cu privire la sarcinile imediate ale construcţiei de partid", adoptată

www.dacoromanica.ro

de conferință, paralel cu alte măsuri practice pentru lărgirea democrației interne de partid și întărirea unității partidului și a disciplinei în rîndurile sale, a fost declarată necesară crearea unei comisii de control, aleasă de congresul partidului, și a unor comisii de partid pe lîngă comitetele guberniale ale P.C. (b) din Rusia. În această rezoluție a fost inclusă, cu mici modificări, propunerea lui Lenin cu privire la componența Comisiei de control (vezi Opere complete, vol. 41, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 294). Comisiile de control urmau să fie formate din comuniștii cei mai imparțiali, care se bucură de încredere unanimă. În concepția lui Lenin, Comisia de control urma să devină „un adevărat organ al conștiinței de partid și proletare" ; el a recomandat ca membrilor acestei comisii să li se indice în mod special că trebuie să aibă o atitudine atentă față de tovarășii ale căror dosare le vin spre examinare (ibidem, p. 394). Prima Comisie centrală de control a fost aleasă la Congresul al X-lea al P.C. (b) din Rusia, care a avut loc între 8 și 16 martie 1921.

La propunerea lui V. I. Lenin, formulată în articolele „Cum să reorganizăm Rabkrinul" și „Mai bine mai puțin, dar mai bine", scrise în vederea Congresului al XII-lea al partidului (17—25 aprilie 1923), Congresul al XII-lea a creat un organ unic de control de partid și de stat, și anume C.C.C.-I.M.Ț. ; la activitatea C.C.C.-I.M.Ț. și a organelor ei locale au participat masele largi ale oamenilor muncii. — *80.*

47 Plenara C.C. al P.C. (b) din Rusia, discutînd la 8 august 1921 starea transporturilor, a aprobat concluziile lui F. E. Dzerjinski, cu modificările propuse de V. I. Lenin.

La punctul 1 al concluziilor se arăta că toate organele de partid și de stat trebuie să fie preocupate de elaborarea unor măsuri pentru redresarea transporturilor și ajutorarea lor.

În punctele 2—4 se vorbea despre necesitatea întăririi cadrelor de comisari de la departamentul căilor de comunicație, a întocmirii și trimiterii unei circulare către toate comitetele guberniale de partid privind situația din transporturi, recomandîndu-se totodată ca în cadrul secției organizatorice și de instructaj a C.C. al P.C. (b) din Rusia să fie creată o subsecție pentru conducerea muncii de partid în transporturi.

Pct. 5 prevedea că întreprinderile care lucrează pentru nevoile transporturilor urmează să fie trecute în subordinea departamentului căilor de comunicație. — *82.*

48 *Partidul Comunist din Anglia* a fost creat la Congresul de constituire, care a avut loc în zilele de 31 iulie și 1 august 1920 ; în rîndurile lui au intrat aripa stîngă a Partidului socialist britanic, majoritatea membrilor Partidului muncitoresc socialist din Scoția, socialiștii irlandezi, grupul unității comuniste din Partidul muncitoresc socialist, Consiliul comunist din Wales-ul de sud, precum și o serie de mici grupuri socialiste. În ianuarie 1921, la Congresul de unificare de la Leeds, au aderat la el Partidul muncitoresc

www.dacoromanica.ro

comunist, în majoritate format din participanții la mișcarea delegaților de întreprindere din Scoția (în frunte cu W. Gallacher), și Federația socialistă muncitorească. În primăvara anului 1921 a aderat la el aripa stîngă a Partidului laburist independent (în frunte cu P. Dutt), și în felul acesta a fost definitivată crearea Partidului Comunist din Anglia. — *83.*

49 *V.K.P.D.* (Vereinigte Kommunistische Partei Deutschlands) — Partidul comunist unit din Germania a luat ființă la Congresul de unificare al Partidului Comunist din Germania și al aripii de stînga a Partidului social-democrat independent din Germania, care a avut loc la Berlin între 4 și 7 decembrie 1920. Această unificare s-a produs după scindarea Partidului social-democrat independent din Germania la Congresul de la Halle (octombrie 1920), la care majoritatea delegaților ceruseră afilierea imediată la Internaționala a III-a și acceptarea fără rezervă a celor 21 de condiții de primire în Internaționala Comunistă, elaborate de Congresul al II-lea al acesteia din urmă. Aripa de dreapta a acestui partid s-a retras de la congres și a format un partid separat, care sub vechea denumire a dăinuit pînă în septembrie 1922, cînd a fuzionat cu Partidul social-democrat.

Fuzionarea aripii de stînga a Partidului social-democrat independent din Germania cu partidul comunist a constituit un jalon important pe calea dezvoltării mișcării revoluționare din Germania. În urma acestei fuzionări, P.C.G. a devenit, după P.C. (b) din Rusia, cea mai puternică secție a Internaționalei Comuniste. Împreună cu aripa de stînga a P.S.D.I.G. a intrat în P.C.G. cel mai popular conducător al proletariatului german, E. Thälmann, care a reușit să determine o trecere în masă a independenților de stînga în rîndul P.C.G.

Congresul Partidului comunist unit din Germania (Congresul al II-lea al P.C.G.), căruia îi fusese adresată scrisoarea de față a lui V. I. Lenin, a avut loc la Jena între 22 și 26 august 1921. Congresul a discutat rapoartele cu privire la : Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste, sarcinile imediate ale partidului, activitatea în cadrul sindicatelor, situația din Rusia Sovietică și măsurile pentru ajutorarea ei etc. Unul dintre președinții congresului a fost W. Pieck. Într-o rezoluție adoptată cu mare majoritate de voturi, congresul a aprobat hotărîrile Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste și a recunoscut justețea criticii făcute de congres greșelilor comise de C.C. al P.C.U.G. în timpul luptelor din martie 1921. Congresul a hotărît ca partidul să-și reia vechea denumire : Partidul Comunist din Germania. — *86.*

50 *Manifestul de la Basel din 1912* — manifestul cu privire la război adoptat de Congresul socialist internațional extraordinar care s-a ținut la Basel în zilele de 24 și 25 noiembrie 1912. Manifestul punea în gardă popoarele împotriva pericolului iminent al războiului imperialist mondial, dezvăluia scopurile de jaf ale acestui război și chema pe muncitorii din toate țările să ducă o luptă

www.dacoromanica.ro

energică pentru pace, să opună „imperialismului capitalist forţa solidarităţii internaţionale a proletariatului". În Manifestul de la Basel a fost inclus punctul din rezoluţia Congresului de la Stuttgart (1907), formulat de V. I. Lenin, în care se spunea că, în cazul izbucnirii unui război imperialist, socialiştii trebuie să folosească criza economică şi politică provocată de război pentru a grăbi căderea dominaţiei de clasă a burgheziei şi a desfăşura lupta pentru revoluţia socialistă. — *87*.

51 „*Sowiet*" — revistă lunară ; a apărut la Berlin, sub redacţia lui P. Levi, din 1919 pînă la 1 iulie 1921, cu participarea lui H. Roland-Holst, P. Fröhlich, A. Maslov, K. Geyer ş.a. De la 1 iulie 1921, după excluderea din P.C.U.G. a lui P. Levi, revista, schimbîndu-şi orientarea, a început să apară sub altă denumire („Unser Weg"). Şi-a încetat apariţia la sfîrşitul anului 1922. — *88*.

52 „*Die Rote Fahne*" — ziar fundat de K. Liebknecht şi R. Luxemburg, ca organ central al „Uniunii Spartacus" ; ulterior organul central al Partidului Comunist din Germania ; a apărut la Berlin cu începere de la 9 noiembrie 1918 şi a fost de repetate ori suspendat şi interzis de autorităţile germane.

„Die Rote Fahne" a avut un rol important în lupta pentru transformarea P.C.G. într-un partid proletar revoluţionar de masă şi curăţirea lui de elementele oportuniste. El a desfăşurat o luptă energică împotriva militarizării ţării şi a militat pentru unitatea de acţiune a clasei muncitoare în lupta contra fascismului. La acest ziar a colaborat activ E. Thälmann, preşedintele Comitetului Central al Partidului Comunist din Germania. Interzis după instaurarea dictaturii fasciste în Germania, ziarul a continuat să apară ilegal. În 1935 editarea ziarului a fost mutată la Praga ; din octombrie 1936 pînă în toamna anului 1939 a apărut la Bruxelles. — *89*.

53 „*Moskau*", „*Moskow*", „*Moscou*" — ziar, organul de presă al Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste ; a apărut la Moscova în limbile germană (nr. 1—50), franceză (nr. 1—44) şi engleză (nr. 1—41). — *94*.

54 Propunerea adresată Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în problema trimiterii în judecată a baronului Unghern a fost scrisă în legătură cu telegrama din 26 august a lui I. N. Smirnov, preşedintele Comitetului Revoluţionar din Siberia, către V. I. Lenin, preşedintele C.C.P. ; în această telegramă se spunea : „Baronul Unghern a fost încercuit de avangărzile noastre la 22 august şi luat prizonier împreună cu statul său major. Sub pază puternică, Unghern a fost trimis la Novonikolaevsk (azi Novosibirsk. — *Nota red.*), unde intenţionăm să-l deferim justiţiei, în faţa secţiei din Siberia a Tribunalului suprem al C.E.C. din Rusia, sub acuzaţia de trădare. Procesul va avea o mare importanţă politică. Aşteptăm avizul dv." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.)

www.dacoromanica.ro

Propunerea lui V. I. Lenin a fost adoptată de Biroul Politic la 29 august 1921.

Procesul baronului Unghern a avut loc la 15 septembrie. Acuzarea a fost susţinută de E. M. Iaroslavski ; apărarea inculpatului a fost încredinţată fostului avocat Bogoliubov. În cursul dezbaterilor au fost date la iveală o serie întreagă de crime săvîrşite de Unghern şi de acoliţii săi : ocupînd oraşul Urga (azi Ulan-Bator), el a ordonat să fie împuşcaţi toţi salariaţii din localitate ai Uniunii centrale a cooperativelor de consum şi ai primăriei oraşului ; din ordinul lui au fost jefuiţi şi împuşcaţi numeroşi locuitori paşnici, iar oraşul a fost incendiat. La proces au fost scoase la iveală legăturile baronului Unghern cu militariştii chinezi (Cian Ţzo-lin) şi cu intervenţioniştii japonezi. Nutrind planuri de restabilire a monarhiei în frunte cu Mihail Romanov, baronul Unghern, după cum reiese din materialele procesului, conta pe ajutorul japonezilor, care îi promiseseră să ocupe Cita, dar a fost prins după intrarea sa pe teritoriul Siberiei sovietice.

Baronul Unghern a fost condamnat la moarte prin împuşcare. — *108*.

55 *Micul C.C.P.* a fost creat în decembrie 1917, cu misiunea de a se ocupa de rezolvarea problemelor mărunte şi de a descongestiona astfel ordinea de zi a C.C.P. ; a funcţionat în calitate de comisie a C.C.P. Hotărîrile adoptate în unanimitate de către Micul C.C.P. erau prezentate spre semnare lui V. I. Lenin şi, învestite cu semnătura lui, dobîndeau puterea de hotărîri ale Consiliului Comisarilor Poporului ; în caz de divergenţă, problema în discuţie se aducea în faţa C.C.P.

Gratuitatea serviciilor a fost desfiinţată printr-o serie de măsuri succesive cu începere din iulie 1921. Spre deosebire de practica serviciilor gratuite (transportul, inclusiv cel comunal, locuinţa, trimiterile poştale, ziare etc.), care se statornicise în perioada comunismului de război, la 9 iulie a fost desfiinţată gratuitatea transportului pe căile ferate şi pe căile maritime şi fluviale, la 18 iulie gratuitatea serviciilor poştale, la 5 august a fost introdusă plata pentru mărfuri, inclusiv cele alimentare, iar la 25 august plata pentru servicii comunale.

În a doua jumătate a anului 1921, C.C.P. a adoptat o serie de măsuri pentru îmbunătăţirea situaţiei materiale a muncitorilor : au fost introduse noi principii de retribuire după cantitatea şi calitatea muncii, s-a trecut la plata în bani în locul plăţii în natură, s-au luat măsuri pentru retribuirea garantată a muncii (în ruble-marfă) etc. Ca urmare, chiar la sfîrşitul anului 1921 salariul real al muncitorilor a înregistrat o uşoară creştere. — *109*.

56 *„Ekonomiceskaia Jizn"* — cotidian ; a apărut la Moscova din noiembrie 1918 pînă în noiembrie 1937 ; la început a fost organul de presă al C.E.S. şi al celorlalte comisariate economice, iar din iulie 1921 organul de presă al Consiliului Muncii şi

www.dacoromanica.ro

Apărării, Comisiei de stat a planificării, Băncii de Stat şi Comisariatului finanţelor.

În 1928, la cea de-a zecea aniversare a apariţiei ziarului, C.C. al P.C. (b) din Rusia a subliniat că „Ekonomiceskaia Jizn" a reuşit să ocupe locul de ziar economic de frunte, care apără cu fermitate poziţiile principiale ale leninismului şi aduce o contribuţie importantă la rezolvarea problemelor practice ale construcţiei economice. Reorganizat ca publicaţie pentru probleme financiare, ziarul a continuat să apară, cu începere de la 16 noiembrie 1937, sub denumirea de „Finansovaia Gazeta" ; şi-a încetat apariţia în iunie 1941. — *110.*

57 *C.M.A.* — Consiliul Muncii şi Apărării ; cu începere din decembrie 1920 a funcţionat în calitate de comisie permanentă a C.C.P. ; a dăinuit pînă în 1937. A fost creat în aprilie 1920, prin reorganizarea Consiliului Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti, care fusese înfiinţat printr-un decret din 30 noiembrie 1918 al C.E.C. din Rusia, în scopul mobilizării forţelor şi resurselor pentru apărarea ţării. Consiliul Apărării şi Consiliul Muncii şi Apărării au fost prezidate de V. I. Lenin. — *110.*

58 Hotărîrea propusă de V. I. Lenin a fost adoptată de Biroul Politic la 2 septembrie 1921. A doua zi, la 3 septembrie, Lenin a adresat secretarului C.E.I.C. o scrisoare în care se spunea : „Este extrem de important să primim regulat date precise cu privire la mersul colectelor de fonduri donate de muncitori din străinătate pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia... Cred că ar trebui să numiţi persoane responsabile pentru fiecare ţară sau pe grupuri de ţări, care să urmărească presa muncitorească a diferitelor partide şi să extragă cifre precise, limitîndu-se, bineînţeles, la : 1) cifra totală a donaţiilor, 2) indicarea precisă a monedei în care au fost făcute respectivele donaţii ; 3) menţionarea datei colectării fondurilor ; 4) denumirile ziarelor din care au fost extrase datele, denumirea partidului sau organizaţiei care a efectuat colectele de fonduri.

Hotărîrile adoptate de partide şi sindicate cu privire la donarea salariului pe 1 zi se vor înregistra separat.

Vă rog stăruitor să-mi comunicaţi ce măsuri a luat Comitetul Executiv şi cînd putem spera să căpătăm primele date globale" („Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 422—423). În ceea ce priveşte publicarea în presa sovietică a cifrelor totalizatoare privind colectele de fonduri băneşti donate de proletariatul internaţional pentru ajutorarea populaţiei înfometate, vezi de asemenea „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 160. — *114.*

59 Sub pretextul ajutorării populaţiei înfometate din Rusia, imperialiştii creaseră o „comisie internaţională" în frunte cu Noulens, fost ambasador al Franţei în Rusia şi unul dintre principalii organizatori ai comploturilor contrarevoluţionare şi ai intervenţiei militare împotriva Ţării Sovietelor ; din această comisie făceau

www.dacoromanica.ro

parte foşti diplomaţi francezi, englezi şi belgieni, precum şi mari proprietari străini de întreprinderi naţionalizate din Rusia. La 4 septembrie, comisia Noulens a cerut telegrafic Comisariatului afacerilor externe să acorde unui număr de 30 de experţi viză de intrare în ţară pentru a face cercetări la faţa locului potrivit unui program special, care în fond prevedea strîngerea de informaţii cu caracter secret.

La 6 septembrie 1921, Biroul Politic a aprobat, cu unele modificări, proiectul de notă către Noulens, întocmit în conformitate cu indicaţiile lui V. I. Lenin. În nota de răspuns a Comisariatului poporului pentru afacerile externe, publicată la 8 septembrie în „Izvestiia C.E.C. din Rusia", se arăta că, „sub pretextul ajutorării populaţiei înfometate, comisia d-lui Noulens îşi propune în realitate să strîngă informaţii cu privire la situaţia internă a Rusiei Sovietice..., şi acest lucru urmează a fi făcut sub conducerea acelora care s-au mai ocupat cu asemenea studiere în scopul necamuflat al organizării de rebeliuni şi înlesnirii înaintării unor armate străine pe teritoriul Republicii Sovietice" („Documente referitoare la politica externă a U.R.S.S.", vol. 4, Moscova, 1960, p. 309—310). Guvernul sovietic a refuzat categoric să aprobe intrarea în ţară a membrilor comisiei Noulens. — *116*.

60 În legătură cu dificultăţile de aprovizionare, cu recolta proastă din 1921 şi cu necesitatea de a se veni în ajutorul populaţiei înfometate, Biroul Politic a adoptat la 6 septembrie 1921 o hotărîre cu privire la directivele pentru Comisariatul aprovizionării. Directivele prevedeau reducerea din octombrie 1921 a numărului de raţii alimentare acordate de stat şi crearea unui fond de cereale. — *117*.

61 Proiectul lui V. I. Lenin a fost adoptat de Biroul Politic la 13 septembrie 1921. Punctul 4 a fost scos de autor şi n-a intrat în textul hotărîrii Biroului Politic.

La 15 octombrie, problema vînzării cărţilor a fost din nou discutată în Biroul Politic. Confirmînd hotărîrea adoptată la 13 septembrie, Biroul Politic a trasat o serie de măsuri practice concrete pentru aplicarea ei, şi în special pentru prevenirea pătrunderii diferitelor publicaţii antisovietice pe piaţa cărţilor. — *119*.

62 Proiectul a fost adoptat de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la 14 septembrie 1921. — *120*.

63 Curăţirea rîndurilor partidului a fost efectuată pe baza rezoluţiei Congresului al X-lea al P.C. (b) din Rusia „În problemele construcţiei de partid", în care se spunea: „Devine absolut necesar să întoarcem cu hotărîre pîrghia politicii partidului în direcţia recrutării de muncitori şi a curăţirii rîndurilor partidului de elementele necomuniste" („Rezoluţiile şi hotărîrile congreselor, conferinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.", partea I, Bucureşti, E.P.L.P. 1954, p. 537). Curăţirea rîndurilor partidului a fost precedată de îndelungate şi minuţioase pregătiri.

www.dacoromanica.ro

La 21 iunie 1921, C.C. şi C.C.C. au adoptat o „Hotărîre cu privire la verificarea membrilor partidului şi curăţirea rîndurilor lui" (vezi „Pravda" nr. 146 din 30 iunie 1921), în care se stabileau data începerii lucrărilor comisiilor de verificare şi data încheierii lor (1 august şi 1 octombrie 1921), normele pentru crearea comisiilor locale de verificare, precizîndu-se totodată că verificarea unui membru de partid nu poate fi făcută decît după ce respectiva comisie va fi aflat cum este el apreciat în rîndurile oamenilor muncii, membri şi nemembri de partid. Pînă la încheierea lucrărilor de verificare au fost suspendate toate primirile în partid, cu excepţia cazurilor în care era vorba de muncitori sau de ţărani care nu exploatează munca altuia. La 7 iulie, Biroul Politic a aprobat componenţa Comisiei centrale pentru verificarea membrilor de partid ; în organizaţiile locale au fost create comisii locale de verificare.

Comitetul Central al partidului a adresat organizaţiilor locale o scrisoare intitulată „Către toate organizaţiile de partid. Cu privire la curăţirea rîndurilor partidului" (vezi „Pravda" nr. 163 din 27 iulie 1921), în care se arăta care sînt sarcinile verificării şi metodele pentru efectuarea ei. C.C. recomanda comisiilor de verificare să se călăuzească după următoarele norme : faţă de muncitori să fie mai puţin exigente în ceea ce priveşte prezentarea de acte scrise, referinţe etc. ; la verificarea ţăranilor membri de partid să facă distincţie netă între elementele chiaburești şi ţăranii muncitori cinstiţi ; mai multă rigurozitate la verificarea celor cărora „li s-a urcat la cap şefia", a deţinătorilor de posturi legate de privilegii de un fel sau altul ; verificare specială pentru foştii cinovnici şi pentru elementele provenite din rîndurile intelectualităţii burgheze ; deosebit de minuţioasă trebuie să fie verificarea elementelor provenite din alte partide, în special din rîndurile menşevicilor şi ale eserilor.

Data începerii lucrărilor de verificare a fost amînată pentru 15 august 1921 ; curăţirea rîndurilor partidului a continuat pînă la Congresul al XI-lea al P.C. (b) din Rusia. Un prim bilanţ al verificării membrilor de partid a fost făcut de cea de-a XI-a Conferinţă generală a P.C. (b) din Rusia (vezi volumul de faţă, p. 286—287, 288—289) ; bilanţul definitiv al acestor lucrări a fost făcut de Congresul al XI-lea al partidului. În urma curăţirii rîndurilor partidului au fost excluşi din organizaţiile lui 159 355 de oameni (24,1%) (această cifră nu cuprinde datele referitoare la guberniile Breansk şi Astrahan şi la Partidul Comunist din Turkestan). Pe categorii sociale, cei excluşi din partid sau care au încetat să facă parte din el se repartizau astfel : muncitori 20,4%, ţărani 44,8%, funcţionari şi liber-profesionişti 23,8%, alte categorii 11,0%. Curăţirea rîndurilor partidului a dus la o îmbunătăţire a compoziţiei lui sociale, a contribuit la întărirea disciplinei, la creşterea prestigiului partidului în rîndurile maselor muncitoreşti şi ţărăneşti fără partid, a debarasat partidul de elementele

www.dacoromanica.ro

care-l discreditau. A crescut coeziunea ideologică şi organizatorică a partidului. — *121.*

64 De această indicaţie a lui V.I. Lenin s-a ţinut seama în hotărîrile C.C. privind dreptul de a da recomandări. În „Darea de seamă a Comitetului Central" pe luna septembrie 1921 se arata că C.C. a adoptat două hotărîri cu privire la recomandarile ce se dau membrilor de partid în timpul verificării. În prima se spunea : „Au dreptul de a da recomandări numai tovarăşii care-l cunosc pe cel recomandat dintr-o activitate comună de cel puţin 12 luni în cadrul aceleiaşi organizaţii de partid". În cea de-a doua se vorbea de răspunderea pe care o are membrul de partid pentru recomandările date („Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia" nr. 35 din 1 decembrie 1921). — *121.*

65 Ideea convocării unui aşa-numit „*congres muncitoresc*", lansata de P. B. Akselrod şi sprijinita şi de alţi menşevici, consta în convocarea unui congres al reprezentanţilor diferitelor organizaţii muncitoreşti în scopul înfiinţării unui „larg partid muncitoresc" legal, din care urmau să facă parte social-democraţii, eserii şi anarhiştii. Acest lucru ar fi însemnat în fapt lichidarea P.M.S.D.R. şi înlocuirea lui printr-o organizaţie fara partid. Congresul al V-lea (de la Londra) al P.M.S.D.R. a condamnat cu hotărîre ideea menşevica a „congresului muncitoresc" şi a calificat agitaţia pentru acest congres drept o agitaţie dăunatoare pentru dezvoltarea conştiinţei de clasă a proletariatului. Ideea menşevică a „congresului muncitoresc" a fost criticată de Lenin în lucrarile : „Filistinism în mediul revoluţionar", „Criza menşevismului", „Luptătorii intelectuali împotriva dominaţiei intelectualilor", „Dezorientarea unora care s-au supărat (În jurul problemei congresului muncitoresc)" (Opere complete, vol. 14, Editura politică, 1963, ediţia a doua, p. 44—45 şi 152—176 ; vol. 15, p. 173—177 şi 178—191). — *123.*

66 În 1921, mai multe grupuri de muncitori americani care se uniseră în jurul „Asociaţiei pentru acordare de ajutor tehnic Rusiei Sovietice" şi-au exprimat dorinţa de a veni în Ţara Sovietelor pentru a participa la construcţia economică. În bună parte, aceste grupuri erau formate din emigranţi ruşi care plecaseră în America înainte de Revoluţia din Octombrie. Problema venirii muncitorilor americani în Rusia Sovietică a fost pusă de L. K. Martens (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 200). Consiliul Muncii şi Apărării, luînd în discuţie la 22 iunie 1921 propunerea făcută de Martens, a stabilit că „ar fi de dorit ca unele întreprinderi sau grupuri de întreprinderi industriale să fie dezvoltate prin darea lor în arendă unor grupuri de muncitori americani şi ţărani americani cu calificare industrială, în condiţii contractuale care să le asigure un anumit grad de autonomie economică" (ibidem, p. 202). C.M.A. a stabilit totodata că e necesar să se ia măsuri pentru reglementarea imigraţiei muncitorilor străini. La 11 august 1921 a fost trimisă „Asociaţiei pentru acordare de ajutor tehnic Rusiei

www.dacoromanica.ro

Sovietice" o telegramă, semnată de V. I. Lenin şi de G. V. Cicerin, în care se arată că „e necesar să se ţină seama de greutăţile existente în Rusia, greutăţi alimentare etc., care trebuie biruite. Oamenii care vin în Rusia trebuie să fie hotarîţi să le înfrunte... Ar fi de dorit să se trimită mai întîi delegaţi care să viziteze la faţa locului terenurile pe care urmează sa se stabilească imigranţii, sectoarele silvice, minele, fabricile etc. ce li se vor da în arendă".

În a doua jumătate a anului 1921, un grup de muncitori americani, în frunte cu inginerul comunist olandez S. Rutgers, W. D. Haywood, militant de seamă al mişcării muncitoreşti americane, şi muncitorul american H. S. Callwert, a dus cu guvernul sovietic tratative cu privire la luarea în exploatare a unei părţi din bazinul carbonifer Kuznek şi organizarea unei colonii industriale pe teritoriul lui.

La 19 septembrie, V. I. Lenin a primit pe reprezentanţii coloniei de muncitori americani şi a stat de vorbă cu ei. S-au păstrat însemnările făcute de Lenin în timpul acestor convorbiri (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 39). „Proiectul de angajament" a fost scris de Lenin în legătură cu aceasta convorbire. Vezi în adnotarea 75 amănunte cu privire la încheierea contractului cu grupul de organizare al muncitorilor americani (grupul Rutgers). — *125.*

67 Scrisoarea intitulată *„Cu privire la sarcinile Rabkrinului, la înţelegerea şi la îndeplinirea lor"* i-a fost adresata lui I. V. Stalin, pe atunci conducătorul Comisariatului poporului pentru inspecţia muncitorească-ţărănească, în legătura cu raportul preliminar asupra situaţiei aprovizionării cu combustibil şi activităţii instituţiilor însărcinate cu pregătirea şi distribuirea lui, înaintat de Loninov, şeful Secţiei combustibil a sectorului tehnic-industrial al I.M.Ţ.

Ideile enunţate de Lenin în această scrisoare în ceea ce priveşte sarcinile Rabkrinului au fost dezvoltate ulterior într-o serie de documente, inclusiv articolele „Cum să reorganizam Rabkrinul" şi „Mai bine mai puţin, dar mai bine" (vezi V. I. Lenin. Opere, vol. 33, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1957, p. 476—481 şi 482—492). — *127.*

68 Într-o scrisoare adresată Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la 7 octombrie 1921, G. V. Cicerin, comisarul poporului pentru afacerile externe, a comunicat că guvernul Republicii Extremului Orient (R.E.O.) cere avizul Biroului Politic asupra următoarelor chestiuni: 1) dacă este de dorit să se obţină recunoaşterea R.E.O. de către Japonia şi S.U.A. în condiţii cînd acestea refuză să recunoască concomitent R.S.F.S.R.; 2) dacă pot fi acceptate propunerile unor străini de a acorda împrumuturi de stat R.E.O.; 3) dacă R.E.O. este numai în mod formal independentă de R.S.F.S.R. sau şi în mod real. După părerea Comisariatului afacerilor externe, la aceste întrebări trebuie să se dea următorul răspuns: 1) recunoaşterea R.E.O. este de dorit,

www.dacoromanica.ro

dar fără a se consfinți prin tratat structura R.E.O.; 2) împrumuturile externe sînt utile dacă se acordă fără vreo ştirbire a drepturilor suverane ale R.E.O.; 3) se consideră că R.E.O. e numai în mod formal independentă de R.S.F.S.R.

Propunerea lui V. I. Lenin a fost adoptată de Biroul Politic la 8 octombrie 1921.

Proiectul de directivă cu privire la Republica Extremului Orient, propus de G. V. Cicerin, a fost aprobat de Biroul Politic la 10 octombrie 1921. — *134.*

69 Propunerea de față a lui V. I. Lenin a intrat în hotărîrea adoptată de plenara C.C. al P.C. (b) din Rusia la 8 octombrie 1921 pe baza raportului lui V. M. Molotov privind organizarea evidenței lucrătorilor cu munci de răspundere şi normele referitoare la repartizarea lor. — *135.*

70 *Al VIII-lea Congres general al electrotehnicienilor din Rusia* a avut loc la Moscova între 1 şi 9 octombrie 1921. Congresul a fost convocat din inițiativa lui V. I. Lenin, printr-o hotărîre specială din 8 februarie 1921 a C.C.P., adoptată în îndeplinirea prevederilor rezoluției Congresului al VIII-lea al Sovietelor, „în vederea discutării problemelor tehnice-economice legate de realizarea planului de electrificare a Rusiei, precum şi în vederea atragerii maselor largi populare la opera de electrificare a economiei naționale". La lucrările congresului au participat 893 de delegați din 102 orașe ale Rusiei, precum şi 475 de invitați: oameni de ştiință, lucrători din domeniul economiei, specialişti, numeroşi reprezentanți ai muncitorilor din întreprinderile electrotehnice.

Lenin a fost ales președinte de onoare al congresului. În propunerea făcută în acest scop şi care a fost întîmpinată cu aplauze, se spunea: „Date fiind marile servicii aduse de președintele C.C.P., V. I. Lenin-Ulianov, şi sprijinul fierbinte pe care el l-a acordat Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei şi tuturor lucrărilor din domeniul electrotehnicii, propunem ca acest mult stimat şi mare luptător al revoluției mondiale să fie ales președinte de onoare al congresului".

Congresul a ascultat, în şedințele sale plenare şi în comisii, numeroase rapoarte, printre care: raportul lui G. M. Krjijanovski cu privire la activitatea Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei, referatul lui A. F. Ioffe cu privire la structura materiei, referatul lui M. V. Şuleikin cu privire la dezvoltarea radiotelegrafiei şi radiotelefoniei, raportul lui L. K. Ramzin în problema aprovizionării cu combustibil a Rusiei, referatul lui G. O. Graftio asupra electrificării căilor ferate etc. Congresul a adoptat rezoluții cu privire la planul general de electrificare a R.S.F.S.R., cu privire la electrificarea diferitelor regiuni ale țării, alimentarea cu energie electrică a satelor, sarcinile industriei metalurgice din Rusia, redresarea industriei petrolului prin electrificarea ei,

www.dacoromanica.ro

răspîndirea cunoştinţelor de electrotehnică, precum şi alte rezoluţii. Recomandările congresului electrotehnicienilor au fost luate în consideraţie la concretizarea planului GOELRO şi în procesul înfăptuirii lui practice.

Mesajul de salut adresat de V. I. Lenin congresului a fost citit în şedinţa acestuia din dimineaţa zilei de 9 octombrie. Documentul poartă următoarea notiţă adresată lui G. M. Krjijanovski: „Dacă sînteţi de acord cu conţinutul lui, vă rog să mi-l restituiţi, ca să-l dau la dactilografiat, iar după aceea îl voi trimite (cui? dv.?). Mă îndoiesc dacă face să-l trimit. Nu vi se pare că ar fi ceva *prea* „ostentativ"? Ar aduce oare vreun folos *real?* („Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 13). — *136.*

71 Proiectul de directive propus de V. I. Lenin a fost adoptat de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la 10 octombrie 1921, în baza unui raport prezentat de C. Racovski, V. I. Ciubar şi G. I. Petrovski. „În felul acesta — se spune în raportul pe octombrie-noiembrie 1921 al C.C. — s-a dat în această problemă o îndrumare generală, în sensul că e nevoie de o atitudine cît mai grijulie faţă de nevoile ţărănimii şi de maximum de prudenţă şi atenţie în acţiunea de atragere a acestora la sprijinirea statului" („Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia" nr. 36 din 15 decembrie 1921). — *138.*

72 Acest proiect de hotărîre a fost adoptat de Biroul Politic al P.C. (b) din Rusia la 10 octombrie 1921. La 15 noiembrie, Consiliul Comisarilor Poporului a aprobat decretul „Cu privire la asigurările sociale ale tuturor categoriilor de salariaţi" (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 263 din 23 noiembrie 1921). Documentul poartă următoarea menţiune făcută de V. I. Lenin: „La C.C.P.". — *139.*

73 Scrisoarea către A. I. Kiselev, cu un proiect de hotărîre a C.C.P., a fost scrisă de V. I. Lenin în legatură cu memoriul primit de el la 10 octombrie 1921 din partea preşedintelui Comitetului executiv gubernial Ivanovo-Voznesensk. În şedinţa C.C.P., problema alocării a 40 000 de raţii alimentare şi a unui fond lunar de 4 miliarde de ruble pentru textiliştii din Ivanovo-Voznesensk a fost luată în discuţie la 11 octombrie şi soluţionată pozitiv (cu condiţia îndeplinirii programului de producţie stabilit). — *140.*

74 Acest document a fost scris pe o scrisoare adresată la 10 octombrie 1921 de G. V. Cicerin Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, în care acesta din urmă era rugat să urgenteze numirea unui delegat pentru tratativele cu China în problema căii ferate din China de est, arătîndu-se totodată că întîrzierea numirii delegatului pentru tratativele cu China ar putea oferi apropiatei Conferinţe de la Washington (vezi adnotarea 133) un pretext pentru internaţionalizarea acestei linii de cale ferată. Comisariatul afacerilor externe propunea ca delegat la aceste tratative

www.dacoromanica.ro

să fie numit I. I. Marchlevski. Cicerin comunica totodată că Japonia a consimţit ca la discutarea unora dintre problemele de pe ordinea de zi a Conferinţei de la Dairen a reprezentanţilor Republicii Extremului Orient şi Japoniei să participe şi un reprezentant al R.S.F.S.R. (conferinţa a avut loc între 26 august 1921 şi 16 aprilie 1922) şi propunea ca A. K. Paikes să fie numit delegat la această conferinţă. În acelaşi timp el propunea ca E. M. Iaroslavski şi N. L. Meşcereakov să reprezinte Republica Extremului Orient la Conferinţa de la Washington.

Propunerea lui V. I. Lenin a fost adoptată de Biroul Politic chiar în aceeaşi zi.

La 13 octombrie 1921, printr-o hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, reprezentant al Republicii Extremului Orient la Conferinţa de la Washington a fost numit A. A. Iazîkov. — *141.*

75 Acest proiect de hotărîre a fost scris în cadrul pregătirii materialelor necesare pentru a discuta în şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia problema încheierii unui acord cu grupul de muncitori şi ingineri americani care, în frunte cu S. Rutgers, veniseră în Rusia la finele lunii august 1921 (vezi adnotarea 66).

Consiliul Muncii şi Apărării, discutînd la 23 septembrie 1921 propunerea grupului Rutgers de a i se da în arendă uzina Nadeidinski şi o serie de întreprinderi din bazinul carbonifer Kuznek, a stabilit că, din punctul de vedere al guvernului sovietic, încheierea contractului este de dorit şi a însărcinat o comisie, formată din reprezentanţi ai Consiliului economic superior, Comisariatului muncii şi Comisariatului agriculturii, să elaboreze textul definitiv al acestui contract. V. I. Lenin a participat la tratativele cu grupul Rutgers şi a făcut o serie de propuneri în ceea ce priveşte clauzele contractului (vezi volumul de faţă, p. 179, şi „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 331 şi 349). Acordul cu grupul de organizare al muncitorilor americani (grupul Rutgers), semnat la 20 octombrie, a fost aprobat de C.M.A. la 21 octombrie şi de C.C.P. la 25 octombrie. În noiembrie, guvernul sovietic a încheiat contractul cu acest grup.

Prin acest contract, muncitorii americani şi-au asumat obligaţia de a aduce în Rusia Sovietică unelte de producţie, materiale şi produse alimentare, în timp ce guvernul sovietic s-a angajat să aloce 300 000 de dolari pentru achiziţionarea de maşini şi utilaje în străinătate. În conformitate cu prevederile contractuale, pe o parte din teritoriul bazinului carbonifer Kuznek a fost creată „Colonia industrială autonomă «Kuzbass»", care era direct subordonată Consiliului Muncii şi Apărării. Vezi şi volumul de faţă, p. 125—126, 144. — *142.*

76 Aceste propuneri au stat la baza hotărîrii din 15 octombrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la pro-

www.dacoromanica.ro

punerile lui S. Rutgers, precum şi a hotărîrii C.M.A. din 17 octombrie 1921 „Cu privire la acordul cu grupul Rutgers". — *144.*

77 Propus de V. I. Lenin, proiectul de hotărîre privind trimiterea lui A. G. Şleapnikov la muncă în organele de aprovizionare a fost adoptat în şedinţa din 14 octombrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Luînd cunoştinţă de avizul C.C.C. şi al Comisiei centrale de verificare în problema trimiterii lui A. G. Şleapnikov la muncă în organele de aprovizionare, la 27 octombrie Biroul Politic a hotărît : „Durata detaşării tov. Şleapnikov la muncă în organele de aprovizionare va fi de două luni cu începere din ziua plecării sale la noul loc de muncă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Comisia centrală de verificare, formată din 5 membri, a fost instituită, pe toată durata acţiunii de curăţire a rîndurilor partidului, ca organ însărcinat cu conducerea activităţii comisiilor locale de verificare (vezi „Pravda" nr. 146 din 30 iunie 1921). Pentru a fi numit membru al acestei comisii se cerea un stagiu de cel puţin şapte ani. La 7 iulie 1921, Biroul Politic a aprobat următoarea listă de membri ai acestei comisii : P. A. Zaluţki, A. G. Şleapnikov, M. I. Celîşev, A. A. Solţ şi M. F. Şkireatov. Ca membri supleanţi ai Comisiei centrale de verificare au fost numiţi V. M. Molotov, E. A. Preobrajenski şi N. I. Lebedev. Ulterior au mai fost numiţi membri supleanţi S. P. Medvedev şi N. K. Antipov. Comisia centrală de verificare a prezentat în două rînduri (o dată Conferinţei a XI-a şi a doua oară Congresului al XI-lea al P.C. (b) din Rusia) dări de seamă asupra rezultatelor verificării membrilor de partid. — *155.*

78 În legătură cu divergenţele ivite între activiştii organizaţiei de partid din Baku, de o parte, şi lucrătorii organizaţiilor centrale din Azerbaidjan, de altă parte, în problema aplicării politicii naţionale, C.C. al P.C. (b) din Rusia a cerut activiştilor de partid din Azerbaidjan şi din Baku să aibă o atitudine cît mai atentă faţă de specificul profilului spiritual al populaţiei musulmane şi faţă de obiceiurile ei, recomandînd totodată tuturor activiştilor Partidului Comunist din Azerbaidjan, precum şi din Gruzia şi Armenia, să ţină seama de acest lucru în întreaga lor activitate, să caute să lucreze în bună înţelegere şi armonie, fără a admite formarea oricăror fracţiuni în organizaţia de partid. Propunerile lui V. I. Lenin au fost incluse în textul hotărîrii din 15 octombrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

Proiectul de directivă către Partidul Comunist din Azerbaidjan cu privire la aplicarea politicii naţionale, amintit mai jos, a fost întocmit de I. V. Stalin şi aprobat la 17 octombrie de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

La pct. 6 este vorba de hotărîrea din 3 octombrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la inadmisibilitatea oricărei încălcări a politicii guvernului sovietic faţă

www.dacoromanica.ro

de Persia (Iran) din partea lucrătorilor de partid şi de stat din Baku. — *156.*

79 *Congresul al II-lea al comitetelor pentru educaţie politică* a avut loc la Moscova între 17 şi 22 octombrie 1921. Au participat 307 delegaţi, dintre care 193 cu vot deliberativ şi 114 cu vot consultativ Printre delegaţii la congres au fost 281 de comunişti şi 26 de delegaţi fără partid.

Congresul a fost deschis de N. K. Krupskaia, preşedinta Comitetului general pentru educaţie politică. V. I. Lenin a fost ales preşedinte de onoare al congresului. A. V. Lunacearski (din partea Comisariatului poporului pentru învăţământul public) şi Ozerevski (din partea Comitetului general pentru educaţie politică al Ucrainei) au rostit cuvîntări de salut.

Principalele probleme de pe ordinea de zi au fost : discutarea şi aprobarea planului de activitate pe 1922 şi elaborarea formelor şi metodelor muncii de agitaţie de masă în condiţiile noii politici economice. Congresul a ascultat o serie de rapoarte şi a adoptat următoarele hotărîri : 1) Cu privire la rapoartele Comitetului general pentru educaţie politică ; 2) Cu privire la munca de agitaţie ; 3) Sarcinile actuale ale propagandei în noile condiţii ; 4) Munca de educaţie politică în Armata Roşie ; 5) Problemele finanţării şi ale aprovizionării în noile condiţii economice ; 6) Lichidarea analfabetismului etc.

Întîmpinat cu vii aplauze, V. I. Lenin a luat cuvîntul în şedinţa din seara zilei de 17 octombrie. — *157.*

80 *Comitetele pentru educaţie politică* au fost înfiinţate prin decretul din 23 februarie 1920 pe lîngă secţiile locale (de plasă, judeţene şi guberniale) de învăţămînt public. Activitatea comitetelor locale era îndrumată de Comitetul general pentru educaţie politică, care funcţiona pe lîngă Comisariatul învăţămîntului public. — *157.*

81 Este vorba de hotărîrea Comitetului Executiv Central al Sovietelor din Rusia, adoptată în ziua de 29 aprilie 1918 la raportul lui V. I. Lenin cu privire la sarcinile imediate ale Puterii sovietice (vezi Opere complete, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 251—290). Cu o covîrşitoare majoritate de voturi a fost adoptată următoarea rezoluţie la raportul prezentat de V. I. Lenin : „Comitetul Executiv Central, ascultînd raportul tov. Lenin cu privire la sarcinile imediate ale Puterii sovietice, aprobă în întregime principiile fundamentale expuse în acest raport. C.E.C. însărcinează prezidiul ca împreună cu raportorul să redacteze sub formă de teze concise principiile fundamentale expuse în raport şi să le publice ca sarcini fundamentale ale Puterii sovietice“ („Izvestiia C.E.C. din Rusia“ nr. 86 din 30 aprilie 1918). În îndeplinirea acestei hotărîri, V. I. Lenin a scris „Şase teze despre sarcinile imediate ale Puterii sovietice“, care au fost publicate în 1918 în broşura intitulată „Sarcinile imediate ale

www.dacoromanica.ro

Puterii sovietice" (vezi Opere complete, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 291—294). — *158.*

82 Este vorba de *Comisia extraordinară pentru lichidarea analfabetismului în Rusia,* instituită prin decretul din 19 iulie 1920 al Consiliului Comisarilor Poporului. „În scopul înfăptuirii prevederilor decretului din 26 decembrie 1919 al C.C.P. cu privire la lichidarea analfabetismului în Rusia — se spunea în acest document — se instituie pe lîngă Comisariatul poporului pentru învăţămîntul public o Comisie extraordinară pentru lichidarea analfabetismului în Rusia, formată din 5 persoane numite de C.C.P. la propunerea Comisariatului poporului pentru învăţămîntul public". Pe lîngă această Comisie extraordinară a fost creat un for permanent, format din reprezentanţi a două secţii ale C.C. al P.C. (b) din Rusia (secţia pentru munca la sate şi secţia pentru munca în rîndurile femeilor), reprezentanţi ai C.C. al Comsomolului, ai C.C.S. din Rusia etc.

După cum s-a arătat în raportul de activitate prezentat de L. R. Menjinskaia, preşedinta comisiei, în perioada care a trecut pînă la întrunirea celui de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică din Rusia au fost alfabetizate 4 800 000 de persoane. În Armata Roşie, procentul de analfabeţi a fost redus la 5% (în armata ţaristă acest procent era de 65%), iar în flotă neştiinţa de carte a fost complet lichidată. În toată ţara funcţionau 88 534 de centre de lichidare a analfabetismului, 427 de cursuri guberniale şi 21 370 de cursuri judeţene de diferite feluri. Din cauza foamei şi a ruinei economice, precum şi datorită trecerii la finanţare din bugetele locale, numărul şcolilor pentru lichidarea analfabetismului scăzuse întrucîtva, dar începînd din 1923, după apariţia articolului lui Lenin „Pagini de jurnal", s-a produs un reviriment total în activitatea organelor însărcinate cu lichidarea neştiinţei de carte. — *164.*

83 *Comisiile economice guberniale* — organe locale ale Consiliului Muncii şi Apărării, create în baza hotărîrii celui de-al VIII-lea Congres general al Sovietelor din Rusia (decembrie 1920) „Cu privire la organele locale de conducere economică". Comisiile economice guberniale funcţionau pe lîngă comitetele executive guberniale şi aveau ca sarcină coordonarea activităţii organelor locale ale comisariatelor economice : C.E.S., Comisariatul agriculturii, Comisariatul aprovizionării, Comisariatul muncii şi Comisariatul finanţelor ; din ele făceau parte : preşedintele consiliului economic gubernial, comisarul gubernial al aprovizionării, şefii secţiilor financiară şi agricolă ale comitetului executiv gubernial, şeful secţiei pentru problemele muncii şi preşedintele consiliului gubernial al sindicatelor. În fruntea comisiei economice guberniale se afla preşedintele comitetului executiv gubernial. — *174.*

84 Această problemă a fost discutată de Biroul Politic al C.C.

www.dacoromanica.ro

al P.C. (b) din Rusia la 17 octombrie 1921. Proiectul de hotărîre propus de V. I. Lenin a fost adoptat. — *178.*

85 Proiectul de hotărîre scris de V. I. Lenin a fost adoptat de Biroul Politic la 20 octombrie 1921. Propunerile lui Lenin au fost incluse în acordul semnat cu grupul Rutgers. Vezi în volumul de faţă, p. 125—126, 142—144, amănunte în legătură cu tratativele care au precedat încheierea acordului. — *179.*

86 *A.R.A. (American Relief Administration)* — Administraţia ajutorului american ; a fost creată în 1919 în vederea ajutorării populaţiei care a avut de suferit de pe urma primului război mondial. Preşedinte al A.R.A. a fost H. Hoover, mare capitalist, care înainte de 1917 avusese strînse legături cu capitalul rus. În activitatea lor, unii dintre colaboratorii A.R.A. erau sincer animaţi de intenţia de a veni în ajutorul sinistraţilor de război ; în ansamblu însă A.R.A. n-a fost decît un instrument pentru extinderea influenţei imperialismului american şi pentru desfacerea stocurilor de mărfuri nevandabile.

Guvernul sovietic, acceptînd ajutorul A.R.A. ca mijloc pentru atenuarea urmărilor foametei care se abătuse în 1921 asupra regiunii Volgăi şi a sudului Ucrainei, a respins însă încercările acestei administraţii de a se amesteca în treburile interne ale Republicii Sovietice şi a instituit un control asupra activităţii aparatului A.R.A După cum s-a văzut mai tîrziu, acest aparat, format în special din ofiţeri ai armatei americane, se ocupa cu spionajul şi sprijinea elementele contrarevoluţionare. În iunie 1923 s-a pus capăt activităţii A.R.A. în U.R.S.S.

La 18 octombrie 1921, proiectul de acord cu A.R.A. privind organizarea trimiterii de colete alimentare în Rusia a fost trimis membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, cu rugămintea de a se pronunţa asupra acceptării sau respingerii lui. Pe adresa însoţitoare figurează semnăturile membrilor Biroului Politic, precum şi o propunere în sensul ca Statul sovietic să stipuleze plata taxelor cuvenite pentru transportarea coletelor de la frontieră la depozitele de distribuire şi pentru folosirea acestora din urmă, întrucît se considera că în speţă este vorba de comerţ, şi nu de filantropie. Remarca pe care Lenin a făcut-o în paranteză se referă la această propunere. Proiectul de acord cu A.R.A. a fost aprobat de Biroul Politic la 19 octombrie 1921. — *181.*

87 Acest proiect de hotărîre a fost scris de V. I. Lenin în legătură cu discutarea în Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la 20 octombrie 1921, a cererii Comisariatului finanţelor ca în C.M.A. şi în comisiile economice regionale şi guberniale să fie incluşi, cu drept de vot deliberativ, reprezentanţi ai acestui comisariat. Biroul Politic a respins cererea Comisariatului finanţelor şi a adoptat propunerea lui V. I. Lenin. În manuscris, ultima frază e tăiată şi n-a fost inclusă în textul hotărîrii.

www.dacoromanica.ro

Comisia financiară a C.C. al P.C. (b) din Rusia şi a Consiliului Comisarilor Poporului a fost creată din iniţiativa lui V. I. Lenin, curînd după Congresul al X-lea al P.C. (b) din Rusia, cu însărcinarea de a se ocupa de elaborarea problemelor politicii financiare în legătură cu trecerea la noua politică economică. — *184.*

88 Problema fabricării plugurilor sistem Fowler a fost de repetate ori discutată în Consiliul Muncii şi Apărării. Colegiul secţiei metalurgice a C.E.S., căreia i se dăduse în mai 1920 sarcina de a organiza fabricarea acestor pluguri, întocmise respectivul plan de producţie fără a ţine seama de resursele existente de metal şi combustibil. La rîndul ei, comisia specială de trei, în frunte cu inginerul M. I. Unksov, care fusese creată în scopul de a coordona producţia de pluguri, s-a limitat să întocmească rapoarte şi să facă corespondenţă cu diferite departamente şi n-a adus la cunoştinţa C.M.A. şi a C.C.P. situaţia reală a producţiei de pluguri. Găsiţi culpabili de birocratism, mai mulţi lucrători ai C.E.S. şi ai Comisariatului agriculturii au fost trimişi în judecata Tribunalului militar din Moscova, care, examinînd la începutul lunii ianuarie 1922 acuzaţiile formulate împotriva lor, a stabilit că inculpaţii au dat dovadă de insuficientă seriozitate în îndeplinirea îndatoririlor ce le reveneau, dar că, ţinînd seamă de meritele acestor tovarăşi în opera de refacere a economiei, el consideră că nu este cazul să le aplice pedepse penale. La propunerea tribunalului, C.M.A. a pus în vedere prezidiului C.E.S. şi colegiului Comisariatului agriculturii că au dat dovadă de insuficientă seriozitate în problema organizării producţiei de pluguri sistem Fowler. Vezi, de asemenea, scrisoarea lui V. I. Lenin din 23 decembrie 1921 către P. A. Bogdanov (Opere, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1958, p. 523—525). — *185.*

89 După ce Prezidiul C.E.C. din Rusia a aprobat la 30 iunie 1921 „Instrucţiuni ale C.M.A. către instituţiile sovietice locale" (vezi V. I. Lenin. Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 271—298), la 21 iulie V. I. Lenin a adresat redacţiilor ziarelor „Pravda", „Izvestiia", „Ekonomiceskaia Jizn" şi ale altor ziare o scrisoare în care se arăta că „ele trebuie să publice materiale în care să explice amănunţit importanţa principială pe care comisiile economice locale şi dările de seamă ce se publică spre cunoştinţa generala o au atît pentru aplicarea noii politici economice în general, cît şi pentru buna desfăşurare a construcţiei economice" („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 257). În amintirile lui V. A. Smoleaninov (vezi „Amintiri despre V. I. Lenin", partea a 3-a, Moscova, 1961, p. 365) se arata că V. I. Lenin a acordat o mare importanţă întocmirii dărilor de seamă ale comisiilor economice în conformitate cu „Instrucţiunile C.M.A.".

După ce au început să sosească dările de seamă ale comisiilor economice locale, Lenin a pus problema studierii şi folosirii acestor materiale. În şedinţa din 21 octombrie 1921 a Consiliului

www.dacoromanica.ro

Muncii și Apărării, V. I. Lenin a prezentat un referat asupra dărilor de seamă și diagramelor pentru C.M.A. și a propus prezentul proiect de hotărîre. — *186.*

90 După cum rezultă din amintirile lui V. A. Smoleaninov, lucrările comisiei s-au prelungit. „Vladimir Ilici se interesa îndeaproape de activitatea comisiei noastre. La propunerea lui a fost elaborat un proiect de hotărîre, care la 21 noiembrie 1921 a fost aprobat de Consiliul Muncii și Apărării. În textul acestui proiect au fost incluse toate indicațiile lui Vladimir Ilici, care considera deosebit de important ca în comisariatele poporului și în alte instituții să existe oameni care să se intereseze efectiv de studierea dărilor de seamă ale comisiilor locale și să înțeleagă importanța acestei studieri" („Amintiri despre V. I. Lenin", partea a 3-a, Moscova, 1961, p. 367). În biblioteca personală a lui V. I. Lenin s-au păstrat zeci de dări de seamă ale comisiilor economice guberniale. — *186.*

91 Problema achitării datoriilor vechi ale Rusiei a fost ridicată la Conferința de la Bruxelles, care s-a ținut între 6 și 8 octombrie 1921 și la care au participat 19 țări, printre care Belgia, Anglia, Franța, Germania, Italia, Spania, Elveția, Danemarca, Olanda, România, China și altele, precum și reprezentanți ai Crucii Roșii Internaționale și ai A.R.A. (Administrația ajutorului american).

Conferința a recomandat guvernelor să acorde Rusiei credite pentru combaterea foametei, dar numai cu condiția ca ea să recunoască datoriile contractate de vechile guverne și să accepte ca distribuirea produselor să se facă sub controlul unei comisii străine. În același timp însă, rezoluția conferinței sublinia că „nici o soluție economică care depinde de acțiunile guvernelor nu va fi posibilă atît timp cît în Rusia nu se vor statornici condiții normale de viață economică", înțelegîndu-se prin aceasta restaurarea rînduielilor capitaliste. Organizatorii Conferinței de la Bruxelles își propuseseră să constrîngă guvernul sovietic să capituleze și în acest scop au convocat ei Conferința de la Bruxelles. Într-o chemare adresată la 7 octombrie 1921 „tovarășilor muncitori-pescari de pe țărmul Marii Aral", V. I. Lenin scria că nu se poate conta pe un ajutor din partea bogătașilor capitaliști. „Capitaliștii care se află azi în fruntea celor mai puternice state din lume — Anglia, S.U.A., Franța —" sînt de acord să dea ajutor țărănimii noastre înfometate numai „în condiții care înseamnă trecerea în mîinile lor a întregii puteri asupra republicii noastre muncitorești-țărănești" („Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 425).

La 27 octombrie, problema recunoașterii datoriilor contractate de vechile guverne a fost discutată în Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Biroul Politic a hotărît „să adopte în principiu textul propus de tov. Cicerin, cu modificările aduse de tov. Lenin, și să-l autorizeze pe tov. Cicerin să publice acest text sub semnătura sa" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Declarația guvernului sovietic cu privire la recunoașterea datoriilor vechi, cu

www.dacoromanica.ro

modificările aduse de V. I. Lenin, a fost trimisă la 28 octombrie 1921 guvernelor Marii Britanii, Franței, Italiei, Japoniei și S.U.A. (vezi „Pravda" nr. 243 din 29 octombrie 1921). Textul declarației oficiale prezintă unele deosebiri de formulare față de proiectul ce se publică în volumul de față. — *187.*

92 În ședința sa din 27 octombrie 1921, Biroul Politic a discutat problema organizării conducerii industriei textile (raportori: P. A. Bogdanov, N. I. Lebedev, G. N. Melniceanski și I. I. Kutuzov). Biroul Politic a adoptat proiectul de hotărîre propus de V. I. Lenin. După ce a fost definitiv redactat, proiectul de regulament pentru organizarea conducerii industriei textile a fost aprobat în ședința din 3 noiembrie a Biroului Politic. — *191.*

93 Într-o telegramă trimisă din Londra la 19 octombrie 1921, L. B. Krasin a comunicat că a inițiat negocieri cu firma constructoare americană „Foundation Company", care deservea marile societăți producătoare de produse petroliere. Reprezentantul acestei firme declarase că întreprinderea sa se oferă să construiască o fabrică de parafină la Groznîi și o conductă de petrol Groznîi-Marea Neagră cu condiția ca lucrările de prospectare să fie efectuate de inginerii companiei. Krasin propunea să se aloce fondurile necesare în acest scop. Prezentul proiect de telegramă către L. B. Krasin a fost aprobat de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la 28 octombrie 1921. Vezi și „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 357—358. — *192.*

94 *A VII-a Conferință a organizației guberniale de partid Moscova* a avut loc între 29 și 31 octombrie 1921. Au participat 637 de delegați, dintre care 353 cu vot deliberativ și 284 cu vot consultativ.

Ordinea de zi a conferinței: 1) Situația internațională și cea internă; 2) Raportul comisiei economice guberniale; 3) Raportul de activitate al Comitetului organizației de partid Moscova; 4) Raportul comisiei de revizie; 5) Raportul comisiei de control. Conferința a ascultat și un raport asupra rezultatelor verificării membrilor de partid din orașul și gubernia Moscova și a discutat o serie de alte probleme.

Raportul lui V. I. Lenin asupra noii politici economice a fost ascultat la începutul lucrărilor conferinței, în prima ei ședință, din 29 octombrie. În rezoluția adoptată la acest raport se spunea: „Considerînd că trecerea la noua politică economică a fost întru totul oportună și că justețea acestei politici e pe deplin confirmată atît de mersul colectărilor în cadrul impozitului în natură, cît și de începutul înviorării vieții economice, conferința aprobă în întregime noua politică economică" („Lucrările celei de-a VII-a Conferințe a organizației guberniale de partid Moscova. 29—31 octombrie 1921", Moscova, 1921, p. 35). — *193.*

95 V. I. Lenin se referă la cele „Șase teze despre sarcinile imediate ale Puterii sovietice", care au fost adoptate printr-o rezoluție a

www.dacoromanica.ro

C.E.C. din Rusia. În teza a 4-a se spune că „în anumite cazuri Puterea sovietică a trebuit să facă un pas înapoi sau să ajungă la un compromis cu tendințele burgheze. Un asemenea pas înapoi și o asemenea abatere de la principiile Comunei din Paris a fost, de pildă, introducerea unor lefuri mari pentru o serie de specialiști burghezi" (Opere complete, vol. 36, București, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 293). — *201.*

96 „*Gazeta anunțurilor*" („Listok Obeavlenii") — publicație editată de un grup de întreprinzători privați ; a apărut la Moscova din octombrie 1921 pînă în februarie 1922. — *201.*

97 Vezi F. Engels. Scrisorile din 18—28 martie 1875 și din 11 decembrie 1884 către A. Bebel (K. Marx. Critica programului de la Gotha, București, Editura politică, 1959, p. 38 ; Marx-Engels, Ausgewählte Briefe, Dietz-Verlag, Berlin, 1953, S. 453). — *223.*

98 F. Engels. „Literatura din emigrație" (vezi K. Marx și F. Engels. Opere, vol. 18, București, Editura politică, 1964, p. 532). — *224.*

99 Proiectul planului financiar și al planului de emisiune pe 1922 a fost discutat în ședința C.C.P. din 5 noiembrie 1921. Propunerile lui V. I. Lenin au stat la baza hotărîrii adoptate de C.C.P. în legătură cu această problemă. Punctele 2, 4, 5 și 6 au fost tăiate în manuscris și n-au fost incluse în textul hotarîrii. — *231.*

100 Proiectul scris de V. I. Lenin a fost inclus în textul hotărîrii adoptate de C.C.P. la 18 noiembrie 1921 în legătură cu această problemă. Prin această hotărîre, C.C.P. a aprobat „în mod provizoriu cifrele prezentate de comisia financiară în ceea ce privește bugetul de cheltuieli și repartizarea lui pe departamente", recomandînd totodată tuturor departamentelor „să accelereze lucrările de definitivare a bugetelor lor spre a le putea încheia cel mai tîrziu la 1 decembrie". Comisia financiară și Comisia de stat a planificării au fost însărcinate ca „în termen de o săptămînă să încheie lucrările de evaluare a veniturilor statului, atît a veniturilor bănești, cît și a celor în natură" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *232.*

101 *Convorbirea lui V. I. Lenin cu delegația Republicii Populare Mongole* a avut loc la Kremlin în ziua de 5 noiembrie 1921. Delegația sosise la Moscova în ziua de 2 noiembrie 1921. Din ea făceau parte : Danzan, ministru de finanțe și președintele C.C. al Partidului popular revoluționar mongol, în calitate de președinte al delegației ; Suhe-Bator, comandantul-șef al Armatei populare revoluționare și ministru de război ; B. Țerendorj, adjunct al ministrului afacerilor externe ; Cijon-Van-Șirnin-Dandin, reprezentantul cercurilor religioase și membru neoficial al delegației ; Batuhan, consilier și translator-șef. Conținutul convor-

www.dacoromanica.ro

birii a fost pentru prima oară publicat în procesele-verbale ale Congresului al IX-lea al P.P.R.M., care a avut loc între 28 septembrie şi 5 octombrie 1934, după ce a fost reconstituit pe baza amintirilor lui B. Şumeaţki şi B. Ţerendorj. În amintirile sale, Ţerendorj scria: „Lenin a discutat mult timp cu membrii delegaţiei. El a ascultat cu atenţie relatarile noastre, a manifestat un viu interes pentru cele mai variate aspecte ale vieţii Mongoliei populare şi ne-a dat sfaturi preţioase. Printre altele, Vladimir Ilici a atras atenţia asupra necesităţii de a ridica nivelul de cultură al poporului mongol, subliniind totodată că trebuie să dezvoltăm pe toate căile propria noastră economie în scopul de a satisface toate nevoile poporului" („Despre Lenin. Amintiri ale unor contemporani de peste hotare", Moscova, 1960, p. 461).

Într-un bilet adresat la 3 noiembrie 1921 preşedintelui Micului C.C.P., Lenin l-a rugat să treacă pe ordinea de zi discutarea acordului cu Republica Populară Mongolă. Micul C.C.P., după ce a examinat acordul, şi-a dat avizul pentru semnarea lui (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 289—290).

La 5 noiembrie 1921 a avut loc semnarea acordului dintre R.S.F.S.R. şi R.P.M. Prin acest acord, părţile contractante se angajau să nu îngăduie pe teritoriul lor prezenţa sau formarea unor grupări ostile părţii celeilalte, reglementau procedura numirii reprezentanţilor diplomatici şi consulari, a stabilirii frontierei de stat; totodată au fost formulate principiile fundamentale ale politicii vamale. Guvernul sovietic a cedat R.P.M. instalaţiile telefonice existente în Mongolia şi care aparţineau R.S.F.S.R. — *233.*

102 Adunarea muncitorilor de la „Prohorovskaia manufaktura" (azi „Trehgornaia manufaktura Dzerjinski"), la care au participat 2 000 de persoane şi care era închinată sărbătoririi celei de a IV-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, fusese organizată ca o seară de amintiri. La această adunare, care a fost deschisă de A. M. Kollontai, au luat cuvîntul muncitori de la această manufactură şi din alte întreprinderi.

V. I. Lenin a luat cuvîntul în calitate de deputat în Sovietul din Moscova, ales de muncitorii de la această întreprindere. — *235.*

103 La 4 noiembrie 1921, muncitorii de la uzina „Elektrosila" nr. 3 (fostă „Dinamo", azi uzina „S. M. Kirov") i-au trimis lui V. I. Lenin următorul mesaj de salut: „Cu prilejul celei de-a IV-a aniversări a Revoluţiei din Octombrie, adunarea generala a muncitorilor şi funcţionarilor uzinei «Elektrosila» nr. 3.... nu poate să nu-şi amintească de omul care, cu nestrămutata sa încredere în forţele clasei muncitoare, a condus-o pe aceasta la asaltul citadelei capitaliste.

Îţi trimitem, scumpe Vladimir Ilici, salutul nostru proletar şi declarăm că la asediul lumii capitaliste vom fi în primele rînduri participînd la el prin contribuţia noastră la electrificarea ţării.

www.dacoromanica.ro

Trăiască Vladimir Ilici !

Trăiască cea de-a IV-a aniversare a Revoluţiei din Octombrie !" („Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 250 din 6 noiembrie 1921).

În corespondenţele apărute în ziarele „Pravda" şi „Izvestiia" se subliniază interesul deosebit cu care asistenţa a ascultat cuvîntarea lui V. I Lenin. — *239.*

104 *Prima Conferinţă generală în problemele muncii cultural-educative a sindicatelor din Rusia* a avut loc la Moscova între 26 septembrie şi 1 octombrie 1921. Au participat 173 de delegaţi (122 cu vot deliberativ şi 51 cu vot consultativ). Printre delegaţi au fost 119 comunişti, 51 fără partid, 1 menşevic, 1 eser, 1 socialist fără partid.

Pe ordinea de zi a conferinţei au figurat 13 probleme, printre care : rapoartele de activitate ale secţiei culturale a C.C.S. din Rusia, Comisariatului învăţămîntului public şi direcţiilor aferente, Proletcultului ; rapoartele organelor locale (bazinul Donetului, Petrograd, Baku) : noua politică economică şi învăţămîntul ; munca cultural-educativă a sindicatelor ; munca culturală în rîndurile tineretului etc.

Conferinţa a trasat căile pentru îmbunătăţirea muncii cultural-educative a sindicatelor, a stabilit noi forme şi metode de muncă devenite necesare în legatură cu noua politică economică (munca culturală în întreprinderile particulare şi în cele arendate etc.).

Conferinţa a adoptat o poziţie greşită în problema relaţiilor cu Comitetul general pentru educaţie politică. Rezoluţia ei („Rolul şi sarcinile muncii culturale a sindicatelor") era pătrunsă de ideea că activitatea culturală a sindicatelor trebuie scoasă de sub influenţa Comitetului general pentru educaţie politică. „Activitatea culturală a sindicatelor — se spunea în această rezoluţie — este o parte organică a mişcării sindicale şi conducerea ei se exercită pe cale sindicală obişnuită, de către respectivele organe sindicale... Trebuie respinse cu hotărîre tendinţele şi încercările de a substitui principiului reprezentativ principiul folosirii aşa-zişilor specialişti din respectivele domenii de activitate a Comisariatului poporului pentru învăţămîntul public" („Buletinul primei Conferinţe generale în problemele muncii cultural-educative a sindicatelor din Rusia" nr. 5 din 5 octombrie 1921).

Această linie contravenea rezoluţiei Congresului al X-lea al P.C. (b) din Rusia „Cu privire la Comitetul general pentru educaţie politică şi la sarcinile partidului în domeniul propagandei şi agitaţiei" (vezi „Rezoluţiile şi hotarîrile congreselor, conferinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.", partea I, Bucureşti, E.P.L.P. 1954, p. 567).

Problema relaţiilor dintre secţiile culturale ale sindicatelor şi comitetele pentru educaţie politică a fost de două ori discutată în Biroul Politic. La 27 octombrie 1921, examinînd această problemă la cererea Nadejdei Konstantinovna Krupskaia, Biroul Politic a hotărît : „În termen de patru zile, C.C.S. din Rusia va încheia

www.dacoromanica.ro

elaborarea tezelor şi va lua măsuri ca textul lor să fie distribuit persoanelor în drept, astfel încît ioia viitoare (3 noiembrie a.c.) problema să poată fi definitiv soluţionată de către Biroul Politic" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). La 8 noiembrie 1921, Biroul Politic a hotărît să adopte în principiu rezoluţia propusă de V. I. Lenin. — *240.*

105 V. I. Lenin se referă la rezoluţia adoptată de Congresul al II-lea al comitetelor pentru educaţie politică la rapoartele Comitetului general pentru educaţie politică, rezoluţie care definea relaţiile dintre aceste comitete şi secţiile culturale ale sindicatelor, atît la centru, cît şi în organele locale. „Sindicatele — se spunea în această rezoluţie — se situează mereu pe punctul de vedere complet greşit că munca culturală, sub toate formele ei, trebuie să revină exclusiv sindicatelor, că acestea din urmă vor şti să înfăptuiască opera de culturalizare mai bine decît organele Comisariatului poporului pentru învăţămîntul public.

Acest punct de vedere e greşit şi decurge dintr-o greşită înţelegere a sarcinilor care revin sindicatelor. Pornind de la acest punct de vedere, ar trebui să conchidem că toate funcţiile statului, sarcinile tuturor departamentelor trebuie să fie transmise sindicatelor" („Al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică din Rusia. Buletinul congresului" nr. 7 din 24 octombrie 1921).

Rezoluţia congresului comitetelor pentru educaţie politică a trasat măsuri concrete pentru coordonarea activităţii politice-ideologice şi cultural-educative a Comitetului general pentru educaţie politică şi a secţiei culturale a C.C.S. din Rusia : şeful secţiei culturale (sau un membru al colegiului ei) face parte din colegiul Comitetului general pentru educaţie politică, iar preşedintele acestuia din urmă face parte din colegiul secţiei culturale a C.C.S. din Rusia ; Comitetul general pentru educaţie politică elaborează împreună cu secţia culturală a C.C.S. din Rusia planul de activitate politică-educativă în rîndurile muncitorilor membri de sindicat ; în scopul folosirii optime a forţelor şi mijloacelor şi al înlăturării oricărui paralelism în muncă, se va crea o reţea unică de instituţii politice-educative pentru deservirea muncitorilor organizaţi în sindicate ; în activitatea lor, comisiile culturale trebuie să se călăuzească după directivele comitetelor pentru educaţie politică şi să poarte răspundere nu numai în faţa secţiei culturale a C.C.S. din Rusia, ci şi în faţa respectivelor comitete pentru educaţie politică.

Pe baza propunerii lui V. I. Lenin, adoptată de Biroul Politic, au fost elaborate norme pentru unificarea activităţii politice-educative a secţiei culturale a C.C.S. din Rusia şi a Comitetului general pentru educaţie politică. — *240.*

106 Documentul de faţă a fost scris pe o scrisoare în care G. V. Cicerin comunica Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia că

www.dacoromanica.ro

la Conferința economică a țărilor din zona Mării Baltice, care a avut loc la Riga între 28 și 31 octombrie 1921, a fost ridicată problema desființării monopolului comerțului exterior în Rusia Sovietică. V. P. Miliutin, președintele delegației R.S.F.S.R. la această conferință, prezentase în legătură cu această problemă un referat, care a fost trimis Biroului Politic. Planul lui Miliutin se reducea la desființarea monopolului comerțului exterior. La propunerea lui V. I. Lenin, Biroul Politic a adoptat la 10 noiembrie o hotărîre prin care a respins planul lui Miliutin. Ulterior, la sfîrșitul anului 1921 și în tot cursul anului 1922, s-au desfășurat în cercurile conducatoare ale partidului ample discuții în legatură cu problema monopolului comerțului exterior (vezi volumul de față, p. 433—437, și Opere, vol. 33, București, E.S.P.L.P. 1957, p. 366—369 și 449—453). — *241*.

107 Proiectul de hotarîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia privind activitatea organelor de aprovizionare din Ucraina, propus de V. I. Lenin, a fost adoptat de Biroul Politic la 10 noiembrie 1921. — *242*.

108 În scrisoarea sa către Biroul Politic, G. V. Cicerin, arătînd că Comisariatul poporului pentru ocrotirea sanătății și cel al comerțului exterior întreaba ce sa răspundă la propunerea Ligii Națiunilor de a trimite în Rusia medicamente și alte mijloace pentru combaterea epidemiilor, ruga Biroul Politic să decidă în principiu dacă e admisibil ca organe sovietice să intre în relații cu vreo comisie a Ligii Națiunilor, din care R.S.F.S.R. nu face parte. La 17 noiembrie 1921, Biroul Politic l-a autorizat pe G. V. Cicerin să accepte propunerea comisiei antiepidemice a Ligii Națiunilor, întocmind în acest scop o declarație redactată în așa fel, încît să nu poată fi interpretată ca un act de recunoaștere juridică a Ligii Națiunilor. — *243*.

109 Primul bilet a fost scris în legătură cu obiecțiile formulate de Comisariatul justiției împotriva circularei din 16 iunie 1921 a C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la relațiile dintre organele de partid și cele judiciare și de anchetă penală, circulară în care se prevedea că membrii partidului comunist nu pot fi trași la răspundere în fața justiției fără avizul comitetelor locale de partid.

Comisariatul justiției cerea ca §§ 4 și 5 să fie scoase din textul circularei.

§ 4 stabilea că organele judiciare sînt obligate să dispună eliberarea provizorie a inculpaților comuniști pe cauțiunea morală a unor persoane anume împuternicite de comitetele de partid. § 5 obliga comitetul de partid ca în termen de trei zile de la informarea lui asupra acțiunii publice deschise împotriva unor membri de partid să se pronunțe asupra fondului acuzațiilor, astfel încît aprecierea lui să constituie pentru tribunal o directivă de partid și să determine cu anticipație sentința judecătorească.

Ca răspuns la primul său bilet, V. I. Lenin a primit textul unei hotărîri a Biroului Organizatoric al C.C. din 11 decembrie 1921 cu privire la aprobarea circularei, precum și o scrisoare

www.dacoromanica.ro

din partea lui V. M. Molotov în care se arată că circulara a fost modificată şi că chestiunea poate fi considerată închisă.

Dat fiind că aceste modificări nu afectau principala deficienţă a circularei, V. I. Lenin a scris un al doilea bilet în legătură cu aceeaşi problemă.

Problema relaţiilor dintre organele administrative şi judiciare, de o parte, şi comitetele de partid, de alta, a fost discutată în şedinţa Biroului Politic din 24 noiembrie, la care a participat şi V. I. Lenin. Biroul Politic l-a însărcinat pe D. I. Kurski ca în termen de o săptămînă să revizuiască întregul text al circularei şi să-l modifice în sensul sporirii responsabilităţii membrilor de partid inculpaţi în procese penale pentru infracţiuni de drept comun şi „al excluderii oricarei posibilităţi de a folosi situaţia de membru al partidului de guvernămînt ca mijloc pentru atenuarea responsabilităţii" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). La 8 decembrie 1921, Biroul Politic a adoptat în principiu propunerea lui D. I. Kurski şi a numit o comisie pentru redactarea definitivă a circularei. La începutul lunii ianuarie 1922, C.C. al P.C. (b) din Rusia a publicat circulara „Cu privire la relaţiile dintre comitetele de partid şi comisiile judiciare şi de anchetă penală", prin care a fost abrogata circulara din 16 iunie. În noua circulară se sublinia necesitatea de a mări responsabilitatea membrilor de partid în cazul că vor savîrşi infracţiuni care intră în competenţa instanţelor ordinare sau a tribunalului revoluţionar (vezi „Îndreptarul activistului de partid", partea a II-a, 1922, p. 177). — *244.*

110 Documentul de faţa a fost scris în legatură cu lucrările de întocmire a decretului „Cu privire la pedepsirea denunţarii calomnioase". Decretul a fost semnat de V. I. Lenin la 24 noiembrie 1921 şi publicat în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" la 1 decembrie acelaşi an. Completările propuse de V. I. Lenin au fost introduse în textul acestui decret (vezi „Colecţia de hotarîri şi dispoziţii ale guvernului muncitoresc-ţaranesc", 1921, nr. 77, p. 787). — *245.*

111 Decretul „Cu privire la desfiinţarea gratuităţii ziarelor" a fost aprobat de C.C.P. la 28 noiembrie 1921. Potrivit decretului, abonamentele la ziar se faceau numai contra plată, indiferent dacă abonatul este persoană fizică, instituţie sau organizaţie obştească, instituţie sau întreprindere de stat. Propunerea lui V. I. Lenin a stat la baza articolului 8 din decret, care prevedea că în termen de două săptămîni Comisariatul învăţămîntului public va întocmi şi publica instrucţiuni cu privire la controlul justei repartizări a ziarelor pe reţeaua instituţiilor cultural-educative şi al distribuirii ziarelor în rîndurile maselor muncitoare (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 275 din 7 decembrie 1921). — *246.*

112 Acest text, pe care Lenin intenţiona să-l publice ca prefaţă la lucrarea sa „Cu privire la noua politică economică (Două articole vechi şi o postfaţă şi mai veche)", nu a văzut lumina tiparului. În 1921 a apărut (fără această prefaţă) broşura „N. Lenin. Cu

www.dacoromanica.ro

privire la noua politică economică. Două articole vechi" (supliment la „Vestnik aghitaţii i propagandî" nr. 22—23). În această broşură au intrat articolele „Cu prilejul celei de-a IV-a aniversări a Revoluţiei din Octombrie" şi „Despre rolul aurului acum şi după victoria deplină a socialismului". Corectura în şpalt a acestei prefeţe a fost făcută de V. I. Lenin. Pe document figurează următoarea însemnare : „Rog culegeţi modificările şi trimiteţi-mi *încă o* perie. 16. XI. Lenin". — *247.*

113 La 21 noiembrie 1921, C.E.S. a prezentat spre aprobare C.C.P. „Contractul de concesionare a dreptului de a colecta şi comercializa pieile crude", care urma să fie încheiat cu P. B. Şteinberg. După repetate discuţii, la 10 ianuarie 1922, C.C.P. a respins propunerea de concesionare şi a numit o comisie specială care să elaboreze o hotărîre pentru organizarea în ţară a colectărilor de piei crude prin intermediul unei societăţi pe acţiuni, cu eventuala participare a lui Şteinberg. Vezi şi volumul de faţă, p. 365—367. — *252.*

114 V. I. Lenin se referă la propunerea făcută de el în legătură cu discutarea în şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a divergenţelor ivite între lucrătorii din bazinul Doneţului.

Propunerile lui V. I. Lenin în legătură cu prima şi cu cea de-a doua problemă au fost adoptate de Biroul Politic la 27 noiembrie 1921. — *254.*

115 Această parte din scrisoarea de faţă reprezenta textul unui proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Într-o hotarîre adoptată de Biroul Politic la 1 decembrie 1921 pe baza referatului lui V. I. Lenin, se spunea : „Tov. Ţiurupa este eliberat din postul său de comisar al poporului pentru aprovizionare şi numit în postul de al doilea vicepreşedinte al C.M.A. cu drept de vot deliberativ în C.M.A. şi C.C.P., sub rezerva confirmarii lui în acest post de catre C.E.C. din Rusia (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Într-o formulare similară a fost adoptată la 2 decembrie şi hotărîrea C.E.C. din Rusia cu privire la numirea lui A. D. Ţiurupa în postul de al doilea vicepreşedinte al C.M.A. (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 272 din 3 decembrie 1921). — *256.*

116 Crearea Federaţiei transcaucaziene era determinată de cerinţele dezvoltării economice a popoarelor din Transcaucazia şi de sarcina întăririi prieteniei dintre ele. V. I. Lenin arăta încă în primele luni ale anului 1921 că trebuie luate măsuri pentru încheierea unui acord economic între republicile transcaucaziene şi crearea unui organ economic regional pentru întreaga Transcaucazie. În scrisoarea „Către tovarăşii comunişti din Azerbaidjan, Gruzia, Armenia şi Republica muntenilor din Caucaz", el a subliniat cît de importantă e faurirea unei strînse uniuni a republicilor sovietice din Transcaucazia (Opere complete, vol. 43, Editura politică, Bucureşti, 1966, ed. a doua, p. 200—202).

www.dacoromanica.ro

În aprilie 1921, comitetele centrale ale partidelor comuniste din republicile transcaucaziene au aprobat proiectul de unificare a tuturor liniilor de cale ferată din Transcaucazia, iar în iunie a fost semnat un acord pentru crearea unui Comisariat unificat al comerțului exterior. În august, Biroul din Caucaz al C.C. al P.C. (b) din Rusia a adoptat o hotărîre cu privire la crearea unui Birou economic al Caucazului. La 2 noiembrie 1921, plenara Biroului din Caucaz al C.C. al P.C. (b) din Rusia a hotărît crearea unei federații.

Măsurile Biroului din Caucaz al C.C. al P.C. (b) din Rusia, orientate spre unirea republicilor transcaucaziene, au întîmpinat împotrivire din partea unora dintre lucrătorii cu munci de conducere din Gruzia (B. Mdivani și alții), precum și din Azerbaidjan. Recunoscînd în vorbe necesitatea federației, în fapt însă ei căutau să frîneze unirea republicilor transcaucaziene. Unele greșeli în această problemă au fost comise și de Biroul din Caucaz al C.C. al P.C. (b) din Rusia, care grăbise prea mult crearea acestei federații: hotărîrea de federalizare a republicilor transcaucaziene a fost adoptată fără o discutare prealabilă a acestei probleme în comitetele centrale ale partidelor comuniste din respectivele republici, fără o muncă pregătitoare desfășurată în acest scop în rîndurile maselor.

La 29 noiembrie 1921, proiectul lui V. I. Lenin, cu o modificare propusă de I. V. Stalin, a fost adoptat de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *258.*

117 *Primul congres agricol din gubernia Moscova* a avut loc la Moscova (în Sala Coloanelor din Casa Sindicatelor) în zilele de 28—30 noiembrie 1921. La lucrările lui au participat 300 de delegați — țărani și lucrători ai organelor agricole.

Congresul a ascultat raportul cu privire la aplicarea noii politici economice în domeniul agriculturii, prezentat de N. Osinski, (V. V. Obolenski), adjunct al comisarului poporului pentru agricultură, și raportul cu privire la formele de organizare a teritoriului în legătură cu noua politică economică, prezentat de P. A. Meseațev. Ambele rapoarte au stîrnit dezbateri însuflețite.

În edițiile precedente ale Operelor lui V. I. Lenin, cuvîntarea rostită de el la congres s-a tipărit după scurta relatare apărută în nr. 270 din 30 noiembrie 1921 al ziarului „Pravda". În ediția de față, această cuvîntare se publică după textul stenogramei. — *259.*

118 Amendamentul de față se referă la proiectul întocmit de comisia instituită prin hotărîrea din 26 noiembrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, comisie care fusese însărcinată să examineze propunerea Comisariatului aprovizionării privind mărimea raților și să elucideze problema necesității de a se crea o comisie pentru stabilirea fondurilor de salarii. Comisia a propus să fie desființata Comisia tarifară, urmînd ca în locul ei să se creeze pe lîngă C.M.A. un Comitet al fondurilor de salarii. La 1 decembrie 1921, proiectul comisiei, cu modificarea

www.dacoromanica.ro

propusă de V. I. Lenin, a fost adoptat de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

Dintr-o scăpare de condei, în manuscris data înființării Comisiei tarifare este indicată a fi 10 noiembrie, și nu 1 noiembrie 1921, cînd a fost adoptată respectiva hotărîre. — *263.*

119 *Comisia extraordinară* (Ceka) din Rusia a fost creată la 7 (20) decembrie 1917, printr-o hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului, ca organ de luptă împotriva contrarevoluției, sabotajului și a speculei. A fost unul dintre principalele organe ale dictaturii proletariatului. În anii războiului civil și ai intervenției militare străine, Ceka a avut un rol deosebit de important în lupta împotriva activității contrarevoluționare subversive și pentru apărarea securității de stat a Republicii Sovietice.

În legătură cu trecerea la construcția economică pașnică, la 1 decembrie 1921 V. I. Lenin a propus o reorganizare a Cekăi, în sensul restrîngerii sferei ei de activitate. Respectivul proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a fost adoptat la 1 decembrie 1921. O comisie alcătuită din L. B. Kamenev, D. I. Kurski și F. E. Dzerjinski a fost însărcinată să examineze această problemă în termen de 5 zile și să facă propuneri concrete pentru „a) restrîngerea competenței organelor Cekăi ; b) restrîngerea dreptului de a aresta ; c) obligarea organelor Cekăi de a soluționa în termen de o lună cazurile aflate în cercetarea lor ; d) lărgirea competenței tribunalelor ; e) schimbarea denumirii Cekai ; f) adoptarea de către C.E.C. din Rusia a unui decret pentru reducerea considerabila a pedepselor" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Într-o rezoluție a celei de-a XI-a Conferințe generale a P.C. (b) din Rusia, se arăta : „Noile forme de relații create în procesul revoluției și pe baza politicii economice promovate de stat trebuie sa-și gasească expresia în lege și apărare pe cale judiciară... Instanțele judiciare ale Republicii Sovietice trebuie sa fie ridicate la înalțimea cuvenita. Competența și sfera de activitate a Comisiei extraordinare din Rusia și a organelor ei trebuie să fie restrînse în mod corespunzător, iar comisia însăși trebuie reorganizată („Rezoluțiile și hotărîrile congreselor, conferințelor P.C.U.S. și ale plenarelor C.C.", partea I, București, E.P.L.P. 1954, p. 611). Ideile lui Lenin și-au gasit expresia și în „Hotărîrea cu privire la Comisia extraordinară din Rusia", adoptată la 27 decembrie 1921 de catre cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia ; congresul a însarcinat Prezidiul C.E.C. „sa revizuiască Hotărîrea cu privire la Comisia extraordinara din Rusia și organele ei în direcția reorganizării lor, restrîngerii competenței lor și întaririi bazelor legalității revoluționare" („Al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. Dare de seamă stenografica", 1922, p. 300). La 23 ianuarie 1922, examinînd problema reorganizarii Cekai, Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a stabilit sarcinile fundamentale și funcțiile Direcției politice de stat de pe lîngă Comisariatul poporului

www.dacoromanica.ro

pentru afacerile interne. La 6 februarie 1922, Prezidiul C.E.C. din Rusia a adoptat o hotărîre cu privire la reorganizarea Comisiei extraordinare (Ceka) din Rusia (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 30 din 8 februarie 1922).

În punctul 3 al schiței este vorba de termenul de soluționare a cazurilor aflate în cercetarea organelor Cekăi. — *264.*

120 Acest proiect de hotărîre a fost scris în legătură cu discutarea problemei tacticii de front unic muncitoresc de către Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în ziua de 1 decembrie 1921. Propunerile lui V. I. Lenin au fost adoptate. Ele au stat la baza tezelor „Cu privire la frontul unic muncitoresc și la atitudinea față de muncitorii din Internaționalele a II-a și a II-a$^1/_2$ și de la Amsterdam, precum și față de muncitorii care sprijină organizații anarhosindicaliste", elaborate de C.E.I.C. (și publicate în revista „Internaționala Comunistă" nr. 20 din 1921). A XI-a Conferință generală a P.C. (b) din Rusia (19—21 decembrie 1921) a aderat la aceste teze. Ele au fost discutate și aprobate de prima plenară lărgită a C.E.I.C. (21 februarie—4 martie 1922) și de Congresul al IV-lea al Internaționalei Comuniste.

În legătură cu însărcinarea dată lui N. I. Buharin de a scrie un articol despre experiența P.C. (b) din Rusia, V. I. Lenin a scris „Note în legătură cu istoria P.C. din Rusia" (vezi volumul de față, p. 266—268). — *265.*

121 V. I. Lenin se referă la culegerea „Marxism și lichidatorism", apărută în 1914, care conține date referitoare la colectele făcute în diferite scopuri printre muncitorii partizani ai bolșevicilor și muncitorii partizani ai menșevicilor (vezi V. I. Lenin. Opere complete, vol. 25, București, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 243—252).

Cifrele : $1^1/_2$ și 9, menționate la sfîrșitul „Notelor", reprezintă numărul voturilor obținute respectiv de menșevici și de bolșevici în alegerile pentru Adunarea constituantă din noiembrie 1917. Despre această chestiune V. I. Lenin vorbește mai amănunțit în articolul său „Alegerile pentru Adunarea constituantă și dictatura proletariatului" (vezi Opere complete, vol. 40, Editura politică, București, 1966, ed. a doua, p. 1—25). — *268.*

122 *Platforma intitulată „Sîntem adepți ai colectivismului"* — document anonim care exprima vederile unora dintre reprezentanții intelectualității ; a fost publicată ca material pentru Congresul al II-lea al Proletcultului, care a avut loc la Moscova în noiembrie 1921. Autorii platformei puneau la îndoială caracterul socialist al Revoluției din Octombrie, se pronunțau împotriva politicii partidului comunist și a guvernului sovietic ; în domeniul filozofiei ei susțineau „teoriile" machiste, bogdanoviste, iar în problemele politicii se solidarizau cu vederile grupului oportunist al „opoziției muncitorești". Fracțiunea comunistă a Congresului al II-lea al Proletcultului s-a declarat împotriva platformei „adepților colectivismului" și s-a delimitat de ei.

www.dacoromanica.ro

Proletcultul (organizaţie cultural-educativă) a luat fiinţă în septembrie 1917, ca organizaţie muncitorească autonomă. Aflat sub conducerea lui A. Bogdanov şi a adepţilor săi, Proletcultul a continuat să-şi apere „autonomia" şi după Revoluţia din Octombrie, contrapunîndu-se astfel partidului comunist şi statului proletar. Ca urmare a acestui fapt au pătruns în Proletcult intelectuali burghezi, care au început să exercite o influenţă decisivă asupra poziţiei lui. Proletcultiştii negau de fapt importanţa moştenirii culturale a trecutului, căutau să se delimiteze de sarcinile muncii cultural-educative de masă şi să creeze prin „metode de laborator" o „cultură proletară" aparte, ruptă de viaţă. Recunoscînd în vorbe marxismul, A. Bogdanov (A. A. Malinovski), principalul ideolog al Proletcultului, propaga în fapt o filozofie idealistă subiectivă, machistă. Proletcultul n-a fost o organizaţie omogenă. Pe lîngă intelectualii burghezi, care aveau un rol conducator în numeroase organizaţii ale Proletcultului, acesta din urmă avea în rîndurile sale şi tineret muncitoresc, care era animat de dorinţa sinceră de a participa la opera de construcţie culturală. Într-o serie de lucrări, V. I. Lenin a supus unei critici necruţătoare linia greşită a Proletcultului. Organizaţiile proletcultiste au ajuns la apogeul dezvoltării lor în 1919 ; la începutul deceniului 1920—1930 au intrat în declin ; în 1932 Proletcultul şi-a încetat existenţa.

Propunerea lui V. I. Lenin cu privire la editarea unor broşuri care să demaşte platforma „adepţilor colectivismului" a fost adoptată de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la 3 decembrie 1921.

„Circularele C.C." menţionate în text sînt : scrisoarea C.C. al P.C. (b) din Rusia „Cu privire la Proletcult" (vezi „Pravda" nr. 270 din 1 decembrie 1920) şi hotărîrea din 22 noiembrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la Proletcult, ambele publicate în „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia" nr. 36 din 1921. — *269.*

123 Este vorba de proiectul de hotărîre a C.M.A. cu privire la desfiinţarea Comisiei pentru folosirea resurselor materiale de pe lîngă C.M.A., proiect elaborat de Comisia de stat a planificării.

În §§ 2 şi 3 ale acestui proiect se arăta că întocmirea planurilor de repartizare a producţiei întreprinderilor industriale de stat şi a resurselor de produse alimentare revine respectiv comisiilor de planificare ale C.E.S. şi Comisariatului aprovizionării, iar Comisia de stat a planificării este însărcinată cu sintetizarea acestor planuri în planul general de repartizare a resurselor materiale şi cu prezentarea lui la C.M.A. În § 5 se stabileau termenele şi modalităţile lichidării Comisiei pentru folosirea resurselor materiale.

Propunerea lui V. I. Lenin a fost adoptată în şedinţa din 2 decembrie 1921 a C.M.A. După ce a fost refăcut de Comisia de stat a planificării, proiectul de hotărîre cu privire la Comisia pentru folosirea resurselor materiale a fost aprobat de C.M.A. la 16 decembrie 1921. — *270.*

www.dacoromanica.ro

124 În agenda de birou în care secretarele lui V. I. Lenin îşi înscriau zilnic însărcinările primite de la el, pe fila datată 5 decembrie 1921 figurează o însemnare cu următorul conţinut: „Tov. Enukidze, Karpinski, Dzerjinski, Zaluţki, Mihailov, Molotov (prin Divilkovski).

Cu rugămintea de a întocmi o listă de oameni apţi pentru folosirea «legăturii vii» în cazurile în care e nevoie de o cercetare mai atentă şi mai temeinică".

Tot acolo, pe fila datată 4 ianuarie 1922, scrie: „De această chestiune se ocupă N. P. Gorbunov. Listele se întocmesc" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *271.*

125 Propunerea de faţă a fost scrisă în legătură cu discutarea, în şedinţa din 5 decembrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, a contestaţiei făcute de C.E.S. împotriva hotărîrii C.M.A. cu privire la trecerea morilor din subordinea C.E.S. în cea a Comisariatului aprovizionării. Biroul Politic a confirmat hotărîrea C.M.A. şi a recomandat Micului C.C.P. să adopte proiectul de hotarîre adiţională propus de V. I. Lenin. — *275.*

126 Punctul respectiv, al 19-lea, din tezele C.E.I.C. în problema frontului unic muncitoresc a fost modificat în conformitate cu indicaţiile lui V. I. Lenin (vezi „Rezoluţiile şi hotărîrile congreselor, conferinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.", partea I, Bucureşti, E.P.L.P. 1954, p. 603—604). Vezi şi volumul de faţă, p. 265 şi 266—268. — *276.*

127 Lenin se referă la articolul lui F. Engels „Problema ţărănească în Franţa şi în Germania", publicat în revista „Die Neue Zeit", Bd. I, nr. 10, 1894—1895 (vezi K. Marx şi F. Engels. Opere, vol. 22, Bucureşti, Editura politică, 1965, p. 429—501). — *280.*

128 *Consiliul de propagandă şi acţiune al popoarelor din Orient* a fost ales la primul Congres al popoarelor din Orient, care a avut loc la Baku în septembrie 1920. Sarcina Consiliului era aceea de a sprijini şi coordona mişcarea de eliberare a popoarelor din Orient. — *285.*

129 *„Scrisoarea către P. A. Zaluţki, A. A. Solţ şi către toţi membrii Biroului Politic cu privire la curăţirea rîndurilor partidului şi condiţiile de primire în partid"* a fost scrisă de V. I. Lenin cu prilejul întocmirii rezoluţiei care urma să fie prezentată în această problemă la cea de-a XI-a Conferinţă generală a P.C. (b) din Rusia. Din cauză de boală, V. I. Lenin nu a putut participa la această conferinţă. Propunerile lui V. I. Lenin pentru înăsprirea condiţiilor de primire în partid au fost adoptate de conferinţă (vezi „Rezoluţiile şi hotărîrile congreselor, conferinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.", partea I, Bucureşti, E.P.L.P. 1954, p. 613). — *286.*

www.dacoromanica.ro

130 *A XI-a Conferință generală a P.C. (b) din Rusia* a avut loc în zilele de 19—22 decembrie 1921. La lucrările ei au participat 125 de delegați cu vot deliberativ și 116 cu vot consultativ. Conferința a discutat și a adoptat rezoluții cu privire la următoarele probleme : 1) Sarcinile imediate ale partidului în legătură cu refacerea economiei ; 2) Industria ; 3) Agricultura ; 4) Cooperația ; 5) Rezultatele preliminare ale acțiunii de curățire a rîndurilor partidului ; 6) Probleme ale Internaționalei Comuniste. Conferința a constatat că trecerea la noua politică economică a fost făcută la momentul potrivit și că justețea acestei politici a fost confirmată de înviorarea vieții economice a țării.

Examinînd rezultatele acțiunii de curățire a rîndurilor partidului, conferința a adoptat o rezoluție „Cu privire la întărirea partidului, în legătură cu experiența verificării membrilor lui", care a fost apoi definitiv elaborată la o consfătuire a comitetelor și birourilor regionale și a comitetelor guberniale ale P.C. (b) din Rusia, aprobată de C.C. și de Congresul al XI-lea al partidului. Conferința a aderat la tezele C.E.I.C. cu privire la frontul unic muncitoresc.

Observațiile pe marginea proiectului de rezoluție a Conferinței a XI-a a P.C. (b) din Rusia în problema curățirii rîndurilor partidului au fost luate în considerație de comisia însărcinată cu elaborarea acestei rezoluții (vezi „Rezoluțiile și hotărîrile congreselor, conferințelor P.C.U.S. și ale plenarelor C.C.", partea I, București, E.P.L.P. 1954, p. 615). — *288.*

131 Propunerea lui V. I. Lenin ca cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia să adopte o rezoluție specială, îndreptată împotriva politicii aventuriste a guvernelor burgheze din Polonia, Finlanda și România, a fost adoptată de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în ședința sa din 22 decembrie 1921. — *290.*

132 *Al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia* a avut loc la Moscova în zilele de 23—28 decembrie 1921. La lucrările lui au participat 1 993 de delegați, din care 1 631 cu vot deliberativ și 362 cu vot consultativ. Printre delegați au fost 1 850 de comuniști (1 522 cu vot deliberativ și 328 cu vot consultativ), 139 de delegați fără partid (109 cu vot deliberativ și 30 cu vot consultativ) și cîte 1 delegat cu vot consultativ din partea eserilor, anarhiștilor-universaliști, Partidului muncitoresc social-democrat evreiesc „Poale-Sion" și comunităților de sectanți molokani.

Congresul a discutat rapoartele prezentate și a adoptat următoarele documente : 1) Hotărîrea la raportul C.E.C. din Rusia și al C.C.P. cu privire la politica externă și internă a republicii ; 2) Declarația cu privire la situația internațională a R.S.F.S.R. ; 3) Hotărîrea cu privire la organizarea Armatei și Flotei Roșii ; 4) Hotărîrea cu privire la ajutorarea populației înfometate ; 5) Apelul pentru strîngerea impozitului în natură ; 6) Directive în problemele activității economice ; 7) Hotărîre cu privire la rezultatele preliminare ale noii politici economice și la industria

www.dacoromanica.ro

republicii ; 8) Hotărîrea cu privire la măsurile pentru întărirea şi dezvoltarea agriculturii ; 9) Hotărîrea cu privire la cooperaţia agricolă ; 10) Hotărîrea cu privire la finanţe şi buget ; 11) Hotărîrea C.C.P. cu privire la electrificare, aprobată de Congresul al IX-lea al Sovietelor ; 12) Hotărîrea cu privire la construcţia de stat ; 13) Hotărîrea cu privire la Comisia extraordinară (Ceka) din Rusia.

Congresul al IX-lea al Sovietelor a făcut primul bilanţ al muncii în condiţiile noii politici economice, aprobînd în întregime activitatea guvernului muncitoresc-ţărănesc în domeniul politicii interne şi externe. În „Declaraţia cu privire la situaţia internaţională a R.S.F.S.R.", congresul a propus guvernelor ţărilor vecine şi ale tuturor celorlalte ţări să pună la baza politicii lor externe principiul coexistenţei paşnice, al „convieţuirii paşnice şi prieteneşti cu republicile sovietice" („Congresul al IX-lea al Sovietelor din Rusia. Dare de seamă stenografică", Moscova, 1922, p. 271).

În centrul atenţiei congresului a stat problema refacerii cît mai grabnice a agriculturii, ca condiţie necesară pentru redresarea întregii economii naţionale. Congresul a hotărît să instituie pe lîngă C.E.C. din Rusia o comisie agricolă învestită cu împuterniciri extraordinare, iar pe lîngă comitetele executive guberniale şi judeţene comitete agricole însărcinate cu organizarea şi îndrumarea campaniei agricole din 1922. Congresul a acordat o deosebită atenţie măsurilor pentru combaterea foametei, chemînd pe muncitori şi ţărani să depună toate eforturile pentru a veni în ajutorul populaţiei înfometate din regiunea Volgăi, şi îndeosebi al copiilor de acolo. Congresul a exprimat „recunoştinţă fierbinte muncitorilor din străinătate care au venit în ajutorul gubernii!or înfometate din Rusia Sovietică" (ibidem, p. 275).

În hotărîrile congresului s-a arătat că refacerea şi dezvoltarea marii industrii „este, paralel cu refacerea agriculturii, sarcina fundamentală a republicii" (ibidem, p. 281).

V. I. Lenin a participat intens la pregătirea Congresului al IX-lea al Sovietelor şi a îndrumat lucrările lui ; el a pregătit raportul de activitate al C.E.C. din Rusia şi al C.C.P., a luat de trei ori cuvîntul la consfătuirea delegaţilor fără partid. În cadrul pregătirii raportului de activitate, el a cerut de la 11 comisariate şi departamente (comisariatele afacerilor externe, al comerţului exterior, al agriculturii, al căilor de comunicaţie, al învăţămîntului public, al aprovizionării, Consiliul militar-revoluţionar al republicii, Uniunea centrală a cooperativelor de consum, Comisia de stat a planificării, Direcţia generală a combustibilului, Direcţia exploatării hidraulice a turbei) să i se comunice „date sumare (2—3 cifre) şi într-atît de precise (sau menţionîndu-se gradul de aproximaţie), încît *să merite* a fi introduse în raportul meu la congresul Sovietelor" („Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 277).

Lenin a scris „Directivele în problemele activităţii economice", care au fost adoptate de congres (vezi volumul de faţă, p. 338—341), precum şi o serie de documente care au stat la baza hotărîrilor congresului. „Scrisoarea către Biroul Politic în legătură cu rezo-

www.dacoromanica.ro

luţia celui de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia cu privire la situaţia internaţională" (vezi volumul de faţă, p.290—291) a stat la baza „Declaraţiei cu privire la situaţia internaţională a R.S.F.S.R." „Schiţa unui proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la Ceka" (vezi volumul de faţă, p. 264) a stat la baza „Hotărîrii cu privire la Comisia extraordinară (Ceka) din Rusia". V. I. Lenin a revăzut proiectul de hotărîre cu privire la refacerea agriculturii şi i-a adus o serie de modificări (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 300).

Al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a ales un nou Comitet Executiv Central, format din 386 de membri şi 127 de membri supleanţi. — *293.*

133 *Conferinţa de la Washington* — conferinţă pentru limitarea înarmărilor navale şi pentru problemele ţărilor din zona Oceanului Pacific şi din Extremul Orient — a fost convocată din iniţiativa Statelor Unite şi s-a ţinut la Washington în perioada 12 noiembrie 1921—6 februarie 1922. La lucrările ei au participat S.U.A., Anglia, Japonia, Franţa, Italia, China, Belgia, Portugalia şi Olanda. Rusia Sovietică nu a fost invitată la conferinţă; nu a fost invitată nici Republica Extremului Orient. La această conferinţă au fost discutate, în absenţa Republicii Sovietice, o serie de probleme care o priveau direct pe aceasta din urmă. În legătură cu aceasta, Comisariatul poporului pentru afacerile externe a trimis de două ori guvernelor în cauză, la 19 iulie şi la 2 noiembrie 1921, note de protest în care declara că nu va recunoaşte nici un fel de hotărîri adoptate de conferinţă fără participarea uneia dintre principalele părţi interesate. La 8 decembrie 1921, Comisariatul afacerilor externe a protestat împotriva faptului că Conferinţa de la Washington a luat în discuţie problema Căii ferate din China de Est, care privea exclusiv Rusia şi China.

Hotărîrile Conferinţei de la Washington au fost o completare a tratatului de la Versailles; sub presiunea S.U.A. şi a Angliei, Japonia a fost nevoită să cedeze o serie de poziţii pe care le cucerise în China, dar în acelaşi timp ea şi-a întărit dominaţia în Manciuria de sud. — *308.*

134 V. I. Lenin pare a se referi la „Declaraţia cu privire la recunoaşterea datoriilor" din 28 octombrie 1921, publicată în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 243 din 29 octombrie. Călăuzit de principiul coexistenţei paşnice a statelor cu orînduiri social-economice diferite, guvernul sovietic se declara gata să discute pretenţiile reciproce şi recunoaşterea datoriilor antebelice, cu condiţia ca celelalte ţări să încheie pace cu Rusia, s-o recunoască de jure şi să înceteze necondiţionat orice acţiuni care ameninţă securitatea republicilor sovietice şi a R.E.O. Guvernul sovietic a reamintit cu acest prilej că unul dintre ţelurile fundamentale ale politicii sale externe a fost întotdeauna colaborarea economică cu celelalte state (vezi volumul de faţă, p. 187—190). — *308.*

www.dacoromanica.ro

135 *Ingostal* — trust minier şi siderurgic ; a fost creat în septembrie 1921. Din el făceau parte uzinele Petrovski, Makeevka şi Iuzovka, împreună cu toate minele aferente, precum şi o serie de alte mari întreprinderi siderurgice din Ucraina, Caucazul de nord şi Crimeea. Trustul a avut un rol important în refacerea industriei siderurgice a ţării ; a existat pînă în 1929. — *322.*

136 Punerea în funcţiune a primei părţi a centralei electrice regionale de stat de la Şatura, a carei construcţie fusese începută în 1918, a avut loc la 25 iulie 1920 (puterea instalată a primei părţi a fost de 5 000 kW). Construirea centralei a fost terminată în 1925 ; ea poartă numele lui V. I. Lenin.

Construirea centralei electrice de la Kaşira a fost începută în februarie 1919 şi, potrivit planului, urma să fie terminată pe la sfîrşitul anului 1921, înainte de deschiderea lucrărilor celui de-al IX-lea Congres general al Sovietelor. Lenin acorda o mare importanţă construirii centralei electrice de la Kaşira, care urma să furnizeze energie electrică pentru marile fabrici şi uzine din Moscova şi era unul dintre primele obiective prevăzute în planul de electrificare a Rusiei. El a urmărit cu multă atenţie mersul lucrărilor de construcţie, a participat personal la rezolvarea tuturor problemelor şi a controlat dacă şantierul e în permanenţă asigurat cu materiale de construcţie, combustibil, utilaj şi forţă de muncă (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 211—215 ; vol. XXIII, p. 14—29).

Prima parte a centralei electrice regionale de stat de la Kaşira (12 000 kW) a fost pusă în funcţiune la 4 iunie 1922. — *322.*

137 *Utkina Zavod de lîngă Petrograd* — centrala electrică „Krasnîi Okteabr" ; prima ei parte, cu o putere instalată de 10 000 kW, a fost dată în exploatare la 8 octombrie 1922. — *323.*

138 Este vorba de procesul care a avut loc la Moscova între 15 şi 18 decembrie 1921 şi în care au fost implicaţi 35 de patroni, proprietari de ceainării şi ospătării, brutării, ateliere de cizmărie etc. Inculpaţii se făcuseră vinovaţi de încălcarea Codului muncii, exploatarea unor copii, adolscenţi şi femei, prelungirea duratei zilei de muncă etc. Acuzarea a fost susţinută de muncitori, membri de partid şi nemembri de partid, din marile întreprinderi. Tribunalul a condamnat peste 10 patroni la plata unor mari amenzi şi la muncă forţată, fără pierderea libertăţii. — *325.*

139 *Consfătuirea delegaţilor fără partid,* care a avut loc în seara zilei de 26 decembrie 1921, a discutat două probleme : impozitul în muncă cu braţele şi cu atelajele (raportor Lemberg, reprezentantul Comisariatului muncii) şi problema pămîntului. Consfătuirea a fost condusă de M. I. Kalinin.

Primele două intervenţii au fost făcute de V. I. Lenin în cursul discutării problemei impozitului în muncă cu braţele şi cu atelajele, cea de-a doua fiind prilejuită de rugămintea unuia

www.dacoromanica.ro

dintre delegaţi ca V. I. Lenin să spună cîteva cuvinte „despre deservirea instituţiilor sovietice".

Intervenţia a treia a fost făcută de V. I. Lenin în cadrul discutării problemei pămîntului, după M. I. Kalinin, care în cuvîntarea sa declarase că în C.E.C. din Rusia vor fi aleşi acum 20 de ţărani fără partid, şi nu 5 ca pînă în prezent, iar apoi a continuat : „Unii tovarăşi spun că noi alegem pe cei cu barbă. Adevărul însă este că pentru ţărani barba are o însemnătate deosebită. Ea denotă un anumit fel de a vedea lucrurile, un anumit mod de a gîndi. Să vă dau un exemplu. Alături de mine şade aici ţăranul Petruşkin ; dacă l-ar auzi pe tovarăşul Lenin spunînd : «Aruncaţi în foc toate cărţile de rugăciuni», iar eu, în dorinţa de a cunoaşte părerea unui ţăran fără partid, l-aş întreba pe Petruşkin care va fi atitudinea ţăranilor faţă de un asemenea îndemn, sînt sigur că ar răspunde : «La naiba ! Aruncaţi-le în foc !» El e om tînăr, dar dacă aş pune aceeaşi întrebare unui ţăran cu barbă, mi-ar spune că trebuie să mai aşteptăm. Pentru noi asta are o importanţă deosebit de mare" (Istoriceskii Arhiv" nr. 2, 1962, p. 76).

Începutul intervenţiei lui V. I. Lenin constituie un răspuns la aceste cuvinte ale lui M. I. Kalinin. În timpul consfătuirii, Lenin şi-a notat pe scurt conţinutul cuvîntărilor rostite de delegaţi (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 292—294, 297—298). — *333.*

140 *Comitetele feroviare pentru asigurarea combustibilului* — comitete însărcinate cu asigurarea lemnelor de foc pentru nevoile întreprinderilor industriale şi ale căilor ferate ; în sarcina lor intra conducerea lucrarilor de pregătire a lemnelor de foc şi asigurarea transportării lor la staţiile de cale ferată. — *334.*

141 Pe prima pagină a manuscrisului acestui document figurează următoarea însemnare făcută de V. I. Lenin : „Fotievei sau secretarei de serviciu. Rog transcrieţi în 7 exemplare şi trimiteţi cîte 1 exemplar : 1) lui Molotov, 2—6) tuturor membrilor Biroului Politic şi 7) lui Kalinin, ca proiect de rezoluţie a Congresului al IX-lea. Rog pe Molotov sa ceară de asemenea avizul respectivilor comisari ai poporului. 25/XII".

La 26 decembrie 1921, „Directivele în problemele activităţii economice" au fost aprobate de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *338.*

142 La întocmirea *„Proiectului de teze cu privire la rolul şi la sarcinile sindicatelor în condiţiile noii politici economice"*, V. I. Lenin a început să lucreze îndată după plenara din 28 decembrie 1921 a C.C al P.C. (b) din Rusia, propunîndu-şi să-l prezinte spre aprobare Biroului Politic în ziua de 31 decembrie. Într-o comunicare telefonică scrisă, adresată la 30 decembrie lui I. E. Rudzutak, A. A. Andreev şi V. M. Molotov, V. I. Lenin arată că a întocmit un plan amanunţit pentru 12 teze, dar că a scris deocamdată numai patru, deoarece treaba merge foarte încet. Dată fiind

www.dacoromanica.ro

complexitatea lucrării. Lenin îi ruga să amîne pentru cîteva zile discutarea problemei în Biroul Politic, deoarece, scria el, „cred că nu e cazul să ne pripim şi că e de dorit să discutăm lucrurile mai temeinic. Peste 3—4 zile sau poate chiar mai devreme, de îndată ce voi termina primul proiect, îl voi trimite membrilor comisiei şi împreună cu ei vom stabili dacă e cazul să ne întîlnim cu toţii" („Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 391—392).

„Proiectul de teze cu privire la rolul şi la sarcinile sindicatelor în condiţiile noii politici economice" a fost discutat de membrii comisiei (A. A. Andreev şi I. E. Rudzutak) şi de membrii Biroului Politic ; în cursul discuţiilor i-au fost aduse modificări şi completări. La 12 ianuarie 1922, proiectul de teze a fost discutat în şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, care a hotărît : „Biroul Politic aprobă în principiu textul tezelor prezentate de tov. Lenin... Împreună cu toate modificările, aceste teze vor fi transmise spre redactare definitivă unei comisii formate din tovarăşii Lenin, Zinoviev, Andreev şi Buharin, care le vor publica în numele C.C. al P.C. (b) din Rusia, cu menţiunea că sînt sprijinite de biroul fracţiunii comuniste a C.C.S. din Rusia" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 17 ianuarie 1922, textul definitiv al tezelor a fost publicat în „Pravda", ca hotarîre a C.C. al P.C. (b) din Rusia, care, la rîndul ei, a fost prezentată la Congresul al XI-lea al partidului ca proiect de teze al C.C. în problema sindicatelor. Congresul al XI-lea a adoptat în principiu tezele propuse de C.C. ; în cursul discutării lor în comisie, le-au fost aduse unele modificări (vezi „Rezoluţiile şi hotarîrile congreselor, conferinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.", partea I, Bucureşti, E.P.L.P. 1954, p. 621—631).

Spre deosebire de ediţiile anterioare, în ediţia de faţă se publică proiectul de teze întocmit de V. I. Lenin şi nu hotărîrea adoptată de C.C. al P.C. (b) din Rusia pe baza acestui proiect. — *344.*

143 În numărul din 3 ianuarie 1922 al ziarului „Pravda", la rubrica „Cronica zilei", sub titlul „În legătură cu sinuciderea inginerului Oldenborgher" a fost publicată o notă în care se spunea : „Sovietul din Moscova, de comun acord cu Comitetul organizaţiei orăşeneşti de partid Moscova, a numit o comisie specială pentru cercetarea cauzelor sinuciderii lui Oldenborgher, inginerul-şef al Uzinei de apă din Moscova. Comisia a ajuns la convingerea că defunctul a fost nu numai un lucrător cu înaltă calificare, ci şi foarte devotat muncii sale. Sinuciderea lui Oldenborgher se datoreşte faptului că el a fost pus în condiţii care stînjeneau munca lui de fiecare zi. O parte din membrii Comisiei extraordinare de trei de la uzina de apă, în loc să ajute la îmbunătăţirea situaţiei din această uzină, au luat măsuri care nu făceau decît să îngreuieze şi să complice activitatea ei curentă ; inginerul Semenov, inspector-şef la Comisariatul I.M.Ţ. şi membru al Comisiei extraordinare de trei, a avut faţă de Oldenborgher o atitudine grosolană, şicanatoare şi birocratică ; un alt inspector-şef

www.dacoromanica.ro

de la acelaşi comisariat, şi anume Makarov-Zemleanski, fost funcţionar de birou la uzina de apă, l-a persecutat în permanenţă pe Oldenborgher, iar muncitorii Elaghin şi Merkulov de la pompa Alekseevski l-au învinuit pe nedrept de a fi răspunzător pentru degradarea tehnică a uzinei de apă şi pentru atitudinea negativă a funcţionarilor faţă de celula comunistă. Toate acestea l-au adus pe Oldenborgher într-o stare de adîncă deprimare. Comisia consideră inadmisibilă nu numai rămînerea lui Makarov-Zemleanski în postul său de lucrător al Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti, ci şi în genere menţinerea lui în serviciul statului, întrucît s-a dovedit a fi un element nedemn de încrederea acordată de Puterea sovietică, un intrigant, care printre salariaţii uzinei de apă are reputaţia de om necinstit. Comisia consideră de asemenea inadmisibilă menţinerea inginerului Semenov în postul său de inspector-şef la Inspecţia muncitorească-ţărănească şi orice amestec din partea lui în treburile uzinei de apă, declarînd totodată necesară transferarea muncitorilor Elaghin şi Merkulov la altă întreprindere". Vezi în legătură cu aceasta şi volumul de faţă, p. 357—358. — *353.*

144 Propunerea lui Lenin de a se institui o comisie pentru verificarea şi înnoirea cadrelor de conducere ale sindicatelor a fost dictată de faptul că în organele sindicale conducătoare se strecuraseră multe elemente provenite din rîndurile menşevicilor şi ale eserilor, precum şi de necesitatea de a mări stagiul de partid cerut cadrelor de conducere ale sindicatelor în conformitate cu rezoluţia celei de-a XI-a Conferinţe generale a P.C. (b) din Rusia „Cu privire la întărirea partidului, în legătură cu experienţa verificării membrilor lui" (vezi „Rezoluţiile şi hotărîrile congreselor, conferinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.", partea I, Bucureşti, E.P.L.P. 1954, p. 614).

Propunerea lui V. I. Lenin a fost adoptată de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; la 20 ianuarie 1922 a fost instituită o comisie formată din M. P. Tomski, A. A. Andreev şi S. I. Sîrţov. Ascultînd la 23 februarie un referat prezentat de această comisie, Biroul Politic i-a recomandat „să-şi continue activitatea, cu obligaţia de a prezenta un raport la Congresul al XI-lea al partidului (înfăţişîndu-l în prealabil Biroului Politic peste două săptămîni)". În raportul prezentat la Congresul al XI-lea al P.C. (b) din Rusia, comisia a expus rezultatele activităţii sale (vezi „Congresul al XI-lea al P.C. (b) din Rusia. Dare de seamă stenografică", Moscova, 1961, p. 246—252).

Propunerea lui V. I. Lenin cu privire la verificarea şi înnoirea cadrelor de conducere ale sindicatelor a fost publicată pentru prima oară, sub titlul „Adaos la teze", în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 311. — *356.*

145 Proiectele de hotărîri, scrise de V. I. Lenin, au fost adoptate de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în şedinţa sa din 5 ianuarie 1922.

Procesul celor vinovaţi de sinuciderea lui Oldenborgher a fost

www.dacoromanica.ro

judecat de Tribunalul suprem de pe lîngă C.E.C. din Rusia în zilele de 8—14 martie 1922. Inculpaţii au fost condamnaţi la diferite pedepse. — *358.*

146 La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează două variante ale proiectului de directivă a Biroului Politic cu privire la noua politică economică, scris de V. I. Lenin : manuscrisul publicat în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 429—430, şi copia unei scrisori către A. D. Ţiurupa şi L. B. Kamenev, dictată la telefon în ziua de 9 ianuarie 1922 şi dactilografiată pe o hîrtie cu antetul preşedintelui C.C.P., scrisoare al cărei text a fost publicat în volumul 33, ediţia a 4-a (vezi Opere, vol. 33, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1957, p. 186—187). În prima variantă lipseşte directiva dată Comisariatului finanţelor, pe care Lenin a formulat-o după data de 9 ianuarie într-o scrisoare către L. B. Kamenev. „Vă rog — scria V. I. Lenin — să adăugaţi următoarea frază specială ca directivă pentru Comisariatul finanţelor... În formularea acestei directive mă bazez pe fapte precis stabilite care arată că în comisiile de stat ale acestui comisariat se face multă vorbărie, al cărei loc e în cluburile de discuţii" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Copia dactilografiată conţine pasajul referitor la Comisariatul finanţelor.

Proiectul de directivă cu privire la noua politică economică a fost discutat de Biroul Politic la 12 ianuarie şi adoptat în principiu ; el a fost definitiv aprobat în şedinţa din 16 ianuarie 1922 a Biroului Politic. — *359.*

147 Este vorba de cea de-a XI-a Conferinţă generală a P.C. (b) din Rusia. — *359.*

148 Problema sporirii creditelor pentru dezvoltarea radiofoniei a fost discutată de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în şedinţa sa din 20 ianuarie 1922. Acceptînd propunerea lui V. I. Lenin, Biroul Politic a aprobat avizul dat de Comisariatul finanţelor în legătură cu această problemă. — *361.*

149 Mesajul de salut al lui V. I. Lenin „*Către oamenii muncii din Daghestan*" a fost trimis ca răspuns la o scrisoare primită de la Karkmasov, preşedintele C.C.P. al Republicii Sovietice Socialiste Daghestan, în care acesta i-a adus la cunoştinţă că a fost începută exploatarea bogăţiilor minerale ale republicii. Primele două puduri de mercur extrase au fost oferite în dar lui V. I. Lenin. — *362.*

150 La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează două variante ale acestui document, şi anume : textul iniţial, dictat lui N. P. Gorbunov, directorul treburilor C.C.P., la 17 ianuarie 1922, şi textul definitiv, dictat tot lui Gorbunov sub formă de directivă pentru Comisariatul învăţămîntului public, de care ţinea pe atunci secţia fotocinematografiei. Prima variantă a fost publicată în 1925, în cartea „Lenin şi cinematografia" de G. Bolteanski. Cea de-a doua

www.dacoromanica.ro

a apărut în același an în nr. 4 al revistei „Kinonedelea". Această a doua variantă, mai completă, se publică în volumul de față

Sub semnătura directorului treburilor C.C.P., documentul a fost trimis la 27 ianuarie 1922 Comisariatului poporului pentru învățămîntul public. În acest document se spunea : „Vă comunic spre conformare următoarele directive ale lui V. I. Lenin în problema cinematografiei". Comisariatului învățămîntului public i se cerea ca : „1) Pe baza acestei directive să întocmească un program de activitate și să-l comunice imediat Direcției treburilor C.C.P., spre a putea fi prezentat lui Vladimir Ilici. 2) Să prezinte Direcției treburilor C.C.P. peste o luna un raport în care să se arate ce s-a făcut efectiv în executarea acestor directive și care sînt rezultatele obținute. 3) Să comunice de îndată ce atribuții au rămas Comisariatului învățămîntului public după publicarea ultimei hotărîri a C.M.A. cu privire la cinematografie și cine anume poarta răspunderea directa pentru îndeplinirea acestor atribuții" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Într-o convorbire avută cu A. V. Lunacearski în februarie 1922. V. I. Lenin „a subliniat înca o data că e necesar să se stabilească o anumită proporție între filmele distractive și cele științifice". Vladimir Ilici, scrie în amintirile sale A. V. Lunacearski, mi-a spus ca producția de filme noi, pătrunse de ideile comunismului și oglindind realitatea sovietică, trebuie să înceapă cu jurnalul de actualități, că, după părerea lui, poate n-a venit încă timpul pentru producerea unor asemenea filme. „Dacă veți avea un bun jurnal de actualități, dacă veți avea filme serioase și instructive, nu importă dacă pentru atragerea publicului se vor da și filme nefolositoare, de factura mai mult sau mai puțin obișnuită. Firește, cenzura e totuși necesară. Filmele contrarevoluționare și cele imorale nu trebuie admise". La aceasta, Vladimir Ilici a adăugat : „Pe măsură ce veți prinde puteri datorită unei juste îndrumări a activității în acest domeniu, iar între timp, cînd situația generală a țării se va îmbunătăți, veți obține în acest scop anumite alocații, va trebui să lărgiți producția, punînd accentul mai ales pe difuzarea filmului bun în masa populației atît la orașe, cît și, într-o măsură și mai mare, la sate... În nici un caz nu trebuie să uitați că dintre toate artele cea mai importantă e pentru noi cinematografia" („Sovetskoe Kino" nr. 1—2, 1933, p. 10). — *363.*

151 Scrisoarea lui V. I. Lenin din 17 ianuarie 1922 către Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a fost discutată în ședința din 20 ianuarie. Biroul Politic a hotărît ca problema acordării concesiunii cerute de Șteinberg să fie definitiv soluționată de Consiliul Comisarilor Poporului (vezi și volumul de față, p. 252—253). — *365.*

152 Propunerea lui V. I. Lenin a fost adoptată în aceeași zi printr-o hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. La

www.dacoromanica.ro

24 ianuarie, Consiliul Comisarilor Poporului a aprobat în principiu statutele „Societăţii anonime pentru comerţul interior şi exterior de piei crude", ai căror fondatori au fost : Comisariatul comerţului exterior, C.E.S., Uniunea centrală a cooperativelor de consum, precum şi capitaliştii P. B. Şteinberg şi V. I. Tomingas. La 1 februarie, C.M.A. a aprobat statutele societăţii şi acordul dintre fondatorii acesteia. — *366.*

153 La 1 decembrie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, după ce a ascultat comunicarea făcută de V. I. Lenin cu privire la munca lui A. D. Ţiurupa, a hotărît să confirme numirea lui în postul de al doilea vicepreşedinte al C.M.A., iar la 5 decembrie l-a numit vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului.

Trecerea la construcţia economică paşnică a determinat necesitatea unei perfecţionări şi reorganizari a activităţii întregului aparat de stat. Programul acestei reorganizări este expus în scrisorile către A. D. Ţiurupa. În scrisoarea sa din 3 martie 1922 către L. B. Kamenev, Lenin scria : „Aşa trebuie să reorganizăm activitatea C.C.P. şi a C.M.A. (eu i-am scris deja lui Ţiurupa şi am elaborat în acest sens un proiect de directivă), *ca şi cea a Biroului Politic* (volumul de faţă, p. 436). Într-o scrisoare adresata lui V. M. Molotov în legatură cu planul raportului politic la Congresul al XI-lea al partidului, V. I. Lenin scrie : „Îţi recomand să relevi rolul celor doi vicepreşedinţi ai C.C.P. şi C.M.A., referindu-te totodată la schimbul de scrisori pe care l-am avut cu A. D. Ţiurupa în legătura cu aceasta la sfîrşitul lunii ianuarie 1922" (Opere, vol. 33, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1957, p. 243). Despre acelaşi lucru a scris el şi în „Planul raportului politic la Congresul al XI-lea al partidului" (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XIII, p. 14), precum şi în „Planul cuvintarii rostite la 27. III. 1922", în care se spune : „C.C.P. şi C.M.A. Loctiitorii mei... Corespondenţa din ianuarie 1922. Controlul executării, sporirea exigenţei, *curăţire de sus*... 6. Micul C.C.P. Trebuie despovărat şi el de problemele mărunte. Va fi depus un proiect de directive (din însărcinarea C.C.)" (Opere, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1958, p. 588). — *368.*

154 Acest document a fost scris în legătură cu o scrisoare primită de la A. D. Ţiurupa în care acesta arată deficienţele existente în activitatea Micului C.C.P. În prezent, scria el, Micul C.C.P. are 22 de membri, dintre care 15 reprezentanţi de departamente şi 7 extradepartamentali. Dintr-o comisie pe lîngă C.C.P., el a crescut şi s-a transformat într-un organ de sine stătător, cu şedinţe plenare şi operative, cu fel de fel de comisii, în faţa căruia comisarii poporului sînt chemaţi să prezinte rapoarte etc.

A. D. Ţiurupa recomanda ca numărul membrilor Micului C.C.P. să fie redus la 5 : un preşedinte şi 4 reprezentanţi de departamente (Comisariatul justiţiei, Comisariatul finanţelor, C.E.S. şi Inspecţia muncitorească-ţărănească). Toate problemele referi-

www.dacoromanica.ro

toare la alocări prevăzute în bugetul de stat trec la Comisariatul finanţelor, urmînd ca Micul C.C.P. să fie sesizat numai în caz de contestaţie împotriva hotărîrilor acestui Comisariat. În competenţa Micului C.C.P. rămîn problemele prevăzute în instrucţiuni. — *370.*

155 Acest document a fost scris pe proiectul de directivă pentru Micul C.C.P., refăcut de A. D. Ţiurupa în conformitate cu indicaţiile date de V. I. Lenin în scrisoarea sa din 15 februarie 1922.

Într-o scrisoare din 20 februarie către V. I. Lenin, A. D. Ţiurupa i-a comunicat că intenţionează să prezinte proiectul de directivă în şedinţa de joi a Biroului Politic. Problema reorganizării Micului C.C.P. a fost discutată de Biroul Politic în şedinţa din 4 martie 1922, fără a se ajunge însă la o hotărîre definitivă (vezi adnotarea 156). — *373.*

156 Este vorba de obiecţiile lui A. D. Ţiurupa la propunerea făcută de V. I. Lenin în legătură cu proiectul de directivă pentru Micul C.C.P. (vezi documentul precedent). Ca răspuns la această propunere a lui V. I. Lenin, A. D. Ţiurupa scria : „Vladimir Ilici ! Mi se pare că amendamentul (completarea) dv. la proiectul de directivă cu privire la Micul C.C.P. va reduce la zero toată iniţiativa noastră. Dacă îi vom încredinţa lui sarcina de a veghea la respectarea legilor de către comisariatele poporului şi de a controla legalitatea, eficienţa şi operativitatea acţiunilor lor, el le va frîna iniţiativa, va întoarce totul pe dos şi va paraliza pur şi simplu întreaga activitate. Gîndiţi-vă numai cîte cereri de relaţii va trimite el, cîte răspunsuri, rapoarte, dari de seamă etc. vor trebui să i se dea ! Asta îi va deschide un vast «cîmp de activitate». Cred că prin imixtiunea sa el va face ca întreaga maşină de stat (a cărei funcţionare mai lasă mult de dorit) să lucreze pur şi simplu în gol. Supravegherea şi controlul sînt necesare, dar ele nu trebuie date în atribuţia Micului C.C.P" Indicaţiile lui V. I. Lenin cu privire la reorganizarea Micului C.C.P. au stat la baza noului regulament de funcţionare a Micului C.C.P., aprobat în şedinţa Marelui C.C.P din 31 octombrie 1922. — *373.*

157 Este vorba de radiograma din 13 ianuarie 1922 a preşedintelui Consiliului de Miniştri al Italiei, Ivanoe Bonomi, în care acesta, pe baza unei hotărîri a Conferinţei de la Cannes din 6—13 ianuarie 1922 a Consiliului Suprem al Antantei, invita în numele Consiliului Suprem o delegaţie a guvernului sovietic la lucrările Conferinţei economice şi financiare internaţionale care urma să se întrunească la începutul lunii martie 1922 în oraşul Genova (vezi volumul de faţă, adnotarea 161). O dată cu radiograma se comunica şi textul rezoluţiei adoptate la Cannes în ziua de 6 ianuarie, în care se arătau condiţiile esenţiale care, după părerea Consiliului Suprem, erau necesare pentru a se asigura succesul lucrărilor conferinţei. Primul punct din aceste condiţii se reducea la următoarele : nici o naţiune nu poate dicta alteia principiile care trebuie să stea la baza reglementării regimului de proprie-

www.dacoromanica.ro

tate, a vieții economice și a sistemului de guvernămînt din țara ei ; fiecare țară are dreptul să-și aleagă sistemul pe care-l preferă. Condițiile prevedeau, de asemenea, garantarea intangibilității și a profiturilor capitalului străin folosit pentru ajutorarea unei țări sau alteia, recunoașterea tuturor datoriilor și angajamentelor care au fost sau vor fi contractate sau garantate de guvernele diferitelor țări, recunoașterea obligației de a restabili și reintegra în drepturi interesele străine sau de a le despăgubi pentru toate pierderile și daunele pricinuite prin confiscări sau sechestrări de bunuri ; ele stabileau obligația națiunilor de a se abține de la orice propagandă îndreptată spre răsturnarea ordinii și a sistemului politic din alte țări, precum și de la orice acțiuni ostile statelor aliate. În încheiere, puterile aliate declarau că vor putea recunoaște guvernul sovietic numai după ce acesta va fi acceptat toate condițiile enumerate mai sus.

În timpul pregătirii Conferinței de la Genova, cercurile guvernante din Franța și guvernul Angliei au căutat să obțină ca invitarea guvernului sovietic la această conferință să fie condiționată de acceptarea prealabilă a condițiilor formulate în rezoluția de la Cannes. Vezi în legătură cu aceasta și volumul de față, p. 399. — *376.*

158 În textul punctului 1 al rezoluției de la Cannes publicată în presa sovietică, se spunea : „Nici un stat nu-și poate aroga dreptul de a dicta unui alt stat principiile care trebuie să stea la baza reglementării sistemului de proprietate, a vieții economice interne și a sistemului de guvernămînt din țara lui" („Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 6 din 10 ianuarie 1922). Acest text corespundea textului rezoluției apărute în nr. 16 385 din 8 ianuarie 1922 al ziarului „Le Petit Parisien". Trimițînd lui V. I. Lenin acest număr de ziar, G. V. Cicerin scria la 26 ianuarie : „Vă trimit numărul din «Le Petit Parisien» cu textul rezoluției de la Cannes, precum și copia lui Bonomi. Acesta din urmă a omis cuvintele «Système de propriété»".

Lenin atribuia o mare importanță formulării cuprinse în § 1 al condițiilor de la Cannes, văzînd în conținutul lui o recunoaștere indirectă a falimentului sistemului capitalist de proprietate și a inevitabilității existenței sistemului comunist de proprietate alături de cel capitalist. Lenin arăta că celelalte paragrafe ale rezoluției de la Cannes, care urmăreau aservirea Rusiei Sovietice față de capitalul străin, erau în vădită contradicție cu textul § 1 (vezi Opere, vol. 33, București, E.S.P.L.P. 1957, p. 347—348). — *376.*

159 Propunerea lui V. I. Lenin privind trimiterea lui M. I. Kalinin în Ucraina a fost adoptată de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în ziua de 28 ianuarie 1922. Vizitarea Ucrainei a avut loc în zilele de 7—18 februarie și 5—18 martie 1922, cu următorul itinerar : Poltava—Mirgorod—Kiev—Belaia Țerkov—Kremenciug — Odesa—Jmerinka—Kameneț-Podolsk—Vinița—Berdicev—Jitomir. — *377.*

www.dacoromanica.ro

160 E vorba de articolul „Congresul al IX-lea al Sovietelor şi ţărănimea", apărut în numărul din 27 ianuarie 1922 al ziarului „Pravda" sub semnătura „Un tovarăş fără partid". Autorul articolului expunea un plan de măsuri pentru popularizarea în rîndurile ţăranilor a hotărîrilor adoptate de Congresul al IX-lea al Sovietelor în problemele ţărănimii. Proiectul propus de V. I. Lenin a fost adoptat în şedinţa din 28 ianuarie 1922 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *378.*

161 *Conferinţa economică şi financiară internaţională* a avut loc la Genova (Italia). Iniţiativa convocării unei conferinţe care sa examineze toate problemele legate de instaurarea păcii şi a colaborării economice în Europa, inclusiv problema datoriilor ruse, aparţinea guvernului sovietic, care la 28 octombrie 1921 trimisese Angliei, Franţei, Italiei, S.U.A. şi Japoniei o notă în legătură cu această problemă (vezi volumul de faţă, p. 187—190). Hotărîrea cu privire la convocarea conferinţei a fost adoptată de Consiliul Suprem al ţărilor Antantei în ziua de 6 ianuarie 1922, în cadrul unei conferinţe ţinute la Cannes (Franţa).

Hotărînd să invite Rusia Sovietică să participe la lucrările conferinţei, ţările aliate sperau că vor reuşi să constrîngă guvernul sovietic să facă o serie de concesii politice şi economice şi vor stabili totodată relaţii economice cu ţara Sovietelor.

La 27 ianuarie, sesiunea extraordinară a C.E.C din Rusia a stabilit componenţa delegaţiei sovietice la Conferinţa de la Genova. Preşedinte al delegaţiei a fost numit V. I. Lenin, locţiitor al său G. V. Cicerin, „cu toate drepturile de preşedinte, în cazul cînd împrejurările vor face imposibilă plecarea tov. Lenin la conferinţă". Ca membri ai delegaţiei au fost numiţi L. B. Krasin, M. M. Litvinov, N. N. Narimanov, V. V. Vorovski, I. E. Rudzutak şi alţii. Problema plecării lui V. I. Lenin la Conferinţa de la Genova a fost amplu discutată de oamenii muncii din republicile sovietice. În numeroase scrisori ei şi-au exprimat îngrijorarea pentru securitatea şi viaţa lui V. I. Lenin şi s-au pronunţat împotriva plecării lui. C.C. al P.C. (b) din Rusia a adoptat în această problemă o hotărîre specială, în virtutea căreia V. I. Lenin a transmis lui G. V. Cicerin împuternicirile sale de preşedinte al delegaţiei.

Lenin a îndrumat activitatea delegaţiei, a întocmit directivele C.C. pentru delegaţia sovietică şi alte documente importante legate de participarea Rusiei Sovietice la lucrările Conferinţei de la Genova (vezi volumul de faţă, p. 385, 387—389, 390—391, 399, 412—414, 415).

Conferinţa de la Genova a avut loc între 10 aprilie şi 19 mai 1922. La lucrările ei au participat reprezentanţii a 29 de ţări. Delegaţia sovietică a proclamat aici din nou necesitatea coexistenţei paşnice a statelor cu orînduiri social-economice diferite. În declaraţia ei, care fusese aprobată de V. I. Lenin şi sancţionată de C.C.P. se spunea : „Rămînînd pe terenul principiilor comunismului, delegaţia Rusiei consideră că în actuala epocă istorică, care

www.dacoromanica.ro

face posibilă existența paralelă a vechiului sistem social și a celui nou în curs de apariție, colaborarea economică între statele aparținînd celor două sisteme de proprietate este imperios necesară pentru refacerea economică a tuturor țărilor" („Materialele Conferinței de la Genova. Dare de seamă stenografică", Moscova, 1922, p. 78).

Conferința de la Genova nu a soluționat problemele pentru a căror rezolvare fusese convocată. Delegația sovietică a respins cu hotărîre încercările puterilor imperialiste de a impune Rusiei Sovietice un regim colonial (instaurarea unui control asupra finanțelor țării etc.). Propunînd participanților la conferință să ia în discuție problema reducerii generale a armamentelor și a interzicerii celor mai barbare arme de luptă (gaze toxice, aviație militară), delegația sovietică a demonstrat în fața lumii întregi caracterul pașnic al politicii externe leniniste a Republicii Sovietice. — *379*.

162 Lenin se referă la politica de mici concesii pe care guvernul englez prezidat de Lloyd George a promovat-o la începutul deceniului al treilea al secolului nostru în scopul de a înăbuși mișcarea revoluționară de eliberare națională din Irlanda și din Egipt.

Tratatul anglo-irlandez a fost încheiat la 6 decembrie 1920, în urma unei îndelungate și înverșunate lupte a poporului irlandez pentru independență națională. Tratatul prevedea crearea „Statului liber al Irlandei", ca dominion al Imperiului britanic. Șase comitate din nord-estul țării (Ulsterul), care erau cele mai dezvoltate din punct de vedere industrial, au fost dezlipite de ea și au rămas în continuare o parte a Marii Britanii.

După ce a înăbușit în decembrie 1921 răscoala poporului egiptean împotriva dominației engleze, în februarie 1922 guvernul englez a fost nevoit să desființeze protectoratul asupra Egiptului și să declare Egiptul „regat independent". Dar „independența" Egiptului s-a dovedit a fi pur formală, căci întreaga țară continua să rămînă sub ocupație engleză, zona Canalului Suez sub control englez, Sudanul anglo-egiptean sub dominație engleză etc. — *381*.

163 Este vorba de o proiectată conferință a celor trei Internaționale (a II, a II$^1/_2$ și a III-a, Comunistă).

Lupta activă a Internaționalei a III-a pentru crearea frontului unic muncitoresc împotriva ofensivei burgheziei și năzuința maselor muncitorești spre unitate de acțiune au silit conducerea Internaționalei a II$^1/_2$ să trimită la 19 ianuarie 1922 Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste propunerea de a convoca în primăvara anului 1922 o conferință internațională care să examineze problemele legate de situația economică a Europei și de acțiunile clasei muncitoare împotriva ofensivei reacțiunii. În vederea discutării chestiunii convocării unui congres mondial al partidelor muncitorești, între 2 și 5 aprilie 1922 a avut loc la Berlin o conferință a reprezentanților comitetelor executive ale celor trei Internaționale.

La conferință s-a desfășurat o luptă aprigă între reprezentanții

www.dacoromanica.ro

Internaţionalelor a II-a şi a II$^1/_2$, de o parte, şi reprezentanţii Internaţionalei Comuniste, de alta. Delegaţia Cominternului a propus convocarea unui congres mondial la care să participe sindicatele şi celelalte organizaţii muncitoreşti şi care să discute problemele privind lupta împotriva ofensivei capitalului, împotriva reacţiunii, împotriva pregătirii unor noi războaie imperialiste, ajutorarea Rusiei Sovietice în opera de refacere a economiei sale, tratatul de la Versailles şi refacerea regiunilor distruse de război. Cu sprijinul indirect al delegaţiei Internaţionalei a II$^1/_2$, reprezentanţii Internaţionalei a II-a au căutat să impună delegaţiei Cominternului o serie de condiţii inacceptabile : despărţirea Gruziei de statul sovietic, renunţarea la tactica creării de celule comuniste în organizaţiile muncitoreşti de masă, eliberarea infractorilor politici. Delegaţia Cominternului (N. I. Buharin, K. Radek şi C. Zetkin), în dorinţa de a se ajunge la un acord cu privire la unitatea de acţiune, a acceptat să facă unele concesii serioase, cum e, de pildă, aceea că Puterea sovietică nu va aplica pedeapsa capitală în procesul eserilor de dreapta şi va permite unor reprezentanţi ai Internaţionalelor a II-a şi a II$^1/_2$ să asiste la proces. În articolul său „Am plătit prea scump", V. I. Lenin a criticat cu asprime aceste concesii făcute de reprezentanţii Cominternului la Conferinţa de la Berlin, considerîndu-le greşite (vezi Opere, vol. 33, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1957, p. 321—325).

La Conferinţa de la Berlin a fost adoptată o declaraţie generală în care se arăta că există posibilitatea de a convoca consfătuiri comune şi de a acţiona în comun în probleme concrete. Declaraţia chema pe toţi oamenii muncii să organizeze în timpul Conferinţei de la Genova demonstraţii de masă pentru ziua de muncă de 8 ore, împotriva şomajului, pentru unirea proletariatului în lupta împotriva ofensivei capitalului, pentru apărarea revoluţiei ruse, ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia, reluarea relaţiilor politice şi economice cu Rusia Sovietică, refacerea frontului unic proletar în toate ţările, pe scară naţională şi internaţională. Conferinţa s-a pronunţat pentru convocarea grabnică a unui congres mondial şi a creat o comisie de organizare, formată din 9 membri (cîte trei reprezentanţi din partea fiecărei Internaţionale), care să pregătească viitoarele conferinţe şi congresul. Dar conducerile reformiste ale Internaţionalelor a II-a şi a II$^1/_2$, care acceptaseră acordul sub presiunea maselor largi ale oamenilor muncii, au căutat să saboteze şi să zădărnicească lupta unită a clasei muncitoare. La 21 mai 1922, o serie de partide din Internaţionalele a II-a şi a II$^1/_2$ au adoptat hotărîrea de a convoca la Haga un congres mondial la care să nu participe comuniştii. Prin aceasta, liderii reformişti au zădărnicit definitiv lupta pentru crearea frontului unic muncitoresc. Ca urmare, în şedinţa din 23 mai 1922 a comisiei celor nouă, delegaţia Cominternului a declarat că se retrage din comisie. — *382.*

164 Lenin se referă la următoarea telegramă, apărută în ziarele „Pravda" şi „Izvestiia" din 3 februarie 1922 : „Hanovra, 31 ia-

www.dacoromanica.ro

nuarie (prin radio). Uniunea internațională a muncitorilor metalurgiști a prezentat comisiei pentru convocarea congresului muncitoresc internațional, care urmează să se întrunească la Roma în ziua de 21 aprilie, propunerea ca în caz de război masele muncitorești organizate să declare grevă generală. Uniunea metalurgiștilor a desemnat o comisie specială pentru propagarea energică a acestei propuneri". Hotărîrea de a prezenta această propunere fusese adoptată de conferința de la Viena a Comitetului executiv al Uniunii internaționale a muncitorilor metalurgiști, afiliată la Internaționala sindicală reformistă de la Amsterdam (1919—1945). — *384.*

165 „*Smena Veh*" — săptămînal editat la Paris de un grup de intelectuali din rîndurile emigranților albgardiști în perioada octombrie 1921—martie 1922. În iulie 1921, același grup editase la Praga o culegere cu același titlu. În jurul culegerii și al săptămînalului „Smena Veh" s-a creat un curent social-politic care a căpătat denumirea de smenovehism (ideologii lui au fost : I. V. Kliucinikov, N. V. Ustrealov, S. S. Lukianov, A. V. Bobrișcev-Pușkin, S. S. Ceahotin, I. N. Potehin și alții). Baza socială pe care a apărut smenovehismul a fost relativa înviorare a elementelor capitaliste în Rusia Sovietică în urma introducerii n.e.p.-ului. Convingîndu-se de imposibilitatea răsturnării Puterii sovietice printr-o intervenție militară din afară, smenovehiștii s-au pronunțat pentru colaborare cu ea, în speranța că statul sovietic va degenera și se va transforma într-unul burghez. Ei vedeau în n.e.p. un proces de evoluție în direcția restaurării capitalismului în Rusia. O parte dintre smenovehiști s-a declarat gata să colaboreze cinstit cu Puterea sovietică și să sprijine refacerea economică a țării.

Pornind de la faptul că în rîndurile intelectualității smenovehiste s-a conturat un proces de diferențiere, în rezoluția „Cu privire la partidele și curentele antisovietice", Conferința a XII-a a P.C. (b) din Rusia (4—7 august 1922) a constatat : „Așa-numitul curent smenovehist a jucat pînă acum și mai poate juca un rol obiectiv-progresist. El a grupat și continuă să grupeze acele grupuri de emigranți și de intelectuali ruși care «s-au împăcat» cu Puterea sovietică și sînt gata să lucreze cu ea pentru renașterea țării. *Sub acest raport*, curentul smenovehist a meritat și merită o atitudine pozitivă față de el. În același timp însă nu trebuie să uităm nici un moment că în curentul smenovehist sînt puternice tendințele de restaurare a rînduielilor burgheze, că, asemenea menșevicilor și eserilor, smenovehiștii nutresc speranța că după *concesiile* economice vor urma concesii politice în direcția democrației burgheze etc." („Rezoluțiile și hotărîrile congreselor, conferințelor P.C.U.S. și ale plenarelor C.C.", partea I, București, E.P.L.P. 1954, p. 693). Ulterior, majoritatea smenovehiștilor au trecut pe poziții fățiș contrarevoluționare. Caracterizarea smenovehismului a fost făcută de V. I. Lenin în raportul politic prezentat la Congresul al XI-lea al P.C. (b) din Rusia (vezi Opere, vol. 33, București, E.S.P.L.P. 1957, p. 277—279). — *385.*

www.dacoromanica.ro

166 Scrisoarea către Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a fost scrisă în legătură cu faptul că la 2 februarie 1922 a apărut în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" o telegramă din Varşovia în care se reda pe scurt conţinutul unei broşuri a lui Parvus, intitulată „Calea salvării economice". În această broşură, Parvus sprijinea planurile expansioniste ale imperialismului german în est, planurile de înrobire colonială a popoarelor Rusiei Sovietice. Acolo, în estul Europei, scria el, „e deschisă calea spre expansiunea Germaniei, spre atotputernicia ei, spre afirmarea spiritului gospodăresc al germanilor".

Propunerea lui V. I. Lenin a fost adoptată la 8 februarie. După efectuarea anchetei, Biroul Politic a adoptat în această privinţă hotărîrea sa din 11 martie 1922 (vezi documentul următor). — *386.*

167 Completările la directivele C.C. pentru delegaţia sovietică la Conferinţa de la Genova, cuprinse în documentul de faţă, au fost adoptate de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la 8 februarie 1922. — *387.*

168 În scrisoarea sa către V. I. Lenin, G. V. Cicerin expusese o serie de motive care-l făceau să se îndoiască de succesul Conferinţei de la Genova şi de posibilitatea de a se ajunge în cadrul ei la un acord cu cercurile capitaliste. — *390.*

169 *„Kooperativnoe Delo"* — cotidian social-economic pentru problemele cooperaţiei şi ale comerţului, organ al Uniunii centrale a cooperativelor de consum. Redactor-şef al acestei publicaţii a fost N. L. Meşcereakov. A apărut de la 1 februarie pînă la mijlocul lunii mai 1922, cînd a fost transformată în săptămînal.

Propunerea lui V. I. Lenin cu privire la desfiinţarea acestui ziar a fost discutată în şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia din 9 februarie, dar din cauza neprezentării lui N. L. Meşcereakov soluţionarea chestiunii a fost amînată (vezi volumul de faţă, p. 395—396). — *392.*

170 *„Scrisoarea către G. K. Ordjonikidze cu privire la întărirea Armatei Roşii din Gruzia"* a fost scrisă în preajma primului Congres al Sovietelor din Gruzia, care a avut loc între 25 februarie şi 3 martie 1922.

Propunerea lui V. I. Lenin cu privire la întărirea Armatei Roşii din Gruzia a fost determinată de poziţia agresivă a imperialiştilor englezi, de campania de calomnii pe care ziarele reacţionare, împreună cu liderii Internaţionalelor a II-a şi a II$^1/_2$ şi cu menşevicii gruzini, o dezlănţuiseră împotriva Republicii Sovietelor. Urmărind să înlesnească dezlipirea Gruziei de Rusia Sovietică şi aservirea ei imperialiştilor străini, ei cereau ca Armata Roşie să fie retrasă de pe teritoriul Gruziei.

Primul Congres al Sovietelor din Gruzia a adoptat un apel intitulat „Cu privire la Armata Roşie", în care arăta că una dintre sarcinile fundamentale este întărirea nucleului existent al

www.dacoromanica.ro

Armatei Roşii din Gruzia şi ruga guvernul Republicii Sovietice Ruse să nu retragă de pe teritoriul Gruziei unităţile Armatei Roşii care erau cantonate acolo.

Propunerea lui V. I. Lenin cu privire la întărirea Armatei Roşii din Gruzia a fost adoptată de Biroul Politic la 25 februarie 1922. — *393.*

171 I. V. Stalin a făcut o menţiune cu următorul conţinut : „Nu am nimic de adaugat la cele spuse de tov. Lenin. Cred că Sergo şi C.C. al Partidului Comunist din Gruzia înţeleg toată însemnătatea măsurii propuse de tov. Lenin. Cît priveşte latura «tehnică-militara» a problemei, o cunoaşteţi mai bine decît mine şi decît ceilalţi tovarăşi din Moscova". — *393.*

172 Propunerea lui V. I. Lenin a fost discutată în şedinţa din 15 februarie 1922 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. A fost adoptată urmatoarea hotărîre : „Redacţia ziarului «Kooperativnoe Delo» va prezenta Biroului Politic în termen de 3 zile un memoriu cu privire la editarea acestui ziar, caracterul lui, componenţa redacţiei şi lista colaboratorilor" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Pentru a doua oară această problemă a fost discutată la 22 februarie, cînd s-a hotărît ca desfiinţarea ziarului să fie amînată pe termen de două saptamîni. Hotarîrea definitivă a fost adoptată în mai : „Kooperativnoe Delo" a fost transformat în săptămînal. — *396.*

173 Este vorba de recensămîntul membrilor P.C. (b) din Rusia, efectuat la începutul anului 1922. Recensămîntul avea drept obiectiv stabilirea efectivului P.C. (b) din Rusia şi evidenţa exactă a membrilor lui. La Moscova, recensămîntul a fost efectuat cu începere de la 6 februarie 1922. Vezi în „Anexa" la volumul de faţă (p. 519—524) fişa completată de V. I. Lenin în cadrul recensămîntului membrilor P.C. (b) din Rusia.

Recensamîntul activiştilor cu munci de răspundere, menţionat în scrisoare, a fost efectuat în iulie 1921 în scopul de a se stabili componenţa numerică şi calitativă a cadrelor conducătoare de partid în centrele guberniale şi judeţene, repartizarea lor teritorială şi justeţea folosirii lor. — *397.*

174 V. I. Lenin acorda o mare importanţă lucrarilor Trustului ovăzului din Şatilovo pentru ameliorarea culturii plantelor, considerînd că aceste lucrări constituie o parte din ansamblul măsurilor pentru sporirea productivităţii muncii în agricultură. Pe baza propunerii lui V. I. Lenin, la 18 februarie 1922 Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a reexaminat problema acordării unui împrumut pe termen lung Trustului ovăzului din Şatilovo şi a hotărît să-i acorde sprijin financiar. Printr-o hotărîre adoptată la 4 martie acelaşi an, Biroul Politic a stabilit ca Comisariatul finanţelor să aloce Comisariatului poporului pentru agricultură fondurile necesare în acest scop.

www.dacoromanica.ro

Trustul fusese creat pe baza Staţiunii experimentale agricole Şatilovo, înfiinţată în 1896. În prezent, Staţiunea experimentală agricolă de stat din Orel este una dintre instituţiile de cercetări ştiinţifice ale Ministerului agriculturii al R.S.F.S.R. — *400.*

175 În ediţiile a 2-a şi a 3-a ale Operelor lui V. I. Lenin, scrisoarea de faţă a fost publicată parţial sub titlul „Bilet către D. I. Kurski". În ediţia de faţă, scrisoarea lui V. I. Lenin se publică pentru prima oară în întregime. — *401.*

176 La 23 februarie 1922, Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a aprobat această propunere a lui V. I. Lenin, iar la 30 martie a adoptat o hotărîre cu privire la acordarea unei alocaţii suplimentare pentru plecarea în străinătate a lui L. K. Ramzin. — *409.*

177 Prima plenară lărgită a C.E.I.C. a avut loc la Moscova între 21 februarie şi 4 martie 1922. La lucrările plenarei au participat 105 delegaţi din 36 de ţări. Problema centrală discutată de plenară a fost aceea a tacticii de front unic. Plenara a ascultat de asemenea un raport asupra situaţiei din diferitele secţii ale Cominternului etc.

Plenara a adoptat tezele cu privire la lupta împotriva războiului şi a primejdiei de război, tezele cu privire la noua politică economică, hotărîrea cu privire la tactica de front unic, rezoluţia cu privire la participarea Cominternului la proiectata conferinţă a celor trei Internaţionale, precum şi o serie de alte documente.

Fiind bolnav, Lenin nu a putut participa la lucrările plenarei, dar a luat parte activă la pregătirea ei şi a elaborat tactica delegaţiei Cominternului la conferinţa celor trei Internaţionale (vezi volumul de faţă, p. 382—383).

Modificările propuse de V. I. Lenin la proiectul de rezoluţie cu privire la participarea la conferinţa celor trei Internaţionale au fost adoptate de Biroul Politic al C.C al P.C. (b) din Rusia la 23 februarie 1922.

Rezoluţia referitoare la participarea la conferinţa celor trei Internaţionale a fost adoptată de prima plenară lărgită a Comitetului executiv al Cominternului în ziua de 4 martie 1922. — *410.*

178 Proiectul de hotărîre propus de V. I. Lenin a fost adoptat de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la 28 februarie 1922, cu următoarea completare făcută de I. V. Stalin: „1. Problema *recunoaşterii Puterii sovietice* se va pune nu la începutul conferinţei, ci la sfîrşitul ei (după ce se vor fi întreprins încercări pentru realizarea unui acord economic), dar fără a o formula ca o cerere ultimativă. 2. Să nu fie incluse, ca participante la conferinţă din partea Rusiei, *Uniunea centrală a cooperativelor de consum, cooperativele agricole* etc. (cum propune Krasin), ci să

www.dacoromanica.ro

se aibă în vedere că participă numai statul rus" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *412.*

179 În aceeaşi zi, propunerea lui V. I. Lenin a fost adoptată de Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, iar G. V. Cicerin a trimis ministrului de externe al Italiei o radiogramă cu privire la data convocării Conferinţei de la Genova (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 47 din 28 februarie 1922). — *415.*

180 Este vorba de suma care urma să fie achitată Turciei la data de 16 martie 1922, în conformitate cu prevederile respectivului tratat. La 27 februarie, Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a adoptat propunerea lui V. I. Lenin cu privire la achitarea în termen a sumei datorate Turciei. — *416.*

181 Lenin se referă la propunerea sa, adoptată de Biroul Politic, ca G. V. Cicerin, vicepreşedintele delegaţiei sovietice la Conferinţa de la Genova, să aibă toate drepturile preşedintelui delegaţiei şi ca, în caz de îmbolnăvire sau de plecare, drepturile lui să fie exercitate alternativ de următoarele două grupuri de trei : a) Litvinov, Krasin, Racovski ; b) Litvinov, Ioffe, Vorovski (vezi volumul de faţă, p. 412). — *416.*

182 Observaţiile lui V. I. Lenin pe marginea proiectului de hotărîre a C.E.C. din Rusia privind sarcinile Comisariatului poporului pentru inspecţia muncitorească-ţărănească în condiţiile noii politici economice au fost luate în consideraţie la redactarea definitivă a acestei hotărîri (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 67 din 24 martie 1922). Vezi în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 324—329, corespondenţa lui V. I. Lenin în problema controlului I.M.Ţ. asupra activităţii întreprinderilor particulare. — *419.*

183 Articolul *„Însemnările unui publicist. Ascensiunea pe piscuri înalte, pericolul descurajării, folosul comerţului, atitudinea faţa de menşevici etc."* a rămas neterminat. — *421.*

184 Propunerea lui V. I. Lenin a fost adoptată în şedinţa din 2 martie 1922 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

Codul civil al R.S.F.S.R. a fost adoptat în sesiunea a IV-a a C.E.C. din Rusia în cea de-a IX-a legislatură (octombrie 1922) şi a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1923. În legătură cu Codul civil, vezi cuvîntarea rostită de V. I. Lenin în ziua de 31 octombrie 1922 la sesiunea a IV-a a C.E.C. din Rusia în cea de-a IX-a legislatură (Opere, vol. 33, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1957, p. 382—388). — *430.*

185 Scrisoarea de faţă a fost scrisă de V. I. Lenin în legătură cu discuţiile purtate în cercurile conducătoare ale P.C. (b) din Rusia, la sfîrşitul anului 1921 şi în tot cursul anului 1922, în jurul problemei monopolului comerţului exterior.

Monopolul comerţului exterior, instituit prin decretul C.C.P

www.dacoromanica.ro

din 22 aprilie 1918, a fost de repetate ori confirmat printr-o serie de hotărîri ale guvernului sovietic. Trecerea la noua politică economică şi extinderea legăturilor comerciale cu străinătatea au determinat necesitatea unor completări la actele normative care reglementau comerţul exterior. În „Tezele cu privire la comerţul exterior", întocmite din însărcinarea lui V. I. Lenin de către A. M. Lejava, adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior, se sublinia necesitatea întăririi monopolului comerţului exterior şi se precizau condiţiile în care se efectuează importul şi exportul de mărfuri în noile împrejurări. Tezele au fost aprobate de V. I. Lenin şi adoptate la 4 ianuarie 1922 de Comisia economică superioară a C.C.P. Împotriva menţinerii monopolului comerţului exterior s-au pronunţat G. I. Sokolnikov, N. I. Buharin şi G. L. Peatakov. Sokolnikov propunea ca monopolul absolut al comerţului exterior să fie desfiinţat şi înlocuit printr-un regim de concesiuni comerciale. Pentru atenuarea acestui monopol s-au pronunţat G. E. Zinoviev, L. B. Kamenev şi alţii.

La 4 martie 1922, Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia a adoptat, cu unele modificări, „Tezele cu privire la comerţul exterior", aprobate de V. I. Lenin. În forma lor definitivă, tezele au fost aprobate la 10 martie 1922. Pe baza acestor teze, Prezidiul C.E.C. din Rusia a adoptat la 13 martie o hotărîre „Cu privire la comerţul exterior", care a fost publicată în nr. 60 din 15 martie 1922 al ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia".

Fără a ţine seamă de hotarîrile din 4 şi 10 martie ale Biroului Politic, Sokolnikov a prezentat din nou un plan care prevedea ca să se acorde trusturilor, cooperativelor etc. dreptul de a achiziţiona în străinătate produse alimentare ; pentru atenuarea monopolului comerţului exterior s-a pronunţat şi M. I. Frumkin, adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior, propunînd ca în mîinile statului să rămînă monopolizat numai comerţul angro la 4—5 categorii de marfuri. Lupta internă de partid desfăşurată în jurul problemei monopolului comerţului exterior influenţa negativ tratativele economice cu capitaliştii străini. În legătură cu aceasta, la 15 mai 1922 V. I. Lenin a propus Biroului Politic următoarea directivă, pe care acesta a adoptat-o şapte zile mai tîrziu : „C.C. confirmă necesitatea monopolului comerţului exterior şi cere forurilor de resort să sisteze lucrările pregătitoare în problema fuzionării C.E.S. cu C.P.C.E." („Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 484).

Lupta însă n-a încetat. La 6 octombrie 1922, plenara C.C. al P.C. (b) din Rusia, în lipsa lui Lenin, care era bolnav, a adoptat, la propunerea lui G. E. Zinoviev şi pe baza tezelor lui Sokolnikov, o hotărîre prin care se admitea libertatea importului şi a exportului unor categorii de mărfuri sau prin anumite puncte de frontieră. La 11 octombrie, L. B. Krasin a trimis Comitetului Central al P.C. (b) din Rusia o scrisoare în care cerea abrogarea hotărîrii din 6 octombrie, precum şi „Teze ale Comisariatului poporului pentru comerţul exterior cu privire la regimul comerţului exterior", în care se arăta ce urmări poate avea libertatea

www.dacoromanica.ro

importului sau a exportului unor categorii de mărfuri sau prin anumite puncte de frontieră. Lenin a sprijinit cererea lui Krasin şi s-a pronunţat pentru revizuirea hotărîrii plenarei C.C., arătînd că ea înseamnă în fapt subminarea monopolului comerţului exterior şi propunînd ca rezolvarea acestei probleme să fie amînată pînă la viitoarea plenară a C.C., care urma să aibă loc în decembrie 1922 (vezi Opere, vol. 33, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1957, p. 366—368). Împotriva scrisorii lui V. I. Lenin şi a tezelor lui Krasin a luat atitudine N. I. Buharin.

Atribuind o mare importanţă păstrării neştirbite a monopolului comerţului exterior şi dat fiind că starea sănătăţii nu-i îngăduia să participe la lucrările plenarei C.C. din 18 decembrie 1922, Lenin i-a adresat acesteia la 13 decembrie o scrisoare în care a condamnat cu asprime poziţia lui Buharin. Plenara C.C., respingînd punctul de vedere al lui Buharin şi Sokolnikov, a abrogat hotărîrea C.C. din 6 octombrie şi a confirmat necesitatea păstrarii neştirbite a monopolului comerţului exterior, fără a se admite vreo derogare de la principiile lui. Congresul al XII-lea al P C. (b) din Rusia, care a avut loc între 17 şi 25 aprilie 1923 şi la ale cărui lucrări V. I. Lenin, bolnav fiind, de asemenea nu a putut participa, a hotărît: „Congresul confirmă categoric necesitatea păstrării neştirbite a monopolului comerţului exterior şi inadmisibilitatea oricăror încercări de a-l eluda şi a oricăror ezitări în aplicarea lui, însărcinînd totodată noul C.C. să ia măsuri sistematice pentru întărirea şi dezvoltarea acestui monopol" („Rezoluţiile şi hotărîrile congreselor, conferinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.", partea I, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1954, p 703). *433.*

186 Problema finanţării industriei a fost discutată în şedinţele din 9 şi 13 martie 1922 ale Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Biroul Politic a hotărît ca departamentul finanţelor să asigure C.E.S. mijloacele necesare pentru finanţarea industriei. — *438.*

187 Acest document a fost scris pe o scrisoare pe care G. I. Sokolnikov i-o trimisese lui V. I. Lenin ca răspuns la scrisoarea acestuia din 28 februarie (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 438, şi volumul de faţă, p. 433—437).

În scrisoarea sa, G. I. Sokolnikov propunea să se acorde trusturilor, cooperativelor etc. dreptul de a cumpăra în străinătate produse alimentare. Garanţia că nu se vor scoate din ţară valori de prisos şi că în schimbul celor scoase se vor importa produse alimentare şi nu alte mărfuri o constituiau, după părerea lui Sokolnikov, nevoia acută de produse alimentare a acestor organizaţii şi controlul Comisariatului comerţului exterior şi al Băncii de Stat, prin intermediul cărora urmau să se facă toate operaţiile. — *439.*

188 Documentul de faţă a fost scris pe plicul în care K. B. Radek îi trimisese lui V. I. Lenin, la 1 iunie 1921, proiectul de teze cu

www.dacoromanica.ro

privire la tactică, elaborat de el din însărcinarea delegaţiei ruse, cu modificările introduse la propunerea lui A. Thalheimer şi B. Kun, precum şi tezele întocmite de aceştia din urmă — *443.*

189 Articolul, după cît se pare, n-a mai fost scris. — *462.*

190 Aici pare să fie o scăpare de condei. Criticînd poziţia lui B. Smeral şi K. Kreibich în perioada Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste, V. I. Lenin îl sfătuise pe Smeral să facă 3 paşi la stînga, iar pe Kreibich 1 pas la dreapta. — *462.*

191 Broşura, după cît se pare, n-a mai fost scrisă.

„Scrisoarea «întemeietorului»" — este vorba de scrisoarea pe care I. H. Lutovinov („întemeietorul opoziţiei muncitoreşti", cum se intitula el însuşi) i-o trimisese lui V. I. Lenin la 20 mai 1921. Vezi în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 246—250, răspunsul lui V. I. Lenin la această scrisoare. — *468.*

192 Însemnări făcute de V. I. Lenin pe marginile ziarului „Iujnîi Metallurg" (Enakievo) nr. 1 din 11 octombrie 1921. În colţul din stînga sus al ziarului figurează următoarea însemnare făcută de V. I. Lenin: „O parte uzinei din Iuzovka şi o parte celei din Debalţevo". — *470.*

193 Convorbirea dintre V. I. Lenin şi A. M. Gorki, pe atunci preşedinte al Comitetului pentru îmbunătăţirea condiţiilor de trai ale oamenilor de ştiinţă, s-a referit la problema editării lucrărilor oamenilor de ştiinţă din Petrograd.

Însemnarea privitoare la suma de 1 000 000 de dolari se referă la Jerome Davis, care participase activ la campania de strîngere de alimente şi bani în S.U.A. pentru ajutorarea populaţiei înfometate din regiunea Volgăi. J. Davis venise la Petrograd în legătură cu această acţiune de ajutorare şi se întîlnise cu A. M. Gorki cu cîteva zile înainte de convorbirea acestuia cu V. I. Lenin.

A. P. Pinkevici a trecut în fruntea Comitetului pentru îmbunătăţirea condiţiilor de trai ale oamenilor de ştiinţa după plecarea lui A. M. Gorki în străinătate. Pe una din filele agendei de birou a secretarilor lui V. I. Lenin figurează o însemnare cu privire la primirea în audienţă a lui Pinkevici în ziua de 19 octombrie 1921 în problema situaţiei instituţiilor de învaţămînt superior din Petrograd. — *475.*

194 Un articol cu asemenea titlu nu a fost scris. — *483.*

195 Nu s-a putut stabili la ce anume se referă aceste cifre. — *484.*

196 Unele teze din prima schiţă au fost incluse în planul expunerii făcute de V. I. Lenin la cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică din Rusia şi dezvoltate în cursul acestei expuneri (vezi volumul de faţă, p. 157—177). Temele din cea de-a doua schiţă de plan şi-au găsit o expresie deosebit de pregnantă în articolul „Rolul aurului acum şi după victoria deplină a socialismului" (vezi volumul de faţă, p. 222—230). — *485.*

www.dacoromanica.ro

197 Tezele „Cu privire la politica economică" au fost scrise de I. T. Smilga, vicepreşedinte al Consiliului economic superior, şi, după cum reiese din adresa însoţitoare, urmau să fie discutate de lucrătorii C.E.S., ai Comisiei de stat a planificării, ai C.C.S din Rusia şi ai Uniunii centrale a cooperativelor de consum. Pe acest document figurează următoarea însemnare făcută de V. I. Lenin: „Tov. Smilga! Îţi trimit observaţiile mele, făcute după o lectură fugitivă a materialului. Transmite-le lui L. B. Kamenev spre a-mi fi restituite" („Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 275). — *487*.

198 V. I. Lenin se referă la rezoluţia Conferinţei a X-a a P.C. (b) din Rusia „Cu privire la politica economică", în care se spunea: „Lărgirea autonomiei şi iniţiativei fiecărei întreprinderi mari în ceea ce priveşte dreptul de a dispune de mijloacele financiare şi de resursele materiale. În acest scop se va prezenta spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului o hotărîre corespunzătoare, redactată în termeni cît mai precişi".

În conformitate cu prevederile acestei rezoluţii, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat la 12 august 1921 o hotărîre intitulată „Principii fundamentale privind măsurile pentru refacerea marii industrii, pentru redresarea şi dezvoltarea producţiei". Potrivit acestei hotărîri, întreprinderile mai mari, bine utilate din punct de vedere tehnic şi în mod corespunzător situate, se grupau în uniuni industriale de sine stătătoare pe baza principiului gospodăririi chibzuite. Pe baza aceluiaşi principiu urmau să fie reorganizate şi o serie de mari întreprinderi. În nr. 199 din 8 septembrie 1921 al ziarului „Izvestiia C.E.C." a fost publicat decretul C.C.P. „Cu privire la lărgirea drepturilor întreprinderilor de stat în domeniul finanţării şi al folosirii resurselor materiale". — *487*.

199 Este vorba, probabil, de rezoluţia sesiunii a IV-a a Consiliului U.C.C.C. (15—21 noiembrie 1921): „Cu privire la construcţia organizatorică, activitatea de colectare şi situaţia financiară a Uniunii centrale a cooperativelor de consum" (vezi „Sesiunea a IV-a a Consiliului Uniunii centrale a cooperativelor de consum (Dare de seamă stenografică)", Moscova, 1921). — *491*.

200 În raportul său, L. N. Kriţman, preşedintele Comisiei pentru folosirea resurselor materiale de pe lîngă C.M.A., expusese două variante de plan pentru reorganizarea acestei comisii: 1) trecerea ei la Comisia de stat a planificării şi 2) trecerea ei la Comisariatul finanţelor.

În § 2 se spunea că această comisie nu poate fi trecută la Comisia de stat a planificării, întrucît „Comisia de stat a planificării este un organ consultativ şi nu poate (şi nici nu trebuie) să adopte hotărîri definitive".

Fraza finală, cuprinsă în paranteză, se referă la a doua variantă de plan pentru reorganizarea sus-numitei comisii (trecerea

www.dacoromanica.ro

ei la Comisariatul finanţelor) (vezi şi volumul de faţă, p. 270, precum şi „Culegeri din Lenin", vol. XXIV, p. 243—244). — *492.*

201 *„Amendamentele la proiectul de rezoluţie a Conferinţei a XI-a a P.C. (b) din Rusia cu privire la întărirea rîndurilor partidului"* constituie, pe cît se pare, ciorna „Observaţiilor pe marginea proiectului de rezoluţie a Conferinţei a XI-a a P.C. (b) din Rusia cu privire la curăţirea rîndurilor partidului" (vezi volumul de faţă, p. 288—289). — *493.*

202 Este vorba de darea de seamă asupra lucrărilor celui de-al VIII-lea Congres al electrotehnicienilor. Darea de seamă a aparut sub îngrijirea lui G. M. Krjijanovski. — *501.*

203 V. I. Lenin se referă la articolul inginerului V. Levi „Producţia de energie electrică în Rusia (Privire generală)", apărut la 8 decembrie 1921 în nr. 276 al ziarului „Ekonomiceskaia Jizn". Articolul cuprinde o serie de date privind producţia de energie electrică în Rusia din 1917 pînă la mijlocul anului 1921. Aceste date au fost folosite de Lenin în raportul sau la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. — *501.*

204 Deoarece articolul „Însemnările unui publicist" a rămas neterminat (nu s-au scris decît trei capitole), planurile lui n-au fost folosite în întregime la scrierea acestui articol. Multe idei schiţate în aceste planuri au fost utilizate de V. I. Lenin în raportul prezentat la Congresul al XI-lea al P.C. (b) din Rusia. O serie de teze au fost dezvoltate în articolul „Despre însemnătatea materialismului militant" (vezi Opere, vol. 33, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1957, p. 255—300 şi 218—228). — *511.*

205 Este vorba de cartea lui A. Todorski „Un an de luptă cu arma şi cu plugul" (Vesiegonsk, 1918). Un pasaj din această carte a fost citat de V. I. Lenin în articolul „Un mic tablou pentru lămurirea unor mari probleme" (vezi Opere complete, vol. 37, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 423). — *511.*

206 Cifrele din paranteză indică paginile de manuscris ale articolului. — *512.*

207 Este vorba, probabil, de M. I. Goldman. — *513.*

208 În anii aceia rubla sovietică nu era stabilizată ; salariile se exprimau pe atunci în cifre enorme : un muncitor industrial, de pildă, primea pe lună, în medie, 3 421 000 de ruble. — *521.*

www.dacoromanica.ro

INDICE DE LUCRĂRI ŞI IZVOARE CITATE SAU MENŢIONATE DE V. I. LENIN

Adoratski, V. V. Marx şi Engels despre democraţie. — „Kommunisticeskii Trud", Moscova, 1921, nr. 360, 9 iunie, p. 2—3. — *11—12.*

„Al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică. Buletinul congresului", Moscova, 1921, nr. 1, 18 octombrie, p. 3—4. — *172.*

— 1921, nr. 2, 19 octombrie, p. 1—3. — *248, 249.*

— 1921, nr. 7, 24 octombrie, p. 1—2. — *240.*

Al III-lea Congres mondial al Internaţionalei Comuniste. Dare de seamă stenografică. Petrograd, Gosizdat, 1922. 500 p. — *10, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29—31, 32, 37, 443—459, 460—461.*

Amînarea Conferinţei de la Genova. De la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1922, nr. 45 (1 484), 25 februarie, p. 1, la rubrica : În legătură cu convocarea conferinţei internaţionale. — *416.*

Avercenko, A. T. Ciobur ile rămase din ceea ce a fost prefăcut în ţandări. — În : Avercenko, A. T. Douăsprezece cuţite în spinarea revoluţiei. 12 schiţe noi. Paris, Bibliothèque universelle, 1921, p. 56—60. — *251.*

— *Douăsprezece cuţite în spinarea revoluţiei.* 12 schiţe noi. Paris, Bibliothèque universelle, 1921, 63 p. — *250—251.*

— *Iarbă strivită de cizmă.* — În : Avercenko, A. T. Douasprezece cuţite în spinarea revoluţiei. 12 schiţe noi. Paris, Bibliothèque universelle, 1921, p. 19—22. — *250.*

— *Regii la ei acasă.* — În : Avercenko, A. T. Douăsprezece cuţite în spinarea revoluţiei. 12 schiţe noi. Paris, Bibliothèque universelle, 1921, p. 36—39. — *250.*

www.dacoromanica.ro

Banii jos! — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi osraşilor roşii din Moscova", 1921, nr. 285 (1 428), 18 decembrie, p. 2. Sub titlul comun : Conferinţa de la Washington. — *298—299.*

Bazinul carbonifer de lîngă Moscova în iulie. — „Ekonomiceskaia Jizn", Moscova, 1921, nr. 188, 26 august, p. 1. Semnat : A. V. — *110.*

[Buharin, N. I.] În atenţia tuturor tovarăşilor muncitori. (Ce-i sfătuieşte pe contrarevoluţionari d-l Miliukov). — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 64, 25 martie, p. 1. — *11.*

— *În legătură cu congresul Proletcultului.* — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 263, 22 noiembrie, p. 1—2. — *269.*

„Buletinul Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste", Moscova, 1921, nr. 8, 4 iulie, p. 165—168. — *460—461.*

— 1921, nr. 17, 14 iulie, p. 357—367. — *447.*

Candidaţi la putere [Articol de fond]. — „Poslednie Novosti", Paris, 1921, nr. 273, 11 martie, p. 1. — *11, 51.*

Către Comitetul Central şi către toţi membrii Partidului socialist italian. Către toţi proletarii revoluţionari din Italia. — „Internaţionala Comunistă", Moscova-Petrograd, 1920, nr. 13, 28 septembrie, coloanele 2 605—2 612. — *16—17.*

Către Partidul Comunist din Italia. Tovarăşilor Bombacci, Bordiga, Terracini ş.a. — „Internaţionala Comunistă", Moscova-Petrograd, 1921, nr. 16, 31 martie, coloana 3 807. — *17, 19.*

Condiţiile de la Cannes — vezi Rezoluţia Consiliului Suprem.

Condiţiile de primire în Internaţionala Comunistă. — „Internaţionala Comunistă", Moscova-Petrograd, 1920, nr. 13, 28 septembrie, coloanele 2 387—2 392. — *94.*

Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste. Dare de seamă stenografică. Petrograd, editura Internaţionalei Comuniste, 1921. 682 p. — *18, 20, 21, 29—30.*

Congresul al IX-lea al Sovietelor şi ţărănimea. — „Pravda", Moscova, 1922, nr. 20, 27 ianuarie, p. 1. Semnat : Un tovarăş fără partid. — *378.*

Constituţia (Legea fundamentală) a Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse. Publicată în „Izvestiia Comitetului Executiv Central din Rusia" nr. 151 din 19 iulie 1918. Moscova, Gosizdat, 1919. 16 p. (R.S.F.S.R.). — *336.*

Cu privire la Comitetul general pentru educaţie politică şi sarcinile partidului în domeniul propagandei şi agitaţiei [Rezoluţie

www.dacoromanica.ro

adoptată în şedinţa din 15 martie 1921 a Congresului al X-lea al P.C. (b) din Rusia]. — În : Congresul al zecelea al Partidului Comunist din Rusia. Dare de seamă stenografică (8—16 martie 1921). Moscova, Gosizdat, 1921, p. 320—322. — *240.*

Cu privire la crearea unui fond de export. [Rezoluţie adoptată la sesiunea a IV-a a Consiliului Uniunii centrale a cooperativelor de consum la 20 noiembrie 1921]. — În : Sesiunea a IV-a a Consiliului Uniunii centrale a cooperativelor de consum. (Dare de seamă stenografică). [Moscova, 1921], p. 186. Sub titlul comun : Rezoluţiile sesiunii a IV-a a Consiliului Uniunii centrale a cooperativelor de consum. — *491.*

Cu privire la Proletcult. Scrisoarea C.C. al P.C. din Rusia. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 270, 1 decembrie, p. 1. — *269.*

De la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1922, nr. 47 (1 486), 28 februarie, p. 1. Sub titlul comun : În legătură cu convocarea conferinţei internaţionale. — *416.*

Declaraţie cu privire la recunoaşterea datoriilor. De la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. Traducere după nota pe care comisarul poporului pentru afacerile externe a adresat-o la 28 octombrie 1921 guvernelor Marii Britanii, Franţei, Italiei, Japoniei şi Statelor Unite ale Americii. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1921, nr. 243 (1 386), 29 octombrie p. 1. — *308.*

Decretul Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la efectuarea periodică a prestaţiilor în cadrul impozitului în muncă cu braţele şi cu atelajele. 22 noiembrie 1921. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1921, nr. 269 (1 412), 30 noiembrie, p. 3, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *334, 335.*

Decretul Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la instituirea Comisiei extraordinare pentru lichidarea analfabetismului în Rusia [19 iulie 1920]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 162 (1 009), 24 iulie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *171, 473.*

Decretul [C.C.P.] cu privire la introducerea monopolului de stat asupra anunţurilor. — „Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestians-

www.dacoromanica.ro

kogo Pravitelstva", Petrograd, 1917, nr. 6, 8 (21) noiembrie, p. 1, la rubrica : Actele guvernului. — *201—204.*

Dezbaterile pe marginea raportului prezentat de tov. Lenin [la cea de-a VII-a Conferinţă a organizaţiei guberniale de partid Moscova. 29 octombrie 1921]. — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 249, 4 noiembrie, p. 1. Sub titlul comun : Conferinţa organizaţiei guberniale de partid Moscova. — *215—220.*

„*Drang nach Osten*" — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1922, nr. 25 (1 464), 2 februarie, p. 1. Sub titlul comun : Germania. — *386.*

„*Ekonomiceskaia Jizn*", Moscova. — *110—113, 392, 396.*

— 1921, nr. 188, 26 august, p. 1. — *110.*

— 1921, nr. 190, 28 august, p. 2. — *110—111.*

— 1921, nr. 252, 10 noiembrie, p. 1. — *322, 501.*

„*Ekonomist*", Petrograd, 1922, nr. 1, p. 77—107. — *512.*

Engels, F. Literatura din emigraţie. Mai 1874—aprilie 1875. — *224.*

— *Poate oare Europa să dezarmeze?* Februarie 1893. — *39—40.*

— *Problema ţărănească în Franţa şi în Germania.* 15—22 noiembrie 1894. — *280.*

— *Scrisoare către A. Bebel [în legătură cu Programul de la Gotha].* 18—28 martie 1875. — *222—223.*

— *Scrisoare către A. Bebel.* 11 decembrie 1884. — *11—12, 50, 222—223.*

„*Gazeta anunţurilor*", Moscova. — *201.*

„*Gazeta Vremennogo Rabocego i Krestianskogo Pravitelstva*", Petrograd, 1917, nr. 6, 8 (21) noiembrie, p. 1. — *201—205.*

Gogol, N. V. Cum s-a certat Ivan Ivanovici cu Ivan Nikiforovici. — *411.*

Gorski, B. Cînd grecii fac daruri. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1921, nr. 263 (1 406), 23 noiembrie, p. 2. — *252.*

Griboedov, A. S. Prea multă minte strică. — *79.*

www.dacoromanica.ro

Greva generală. — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 149, 10 iulie, p. 2, la rubrica : Telegrame. Sub titlul comun : Franţa. — *55, 57, 464.*

Grevă generală în caz de război. Hanovra, 31 ianuarie. (Prin radio). — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1922, nr. 26 (1 465), 3 februarie, p. 1, la rubrica : De peste hotare. Sub titlul comun : Italia. — *384.*

Hinciuk, L. Cooperaţia de consum. (Pe marginea tezelor pentru raport). — „Soiuz Potrebitelei", Moscova, 1921, nr. 25—26, 20 decembrie, p. 3—4. — *498.*

Hotărîre cu privire la Comisia de stat a planificării. [22 februarie 1921]. — „Colecţia de hotărîri şi dispoziţii ale guvernului muncitoresc-ţărănesc", Moscova, 1921, nr. 17, 16 martie, p. 102—103. — *62.*

[Hotărîrea Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la Proletcult. 22 noiembrie 1921]. — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1921, nr. 36, 15 decembrie, p. 4, în articolul : Raportul de activitate al Comitetului Central pe lunile octombrie—noiembrie 1921. — *269.*

Hotărîrea Consiliului Muncii şi Apărării cu privire la normele de prestare a impozitului în muncă cu braţele şi cu atelajele la tăierea şi transportarea lemnelor. 2 decembrie 1921. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1921, nr. 278 (1 421), 10 decembrie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *334, 335.*

Instrucţiunile Consiliului Muncii şi Apărării către comisiile economice regionale şi guberniale cu privire la normele potrivit cărora populaţia rurală urmează să presteze impozitul în muncă cu braţele şi cu atelajele. 2 decembrie 1921. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1921, nr. 281 (1 424), 14 decembrie, p. 3, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *334, 335.*

Invitarea Rusiei Sovietice la Conferinţa de la Genova. De la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1922, nr. 15 (1 454), 21 ianuarie, p. 1. — *376, 399.*

www.dacoromanica.ro

Internaţionala. — *166.*

„*Internaţionala Comunistă*", Moscova-Petrograd. — *15.*

— 1920, nr. 13, 28 septembrie, coloanele 2 387—2 392, 2 605—2 612. — *16—17, 94.*

— 1921, nr. 16, 31 martie, coloana 3 807. — *17, 19.*

— 1921, nr. 17, 7 iunie, coloana 4 297. — *29, 88, 92.*

„*Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia*", Moscova, 1921, nr. 32, 6 august, p. 6—7. — *487.*

— 1921, nr. 36, 15 decembrie, p. 4. — *269.*

„*Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova*". — *357, 384.*

— 1920, nr. 162 (1 009), 24 iulie, p. 2. — *171, 473.*

— 1921, nr. 243 (1 386), 29 octombrie, p. 1. — *308.*

— 1921, nr. 263 (1 406), 23 noiembrie, p. 2. — *252.*

— 1921, nr. 269 (1 412), 30 noiembrie, p. 3. — *334, 335.*

— 1921, nr. 278 (1 421), 10 decembrie, p. 2. — *334, 335.*

— 1921, nr. 281 (1 424), 14 decembrie, p. 3. — *334, 335.*

— 1921, nr. 283 (1 426), 16 decembrie, p. 1. — *299.*

— 1921, nr. 285 (1 428), 18 decembrie, p. 2. — *299.*

— 1922, nr. 6 (1 445), 10 ianuarie, p. 1. — *376, 399, 412.*

— 1922, nr. 15 (1 454), 21 ianuarie, p. 1. — *376, 399.*

— 1922, nr. 25 (1 464), 2 februarie, p. 1. — *386.*

— 1922, nr. 26 (1 465), 3 februarie, p. 1. — *384.*

— 1922, nr. 45 (1 484), 25 februarie, p. 1. — *416.*

— 1922, nr. 47 (1 486), 28 februarie, p. 1. — *416.*

Împotriva războiului. Hanovra, 31 ianuarie. (Prin radio). — „Pravda", Moscova, 1922, nr. 26, 3 februarie, p. 2, la rubrica : Din străinătate. Sub titlul comun : Ştiri diverse. — *384.*

In ajun de grevă. — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 149, 10 iulie, p. 2, la rubrica : Telegrame. Sub titlul comun : Germania. — *55, 57, 464.*

În legătură cu sinuciderea inginerului Oldenborgher. — „Pravda", Moscova, 1922, nr. 2, 3 ianuarie, p. 4, la rubrica : Cronica zilei. — *353, 357.*

www.dacoromanica.ro

Înarmarea poporului — chezăşia victoriei lui. — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 149, 10 iulie, p. 2, la rubrica : Telegrame. Sub titlul comun : Italia. — *55, 57, 464.*

[Kalinin, M. I. Raport cu privire la ajutorarea înfometaţilor, prezentat la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. 24 decembrie 1921]. — „Al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. Dare de seama stenografică". Moscova, 1921, nr. 2, 24 decembrie, p. 1—13. — *315.*

Klucinikov, I. V. Conferinţa de la Genova. — „Smena Veh", Paris, 1922, nr. 13, 21 ianuarie, p. 1—8. — *385.*

„Kommunisticeskii Trud", Moscova, 1921, nr. 360, 9 iunie, p. 2—3. — *11—12.*

„Kooperativnoe Delo", Moscova. — *392, 395.*

Krîlov, S. A. Gîştele. — *327, 328.*

— *Muzicanţii.* — *365.*

— *Vulturul şi găinile.* — *427, 428.*

Krjijanovski, G. M. Problemele economice ale R.S.F.S.R. şi lucrările Comisiei de stat a planificării (Gosplan). Partea 1. Moscova, decembrie 1921, 112 p. ; 4 file cu schiţe şi hărţi. — *318—319, 320, 501.*

[Krupskaia, N. K.] Raportul prezentat de tov. Ulianova-Krupskaia, preşedinta Comitetului general pentru educaţie politică [la cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politica din Rusia, 17 octombrie 1921]. — „Al 2-lea congres general al comitetelor pentru educaţie politică din Rusia", Moscova, 1921, nr. 1, 18 octombrie, p. 3—4. — *172.*

„La stînga" sau „la dreapta". [Articol de fond]. — „Poslednie Novosti", Paris, 1921, nr. 318, 3 mai, p. 1. — *11.*

[Lenin, V. I.] Cu prilejul celei de-a patra aniversări a Revoluţiei din Octombrie. 14 octombrie 1921. — *249.*

— *Cu privire la planul economic unic.* — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 39, 22 februarie, p. 1. Semnat : N. Lenin. — *136.*

— *Cu privire la politica internă şi externă a republicii. Raportul C.E.C. din Rusia şi al C.C.P., prezentat la 23 decembrie* — *vezi* Lenin, V. I. Raportul prezentat de tov. Lenin la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. 23 decembrie 1921.

— *Cu privire la reorganizarea activităţii C.C.P., C.M.A. şi a Micului C.C.P.* Scrisori către A. D. Ţiurupa. 24 ianuarie—27 februarie 1922. — *436.*

www.dacoromanica.ro

[Lenin, V. I.] Cu privire la sarcinile Comisariatului justiţiei în condiţiile noii politici economice. Scrisoare către D. I. Kurski. [20 februarie 1922]. — *407, 417.*

— *[Cuvîntare în legătură cu problema italiană, rostită la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste.* 28 iunie 1921]. — „Buletinul Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste", Moscova, 1921, nr. 8, 4 iulie, p. 165—168. — *460—461.*

— *Cuvîntare rostită de tov. Lenin în şedinţa din 12 martie a Sovietului din Petrograd.* — „Severnaia Kommuna", Petrograd, 1919, nr. 58 (251), 14 martie, p. 1. — *247.*

— *Cuvîntare rostită de tov. Lenin la Conferinţa organizaţiei guberniale de partid Moscova.* Şedinţa din 29 octombrie 1921. — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 248, 3 noiembrie, p. 2—4. — *215, 216, 220, 221, 248, 249.*

— *Cuvîntul de încheiere rostit de tov. Lenin [la cea de-a VII-a Conferinţă a organizaţiei guberniale de partid Moscova.* 29 octombrie 1921]. — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 249, 4 noiembrie, p. 1. Sub titlul comun : Conferinţa organizaţiei gubernale de partid Moscova. — *248, 249.*

— *Despre dualitatea puterii.* — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 28, 9 aprilie, p. 2. Semnat : N. Lenin. În ziar figurează greşit nr. 58. — *56.*

— *Despre impozitul în natură.* (Însemnătatea noii politici şi condiţiile ei). Moscova, Cosizdat, 1921. 32 p. (R.S.F.S.R.) Înaintea titlului autor : N. Lenin. — *34.*

— *Despre rolul aurului acum şi după victoria deplină a socialismului.* 5 noiembrie 1921. — *249.*

— *Despre sarcinile proletariatului în actuala revoluţie.* — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 26, 7 aprilie, p. 1—2. Semnat : N. Lenin. — *56.*

— *Despre „stîngismul" copilăros şi despre spiritul mic-burghez.* — În : [Lenin, V. I.] Principala sarcină a zilelor noastre. Moscova, „Priboi", 1918, p. 11—47. Înaintea titlului autor : N. Lenin. — *199—200, 201.*

— *Expunerea tov. Lenin cu privire la noua politică economică şi sarcinile comitetelor pentru educaţie politică.* — „Al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politica. Buletinul congresului", Moscova, 1921, nr. 2, 19 octombrie, p. 1—3. — *248, 249.*

— *Instrucţiuni ale Consiliului Muncii şi Apărarii către instituţiile sovietice locale.* Proiect. [Moscova, 1921]. 20 p. Sub titlul : Proiect. Instrucţiuni (ale Consiliului Muncii şi Apărarii) către instituţiile sovietice locale. Fără copertă exterioară şi interioară. — *136.*

www.dacoromanica.ro

— *Însemnările unui publicist* Ascensiunea pe piscuri înalte, pericolul descurajării, folosul comerţului, atitudinea faţă de menşevici etc. Sfîrşitul lunii februarie 1922. — *429.*

— *Noua politică economică şi sarcinile comitetelor pentru educaţie politică. Expunere făcută la cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică din Rusia. 17 octombrie 1921* — *vezi* Lenin V. I. Expunerea tov. Lenin cu privire la noua politică economică şi sarcinile comitetelor pentru educaţie politică.

— *Principala sarcină a zilelor noastre.* Moscova, „Priboi", 1918. 47 p. Înaintea titlului autor : N. Lenin. — *199—200, 201, 479.*

— *Proiect de hotărîre a C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la sarcinile delegaţiei sovietice la Genova.* 24 februarie 1922. — *416.*

— *[Raport asupra tacticii P.C. din Rusia, prezentat la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste. 5 iulie 1921].* — „Buletinul Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste", Moscova, 1921, nr. 17, 14 iulie, p. 357—367. — *447.*

— *Raport cu privire la noua politică economică, prezentat la cea de-a VII-a Conferinţă a organizaţiei guberniale de partid Moscova. 29 octombrie 1921* — *vezi* Lenin, V. I. Cuvîntare rostită de tov. Lenin la Conferinţa organizaţiei guberniale de partid Moscova.

— *Raport cu privire la politica externă şi internă a Consiliului Comisarilor Poporului, prezentat în şedinţa Sovietului din Petrograd la 12 martie 1919* — *vezi* Lenin, V. I. Cuvîntarea rostită de tov. Lenin în şedinţa Sovietului din Petrograd la 12 martie.

— *Raport cu privire la sarcinile imediate ale Puterii sovietice, [prezentat la şedinţa din 29 aprilie 1918 a C.E.C. din Rusia].* — *158—159.*

— *[Raportul C.E.C. din Rusia şi al C.C.P. cu privire la politica externă şi internă prezentat la al VIII-lea Congres general al Sovietelor din Rusia.* 22 decembrie 1920]. — În : Al VIII-lea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, ostaşilor roşii şi cazacilor din Rusia. Dare de seamă stenografică. (22—29 decembrie 1920). Moscova, Gosizdat, 1921, p. 8—32. (R.S.F.S.R.). — *136.*

— *Raportul tov. Lenin [prezentat la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. 23 decembrie 1921].* — „Al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. Dare de seamă stenografică", Moscova, 1921, nr. 1, 23 decembrie, p. 3—26. — *333, 335.*

— *Rezoluţia Comitetului Central al Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia adoptată la 21 aprilie 1917.* — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 38, 5 mai (22 aprilie), p. 1. — *56, 463, 465.*

www.dacoromanica.ro

[Lenin, V. I.] Rezoluţia Comitetului Central al P.M.S.D.R. adoptată în dimineaţa zilei de 22 aprilie. — „Pravda", Petrograd, 1917, nr. 39, 6 mai (23 aprilie), p. 1. — *56—57.*

*— *Sarcinile imediate ale Puterii sovietice.* Moscova, editura C.E.C. din Rusia, 1918. 30 p. Înaintea titlului autor: N. Lenin. — *158—159, 160—161, 199—200, 201, 479.*

— *Scrisoare către G. E. Zinoviev.* 11 iunie 1921. — *13.*

— *Succesele Puterii sovietice şi dificultăţile ei.* Cuvîntare rostită la un miting care a avut loc la Petersburg în ziua de 13 martie 1919. Petrograd, editura Sovietului din Petrograd, 1919. 32 p. Înaintea titlului autor: N. Lenin. — *247—248.*

*— *[Şase teze despre sarcinile imediate ale Puterii sovietice].* — In: Lenin, V. I. Sarcinile imediate ale Puterii sovietice. Moscova, editura C.E.C. din Rusia, 1918, p. 28—30, în scrisoarea circulară a Prezidiului C.E.C. din Rusia „Către toate Sovietele guberniale, judeţene şi de plasă". Înaintea titlului autor: N. Lenin. — *158—159, 161, 200—201.*

— *Tezele raportului asupra tacticii P.C. din Rusia [prezentat la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste].* 13 iunie 1921. — *34, 36—37, 41, 49—50, 494.*

Lenin, V. I. şi alţii. Marxism şi lichidatorism. Culegere de articole cu privire la problemele fundamentale ale mişcării muncitoreşti contemporane. Partea a II-a, Petersburg, editura „Priboi", 1914. IV, 214 p. Înaintea titlului autor: G. Zinoviev, N. Ilin, I. Kamenev. — *268.*

Levi, V. L. Concluzii pe marginea lucrărilor celui de-al VIII-lea Congres general al electrotehnicienilor din Rusia. — „Ekonomiceskaia Jizn", Moscova, 1921, nr. 252, 10 noiembrie, p. 1. — *323, 501.*

Lucrările celui de-al VIII-lea Congres general al electrotehnicienilor din Rusia, care a avut loc la Moscova între 1 şi 10 octombrie 1921. Partea 1—2. Moscova, Comisia de stat a planificării, 1921, 2 volume. — *318—319, 501.*

Manifestul de la Basel — vezi Manifest der Internationale zur gegenwärtigen Lage.

Marx, K. Capitalul. Critica economiei politice, vol. III, partea 1—2. 1894. — *280.*

Measnikov, G. I. Către Comitetul Central al P.C. (b) din Rusia. Memoriu. — In: „Material de discuţie" (Tezele tov. Measnikov,

* Cu asterisc sînt notate cărţile, ziarele, articolele şi documentele pe care se află însemnări făcute de V. I. Lenin şi care se păstrează la Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

scrisoarea tov. Lenin, răspunsul la această scrisoare, hotărîrea Biroului Organizatoric al C.C. şi rezoluţia tovarăşilor de la Motoviliha). Numai pentru membrii de partid. Moscova, 1921, p. 3—15. — *76—81.*

— *Probleme spinoase.* — Ibidem, p. 15—26. — *76—81.*

[Nota adresată de guvernul provizoriu puterilor aliate. 18 aprilie 1917]. — „Vestnik Vremennogo Pravitelstva", Petrograd, 1917, nr. 35 (81), 20 aprilie (3 mai), p. 2, la rubrica Petrograd. — *56.*

Pe marginea rapoartelor Comitetului general pentru educaţie politică. [Rezoluţie adoptată la cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică. 22 octombrie 1921]. — „Al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică. Buletinul congresului", Moscova, 1921, nr. 7, 24 octombrie, p. 1—2, sub titlul comun : Rezoluţii adoptate de cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politica din Rusia. — *240.*

Pe marginea raportului prezentat de tov. Krjijanovski în problema electrificării ţării. [Rezoluţie adoptată la cel de-al VIII-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. 1920]. — In : Al optulea Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, ostaşilor roşii şi cazacilor din Rusia. Dare de seamă stenografică. (22—29 decembrie 1920). Moscova, Gosizdat, 1921, p. 271—272. (R.S.F.S.R.). — *9, 340—341.*

**Planul de electrificare a Rusiei.* Raportul Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei prezentat la Congresul al 8-lea al Sovietelor. Moscova, Gostehizdat, 1920. 669 p., cu paginaţie pe secţiuni ; 14 file cu scheme şi hărţi. (R.S.F.S.R. Secţia tehnică-ştiinţifică a C.E.S.). — *9, 136, 283.*

„*Poslednie Novosti*", Paris. — *11.*

— 1921, nr. 273, 11 martie, p. 1. — *11, 51.*

— 1921, nr. 318, 3 mai, p. 1. — *11.*

„*Pravda*", Petrograd-Moscova. — *80, 357, 384.*

„*Pravda*", Petrograd, 1917, nr. 26, 7 aprilie, p. 1—2. — *56.*

— 1917, nr. 28, 9 aprilie, p. 2. Pe ziar e indicat greşit nr. 58. — *56.*

— 1917, nr. 38, 5 mai (22 aprilie), p. 1. — *56, 463, 465.*

— 1917, nr. 39, 6 mai (23 aprilie), p. 1. — *57.*

— Moscova, 1920, nr. 270, 1 decembrie, p. 1. — *269.*

— 1921, nr. 39, 22 februarie, p. 1. — *136.*

www.dacoromanica.ro

— 1921, nr. 64, 25 martie, p. 1. — *11.*

— 1921, nr. 139, 29 iunie, p. 1 ; nr. 140, 30 iunie, p. 1. — *28.*

— 1921, nr. 149, 10 iulie, p. 2. — *55, 57, 464.*

— 1921, nr. 248, 3 noiembrie, p. 2—4. — *215, 216, 220, 221, 248, 249.*

— 1921, nr. 249, 4 noiembrie, p. 1. — *215—220, 248, 249.*

— 1921, nr. 263, 22 noiembrie, p. 1—2. — *269.*

— 1922, nr. 2, 3 ianuarie, p. 4. — *353, 357.*

— 1922, nr. 20, 27 ianuarie, p. 1. — *378.*

— 1922, nr. 26, 3 februarie, p. 2. — *384.*

**Programul Partidului Comunist (bolşevic) din Rusia.* Adoptat la Congresul al VIII-lea al partidului, 18—23 martie 1919. Moscova—Petrograd, „Kommunist", 1919. 24 p. (P.C. (b) din Rusia). — *161, 346, 348, 353.*

Radek, K. Max Hölz. — „Pravda", Moscova, 1921, nr. 139, 29 iunie, p. 1 ; nr. 140, 30 iunie, p. 1. — *28.*

Raportul anual al C.P.A.E. pentru Congresul al IX-lea al Sovictelor (1920—1921). Moscova, 1921. 192 p. (R.S.F.S.R. Cu titlu de manuscris). — *305.*

[Rezoluţia Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste cu privire la excluderea lui P. Levi]. — „Internaţionala Comunistă", Petrograd, 1921, nr. 17, 7 iunie, coloana 4 297, la rubrica : Activitatea Internaţionalei Comuniste. Sub titlul comun : Din procesele-verbale ale Comitetului Executiv. Şedinţa din 29 aprilie 1921. — *28, 88, 92.*

Rezoluţia Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste cu privire la recunoaşterea Partidului Comunist din Italia drept unica secţie a Cominternului în Italia — *vezi* Către Partidul Comunist din Italia.

Rezoluţia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor, ţăranilor şi cazacilor din Rusia adoptată în şedinţa din 29 aprilie 1918 la raportul tov. Lenin „Cu privire la sarcinile imediate ale Puterii sovietice". — În : Lenin, V. I. Sarcinile imediate ale Puterii sovietice. Moscova, editura C.E.C. din Rusia, 1918, p. 27. Înaintea titlului autor : N. Lenin. — *158—159, 161, 200—201.*

Rezoluţia Consiliului Suprem. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1922, nr. 6 (1 445), 10 ianuarie, p. 1. Sub

www.dacoromanica.ro

titlul comun : În legătură cu recunoaşterea Puterii sovietice. — *376, 399, 412.*

Rezoluţie cu privire la evenimentele din martie şi în problema Partidului Comunist Unit din Germania, adoptată în şedinţa a 21-a, din 9 iulie 1921 [a Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste]. — În : Tezele şi rezoluţiile Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste. Moscova, 1921, p. 57. — *88—89.*

Rezoluţie cu privire la organizarea Internaţionalei, adoptată în şedinţa a 24-a, din 12 iulie 1921 [a Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste]. — În : Tezele şi rezoluţiile Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste. Moscova, 1921, p. 55—56. — *93—94.*

Rezoluţie cu privire la organizarea şi activitatea partidului, adoptată la Congresul al III-lea — *vezi* Teze cu privire la structura organizatorică, metodele de acţiune şi conţinutul activităţii partidelor comuniste.

Rezoluţie cu privire la politica economică [adoptată la Conferinţa a X-a a P.C. (b) din Rusia. 1921]. — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1921, nr. 32, 6 august, p. 6—7, sub titlul comun : Rezoluţiile şi materialele conferinţei de partid din mai. — *487.*

Rezoluţie la raportul Comitetului Executiv. Adoptată în şedinţa a 9-a, din 29 iunie 1921 [a Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste]. — În : Tezele şi rezoluţiile Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste, Moscova, 1921, p. 33—34. — *17, 19.*

Rolul şi sarcinile muncii culturale a sindicatelor. [Rezoluţie adoptată la prima Conferinţă generală pentru problemele muncii cultural-educative a sindicatelor din Rusia. 1 octombrie 1921]. — „Buletinul primei Conferinţe generale pentru problemele muncii cultural-educative a sindicatelor din Rusia", Moscova, 1921, nr. 5, 5 octombrie, p. 1—2. — *240.*

Saltîkov-Şcedrin, M. E. Domnii taşkentieni. — *365.*

„*Severnaia Kommuna*", Petrograd, 1919, nr. 58 (251), 14 martie, p. 1. — *247.*

Situaţia mondială şi sarcinile noastre. [Rezoluţie adoptată în ziua de 4 iulie 1921 la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste]. — În : Tezele şi rezoluţiile Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste, Moscova, 1921, p. 3—14. — *34.*

„*Smena Veh*", Paris, 1922, nr. 13, 21 ianuarie p. 1—8. — *385.*

„*Soiuz Potrebitelei*", Moscova, 1921, nr. 25—26, 20 decembrie, p. 3—4. — *498.*

www.dacoromanica.ro

Sorokin, P. A. Influenţa războiului asupra componenţei, însuşirilor şi organizării sociale a populaţiei. — „Ekonomist", Petrograd, 1922, nr. 1, p. 77—107. — *512.*

Statutul de organizare al Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia adoptat la Congresul al II-lea al partidului. — În : Congresul al II-lea ordinar al Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia. Textul integral al proceselor-verbale. Editat de C.C. Genève, tip. partidului, [1904], p. 7—9. (P.M.S.D.R.). — *266.*

Teze cu privire la construcţia organizatorică, metodele de acţiune şi conţinutul activităţii partidelor comuniste, adoptate în şedinţa a 24-a, din 12 iulie 1921 [a Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste]. — În : Tezele şi rezoluţiile Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste. Moscova, 1921, p. 35—54. — *84, 93—94, 97.*

Teze cu privire la tactică. Moscova, 1921. 19 p. — *23—33, 53, 57, 94—95, 455, 460.*

Teze cu privire la tactică, adoptate în şedinţa a 24-a, din 12 iulie 1921, [a Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste]. — În : Tezele şi rezoluţiile Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste. Moscova, 1921, p. 15—32. — *93—94, 95—96.*

Tezele şi rezoluţiile Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste. Moscova, 1921. 95 p. — *17, 19, 34, 84, 88—89, 92, 93, 94, 95—96, 97, 426.*

Todorski, A. Un an de luptă cu arma şi cu plugul. 1917 $\frac{\text{7 noiembrie}}{\text{25 octombrie}}$ 1918. Vesiegonsk, Comitetul executiv judeţean Vesiegonsk, 25 octombrie 1918. 79 p. — *511, 514.*

Transporturile. — „Ekonomiceskaia Jizn", Moscova, 1921, nr. 190, 28 august, p. 2. — *110—112.*

Un proiect pentru anularea datoriilor. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1921, nr. 283 (1 426), 16 decembrie, p. 1, la rubrica : De peste hotare. Sub titlul comun : Antanta. — *298—299.*

Ustrealov, N. V. Patriotica. — În : Smena Veh. Culegere de articole scrise de I. V. Kliucinikov, N. V. Ustrealov şi alţii. Iulie 1921. Praga, tip. „Politika", 1921, p. 52—71. — *422.*

„*Vestnik Vremennogo Pravitelstva*", Petrograd, 1917, nr. 35 (81), 20 aprilie (3 mai), p. 2. — *56.*

* *Abänderungsvorschläge der deutschen, österreichischen und italienischen Delegation zu den von der russischen Delegation vor-*

www.dacoromanica.ro

gelegten Thesen über die Taktik. — „Moskau", 1921, Nr. 30, 1. Juli, S. 4. — *23—33, 94.*

Amendements proposés par les délégations allemande, autrichienne et italienne aux thèses de la délégation Russe sur la tactique. — — „Moscou", 1921, N. 33, 5 juillet, p. 4. — *94.*

„*Avanti !*", Milano, 1920, N. 244, 12 ottobre, p. 1—2. — *16.*

Ballod, K. Der Zukunftstaat. Produktion und Konsum im Sozialstaat. 2. vollst. umgearb. Aufl. Stuttgart, Dietz, 1919. 240 S. — *49*

Clausewitz, K. Hinterlassene Werke über Krieg und Kriegführung. Bd. 1, T. 1. Vom Kriege. Berlin, Dümmler, 1832. XXVIII, 371 S. — *58, 464, 472, 480, 485.*

Compère-Morel. La question agraire et le socialisme en France. Paris, Rivière, 1912. 455 p. — *281—282.*

Il Congresso socialista di Reggio Emilia. Vigorosa affermazione dei „centristi" contro il massimalismo. — „Corriera della Sera", Milano, 1920, N. 245, 12 ottobre, p. 1—2. Semnat : C. S. — *16.*

Il Convegno di Reggio Emilia. La concentrazione socialista in cerca di un programma. — „Avanti !", Milano, 1920, N. 244, 12 ottobre, p. 1—2. — *16.*

„*Corriera della Sera*", Milano. — *16.*

— 1920, N. 244, 11 ottobre, p. 1. — *16.*

— 1920, N. 245, 12 ottobre, p. 1—2. — *16.*

Il XVII Congresso del Partito Socialista Italiano... [Rezoluţie cu privire la atitudinea faţă de Internaţionala a III-a, adoptată la Congresul al XVII-lea al Partidului socialist italian]. — În : Resoconto stenografico del XVII Congresso Nazionale del Partito Socialista Italiano. Livorno 15—16—17—18—19—20 gennaio 1921. Roma, 1921, p. 294—295. (Direzione del Partito Socialista Italiano). — *428.*

**Engels, F. Politisches Vermächtnis.* Aus unveröffentlichten Briefen. Mit einem Bild. Hrsg. vom Exekutivkomitee der Kommunistischen Jugendinternationale. Berlin, Jugendinternationale, 1920. 30 S (Internationale Jugendbibliothek. Nr. 12). — *11—12.*

[Die Erklärung der Redaktion der Zeitschrift „Unser Weg (Sowjet)"]. — „Unser Weg (Sowjet)", Berlin, 1921, Hft. 6, 15. Juli, S. 165. — *92—93.*

Frossard, L.-O. Les Congrès de Moscou. — „L'Internationale", Paris, 1921, N 61, 8 juin, p. 1. — *18, 455, 460.*

www.dacoromanica.ro

Guesde, J. En garde! Contre les Contrefaçons, les Mirages et la Fausse Monnaie des Réformes bourgeoises. Polémiques. Paris, Rouff, 1911. 477 p. — *280—281.*

„*L'Internationale*", Paris, 1921, N 61, 8 juin, p. 1. — *18, 455, 460.*

Keynes, J. M. The Economic Consequences of the Peace. London, Macmillan, 1920. VII, 279 p. — *298—299, 380.*

**Der Kongress der tschechischen Linken.* Der Beitritt zur Dritten Internationale mit 562 gegen 7 Stimmen beschlossen. — Ein Referat Šmerals gegen die Dritte Internationale. — „Vorwärts", Reichenberg, 1921, Nr. 114, 17. Mai. Abendsausgabe. Beilage zu Nr. 114, S. 1—4. — *44, 53.*

Lansing, R. The Peace Negotiations. A personal Narrative. With Illustrations. Boston and New York, Mifflin, 1921. 328 p. — *380.*

Lénine, V. I. L'impôt alimentaire. (La nouvelle politique, sa nature et ses conditions). Pg., Internationale Communiste, 1921. 56 p. Înaintea titlului autor: N. Lénine. — *34.*

*— *Die Naturalsteuer.* (Die Bedeutung der neuen Politik und ihre Vorbedingungen). M., Kommunistische Internationale, 1921. 37 S. Înaintea titlului autor: N. Lenin. — *34.*

**Levi, P. Unser Weg.* Wider den Putschismus. Mit einem Artikel von K. Radek als Anhang. Berlin, Seehof, 1921. 56 S. — *90.*

*— *Was ist das Verbrechen?* Die Märzaktion oder die Kritik daran? Rede auf der Sitzung des Zentralausschusses der VKPD am 4. Mai 1921. Berlin, Seehof, 1921. 45 S. — *90—91.*

Lysis. Contre l'Oligarchie financière en France. Préf. de J. Finot. 5-me ed. Paris. „La Revue", 1908. XI, 260 p. — *283.*

Manifest der Internationale zur gegenwärtigen Lage, [angenommen auf dem Ausserordentlichen Internationalen Sozialistenkongress zu Basel]. — În: Ausserordentlicher Internationaler Sozialistenkongress zu Basel am 24. und 25. November 1912. Berlin, Buchh. „Vorwärts", 1912, S. 23—27. — *87, 151, 383, 384, 423.*

„*Moskau*". În limbile germană, franceză şi engleză. — *94.*

*„*Moskau*", 1921, Nr. 30, 1. Juli, S. 4. — *23—33, 94.*

„*Moscou*", 1921, N 33, 5 juillet, p. 4. — *94.*

Offener Brief [der Zentrale der Vereinigten Kommunistischen Partei Deutschlands]. — „Die Rote Fahne", Berlin, 1921, Nr. 11, 8. Januar. Morgenausgabe, S. 1. — *25, 443, 459.*

www.dacoromanica.ro

La participation du gouvernement soviétique reste subordonnée aux garanties que la France a toujours réclamées. — „Le Petit Parisien", 1922, N 16385, 8 janvier, p. 1. Sub titlul comun : La conférence décidée à Cannes pour la reconstitution de l'Europe se tiendra à Gênes dans la première quinzaine de mars. — *381.*

Parvus. Der wirtschaftliche Rettungsweg. Berlin, Verl. für Sozialwissenschaft, 1921. 39 S. — *386.*

„Le Petit Parisien", 1922, N 16385, 8 janvier, p. 1. — *381.*

Le programme agricole du Parti. [1894]. — „Le Socialiste", Paris, 1894, N 205, 22 septembre, p. 2. Sub titlul comun : 12e Congrès national du Parti ouvrier. — *280.*

La question agraire. — „La Voix Paysanne", Paris, 1921, N 95, 19 novembre. — *277—284.*

Radek, K. Der 3. Weltkongress über die Märzaktion und die weitere Taktik. — „Die Rote Fahne", Berlin, 1921, Nr. 317, 14. Juli. Morgenausgabe, S. 1—2 ; Nr. 319, 15. Juli. Morgenausgabe, Beilage, S. 1. — *89—90.*

„Die Rote Fahne", Berlin. — *89, 455.*

— 1921, Nr. 11, 8. Januar. Morgenausgabe, S. 1. — *25, 443, 459.*

— 1921, Nr. 317, 14. Juli. Morgenausgabe, S. 1—2 ; Nr. 319. 15. Juli. Morgenausgabe, Beilage, S. 1. — *89—90.*

**Šmeral, B. Pravda o Sovětovém Rusku.* Praha, 1920, 270 s. — *447.*

„Le Socialiste", Paris, 1894, N 205, 22 septembre, p. 2. — *280.*

„La Stampa", Turin. — *16.*

**Thesen zur Tagesordnung des Dritten Weltkongresses der Kommunistischen Internationale (Entwurf).* Berlin, 1921. 30 S. (Als Manuskript gedruckt). — *459.*

„Unser Weg (Sowjet)", Berlin. — *88, 92—93.*

— 1921, Hft. 6, 15. Juli, S. 165. — *92—93.*

Vibrate dichiarazioni antibolsceviche al Congresso di Reggio Emilia. I Discorsi di Turati, Modigliani e Dugoni. — „Corriere della Sera", Milano, 1920, N. 244, 11 ottobre, p. 1. Semnat : C.S. — *16.*

„La Voix Paysanne", Paris, 1921, N 95, 19 novembre. — *277—284.*

„Vorwärts", Reichenberg. — *53.*

*— 1921, Nr. 114, 17. Mai. Abendsausgabe. Beilage zu Nr. 114, S. 1—4. — *44, 53.*

www.dacoromanica.ro

INDICE DE NUME

A

Adoratski, V. V. (1878—1945) — eminent propagator al marxismului, om de ştiinţă. Membru al partidului bolşevic din 1904. A facut parte din Comitetul din Kazan al P.M.S.D.R. În 1906—1907 şi 1911—1917 a trăit în străinătate, îndeplinind în repetate rînduri însărcinări date de V. I. Lenin. În 1918 a lucrat în cadrul Comisariatului pentru învăţămîntul public. După 1920, director adjunct la Direcţia centrală a arhivelor statului, director adjunct al Institutului Lenin, apoi director al Institutului Marx-Engels-Lenin de pe lîngă C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S., director al Institutului de filozofie al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. A fost membru activ al Academiei Comuniste şi apoi al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. A scris o serie de lucrări de istorie a marxismului. A participat activ la editarea Operelor lui K. Marx, F. Engels şi V. I. Lenin. — *12.*

Ahundov, R. A. (1897—1938) — eminent activist de partid şi de stat din Azerbaidjan. Membru al partidului bolşevic din 1919. După victoria Puterii sovietice în Azerbaidjan (1920) a fost şef adjunct de secţie la C.C. al P.C. (b) din Azerbaidjan, apoi secretar al Comitetului de partid din Baku. În 1924—1930 a fost secretar al C.C. al P.C. (b) din Azerbaidjan, comisar al poporului pentru învăţămînt al R. S. S. Azerbaidjene, secretar al Comitetului de partid al Ţinutului Transcaucazia. În ultimii ani ai vieţii s-a dedicat activităţii ştiinţifice. A tradus în azerbaidjană o serie de lucrări ale lui K. Marx, F. Engels şi V. I. Lenin. — *156.*

Alski, A. O. (1892—1939) — membru al partidului bolşevic din 1917. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat în aparatul de stat la Voronej, în Lituania şi în Bielorusia. A fost şeful secţiei de evidenţă şi repartizare din C.C. al P.C. (b) din Rusia. Între 1921 şi 1927 — adjunct al comisarului poporului pentru finanţe şi membru în colegiul Comisariatului finanţelor al R.S.F.S.R., apoi al U.R.S.S.; în anii următori a lucrat în domeniul economic. În 1923 a aderat la troţkişti, fapt pentru care în 1927 a fost exclus din partid. Recunoscîndu-şi greşelile, în 1930 a fost reprimit în partid. În 1933 a fost pentru a doua oară exclus din partid ca troţkist activ. — *118, 273.*

www.dacoromanica.ro

Andreev, A. A. (n. 1895) — militant de seamă al partidului comunist şi al Statului sovietic, membru de partid din 1914. În primii ani ai Puterii sovietice a deţinut posturi de conducere în aparatul sindical, de partid şi de stat în Ural şi în Ucraina. În anii 1920—1922 a fost secretar al C.C.S. din Rusia ; la congresele al IX-lea, al XI-lea şi la toate congresele următoare ale partidului a fost ales membru al C.C. ; în 1922—1927 — preşedinte al C.C. al Sindicatului feroviarilor, în 1924—1925 — secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia, în 1930—1931 — preşedinte al Comisiei Centrale de Control a P.C. (b) al Uniunii Sovietice, în 1931—1935 — comisar al poporului pentru căile de comunicaţie, din 1932 pînă în 1952 — membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) al Uniunii Sovietice, din 1935 pînă în 1946 — secretar al C.C. al P.C. (b) al Uniunii Sovietice, din 1939 pînă în 1952 — preşedinte al Comisiei Controlului de Partid de pe lîngă C.C. al P.C. (b) al Uniunii Sovietice, din 1943 pînă în 1946 — comisar al poporului pentru agricultură, din 1946 pînă în 1953 vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., din 1957 — preşedinte al Asociaţiei de prietenie sovieto-chineză. — *344, 468.*

Avanesov, V. A. (1884—1930) — membru al P.M.S.D.R. din 1903. În 1917—1919 — secretar şi membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia. În 1919 şi la începutul anului 1920 — membru al colegiului Comisiei Controlului de Stat. Din 1920 pînă în 1924 — adjunct al comisarului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, membru al Colegiului Cekai, apoi adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior. Din 1925 — membru al prezidiului C.E.S. Între 1922 şi 1927 — membru al C.E.C. al U.R.S.S. — *186.*

Avercenko, A. T. (1881—1925) — scriitor satiric rus. După Revoluţia Socialistă din Octombrie — emigrant. — *250—251.*

B

Ballod, Karl (1864—1931) — economist burghez. Din 1905 profesor la Universitatea din Berlin. Între 1919 şi 1931 a funcţionat ca profesor la Universitatea din Riga. A scris o serie de lucrări economice, printre care şi cartea „Der Zukunftsstaat". — *49.*

Bauer, Otto (1882—1938) — unul dintre liderii aripii de dreapta a social-democraţiei austriece şi ai Internaţionalei a II-a, ideolog al aşa-numitului „austromarxism". A avut o atitudine ostilă faţă de Revoluţia Socialistă din Octombrie. — *43.*

Bebel, August (1840—1913) — unul dintre militanţii de seamă ai social-democraţiei germane şi ai mişcării muncitoreşti internaţionale. În 1869 a întemeiat, împreună cu W. Liebknecht, Partidul muncitoresc social-democrat din Germania („eisenachienii") ; a fost ales în repetate rînduri deputat în Reichstag. La sfîrşitul secolului trecut şi la începutul acestui secol a luat atitudine împotriva reformismului şi revizionismului din rîndurile social-democraţiei germane.

www.dacoromanica.ro

Cuvîntările rostite de el împotriva bernsteinienilor au fost apreciate de V. I. Lenin ca „un model de apărare a concepţiilor marxiste şi de luptă pentru caracterul cu adevărat socialist al partidului muncitoresc" (Opere complete, vol. 23, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 392). — *11—12, 50, 223.*

Bell, Thomas (1882—1940) — comunist englez. Membru al Partidului laburist independent din 1900. A participat activ la crearea Partidului muncitoresc socialist şi a fost membru al C.C. al acestui partid. În 1920 a participat la organizarea Partidului Comunist din Marea Britanie. Pînă în 1929 a fost membru al C.C. şi al Biroului Politic al acestui partid. Delegat la congresele al III-lea, al VI-lea şi al VII-lea ale Internaţionalei Comuniste. În 1921—1922 şi 1926—1928 a fost reprezentantul Partidului Comunist din Marea Britanie în Comitetul Executiv al Cominternului. La Congresul al VI-lea al Internaţionalei Comuniste (1928) a fost ales în C.E.I.C. În 1930—1931 — preşedintele Asociaţiei prietenilor U.R.S.S. din Anglia. În 1936—1939 a îndeplinit munci de răspundere în cadrul Ajutorului Roşu Internaţional. — *83—85.*

Belov, A. A. — directorul întreprinderii „Magazine universale de stat". În aprilie—noiembrie 1922 — membru al conducerii secţiei comerciale centrale a C.E.S. — *365, 371.*

Bernstein, Eduard (1850—1932) — liderul aripii oportuniste a social-democraţiei germane şi a Internaţionalei a II-a, teoretician al reformismului şi al revizionismului. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste, camuflîndu-şi social-şovinismul sub paravanul unei frazeologii internaţionaliste. În anii următori a continuat să sprijine politica burgheziei imperialiste ; a luat atitudine împotriva Revoluţiei Socialiste din Octombrie. — *16.*

Bogdanov, A. (Malinovski, A. A.) (1873—1928) — social-democrat, filozof, sociolog şi economist ; de profesiune medic. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a aderat la bolşevici. În perioada reacţiunii şi a noului avînt revoluţionar a stat în fruntea otzoviştilor şi a fost liderul grupului antipartinic „Vpered". În filozofie a încercat să creeze un sistem propriu — „empiriomonismul", variantă a filozofiei idealist-subiective machiste, pe care V. I. Lenin a criticat-o în lucrarea „Materialism şi empiriocriticism". La consfătuirea din iunie 1909 a redacţiei lărgite a ziarului „Proletarii", Bogdanov a fost exclus din rîndurile bolşevicilor. După Revoluţia din Octombrie a fost unul dintre organizatorii şi conducătorii „Proletcultului". Din 1926 a ocupat postul de director al Institutului de transfuzie, întemeiat de el. — *269.*

Bogdanov, P. A. (1882—1939) — membru al partidului bolşevic din 1905. A desfăşurat muncă de partid la Moscova, Voronej şi Gomel. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a condus secţia militară a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor din Gomel, apoi a fost preşedintele comitetului revoluţionar local. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat

www.dacoromanica.ro

la Moscova. Între 1921 şi 1925 a fost preşedintele C.E.S. şi membru în C.C.P. al R.S.F.S.R. În anii următori a ocupat diverse funcţii în aparatul Sovietelor şi în domeniul economic. — *120, 144, 178, 179—180, 191, 254, 269, 273.*

Bonomi, Ivanoe (1873—1951) — om de stat italian. Socialist de dreapta. Exclus în 1912 din Partidul socialist italian, a devenit unul dintre fondatorii aşa-numitului „partid socialist al reformelor". În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine, pronunţîndu-se pentru intrarea Italiei în război de partea Antantei. În 1916—1921 a ocupat o serie de posturi ministeriale. În 1921—1922 a prezidat un guvern de coaliţie format din reprezentanţi ai partidelor burgheze şi ai social-reformiştilor. În perioada dictaturii fasciste (1922—1943) s-a retras din viaţa politică, apoi a condus Comitetul eliberării naţionale din Italia. În 1944—1945, în calitate de şef al guvernului, s-a împotrivit înfăptuirii unor transformări democratice în Italia. În 1949, în calitate de preşedinte al senatului, a contribuit la aderarea Italiei la Blocul Atlantic. — *376, 514.*

Bordiga, Amadeo (n. 1889) — om politic italian. Din 1910 a fost membru al Partidului socialist italian, în cadrul căruia s-a aflat în fruntea unui curent apropiat de anarhism. Începînd din 1919 a militat pentru un program de boicotare a parlamentelor burgheze, a condus fracţiunea aşa-numiţilor „comunişti boicotişti". A fost delegat la Congresul al II-lea al Cominternului. În 1921 a participat la întemeierea Partidului Comunist Italian şi pînă în 1926 a făcut parte din organele sale conducătoare. Bordiga a dus o politică sectară de stînga, s-a ridicat împotriva tacticii Internaţionalei Comuniste de creare a frontului unic antifascist. Ulterior a propagat concepţii trotkiste, a dus o luptă fracţionistă împotriva liniei P.C.I., fapt pentru care în 1930 a fost exclus din partid. În 1944 a întemeiat partidul trotkist al aşa-numiţilor „comunişti internaţionalişti". — *21.*

Briand, Aristide (1862—1932) — om de stat francez, de numeroase ori prim-ministru. A iniţiat proiectul creării „Pan-Europei". Ca ministru de externe (1925—1932), a fost unul dintre iniţiatorii acordurilor de la Locarno (1925) şi ai pactului Kellog-Briand (1928). — *381.*

Brilliant, G. I. — *vezi* Sokolnikov, G. I.

Briuhanov, N. P. (1878—1942) — membru al P.M.S.D.R. din 1902; din 1904 — bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a deţinut funcţia de adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, iar din 1921 comisar al poporului pentru aprovizionare, comisar al poporului pentru finanţe, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare şi vicepreşedinte al comisiei C.C.P. pentru evaluarea recoltei. La congresele al XV-lea şi al XVI-lea a fost ales membru supleant al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. — *372, 469.*

www.dacoromanica.ro

Bronştein, L. D. — *vezi* Troţki, L. D.

Buharin, N. I. (1888—1938) — membru al partidului bolşevic din 1906.
După Revoluţia din Octombrie 1917 a fost redactor al ziarului „Pravda", membru al Biroului Politic al C.C., membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului : în 1918 s-a aflat în fruntea grupului antipartinic al „comuniştilor de stînga" ; în timpul discuţiei din partid cu privire la sindicate (1920—1921) s-a situat mai întîi pe o poziţie-„tampon", iar apoi a aderat la grupul lui Troţki ; începînd din 1928 a condus opoziţia de dreapta din partid. În 1929 a fost scos din Biroul Politic al C.C. În 1937, ca urmare a activităţii sale antipartinice, a fost exclus din rîndurile partidului. — *265, 266, 269, 382—383, 384.*

Bulkin (Semenov), F. A. (n. 1888) — social-democrat ; în anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar — lichidator. În timpul primului război mondial — defensist ; a făcut parte din comitetele pentru sprijinirea industriei de război din Novgorod, Samara şi Petersburg. După Revoluţia Socialistă din Octombrie s-a îndepărtat de menşevici ; în 1920 a fost primit în P.C. (b) din Rusia. A lucrat în domeniul economic şi pe linie sindicală. În 1922 a fost exclus din partid pentru participare la „opoziţia muncitorească" ; în 1927 a fost reprimit în P.C. (b) din Rusia, dar în 1935 a fost din nou exclus pentru activitate antipartinică. — *468.*

Bullit, William Christian (n. 1891) — ziarist şi diplomat american, unul dintre promotorii activi ai politicii antisovietice. În 1919 a fost trimis de Wilson şi de Lloyd George în Rusia Sovietică cu o misiune specială. După aceea şi-a dat demisia. A revenit în diplomaţie în 1933. În anii 1933—1936 a fost primul ambasador american în U.R.S.S., iar în 1936—1941 — ambasador în Franţa. În 1942—1943 a deţinut funcţia de adjunct special al ministrului marinei al S.U.A. După cel de-al doilea război mondial s-a manifestat ca partizan activ al politicii „războiului rece". — *302.*

Burian, Edmund (1878—1935) — social-democrat ceh. În 1911—1918 a fost unul dintre liderii orientării „centraliste" din social-democraţia cehă. Din 1920, membru al Partidului Comunist din Cehoslovacia şi membru al Comitetului Executiv al acestui partid ; în 1922 a fost reprezentantul P.C.C. în Internaţionala Comunistă. În 1929 a fost exclus din partid pentru deviere de dreapta şi lichidatorism. S-a reîntors la social-democraţi şi a activat pe linie sindicală. — *59.*

C

Callwert, G. S. — muncitor american, membru al organizaţiei Muncitorii industriali ai lumii. În 1921 a participat la organizarea Coloniei industriale autonome din Kuzbass. — *142, 144, 179.*

www.dacoromanica.ro

Caroti, A. — împuternicitul casei italiene de filme Cito-Cinema. — *273.*

Cemerinski, I. — *vezi* Maslov, A.

Cernov, V. M. (1876—1952) — unul dintre liderii partidului eserilor. Din mai pînă în august 1917 a fost ministru al agriculturii în guvernul provizoriu burghez ; a promovat o politică de crunte represiuni împotriva țăranilor care trecuseră la ocuparea pămînturilor moșierești. După Revoluția Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii răscoalelor antisovietice. În 1920 a emigrat ; în străinătate a continuat să desfășoare o activitate antisovietică. — *79, 100, 512, 513.*

Christensen, Parley Parker (1869—1954) — om politic burghez american, de profesiune jurist. În 1920 a fost unul dintre fondatorii Partidului muncitorilor și al fermierilor. — *299—300.*

Cicerin, G. V. (1872—1936) — om de stat sovietic, eminent diplomat. Între 1904 și 1917 a trăit în emigrație, unde a intrat în P.M.S.D.R. (în 1905). În perioada reacțiunii — adept al menșevismului. În timpul primului război mondial — internaționalist. La sfîrșitul anului 1917 a trecut pe pozițiile bolșevismului, iar în 1918 a intrat în P.C. (b) din Rusia. Comisar pentru afacerile externe între 1918 și 1930, a condus delegațiile sovietice la conferințele de la Genova și Lausanne. A fost membru al C.E.C. din Rusia și al C.E.C. al U.R.S.S. La congresele al XIV-lea și al XV-lea ale partidului a fost ales membru în C.C. — *115, 141, 187, 192, 243, 290, 342—343, 376, 379—380, 381, 385, 390—391, 399, 412, 415, 416.*

Clausewitz, Karl (1780—1831) — general prusian, mare teoretician militar burghez, a scris o serie de lucrări privind istoria războaielor napoleoneene și a altor războaie. — *58.*

Compère-Morel, Adeodat Constant Adolphe (1872) — socialist francez, publicist. A fost redactor și colaborator activ la o serie de ziare și reviste socialiste franceze. Din 1909 — membru al Camerei deputaților din Franța. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziții social-șovine. Din 1933 a fost unul dintre liderii grupului de dreapta (al așa-numiților neosocialiști) care s-a desprins de Partidul socialist francez. — *282.*

D

Dabal, Tomasz (1890—1937) — militant al mișcării țărănești poloneze și internaționale. În 1919 a fost ales în Seim, unde a fost unul dintre liderii aripii de stînga a Partidului țărănesc polonez. A fost în repetate rînduri arestat și întemnițat pentru propagandă împotriva războiului cu Rusia Sovietică. În 1922 a intrat în Partidul Comunist Polonez. Începînd din 1923 a trăit în Rusia Sovietică. A fost unul dintre întemeietorii și conducătorii Internaționalei Țărănești.

www.dacoromanica.ro

Din 1929 a activat în domeniul ştiinţific-pedagogic, în aparatul de partid şi de stat : în 1932—1934 — vicepreşedinte al Academiei de Ştiinţe din Bielorusia ; membru al C.C. al P.C. (b) din Bielorusia şi apoi membru al C.E.C. al Republicii Sovietice Socialiste Bieloruse. — *183.*

Dan (Gurvici), F. I. (1871—1947) — unul dintre liderii menşevicilor. În perioada reacţiunii şi a noului avînt revoluţionar a condus în străinătate un grup de lichidatori. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. După revoluţia din februarie 1917 a fost membru al Comitetului executiv al Sovietului din Petrograd şi a făcut parte din Prezidiul C.E.C. în prima legislatură ; a sprijinit guvernul provizoriu burghez. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a luptat împotriva Puterii sovietice. La începutul anului 1922 a fost expulzat din ţară ca duşman al Statului sovietic. — *468.*

Danişevski, K. H. (1884—1941) — membru al P.M.S.D.R. din 1900, bolşevic, militant de seamă al mişcării revoluţionare din Letonia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al republicii şi al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de est, preşedinte al Tribunalului militar-revoluţionar al republicii. De la începutul anului 1921 a fost conducătorul Direcţiei silvice generale, apoi a deţinut alte funcţii administrative şi economice. — *128, 129, 130, 131.*

Daszynski, Ignacy (1866—1936) — om politic polonez. În 1892—1919 a condus partidul social-democrat din Galiţia, apoi a fost unul dintre liderii P.P.S. unificat (de dreapta). După 1919 a fost de trei ori ales deputat în Seimul polonez, unde a fost preşedintele fracţiunii P.P.S. În 1920 a făcut parte din guvernul burghezo-moşieresc al Poloniei în calitate de vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri. A sprijinit lovitura de stat fascistă şi regimul fascist al lui Pilsudski. — *183.*

David, Eduard (1863—1930) — unul dintre liderii aripii de dreapta a social-democraţiei germane, revizionist, de profesiune economist. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. În 1919 a făcut parte din primul guvern de coaliţie al Republicii germane. În 1919—1920 a fost ministru de interne, iar în 1922—1927 — reprezentant al guvernului la Hessen. A sprijinit tendinţele revanşarde ale imperialismului german şi a avut o atitudine ostilă faţă de U.R.S.S. — *87.*

Davis, Jerome (n. 1891) — pedagog şi sociolog american, militant pe tărîm social. În 1916—1918 a fost în Rusia. A avut o atitudine de simpatie faţă de Revoluţia Socialistă din Octombrie. A fost unul dintre cei care în 1921 au organizat în America o colectă de fonduri şi procurarea de produse alimentare în ajutorul populaţiei înfometate din Rusia Sovietică. A vizitat de mai multe ori Uniunea Sovietică. Este un participant activ la mişcarea de luptă pentru pace. — *475.*

www.dacoromanica.ro

Denikin, A. I. (1872—1947) — general țarist ; în perioada intervenției militare străine și a războiului civil (1918—1920) a fost protejatul imperialiștilor anglo-franco-americani ; comandant-șef al forțelor armate albgardiste din sudul Rusiei. După înfrîngerea trupelor de sub comanda sa (martie 1920) a emigrat. — *160, 164, 165, 204, 229, 235, 279, 302.*

Djugașvili, I. V. — *vezi* Stalin, I. V.

Dovgalevski, V. S. (1885—1934) — membru al partidului bolșevic din 1908, de profesiune inginer electrician. A lucrat în străinătate pînă la revoluția din februarie 1917. După Revoluția Socialistă din Octombrie a fost comisar în Armata Roșie. Din 1919 pînă în 1921 a fost membru în Comisia C.M.A. pentru refacerea căilor de comunicație din Siberia și din Ural și comisar la direcția telecomunicațiilor și a electrotehnicii din Comisariatul poporului pentru căile de comunicație. În 1921—1924 a fost comisar al poporului și adjunct al comisarului poporului pentru poștă și telegraf al R.S.F.S.R., apoi al U.R.S.S. În ultimii ani ai vieții a lucrat în diplomație. — *361.*

Dzerjinski, F. E. (1877—1926) — eminent militant al partidului bolșevic și al Statului sovietic, membru de partid din 1895. Unul dintre organizatorii social-democrației din Polonia și Lituania. A desfășurat muncă de partid în Polonia și în Rusia. De la Congresul al IV-lea al partidului — membru al C.C. După Revoluția din Octombrie 1917 a fost președintele Cekăi. La începutul anului 1918 s-a situat pe o poziție greșită în problema încheierii păcii de la Brest. În 1921 a fost numit comisar al poporului pentru căile de comunicație, păstrînd totodată și funcțiile de președinte al Cekăi și de comisar al poporului pentru afacerile interne ; din 1924 a deținut postul de președinte al C.E.S. din Rusia. Începînd din iunie 1924 a fost membru supleant al Biroului Politic al C.C. și membru al Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *82, 271—272.*

E

Engels, Friedrich (1820—1895) — vezi articolul lui V. I. Lenin „Friedrich Engels". Opere complete, vol. 2, București, Editura politică, 1963, ed. a doua, p. 1—14. — *11—12, 50, 223, 224, 280.*

Enukidze, A. S. (1877—1937) — membru de partid din 1898, bolșevic. După Revoluția Socialistă din Octombrie a lucrat la secția militară a C.E.C. din Rusia ; din 1918 a fost secretar al C.E.C. din Rusia ; din 1923 pînă în martie 1935 — secretar al C.E.C. al U.R.S.S. La congresele al XIII-lea, al XIV-lea, al XV-lea și al XVI-lea a fost ales membru al C.C.C., iar la Congresul al XVII-lea — membru al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. În 1936 a fost director al Trustului regional de transporturi rutiere din Harkov. — *271—272, 401—406, 436.*

www.dacoromanica.ro

F

Fotieva, L. A. (n. 1881) — membră a P.C.U.S. din 1904. În 1904—1905 a activat în grupul bolşevic din străinătate, ajutînd pe N. K. Krupskaia să poarte corespondenţa cu organizaţiile ilegale din Rusia. A participat la prima revoluţie rusă din 1905—1907 şi la Revoluţia din Octombrie 1917. Din 1918 — secretară a C.C.P. şi a C.M.A. şi totodată secretară a lui V. I. Lenin. Între 1933 şi 1936 a lucrat în aparatul Direcţiei generale a energiei din cadrul departamentului industriei grele. Din 1939 pînă în 1956 a fost colaborator ştiinţific al Muzeului central „V. I. Lenin". — *287.*

Friesland — vezi Reuter, Ernst.

Frossard, Ludovic Oscar (n. 1889) — socialist francez. În 1920 a făcut parte din Comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. A participat la întemeierea P.C.F. şi a intrat în comitetul lui de conducere. În 1923 a părăsit mişcarea comunistă şi a trecut de partea reformismului. În ajunul celui de-al doilea război mondial a sprijinit politica münchenezâ. În 1939—1940 a fost ministru al informaţiilor. — *18, 454, 455, 460.*

Frumkin, M. I. (1878—1939) — a intrat în P.M.S.D.R. în 1898. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a lucrat la Comitetul executiv gubernial şi la Comitetul gubernial de partid Krasnoiarsk. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a activat pe linie de partid şi în aparatul de stat: în anii 1918—1922 a fost membru al colegiului, apoi adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, vicepreşedinte al Comitetului revoluţionar din Siberia; ulterior a deţinut funcţia de adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior, adjunct al comisarului poporului pentru finanţe. Participant activ la opoziţia de dreapta, în 1937 a fost exclus din partid. — *61.*

G

Gennari, Egidio (1876—1942) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti din Italia, unul dintre întemeietorii P.C.I. În 1897 a intrat în Partidul socialist italian; lider al aripii lui de stînga, a luptat împotriva reformiştilor şi centriştilor. Din 1918 secretar, iar în 1920 secretar general al partidului socialist. A militat pentru aflierea partidului la Internaţionala Comunistă. La întemeierea P.C.I. (1921) a fost ales în Comitetul Central al acestuia. Delegat la Congresul al III-lea al Cominternului şi membru al C.E.I.C. În 1921—1922 şi 1924—1926, deputat în parlamentul italian. A fost în repetate rînduri urmărit de autorităţile fasciste. În 1926, în baza unei hotărîri a partidului, a plecat în străinătate, unde a continuat să participe activ la mişcarea muncitorească şi antifascistă internaţională. A murit în U.R.S.S. — *20.*

Ghelfand, A. L. — vezi Parvus.

www.dacoromanica.ro

GLDM — vezi Liber (Goldman), M. I.

Goldman, M. I. — vezi Liber, M. I.

Golţman, A. Z. (1894—1933) — a intrat în mişcarea revoluţionară în 1910. În aprilie 1917 a devenit membru al partidului bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut munci de conducere pe linie sindicală şi economică. Din 1917 pînă în 1920 — membru al C.C. al Sindicatului metalurgiştilor. În anii 1920—1921 — membru al prezidiului C.C.S. din Rusia ; în timpul discuţiei cu privire la sindicate a fost adept activ al platformei lui Troţki. Din 1922 a deţinut diverse funcţii în Consiliul economic superior, în C.C.C. — I.M.Ţ., în Direcţia generală a aviaţiei civile. — *468.*

Gompers, Samuel (1850—1924) — fruntaş al mişcării sindicale americane. A fost unul dintre întemeietorii Federaţiei Americane a Muncii (A.F.L.) ; din 1895 a fost preşedinte inamovibil al A.F.L. A promovat o politică de colaborare de clasă cu capitaliştii şi a fost adversar al luptei revoluţionare a clasei muncitoare. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. Faţă de Revoluţia din Octombrie şi faţă de Statul sovietic a avut o atitudine ostilă. — *429.*

Gonikman, S. L. (n. 1897) — menşevic în 1917—1918, a intrat apoi în P.C. (b) din Rusia. Din 1921 pînă în 1926 a fost profesor la diferite instituţii de învăţămînt superior din Moscova, iar în anii următori a activat pe linie de partid şi în domeniul economiei. În 1935 a fost exclus din P.C. (b) al U.R.S.S. pentru activitate antipartinică. — *216.*

Gorbunov, N. P. (1892—1938) — membru al partidului bolşevic din 1917. Dupa Revoluţia Socialistă din Octombrie, secretar al C.C.P. şi şeful secţiei tehnice-ştiinţifice a C.E.S. În 1919 a fost lucrător politic în Armata Roşie. Din 1920 — secretar general al C.C.P. al R.S.F.S.R., apoi al C.C.P. al U.R.S.S. şi al C.M.A., membru al Comisiei de stat a planificării a U.R.S.S. Ulterior a deţinut funcţii de răspundere în domeniul ştiinţific şi pedagogic. — *186, 369, 407.*

Gorki, Maksim (Peşkov, A. M.) (1868—1936) — mare scriitor proletar, părintele literaturii sovietice. — *475.*

Gorski, B. — autorul articolului „Despre grecii care aduc daruri", publicat în ziarul „Izvestiia" din 23 noiembrie 1921. — *252.*

Grum-Grjimailo (Grumm-Grjimailo), V. E. (1864—1928) — mare specialist rus în domeniul metalurgiei, unul dintre creatorii ştiinţei metalurgiei în Rusia. În 1911—1918 şi 1920—1924 a fost profesor la Institutul politehnic din Petersburg, iar apoi la Institutul de mine din Ural. Creatorul Biroului de construcţii metalurgice şi termotehnice de pe lîngă secţia tehnică-ştiinţifică a C.E.S. Din 1927, membru corespondent al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. Autorul unor lucrări în domeniul termotehnicii, al metalurgiei etc. — *475.*

www.dacoromanica.ro

Guesde, Jules (Basile, Mathieu) (1845—1922) — militant al mişcarii muncitoreşti franceze şi internaţionale. A fost unul dintre întemeietorii şi conducătorii Partidului muncitoresc francez (1879) şi ai Internaţionalei a II-a. În 1901, Guesde şi adepţii lui au creat Partidul socialist din Franţa, care în 1905 a fuzionat cu Partidul socialist francez (noul partid a adoptat denumirea de Partidul socialist francez unificat). Guesde a luptat împotriva anarhismului şi a oportunismului de dreapta, avînd o contribuţie importantă la raspîndirea ideilor marxismului şi la dezvoltarea mişcării socialiste în Franţa. Dar, luînd atitudine împotriva politicii socialiştilor de dreapta, Guesde a comis unele greşeli sectare, atît în probleme de teorie cît şi în probleme de tactică. De la începutul primului război mondial el s-a situat pe poziţiile social-şovinismului şi a intrat în guvernul burghez al Franţei. În 1920 el nu s-a alaturat majorităţii Congresului de la Tours al Partidului socialist francez, care a hotărît afilierea la Internaţionala Comunista. — *280.*

Guseinov, M. D. (1894—1938) — militant de seamă al mişcării revoluţionare din Azerbaidjan, membru al partidului bolşevic din 1918. În 1919 a făcut parte din Comitetul Ţinutului Caucaz şi din Comitetul din Baku al partidului, iar apoi a fost ales preşedinte al C.C. al P.C. (b) din Azerbaidjan. În 1920—1921 — vicepreşedinte al Comitetului revoluţionar din Azerbaidjan şi comisar al poporului pentru finanţe. Din mai pînă în decembrie 1921 a fost comisar al poporului pentru afacerile externe şi preşedintele C.E.S. de pe lîngă C.C.P. al R.S.S. Azerbaidjan. În 1922, adjunct al comisarului poporului pentru problemele naţionalităţilor al R.S.F.S.R. Din 1923 pînă în 1929, vicepreşedinte al C.C.P., comisar al poporului pentru afacerile externe şi comisar al poporului pentru finanţe al Republicii Sovietice Federative Socialiste Transcaucaziene. În anii urmatori a fost prim-secretar al C.C. al P.C. din Tadjikistan, apoi a lucrat la Comisariatul poporului pentru învaţămînt al R.S.F.S.R. — *156.*

H

Hammer, Julius — milionar american. A avut o atitudine de simpatie faţă de Revoluţia din Octombrie. Între 1921 şi 1927 a fost preşedintele consiliului de administraţie al concesiunii americane „Alamerico" pentru exploatarea minei de azbest din Alapaevsk (Ural). — *500.*

Hartstein — vezi Levi, Paul.

Haywood, William (Bill) (1869—1928) — militant al mişcării muncitoreşti din S.U.A., de profesiune miner. Membru al partidului socialist din 1901, iar apoi unul dintre conducătorii aripii lui de stînga. Unul dintre întemeietorii şi conducătorii organizaţiei I.W.W. (Muncitorii industriali ai lumii). De la începutul primului război mondial a luat atitudine împotriva militarismului şi a războiului imperialist. A salutat Revoluţia din Octombrie 1917. Curînd după în-

www.dacoromanica.ro

temeierea Partidului Comunist din S.U.A. a intrat în rîndurile lui. Urmărit pentru activitatea sa revoluționară, a fost nevoit să părăsească S.U.A. Din 1921 a trăit în Uniunea Sovietică. A participat activ la organizarea coloniei industriale autonome din Kuzbass. În anii următori a activat în cadrul Ajutorului Roșu Internațional și în domeniul publicisticii. — *142, 144, 179.*

Hempel — unul dintre reprezentanții Partidului muncitoresc comunist din Germania la Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste. — *25.*

Hilferding, Rudolf (1877—1941) — unul dintre liderii oportuniști ai social-democrației germane și ai Internaționalei a II-a; teoretician al așa-numitului „austromarxism". Din 1907 a fost redactor al ziarului „Vorwärts", organ central al Partidului social democrat din Germania. Principala sa operă, „Capitalul financiar", apărută în 1910, a fost apreciată de V. I. Lenin, care a criticat însă definiția greșită dată capitalului financiar, faptul că Hilferding trece cu vederea contradicțiile imperialismului, că rupe economicul de politic etc. În anii primului război mondial, Hilferding s-a situat pe poziții centriste, a apărat unitatea cu social-imperialiștii. După război a lansat teoria „capitalismului organizat", devenind un apologet al capitalismului monopolist de stat. Din 1917 — lider al Partidului social-democrat independent din Germania. A fost în repetate rînduri membru al guvernului burghez al Republicii de la Weimar. După instaurarea fascismului a emigrat în Franța. — *87, 148.*

Hillquit, Moris (1869—1933) — socialist american, de profesiune avocat. La început a aderat la marxism, apoi a alunecat spre oportunism. În 1888 a intrat în Partidul muncitoresc socialist. După scindarea acestui partid a fost unul dintre fondatorii Partidului socialist din S.U.A. (1901), partid reformist. Începînd din 1904 a făcut parte din Biroul socialist internațional. A participat la lucrările congreselor Internaționalei a II-a. — *148.*

Hinciuk, L. M. (1868—1944) — membru al P.M.S.D.R. din 1903, menșevic; a fost membru al C.C. al menșevicilor; în partidul bolșevic a intrat în 1920. În anii 1917—1920 a fost membru în consiliul de conducere al Cooperativei muncitorești din Moscova, iar din 1921 pînă în 1926 — președinte al consiliului de conducere al Uniunii centrale a cooperativelor de consum. Din 1927, reprezentant comercial al U.R.S.S. în Anglia, iar apoi în Germania. Din 1934 a fost comisar al poporului pentru comerțul interior al R.S.F.S.R. — *252.*

Hölz, Max (1889—1933) — comunist de stînga german. În 1920 a condus lupta armată a muncitorilor din Vogtland (Germania centrală) împotriva puciului organizat de Kapp. A fost exclus din Partidul Comunist German pentru tendințe anarhiste. În martie 1921 a condus lupta armată a detașamentelor muncitorești din districtul Bitterfeld-Merseburg-Halle (Germania centrală), fapt pentru care a fost condamnat la detențiune pe viață. În 1922, în timp ce se afla în în-

www.dacoromanica.ro

chisoare, a intrat din nou în P.C.G. În 1929, după ce a fost eliberat din închisoare, a emigrat în U.R.S.S. — *28.*

Hyndman, Henry Mayers (1842—1921) — socialist englez, reformist. În 1900—1910 a fost membru al Biroului socialist internaţional. A fost unul dintre liderii Partidului socialist britanic, din care s-a retras în 1916, după ce Conferinţa de partid de la Salford l-a condamnat pentru poziţia sa social-şovină faţă de războiul imperialist. A avut o atitudine ostilă faţă de Revoluţia din Octombrie 1917 şi a sprijinit intervenţia armată împotriva Rusiei Sovietice. — *280.*

I

Iakovenko, V. G. (1889—1938) — membru al partidului bolşevic din 1917. Din 1918 — unul dintre conducătorii mişcării de partizani din Siberia, preşedintele consiliului Frontului de partizani din nordul districtului Kansk, preşedintele Comitetului executiv judeţean Kansk, apoi preşedintele Comitetului executiv gubernial Krasnoiarsk. În 1922—1923 — comisar al poporului pentru agricultură al R.S.F.S.R. Din 1923 pînă în 1926 — comisar al poporului pentru prevederi sociale. Din 1928 a lucrat la biroul de audienţe al lui M. I. Kalinin, apoi la Comisia de stat a planificării, iar din 1935 la Comisariatul poporului pentru agricultură al U.R.S.S. — *378.*

Iaroslavski, E. M. (1878—1943) — militant de seamă al partidului comunist, cunoscut istoric şi publicist, membru al P.M.S.D.R. din 1898, bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a deţinut funcţii de răspundere pe linie de partid : membru al Biroului din Siberia al Comitetului Central, în 1921 — secretar al Comitetului Central al partidului, din 1923 pînă în 1934 — secretar al Comisiei Centrale de Control. A fost membru al C.E.C. din U.R.S.S., a făcut parte din direcţia Institutului Lenin. În ultimii ani ai vieţii sale a condus grupul de lectori ai Comitetului Central al partidului, a făcut parte din colegiul de redacţie al ziarului „Pravda" şi al revistei „Bolşevik". Începînd din 1939 a fost membru al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. A scris o serie de lucrări privind istoria partidului comunist şi a mişcării revoluţionare din Rusia. — *141.*

Ioffe, A. A. (1883—1927) — remarcabil diplomat sovietic. A intrat în mişcarea social-democrată în ultimii ani ai secolului trecut. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia a fost primit, împreuna cu interraioniştii, în partidul bolşevic, fiind totodată ales în C.C. În octombrie 1917 a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd. În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". În timpul tratativelor de pace de la Brest a facut parte din delegaţia sovietică. Din aprilie pînă în noiembrie 1918 a fost reprezentant plenipotenţiar al R.S.F.S.R. la Berlin. A participat la tratativele dintre Rusia Sovietică şi guvernele unor ţari capitaliste. În anii 1925—1927 a făcut parte din opoziţia troţkistă. — *381, 412, 415*

www.dacoromanica.ro

Ivanov, A. A. (1867—1939) — astronom sovietic. În 1908—1929, profesor la Universitatea din Petersburg (Leningrad). În 1919—1930, directorul Observatorului astronomic din Pulkovo ; din 1925 — membru corespondent al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. Autorul unor lucrări în ramurile fundamentale ale astronomiei. — *475.*

Iudenici, N. N. (1862—1933) — general în armata ţaristă. După Revoluţia Socialistă din Octombrie, membru al guvernului contrarevoluţionar al Regiunii de nord-vest ; a fost comandant-şef al armatei albgardiste din nord-vest. În 1919 a încercat de două ori să cucerească Petrogradul, dar fără succes. Înfrînt de Armata Roşie, în noiembrie 1919 s-a retras în Estonia, de unde a plecat în Anglia. — *160, 229, 279.*

Î

„Întemeietorul" — *vezi* Lutovinov, I. H.

K

Kalinin, M. I. (1875—1946) — eminent militant al partidului comunist şi al Statului sovietic, membru de partid din 1898. După Revoluţia din Octombrie 1917 a fost primar, apoi comisar al gospodăriei comunale a oraşului Petrograd. Din martie 1919 — preşedinte al C.E.C. din Rusia, din decembrie 1922 — preşedinte al C.E.C. al U.R.S.S., iar din 1938 — preşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. Din 1919 — membru al C.C., iar din 1926 — membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. — *315, 336, 377, 498.*

Kamenev (Rozenfeld), L. B. (1883—1936) — membru al partidului bolşevic din 1901.

După Revoluţia din Octombrie 1917 a fost preşedinte al Sovietului din Moscova, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului, membru al Biroului Politic al C.C. În repetate rînduri s-a ridicat împotriva politicii leniniste a partidului : după revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 s-a ridicat împotriva liniei leniniste a partidului, orientată spre revoluţia socialistă, în noiembrie 1917 s-a pronunţat pentru crearea unui guvern de coaliţie cu menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, în 1925 a fost unul dintre organizatorii „noii opoziţii", iar în 1926 — unul dintre liderii blocului antipartinic troţkist-zinovievist. În 1927, la Congresul al XV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S., a fost exclus din partid ca militant activ al opoziţiei troţkiste. În 1928 a declarat că-şi recunoaşte greşelile şi a fost reprimit în partid, dar, întrucît nu şi-a încetat activitatea antipartinică, în 1932 a fost din nou exclus din P.C. (b) al U.R.S.S. În 1933 a fost pentru a doua oară reprimit în partid. În 1934, pentru activitate antipartinică, a fost pentru a treia oară exclus din partid. — *71, 191, 252, 263, 370, 416, 433—437, 498.*

www.dacoromanica.ro

Karpinski, V. A. (1880—1965) — membru al P.M.S.D.R. din 1898. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a deţinut o serie de funcţii de răspundere în aparatul de partid şi de stat; a fost membru al C.E.C. din Rusia în cîteva legislaturi. În 1918 a condus secţia de agitaţie şi instructaj a C.E.C. din Rusia. În 1918—1927, membru al redacţiei ziarului „Pravda", redactor la ziarul „Bednota" (în diferite perioade), membru în colegiile de redacţie ale altor ziare şi reviste. În 1936—1937 a lucrat în aparatul C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. Din 1937 a desfăşurat o activitate ştiinţifică şi propagandistică. Doctor în ştiinţe economice. A scris o serie de cărţi despre Lenin, leninism şi despre alte probleme. — *271—272.*

Kautsky, Karl (1854—1938) — unul dintre teoreticienii social-democraţiei germane şi ai Internaţionalei a II-a; începînd din 1910 a devenit ideolog al centrismului (kautskismului). A fost redactor al revistei „Die Neue Zeit", publicaţie teoretică a social-democraţiei germane.

În mişcarea socialistă a intrat în 1874. Concepţiile sale din acea vreme reprezentau un amestec de lassalleanism, neomalthusianism şi anarhism. În 1881 a făcut cunoştinţă cu K. Marx şi F. Engels şi, sub influenţa lor, a aderat la marxism, dar încă pe vremea aceea el a dat dovadă de inconsecvenţă ideologică, făcînd concesii revizionismului. În ultimele două decenii ale secolului trecut, el a scris o serie de lucrări valoroase în domeniul teoriei marxiste: „Doctrina economică a lui Karl Marx", „Problema agrară" etc., care au jucat un rol pozitiv în propagarea marxismului. La începutul secolului al XX-lea, inconsecvenţa ideologică a lui Kautsky s-a accentuat pe linia renunţării treptate la esenţa revoluţionară a marxismului. El a devenit ideologul centrismului. În anii primului război mondial s-a situat în esenţa pe poziţiile social-şovinismului. A formulat teoria antimarxistă a „ultraimperialismului", care estompa contradicţiile imperialismului.

În 1918 Kautsky a luat atitudine împotriva revoluţiei din Germania. După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie, Kautsky a negat necesitatea dictaturii proletariatului, opunîndu-i teoria utopică, neştiinţifică a democraţiei „pure", situată deasupra claselor.

Concepţiile antimarxiste ale lui Kautsky au fost combătute de Engels, ca şi de fruntaşii aripii de stînga a social-democraţiei germane, şi supuse unei aspre critici de către V. I. Lenin, mai ales în lucrarea sa „Revoluţia proletară şi renegatul Kautsky" (1918). — *45, 51, 87, 148, 427.*

Kerenski, A. F. (n. 1881) — eser. În timpul primului război mondial a fost un social-şovinist înveterat. După revoluţia burghezo democratică din februarie 1917 a fost ministru al justiţiei, ministru de război şi ministru al marinei, iar apoi prim-ministru în guvernul provizoriu burghez şi comandant suprem al armatei. După Revoluţia Socialistă din Octombrie 1917 a luptat împotriva Puterii sovietice; în 1918 a fugit peste graniţă. În prezent trăieşte în S.U.A., unde desfăşoară o propagandă antisovietică. — *301, 312.*

www.dacoromanica.ro

Keynes, John Maynard (1883—1946) — economist englez, principalul reprezentant al gîndirii economice burgheze în perioada dintre cele două razboaie. După cel de-al doilea razboi mondial, doctrina lui Keynes continuă să-şi păstreze, mai ales în S.U.A. şi Anglia, influenţa asupra ştiinţei economice burgheze. Opere principale : „Consecinţele economice ale pacii" (1919), „Noi consideraţii asupra consecinţelor pacii" (1923), „Tratat despre bani" (1930), „Teoria generala a folosirii braţelor de muncă, a dobînzii şi a banilor" (1936). — *298—299, 380, 413.*

Kirpicinikov, V. D. (1881—1940) — inginer tehnolog. Din 1907 a lucrat la prima centrală electrică a oraşului Moscova. Cu începere din 1918, membru în consiliul pentru problemele electrotehnicii al Direcţiei generale C.E.S. pentru construcţii de stat şi unul dintre conducătorii Biroului de proiectare a centralelor electrice regionale pe bază de turbă. A participat la proiectarea centralei electrice de la Şatura şi a altor centrale din regiunea industrială Moscova. În 1920—1924, locţiitor al şefului Direcţiei generale C.E.S. pentru exploatarea hidraulică a turbei. Împreună cu R. E. Klasson a descoperit metoda de extracţie hidraulică a turbei. A scris o serie de lucrări în această problemă. — *500.*

Kirş, K. B. (1877—1919) — specialist rus în termotehnică. Profesor la Şcoala tehnică superioară din Moscova ; a lucrat la perfecţionarea cutiilor de foc şi la utilizarea combustibililor inferiori. A scris o serie de lucrari ştiinţifice în aceste probleme. — *408.*

Kiselev, A. S. (1879—1938) — membru de partid din 1898. După Revoluţia din Octombrie 1917 a deţinut funcţii de conducere pe linie sindicala, economică şi de stat. În 1921 a fost numit preşedinte al Micului C.C.P. A făcut parte din gruparea antipartinică anarhosindicalistă „opoziţia muncitorească". La Congresul al XII-lea al partidului a fost ales membru al Prezidiului C.C.C. a P.C. (b) din Rusia. Ulterior a deţinut funcţia de comisar al poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească al R.S.F.S.R. şi adjunct al comisarului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească al U.R.S.S. Din 1924 pînă în 1938 a fost secretar al C.E.C. al U.R.S.S. — *109, 140.*

Klasson, R. E. (1868—1926) — inginer energetician sovietic. După proiectele sale şi sub conducerea sa au fost construite o serie de centrale electrice la Moscova, Petrograd, la exploatările petrolifere de lîngă Baku, precum şi prima centrală electrică regională din lume care funcţionează pe bază de turbă (lîngă oraşul Bogorodsk, astăzi Noghinsk). Este unul dintre descoperitorii metodei de extracţie hidraulică a turbei. — *500.*

Kliucinikov, I. V. (1886—1938) — specialist burghez în domeniul dreptului internaţional, cadet ; profesor la Universitatea din Moscova. În 1918 a participat la rebeliunea eserilor de stînga de la Iaroslavl ; a fost consultant şi ministru adjunct în „Directoratul de la Ufa", apoi ministru de externe în „guvernul" de la Omsk al lui Kolceak. Din 1919, emigrant albgardist ; a făcut parte din comitetul de la Paris al partidului cadet. În 1921—1922 a participat activ la editarea culegerii „Smena Veh" şi a ziarului „Nakanune".

www.dacoromanica.ro

În 1922 a fost invitat să lucreze în calitate de expert pe lîngă delegația sovietică la Conferința de la Genova. În 1923 s-a întors din emigrație. A desfășurat o activitate științifică și pedagogică. — *385*.

Koenen, Wilhelm (n. 1886) — militant al mișcării comuniste germane și internaționale. A intrat în mișcarea revoluționară la începutul acestui secol. În timpul primului război mondial a condus organizații districtuale ale partidului social-democrat, iar apoi ale Partidului social-democrat independent din Germania. A participat activ la revoluția din noiembrie 1918. În 1919, membru al C.C. și unul dintre liderii aripii de stînga a Partidului social-democrat independent din Germania. Alături de Ernst Thällman și de alți conducători revoluționari ai clasei muncitoare germane a luptat pentru afilierea la Internaționala Comunistă și pentru unificarea cu Partidul Comunist German. Din 1920, membru al Partidului Comunist din Germania ; a fost delegat la Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste. Pînă în 1933 a fost deputat în Reichstag. În timpul celui de-al doilea război mondial a fost unul dintre conducătorii mișcării antirăzboinice și antifasciste din străinătate. După înfrîngerea fascismului hitlerist a deținut și continuă să dețină funcții de conducere în aparatul de partid și de stat din Republica Democrată Germană. — *54*, *454*, *455*.

Kolceak, A. V. (1873—1920) — amiral al flotei țariste, monarhist. În anii 1918—1919 a fost unul dintre principalii conducători ai contrarevoluției ruse ; protejat al Antantei. Cu sprijinul imperialiștilor din S.U.A., Anglia și Franța, s-a proclamat cîrmuitor suprem al Rusiei și a trecut în fruntea dictaturii militare burghezo-moșierești din Ural, Siberia și Extremul Orient. Loviturile date de Armata Roșie și creșterea mișcării revoluționare a partizanilor au dus la lichidarea dictaturii lui Kolceak. Luat prizonier, la 7 februarie 1920 a fost împușcat în baza unei hotărîri a Comitetului revoluționar din Irkutsk. — *160*, *164*, *165*, *204*, *206*, *229*, *235*, *279*, *302*.

Kolotilov, N. N. (1885—1937) — membru al partidului bolșevic din 1903. A activat pe linie de partid la Ivanovo-Voznesensk, Breansk și în alte orașe. A participat activ la Revoluția Socialistă din Octombrie (la Ivanovo-Voznesensk). În 1921—1922 a fost vicepreședinte al Comitetului executiv gubernial Ivanovo-Voznesensk. De la Congresul al XIII-lea al P.C. (b) din Rusia, membru în C.C. al partidului. În 1922—1924 și 1925—1932 — secretar al Comitetului regional Don, iar apoi al Comitetului gubernial Ivanovo-Voznesensk (ulterior Comitetul regional Ivanovo) al P.C. (b) al U.R.S.S. — *140*.

Kosior, S. V. (1889—1939) — militant de seamă al partidului comunist și al Statului sovietic. Membru al partidului bolșevic din 1907. A activat pe linie de partid în Donbass, la Harkov, Kiev și Moscova. După revoluția burghezo-democratică din februarie 1917 a dus muncă de partid la Petrograd ; a fost membru al Comitetului din Petersburg (al bolșevicilor). În 1918—1920, secretar al comitetului ilegal al regiunii de pe malul drept al Niprului, iar apoi secretar al C.C. al P.C. (b) din Ucraina. În 1921—1922 a lucrat la C.C. al P.C. (b) din Ucraina

www.dacoromanica.ro

şi pe frontul aprovizionării. Din noiembrie 1922, secretar al Biroului din Siberia al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Din 1925, secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Din 1927 membru supleant, iar din 1930 — membru în Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. A făcut parte din Prezidiul C.E.C. al U.R.S.S. Din ianuarie 1938 a deţinut funcţia de vicepreşedinte al C.C.P. al U.R.S.S. — *468*.

Krasin, L. B. (1870—1926) — eminent om de stat sovietic. A intrat în mişcarea social-democrată în ultimul deceniu al secolului trecut ; bolşevic.
După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii aprovizionării Armatei Roşii, membru al prezidiului C.E.S., comisar al poporului pentru industrie şi comerţ, comisar al poporului pentru căile de comunicaţie. În 1919 a intrat în diplomaţie. În 1922 a fost numit comisar al poporului pentru comerţul exterior. În 1924 a fost trimis ca reprezentant plenipotenţiar al U.R.S.S. în Franţa, iar în 1925 — în Anglia. — *192, 316, 342, 343, 390, 399, 412, 415, 433*.

Krasnoscekov, A. M. (1880—1937) — membru al partidului bolşevic din 1917. În 1920—1921 — membru al Biroului pentru Extremul Orient al C.C. al P.C. (b) din Rusia, ministrul afacerilor externe şi preşedinte al guvernului Republicii Extremului Orient. Din 1922 adjunct al comisarului poporului pentru finanţe, apoi preşedinte al Consiliului de conducere al Băncii industriale a U.R.S.S. Din 1929 a lucrat la Comisariatul agriculturii al U.R.S.S. — *431*.

Kreibich, Karel (n. 1883) — eminent militant al mişcării comuniste cehoslovace şi internaţionale. A intrat în mişcarea social-democrată în 1902, a făcut parte din aripa ei stîngă. A participat activ la crearea Partidului Comunist din Cehoslovacia. Delegat la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste ; în această perioadă a avut vederi „stîngiste". În 1922, 1924 şi 1925 a fost membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. Ulterior a fost redactorul revistei „Internaţionala Comunistă". În 1950—1952 a fost ambasadorul Republicii Socialiste Cehoslovace la Moscova. — *58, 444, 445, 462*.

Krestinski, N. N. (1883—1938) — om de stat sovietic. A intrat în mişcarea social-democrată în 1903, aderînd la bolşevici ; a participat activ la revoluţia din 1905. În perioada reacţiunii şi a noului avînt revoluţionar a lucrat în presa bolşevică. În 1917, preşedinte al comitetelor organizaţiilor regionale de partid Ekaterinburg şi Ural. După Revoluţia din Octombrie 1917 — comisar al justiţiei în organul de conducere al Comunei de Nord. În problema păcii de la Brest s-a situat pe poziţia „comuniştilor de stînga". În 1918—1921, comisar al poporului pentru finanţe al R.S.F.S.R., iar din decembrie 1919 pînă în martie 1921, secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia. În discuţia din 1921 cu privire la sindicate a aderat la platforma lui Troţki şi Buharin. La sfîrşitul anului 1922 a fost trimis ca reprezentant plenipotenţiar în Germania. În 1930 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru afacerile externe. Membru al C.E.C. al U.R.S.S. în

www.dacoromanica.ro

toate legislaturile, membru al C.C. al partidului la congresele al VI-lea, al VII-lea, al VIII-lea şi al IX-lea. — *409*.

Krjijanovski, G. M. (1872—1959) — vechi militant al partidului comunist, renumit savant sovietic, inginer energetician. În 1920, din însărcinarea lui Lenin, a condus Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei (G.O.E.L.R.O.). În 1921—1930 a condus Comisia de stat a planificării, iar între 1930 şi 1932 a fost şeful Direcţiei generale a energeticii din cadrul Comisariatului poporului pentru industria combustibilului. În 1932—1936 a fost preşedinte al Comitetului pentru învăţămîntul superior de pe lîngă C.E.C. al U.R.S.S. şi adjunct al comisarului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R. A fost ales în repetate rînduri membru al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. şi al C.E.C. al U.R.S.S. În 1929 a fost ales membru al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., al cărei vicepreşedinte a fost din 1929 pînă în 1939. A fost director permanent al Institutului de energetică al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., fondat de el ; a scris o serie de lucrări ştiinţifice în domeniul energeticii. — *319, 320, 392, 408, 501*.

Krumin, G. I. (1894—1943) — membru al partidului bolşevic din 1909. A dus muncă de partid la Riga, Petersburg şi Moscova. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut munci de răspundere în domeniul publicisticii şi în cel editorial : în 1918 a fost redactorul revistei „Narodnoe Hozeaistvo", din 1919 pînă în 1929 a fost redactor-şef al ziarului „Ekonomiceskaia Jizn". Din 1935 a fost redactor-şef adjunct la Marea Enciclopedie Sovietică şi redactor-şef al revistei „Problemî Ekonomiki". — *186*.

Kuibîşev, V. V. (1888—1935) — militant de seamă al partidului bolşevic şi al Statului sovietic. Membru de partid din 1904. A dus muncă de partid la Omsk, Petersburg, Tomsk, Harkov, Samara şi în alte oraşe ale Rusiei. A participat activ la Revoluţia Socialistă din Octombrie, organizînd insurecţia armată la Samara. În 1918—1919 a fost comisar şi membru al Consiliului militar-revoluţionar al Grupului sudic de trupe de pe Frontul de est, apoi vicepreşedinte al Comisiei C.E.C. din Rusia, a C.C.P. al R.S.F.S.R. şi a C.C. al P.C. (b) din Rusia pentru problemele Turkestanului ; în 1920 — reprezentant plenipotenţiar al R.S.F.S.R. pe lîngă guvernul din Buhara, apoi membru al prezidiului C.C.S. din Rusia. În mai 1921 a fost numit membru în prezidiul C.E.S. şi şef al Direcţiei generale a energiei electrice. Din aprilie 1922, secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia. În 1923—1926 — preşedinte al C.C.C. a P.C. (b) din Rusia, comisar al poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, vicepreşedinte al C.C.P. şi C.M.A. Din 1926, preşedinte al C.E.S. Din 1927 — membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. Din 1930 — preşedinte al Comisiei de stat a planificării. Din 1934 — preşedinte al Comisiei Controlului de Stat de pe lîngă C.C.P. şi prim-vicepreşedinte al C.C.P. şi C.M.A. ale U.R.S.S. — *125—126, 179—180*.

www.dacoromanica.ro

Kun, Béla (1886—1939) — militant al mişcării muncitoreşti ungare şi internaţionale ; unul dintre întemeietorii şi conducătorii Partidului Comunist din Ungaria. În timpul primului război mondial, aflîndu-se prizonier de război la Tomsk, a făcut propagandă revoluţionară printre prizonieri. În 1916 a stabilit legături cu organizaţia locală a P.M.S.D.R. (b) şi a intrat în partidul bolşevic. În 1918, preşedinte al federaţiei grupurilor străine din P.C. (b) din Rusia. În toamna anului 1918 s-a înapoiat în Ungaria. În Republica Sovietică Ungară, proclamată în martie 1919, Béla Kun a fost conducătorul de fapt al guvernului, în care a deţinut posturile oficiale de comisar al poporului pentru afacerile externe şi de membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele militare. După înfrîngerea revoluţiei din Ungaria a emigrat în Austria, iar de acolo în Rusia Sovietică. În 1920 a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de sud, iar apoi preşedinte al Comitetului revoluţionar din Crimeea. Începînd din 1921 a desfăşurat activitate de partid în Ural, a fost membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia, împuternicit al C.C. al P.C. (b) din Rusia în C.C. al U.T.C. din Rusia, membru al Prezidiului Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. — *458, 459, 464.*

Kurski, D. I. (1874—1932) — militant de seamă al partidului comunist şi al Statului sovietic. Membru al partidului bolşevic din 1904. A participat la insurecţia armată din decembrie 1905 de la Moscova. Din 1906 a făcut parte din biroul organizaţiei regionale P.M.S.D.R. Moscova. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost preşedinte al Sovietului de deputaţi ai soldaţilor de pe Frontul românesc ; în timpul insurecţiei armate din octombrie 1917 a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Odesa. În anii 1919—1920, membru al Consiliului militar-revoluţionar al republicii, comisar al statului-major general şi al statului-major de campanie ale Armatei Roşii. Din 1918 pînă în 1928 a fost comisar al poporului pentru justiţie al R.S.F.S.R. ; a fost membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia şi C.E.C. al U.R.S.S., preşedinte al Comisiei Centrale de Revizie, iar mai tîrziu membru al C.C.C. a P.C. (b) al U.R.S.S. Cu începere din 1928 a lucrat în diplomaţie. — *118, 357, 401—406, 407, 417—418.*

Kuusinen, O. W. (1881—1964) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti finlandeze şi internaţionale, al partidului comunist şi al Statului sovietic. Unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Finlanda (1918). A participat la toate congresele Internaţionalei Comuniste (în afară de Congresul al II-lea). La Congresul al III-lea a fost ales în Comitetul Executiv ; din 1921 pînă în 1939 a fost unul dintre secretarii Comitetului Executiv al Cominternului. Din 1940, deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. A fost preşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem al R.S.S. Karelo-Fine. Din 1941, membru al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. Din iunie 1957, secretar şi membru al Prezidiului C.C. al P.C.U.S. Din 1958, membru al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. A scris o serie de lucrări privind istoria P.C.U.S. şi a mişcării muncitoreşti internaţionale. — *13, 54.*

www.dacoromanica.ro

L

Lansing, Robert (1864—1928) — diplomat american, specialist în drept internaţional. În anii 1915—1920 a fost secretar de stat al S.U.A. A participat activ la pregătirea intrării S.U.A. în război de partea Antantei, a promovat o politică de intervenţie în treburile ţărilor latino-americane, a participat la Conferinţa de pace de la Paris (1919—1920). După ce a părăsit postul de secretar de stat, s-a ocupat cu avocatura. În 1921 a publicat două cărţi de memorii : „The Peace negotiations" şi „The Big Four and Others". — *380.*

Larin, I. (Lurie, A. M.) (1882—1932) — lucrător din aparatul de stat. A activat în mişcarea social-democrată începînd din 1901 ; menşevic. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a condus grupul menşevicilor-internaţionalişti. În august 1917 a fost primit în partidul bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat în aparatul de stat şi în diferite organizaţii economice. — *215.*

Lazzari, Constantino (1857—1927) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti din Italia, unul dintre întemeietorii Partidului socialist italian, membru al Comitetului său Central. În 1912—1919 a deţinut funcţia de secretar general al Partidului socialist italian. În timpul primului război mondial a fost unul dintre conducătorii curentului „maximalist" (centrist) din partid. După Revoluţia din Octombrie a militat pentru sprijinirea Rusiei Sovietice ; a participat la lucrările congreselor al II-lea şi al III-lea ale Internaţionalei Comuniste. În 1922 s-a despărţit, din punct de vedere organizatoric, de reformişti, dar n-a fost în stare s-o rupă definitiv cu ei. În 1926 a fost arestat ; a murit curînd după eliberarea sa din închisoare. — *16, 17—18, 19, 20, 57—58, 428, 453, 454, 455.*

Legien, Karl (1861—1920) — social-democrat de dreapta german, unul dintre liderii sindicatelor, revizionist. În 1890 a fost ales preşedinte al Comisiei generale a sindicatelor germane. Din 1903 a fost secretar, iar din 1913 preşedinte al Secretariatului internaţional al sindicatelor. În timpul primului război mondial s-a manifestat ca social-şovinist înveterat. În 1919—1920 a fost membru al Adunării Naţionale a Republicii de la Weimar. A luptat împotriva mişcării revoluţionare a proletariatului. — *87.*

Lejava, A. M. (1870—1937) — membru de partid din 1904. După Revoluţia din Octombrie a deţinut posturi de răspundere în aparatul de stat şi în economie. În 1918—1921 a fost preşedinte al Uniunii centrale a cooperativelor de consum ; din 1920 pînă în 1925 — adjunct al comisarului pentru comerţul exterior ; în 1925—1930, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. A fost membru al C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. al U.R.S.S. în mai multe legislaturi. În perioada 1933—1937 a deţinut postul de şef al Direcţiei generale a culturilor subtropicale din U.R.S.S. — *273—274, 365, 433, 434.*

Lenin, V. I. (Ulianov, V. I., N. Lenin, Lenin) (1870—1924) — vezi date biografice. — *32, 34, 36—37, 41, 49, 54, 55, 56—57, 59, 63, 64,*

www.dacoromanica.ro

70, 71, 74, 75, 81, 85, 97, 106, 109, 115, 118, 121, 132—133, 134, 137, 140, 141, 143, 144, 153, 158—159, 161, 179, 180, 181, 182—183, 187, 192, 199, 201, 229—230, 233—234, 239, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247—249, 252—253, 254, 257, 258, 263, 266, 269, 271, 272, 274, 276, 283—284, 285, 287, 289, 291, 343, 344, 356, 357, 361, 362, 367, 370, 371, 372, 374, 375, 376, 377, 378, 381, 383, 384, 386, 391, 392, 394, 396, 398, 399, 400, 406, 407, 409, 411, 414, 415, 416, 417, 418, 420, 430, 437, 438, 439, 446, 447, 463, 465, 474, 485, 519—524.

Levi (Hartstein), Paul (1883—1930) — social-democrat german, de profesiune avocat. A participat la Conferința de la Zimmerwald (1915) ; membru al grupului elvețian al zimmerwaldienilor de stînga și al „Uniunii Spartacus". La Congresul constitutiv al Partidului Comunist din Germania a fost ales în C.C. al partidului. În februarie 1921 a ieșit din C.C. al P.C.G., iar în aprilie a fost exclus din partid pentru încălcarea grosolană a disciplinei de partid. Ulterior s-a reîntors în partidul social-democrat. — *28, 88, 89—92, 93, 95, 425, 426, 427, 428, 429, 511, 513.*

Levi, V. L. (1880—1948) — inginer electrician ; membru al P.C. (b) al U.R.S.S. din 1943. Din 1906 pînă în 1914 a lucrat la societatea anonimă „Siemens & Schuckert". În 1918 a fost numit șef de secție la C.E.S., iar apoi șef adjunct al Direcției generale a energiei electrice. A participat activ la lucrările comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei. Din 1924 a activat în producție și în domeniul științific. — *323.*

Liber (Goldman), M. I. (1880—1937) — unul dintre liderii Bundului. În timpul primului război mondial a fost social-șovinist. Față de Revoluția din Octombrie a avut o atitudine ostilă. Ulterior a lucrat în domeniul economic. — *513.*

Liebknecht, Karl (1871—1919) — militant de seamă al mișcării muncitorești germane și internaționale ; unul dintre conducătorii aripii de stînga a social-democrației germane ; fiul lui Wilhelm Liebknecht. A luptat activ împotriva oportunismului și militarismului. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziții internaționaliste revoluționare. K. Liebknecht a fost unul dintre organizatorii și conducătorii grupului „Die Internationale", care ulterior și-a schimbat denumirea în „Spartacus", iar mai tîrziu în „Uniunea Spartacus". În timpul revoluției din noiembrie 1918 din Germania a avut un rol de seamă în organizarea luptei proletariatului german. A fost redactor al ziarului „Die Rote Fahne" și unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Germania și conducătorii insurecției muncitorilor berlinezi din ianuarie 1919. După înăbușirea insurecției, a fost ucis în mod bestial de către contrarevoluționari. Caracterizînd activitatea lui K. Liebknecht, Lenin scria : „Acest nume este simbolul conducătorului devotat intereselor proletariatului, simbolul devotamentului față de revoluția socialistă... Acest nume este simbolul luptei neîmpăcate împotriva imperialismului, luptă nu în vorbe, ci în fapte..." (Opere complete, vol. 37, București, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 474). Unele dintre scrierile mai

www.dacoromanica.ro

importante ale lui Liebknecht au fost adunate într-un volum de cuvîntări, scrisori şi articole alese, care a apărut şi în limba română (1959). — *383.*

Linde, F. F. (1881—1917) — membru al Comitetului executiv al primului Soviet de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd ; ulterior, comisar al guvernului provizoriu burghez pe Frontul de sud-vest. A fost ucis în timp ce-i îndemna pe soldaţi să pornească la luptă. — *56.*

Litkens, E. A. (1888—1922) — membru de partid din 1904. În 1917 membru al C.C. al menşevicilor-internaţionalişti. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917, membru al Comitetului executiv al Sovietului gubernial Moscova. În 1918, şeful secţiei de învăţămînt a Sovietului gubernial Moscova. În 1919 a intrat în P.C. (b) din Rusia şi a activat în Armata Roşie. În 1920, director adjunct în Comitetul general pentru educaţia politică, iar după aceea adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt din R.S.F.S.R. — *273.*

Litvinov, M. M. (1876—1951) — militant al partidului bolşevic, om de stat, remarcabil diplomat sovietic. Membru al P.M.S.D.R. din 1898. După Revoluţia din Octombrie a lucrat în diplomaţie. Din 1921 a fost adjunct al comisarului poporului pentru afacerile externe. Din 1930 pînă în 1939 — comisar al poporului pentru afacerile externe. În 1941—1943 a fost adjunct al comisarului poporului pentru afacerile externe şi ambasador al U.R.S.S. în S.U.A. ; după întoarcerea din S.U.A. a fost pînă în 1946 adjunct al comisarului poporului pentru afacerile externe. La Congresul al XVII-lea al partidului a fost ales membru al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. ; a fost membru al C.E.C. al U.R.S.S. şi deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. În 1936, la Montreux, a căzut de acord cu N. Titulescu asupra textului unui tratat de asistenţă mutuală între U.R.S.S. şi România. — *379—381, 385, 412, 415.*

Lloyd George, David (1863—1945) — om politic englez, lider al partidului liberal. Din 1890, membru al parlamentului. În 1905—1908 a fost ministru al comerţului, iar în 1908—1915 — ministru de finanţe. În 1916—1922, în calitate de prim-ministru, a căutat să consolideze poziţiile imperialismului englez în Orientul Apropiat şi Mijlociu, precum şi în Balcani ; a reprimat cu cruzime mişcarea de eliberare naţională din colonii şi din ţările dependente. După Revoluţia din Octombrie 1917 a fost unul dintre inspiratorii şi organizatorii intervenţiei armate şi ai blocadei împotriva Statului sovietic. — *299, 381, 399.*

Lomov, A. (Oppokov, G. I.) (1888—1938) — membru al partidului bolşevic din 1903. La cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a intrat în Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru justiţie. În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". A fost membru al prezidiului şi vicepreşedinte al Consiliului economic superior (1918—1921), vicepreşedinte al Comisiei de stat a planificării, membru al C.C. al P.C. (b) din

www.dacoromanica.ro

Bielorusia, membru supleant și membru al C.C. al P.C. (b) al Uniunii Sovietice. — *129*.

Longuet, Jean (1876—1938) — unul dintre liderii Partidului socialist francez și ai Internaționalei a II-a ; publicist. În timpul primului război mondial a condus minoritatea centristă-pacifistă a Partidului socialist francez. Unul dintre fondatorii și redactorii ziarului „Le Populaire", organ al centriștilor francezi. S-a pronunțat împotriva afilierii P.S.F. la Internaționala Comunistă și a creării Partidului Comunist Francez. Din 1921 a fost membru al Comitetului Executiv al Internaționalei de la Viena (a II^1/$_2$), iar din 1923 unul dintre conducătorii așa-numitei Internaționale muncitorești socialiste.

În deceniul al 4-lea a militat pentru unitatea de acțiune a socialiștilor și comuniștilor împotriva fascismului, a făcut parte dintr-o serie de organizații internaționale de luptă împotriva fascismului și războiului. — *148*.

Lurie, M. A. — *vezi* Larin, I.

Lutovinov, I. H. (1887—1924) — membru al P.M.S.D.R. din 1904. După Revoluția din Octombrie 1917 a participat activ la războiul civil pe Don și în Ucraina. Ulterior a lucrat pe linie sindicală și în aparatul de stat. În timpul discuției cu privire la sindicate (din 1920—1921) a fost unul dintre conducătorii grupului antipartinic „opoziția muncitorească". — *344, 468*.

Luxemburg, Rosa (1871—1919) — militantă de seamă a mișcării muncitorești internaționale, unul dintre liderii aripii de stînga a Internaționalei a II-a. A fost unul dintre întemeietorii și conducătorii partidului social-democrat din Polonia. Începînd din 1897 a participat activ la mișcarea social-democrată germană, a luptat împotriva bernsteinismului și a millerandismului. De la începutul primului război mondial s-a situat pe poziții internaționaliste. A fost unul dintre inițiatorii creării în Germania a grupului „Die Internationale", care ulterior și-a schimbat denumirea în „Spartacus", iar mai tîrziu în „Uniunea Spartacus". În timpul revoluției din noiembrie 1918 a fost unul dintre conducătorii avangărzii revoluționare a muncitorilor germani. A avut un rol de seamă la Congresul constitutiv al Partidului Comunist din Germania. În ianuarie 1919 a fost ucisă în mod bestial de contrarevoluționari. O serie de scrieri ale ei au fost adunate într-un volum intitulat „Cuvîntări și articole alese", care a fost tradus și în limba română (1962). — *383, 427—428, 429*.

Lysis (Letailleur), Eugène — economist burghez francez, autor al unor lucrări în probleme politice și financiare. — *283*.

M

MacDonald, James Ramsay (1866—1937) — om politic englez, unul dintre fondatorii și liderii Partidului laburist independent și ai partidului laburist. A promovat o politică ultraoportunistă, a propagat

www.dacoromanica.ro

teoria colaborării între clase şi a integrării treptate a capitalismului în socialism. La începutul primului război mondial s-a situat pe poziţii pacifiste, iar apoi a pornit pe calea sprijinirii făţişe a burgheziei imperialiste. În 1918—1920 a încercat să împiedice lupta muncitorilor englezi care se ridicaseră împotriva intervenţiei antisovietice. În 1924 şi 1929—1931 a fost prim-ministru. În 1931—1935, MacDonald s-a aflat în fruntea aşa-numitului „guvern naţional", a cărui politică o stabileau conservatorii. — *148.*

Maksimov, K. G. (1894—1939) — membru al partidului bolşevic din 1914. În 1918—1920, preşedintele secţiei aprovizionării a Sovietului din Moscova, apoi membru al Consiliului militar-revoluţionar şi împuternicit extraordinar cu aprovizionarea armatelor Frontului de est. Din 1920 pînă în 1922, vicepreşedinte al Biroului industrial din Ural al C.E.S., apoi şef adjunct al Direcţiei minelor din bazinul Donеţului. Ulterior a fost preşedinte al C.E.S. al Ucrainei, membru al prezidiului C.E.S. al U.R.S.S., adjunct al comisarului poporului pentru comerţ al U.R.S.S. — *143.*

Malinovski, A. A. — *vezi* Bogdanov, A.

Malîşev, S. V. (1877—1938) — membru al P.M.S.D.R. din 1902, bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat la Comisariatul poporului pentru problemele muncii, precum şi la Comisariatul aprovizionării. În 1920—1921 a lucrat în Armata Roşie ca membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului din Turkestan. În 1921—1922, împuternicit al C.M.A., iar apoi preşedinte al comitetului de organizare a Tîrgului de mostre din Irbitsk şi mai tîrziu a celui din Nijni Novgorod, preşedinte al Camerei de comerţ unionale. În anii următori a lucrat la Uniunea centrală a cooperativelor de consum. — *365.*

Marchlewski, Julian (1866—1925) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti poloneze şi internaţionale. A fost unul dintre organizatorii şi conducătorii Social-democraţiei din Regatul Poloniei şi din Lituania. Începînd din 1909 a activat îndeosebi în cadrul social-democraţiei germane. În timpul primului război mondial a participat, alături de K. Liebknecht şi Rosa Luxemburg, la întemeierea „Uniunii Spartacus".

În 1918, la stăruinţa guvernului sovietic, a fost eliberat din lagărul de concentrare german în care se afla deţinut şi a plecat în Uniunea Sovietică ; a fost ales în C.E.C. din Rusia, al cărui membru a rămas pînă la sfîrşitul vieţii. În 1919 a fost cooptat în C.C. al Partidului Comunist din Germania. A luat parte la înfiinţarea Internaţionalei Comuniste. Începînd din 1923 a fost preşedinte al Ajutorului Roşu Internaţional. A scris o serie de lucrări de economie, de istorie a Poloniei şi a relaţiilor internaţionale. — *141.*

Martens, L. K. (1875—1948) — specialist sovietic în domeniul construcţiei de maşini şi al termotehnicii. Membru de partid din 1893. A făcut parte din „Uniunea de luptă pentru eliberarea clasei munci-

www.dacoromanica.ro

toare" din Petersburg. În 1899 a fost expulzat în Germania, de unde a emigrat apoi în Anglia.

Din ianuarie 1919, reprezentant al R.S.F.S.R. în S.U.A.; după o serie de încercări de a normaliza relaţiile cu S.U.A., încercări care au eşuat din cauza atitudinii negative a guvernului american, în 1921 a fost expulzat din America. Întors în Uniunea Sovietică, a lucrat în domeniul economic şi în cel ştiinţific: a fost membru al prezidiului C.E.S., şef al Direcţiei generale a metalurgiei, preşedinte al Comitetului invenţiilor al C.E.S., director al Institutului de cercetari ştiinţifice pentru motoare Diesel, profesor la Institutul de mecanică „M. V. Lomonosov" din Moscova. — *143, 185.*

Martov, L. (Ţederbaum, I. O.) (1873—1923) — unul dintre liderii menşevismului. În perioada reacţiunii şi a noului avînt revoluţionar a fost lichidator. În timpul primului razboi mondial s-a situat pe poziţii centriste. În 1917 s-a aflat în fruntea grupului menşevicilor internaţionalişti. După Revoluţia din Octombrie a luat atitudine împotriva Puterii sovietice. În 1920 a emigrat în Germania; a editat la Berlin revista menşevică contrarevoluţionară „Soţialisticeskii Vestnik". — *78—79, 100, 148, 454, 455, 512, 513.*

Marx, Karl (1818—1883) — vezi articolul lui V. I. Lenin „Karl Marx (scurtă schiţă biografică şi expunere a marxismului)". (Opere complete, vol. 26, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 43—92). — *228—229, 280.*

Maslov, A. (Cemerinski, I.) (n. 1891) — unul dintre liderii grupării de „ultrastînga" din Partidul Comunist din Germania. Din 1921 a fost în fruntea aşa-numitei opoziţii berlineze, care în 1924 a acaparat conducerea în C.C. al P.C.G. La Congresul al V-lea al Internaţionalei Comuniste a fost ales membru supleant al C.E.I.C. La sfîrşitul anului 1925 a fost îndepărtat din posturile de conducere pentru activitate fracţionistă şi scizionistă şi curînd după aceea exclus din P.C.G. şi din Internaţională. Ulterior s-a retras din activitatea politică. — *93.*

Measnikov, G. I. (1889—1946) — a intrat în partidul bolşevic în 1906; a activat la Perm, iar din 1921 la Petrograd. În 1922 a fost exclus din P.C. (b) din Rusia pentru activitate fracţionistă şi pentru încălcarea sistematică a disciplinei de partid. A fost organizatorul aşa-numitului „grup muncitoresc", grup antipartinic; ulterior a emigrat. — *76—81.*

Mejlauk, I. I. (1891—1941) — membru de partid din 1918. În timpul intervenţiei militare străine şi a războiului civil a deţinut posturi de comandă în Armata Roşie, iar mai tîrziu a ocupat diferite funcţii pe linie economică, de partid şi de stat; director al Uzinelor metalurgice Enakievo din Donbass, preşedinte al consiliului de conducere al trustului „Iugostal", secretar al C.C. al P.C. (b) din Turkmenia, secretar al Comitetului organizaţiei districtuale Tambov a P.C. (b) al Uniunii Sovietice, secretar al Consiliului Muncii şi Apărării şi secretar general adjunct al Consiliului Comisarilor Poporului al U.R.S.S.,

www.dacoromanica.ro

preşedinte al Comitetului unional pentru învăţămîntul superior de pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului al Uniunii Sovietice. — *322.*

Menşikov, E. S. (1883—1926) — inginer tehnolog, specialist în domeniul exploatării turbei. În 1918—1920 a fost unul dintre organizatorii şi conducătorii Direcţiei generale a exploatării turbei, iar din 1921 — ai staţiunii experimentale pentru extracţia turbei. Cu începere din 1922, profesor la Academia agricolă „Timireazev" şi conducătorul secţiei ei de extracţie a turbei. În 1925 a fost directorul Institutului de cercetări experimentale în domeniul extracţiei turbei. — *324, 500.*

Meseaţev, P. A. (1889—1938) — membru al partidului bolşevic din 1906. În 1921—1924 membru al colegiului, iar apoi împuternicit al Comisariatului agriculturii al R.S.F.S.R. În anii următori a activat în cooperaţie, la Banca agricolă şi la Comisia de stat a planificării a U.R.S.S. Un timp a făcut parte din opoziţia troţkistă. — *260.*

Meşcereakov, N. L. (1865—1942) — membru al P.M.S.D.R. din 1901, bolşevic.
În 1918—1921, membru al colegiului de redacţie al ziarului „Pravda", şef al secţiei editură a Cooperativei muncitoreşti centrale din Moscova. În 1927—1938, redactor-şef al Micii Enciclopedii Sovietice. — *141, 395—396.*

Mihailov, V. M. (1894—1937) — membru al partidului bolşevic din 1915. A dus muncă de partid la Moscova. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor din Moscova. A participat la Revoluţia Socialistă din Octombrie şi la războiul civil. După Congresul al X-lea al partidului a fost secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Din 1922, secretar al Comitetului organizaţiei orăşeneşti de partid Moscova, secretar al comitetului raional de partid Zamoskvorecie, preşedinte al Consiliului sindicatelor din Moscova. Din 1929 a activat în domeniul economic. — *179—180, 192, 241, 242, 271—272.*

Miliukov, P. N. (1859—1943) — lider al partidului cadet, ideolog al burgheziei imperialiste ruse, istoric şi publicist. În 1917 a fost ministru de externe în primul guvern provizoriu burghez ; a promovat politica de continuare a războiului imperialist „pînă la victoria finală". În august 1917 a fost unul dintre inspiratorii rebeliunii korniloviste. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a participat la organizarea intervenţiei militare străine împotriva Rusiei Sovietice ; militant activ al emigraţiei albe. — *11, 51, 56, 79, 104.*

Miliutin, V. P. (1884—1938) — a intrat în mişcarea social-democrată în 1903 ; la început a fost menşevic, iar din 1910 — bolşevic. La Congresul al II-lea al Sovietelor a fost numit comisar al poporului pentru agricultură. În noiembrie 1917 s-a pronunţat pentru formarea unui guvern de coaliţie cu menşevicii şi cu eserii şi, declarîndu-se în dezacord cu politica partidului, a ieşit din C.C. şi din

www.dacoromanica.ro

guvern. În 1918—1921 a fost vicepreşedinte al C.E.S., apoi a deţinut alte funcţii de răspundere în aparatul de stat şi în domeniul economiei ; a fost membru supleant al C.C. al partidului şi membru al C.C.C. — *241.*

Millerand, Alexandre Etienne (1859—1943) — om politic şi publicist francez. La sfîrşitul secolului al XIX-lea a aderat la mişcarea socialistă ; a fost liderul curentului oportunist din mişcarea socialistă franceză. În 1899 a intrat în guvernul burghez reacţionar Waldeck-Rousseau, unde a colaborat cu generalul Galiffet, călăul Comunei din Paris.

Exclus în 1904 din partidul socialist, a fondat, împreună cu alţi foşti socialişti (Briand, Viviani), gruparea „socialiştilor independenţi". În anii 1909—1910, 1912—1913, 1914—1915 a deţinut diverse posturi în guvern. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii intervenţiei antisovietice. În perioada 1920—1924 a fost preşedintele Republicii Franceze. În iunie 1924, în urma victoriei în alegeri a partidelor de stînga burgheze, care au refuzat să colaboreze cu el, a fost nevoit să demisioneze. — *280.*

Modigliani, Vittorio Emanuele (1872—1947) — unul dintre cei mai vechi membri ai Partidului socialist italian, reformist, de profesiune avocat. În 1913—1926, membru al Camerei deputaţilor. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste. În 1926 a emigrat în Franţa, a fost redactor al ziarului „Rinascita Socialista", organ al reformiştilor italieni din emigraţie. S-a reîntors în patrie după izgonirea trupelor hitleriste din Italia. — *20.*

Molotov (Skreabin), V. M. (n. 1890) — membru de partid din 1906. Din 1918 a deţinut funcţii de conducere în aparatul de partid şi de stat : secretar al C.C. al P.C. (b) din Ucraina, secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; din 1926 — membru al Biroului Politic şi apoi al Prezidiului C.C. al P.C.U.S. ; în 1930—1941 preşedinte al C.C.P. al U.R.S.S., iar din 1939 comisar al poporului şi apoi ministru al afacerilor externe al U.R.S.S., prim-vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al U.R.S.S.

În iunie 1957, printr-o hotărîre a plenarei C.C. al P.C.U.S., a fost scos din Prezidiul C.C. şi din C.C. al P.C.U.S. pentru activitate fracţionistă. — *115, 118, 121, 142—143, 244, 254, 271—272, 355, 357—358, 361, 365—366, 378, 379—381, 384, 385, 386, 392, 395—396, 397—398, 399, 401—406, 407, 408—409, 410—411, 415, 431—432, 436, 437, 438.*

Morozov, M. V. (1868—1938) — membru al P.M.S.D.R. din 1901, bolşevic. A dus activitate ilegală la Baku, în Turkestan şi la Petersburg. În 1910 a emigrat la Paris, unde a intrat în secţia bolşevică condusă de V. I. Lenin. În 1917 s-a reîntors la Petrograd, unde a participat activ la Revoluţia Socialistă din Octombrie. A lucrat la Direcţia generală a combustibilului şi în industria turbei. Din 1929 a avut munci de conducere în domeniul activităţii ştiinţifice şi editoriale. — *324, 500.*

www.dacoromanica.ro

N

Nicolaie al II-lea (Romanov) (1868—1918) — ultimul împărat al Rusiei ; a domnit din 1894 pînă la revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917. La 17 iulie 1918 a fost executat la Ekaterinburg (Sverdlovsk), în baza unei hotărîri a Sovietului regional de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Ural. — *164.*

Noghi, Mareasuke Kiten (1849—1912) — general japonez, a luat parte la războiul chino-japonez din 1894—1895. În 1896 a fost numit guvernator general al insulei Taivan (Formosa). În 1904, la începutul războiului ruso-japonez, a preluat comanda Armatei a 3-a şi a condus asediul Port Arthurului. După căderea oraşului a luat parte la bătălia de la Mukden. — *196, 479.*

Noske, Gustav (1868—1946) — unul dintre liderii oportunişti ai Partidului social-democrat din Germania. În 1918, în timpul revoluţiei din noiembrie din Germania, a fost unul dintre conducătorii acţiunii de înăbuşire a mişcării revoluţionare a marinarilor din Kiel. În 1919—1920, ministru de război ; a organizat represiunile împotriva muncitorilor berlinezi şi a pus la cale asasinarea lui K. Liebknecht şi a Rosei Luxemburg, ceea ce i-a atras porecla de „cîine sîngeros". Mai tîrziu a fost preşedinte al provinciei prusiene Hanovra. În perioada dictaturii fasciste, guvernul hitlerist i-a acordat pensie de stat. V. I. Lenin arăta că Noske a fost unul dintre „cei mai odioşi călăi ieşiţi din rîndurile muncitorilor şi aflaţi în slujba monarhiei şi a burgheziei contrarevoluţionare" (Opere complete, vol. 38, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 304). — *86—87.*

Noulens, Joseph (1864—1939) — om politic şi diplomat francez. În 1913—1914 a fost ministru de război, iar în 1914—1915 ministru de finanţe. În 1917—1918 a fost ambasador în Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a participat la organizarea intervenţiei ţărilor Antantei şi a unor acţiuni contrarevoluţionare pe teritoriul Rusiei Sovietice, ca : rebeliunea corpului cehoslovac din 1918, rebeliunea eserilor la Iaroslavl, complotul lui Lockhart şi altele. Reîntors în Franţa, a desfăşurat activitate în cadrul unor organizaţii antisovietice din străinătate. — *115.*

O

Obolenski, V. V. — *vezi* Osinski, N.

Oldenborgher, V. V. (1863—1921) — din 1893 inginer mecanic, iar din 1917 inginer-şef al uzinei de apă din Moscova. — *353, 357, 508.*

ppokov, G. I. — *vezi* Lomov, A.

Ordjonikidze (Sergo), G. K. (1886—1937) — militant de seamă al partidului comunist şi al statului sovietic. Membru de partid din 1903.

www.dacoromanica.ro

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar extraordinar în Ucraina, iar după aceea în sudul Rusiei. În anii războiului civil a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al armatelor a 16-a şi a 14-a şi al Frontului din Caucaz. În anii 1920—1921 a fost unul dintre organizatorii luptei pentru instaurarea Puterii sovietice în Azerbaidjan, Armenia şi Gruzia. În anii 1921—1926 a fost preşedinte al Biroului din Caucaz al Comitetului Central, iar după aceea secretar al Comitetului organizaţiei de partid a ţinutului Transcaucazia şi în acelaşi timp membru al Consiliului militar-revoluţionar al U.R.S.S. În 1926 a fost ales preşedinte al Comisiei Centrale de Control a P.C. (b) al Uniunii Sovietice şi comisar al poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească din U.R.S.S. În 1930 a fost numit preşedinte al Consiliului economic superior al U.R.S.S., iar în 1932 comisar al poporului pentru industria grea al U.R.S.S.

Din 1921 a fost membru al Comitetului Central, din 1926 membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) al Uniunii Sovietice, iar din 1930 membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) al Uniunii Sovietice. — *393—394*.

Osadcii, P. S. (1866—1943) — specialist sovietic în domeniul electrotehnicii. Absolvind în 1890 Institutul electrotehnic din Petrograd, a fost numit tot acolo conferenţiar, profesor, iar apoi şi rector. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost vicepreşedinte al Comisiei de stat a planificării a R.S.F.S.R. şi a U.R.S.S. şi totodată preşedinte al Consiliului central al electrotehnicii de pe lîngă C.E.S. al U.R.S.S. A prezidat Consiliul tehnic al şantierului hidrocentralei de pe Nipru şi a desfăşurat activitate didactică. În 1931 a fost judecat în procesul partidului industrial şi condamnat la 10 ani închisoare. La 21 august 1935 a fost eliberat înainte de termen printr-un decret al C.E.C. al U.R.S.S., iar în 1937 a fost reabilitat. — *475*.

Osinski, N. (Obolenski, V. V.) (1887—1938) — membru al partidului bolşevic din 1907. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost director al Băncii de Stat a R.S.F.S.R., preşedinte al C.E.S. În 1918, unul dintre autorii platformei „comuniştilor de stînga". În 1918—1919 a lucrat în redacţia ziarului „Pravda" şi la secţia de propagandă a C.E.C. din Rusia. În 1920—1921 a fost membru activ al grupului antipartinic al „centralismului democratic". Ulterior a aderat la opoziţia troţkistă. În 1921—1923, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură ; în 1925, membru al prezidiului Comisiei de stat a planificării. La Congresul al XIV-lea al partidului a fost ales membru supleant al C.C. În 1926—1928 a condus Direcţia centrală de statistică a U.R.S.S. În 1929 a fost vicepreşedinte al C.E.S. al U.R.S.S. În anii urmatori a deţinut funcţii de conducere în domeniul economiei. — *260*, *400*, *498*.

P

Paikes, A. K. (1873—1958) — menşevic pînă în 1917, a intrat în 1918 în P.C. (b) din Rusia. În 1918—1920 a lucrat în Siberia în cali-

www.dacoromanica.ro

tate de membru al colegiului Comisariatului Controlului de Stat şi al Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti, apoi ca membru în Consiliul revoluţionar al Siberiei. În 1921—1922, reprezentantul plenipotenţiar al U.R.S.S. în China, iar apoi în Lituania. Din 1923 a activat în domeniul economic în cadrul C.E.S. — *141.*

Paniuşkin, V. L. (1888—1960) — membru al partidului bolşevic din 1907. A dus muncă de partid la Petersburg şi în Flota Mării Baltice. A participat activ la Revoluţia Socialistă din Octombrie şi la războiul civil. În 1919—1920 a lucrat în aparatul C.C. al P.C. (b) din Rusia ca organizator şi instructor. În 1921, neînţelegînd esenţa n.e.p.-ului, s-a retras din partid şi a încercat să creeze un aşa-zis „partid socialist muncitoresc-ţărănesc". În urma unei convorbiri cu Lenin, s-a reîntors în rîndurile P.C. (b) din Rusia. A lucrat în sectorul economic în bazinul Donеţului, iar apoi la reprezentanţa comercială a U.R.S.S. în Germania. — *468.*

Parvus (Ghelfand, A. L.) (1869—1924) — la sfîrşitul secolului trecut şi începutul secolului nostru a participat la mişcarea social-democrată din Rusia şi Germania. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. — menşevic. Parvus a emis teoria antimarxistă a „revoluţiei permanente", pe care Troţki a transformat-o mai tîrziu într-o armă de luptă împotriva leninismului. Ulterior s-a îndepărtat de social-democraţie. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine, a fost agent al imperialismului german, s-a îndeletnicit cu specula în stil mare şi s-a îmbogăţit din furnituri de război. — *386.*

Peatakov, G. L. (1890—1937) — membru al partidului bolşevic din 1910. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a făcut parte din guvernul sovietic al Ucrainei. Începînd din 1920, a lucrat în domeniul economic şi în aparatul de stat ca preşedinte al Conducerii centrale a industriei cărbunelui din bazinul Donеţului, vicepreşedinte al Comisiei de stat a planificării şi al Consiliului economic superior, reprezentant comercial în Franţa, preşedinte al consiliului de conducere al Băncii de Stat, adjunct al comisarului poporului pentru industria grea. La congresele al XII-lea, al XIII-lea, al XIV-lea şi al XVI-lea ale partidului a fost ales membru al Comitetului Central. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului: în 1918 s-a aflat în fruntea grupului antipartinic al „comuniştilor de stînga" din Ucraina, în timpul discuţiei din partid cu privire la sindicate (1920—1921) a fost adept al platformei lui Troţki, iar din 1923 militant activ al opoziţiei troţkiste. În 1927, Congresul al XV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S. l-a exclus din partid pentru activitate fracţionistă. În 1928 a declarat că-şi recunoaşte greşelile şi a fost reprimit în partid, dar, întrucît nu şi-a încetat activitatea antipartinică, în 1936 a fost din nou exclus din P.C. (b) al U.R.S.S. — *254, 321, 438.*

Pilsudski, Józef (1867—1935) — om de stat reacţionar al Poloniei burghezo-moşiereşti, dictator fascist. În timpul primului război mon-

www.dacoromanica.ro

dial a comandat formaţiunile militare poloneze care acţionau de partea Germaniei. În 1918—1922, ca şef al statului polon, a reprimat cu cruzime mişcarea revoluţionară a oamenilor muncii. În 1920 a fost unul dintre organizatorii războiului Poloniei albgardiste împotriva statului sovietic. În mai 1926 a organizat o lovitură de stat, în urma căreia a instaurat în Polonia un regim de dictatură fascistă. În 1934 a încheiat o alianţă cu Germania hitleristă. — *160, 229, 279.*

Pinkevici, A. P. (1883—1937) — profesor universitar. Membru al P.M.S.D.R. (b) în 1903—1908; în 1917—1919 a aderat la menşevici. În 1919—1921 a fost vicepreşedinte, iar apoi preşedinte al Comisiei pentru îmbunătăţirea condiţiilor de trai ale oamenilor de ştiinţă. Din 1923, membru al P.C. (b) din Rusia. Cu începere din 1924 a funcţionat ca profesor la Universitatea de stat nr. 2 din Moscova, iar apoi la Institutul pedagogic de stat „V. I. Lenin" din Moscova. — *475.*

Plehanov, G. V. (1856—1918) — revoluţionar şi teoretician marxist rus, fondatorul mişcării social-democrate din Rusia. La începutul activităţii sale a condus pe rînd organizaţiile narodnice „Zemlea i volea" şi „Cernîi peredel". În 1880 a fost nevoit să emigreze în Elveţia, unde a ramas pînă în 1917. În contact cu mişcarea muncitorească din Apus, a aprofundat operele lui K. Marx şi F. Engels şi s-a eliberat treptat de sub influenţa narodnicismului. În a doua perioadă a activităţii sale (1883—1903), el s-a afirmat ca unul din cei mai eminenţi teoreticieni marxişti. În 1883 a înfiinţat la Geneva grupul „Eliberarea muncii". Plehanov a dezvoltat creator marxismul în opere ca: „Socialismul şi lupta politică" (1883), „Divergenţele noastre" (1894), „Contribuţii la problema dezvoltării concepţiei moniste a istoriei" (1895), „Rolul personalităţii în istorie" (1898) etc. El a adus contribuţii importante îndeosebi în problema corelaţiei complexe a formelor ideologiei, a rolului istoric al maselor şi personalităţii şi a rolului ideilor în dezvoltarea socială. Plehanov a dezvoltat concepţia marxistă despre artă, a opus cu fermitate realismul concepţiilor decadente ale esteticii burgheze şi a adus contribuţii preţioase la valorificarea moştenirii culturale progresiste a literaturii ruse şi universale. Plehanov a luptat împotriva revizionismului din mişcarea muncitorească internaţională. El a făcut parte din redacţia ziarului „Iskra" şi a revistei „Zarea". Dar încă în această perioadă el a început să manifeste greşeli serioase, care au constituit germenul concepţiilor sale menşevice de mai tîrziu. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R., Plehanov s-a situat pe o poziţie împăciuitoristă faţă de oportunism, iar mai tîrziu s-a alăturat menşevicilor. În revoluţia rusă din 1905—1907 el s-a situat în toate problemele fundamentale pe poziţii menşevice. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar, Plehanov a luat atitudine împotriva revizuirii marxismului de către machişti şi împotriva lichidatorismului, situîndu-se în fruntea grupului menşevicilor-partiiţi. Greşelile politice comise de Plehanov au izvorît, în special, din ignorarea laturii

www.dacoromanica.ro

practice a activitații revoluționare, ca și a raportului real al forțelor de clasă din Rusia.

Criticînd în mod principial greșelile oportuniste ale lui Plehanov, V. I. Lenin a dat o înaltă apreciere lucrărilor sale filozofice, considerînd că acestea trebuie incluse printre „manualele obligatorii ale comunismului". Dintre scrierile lui Plehanov au apărut în românește : articolul „1 Mai în Rusia" (numărul festiv din 1 Mai 1895 al ziarului „Lumea nouă"), studiul „Augustin Thierry și concepția materialista a istoriei" („Lumea nouă", nr. 6—7, 1896), recenzia romanului „Ce-i de făcut ?", de N. G. Cernîșevski (reprodusă în „Revista ideii" cu prilejul apariției acestei cărți în limba romana), studiul „Despre concepția materialistă a istoriei" (Editura P.C.R. 1945) și „Contribuții la istoria materialismului, Holbach, Helvetius, Marx" (Editura P.C.R. 1947), Opere filozofice alese, vol. I și II (Editura politica, 1958 și 1962). — *427*.

Poincaré, Raymond (1860—1934) — om politic și de stat burghez francez, de profesiune avocat. Începînd din 1893 a fost, în repetate rînduri, membru al guvernului francez ; exponent al celor mai agresive cercuri ale burgheziei franceze. În 1912 prim-ministru, din 1913 pînă în 1920 președinte ale Republicii Franceze. Dupa Revoluția Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii intervenției militare străine împotriva Rusiei Sovietice. În 1922—1924 și 1926—1929 a deținut postul de prim-ministru. Politica lui s-a caracterizat printr-o orientare net antisovietică și anticomunistă. — *399*.

Posse, V. A. (1864—1940) — ziarist și militant pe tărîm social de orientare burghezo-liberală. După Revoluția Socialistă din Octombrie a activat în domeniul publicisticii. Din 1922 a colaborat la „Izvestiia C.E.C. din Rusia". A scris lucrări de istorie, de critică literară etc. — *513*.

Preobrajenski, E. A. (1886—1937) — membru al partidului bolșevic din 1903. După Revoluția Socialistă din Octombrie a lucrat pe linie de partid și în aparatul politic al armatei. În 1918 s-a situat pe pozițiile „comuniștilor de stînga". În timpul discuției din partid cu privire la sindicate (1920—1921) — adept al platformei lui Trotki. Din 1923 — adept activ al opoziției trotkiste, fapt pentru care, în 1927, a fost exclus din partid. În 1929 a fost reprimit în partid, dar în anii care au urmat a fost din nou exclus din rîndurile lui pentru activitate antipartinica. — *263, 431*.

R

Racovski, C. (1873—1941) — militant al mișcării muncitorești din România și al celei internaționale, de origine bulgar. A aderat din tinerețe la mișcarea socialistă. A participat la Congresul Internaționalei a II-a de la Stuttgart (1907) ca membru al delegației socialiștilor români. Împreună cu alți conducători ai mișcării muncitorești din România, a participat la editarea seriei a doua a ziarului „România

www.dacoromanica.ro

muncitoare". A avut o bogată activitate publicistică în presa socialistă din România: a scris numeroase studii şi eseuri cu caracter politic. După reorganizarea în 1910 a Partidului social-democrat din România, Racovski a fost ales membru în Comitetul Executiv al acestuia. În 1915 a reprezentat Partidul social-democrat din România la Conferinţa internaţională de la Zimmerwald. Prigonit de organele represive, Racovski a plecat în 1917 în U.R.S.S., unde a avut munci de răspundere pe linie de partid şi de stat. A murit în U.R.S.S. în 1941. — *412, 469.*

Radcenko, I. I. (1874—1942) — membru al partidului bolşevic din 1898, revoluţionar de profesie. A fost membru al „Uniunii pentru eliberarea clasei muncitoare" din Petersburg; a avut un rol de seamă în difuzarea „Iskrei" leniniste în Rusia. În 1902 a făcut parte din comisia de organizare pentru convocarea Congresului al II-lea al P.M.S.D.R. În prima revoluţie rusă şi în timpul noului avînt revoluţionar a desfăşurat muncă de partid într-o serie de oraşe din Rusia. Din 1912 a lucrat la exploatările de turbă din gubernia Moscova. Din 1918, unul dintre organizatorii şi conducătorii industriei de extracţie a turbei în U.R.S.S.; în 1921—1922 a fost membru în colegiul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior. Redactor-şef al revistei „Torfeanoe Delo". În 1927—1930 şi 1934—1935, directorul Institutului de cercetări ştiinţifice în domeniul extracţiei turbei. — *324, 500.*

Radek, K. B. (1885—1939) — începînd din primii ani ai secolului nostru a participat la mişcarea social-democrată din Galiţia, Polonia şi Germania. În partidul bolşevic a intrat în 1917. După Revoluţia din Octombrie 1917 a lucrat la Comisariatul afacerilor externe, a fost secretar al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. La congresele VIII—XII ale P.C. (b) din Rusia a fost ales membru în C.C. al partidului. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului: în 1918 a făcut parte din grupul „comuniştilor de stînga"; începînd din 1923, militant activ al opoziţiei troţkiste. În 1927, la Congresul al XV-lea al P.C. (b) din Rusia, a fost exclus din partid pentru activitate fracţionistă. În 1929 a declarat că-şi recunoaşte greşelile şi a fost reprimit în partid, dar, deoarece nu şi-a încetat activitatea antipartinică, în 1936 a fost din nou exclus din rîndurile lui. — *27, 28, 89—90, 265, 342—343, 443, 454, 455, 467.*

Radomîslski, G. E. — *vezi* Zinoviev, G. E.

Ramzin, L. K. (1887—1948) — eminent specialist în domeniul termotehnicii. În 1920, profesor la Şcoala tehnică superioară din Moscova. În 1921 a fost numit membru în Comisia de stat a planificării, apoi director al Institutului termotehnic unional din Moscova. În 1930 a fost judecat şi condamnat în procesul partidului industrial. Şi-a ispăşit vina faţă de Statul sovietic efectuînd ulterior cercetări importante pentru economia sovietică. Din 1944 a predat la Institutul de energetică din Moscova. — *133, 408—409.*

www.dacoromanica.ro

Renaudel, Pierre (1871—1935) — unul dintre liderii reformişti ai Partidului socialist francez. În 1902—1914, redactorul ziarului „Le Peuple", în 1914—1920 — al ziarului „L'Humanité"; în 1914—1919 şi 1924, membru al Camerei deputaţilor. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. În 1927 s-a retras de la conducerea partidului socialist, iar în 1933 a fost exclus din partid. Ulterior a organizat o mică grupare neosocialistă. — *281.*

Reuter (Friesland), *Ernst* (1889—1953) — unul dintre liderii de dreapta ai Partidului social-democrat din Germania, aventurier fără scrupule, acolit al fascismului. Din 1912, membru al Partidului social-democrat din Germania. În 1919 a intrat în Partidul Comunist din Germania şi o vreme a făcut parte din conducerea lui. La începutul anului 1922 a fost exclus din P.C.G. pentru activitate antipartinică, după care a intrat în Partidul social-democrat independent din Germania; apoi a revenit în P.S.D.G. A fost redactorul ziarelor „Freiheit" şi „Vorwärts", primar general al oraşului Magdeburg, deputat în Reichstag. În perioada dominaţiei fasciste a emigrat în Anglia, iar de acolo în Turcia, unde a fost consilier pe lîngă guvernul turc. Din 1946 a fost consilier municipal, iar apoi primar al Berlinului occidental. — *93.*

Rîkov, A. I. (1881—1938) — membru al partidului bolşevic din 1899.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar al poporului pentru afacerile interne, preşedinte al Consiliului economic superior, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului şi al Consiliului Muncii şi Apărării, preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului din U.R.S.S. şi R.S.F.S.R.; a fost membru în Biroul Politic al Comitetului Central. În repetate rînduri a luat poziţie împotriva politicii leniniste a partidului: în noiembrie 1917 s-a pronunţat pentru formarea unui guvern de coaliţie, la care să participe menşevicii şi eserii, şi, declarîndu-se în dezacord cu politica partidului, şi-a dat demisia din Comitetul Central şi din guvern. În 1928 a fost unul dintre liderii devierii oportuniste de dreapta din P.C. (b) al U.R.S.S. În 1937 a fost exclus din partid pentru activitate antipartinică. — *70, 256, 372, 373, 375, 401—406.*

Roland-Holst, Henriette (1869—1952) — socialistă olandeză, scriitoare. A participat la organizarea asociaţiilor de femei, a făcut parte din grupul social-democraţilor olandezi de stînga care în 1907 s-au grupat în jurul ziarului „De Tribune", iar în 1909 au constituit Partidul social-democrat din Olanda. La începutul primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste, dar apoi a aderat la internaţionalişti şi a participat la editarea revistei „Vorbote", organul teoretic al stîngii zimmerwaldiene. În perioada 1918—1927 a făcut parte din Partidul Comunist din Olanda şi a participat la activitatea Cominternului. În 1927 s-a retras din partidul comunist, iar mai tîrziu a alunecat pe poziţiile socialismului creştin. — *446, 447.*

www.dacoromanica.ro

Rovio, G. S. (1887—1938) — membru al partidului bolşevic din 1905, de profesiune strungar. De la sfîrşitul anului 1910 a trăit în Finlanda. A fost membru al Partidului social-democrat finlandez. În 1913—1915, secretar al C.C. al Uniunii tineretului social-democrat din Finlanda. În aprilie 1917, în legătură cu evenimentele revoluţionare, organizaţiile muncitoreşti l-au desemnat pentru postul de şef al miliţiei din Helsingfors. În august-septembrie 1917 a luat parte activă la ascunderea lui V. I. Lenin în Finlanda, spre a-l feri de organele de urmărire ale guvernului provizoriu burghez. A participat activ la revoluţia muncitorească din 1918 din Finlanda. Ulterior, secretar al secţiei finlandeze a Biroului din nord-vest al C.C. al P.C. (b) din Rusia, prorector al secţiei din Leningrad a Universităţii comuniste a minorităţilor naţionale din vestul ţării. Din iulie 1929, secretar al Comitetului regional de partid Karelia. — *456, 457.*

Rozenfeld, L. B. — *vezi* Kamenev, L. B.

Rudzutak, I. E. (1887—1938) — militant de seamă al partidului comunist şi al Statului sovietic, membru de partid din 1905.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a deţinut posturi de conducere pe linie sindicală, apoi a fost membru al prezidiului Consiliului economic superior, preşedinte al Centralei textilelor. Din 1920, membru al C.C. al P.C. (b) din Rusia, membru al prezidiului şi secretar general al C.C.S. din Rusia. În anii 1921—1924 a fost preşedinte al Biroului din Asia Centrală al P.C. (b) din Rusia, în 1923—1924 — secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia, în 1924—1930 — comisar al poporului pentru căile de comunicaţie, din 1926 — vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului şi al Consiliului Muncii şi Apărării, din 1932 — preşedinte al Comisiei Centrale de Control a P.C. (b) al U.R.S.S. şi comisar al poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească ; în 1927—1932, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. — *82, 344, 355—356.*

Ruhimovici, M. L. (1889—1939) — membru al partidului bolşevic din 1913. În timpul Revoluţiei Socialiste din Octombrie a fost preşedintele Comitetului revoluţionar din Harkov. A participat activ la războiul civil. Din 1921, preşedinte al comitetelor executive guberniale Doneţ şi Bahmut, apoi director al trusturilor „Donugol" şi „Himugol". Din 1925 a fost preşedinte al C.E.S. al Ucrainei, iar apoi vicepreşedinte al C.E.S. al U.R.S.S. ; din 1930 — comisar al poporului pentru căile de comunicaţie, director al trustului „Kuzbasugol". La congresele XIII—XVII a fost ales membru în C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. — *254, 321.*

Rutgers, Sebald Justus (1879—1961) — inginer olandez, comunist. A lucrat în U.R.S.S., cu unele întreruperi, din 1918 pînă în 1938. În 1921—1926 a fost conducătorul coloniei industriale (internaţionale) autonome pentru refacerea industriei carbonifere şi chimice din bazinul Kuznеţk ; în anii următori a activat în sectorul economic, pe linie de partid şi în domeniul cercetării ştiinţifice. În 1938 s-a întors în Olanda. — *125, 142, 144, 179, 500.*

www.dacoromanica.ro

S

Scheidemann, Philipp (1865—1939) — unul dintre liderii aripii de extremă dreaptă, oportunistă a social-democrației germane. În timpul revoluției din noiembrie 1918 din Germania a făcut parte din așazisul Consiliu al împuterniciților poporului, a cărui activitate era dictată de interesele burgheziei. Din februarie pînă în iunie 1919 a prezidat guvernul de coaliție al Republicii de la Weimar ; a fost unul dintre organizatorii reprimării sîngeroase a mișcării muncitorești germane în anii 1918—1921. Ulterior s-a retras din viața politică. — *86, 87, 428.*

Semenov, F. A. — *vezi* Bulkin, F. A.

Semkov, S. M. (1885—1928) — membru al partidului bolșevic din 1903. A dus muncă de partid în mai multe orașe din Rusia. În 1911 a urmat cursurile școlii de partid de la Longjumeau (lîngă Paris), condusă de V. I. Lenin. După Revoluția Socialistă din Octombrie a lucrat în aparatul de aprovizionare a armatei. După terminarea războiului civil a fost secretar al Consiliului sindicatelor din Moscova, apoi președinte al sindicatelor din Transcaucazia. La congresele al XIV-lea și al XV-lea a fost ales membru în C.C.C., apoi a lucrat la Comisariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească. — *216, 217.*

Sergo — *vezi* Ordjonikidze, K. G.

Skreabin, V. M. — *vezi* Molotov, V. M.

Šmeral, Bohumir (1880—1941) — militant de seamă al mișcării muncitorești cehoslovace și internaționale, unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Cehoslovacia. În 1897 a intrat în Partidul social-democrat ceh ; a fost unul dintre fruntașii acestuia și membru al redacției organului său central — ziarul „Právo Lidu". A participat activ la conducerea mișcării revoluționare și de eliberare națională a clasei muncitoare cehoslovace. Din 1918 a condus lupta aripii stîngi a social-democrației pentru crearea partidului marxist-leninist al clasei muncitoare. În 1921, după întemeierea Partidului Comunist din Cehoslovacia, a fost ales membru al Comitetului său Central. În 1921—1929 și apoi din 1935 a făcut parte din Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste. În 1938 s-a stabilit în U.R.S.S. — *44, 53, 58—59, 447, 462.*

Smilga, I. T. (1892—1938) — membru al partidului bolșevic din 1907. După Revoluția din Octombrie 1917 a fost împuternicitul C.C.P. al R.S.F.S.R. în Finlanda, membru al Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 3-a, al Frontului de est, de sud-vest ș.a. În timpul discuției din 1920—1921 cu privire la sindicate a aderat la platforma lui Trotki. În 1921—1923 a fost vicepreședinte al C.E.S. și șeful Direcției generale a combustibilului. În 1927, la Congresul al XV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S., a fost exclus din partid ca mili-

www.dacoromanica.ro

tant activ al opoziției trotkiste. În 1930 a fost reprimit în partid. Ulterior a fost din nou exclus pentru activitate antipartinică. — *133, 254, 320, 408.*

Smirnov, I. N. (1881—1936) — membru al partidului bolșevic din 1899. În timpul revoluției din 1905—1907, în perioada reacțiunii și a noului avînt revoluționar a activat ca agitator în diverse orașe din Rusia ; a servit în armata țaristă. În timpul revoluției burghezo-democratice din februarie 1917 a făcut parte din Sovietul de deputați ai muncitorilor și soldaților din Tomsk. După Revoluția Socialistă din Octombrie a fost membru în Consiliul militar-revoluționar al Frontului de est, apoi membru în Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 5-a. Din 1919, președintele Comitetului revoluționar din Siberia. În 1921—1922 a lucrat la C.E.S. Mai tîrziu a fost numit comisar al poporului pentru poștă și telegraf. În 1927 a fost exclus din partid ca militant activ al opoziției trotkiste-zinovieviste. Reprimit în partid, a fost din nou exclus în 1933 pentru activitate antipartinică și antistatală. — *143, 513.*

Smoleaninov, V. A. (1890—1962) — membru al P.C.U.S. din 1908. A participat activ la Revoluția Socialistă din Octombrie. Din 1918, președinte al Consiliului economic gubernial Smolensk. Din aprilie 1921 a fost adjunct al secretarului general al C.M.A. pentru problemele construcției economice și gospodărești, apoi secretar general al C.C.P. al R.S.F.S.R. Din 1929 a ocupat funcții de raspundere în domeniul economic. — *186.*

Sokolnikov (Brilliant), G. I. (1888—1939) — membru al partidului bolșevic din 1905. După Revoluția Socialistă din Octombrie a deținut o serie de funcții în diplomație și în armată ; din 1921 a fost membru al colegiului Departamentului finanțelor, din 1922 comisar al poporului pentru finanțe, din 1926 vicepreședinte al Comisiei de stat a planificării din U.R.S.S., iar apoi adjunct al comisarului poporului pentru afacerile externe. A fost membru și membru supleant al Comitetului Central. În 1925 s-a alăturat „noii opoziții", apoi a intrat în blocul trotkist-zinovievist. În 1936 a fost exclus din partid pentru activitate antipartinică. — *254, 400, 431, 433, 434, 438, 439.*

Solț, A. A. (1872—1945) — membru al P.M.S.D.R. din 1898, bolșevic. După Revoluția Socialistă din Octombrie a deținut posturi de răspundere în aparatul de partid și de stat. Din 1920, membru al C.C.C. ; din 1921, membru al prezidiului C.C.C., apoi membru al Tribunalului suprem al U.R.S.S. A avut munci de răspundere în Procuratura U.R.S.S. — *286—287.*

Sorin, V. G. (1893—1944) — membru al partidului bolșevic din 1917. În 1918 a fost secretar al comitetului județean de partid Serpuhov, a aderat la „comuniștii de stînga". Ulterior, președinte al Tribunalului revoluționar al Frontului de est, membru al Comitetului gubernial de partid Moscova. Din 1920 pînă în 1925 — membru al Comitetului și al Biroului Comitetului organizației de

www.dacoromanica.ro

partid Moscova. Din 1924 a lucrat la Institutul Lenin, apoi la Institutul Marx-Engels-Lenin de pe lîngă C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. — *215, 216.*

Sorokin, P. A. (n. 1889) — eser. Pînă în 1917, docent la Universitatea din Petrograd. În 1919—1922 a predat sociologia la instituţiile de învăţămînt superior din Petrograd. A fost expulzat pentru activitate contrarevoluţionară. A fost un timp conferenţiar la Universitatea din Praga. Din 1923 locuieşte în S.U.A. — *512.*

Stalin (Djugaşvili), I. V. (1879—1953) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti ruse şi internaţionale. Membru al Partidului muncitoresc social-democrat din Rusia din 1898 ; a fost, la începutul activităţii sale revoluţionare, unul dintre conducătorii social-democraţiei din Gruzia. Membru al C.C. al P.M.S.D.R. (bolşevic) din 1912. În perioada pregătirii şi înfăptuirii Revoluţiei din Octombrie 1917 a făcut parte din Centrul de partid pentru conducerea insurecţiei. A îndeplinit sarcini importante de partid şi de stat în perioada războiului civil şi a intervenţiei militare străine. În 1922—1953 a fost secretar general al C.C. al P.C.U.S., calitate în care a condus întreaga activitate de partid. În 1941—1953 Stalin a fost preşedinte al Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., iar în timpul războiului antihitlerist (1941—1945) preşedinte al Comitetului de stat al apărării şi comandant suprem al Forţelor Armate ale U.R.S.S. La Congresul al XX-lea al P.C.U.S. (1956), Stalin a fost criticat pentru greşelile legate de cultul personalităţii. Opere principale : „În jurul problemelor leninismului" (1926), „Marxismul şi problema naţională" (1912—1913), „Revoluţia din Octombrie şi tactica comuniştilor ruşi" (1924). — *156, 258, 416, 419—420, 433.*

Steklov, V. A. (1863—1926) — matematician sovietic, academician. Din 1906, profesor la Universitatea din Petersburg. Din iniţiativa sa a fost creat în 1921 Institutul de fizico-matematici al Academiei de Ştiinţe a R.S.F.S.R. A scris o serie de lucrări în domeniul analizei matematice, al teoriei elasticităţii şi al hidromecanicii. — *475.*

Stiunkel, B. E. (1882—1938) — inginer electrician. După Revoluţia din Octombrie a fost membru al direcţiei combinatului Bogorodsk-Şcelkovo. Din 1920, membru al comisiei GOELRO ; a lucrat la elaborarea proiectului de electrificare a Regiunii industriale centrale. Din 1925 pînă în 1928 a fost membru în colegiul societăţii pe acţiuni „Teplo i sila", apoi vicepreşedinte al comitetului pentru electrificarea bazinului Donеţului etc. — *125.*

Stukov, I. N. (1887—1937) — membru al partidului bolşevic din 1905. După Revoluţia Socialistă din Octombrie 1917 a lucrat în diferite instituţii de partid şi de stat : şef de secţie la Comitetul organizaţiei de partid Moscova, redactor al ziarului „Moskovskii Rabocii", redactor la editura „Krasnaia nov". În 1918, „comunist de stînga". În 1920—1921 a făcut parte din gruparea antipartinică a

www.dacoromanica.ro

„centralismului democratic". În 1927 a participat la opoziţia troţkistă. — *215, 216.*

Südekum, Albert (1871—1944) — unul dintre liderii oportunişti ai social-democraţiei germane, revizionist. Din 1900 pînă în 1918 a fost deputat în Reichstag. În timpul primului război mondial s-a manifestat ca social-şovinist inveterat. În 1918—1920, ministru de finanţe al Prusiei. — *281.*

Ş

Şleapnikov, A. G. (1885—1937) — membru de partid din 1901, bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a făcut parte din Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru problemele muncii, apoi a lucrat pe linie sindicală şi în sectorul economic. În anii 1920—1922 a fost organizator şi lider al grupului antipartinic „opoziţia muncitorească". În 1933, cu prilejul curăţirii rîndurilor partidului, a fost exclus din P.C. (b) al U.R.S.S. — *155, 344, 468.*

Şmidt, V. V. (1886—1940) — membru al partidului bolşevic din 1905. În 1918—1928, secretar al C.C.S. din U.R.S.S., apoi Comisar al poporului pentru problemele muncii. Din 1928, vicepreşedinte al C.C.P. al U.R.S.S. Adept al opoziţiei de dreapta din P.C. (b) din Rusia, s-a retras însă curînd din rîndurile ei. La congresele al VII-lea, al XIV-lea şi al XV-lea ale partidului a fost ales membru al Comitetului Central. — *263.*

Şteinberg, P. B. — capitalist rus, emigrant, în 1922—1924 unul dintre fondatorii „Societăţii pe acţiuni pentru comerţul interior şi exterior de piei crude" din R.S.F.S.R. şi administrator-delegat al acestei societăţi. — *252, 365, 366—367.*

T

Teodorovici, I. A. (1875—1940) — a participat la mişcarea revoluţionară cu începere din 1895, bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a făcut parte din C.C.P. în calitate de comisar al poporului pentru aprovizionare. În noiembrie 1917 s-a pronunţat pentru crearea unui guvern de coaliţie cu menşevicii şi eserii şi, declarîndu-se în dezacord cu politica partidului, a demisionat din guvern. În timpul războiului civil a făcut parte din detaşamentele de partizani care au luptat împotriva lui Kolceak. Din 1920 a lucrat la Comisariatul agriculturii. În 1928—1929 a comis în activitatea sa greşeli oportuniste de dreapta. În 1928—1930, secretar general al Internaţionalei ţărăneşti şi director al Institutului agrar internaţional. În anii următori a fost redactor-şef al editurii Asociaţiei foştilor deţinuţi politici şi redactor-responsabil al revistei „Katorga i Ssîlka" — *378,*

www.dacoromanica.ro

Terracini, Umberto (n. 1895) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti italiene, unul dintre întemeietorii Partidului Comunist Italian. La începutul activităţii sale politice a aderat la aripa stîngă a Partidului socialist italian. Din 1920, membru al C.C. al P.S.I. S-a pronunţat pentru afilierea partidului la Internaţionala Comunistă, adoptînd o poziţie intransigentă faţă de aripa lui reformistă. În 1919 a fost unul dintre organizatorii şi conducătorii grupării revoluţionare „L'Ordine Nuovo" a socialiştilor din Torino, grupare care a constituit nucleul de bază al partidului comunist. Membru al C.C. şi al Comitetului Executiv al P.C.I. de la înfiinţarea lui (1921). A comis unele greşeli sectare de stînga, pe care V. I. Lenin le-a criticat la Congresul al III-lea al Cominternului. Sub înrîurirea criticii, şi-a îndreptat curînd greşelile. După Congresul al III-lea al I.C., la care a participat ca delegat, este ales în C.E.I.C. A condus munca desfăşurată de comunişti în Confederaţia Generală a Muncii din Italia, în fruntea căreia se aflau reformiştii. În perioada 1926—1943 a fost deţinut în închisori fasciste şi în deportare. În 1943—1945 a participat activ la lupta de eliberare naţională a poporului italian împotriva fascismului. În 1945 devine membru supleant, iar în 1955 membru al C.C. al P.C.I. — *23, 24, 25, 26, 27, 29—30, 32, 59, 458, 459.*

Todorski, A. I. (n. 1894) — membru al P.C.U.S. din 1918. În 1918—1919, membru al Comitetului executiv judeţean Vesiegonsk (gubernia Tver), redactor al ziarelor „Izvestiia Sovietului de deputaţi din Vesiegonsk" şi „Krasnîi Vesiegonsk". Autorul cărţii „Un an de luptă cu arma şi cu plugul", care s-a bucurat de o înaltă apreciere din partea lui V. I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 37, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 422—426). A participat activ la războiul civil, mai întîi în calitate de comandant de brigadă, iar apoi de divizie. În anii următori a ocupat înalte posturi de comandă într-o serie de instituţii militare. Din 1955, general-locotenent în rezervă, desfăşoară activitate publicistică. — *511, 514.*

Tomski, M. P. (1880—1936) — membru al partidului bolşevic din 1904. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost preşedinte al Consiliului sindical din Moscova ; din 1919 — preşedinte al prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor. La Congresul al VIII-lea al partidului a fost ales membru al Comitetului Central, iar la Congresul al XI-lea membru al Biroului Politic. În repetate rînduri a luat atitudine împotriva politicii leniniste a partidului ; a sprijinit pe adepţii grupului „centralismului democratic", a apărat aşa-zisa „independenţă" a sindicatelor faţă de partid. În 1928—1929 a fost unul dintre liderii deviatorilor de dreapta din P.C. (b) al U.R.S.S. — *468.*

Tonkov, V. N. (1872—1954) — eminent anatomist sovietic. Membru al P.C.U.S. din 1932. Profesor universitar din 1900. În 1917—1925, rectorul Academiei de medicină militară. A fost adeseori în audienţă la V. I. Lenin, în probleme privind îmbunătăţirea condiţiilor de trai ale oamenilor de ştiinţă. Din 1944 a fost membru activ al Academiei de medicină a U.R.S.S. — *475.*

www.dacoromanica.ro

Troţki (Bronştein), L. D. (1879—1940) — membru al P.M.S.D.R. din 1897, menşevic. Întors din emigraţie după revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917, a aderat la grupul interraioniştilor şi, împreună cu ei, la Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia a fost primit în rîndurile partidului bolşevic ; Troţki însă nu trecuse pe poziţiile bolşevismului şi a continuat să ducă o luptă ascunsă şi făţişă împotriva leninismului, împotriva politicii partidului.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar al poporului pentru afacerile externe, apoi comisar al poporului pentru problemele militare şi maritime-militare, preşedinte al Consiliului militar-revoluţionar al republicii, membru al Biroului Politic al C.C. şi membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. În 1918 a fost împotriva încheierii păcii de la Brest, iar în 1920—1921 s-a aflat în fruntea opoziţiei în discuţia cu privire la sindicate ; începînd din 1923 a dus o înverşunată luptă fracţionistă împotriva liniei generale a partidului, împotriva programului leninist de construire a socialismului, susţinînd teoria capitulardă a imposibilităţii victoriei socialismului în U.R.S.S. Partidul comunist, demascînd troţkismul ca pe o deviere mic-burgheză în partid, l-a înfrînt pe plan ideologic şi organizatoric. În 1927 Troţki a fost exclus din partid, în 1929 a fost expulzat din U.R.S.S. pentru activitatea sa antisovietică, iar în 1932 i s-a retras cetăţenia sovietică. În timp ce se afla în străinătate a continuat lupta împotriva Statului sovietic şi a partidului comunist, împotriva mişcarii comuniste internaţionale. — *178, 250, 288, 290, 454, 455.*

Turati, Filippo (1857—1932) — militant al mişcării muncitoreşti italiene, unul dintre organizatorii Partidului socialist italian şi lider al aripii lui de dreapta, reformista. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste. Faţa de Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut o atitudine ostilă. După scindarea P.S.I. (1922) a trecut în fruntea Partidului socialist unitar, de orientare reformistă. În 1926 a emigrat din Italia fascistă, stabilindu-se în Franţa. — *16, 17, 20, 148, 281, 450, 453.*

Ţ

Ţederbaum, I. O. — *vezi* Martov, L.

Ţiurupa, A. D. (1870—1928) — militant de seamă al partidului comunist şi al Statului sovietic ; membru al P.M.S.D.R. din 1898, bolşevic.

Din noiembrie 1917, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare ; de la începutul anului 1918, comisar al poporului pentru aprovizionare. Din 1921, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului şi al Consiliului Muncii şi Apărării. În anii 1922—1923, comisar al poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească ; în 1923—1925 — preşedinte al Comisiei de stat a planificarii, iar în 1925 — comisar al poporului pentru comerţul interior şi exterior. La congresele XII—XV ale partidului a fost ales membru

www.dacoromanica.ro

în C.C.; a fost membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. din U.R.S.S. — *256—257, 365, 368—375, 379—380, 400, 401—406, 430, 436, 438.*

Ţîperovici, G. V. (1871—1932) — economist şi publicist. În mişcarea revoluţionară a intrat în 1888. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost activist sindical şi a colaborat la diferite publicaţii. În 1919 a fost primit în P.C. (b) din Rusia. Din 1921 pînă în 1929 a lucrat la C.E.S., la Comisariatul afacerilor externe şi la Comisia de planificare a regiunii Leningrad. În anii care au urmat a fost rector al Academiei industriale din Leningrad, membru al prezidiului Consiliului economic Leningrad. — *178.*

U

Unghern von Sternberg, Roman (1887—1921) — baron, fost esaul în armata ţaristă, monarhist inveterat. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii şi conducătorii celei mai crîncene contrarevoluţii din Extremul Orient; protejat al imperialiştilor japonezi. În august 1921 a fost luat prizonier şi curînd după aceasta, în baza unei sentinţe a Comitetului revoluţionar din Siberia, împuşcat. — *108.*

Urquhart, Leslie (1874—1933) — industriaş şi financiar englez, de profesiune inginer de mine. Membru în consiliile de administraţie ale unor mari societăţi pe acţiuni din Anglia şi preşedintele Societăţii ruso-asiatice unite, care a exploatat mari bogăţii ale Rusiei. După Revoluţia din Octombrie 1917, unul dintre organizatorii intervenţiei militare şi ai blocadei economice împotriva Rusiei Sovietice. — *412.*

V

Vandervelde, Emile (1866—1938) — lider al Partidului muncitoresc din Belgia, preşedinte al Biroului socialist internaţional al Internaţionalei a II-a. În timpul primului război mondial s-a manifestat ca social-şovinist. A făcut parte din guverne burgheze. Faţă de Revoluţia din Octombrie 1917 a avut o atitudine ostilă. În anii 1925—1927 a fost ministru de externe al Belgiei; a participat la încheierea acordurilor de la Locarno (1925), îndreptate împotriva U.R.S.S. — *281, 427.*

Vernadski, V. I. (1863—1945) — mineralog şi geochimist sovietic, academician. Din 1914 a fost director al Muzeului de geologie şi de mineralogie al Academiei de Ştiinţe din Petersburg. Unul dintre iniţiatorii şi conducătorii Comisiei pentru studierea forţelor de producţie naturale ale Rusiei, creată pe lîngă Academia de Ştiinţe, ai Institutului de radio şi ai altor instituţii şi comisii. A pus bazele orientării genetice în mineralogie şi a fost unul dintre creatorii geochimiei şi ai biogeochimiei. — *475.*

www.dacoromanica.ro

Voevodin, P. I. (n. 1884) — membru al P.C.U.S. din 1899. A dus muncă de partid la Samara, Omsk, Zlatoust şi în alte oraşe. În timpul Revoluţiei Socialiste din Octombrie a fost preşedinte al Consiliului de aprovizionare al Siberiei apusene şi al Uralului, apoi preşedinte al Consiliului economic al Siberiei apusene. În 1919—1920 a fost lucrător politic în armată şi s-a ocupat cu publicistica. În 1921 a lucrat la Comitetul general pentru educaţie politică de pe lîngă Comisariatul învăţămîntului public al R.S.F.S.R., a condus secţia de fotocinematografie. Din 1922 pînă în 1939 a lucrat în domeniul publicistic-editorial şi al conducerii reţelei de biblioteci. — *273—274.*

Vorovski, V. V. (1871—1923) — revoluţionar de profesie, militant de seamă al partidului bolşevic, eminent diplomat sovietic, publicist şi critic literar. Şi-a început activitatea revoluţionară în 1890. În 1902 a devenit colaborator al „Iskrei" leniniste. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a aderat la bolşevici. După Revoluţia Socialistă din Octombrie 1917 a fost reprezentant plenipotenţiar al Republicii sovietice în ţările scandinave (1917—1919) şi în Italia (1921—1923). A participat la conferinţele de la Genova şi de la Lausanne. A fost ucis de un albgardist la Lausanne la 10 mai 1923. — *412.*

Vranghel, P. N. (1878—1928) — general în armata ţaristă, baron, monarhist inveterat. În perioada intervenţiei militare străine şi a războiului civil — agent al imperialiştilor anglo-francezi şi americani; unul dintre conducătorii contrarevoluţiei în sudul Rusiei. În perioada aprilie-noiembrie 1920 a fost comandant suprem al forţelor armate albgardiste din sudul Rusiei; după zdrobirea lor de către Armata Roşie a fugit în străinătate. — *100, 164, 204, 229, 235, 279.*

Z

Zaluţki, P. A. (1887—1937) — din 1905 membru al partidului eserilor. În 1907 a intrat în partidul bolşevic. Pînă la Revoluţia Socialistă din Octombrie a activat în organizaţiile de partid din Harbin, Vladivostok şi Petrograd. În 1918—1920 a deţinut funcţii de răspundere în Armata Roşie. În 1921, membru şi secretar al Prezidiului C.E.C. din Rusia. Ulterior a avut munci de conducere pe linie de partid. În 1925 a fost unul dintre militanţii activi ai opoziţiei trotkisto-zinovieviste. În 1927, la Congresul al XV-lea, a fost exclus din partid. Reprimit în 1928, a fost din nou exclus în 1934 pentru activitate antipartinică şi antistatală. — *271—272, 286—287, 288, 289.*

Zetkin, Clara (1857—1933) — militantă de seamă a mişcării muncitoreşti şi comuniste germane şi internaţionale, publicistă de talent, orator şi tribun înflăcărat. Împreună cu R. Luxemburg, Fr. Mehring şi K. Liebknecht a participat activ la lupta împotriva lui Bernstein şi a celorlalţi oportunişti. A luptat împotriva militarismului şi a colonialismului. Din iniţiativa ei s-a hotărît, la Conferinţa

www.dacoromanica.ro

internațională a femeilor socialiste de la Copenhaga (1910), sărbătorirea Zilei internaționale a femeii la 8 Martie. În timpul primului război mondial s-a situat pe pozițiile internaționalismului revoluționar și a luptat împotriva social-șovinismului. În 1916 a intrat în grupul „Die Internationale", care după scurt timp și-a schimbat denumirea în grupul „Spartacus" și apoi în „Uniunea Spartacus". A participat la întemeierea Partidului Comunist din Germania. La Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste a fost aleasă în C.E.I.C. A condus în cadrul lui Secretariatul internațional pentru problemele femeilor. Din 1924 pînă la sfîrșitul vieții a fost președintă a Ajutorului Roșu Internațional. — *89*.

Zinoviev (Radomîslski), G. E. (1883—1936) — membru al partidului bolșevic din 1901. După Revoluția din Octombrie 1917 a fost președinte al Sovietului din Petrograd, membru al Biroului Politic al C.C., președinte al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului : în perioada de pregătire și înfaptuire a Revoluției din Octombrie a avut o poziție oscilantă, pronunțîndu-se împotriva insurecției armate ; în noiembrie 1917 s-a declarat pentru crearea unui guvern de coaliție cu menșevicii și eserii. În 1925 a fost unul dintre organizatorii „noii opoziții". În 1926, unul dintre conducătorii blocului antipartinic trotkist-zinovievist. În noiembrie 1927 a fost exclus din partid pentru activitate fracționistă. În 1928 a declarat că-și recunoaște greșelile și a fost reprimit în partid, dar, întrucît nu și-a încetat activitatea antipartinică, în 1932 a fost din nou exclus din P.C. (b) al U.R.S.S. În 1933 a fost din nou reprimit în partid. În 1934 a fost, pentru a treia oară, exclus din partid pentru activitatea sa antipartinică. — *13, 248, 265, 276, 382—383, 384, 410, 433, 444, 445, 468*.

www.dacoromanica.ro

DATE DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA LUI V. I. LENIN

(22 iunie 1921—5 martie 1922)

1921

Înainte de 22 iunie

Lenin conduce pregătirile în vederea Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste : întocmește tezele raportului asupra tacticii P.C. (b) din Rusia ; în calitate de membru al comisiei pentru pregătirea rezoluțiilor congresului, ia cunoștință de proiectele principalelor rezoluții și face observații pe marginea lor ; participă și ia cuvîntul la ședințele Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste la care se discută proiectele de rezoluții ce urmează a fi prezentate congresului și situația din diverse partide comuniste ; se întîlnește și discută cu delegații sosiți la congres.

Iunie, 22

Într-o convorbire cu S. E. Ciutkaev, vicepreședintele Comitetului revoluționar din Siberia, Lenin se interesează de aplicarea noii politici economice în Siberia și îi cere sa expună în scris cazurile de birocratism în rezolvarea problemelor siberiene de către instituțiile centrale.

Lenin prezidează ședința Consiliului Muncii și Apărării la care se discută problema crearii unei comisii economice regionale pentru guberniile Arhanghelsk, Vologda și Dvina de nord, proiectul de hotărîre cu privire la măsurile pentru redresarea industriei sării, problema achiziționării de alimente din străinătate etc.

În prima ședința a Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste, Lenin este ales președinte de onoare al congresului.

Iunie, 23

Într-o convorbire cu A. M. Gorki, Lenin discută problemele legate de activitatea comisiei de experți numita de C.C.P. pentru achiziționarea și

www.dacoromanica.ro

desfacerea în străinătate a obiectelor de anticariat și de artă.

Iunie, 24 Lenin prezidează ședința C.M.A. la care se discută problema măsurilor pentru combaterea comerțului cu desaga, aprovizionarea cu cărbune a expediției din Arhanghelsk, proiectul de hotărîre privind dezvoltarea radiofoniei etc.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută proiectul de hotărîre cu privire la retribuirea colectivă a muncii funcționarilor din instituțiile sovietice, precum și alte probleme.

Lenin are o convorbire cu Artem (F. A. Sergheev), președintele C.C. al Sindicatului muncitorilor mineri.

Iunie, 25 Lenin semnează o adresă către Comisariatul muncii în legătură cu măsurile pentru asigurarea cu forță de muncă a șantierului de la Kașira.

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută raportul lui I. A. Teodorovici cu privire la măsurile pentru combaterea urmărilor secetei în regiunea Volgăi mijlocii și inferioare, proiectul de hotărîre cu privire la curățirea rîndurilor partidului, problema achizițiilor de cereale etc.

Lenin examinează materialele atlasului școlar al Rusiei, face o serie de completări la ele, adresează o scrisoare lui V. D. Kaisarov, președintele comisiei pentru întocmirea atlasului, precum și lui I. I. Ionov, rugîndu-i să-i comunice cînd va fi gata atlasul și cum s-au împărțit sarcinile între membrii comisiei și să-i trimită textul și hărțile înainte de a fi date la tipar.

Iunie, 28 Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului. Cu prilejul discutării raportului comisiei numite de C.C.P. la 24 iunie 1921 în problema retribuirii colective a funcționarilor din instituțiile sovietice, propunerile lui Lenin sînt adoptate în principiu. La aceeași ședință se discută și problema tarifelor pentru transporturile particulare de mărfuri pe căile ferate, proiectul de hotărîre cu privire la însămînțările de toamnă etc.

În timpul cuvîntării rostite de C. Lazzari la Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste,

www.dacoromanica.ro

Lenin face însemnări şi scrie planul unei cuvîntări cu privire la problema italiană, pe care apoi o rosteşte în aceeaşi şedinţă.

Iunie, 29 Lenin participă la şedinţa de dimineaţă a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută problema anarhiştilor, a Direcţiei pentru problemele evacuaţilor etc.

Lenin prezidează şedinţa unei comisii a C.E.C. din Rusia la care se aprobă „Instrucţiunile C.M.A. (Consiliului Muncii şi Apărării) către organele sovietice locale".

Lenin participă la şedinţa de după-amiază a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută raportul lui L. D. Troţki cu privire la detaşamentele cu destinaţie specială, propunerea lui A. M. Gorki de a se crea un Comitet general pentru ajutorarea populaţiei înfometate etc.

Iunie, 30 Într-o scrisoare către B. S. Stomoneakov, reprezentantul comercial al R.S.F.S.R. în Germania, Lenin îl roagă să acorde un ajutor multilateral, în special în bani, lui G. D. Ţiurupa, inginerul-şef al şantierului centralei electrice de la Kaşira, care pleca la Berlin pentru a procura utilajul necesar acestui obiectiv.

Iunie Lenin scrie „Planul unei broşuri despre «declasare»".

Iulie, 1 În şedinţa Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste, Lenin rosteşte o cuvîntare în apărarea tacticii Internaţionalei Comuniste.

Lenin prezidează şedinţa C.M.A. la care se discută problema aprovizionării alimentare regulate a fabricilor care lucrează pentru nevoile transporturilor, proiectul de decret cu privire la însămînţările de toamnă în regiunile din R.S.F.S.R. care au avut de suferit de pe urma secetei etc.

Iulie, 2 Într-o scrisoare adresată lui G. M. Krjijanovski, Lenin face aprecieri asupra primei variante a articolului acestuia „Criticilor noştri", precum şi propuneri pentru raportul asupra activităţii Comisiei de stat a planificării pe care acesta urma să-l prezinte la C.M.A.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se aprobă noul

www.dacoromanica.ro

tarif de salarizare a lucrătorilor cu munci de raspundere şi se discută problema concesiunilor cerute de firma Leslie Urquhart, precum şi alte probleme.

Iulie, 3 — Lenin semnează o telegramă în care C.M.A. şi C.C. al P.C. (b) din Rusia cer comitetelor guberniale din Tula, Orel, Kursk şi din alte gubernii să ia măsuri urgente pentru strîngerea produselor datorate ca impozit în natură, aceasta întrucît în guberniile producătoare de cereale recolta se anunţă foarte slabă.

Iulie, 4 — Lenin scrie lui G. M. Krjijanovski scrisoarea intitulată „Idei în legătură cu «planul» economic".

Iulie, 5 — În şedinţa Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste, Lenin face o expunere despre tactica P.C. (b) din Rusia.

Iulie, 6 — Lenin participă la şedinţa comisiei pentru problemele tacticii a Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste, şedinţă în care sînt redactate tezele cu privire la tactica Internaţionalei.

Lenin participă la şedinţa comisiei pentru problemele tacticii a Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste şi rosteşte o cuvîntare în problema cehoslovaca.

Lenin semnează o telegrama a C.M.A. catre M. K. Vladimirov, comisarul poporului pentru aprovizionare al Ucrainei, în care i se cere să ia măsuri pentru aprovizionarea alimentară a bazinului Donetului.

Iulie, 7 — Într-o scrisoare adresată participanţilor la şedinţa comisiei pentru problemele tacticii a Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste, Lenin cere scuze pentru ieşirea sa vehementă împotriva tovarăşilor de stînga din Ungaria.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută problema numirii unei comisii de cinci pentru curăţirea rîndurilor partidului, raportul comisiei pentru combaterea banditismului, problema realizării aurului etc.

Iulie, 8 — Lenin adresează Biroului Politic o propunere in legatură cu premierea întreprinderilor şi instituţiilor care lucrează fără pierderi.

www.dacoromanica.ro

Lenin adresează Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia o cerere de concediu pe termen de o lună, din cauză de boală, urmînd ca în acest timp să participe de 2—3 ori pe săptămînă la şedinţele Biroului Politic, ale C.C.P. şi ale C.M.A.

Lenin prezidează şedinţa C.M.A.; în timpul şedinţei, el face însemnări pe marginea raportului lui G. M. Krjijanovski asupra activităţii Comisiei de stat a planificării şi scrie schiţa de plan a cuvîntării sale în această problemă. La aceeaşi şedinţă se discută şi problema trimiterii unei comisii a C.M.A. la Baku şi în bazinul Donеţului.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului la care se discută raportul comisiei numite de C.C.P. la 28 iunie 1921 în problema retribuirii colective a muncii funcţionarilor din instituţiile sovietice, problema elaborării unor instrucţiuni cu privire la modul de încheiere a contractelor pentru aprovizionarea colectivă a muncitorilor, măsurile pentru concentrarea chestiunilor de ordin financiar în mîinile unui singur organ etc.

Nu mai tîrziu de 9 iulie

Lenin întocmeşte propunerile sale la proiectul de „Teze cu privire la tactică" ale Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste.

Lenin face însemnări cu privire la măsurile pentru combaterea foametei şi la intensificarea activităţii economice.

Iulie, 9

Lenin adresează lui O. W. Kuusinen şi W. Koenen o scrisoare (în limba germană) în legătură cu proiectul lor de teze în problema organizatorică, care urma să fie prezentat Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste, şi le sugerează o serie de completări.

Cu prilejul consultării membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunţă pentru adoptarea hotărîrii prin care i se acorda un concediu de o luna, cu dreptul de a participa numai la şedinţele Biroului Politic.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic la care se discută problema intensificarii muncii de aprovizionare, scrisoarea circulară a C.C. în legătură cu curăţirea rîndurilor partidului etc.

www.dacoromanica.ro

Iulie, 10

Lenin adresează lui N. P. Briuhanov, adjunctul comisarului pentru aprovizionare, o scrisoare în legătură cu aprovizionarea alimentară a populaţiei din Moscova şi Petrograd.

Lenin face modificări în textul tezelor C.E.S. cu privire la aplicarea noii politici economice în R.S.F.S.R.

Nu mai tîrziu de 11 iulie

Lenin îşi face însemnări pentru un articol despre Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste.

Iulie, 11

Lenin rosteşte cuvîntări la o consfătuire a membrilor delegaţiilor germană, polonezâ, cehoslovacă, ungară şi italiană la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste şi ia note în cursul consfătuirii.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunţă pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic în legătură cu propunerea lui F. Nansen privind trimiterea de alimente pentru populaţia Petrogradului, precum şi într-o serie de alte probleme.

Iulie, 12

Lenin semnează o telegramă cu privire la măsurile pentru efectuarea însămînţărilor de toamnă în regiunea Volgăi.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută problema anarhiştilor, a înfiinţării Comitetului pentru ajutorarea populaţiei înfometate etc.

Lenin prezidează şedinţa C.M.A. la care se discută raportul Comisiei de stat a planificării cu privire la repartizarea sumei de 20 000 000 de ruble-aur pentru achiziţii din străinătate la cererile comisariatelor, precum şi alte probleme.

Lenin prezidează şedinţa C.C.P. la care se discută proiectul de hotărîre cu privire la lărgirea drepturilor marilor întreprinderi de stat, problema măsurilor de control asupra utilizării efective a mărfurilor aduse din străinătate etc.

Iulie, 13

Lenin pleacă în concediu în apropiere de Moscova.

Iulie, 15

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută problema convocării şi pregătirii celui de-al IX-lea

www.dacoromanica.ro

Congres general al Sovietelor și a viitoarei plenare a C.C., crearea Comitetului pentru ajutorarea populației înfometate etc.

Lenin prezidează ședința C.M.A. la care se discută raportul comisiei numite de C.M.A. la 12 iulie 1921 în vederea examinării proiectului Comisiei de stat a planificării pentru repartizarea aurului.

Lenin prezidează ședința C.C.P.; întocmește un proiect de hotărîre la raportul Uniunii centrale a cooperativelor de consum cu privire la intensificarea schimbului de mărfuri. În aceeași ședință se discută și problema achiziționării de cereale din Manciuria etc.

Iulie, 16

Lenin adresează un mesaj de salut congresului împuterniciților Uniunii centrale a cooperativelor de consum.

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută problema numirii unui reprezentant plenipotențiar la Berlin, mersul lucrărilor consfătuirii în problemele cooperației, tezele C.E.S. cu privire la politica economică etc.

Iulie, 17

Lenin trimite lui L. B. Krasin și G. D. Țiurupa o telefonogramă în problema achiziționării din Germania a utilajului necesar pentru centrala electrică de la Kașira.

Lenin semnează chemarea Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste „La muncă nouă, la noi lupte. Către muncitorii și muncitoarele din toate țările".

Nu mai tîrziu de 18 iulie

Lenin discută cu F. Heckert problema unirii militanților comuniști și a grupurilor comuniste pe care sindicatele germane le excluseseră din rîndurile lor.

Iulie, 18

Lenin trimite un mesaj de salut primului Congres internațional al sindicatelor revoluționare.

Iulie, 19

Lenin trimite o telefonogramă lui M. I. Kalinin și L. B. Kamenev în legătură cu ajutorarea populației înfometate din regiunea Volgăi.

Lenin prezidează ședința C.M.A. la care se discută problema măsurilor pentru redresarea industriei combustibilului etc.

www.dacoromanica.ro

Iulie, 20 — Lenin scrie o scrisoare lui S. G. Said-Galiev, președintele C.E.C. al Republicii Sovietice Socialiste Autonome Tătare, în legătură cu problema republicilor autonome din R.S.F.S.R.

Într-o scrisoare (în limba germană) adresată lui R. Müller și H. Malzann, membri ai delegației germane la primul Congres internațional al sindicatelor revoluționare, Lenin comentează rezoluția congresului cu privire la sindicatele din Germania.

Iulie, 21 — Într-o scrisoare adresată lui L. B. Kamenev, Lenin propune o serie de modificări la proiectul lui de teze ale C.C. cu privire la aplicarea noii politici economice.

Iulie, 22 — Lenin adresează Direcției generale a minelor o scrisoare în legătură cu achiziționarea de haveze din străinătate.

Iulie, 23 — Cu prilejul unei consultări a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la alocarea unui fond de 12 000 000 de ruble-aur pentru achiziționarea de semințe pentru guberniile înfometate, precum și în alte probleme.

Iulie, 25 — Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic în legătură cu „Scrisoarea Comitetului Executiv al Internaționalei a II-a în problema Gruziei".

Într-o scrisoare adresată lui G. V. Cicerin, Lenin propune ca Biroul Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia să adopte o hotărîre pentru accelerarea publicării unui studiu și adoptarea altor măsuri în vederea demascării mențevicilor gruzini.

Iulie, 26 — Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea unei hotărîri a Biroului Politic cu privire la repartizarea cerealelor între Moscova și Petrograd, precum și în alte probleme.

Iulie, 27 — Într-o convorbire cu Clara Zetkin înaintea plecării ei în Germania, Lenin discută rezultatele

www.dacoromanica.ro

lucrărilor Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste și modalitățile de înfăptuire a hotărîrilor lui în Germania.

Iulie, 28 Într-o scrisoare către G. E. Zinoviev, Lenin expune conținutul convorbirii sale cu Clara Zetkin și se pronunță pentru sprijinirea de către comuniști a ideii unirii tuturor muncitorilor din Germania în lupta lor împotriva ofensivei capitalului.

Într-o propunere adresată C.C. al partidului, Lenin arată că trebuie sprijinite tezele Biroului din Siberia al C.C. al P.C. (b) din Rusia și ale Comitetului revoluționar din Siberia „Cu privire la formele de organizare a organelor sovietice și a organizațiilor de partid din Siberia", teze în care se fundamenta necesitatea existenței unor centre regionale sovietice și de partid în Siberia construite pe principiul numirii de sus.

Lenin întocmește un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia privind anularea trimiterii lui L. D. Troțki la munca de aprovizionare în Ucraina și folosirea armatei la refacerea economiei.

Iulie, 29 Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea unei hotărîri a Biroului Politic cu privire la livrările în cadrul impozitului în natură în Ucraina.

August, 1 Într-o scrisoare adresată lui G. I. Measnikov, Lenin arată că articolul „Probleme nevralgice", apărut sub semnătura acestuia, conține unele teze greșite ; exprimîndu-și dorința de a sta de vorbă cu el, Lenin îl roagă să explice în scris ce înțelege prin „libertatea presei", întrucît din textul articolului nu reiese clar ce anume cere el.

August, 2 Lenin adresează proletariatului internațional un apel pentru ajutorarea populației înfometate din regiunile lovite de secetă ale Rusiei Sovietice.

Lenin adresează țăranilor din Ucraina un apel pentru ajutorarea muncitorilor și țăranilor înfometați din regiunea Volgăi.

Într-o scrisoare adresată lui L. K. Martens, Lenin propune un text de telegramă către „Asociația

www.dacoromanica.ro

pentru acordare de ajutor tehnic Rusiei Sovietice" din S.U.A.

Într-o scrisoare către V. V. Adoratski, Lenin formulează unele sugestii în legătură cu pregătirea pentru tipar a culegerii: K. Marx și F. Engels. „Scrisori. Teoria și politica în corespondența dintre Marx și Engels".

August, 3 — Lenin prezidează ședința Consiliului Muncii și Apărării la care se discută problema aprovizionării cu alimente pînă la noua recoltă etc.

August, 5 — Lenin scrie o scrisoare lui G. I. Measnikov.

Înainte de 7 august — Într-o convorbire cu inginerul G. D. Țiurupa, membru al colegiului Comitetului construcțiilor de stat, Lenin se interesează de activitatea acestui comitet.

Într-o convorbire cu T. V. Sapronov, președintele C.C. al Sindicatului muncitorilor din construcții, Lenin subliniază necesitatea de a se acorda ajutor în muncă lui G. D. Țiurupa, membru al colegiului Comitetului construcțiilor de stat.

August, 8 — Lenin participă la ședința de dimineață a plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută propunerea lui C. Racovski de a se mări cuantumul semnelor monetare repartizate Ucrainei, problema încălcării disciplinei de partid de către A. G. Șleapnikov, membru al C.C., relațiile cu România etc.

Lenin participă la ședința de după-amiază a plenarei C.C. În timpul discutării măsurilor pentru combaterea urmărilor secetei și a problemei impozitului în natură, scrie o propunere cu privire la necesitatea de a se organiza o consfătuire a lucrătorilor din armată — membri ai C.C. — aflați la Moscova, în vederea adoptării de măsuri pentru combaterea foametei; evaluează cantitatea de cereale ce se va strînge în urma aplicării impozitului în natură în Ucraina; scrie propuneri pe marginea concluziilor lui F. E. Dzerjinski cu privire la starea transporturilor. La aceeași ședință se discută și problemele legate de plecarea lui M. I. Kalinin în guberniile înfometate, componența Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia etc.

www.dacoromanica.ro

August, 9

Într-un bilet adresat lui A. M. Gorki, Lenin cauta să-l convingă să plece în străinătate pentru îngrijirea sănătății.

Lenin participă la ședința plenarei comune a C.C. și a C.C.C. ale P.C. (b) din Rusia ; ia cuvîntul în problema încălcării disciplinei de partid de către A. G. Șleapnikov, membru al C.C., cerînd excluderea lui din C.C. și din partid.

Lenin participă la ședința de dimineață a plenarei C.C., la care se discută „Tezele cu privire la aplicarea principiilor noii politici economice".

Lenin participă la ședința de după-amiază a plenarei C.C., la care se aprobă propunerea sa cu privire la activitatea lui L. D. Troțki. La aceeași ședință se discută și starea armatei, probleme privind Ucraina, componența redacției ziarului „Pravda" etc. La propunerea lui N. I. Buharin de a se interzice lui V. I. Lenin să lucreze mai mult decît îngăduie starea sănătății lui, plenara adoptă următoarea hotărîre : „Obligă pe tov. Lenin să-și prelungească concediul pe timpul și în condițiile ce vor fi indicate de medic (prof. Guetier), urmînd ca în timpul concediului să participe numai la acele ședințe și numai la acele lucrări (pe linie de partid sau de stat) pentru care se va fi obținut în acest sens o aprobare prealabilă din partea secretariatului C.C.".

August, 12

Lenin semnează o telegramă adresată organelor de conducere din Siberia cu privire la necesitatea de a se asigura expedierea regulată a garniturilor cu cereale destinate Moscovei.

August, 13

Lenin adresează o scrisoare lui Thomas Bell, reprezentantul Partidului Comunist din Anglia pe lîngă Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste.

August, 14

Lenin scrie „Scrisoare către comuniștii germani".

August, 16

Lenin adresează o scrisoare lui P. I. Popov, șeful Direcției centrale de statistică, în legătură cu organizarea statisticii industriale și agricole curente.

August, 20

Lenin scrie articolul „Timpuri noi, greșeli vechi sub o formă nouă".

August, 22

Într-o telefonogramă adresată lui G. E. Zinoviev, Lenin îl roagă să ia măsuri pentru găsirea

www.dacoromanica.ro

prefeței la ediția germană a cărții sale „Imperialismul, stadiul cel mai înalt al capitalismului", prefață care fusese trimisă la Petrograd ; totodată, el arată că e necesar să se facă o largă propagandă în presa străină, în special în cea comunistă, în favoarea ajutorării înfometaților din Rusia Sovietică.

August, 23 — Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la congresul general al uniunilor guberniale ale cooperației agricole din Rusia, precum și într-o serie de alte probleme.

August, 24 — Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la activitatea secției de agitație a C.C. și cu privire la crearea unui birou economic al republicilor transcaucaziene.

Între 24 și 28 august — Lenin revede în șpalt articolul său „Timpuri noi, greșeli vechi sub o formă nouă", face modificări în text și dispune să fie trimis de urgență la redacția ziarului „Pravda".

August, 25 — Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

August, 26 — Lenin adresează membrilor Biroului Politic o telefonogramă în legătură cu traducerea în fața justiției militare a baronului Unghern.

August, 27 — Într-o scrisoare adresată Micului C.C.P., Lenin arată că trebuie numită o comisie care să elaboreze măsurile necesare pentru a se preîntîmpina o eventuală înrăutățire a situației muncitorilor de pe urma desființării gratuității serviciilor.

August, 31 — Într-o scrisoare adresată inginerului R. E. Klasson, la Direcția exploatării hidraulice a turbei, Lenin arata ca este necesară o verificare a procedeului de deshidratare artificiala a turbei.

Septembrie, 1 — Într-o scrisoare adresată lui P. I. Popov, șeful Direcției centrale de statistică, Lenin dă indicații cu privire la organizarea statisticii curente.

Lenin adresează redacției ziarului „Ekonomiceskaia Jizn" o scrisoare cu privire la sarcinile

www.dacoromanica.ro

fundamentale ale ziarului, ca organ al C.M.A., în tratarea problemelor construcției economice.

Lenin primește în dar de la meșteșugarii persani două portrete ale sale țesute de un meșteșugar comunist persan ; el scrie un bilet prin care confirmă primirea portretelor și-l trimite lui A. S. Enukidze, cu rugămintea de a-l transmite celor în cauza.

Înainte de 2 septembrie — Într-o scrisoare către N. P. Gorbunov, Lenin se ocupă de problema construirii și experimentării de noi tipuri de difuzoare și aparate de radiorecepție.

Septembrie, 2 — Într-o scrisoare adresată lui V. S. Dovgalevski, comisarul poporului pentru poștă și telegraf, Lenin cere să i se prezinte date cu privire la activitatea postului de radio Moscova și să i se comunice în ce stadiu se află problema construirii de aparate de radiorecepție și difuzoare.

Biroul Politic adoptă proiectul de hotărîre privind evidența donațiilor făcute de muncitorii din Europa în folosul înfometaților din Rusia, proiect întocmit de V. I. Lenin.

Septembrie, 3 — Într-o scrisoare adresată lui N. P. Gorbunov, Lenin îl roagă să urmărească sistematic lucrările Comisiei extraordinare pentru export de pe lîngă C.M.A., precum și ale Direcției exploatării hidraulice a turbei și să-l informeze pe el asupra mersului acestor lucrări ; dă indicații pentru o mai bună organizare a muncii secretarilor generali ai C.C.P. și C.M.A.

Într-o scrisoare adresată lui D. I. Kurski, Lenin expune o serie de măsuri pentru combaterea birocratismului.

Într-o scrisoare adresată secretarului Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, Lenin îl roagă să-i comunice datele referitoare la donațiile făcute de muncitorii din străinătate în folosul înfometaților din Rusia.

Septembrie, 4 — Lenin scrie un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în legătură cu cererea Comisiei internaționale pentru ajutorarea înfometaților din Rusia, prezidată de J. Noulens, ca o comisie specială să aibă dreptul de a controla repartizarea alimentelor.

www.dacoromanica.ro

Septembrie, 5

Într-o scrisoare adresată secției de statistică a C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin dă indicații în legătură cu organizarea evidenței cadrelor de conducere ale partidului care lucrează în aparatul de stat.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic prin care se satisface rugămintea Biroului din Siberia ca baronul Unghern să fie lăsat în Siberia spre a fi anchetat și judecat de instanțele de resort, precum și proiectul de hotărîre cu privire la rezoluția fracțiunii de partid de la conferința Comitetului Central al Sindicatului unit al muncitorilor din transporturi (Țektran) etc. Lenin discută cu P. I. Popov despre activitatea Direcției centrale de statistică în condițiile noii politici economice.

Septembrie, 5 sau 6

Lenin scrie o completare la proiectul de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la directivele pentru Comisariatul aprovizionării în ceea ce privește reducerea numărului persoanelor aprovizionate de către stat și crearea unui fond de cereale.

Septembrie, 6

Lenin adresează Direcției generale a combustibilului o telefonogramă cu privire la aprovizionarea cu cărbune a șantierului centralei electrice de la Kașira.

Septembrie, 7

Lenin scrie un proiect de hotărîre a Biroului Politic cu privire la fondul de aur.

Lenin semnează o telegramă prin care se cere uzinei din Kolomna să execute de urgență toate comenzile pentru șantierul centralei electrice de la Kașira.

Lenin participă la o ședință a comisiei pentru problemele extracției hidraulice a turbei.

Septembrie, 8

Lenin adresează prezidiului C.E.S. o telefonogramă în problema asigurării fondurilor necesare șantierului hidrocentralei de pe Volhov.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunță pentru aprobarea de către Biroul Politic a hotărîrii comisiei pentru îmbunătățirea organizării interne a Comisariatului căilor de comunicație etc.

www.dacoromanica.ro

Septembrie, 10 — Lenin semnează o telegramă adresată C.E.C al Republicii Kirghize, în care i se cere ca, pînă la noi dispoziții din partea C.E.S., să nu sisteze lucrările pentru refacerea minelor Ridder.

Între 11 și 17 septembrie — Într-o convorbire cu E. F. Domnenko, directorul minelor Ridder, Lenin se informează asupra mersului lucrărilor de refacere a acestor mine.

Septembrie, 12 — Într-o telefonogramă adresată lui N. P. Briuhanov, adjunctul comisarului aprovizionării, Lenin cere să se asigure aprovizionarea cu pîine și furaje a șantierului centralei electrice de la Kașira.

Într-o dispoziție dată lui N. N. Bașkov, șeful secției electrotehnice a C.E.S., Lenin îi cere să ia măsuri pentru aprovizionarea cu material electrotehnic a șantierului centralei de la Kașira.

Lenin scrie un proiect de telegramă către toate comisiile economice guberniale și regionale cu privire la necesitatea de a reduce numărul întreprinderilor și instituțiilor aprovizionate de către stat.

Septembrie, 13 — Lenin întocmește un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la libera vînzare a cărților aflate în depozitele din Moscova.

Într-o scrisoare adresată lui N. A. Semașko, comisarul poporului pentru ocrotirea sănătății, Lenin îi cere date cu privire la starea stațiunilor balneare din Crimeea și din Caucaz și îl roagă să-i comunice cum ar putea fi verificate aceste date.

Lenin participă la ședința Biroului Politic. Cu prilejul discutării hotărîrii cu privire la Direcția regională Moscova de pe lîngă Comitetul militar-revoluționar al republicii, propune semnarea unui contract între Comitetul militar-revoluționar și prezidiul Sovietului din Moscova. Propunerea este adoptată de Biroul Politic. La aceeași ședință se discută și problema datoriilor față de statele străine, pregătirea apropiatei conferințe de partid și a plenarei C.C., problemele Turkestanului, acordarea de valută-aur pentru comenzile făcute în străinătate de Direcția exploatării hidraulice a turbei, situația fondului de aur etc.

Într-o scrisoare adresată lui A. A. Ioffe, care, în urma unei hotărîri din 3 august 1921 a Biroului Politic, fusese trimis în Turkestan, Lenin îi dă indicații cu privire la raportul asupra politicii

www.dacoromanica.ro

în Turkestan pe care acesta urma să-l prezinte la ședința Biroului Politic și-i cere să acorde o deosebită atenție problemei apărării intereselor și cîștigării încrederii naționalităților neruse, problemă de importanță internațională.

Lenin prezidează ședința C.C.P. la care se discută raportul comisiei numite de C.C.P. la 9 septembrie 1921 în problema concesiunii solicitate de Urquhart, problema modificării pct. 8 și 9 din hotărîrea C.C.P. din 23 august 1921 asupra monopolului sării, tezele cu privire la politica tarifară și alte probleme.

Septembrie, 14 Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; informează Biroul Politic asupra propunerii de a se forma un trust al minelor Ridder, al celor din Ekibatuz și al altor mine și scrie proiecte de hotărîre în această problemă și în cea a fondului de aur. La aceeași ședință se discută și problema Băncii de Stat etc.

Septembrie, 15 Într-o scrisoare adresată lui V. M. Molotov, secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin propune spre publicare un proiect de circulară a C.C. cu privire la darea de recomandări în legătură cu curățirea rîndurilor partidului.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic privind amînarea tratativelor în legătură cu datoriile față de statele străine, proiect propus de Comisariatul afacerilor externe.

Septembrie, 16 Lenin participă la ședința Biroului Politic la care se discută modul de organizare a ședințelor Biroului Politic, problema fondului de aur, un proiect de acord între Direcția centrală de statistică a R.S.F.S.R. și Biroul central de statistică al R. S. S. Ucrainene etc.

Lenin prezidează ședința C.M.A. ; prezintă un referat în legatură cu propunerea ca lucrările Gohranului sa fie declarate de primă urgență. La aceeași ședință se discută și problema aplicării practice a aprovizionării colective, raportul comisiei numite de C.M.A. pentru organizarea activității editoriale, raportul Direcției generale a combustibilului cu privire la situația industriei cărbunelui din Ural și Siberia și la măsurile pentru sporirea extracției de cărbune, mersul lucrá-

www.dacoromanica.ro

rilor pe şantierul hidrocentralei de pe Volhov, organizarea de lucrări publice pentru înfometaţii din regiunea Volgăi etc.

Septembrie, 17 Lenin participă la o consfătuire cu reprezentanţii Uniunii centrale a cooperativelor de consum în problema schimbului de mărfuri şi-şi face însemnări în timpul dezbaterilor.

Septembrie, 19 Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunţă pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic în legătură cu decizia comisiei pentru reducerea efectivelor Armatei Roşii, precum şi în alte probleme.

Lenin discută cu reprezentanţii grupului de muncitori americani sosiţi în Rusia, face însemnări în timpul convorbirii şi adresează lui V. V. Kuibîşev, secretar al C.C., o scrisoare în care arată că pentru aceşti muncitori trebuie organizată o colonie de producţie în bazinul Kuznețk.

Septembrie, 20 Lenin scrie pentru ziarul „Pravda" un editorial intitulat „Curăţirea rîndurilor partidului".

Într-o convorbire cu V. R. Pakun, preşedintele Comitetului executiv gubernial Novgorod, Lenin se interesează de situaţia aprovizionării în această gubernie, de refacerea întreprinderilor industriale şi de starea în care se află staţiunea balneară Staraia Russa.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunţă pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la situaţia din organizaţia de partid Petrograd.

Lenin prezidează şedinţa C.C.P. la care se discută raportul comisiei numite de C.C.P. la 3 iulie 1921 pentru examinarea problemelor politicii financiare generale, proiectul de hotărîre a Prezidiului C.E.C. din Rusia şi a C.C.P. cu privire la crearea unui fond alimentar de rezervă, precum şi alte probleme.

Septembrie, 21 Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia şi este ales în comisia pentru examinarea situaţiei din organizaţia de partid Petrograd. La aceeaşi şedinţă se discută şi problema poloneză, problema editării la Moscova a unui ziar francez fără orientare de partid etc.

www.dacoromanica.ro

Septembrie, 22

Lenin întocmește un proiect de angajament al muncitorilor americani care vin să lucreze în Rusia.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la demobilizarea armatei etc.

Într-o convorbire cu A. M. Gorki, Lenin discută problema editării lucrărilor științifice ale oamenilor de știință din Petrograd și-și face o serie de însemnări.

Septembrie, 23

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru confirmarea hotărîrii comisiei însărcinate cu examinarea situației din organizația de partid Petrograd etc.

Într-o scrisoare adresată lui D. B. Reazanov, care se afla în Germania, Lenin sprijină cererea lui V.V. Adoratski cu privire la strîngerea tuturor scrisorilor lui K. Marx și F. Engels.

Într-o scrisoare adresată lui V. A. Avanesov, adjunctul comisarului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească, Lenin relevă cazurile de birocratism și întreruperile în aprovizionarea cu alimente a șantierului centralei electrice de la Kașira, cere instituirea unei anchete și tragerea la răspundere a celor vinovați.

Lenin discută cu P. A. Bogdanov, președintele C.E.S., despre mașinile americane pentru construirea rapidă de șosele.

Lenin prezidează ședința C.M.A. la care se discută problema aprovizionării alimentare a miliției, proiectul de hotărîre privind împrumutul de stat al cerealelor, problema transportării demobilizaților, folosirea unităților militare de muncă, irigarea stepei Mugan etc.

Septembrie, 24

Lenin are o convorbire cu A. S. Kiselev, președintele Micului C.C.P., cu geograful N. N. Baranski, cu naturalistul A. P. Pinkevici și cu alte persoane.

Înainte de 26 septembrie

Lenin însărcinează pe N. P. Gorbunov, secretarul general al C.C.P., să urmărească lucrările de reparații și de reconstruire a clădirii Teatrului mare din Moscova.

www.dacoromanica.ro

Septembrie, 26 Într-o scrisoare adresată lui G. K. Ordjonikidze, Lenin îl roagă să convoace o consfătuire în problema relațiilor comerciale directe ale trustului „Azneft" cu străinătatea și să facă propuneri pentru ședința C.M.A. din 30 septembrie 1921.

Septembrie, 27 Într-o scrisoare adresată lui I. K. Ejov, șeful Direcției centrale a aprovizionării din cadrul C.E.S., Lenin cere să se ia măsuri pentru îmbunătățirea păstrării produselor în rețeaua de depozite și pentru combaterea fraudelor și a birocratismului.

Lenin adresează lui I. V. Stalin scrisoarea : „Care sînt sarcinile Rabkrinului, și cum trebuie ele să fie înțelese și îndeplinite".

Lenin prezidează ședința C.C.P. la care se discută proiectul de hotărîre privind trecerea șantierului canalului Volga—Marea Caspică la Comisariatul căilor de comunicație, modalitățile și data punerii în circulație a rublei noi și informarea populației asupra acestei măsuri etc.

Septembrie, 28 Lenin prezidează ședința C.M.A. În urma discutării raportului Comisiei centrale a combustibilului asupra situației aprovizionării cu combustibil a căilor ferate, se hotărăște convocarea unei consfătuiri, cu participarea lui Lenin, în vederea elaborării unor măsuri pentru îmbunătățirea aprovizionării cu combustibil. La aceeași ședință se discută și problema desființării controlului preventiv la operațiile cu bani și materiale, raportul Comisiei de stat a planificării asupra planului anual de aprovizionare cu alimente și cel al Comisariatului aprovizionării asupra planului de aprovizionare pe linie de stat etc.

Septembrie, 29 Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se aprobă proiectul de hotărîre cu privire la intensificarea exportului, se discută problema arhivei diplomatice etc.

Într-o scrisoare adresată lui N. P. Gorbunov, Lenin arată însemnătatea principială și practică a faptului că o serie de sovhozuri ale Direcției generale a gospodăriilor agricole și a întreprinderilor industriale ale republicii lucrează în mod exemplar și relevă necesitatea de a se elabora de urgență măsuri pentru ajutorarea lor.

Lenin discută cu A. V. Lunacearski problema ajutorării guberniilor lovite de secetă.

www.dacoromanica.ro

Septembrie, 30 Lenin prezidează şedinţa comisiei numite de C.M.A. în problema aprovizionării cu combustibil a transportului feroviar.

Lenin prezidează şedinţa C.M.A. la care se discută planul de repartizare a resurselor de cereale pe 1921—1922, raportul comisiei C.M.A. cu privire la măsurile pentru refacerea şi dezvoltarea industriei petrolului şi cărbunelui din Baku, Groznîi şi din bazinul Doneţului, raportul lui G. K. Ordjonikidze asupra încheierii concesiunii forestiere Bzîb, raportul Direcţiei generale a gospodăriilor agricole ale C.E.S. asupra lucrărilor de îmbunătăţiri funciare din sovhozurile guberniei Moscova, precum şi alte probleme.

Într-o scrisoare adresată comisiei pentru literatură străină de pe lîngă C.C.P., Lenin arată că este necesar ca toate cărţile şi periodicele tehnico-ştiinţifice apărute în străinătate în anii 1914—1921 să fie concentrate în biblioteci speciale şi să se asigure primirea regulată a tuturor periodicelor străine.

Octombrie, 3 Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută problema fixării unei zile anumite pentru ţinerea şedinţelor Biroului Politic şi pentru convocarea plenarelor C.C. etc.

Octombrie, 4 Într-o scrisoare adresată lui P. I. Popov, şeful Direcţiei centrale de statistică, Lenin arată că trebuie editate şi difuzate în tiraj de masă rezultatele preliminare ale recensămîntului populaţiei R.S.F.S.R., comparativ cu situaţia antebelică.

Lenin prezidează şedinţa C.C.P. la care se discută raportul comisiei financiare a C.C.P. cu privire la schimbul de mărfuri, proiectul de decret al C.C.P. şi al C.E.C. din Rusia privind înfiinţarea Băncii de Stat a R.S.F.S.R. etc.

Octombrie, 7 Lenin prezidează şedinţa C.M.A. la care se discută problema asigurării cu furaje şi cu semne monetare a Direcţiei combustibilului din Moscova, raportul Comisariatului căilor de comunicaţie şi al C.E.S. privind măsurile pentru sporirea producţiei de cărămidă refractară, normele potrivit cărora urmează să se facă alocările din fondul de aur etc.

www.dacoromanica.ro

Octombrie, 8

Lenin adresează o scrisoare prezidiului celui de-al VIII-lea Congres general al electrotehnicienilor din Rusia.

Lenin participă la ședința de dimineață a plenarei C.C., la care se discută situația financiară a orașului Moscova, tezele lui L. M. Hinciuk, M. I. Frumkin și E. A. Preobrajenski asupra schimbului de mărfuri și a cooperației, raportul lui E. A. Preobrajenski și N. N. Krestinski asupra politicii financiare, problema stabilirii efectivelor armatei etc.

Lenin participă la ședința de după-amiază a plenarei C.C. ; face o propunere în legătură cu proiectul de hotărîre la raportul lui V. M. Molotov privind evidența lucrătorilor cu munci de răspundere și normele pentru repartizarea lor, propunere care este adoptată de plenară. La aceeași ședință se discută și raportul lui P. A. Zaluțki și T. S. Krivov asupra rezultatelor curățirii rîndurilor partidului, un raport informativ asupra activității Internaționalei Comuniste, probleme privind politica externă, Conferința generală a sindicatelor din Rusia, Congresul general al Sovietelor din Rusia etc.

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; ia cuvîntul de 5 ori în cursul discutării propunerilor lui G. V. Cicerin cu privire la Republica Extremului Orient ; scrie un proiect de hotărîre prin care G. V. Cicerin este însărcinat să elaboreze proiectul de directivă cu privire la Republica Extremului Orient.

Octombrie, 10

Într-o scrisoare adresată lui A. S. Kiselev, președintele Micului C.C.P., Lenin arată că trebuie aprobată cererea comisiei economice guberniale Ivanovo-Voznesensk de a i se repartiza 40 000 de rații alimentare, dată fiind importanța economică și politică excepțională a marii industrii din această gubernie.

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se aprobă propunerile comisiei însărcinate să examineze situația din organizația de partid Petrograd ; scrie un proiect de directivă a Biroului Politic în problema afectării de terenuri pentru cultivarea sfeclei de zahăr în Ucraina, precum și un proiect de hotărîre cu privire la asigurările sociale pentru muncitori, proiecte care sînt adoptate de către Biroul

www.dacoromanica.ro

Politic. La aceeași ședință se discută și problema creării unui fond de export al Ucrainei, a trimiterii lui L. G. Deutsch în străinătate pentru cercetarea arhivei lui G. V. Plehanov etc.

Octombrie, 11 — Lenin adresează membrilor Biroului Politic o scrisoare în care le recomandă să urgenteze numirea unor reprezentanți la tratativele cu China, precum și la conferința dintre Republica Extremului Orient și Japonia.

Lenin propune în scris numirea unei comisii a Biroului Politic pentru examinarea urgentă a propunerii unor bănci italiene de a acorda un împrumut financiar Rusiei Sovietice și pentru elaborarea unor norme generale care să reglementeze garantarea împrumuturilor externe.

Lenin scrie un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la propunerile lui G. V. Cicerin privind tratativele cu România, propuneri ce-i fuseseră comunicate telefonic spre a se pronunța asupra lor, și se declară de acord cu ele.

Lenin prezidează ședința C.C.P. la care se discută proiectul de hotărîre cu privire la normele potrivit cărora urmează să se facă alocările din fondul de aur, hotărîrea cu privire la Micul C.C.P. și o serie de alte probleme.

După 11 octombrie — Pe marginea unei pagini din ziarul „Iujnîi Metalurg" din 11 octombrie 1921, Lenin face însemnări cu privire la Iugostal.

Octombrie, 12 — Lenin adresează lui V. M. Molotov o scrisoare conținînd un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la propunerile lui S. Rutgers.

Între 12 și 15 octombrie — Lenin adresează membrilor Biroului Politic o scrisoare conținînd proiecte de hotărîre ale C.C. al P.C. (b) din Rusia și C.M.A. cu privire la propunerile lui S. Rutgers.

Octombrie, 13 — Lenin scrie lui Sidney Hillman, președintele Corporației industriale ruso-americane, o scrisoare în legătură cu ajutorul muncitorilor americani la refacerea economică a Rusiei Sovietice.

Înainte de 14 octombrie — Lenin scrie planul articolului „Cu prilejul celei de-a patra aniversări a Revoluției din Octombrie".

www.dacoromanica.ro

Octombrie, 14

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; întocmește un proiect de hotărîre privind trimiterea lui A. G. Șleapnikov la muncă în domeniul aprovizionării. La aceeași ședință se discută și probleme în legătură cu Turkestanul, un raport al comisiei pentru schimbul de mărfuri și cooperație etc.

Lenin scrie articolul „Cu prilejul celei de-a patra aniversări a Revoluției din Octombrie".

Lenin prezidează ședința C.M.A. la care se discută raportul Comisiei de stat a planificării privind industria cărbunelui din Ural și din Siberia, raportul comisiei centrale a transporturilor pe iulie-august 1921, raportul cu privire la transporturile de produse alimentare din Ucraina, raportul Direcției generale a combustibilului cu privire la organizarea unei campanii de trei săptămîni pentru asigurarea combustibilului, precum și o serie de alte probleme.

Octombrie, 15

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la organizația de partid Petrograd.

Lenin participă la ședința Biroului Politic ; în cursul discuției asupra luptei fracționiste de la Baku și din Azerbaidjan, face în scris propuneri care sînt incluse în hotărîrea adoptată de Biroul Politic în legătură cu această problemă. La aceeași ședință se discută și răspunsul la hotărîrea Conferinței de la Bruxelles, care ceruse recunoașterea de către Rusia Sovietică a datoriilor contractate de guvernul țarist și de guvernul provizoriu, problema reducerii efectivului flotei etc.

Înainte de 17 octombrie

Lenin scrie planul unei cuvîntări pe tema „Noua politică economică și sarcinile comitetelor pentru educație politică", pe care o va rosti la Congresul al II-lea al comitetelor pentru educație politică.

Octombrie, 17

Într-o scrisoare adresată lui G. M. Krjijanovski, Lenin arată foloasele cultivării porumbului și subliniază că e necesar să se asigure sămînța de porumb pentru campania însămînțărilor din primăvara anului 1922.

Într-o scrisoare adresată lui N. N. Krestinski, comisarul poporului pentru finanțe, Lenin dă indi-

www.dacoromanica.ro

cații cu privire la pregătirea și efectuarea reformei monetare.

La cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educație politică, Lenin prezintă raportul: „Noua politică economică și sarcinile comitetelor pentru educație politică".

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia; face o comunicare cu privire la descongestionarea Moscovei; întocmește un proiect de hotărîre cu privire la concesiuni, care este adoptat de Biroul Politic. La aceeași ședință se discută și problema Caucazului etc.

Octombrie, 18 Lenin adresează membrilor Biroului Politic o scrisoare în care se pronunță împotriva propunerii lui G. V. Cicerin ca guvernul sovietic să declare că recunoaște datoriile Rusiei țariste.

Lenin prezidează ședința C.C.P. la care se discută proiectul de hotărîre a C.E.C. din Rusia și a C.C.P. cu privire la utilizarea produselor sovhozurilor și ale gospodăriilor colective care lucrează pentru stat, precum și alte probleme.

Octombrie, 19 Lenin scrie „Scrisoare către comuniștii polonezi".

Lenin întocmește un proiect de hotărîre a C.C. în problema acordului cu grupul S. Rutgers și îl trimite lui V. M. Mihailov, secretar al C.C., cu rugămintea de a-l trimite, pe rînd, tuturor membrilor Biroului Politic.

Cu prilejul consultării telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea unei hotărîri a Biroului Politic cu privire la aprobarea proiectului de acord cu A.R.A. pentru organizarea trimiterii de colete alimentare în Rusia.

Într-o scrisoare adresată prezidiului C.E.S., Lenin cere să i se trimită de urgență date și materiale referitoare la construcția centralei electrice raionale Ivanovo-Voznesensk.

Lenin discută cu A. P. Pinkevici, vicepreședintele comisiei pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale oamenilor de știință din Petrograd, problema instituțiilor de învățămînt superior din Petrograd și a editării lucrărilor oamenilor de știință din acest oraș.

www.dacoromanica.ro

Octombrie, 20 Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; face o propunere în legătură cu acordul care urma să fie încheiat cu grupul S. Rutgers ; prezintă un referat în problema acordării concesiunii cerute de firma S.K.F. ; ia cuvîntul în problema prelungirii concediului lui F. E. Dzerjinski şi a unificării întreprinderilor din industria bumbacului ; scrie un proiect de hotărîre în legătură cu cererea Comisariatului finanţelor ca reprezentanţi ai săi să fie incluşi, cu drept de vot deliberativ, în C.M.A. şi în comisiile economice regionale şi guberniale. La aceeaşi şedinţă se discută şi problema recunoaşterii datoriilor etc.

Octombrie, 21 Lenin se pregăteşte să prezinte în şedinţa C.M.A. un referat cu privire la dările de seamă şi diagramele care urmează să fie înaintate Consiliului Muncii şi Apărării ; scrie planul unui atlas de diagrame pentru C.M.A.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; propune să se acorde concedii lui I. E Rudzutak şi I. T. Smilga. La aceeaşi şedinţă se discută şi hotărîrea comisiei pentru examinarea ofertelor de luare în concesiune din partea unor capitalişti din ţările neutre, problema organizării conducerii industriei bumbacului etc.

Lenin are cu G. D. Ţiurupa o convorbire în legătură cu memoriul acestuia privind termenele de punere în funcţiune a centralei electrice de la Kaşira.

Lenin prezidează şedinţa C.M.A. ; prezintă un proiect de hotărîre în problema fabricării plugurilor „Fowler" ; face o expunere cu privire la dările de seamă şi la diagramele care urmează a fi înaintate la C.M.A., expunere în urma căreia este adoptată hotărîrea scrisă de el. La aceeaşi şedinţă se discută şi problema unui import de tractoare pentru cultivarea pămînturilor în regiunile lovite de secetă, problema alocării de fonduri materiale şi băneşti pentru lucrări de îmbunătăţiri funciare în stepa Mugan (Azerbaidjan) etc.

Octombrie, 22 Într-o telegramă adresată lui B. S. Stomoneakov, la Berlin, Lenin se interesează de termenele de expediere a materialelor pentru centrala electrică de la Kaşira.

www.dacoromanica.ro

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută problema numirii unui reprezentant în Canada, cererea lui N. Osinski și F. V. Lengnik de a se aloca valută pentru cumpărarea de mașini-unelte și ferăstraie pentru sovhozul „Lesnîe polianî", precum și alte probleme.

Lenin primește în audiență pe A. J. Hammer, reprezentantul unei firme americane de medicamente și preparate chimice, pe I. I. Mejlauk, președintele consiliului de conducere al trustului „Iugostal", pe V. S. Dovgalevski, comisarul poporului pentru poștă și telegraf, pe G. G. Iagoda, reprezentantul Comisariatului comerțului exterior, și pe I. I. Radcenko, șeful Direcției generale a exploatării turbei.

Împreună cu N. K. Krupskaia, M. I. Ulianova și M. I. Kalinin, Lenin asistă la experimentarea unui plug electric la stațiunea didactică experimentală a Institutului zootehnic superior din Moscova.

Octombrie, 24 Într-o scrisoare adresată lui N. A. Semașko, Lenin cere să i se comunice rezultatele săptămînii asanării locuințelor și să se ia măsuri care să asigure o curățenie exemplară la Moscova.

Lenin examinează proiectul de declarație a guvernului sovietic în legătură cu hotărîrea Conferinței de la Bruxelles prin care se cerea Rusiei Sovietice să recunoască datoriile guvernului țarist și ale guvernului provizoriu ; face modificări în textul declarației și-l retrimite lui G. V. Cicerin.

Octombrie, 25 Lenin adresează lui D. I. Kurski o scrisoare în legătură cu arendările și concesiunile în agricultură.

Într-o convorbire cu P. I. Roizman, anchetator penal la Comisariatul justiției, Lenin se interesează de mersul anchetei pentru stabilirea vinovăților în acțiunea penală pentru neexecutarea hotărîrii C.C.P. și C.M.A. cu privire la fabricarea plugurilor „Fowler".

Lenin prezidează ședința C.C.P. la care se discută proiectele de hotărîre cu privire la retragerea cetățeniei, cu privire la realizarea liberă a producției întreprinderilor care nu mai beneficiază de dreptul de a fi aprovizionate de stat, raportul comisiei cu privire la normele pentru reglementarea colectării de către stat a materiilor prime, proiectul de hotărîre cu privire la Comisariatul

www.dacoromanica.ro

poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească, precum și alte probleme.

Octombrie, 26 Lenin primește în audiență pe I. V. Lomonosov, împuternicitul C.C.P. pentru comenzi de material feroviar în străinătate, și pe D. Bitker, vicepreședintele consiliului de conducere al industriei cărbunelui din bazinul Donețului.

Octombrie, 27 Lenin scrie un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la conducerea industriei bumbacului.

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; face o comunicare cu privire la necesitatea de a se adopta o hotărîre suplimentară a C.C.P. în legătură cu concesiunea S.K.F. Biroul Politic adoptă în problema recunoașterii datoriilor guvernului țarist și ale guvernului provizoriu proiectul de declarație prezentat de G. V. Cicerin, cu modificările făcute de Lenin. La aceeași ședință se discută și problema convocării Congresului general al Sovietelor din Rusia etc.

Octombrie, 28 Lenin trimite lui V. M. Mihailov, secretar al C.C., un proiect de telegramă către L. B. Krasin, la Londra, privind tratativele cu compania americană de construcții „Foundation Company".

Lenin prezidează ședința C.M.A. la care se discută problema unei comenzi de cisterne în străinătate, proiectul de hotărîre pentru sporirea producției de mașini agricole la uzina din Breansk, raportul lui N. Osinski cu privire la planul de însămînțări în guberniile lovite de secetă, raportul comisiei pentru asigurarea aprovizionării cu alimente, materii prime și combustibil a întreprinderilor de importanță primordială etc.

Înainte de 29 octombrie Lenin pregătește, pentru cea de-a VII-a Conferință a organizației guberniale de partid Moscova, planul unui raport cu privire la noua politică economică.

Octombrie, 29 La cea de-a VII-a Conferință a organizației guberniale de partid Moscova, Lenin prezintă raportul „Cu privire la noua politică economică" ; ia note în timpul discuțiilor ; rezumă biletelele primite ; rostește cuvîntul de încheiere la raport.

www.dacoromanica.ro

Octombrie, 30 Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la acordul dintre comisia C.E.C. din Rusia pentru ajutorarea înfometaților și Internaționala Sindicală de la Amsterdam.

Noiembrie, 1 Lenin prezidează ședința C.C.P. la care se discută problema creării pe lîngă C.M.A. a unei comisii pentru reglementarea comerțului interior etc.

Noiembrie, 2 Într-o scrisoare adresată lui G. D. Țiurupa, Lenin cere să se ia măsuri pentru primirea la vreme a utilajului comandat în străinătate pentru șantierul centralei electrice de la Kașira.

Lenin are o convorbire cu F. Platten.

Lenin prezidează ședința C.M.A. la care se discută proiectele de hotărîri privind obligația tuturor departamentelor de a prezenta lunar date statistice și diagrame pentru C.M.A. și problema industriei metalurgice.

Noiembrie, 3 Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se confirmă rezoluția în problema germană, se discută proiectul de decret cu privire la conducerea industriei bumbacului, precum și alte probleme.

Noiembrie, 4 Într-o scrisoare adresată lui D. I. Kurskl, comisarul poporului pentru justiție, Lenin cere să i se comunice măsurile luate pentru combaterea birocratismului.

Lenin prezidează ședința C.M.A.; evaluează cantitățile de material lemnos de care dispune Direcția generală a exploatărilor forestiere. La aceeași ședință se discută și raportul Comisiei de stat a planificării cu privire la activitatea secției pentru raionarea Rusiei, problema aducerii locomotivelor comandate în Germania și Elveția, despre comenzile de turbine pentru șantierul hidrocentralei de pe Volhov, despre campania de navigație din Marea Kara etc.

Noiembrie, 5 Lenin scrie articolul: „Rolul aurului acum și după victoria deplină a socialismului".

Lenin primește o delegație mongolă.

Lenin prezidează ședința C.C.P.; face în scris propuneri în legătură cu proiectul de hotărîre

www.dacoromanica.ro

privind planul financiar şi de emisiune pe 1922, propuneri care se includ în hotărîrea adoptată de C.C.P. La aceeaşi şedinţă se discută şi situaţia transporturilor de produse alimentare din Ucraina, problema asigurării cu combustibil mineral a căilor ferate din Ural şi din Siberia etc.

Noiembrie, 6 Lenin rosteşte la un miting al muncitorilor de la „Prohorovskaia Manufaktura" o cuvîntare consacrată celei de-a patra aniversări a Revoluţiei din Octombrie.

Noiembrie, 7 La o adunare a muncitorilor, muncitoarelor, ostaşilor roşii şi tinerilor din raionul Hamovniki, Lenin rosteşte o cuvîntare consacrată celei de-a patra aniversări a Revoluţiei din Octombrie.

La o adunare a muncitorilor de la uzina „Elektrosila" nr. 3 (fostă „Dinamo") (astăzi uzina „Dinamo" — „S. M. Kirov"), Lenin rosteşte o cuvîntare consacrată celei de-a patra aniversări a Revoluţiei din Octombrie ; stă de vorbă cu muncitorii şi cu conducerea uzinei.

Noiembrie, 8 Lenin scrie un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, prin care comisia fondului de aur este obligata să prezinte regulat Biroului Politic dari de seama asupra situaţiei acestui fond.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic ; scrie un proiect de hotarîre cu privire la relaţiile dintre secţiile culturale ale sindicatelor şi comitetele pentru educaţie politică, proiect care este adoptat de Biroul Politic. La aceeaşi şedinţă se discută şi raportul lui M. I. Kalinin, preşedintele C.E.C. din Rusia, cu privire la verificarea activităţii Biroului pentru deservirea străinilor, problema alocării unui stoc de argint pentru nevoile Mongoliei, organizarea conducerii industriei metalurgice, tratativele cu concesionarii anomaliei magnetice de la Kursk, problema tarifară etc.

Lenin prezidează şedinţa C.C.P. la care se discută problema aprovizionarii colective, sporirea cantităţii de seminţe pe care Comisariatul aprovizionării o pune la dispoziţia Comisariatului agriculturii etc.

Noiembrie, 9 Lenin scrie un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la importanţa strîngerii integrale a impozitului în

www.dacoromanica.ro

natură în Ucraina și la necesitatea de a se lua măsuri energice în acest scop ; trimite proiectul de hotărîre lui V. M. Mihailov, pentru membrii Biroului Politic.

Noiembrie, 10 Lenin primește o delegație de țărani din satul Beketovo, plasa Bulgakovskaia, județul Ufa, gubernia Ufa ; în timpul convorbirii, notează cele discutate cu ei.

Lenin primește pe W. Pieck și pe F. Heckert, cu care discută situația din Partidul Comunist German.

Lenin prezidează ședința C.C.P. la care se discută problema îmbunătățirii condițiilor de trai ale oamenilor de știință, politica tarifară etc.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea unei hotărîri a Biroului Politic privind editarea de către Ceka a unui „Buletin al presei străine", activitatea organelor de aprovizionare din Ucraina etc.

Noiembrie, 11 Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la cooperația de credit, la înființarea unei bănci cooperatiste și la aprobarea cotării oficiale a aurului la Bursa din Moscova.

Lenin participă la ședința Biroului Politic ; face o comunicare cu privire la Persia. În cursul discutării raportului comisiei fondului de aur, Lenin propune un model de tabel pentru prezentarea de date la Biroul Politic, model pe care Biroul Politic îl aprobă. La aceeași ședință se discută și problema ajutorării familiei lui G. V. Plehanov, problema curățirii rîndurilor partidului etc.

Lenin prezidează ședința C.M.A. ; prezintă un referat asupra procedurii modificărilor și completărilor la ordinea de zi a ședințelor C.M.A. ; scrie un proiect de hotărîre la raportul C.E.S. privind îndeplinirea sarcinilor în domeniul producției de pluguri electrice. La aceeași ședință se discută și problema alocării de rații alimentare pentru Bielorusia, suplimentarea rațiilor pentru muncitorii și funcționarii din transporturi, proiectul de hotărîre cu privire la aprovizionarea cu combustibil a orașului Petrograd, planul achizi-

www.dacoromanica.ro

ţiilor de carne, peşte şi grăsimi pe 1921—1922 şi planul repartizării lor pe aceeaşi perioadă etc.

Noiembrie, 12

Lenin adresează o telegramă tuturor comisiilor economice, cerîndu-le să trimită la timp rapoartele la C.M.A.

Lenin are o convorbire cu social-democratul finlandez I. Sirola.

Într-o convorbire cu emigrantul politic M. Levin, Lenin discută despre Republica Sovietică din Bavaria (1919), despre politica partidului comunist în acea perioadă, în special faţă de ţărănime, şi despre alte probleme.

Noiembrie, 14

Lenin îi scrie lui V. M. Molotov despre lipsurile circularei C.C. din 16 iunie 1921 cu privire la relaţiile dintre organele de partid şi organele de anchetă judiciară.

Între 14 şi 24 noiembrie

Într-o scrisoare adresată Comisariatului justiţiei, Lenin recomandă înăsprirea pedepselor pentru denunţare calomnioasă ; aceste propuneri au fost incluse în respectivul decret al C.C.P.

Noiembrie, 15

Lenin prezidează şedinţa C.C.P. la care se discută activitatea colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, problema continuării tratativelor cu firma S.K.F. pentru acordarea unei concesiuni, crearea unei comisii speciale a concesiunilor, proiectul de decret cu privire la asigurările sociale ale muncitorilor etc.

Noiembrie, 17

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic la care se discută problema Turkestanului, hotărîrea Biroului din Caucaz cu privire la crearea Federaţiei transcaucaziene, raportul lui P. A. Zaluţki cu privire la curăţirea rîndurilor partidului etc.

În jurul datei de 17 noiembrie

Lenin trimite lui N. N. Narimanov, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului al Republicii Sovietice Azerbaidjan, o telegramă de salut cu prilejul deschiderii Băncii de Stat a Azerbaidjanului.

Nu mai tîrziu de 18 noiembrie

Lenin discută cu M. Poloz, reprezentantul C.C. al P.C. (b) din Ucraina, despre curăţirea rîndurilor Partidului Comunist din Ucraina, despre borotbişti şi despre o serie de alte probleme.

Noiembrie, 18

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic la care se discută problema convocării conferinţei gene-

www.dacoromanica.ro

rale a partidului, asigurarea pazei granițelor de nord-vest, raportul comisiei fondului de aur, problema rațiilor alimentare pentru copiii din Moscova și Petrograd, încheierea unui împrumut internațional etc.

Lenin prezidează ședința C.M.A. la care se discută raportul Comisariatului aprovizionării cu privire la situația fondului de rezervă, se aprobă componența comisiei pentru recepționarea centralei electrice de la Kașira, se discută proiectele de hotărîre cu privire la valorificarea experienței acumulate de împuterniciții C.E.C. în campania de strîngere a impozitului în natură pe anul 1921 și cu privire la trecerea industriei petroliere la sistemul hozrasciotului etc.

Lenin prezidează ședința C.C.P.; în cursul discutării planului financiar și a planului de emisiune pe 1922, propune o serie de completări la proiectul de hotărîre în această problemă, care sînt acceptate de C.C.P. La aceeași ședință se discută și proiectul de decret al C.C.P. privind operațiile cu valută străină și cu metale nobile etc.

Noiembrie, 19 Într-o scrisoare adresată lui V. M. Molotov, Lenin arată că problema relațiilor dintre organele de partid și organele de anchetă judiciară este esențialmente politică și, ca atare, trebuie supusă spre examinare Biroului Politic. El cere de asemenea ca în circulara respectivă a C.C. să se prevadă mărirea responsabilității judiciare a comuniștilor.

Noiembrie, 20 Lenin citește broșura lui I. Remeiko „Hotărîrile Congresului al X-lea al P.C. (b) din Rusia, sindicatul și muncitorii din bazinul Donețului", face o serie de însemnări marginale și scrie o scurtă apreciere asupra conținutului ei.

Noiembrie, 21 Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la ordinea de zi a celei de-a XI-a Conferințe generale a P.C. (b) din Rusia, precum și alte probleme.

Lenin dă lui I. S. Ganețki o recomandare pentru primirea lui în P.C. (b) din Rusia.

Lenin primește pe F. I. Kon, secretar al C.C. al P.C. (b) din Ucraina, pe N. Osinski, adjunct

www.dacoromanica.ro

al comisarului poporului pentru agricultură, și pe P. A. Bogdanov, președintele C.E.S.

Lenin discută cu V. I. Zof, locțiitorul comandantului forțelor maritime, A. V. Baranov, membru al Consiliului militar-revoluționar al Flotei Mării Negre, și cu I. F. Izmailov, comandantul-șef și comisarul porturilor militare din Marea Neagră și Marea de Azov, problemele legate de reorganizarea flotei și întărirea forțelor maritime-militare din sudul țării.

Noiembrie, 22 În nr. 263 al ziarului „Pravda" apare articolul lui Lenin „O carte scrisă cu talent".

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de rezoluție cu privire la organizațiile proletcultiste, precum și în alte probleme.

Într-o scrisoare adresată lui I. V. Stalin, Lenin arată că e necesar să se ia măsuri pentru prevenirea delapidării bunurilor statului de către arendași.

Lenin prezidează ședința C.C.P.; scrie un proiect de hotărîre cu privire la editarea unui afiș care să lămurească rostul impozitului în muncă prestată cu atelajele. La aceeași ședință se discută și referatul comisiei financiare cu privire la verificarea evaluărilor din capitolul de cheltuieli al bugetului de stat, precum și alte probleme.

Noiembrie, 23 Într-o scrisoare adresată Comisiei de stat a planificării, Lenin cere să se elaboreze un program de lucrări de construcție și lucrări de extracție a turbei pentru centrala electrică regională Ivanovo-Voznesensk, precum și planul de construcție de centrale electrice pe anul 1922.

Lenin adresează Comisiei economice a C.C.P., lui L. B. Kamenev, o scrisoare în problema încheierii contractului de concesionare cu P. B. Șteinberg.

Lenin primește pe S. P. Sereda, comisarul poporului pentru agricultură, și pe reprezentanții Partidului muncitoresc norvegian — H. Olson și alții.

Noiembrie, 24 Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia; propune să se acorde un concediu lui A. S. Kiselev. La aceeași ședință se discută și o propunere a lui Lenin în legătură

www.dacoromanica.ro

cu hotărîrea asupra organizațiilor proletcultiste, după care Lenin face o comunicare cu privire la componența Comitetului concesiunilor. Tot în această ședință se discută și problema relațiilor dintre organele de anchetă judiciară și comitetele de partid, crearea unor misiuni în străinătate, revizuirea bugetului departamentului militar, finanțarea Ucrainei etc.

Noiembrie, 25 Lenin primește în audiență pe E. M. Kviring, membru al C.C. al P.C. (b) din Ucraina, pe M. K. Vladimirov, comisarul pentru aprovizionare al Ucrainei, și pe W. Münzberger, conducătorul „Ajutorului muncitoresc internațional".

Lenin prezidează ședința C.M.A. la care se discută raportul Direcției generale a industriei miniere, proiectele de hotărîri cu privire la aprovizionarea cu alimente a muncitorilor minori din bazinul carbonifer de lîngă Moscova și cu privire la minele din Celeabinsk, problema transporturilor de cereale din Ucraina etc.

Noiembrie, 26 Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută planul de stat al aprovizionării materiale și financiare, problema convocării plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia etc.

Într-o dispoziție dată în scris comandantului Kremlinului, Lenin cere să se ia măsuri pentru simplificarea formalităților de intrare la C.C.P.

Noiembrie, 27 Într-o scrisoare adresată lui V. M. Molotov, Lenin face propuneri pentru Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

Lenin are o convorbire cu P. P. Christensen, reprezentantul organizației politice burgheze „Partidul muncitorilor și al fermierilor din S.U.A.".

Lenin scrie prima variantă a propunerii de creare a unei federații a republicilor transcaucaziene.

Lenin răspunde în scris la amendamentul propus de I. V. Stalin la proiectul său de propunere privind crearea unei federații a republicilor transcaucaziene.

Lenin scrie varianta definitivă a proiectului său de propunere privind crearea unei federații a republicilor transcaucaziene.

www.dacoromanica.ro

Noiembrie, 28

Într-o scrisoare adresată lui A. D. Țiurupa, Lenin expune un plan de activitate a vicepreședinților C.C.P. și C.M.A.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunță pentru adoptarea propunerilor C.C.S. din Rusia cu privire la activitatea sindicatelor.

Lenin primește a doua oară pe P. P. Christensen, în prezența lui B. I. Reinștein, reprezentant al Comisariatului afacerilor externe, și a lui P. I. Voevodin, șeful secției cinematografie a Comitetului general pentru educație politică de pe lîngă Comisariatul învățămîntului public. În timpul convorbirii, V. I. Lenin este filmat de operatorul A. A. Levițki.

Lenin stă de vorbă cu comuniști coreeni, primește în audiență pe geologul I. V. Mușketov ș.a.

Noiembrie, 29

Lenin scrie observații pe marginea tezelor C.E.S. „Cu privire la politica economică" și le trimite, însoțite de o scrisoare, lui I. T. Smilga.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic privind crearea unei federații a republicilor transcaucaziene.

Lenin prezidează ședința C.C.P. la care se discută referatul comisiei pentru repartizarea semnelor monetare pe luna decembrie, raportul comisiei pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale oamenilor de știință etc.

Lenin rostește o cuvîntare la primul Congres agricol gubernial din Moscova.

Noiembrie, 30

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță în favoarea aprobării hotărîrii comisiei pentru reducerea normelor de aprovizionare.

Lenin stă de vorbă cu țăranul fără partid I. A. Petrușkin, membru al C.E.C. din Rusia, întors dintr-o misiune avută în guberniile Vladimir, Cerepoveț, Rîbinsk etc.

Lenin discută cu L. N. Kritman despre Comisia pentru folosirea resurselor materiale de pe lîngă C.M.A., citește referatul lui privind trecerea

www.dacoromanica.ro

acestei comisii la Comisariatul finanţelor şi face în scris o serie de observaţii pe marginea referatului.

Decembrie, 1 Lenin scrie însemnări în legătură cu istoria P.C. (b) din Rusia şi le trimite, însoţite de o scrisoare, lui N. I. Buharin.

Lenin participă la şedinţa de dimineaţă a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia; scrie un proiect de hotărîre cu privire la tactica de front unic a partidelor comuniste. La aceeaşi şedinţă se discută şi problema divergenţelor dintre comuniştii din Azerbaidjan, a înfiinţării unei Comisii economice superioare, situaţia industriei de război etc.

Lenin participă la şedinţa de după-amiază a Biroului Politic; scrie ciorna unui proiect de hotărîre cu privire la Ceka, face o comunicare cu privire la difuzarea presei sovietice în străinătate şi cu privire la activitatea lui A. D. Ţiurupa. La aceeaşi şedinţă se discută şi problema relaţiilor dintre reprezentanţii R.S.F.S.R. şi ai Ucrainei în Polonia, despre acordarea de concesiuni etc.

Decembrie, 2 Lenin scrie membrilor Biroului Politic o scrisoare în legătură cu platforma antipartinică şi antisovietică „Noi sîntem adepţi ai colectivismului".

Lenin discută cu savantul chimist V. N. Ipatiev despre refacerea bazinului Donеţului, precum şi cu P. P. Gorbunov, secretarul general al Comisariatului afacerilor externe.

Lenin adresează Comitetului pentru literatură străină o scrisoare în care arată că Direcţia generală a industriei carbonifere din bazinul Donеţului trebuie să fie asigurată cu literatură de specialitate.

Lenin prezidează şedinţa C.M.A.; scrie un proiect de hotărîre pentru revizuirea hotărîrii referitoare la Comisia pentru folosirea resurselor materiale de pe lîngă C.M.A. La aceeaşi şedinţă se discută şi raportul comisiei pentru unificarea întreprinderilor de stat pentru extracţia platinei, situaţia industriei zahărului, proiectul de hotărîre cu privire la utilizarea cantităţii de 1 000 000 de puduri de cereale primite în baza contractului încheiat cu A. J. Hammer, problema achiziţiilor de cartofi congelaţi etc.

www.dacoromanica.ro

Decembrie, 3

Lenin completează şi semnează scrisoarea „Cu privire la folosirea «legăturii vii»“, scrisă din însărcinarea lui de A. Divilkovski către A. S. Enukidze, V. A. Karpinski, F. E. Dzerjinski, P. A. Zaluţki, V. M. Mihailov şi V. M. Molotov.

Lenin adresează Comisiei guberniale Moscova pentru verificarea şi curăţirea rîndurilor partidului o scrisoare în care arată că fostul menşevic L. G. Şapiro a fost pe nedrept exclus din partid.

Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia adoptă, în urma unei consultări telefonice a membrilor săi, propunerea lui Lenin de a se tipări o broşură pentru demascarea platformei „Noi sîntem adepţi ai colectivismului“ şi hotărîrea de a se acorda lui Lenin un concediu de 10 zile între 2 şi 17 decembrie 1921.

Lenin primeşte pe G. I. Sokolnikov, P. I. Voevodin, pe operatorul cinematografic A. A. Leviţki, pe R. Minor şi L. Catterfeld, reprezentanţii Partidului Comunist din S.U.A. în Comitetul Executiv al Internaţionalei Comuniste, precum şi pe ziarista americană B. Beatty.

Decembrie, 5

Lenin adresează o scrisoare (în limba engleză) lui R. Minor (D. Ballister) şi L. Catterfeld (D. Carr) cu rugămintea de a-i comunica opinia lor asupra cărţii „Noi date cu privire la legile dezvoltării capitalismului în agricultură. Partea I. Capitalismul şi agricultura în Statele Unite ale Americii“ şi de a-i trimite ediţiile oficiale ale datelor recensămîntului populaţiei S.U.A. pe 1920.

Într-o scrisoare adresată Comisariatului comerţului exterior, Comisariatului finanţelor, C.E.S. şi Comisariatului învăţămîntului public, Lenin le cere să examineze propunerea casei italiene de filme „Citto Cinema“ de a i se concesiona dreptul de a produce şi cumpăra filme în Rusia şi să întocmească în acest sens un proiect de hotărîre a C.M.A.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; scrie o propunere pe marginea proiectului de hotărîre privind trecerea morilor din subordinea C.E.S. în cea a Comisariatului aprovizionării. La aceeaşi şedinţă se discută şi problema Kareliei, propunerile clerului musulman în ceea ce priveşte ajutorarea populaţiei înfometate etc.

www.dacoromanica.ro

Lenin primește pe comunistul italian E. Gennari, membru al Prezidiului Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, pe M. I. Frumkin și N. P. Briuhanov, adjuncți ai comisarului poporului pentru aprovizionare.

Decembrie, 6 Într-o scrisoare către A. M. Gorki, Lenin îl roagă pe acesta să adreseze scriitorilor Bernard Shaw și Herbert Wells un apel de a participa la organizarea de colecte în ajutorul populației înfometate din Rusia Sovietică.

Lenin ia cunoștință de tezele Internaționalei Comuniste cu privire la frontul unic și scrie observații pe marginea lor.

Decembrie, 6—13 ianuarie, 1922 Lenin locuiește la Gorki (lîngă Moscova).

Decembrie, 7 Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunță pentru adoptarea proiectelor de hotărîri ale Biroului Politic privind misiunile din străinătate, tratativele cu guvernul danez etc.

Decembrie, 8 Într-o scrisoare adresată lui V. M. Molotov, pentru membrii Biroului Politic, Lenin arată că trebuie repusă în discuție problema înființării unei comisii centrale pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale muncitorilor în cadrul noii politici economice.

Decembrie, 11 Lenin scrie articolul: „Tezele Partidului Comunist Francez în problema agrară".

Decembrie, 12 Într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic, Lenin propune să se adopte o hotărîre în sensul ca A. M. Gorki să fie trimis la tratament în străinătate pe cheltuiala partidului sau a statului.

Decembrie, 13 Într-o telefonogramă adresată lui V. A. Avanesov, D. I. Kurski și A. D. Țiurupa, Lenin îi roagă ca în ședința C.M.A. să ia cuvîntul împotriva abrogării hotărîrii privind tragerea la răspundere a celor vinovați de tărăgănarea punerii în fabricație a plugurilor „Fowler".

Luînd cunoștință de propunerile lui T. V. Sapronov privind întărirea organelor puterii de stat, Lenin adresează lui V. M. Molotov o scrisoare în care-l roagă să trimită aceste propuneri membrilor Biroului Politic spre a lua cunoștință de ele

www.dacoromanica.ro

şi să treacă această problemă pe ordinea de zi a plenarei C.C., a Conferinţei a XI-a a P.C. (b) din Rusia şi a celui de-al IX-lea Congres general al Sovietelor.

Decembrie, 14 — Lenin completează fişa personală de delegat la cea de-a XI-a Conferinţă generală a P.C. (b) din Rusia.

Decembrie, 16 — Lenin trimite o telefonogramă lui V. M. Molotov, pentru Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, cu rugămintea de a i se prelungi concediul medical cu maximum două săptămîni, în conformitate cu avizul medicului.

Lenin adresează lui E. A. Litkens, adjunctul comisarului poporului pentru învăţămîntul public, o scrisoare prin care însărcinează acest departament să înfiinţeze o comisie pentru studierea problemei organizării cinematografiei în Rusia Sovietică.

Decembrie, 17 — Lenin începe lucrările pregătitoare pentru întocmirea raportului C.E.C. din Rusia şi al C.C.P. la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor, cere comisariatelor sumare date informative asupra activităţii lor.

Nu mai devreme de 17 decembrie — Lenin scrie „Scrisoare către Consiliul de propagandă şi acţiune al popoarelor din Orient".

Între 17 şi 23 decembrie — Lenin întocmeşte planul raportului „Cu privire la politica internă şi externă a republicii", pentru cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor.

Decembrie, 18 — Plenara C.C. al partidului îl confirmă pe Lenin în calitate de raportor al C.E.C. din Rusia şi al C.C.P. la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor şi de membru al biroului fracţiunii P.C. (b) din Rusia la congres.

Decembrie, 19 — Lenin adresează membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia o scrisoare cu privire la curăţirea rîndurilor partidului şi la condiţiile de primire în partid.

Într-o telegramă adresată lui V. M. Molotov, Lenin îl roagă să pună în discuţia Biroului Organizatoric problema măsurilor pentru lichidarea bandelor albgardiste finlandeze din Karelia şi subliniază necesitatea întăririi Armatei Roşii.

Nu mai devreme de 19 decembrie — Lenin ia cunoştinţă de proiectul de rezoluţie a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu

www.dacoromanica.ro

privire la întărirea rîndurilor partidului și face modificări în textul acestui proiect.

Decembrie, 21 În urma consultării telefonice a membrilor Biroului Politic, acesta adoptă hotărîrea de a prelungi concediul medical al lui Lenin.

Lenin însărcinează pe secretarul general al C.M.A. să intervină pe lîngă M. I. Kalinin ca acesta să supună spre aprobare Prezidiului C.E.C. și apoi celui de-al IX-lea Congres general al Sovietelor hotărîrea C.C.P. din 21 decembrie 1921 cu privire la planul de electrificare a Rusiei.

Decembrie, 22 Lenin adresează Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia o scrisoare în legătură cu rezoluția celui de-al IX-lea Congres general al Sovietelor cu privire la situația internațională.

Printr-o consultare telefonică a membrilor Biroului Politic, acesta adoptă propunerea lui Lenin ca congresul Sovietelor să adopte o rezoluție specială împotriva politicii aventuriste a Poloniei, Finlandei și României.

Lenin adresează Biroului Politic o telefonogramă conținînd observații la proiectul de rezoluție a Conferinței a XI-a a P.C. (b) din Rusia cu privire la curățirea rîndurilor partidului.

Într-o convorbire telefonică cu A. I. Sviderski, membru al colegiului Comisariatului aprovizionării, Lenin se interesează de mersul colectărilor de cereale.

Decembrie, 23 Lenin adresează lui P. A. Bogdanov o scrisoare în legătură cu tărăgănarea fabricării plugurilor „Fowler", cerînd ca persoanele vinovate de această tărăgănare să fie judecate în ședință publică.

La cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia Lenin prezintă raportul C.E.C. și al C.C.P. „Cu privire la politica internă și externă a republicii".

Decembrie, 25 Lenin examinează proiectul de hotărîre a celui de-al IX-lea Congres general al Sovietelor cu privire la refacerea agriculturii, face modificări în textul lui și-i comunică în scris lui V. M. Molotov că e de acord cu proiectul.

Lenin scrie „Directive în problemele activității economice".

www.dacoromanica.ro

Decembrie, 26 Lenin participă la o consfătuire a delegaţilor fără partid la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor ; notează intervenţiile şi propunerile delegaţilor ; intervine în cursul discuţiilor şi rosteşte o cuvîntare la încheierea consfătuirii.

Printr-o consultare telefonică a membrilor Biroului Politic se aprobă propunerea lui Lenin ca V. G. Iakovenko să fie rechemat din Siberia la Moscova, spre a fi numit comisar al poporului pentru agricultură, precum şi proiectul de rezoluţie a celui de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia cu privire la activitatea economică a instituţiilor sovietice, scris de Lenin.

Decembrie, 27 Lenin adresează C.C. al P.C. (b) din Rusia scrisoarea intitulată „Politica Partidului laburist englez".

Decembrie, 28 Lenin participă la şedinţa de dimineaţă a plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută componenţa C.E.C. şi a Prezidiului C.E.C. etc.

Cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia adoptă „Instrucţiunile în problemele activităţii economice", scrise de Lenin.

Lenin participă la şedinţa de după-amiază a plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia şi face propuneri cu privire la data încheierii lucrărilor plenarei şi la acordarea unui concediu lui C. Racovski. Trecîndu-se la discutarea problemei sindicatelor, Lenin este ales în comisia pentru examinarea tezelor lui I. E. Rudzutak şi A. A. Andreev. La aceeaşi şedinţă se discută şi problema conflictului din bazinul Donеţului, situaţia cooperaţiei agricole, achiziţionarea de seminţe din străinătate, raportul comisiei pentru cercetarea situaţiei din armată, probleme referitoare la eseri şi menşevici, măsuri pentru efectuarea campaniei de însămînţări în Ucraina etc.

Decembrie, 29—30 Lenin întocmeşte planul tezelor „Cu privire la rolul şi sarcinile sindicatelor în condiţiile noii politici economice".

Înainte de 29 decembrie Lenin scrie o notă la „Declaraţia" internaţionaliştilor francezi, elveţieni, polonezi, germani şi suedezi care urma să apară în volumul al XIV-lea, partea I, din Operele sale.

Lenin recitеşte prima parte a volumului al XIV-lea al Operelor sale, editat de Editura de stat în 1921, face modificări şi însemnări.

www.dacoromanica.ro

Decembrie, 30—ianuarie, 4 — Lenin întocmește proiectul de hotărîre a C.C. al P.C. (b) din Rusia „Cu privire la rolul și la sarcinile sindicatelor în condițiile noii politici economice".

Decembrie, 31 — Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se adoptă următoarea hotărîre: „Se acordă lui V. I. Lenin un concediu de 6 săptămîni începînd de la 1 ianuarie 1922, interzicîndu-i-se să vină să lucreze la Moscova fără aprobarea Secretariatului C.C. Se va fixa o singură oră pe zi pentru convorbiri telefonice în problemele deosebit de importante". La aceeași ședință, Lenin propune să se intervină pe lîngă C.C.C. pentru anularea excluderii din partid a lui Iudovski și scrie în acest sens un proiect de hotărîre, care este adoptat. La această ședință se discută și problema flotei, a Biroului pentru problemele Turkestanului etc.

Sfîrșitul lunii decembrie — Lenin recitește partea a doua a volumului al XIV-lea al Operelor sale și face în el însemnări marginale.

Decembrie — După ce citește în manuscris cartea lui G. M. Krjijanovski „Problemele economice ale R.S.F.S.R. și activitatea Comisiei de stat a planificării (Gosplan)" (partea I), Lenin îi scrie acestuia o scrisoare în care apreciază favorabil conținutul cărții și îi propune s-o completeze cu materiale referitoare la noua politică economică.

Lenin scrie o ciornă de scrisoare către conducătorii instituțiilor centrale de stat cu privire la stîrpirea birocratismului.

Sfîrșitul anului — Într-o scrisoare adresată lui G. I. Krumin, redactorul ziarului „Ekonomiceskaia Jizn", Lenin arată că strîngerea și analizarea datelor referitoare la activitatea întreprinderilor și a organelor locale este una din sarcinile principale ale ziarului.

Anul 1921 — Lenin citește cartea lui Herbert Wells: „Russia in the shadows", apărută în 1920 la Londra, și face însemnări pe ea.

1922

Începutul anului — Lenin însărcinează pe L. K. Martens, șeful secției siderurgice a C.E.S., să elucideze la fața locului ce este anomalia magnetică de la Kursk și care este importanța ei.

www.dacoromanica.ro

Ianuarie, 4

Într-un adaos la tezele „Cu privire la rolul şi la sarcinile sindicatelor în condiţiile noii politici economice", Lenin prezintă un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la înfiinţarea unei comisii speciale pentru verificarea şi împrospătarea cadrelor de comunişti cu munci de răspundere în sindicate şi pentru pregătirea raportului la Congresul al XI-lea al P.C. (b) din Rusia.

Lenin scrie un proiect de hotărîre a Biroului Politic în legătură cu sinuciderea inginerului V. V. Oldenborgher.

Lenin adresează Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia o scrisoare în legătură cu necesitatea editării unei broşuri care să descrie starea economiei sovietice şi la a cărei întocmire să fie atraşi G. M. Krjijanovski şi S. G. Strumilin.

Între 4 şi 12 ianuarie

Lenin ia cunoştinţă de observaţiile făcute de A. A. Andreev, L. B. Kamenev, I. E. Rudzutak şi L. D. Trotki pe marginea tezelor sale „Cu privire la rolul şi la sarcinile sindicatelor în condiţiile noii politici economice" şi-şi notează completările propuse de ei la aceste teze.

Între 9 şi 12 ianuarie

Lenin scrie „Proiect de directivă a Biroului Politic în legătură cu noua politică economică".

Ianuarie, 12

Lenin adresează Biroului Politic propunerea de a se aloca fonduri pentru laboratorul radio de la Nijni Novgorod.

Lenin scrie mesajul de salut „Către oamenii muncii din Daghestan".

Într-o scrisoare adresată Biroului Politic, Lenin cere să fie numit un om anume însărcinat să supravegheze îndeplinirea de către tovarăşii bolnavi a indicaţiilor prescrise de medici.

Într-o telefonogramă adresată lui I. V. Stalin, Lenin se declară de acord cu proiectul de circulară a C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la sarcinile Partidului Comunist din Turkestan în domeniul politicii naţionale în condiţiile n.e.p.-ului.

Comitetul Central al partidului adoptă proiectul de hotărîre „Cu privire la rolul şi la sarcinile sindicatelor în condiţiile noii politici economice", proiect scris de Lenin.

www.dacoromanica.ro

Ianuarie, 13 — Lenin primește pe I. H. Lalaiant și comunică în scris secretarei L. A. Fotieva că e necesar să i se acorde ajutor.

Ianuarie, 17 — Lenin adresează lui V. M. Molotov, pentru Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, o scrisoare în legătură cu concesiunea P. B. Șteinberg.

Lenin adresează Direcției centrale de statistică o scrisoare conținînd indicații referitoare la întocmirea pentru C.M.A. și C.C. a graficelor de dezvoltare a economiei Rusiei Sovietice.

Într-o scrisoare adresată lui V. M. Molotov, la C.C., Lenin îl roagă să ia măsuri ca fiica Fofanovei M. V. să fie trimisă la tratament într-un sanatoriu din Riga, iar fiica vechiului bolșevic I. A. Sammer să fie primită la școala model a Comisariatului învățămîntului public.

Lenin dictează lui N. P. Gorbunov directive în problemele cinematografiei și îi dă indicația să le transmită Comisariatului învățămîntului public.

Lenin adresează lui D. I. Kurski o scrisoare cu privire la principiile fundamentale ale Codului civil al R.S.F.S.R. și la lupta împotriva „abuzului de n.e.p.".

Lenin semnează o telegramă adresată de C.C.P. și de C.C. al P.C. (b) din Rusia președinților de comitete executive guberniale în legătură cu trimiterea de cereale de sămînță în guberniile înfometate.

Ianuarie, 17—martie, 1 — Lenin locuiește într-un sovhoz de lîngă satul Kostino (în împrejurimile Moscovei).

Ianuarie, 19 — Lenin adresează lui I. V. Stalin o scrisoare conținînd un proiect de telegramă a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia către L. B. Krasin, la Londra, în legătură cu achiziționarea urgentă de cereale din străinătate.

Într-o scrisoare adresată lui L. B. Krasin, la Londra, Lenin critică activitatea aparatului Comisariatului pentru comerțul exterior și cere să se urgenteze achizițiile de cereale din străinătate.

Ianuarie, 20 — Întrunit în ședință, Biroul Politic aprobă propunerea lui Lenin de a se crea o comisie specială pentru verificarea și împrospătarea cadrelor de comuniști cu munci de răspundere în sindicate.

www.dacoromanica.ro

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunţă pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la trimiterea lui V. V. Vorovski la Roma.

Ianuarie, 21 Lenin adresează lui A. D. Ţiurupa o scrisoare cu privire la regimul lui de lucru după terminarea tratamentului medical.

Într-o scrisoare adresată lui L. D. Troţki, Lenin arată că este necesară intensificarea luptei împotriva agitaţiei antisovietice desfăşurate de menşevici în legătură cu n.e.p.-ul şi îi comunică intenţia sa de a scrie un articol despre capitalismul de stat.

Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunţă pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic cu privire la crearea R.A.S.S Iakute etc.

După 21 ianuarie Lenin are o convorbire cu un grup de delegaţi la primul Congres al oamenilor muncii din ţările Orientului Îndepărtat.

Ianuarie, 22 Lenin adresează lui G. I. Sokolnikov, adjunct al comisarului poporului pentru finanţe, o scrisoare în legătură cu activitatea Comisariatului finanţelor.

Ianuarie, 23 Cu prilejul unei consultări telefonice a membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin se pronunţă pentru adoptarea proiectelor de hotărîri ale Biroului Politic cu privire la concesiunea P. B. Şteinberg, cu privire la eseri şi anarhişti, cu privire la Ceka etc.

Într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic, Lenin se pronunţă împotriva propunerii lui G. V. Cicerin de a se face unele modificări în Constituţia R.S.F.S.R.

Lenin este ales membru al Sovietului din Moscova din partea muncitorilor şi funcţionarilor de la „Prohorovskaia Manufactura" (astăzi Trehgornaia Manufactura „F. E. Dzerjinski").

Ianuarie, 24 Într-o scrisoare adresată lui A. D. Ţiurupa, Lenin dă directive cu privire la reorganizarea activităţii C.C.P. şi a C.M.A. şi atrage atenţia asupra necesităţii de a se organiza controlul îndeplinirii hotărîrilor.

www.dacoromanica.ro

Ianuarie, 25 Într-o scrisoare adresată lui L. B. Kamenev și I. V. Stalin, Lenin arată că a fost încălcată directiva Biroului Politic privind procedura examinării problemelor de politică financiară și critică lipsurile din munca aparatului C.C.

Ianuarie, 26 Într-o scrisoare adresată lui G. I. Sokolnikov, Lenin îl roagă să-și formuleze în scris propunerile referitoare la circulația liberă a aurului.

Într-o scrisoare adresată lui G. E. Zinoviev, Lenin îi comunică că nu are posibilitatea de a prezenta la plenara Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste referatul cu privire la frontul unic și că e de acord să întocmească tezele referitoare la această problemă.

Lenin semnează o scrisoare către A. M. Lejava, adjunct al comisarului poporului pentru comerțul exterior, în care se cere accelerarea comenzii de turbine pentru șantierul hidrocentralei de pe Volhov.

Lenin adresează lui G. V. Cicerin o scrisoare în legătură cu propunerea de participare la Conferința de la Genova, pe care, în numele Consiliului Suprem al Antantei, o adresase guvernului sovietic I. Bonomi, președintele Consiliului de Miniștri al Italiei.

Într-o scrisoare adresată lui A. D. Țiurupa, Lenin îl roagă să ia cunoștință de lucrările comisiei Pileavski, însărcinată cu stabilirea contrapretențiilor pe care Rusia Sovietică urma să le formuleze față de Antantă la Conferința de la Genova.

Într-un bilet adresat lui G. V. Cicerin, Lenin se interesează de scrisoarea pe care Sun Iat-sen i-a trimis-o acestuia la 28 august 1921.

Într-o dispoziție dată în scris lui M. I. Glasser, de la secretariatul C.C.P., Lenin cere să i se trimită la timp toate procesele-verbale de ședință ale Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

Într-o scrisoare adresată lui V. A. Karpinski, Lenin roagă să i se comunice numărul scrisorilor pe care redacția ziarului „Bednota" le-a primit de la țărani și ce lucruri noi și deosebit de importante conțin ele.

Ianuarie, 27 Într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin pro-

www.dacoromanica.ro

pune ca M. I. Kalinin să fie trimis în guberniile cerealiere ale Ucrainei spre a strînge alimente în folosul celor înfometaţi.

Într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic, Lenin propune crearea unei comisii care să elaboreze un plan de popularizare a hotărîrilor Congresului al IX-lea al Sovietelor în problemele ţărănimii.

Într-o telefonogramă adresată lui I. V. Lomonosov, Lenin îi cere să elaboreze, de comun acord cu Comisia de stat a planificării, cu Comisariatul căilor de comunicaţie şi cu Institutul de termotehnică, condiţiile unui concurs pentru un proiect de locomotivă cu motor cu ardere internă.

În urma consultării membrilor Biroului Politic se adoptă propunerea lui Lenin ca I. A. Rudzutak să fie inclus în delegaţia la Conferinţa internaţională de la Genova şi ca M. I. Kalinin să fie trimis în guberniile cerealiere ale Ucrainei.

Sesiunea extraordinară a C.E.C. din Rusia în cea de-a IX-a legislatură îl confirmă pe Lenin ca preşedinte al delegaţiei sovietice la Conferinţa de la Genova.

Ianuarie, 28 Lenin adresează lui G. M. Krjijanovski o scrisoare conţinînd observaţii pe marginea broşurii lui A. A. Gorev „Electrificarea Franţei" (1922).

Într-o scrisoare adresată lui N. P. Gorbunov, Lenin îi cere să acorde ajutor Magazinului universal de stat.

În urma consultării membrilor Biroului Politic, se aprobă propunerea lui Lenin cu privire la popularizarea hotărîrilor celui de-al IX-lea Congres general al Sovietelor în problemele ţărănimii.

Ianuarie, 29 Într-o scrisoare adresată lui N. P. Gorbunov, Lenin îi cere să urmărească strîngerea de materiale referitoare la locomotiva cu motor cu ardere internă.

Ianuarie, 31 Lenin face însemnări cu privire la colectarea şi repartizarea cerealelor.

Ianuarie Lenin adresează lui A. D. Ţiurupa o scrisoare cu privire la organizarea comerţului cu gaz lampant.

www.dacoromanica.ro

Ianuarie-februarie — Lenin întocmeşte varianta iniţială, precum şi pe cea definitivă a planului articolului „Însemnările unui publicist".

Februarie, 1 — Lenin scrie un proiect de directivă pentru vicepreşedintele şi pentru toţi membrii delegaţiei la Conferinţa de la Genova.

Lenin adresează lui N. I. Buharin şi G. E. Zinoviev o scrisoare în legătură cu pregătirile pentru conferinţa comună a Internaţionalei Comuniste cu Internaţionalele a II-a şi a II$^1/_2$.

Lenin adresează lui G. I. Sokolnikov, la Comisariatul finanţelor, o scrisoare în care arată că acest comisariat trebuie să controleze şi să verifice activitatea trusturilor şi întreprinderilor cu gospodărire chibzuită.

Februarie, 2 — Lenin adresează lui N. I. Buharin o a doua scrisoare în legătură cu pregătirile pentru conferinţa comună a Internaţionalei Comuniste cu Internaţionalele a II-a şi a II$^1/_2$.

Lenin scrie un proiect de răspuns lui F. R. MacDonald (codirectorul unei bănci engleze) în legătură cu concesiunile.

Lenin adresează Biroului Politic o scrisoare în care arată că starea sănătăţii nu-i permite să prezinte la şedinţa lărgită a Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste din 12 februarie 1922 un referat cu privire la n.e.p.

Lenin primeşte un extras din procesul-verbal de şedinţă a Biroului Politic prin care el a fost desemnat să prezinte raportul politic al C.C. la Congresul al XI-lea al P.C. (b) din Rusia.

Între 3 şi 8 februarie — Luînd cunoştinţă de raportul cu privire la introducerea sistemului premial pentru muncitorii şi funcţionarii sovhozurilor şantierului de construcţie a centralei electrice de la Kaşira, Lenin recomandă publicarea lui în presă şi discutarea în C.M.A. a problemei premierii celor care au introdus sistemul.

Februarie, 4 — Lenin adresează membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia o scrisoare intitulată „În legătură cu lupta împotriva războiului". Într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic, Lenin cere să fie trase la răspundere persoanele vinovate de publicarea în presa sovietică a unui

www.dacoromanica.ro

articol în care era expus conținutul unei broșuri a lui Parvus.

Lenin scrie un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. în legătură cu Conferința de la Genova.

Februarie, 6 — Într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin arată că este necesar ca materialele legate de pregătirea Conferinței de la Genova să fie publicate în ziarele „Pravda" și „Izvestiia C.E.C.".

Într-o telefonogramă adresată lui N. P. Gorbunov, secretar general al C.C.P., Lenin îi cere să stabilească cîte edituri particulare există la Moscova.

Lenin scrie un adaos la directivele C.C. al P.C. (b) din Rusia pentru delegația la Conferința de la Genova.

Lenin adresează lui V. M. Molotov o scrisoare cu un text de telegramă către toate comitetele guberniale de partid, în care li se cere să trimită liste cu oamenii de școală eminenți din raza lor de activitate, care să poată fi atrași să lucreze la Comisariatul învățămîntului public.

Februarie, 7 — Lenin adresează lui G. V. Cicerin o scrisoare în care subliniază necesitatea unei politici principiale și elastice la Conferința de la Genova.

Februarie, 9 — Lenin expediază o telegramă de salut lui S. Hillman, președintele corporației industriale ruso-americane.

Februarie, 10 — Printr-o consultare telefonică a membrilor Biroului Politic se aprobă propunerea lui Lenin cu privire la „Directivele pentru ziarul «Izvestiia» în legătură cu propunerea lui Arthur Henderson".

Într-un bilet adresat lui N. P. Gorbunov, Lenin arată că e necesar să se acorde sprijin Direcției generale a exploatării hidraulice a turbei.

Februarie, 11 — Lenin adresează lui G. I. Sokolnikov o scrisoare privind pedepsirea persoanelor vinovate de tărăgăneală în ajutorarea Magazinului universal de stat, tezele cu privire la comerțul exterior, activitatea trusturilor care lucrează pe bază de hozrasciot și controlul asupra comerțului particular.

www.dacoromanica.ro

Într-o scrisoare adresată lui V. M. Molotov, Lenin cere să se repună în discuția Biroului Politic problema impozitului unic în cereale și a desființării ziarului „Kooperativnoe Delo".

Februarie, 13 Lenin scrie lui G. K. Ordjonikidze o scrisoare în legătură cu necesitatea întăririi Armatei Roșii gruzine.

Într-o scrisoare adresată lui D. I. Kurski, Lenin cere să i se comunice cine se ocupă și răspunde de procesele civile ale Rusiei Sovietice în străinătate.

Lenin adresează lui A. S. Enukidze o scrisoare în legătură cu activitatea Prezidiului C.E.C. din Rusia.

Lenin completează fișa sa personală în cadrul recensământului membrilor P.C. (b) din Rusia.

Februarie, 14 Într-o scrisoare adresată lui D. I. Kurski, Lenin cere relații asupra drepturilor Rabkrinului de a controla activitatea întreprinderilor particulare.

Lenin adresează lui V. M. Molotov o scrisoare cu privire la felul nesatisfăcător în care este organizată statistica la secțiile statistică și evidență-repartizare ale C.C. al P.C. (b) din Rusia.

Lenin face însemnări pe marginea scrisorii lui N. L. Meșcereakov despre ziarul „Kooperativnoe Delo" și scrie un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. cu privire la desființarea acestui ziar și editarea unui săptămînal în locul lui.

Lenin trimite pentru membrii Biroului Politic proiectul său de hotărîre cu privire la materialele care urmează să fie publicate în presă în legătură cu Conferința internațională de la Genova.

Februarie, 15 Lenin adresează lui V. G. Iakovenko, comisarul poporului pentru agricultură, o scrisoare în legătură cu proasta gospodărire a motoarelor pe care Departamentul militar le predase Comisariatului agriculturii.

Într-o scrisoare adresată lui D. I. Kurski, comisarul poporului pentru justiție, Lenin recomandă ca în proiectul de decret asupra polițelor și obligațiunilor civile să se prevadă garantarea deplină a dreptului Statului sovietic de a le anula.

Într-o scrisoare adresată lui G. V. Cicerin, Lenin cere să se adune toate materialele referitoare la

www.dacoromanica.ro

condiţiile în care Rusia Sovietică a fost invitată la Conferinţa de la Genova.

Lenin adresează lui A. D. Ţiurupa o scrisoare conţinînd observaţii pe marginea proiectului de decret cu privire la Micul C.C.P.

Lenin adresează lui D. I. Kurski o scrisoare în legătură cu referatul primit de la Comisariatul justiţiei asupra drepturilor Rabkrinului de a controla activitatea întreprinderilor particulare.

Lenin adresează lui G. I. Sokolnikov, comisarul poporului pentru finanţe, o scrisoare în legătură cu dezvoltarea comerţului interior sub controlul Direcţiei comerciale a Băncii de stat şi al Comisariatului finanţelor.

Lenin se pronunţă pentru adoptarea proiectului de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia prin care se stabilea că una din principalele lozinci de 1 mai 1922 urma să fie aceea a lichidării analfabetismului.

Februarie, 16 Într-o scrisoare adresată lui E. A. Litkens, Lenin cere să se repartizeze Şcolii tehnice superioare din Moscova o clădire pentru Facultatea de electrotehnică şi pentru Institutul electrotehnic.

Februarie, 17 Într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic, Lenin propune să se aloce Comisariatului agriculturii fondurile necesare pentru finanţarea Trustului ovăzului din Şatilovo.

Februarie, 18 Într-o scrisoare adresată lui A. D. Ţiurupa, Lenin arată că în condiţiile n.e.p.-ului este necesar să existe legături între Banca de stat şi comerţ.

Înainte de 20 februarie Lenin dispune să se acorde prime speciale pentru executarea urgentă a comenzilor din străinătate pentru Direcţia exploatării hidraulice a turbei.

Februarie, 20 Lenin adresează lui D. I. Kurski o scrisoare cu privire la sarcinile organelor Comisariatului justiţiei în condiţiile n.e.p.-ului.

Lenin scrie lui A. D. Ţiurupa o scrisoare în legătură cu reorganizarea radicală a activităţii C.C.P., C.M.A. şi a Micului C.C.P.

Lenin îi scrie lui V. M. Molotov despre modul şi termenele de prelucrare a datelor recensămîntului membrilor de partid cu munci de răspundere.

Februarie, 20—21 Lenin face în scris o propunere pe marginea proiectului de directivă către Micul C.C.P.

www.dacoromanica.ro

Februarie, 21

Lenin scrie lui A. D. Ţiurupa o scrisoare în legătură cu proiectul de directivă către Micul C.C.P.

Într-o scrisoare adresată lui N. P. Gorbunov, secretar general al C.C.P., Lenin dispune să se ceară avizul C.E.S. şi al Comisiei de stat a planificării asupra concesiunii Ridder şi referatul comisiei trimise la faţa locului.

Februarie, 22

Lenin scrie lui G. M. Krjijanovski o scrisoare în legătură cu organizarea activităţii Comisiei de stat a planificării.

Lenin scrie membrilor Biroului Politic o scrisoare în legătură cu Codul civil al R.S.F.S.R.

În şedinţa Micului C.C.P., cu prilejul discutării proiectului de reorganizare a Micului C.C.P., prezentat de A. D. Ţiurupa, se adoptă propunerea lui Lenin.

Februarie, 22 şi 28

Lenin scrie lui G. I. Sokolnikov, comisarul poporului pentru finanţe, despre dezvoltarea comerţului de stat.

Februarie, 23

Lenin adresează membrilor Biroului Politic o scrisoare în care propune o serie de modificări în proiectul de rezoluţie a Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste „Participarea Internaţionalei Comuniste la proiectata conferinţă a tuturor organizaţiilor muncitoreşti din lume".

Într-o scrisoare adresată lui V. M. Molotov, Lenin insistă să se acorde Comisiei de stat a planificării fondurile necesare pentru a trimite în străinătate pe profesorul L. K. Ramzin şi propune în acest sens un proiect de hotărîre a Biroului Politic.

Februarie, 24

Lenin întocmeşte un proiect de hotărîre a C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la sarcinile şi tactica delegaţiei sovietice la Genova.

Lenin adresează Biroului Politic o scrisoare conţinînd un proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la necesitatea de a se notifica Italiei că nu a respectat termenul de convocare a Conferinţei de la Genova.

Februarie, 25

Lenin adresează lui I. V. Stalin şi L. B. Kamenev o scrisoare în legătură cu declaraţia Italiei privind amînarea Conferinţei de la Genova.

www.dacoromanica.ro

In şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia se aprobă propunerea lui Lenin cu privire la întărirea Armatei Roşii din Gruzia.

Februarie, 27 Lenin scrie un proiect de directivă cu privire la activitatea C.C.P. şi C.M.A., precum şi a Micului C.C.P.

Lenin adresează Academiei socialiste o scrisoare în care roagă să nu fie trecut pe lista membrilor Academiei.

Lenin trimite o telefonogramă lui A. D. Ţiurupa în legătură cu Direcţia exploatării hidraulice a turbei.

Într-o scrisoare adresată lui A. D. Ţiurupa, Lenin sancţionează cu mustrare o serie de persoane pentru birocratism în rezolvarea problemelor referitoare la exploatarea hidraulică a turbei şi dispune să fie convocată o consfătuire specială, la care să participe comisarii poporului, în legătură cu îndeplinirea hotărîrii C.C.P. din 30 octombrie 1920 privind Direcţia generală a exploatării turbei.

Februarie, 28 Într-o scrisoare adresată lui D. I. Kurski, Lenin arată că în Codul civil al R.S.F.S.R. trebuie să fie extins dreptul statului de a interveni în procesele civile.

Într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin arată că trebuie grăbită elaborarea directivei C.C. pentru membrii delegaţiei sovietice la Conferinţa de la Genova.

Intre 28 februarie şi 16 martie Lenin face însemnări pe marginea proiectului de hotărîre a C.E.C. din Rusia cu privire la Comisariatul poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească şi, într-o scrisoare adresată lui I. V. Stalin, formulează observaţiile sale la acest proiect şi arată că trebuie refăcut.

Sfîrşitul lunii februarie Lenin scrie articolul „Însemnările unui publicist".

Lenin scrie observaţii la articolul său „Însemnările unui publicist".

Februarie Lenin scrie amendamente şi observaţii la proiectul de hotărîre cu privire la Micul C.C.P.

Martie, 1 Într-o scrisoare adresată lui V. A. Tihomirov, membru al conducerii Uniunii centrale a coope-

www.dacoromanica.ro

rativelor de consum, Lenin face aprecieri despre starea cooperaţiei şi rolul ei în condiţiile n.e.p.-ului.

Într-o scrisoare adresată lui A. D. Ţiurupa, Lenin arată necesitatea unei elaborări detaliate a Codului civil al R.S.F.S.R.

Într-o scrisoare adresată lui I. H. Peters, membru al colegiului Cekăi, Lenin cere intensificarea luptei împotriva corupţiei.

Martie, 2 Într-o scrisoare intitulată „Către tovarăşii care lucrează la Direcţia exploatării hidraulice a turbei", Lenin arată că este necesar să se dovedească avantajele economice şi practice ale noului procedeu de extracţie a turbei.

În şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia se aprobă o propunere a lui Lenin cu privire la Codul civil al R.S.F.S.R.

Martie, 3 Lenin adresează membrilor Biroului Politic o scrisoare conţinînd observaţii pe marginea tezelor Comisariatului finanţelor privind principiile fundamentale ale programului financiar.

Într-o scrisoare adresată lui V. M. Molotov, pentru membrii Biroului Politic, Lenin cere să se pună de urgenţă în Biroul Politic problema finanţării industriei.

Lenin adresează lui L. B. Krasin sau lui A. M. Lejava o scrisoare în legătură cu monopolul comerţului exterior.

Lenin adresează lui L. B. Kamenev, pentru membrii Biroului Politic, o scrisoare cu privire la întărirea monopolului comerţului exterior.

Martie, 4 Lenin adresează lui R. A. Peterson, comandantul Kremlinului, o scrisoare prin care îl sancţionează cu mustrare pentru executarea nesatisfăcătoare a dispoziţiei preşedintelui C.M.A. de a explica clar şi precis santinelelor care le sînt îndatoririle.

Martie, 5 Într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic, Lenin critică propunerile lui G. I. Sokolnikov cu privire la comerţul exterior.

www.dacoromanica.ro

CUPRINS

Prefață VII

1921

*CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE. *22 iunie—12 iulie 1921* . . . . . 1—59

1. TEZELE RAPORTULUI ASUPRA TACTICII P.C. DIN RUSIA 3

1. Situația internațională a R.S.F.S.R. . . . . —
2. Raportul de forțe dintre clase pe plan internațional 4
3. Raportul de forțe dintre clase în Rusia . . . 5
4. Proletariatul și țărănimea în Rusia . . . . —
5. Alianța militară dintre proletariat și țărănime în R.S.F.S.R. 6
6. Trecerea la relații economice normale între proletariat și țărănime 7
7. Condițiile în care Puterea sovietică admite capitalismul și concesiunile și semnificația acestui fapt —
8. Succesele politicii noastre în domeniul aprovizionării 8
9. Baza materială a socialismului și planul de electrificare a Rusiei 9
10. Rolul „democrației pure", al Internaționalelor a II-a și II½, al eserilor și al menșevicilor de aliați ai capitalului 10

* Cu asterisc sînt notate titlurile date de Institutul de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

*2. SCRISOARE CĂTRE O. W. KUUSINEN ŞI OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE „TEZE CU PRIVIRE LA CONSTRUCŢIA ORGANIZATORICĂ, METODELE DE ACŢIUNE ŞI CONŢINUTUL ACTIVITĂŢII PARTIDELOR COMUNISTE". *10 iunie* 13

*3. CUVÎNTARE ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA ITALIANĂ. 28 IUNIE 16

*4. CUVÎNTARE ÎN APĂRAREA TACTICII INTERNAŢIONALEI COMUNISTE. 1 IULIE 23

*5. RAPORT ASUPRA TACTICII P.C. DIN RUSIA. 5 IULIE 34

*6. PROPUNERI ÎN LEGĂTURĂ CU PROIECTUL DE „TEZE CU PRIVIRE LA TACTICĂ" 53

*7. SCRISOARE CĂTRE O. W. KUUSINEN ŞI W. KOENEN. *9 iulie* 54

*8. INTERVENŢII LA CONSFĂTUIREA MEMBRILOR DELEGAŢIILOR GERMANĂ, POLONEZĂ, CEHOSLOVACĂ, MAGHIARĂ ŞI ITALIANĂ. 11 IULIE 55

1 . . . . . —

2 58

3 59

*COMPLETĂRI LA PROIECTUL DE HOTĂRÎRE A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI PRIVIND RETRIBUIREA COLECTIVĂ A FUNCŢIONARILOR DIN INSTITUŢIILE DE STAT 60

IDEI ÎN LEGĂTURĂ CU „PLANUL" ECONOMIC . 61—63

*PROPUNERE ADRESATĂ BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN LEGĂTURĂ CU PREMIEREA ÎNTREPRINDERILOR 64

*ÎNSEMNĂRI CU PRIVIRE LA MĂSURILE PENTRU AJUTORAREA GUBERNIILOR LOVITE DE SECETĂ ŞI LA INTENSIFICAREA ACTIVITĂŢII ECONOMICE 65—67

*SALUT ADRESAT CONGRESULUI DELEGAŢILOR UNIUNII CENTRALE A COOPERATIVELOR DE CONSUM . . . . . 68—69

*SALUT ADRESAT PRIMULUI CONGRES INTERNAŢIONAL AL SINDICATELOR REVOLUŢIONARE . . 70

www.dacoromanica.ro

*PROPUNERI DE MODIFICĂRI ÎN PROIECTUL DE TEZE CU PRIVIRE LA APLICAREA PRACTICĂ A NOII POLITICI ECONOMICE. *21 iulie* 71

*PROPUNERE ADRESATĂ C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA 72

APEL CĂTRE PROLETARIATUL INTERNAȚIONAL 73—74

APEL CĂTRE ȚĂRANII DIN UCRAINA 75

*SCRISOARE CĂTRE G. MEASNIKOV. *5 august* . . 76—81

*PROPUNERI PE MARGINEA CONCLUZIILOR LUI I. E. DZERJINSKI CU PRIVIRE LA STAREA TRANSPORTURILOR 82

TOVARĂȘULUI THOMAS BELL. *13 august* . . . . 83—85

SCRISOARE CĂTRE COMUNIȘTII GERMANI. *14 august* 86—97

TIMPURI NOI, GREȘELI VECHI SUB O FORMĂ NOUĂ 98—107

*PROPUNERE ADRESATĂ BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA TRIMITERII ÎN JUDECATĂ A LUI UNGHERN 108

*CĂTRE MICUL C.C.P. 109

*SCRISOARE CĂTRE REDACȚIA ZIARULUI „EKONOMICESKAIA JIZN". *1 septembrie* . . . . . 110—113

*HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA EVIDENȚEI DONAȚIILOR FĂCUTE DE MUNCITORII DIN EUROPA. 2 SEPTEMBRIE 114

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV ȘI PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA NOTA DE RĂSPUNS CE URMEAZĂ SĂ FIE TRIMISĂ LUI NOULENS. *4 septembrie* . . . . . 115—116

*COMPLETARE LA PROIECTUL DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA DIRECTIVELE PENTRU COMISARIATUL APROVIZIONĂRII 117

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA CHELTUIREA FONDULUI DE AUR 118

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA VIN-

www.dacoromanica.ro

ZAREA LIBERĂ A CĂRŢILOR AFLATE ÎN DEPOZITELE DIN MOSCOVA 119

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA 120

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, CU O PROPUNERE ADRESATĂ C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *15 septembrie* 121

CURĂŢIREA RÎNDURILOR PARTIDULUI . . . . 122—124

*SCRISOARE CĂTRE V. V. KUIBÎŞEV ŞI PROIECT DE ANGAJAMENT DIN PARTEA MUNCITORILOR CARE VIN DIN AMERICA ÎN RUSIA. *22 septembrie* . . . 125—126

CARE SÎNT SARCINILE RABKRINULUI ŞI CUM TREBUIE ELE SĂ FIE ÎNŢELESE ŞI ÎNDEPLINITE . . 127—133

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA REPUBLICII EXTREMULUI ORIENT 134

*PROPUNERE PENTRU UN PROIECT DE HOTĂRIRE A PLENAREI C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA . . . 135

CĂTRE PREZIDIUL CELUI DE-AL VIII-LEA CONGRES GENERAL AL ELECTROTEHNICIENILOR DIN RUSIA 136—137

*PROIECT DE DIRECTIVE ALE BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA SUPRAFEŢELE CE URMEAZĂ A FI AFECTATE CULTURILOR DE SFECLĂ DE ZAHĂR ÎN UCRAINA . . 138

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ASIGURĂRILE SOCIALE 139

*SCRISOARE CĂTRE A. S. KISELEV, CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI. *10 octombrie* 140

*CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *11 octombrie* 141

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA ACORDULUI CU GRUPUL RUTGERS. *12 octombrie* . . . . . 142—143

*SCRISOARE CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC, CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C. AL P.C. (b)

www.dacoromanica.ro

DIN RUSIA ŞI A C.M.A. ÎN LEGĂTURĂ CU PROPUNERILE LUI S. RUTGERS. *Între 12 şi 15 octombrie* . . 144

CU PRILEJUL CELEI DE-A PATRA ANIVERSĂRI A REVOLUŢIEI DIN OCTOMBRIE . . . . . 145—154

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND TRIMITEREA LUI A. G. ŞLEAPNIKOV LA MUNCĂ ÎN ORGANELE DE APROVIZIONARE 155

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA 156

NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ ŞI SARCINILE COMITETELOR PENTRU EDUCAŢIE POLITICĂ. *Expunere făcută la cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică din Rusia. 17 octombrie* . . . . . 157—177

Cotitura totală în politica Puterii sovietice şi a P.C. din Rusia 157
C.E.C. din Rusia despre rolul ţărănimii în 1918 . . 158
Greşeala noastră 159
O retragere strategică 160
Sensul noii politici economice 161
Cine va învinge: capitalismul sau Puterea sovietică? 162
Lupta va fi şi mai aprigă 163
Să fie asta lupta finală? 165
Nu putem conta pe o trecere directă la organizarea societăţii pe baze comuniste 166
Principiul cointeresării şi răspunderii personale . . 167
Ne vom pricepe să muncim pentru noi? 169
Metode învechite 171
Cea mai mare minune 172
Sarcinile lucrătorilor din comitetele pentru educaţie politică 173
Trei mari duşmani 175
Primul duşman: îngîmfarea comunistă . . . —
Al doilea duşman: analfabetismul 176
Al treilea duşman: mita . . . . . —
Deosebirea dintre sarcinile militare şi cele culturale —

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ÎNFIINŢAREA UNEI COMISII UNICE A CONCESIUNILOR 178

www.dacoromanica.ro

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MIHAILOV ŞI PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA ACORDULUI CU GRUPUL RUTGERS. *19 octombrie* . . . . . 179—180

*PROPUNERI ÎN LEGĂTURĂ CU TEXTUL PROIECTULUI DE ACORD CU A.R.A. PRIVIND ORGANIZAREA TRIMITERII DE COLETE ALIMENTARE ÎN RUSIA 181

SCRISOARE CĂTRE COMUNIŞTII POLONEZI. *19 octombrie* . . . . . 182—183

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA 184

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.M.A. CU PRIVIRE LA PLUGURILE SISTEM „FOWLER" 185

*HOTĂRÎREA C.M.A. ÎN PROBLEMA PREZENTĂRII DARILOR DE SEAMĂ ŞI A DIAGRAMELOR PENTRU C.M.A. 21 OCTOMBRIE 1921 186

*SCRISOARE CĂTRE G. V. CICERIN ŞI OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE DECLARAŢIE A GUVERNULUI SOVIETIC CU PRIVIRE LA RECUNOAŞTEREA DATORIILOR. *24 octombrie* . . . . 187—190

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND ORGANIZAREA CONDUCERII INDUSTRIEI BUMBACULUI 191

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MIHAILOV, CU UN PROIECT DE TELEGRAMĂ CĂTRE L. B. KRASIN. *28 octombrie* 192

**A VII-A CONFERINŢĂ A ORGANIZAŢIEI GUBERNIALE DE PARTID MOSCOVA. 29—31 octombrie 1921* 193—221

*1. EXPUNERE CU PRIVIRE LA NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ. 29 OCTOMBRIE 195

2. CUVÎNT DE ÎNCHEIERE. 29 OCTOMBRIE . . 215

ROLUL AURULUI ACUM ŞI DUPĂ VICTORIA DEPLINĂ A SOCIALISMULUI . . . . . 222—230

*PROIECTE DE HOTĂRÎRI ALE C.C.P. CU PRIVIRE LA PLANUL FINANCIAR ŞI LA PLANUL DE EMISIUNE PE 1922 . . . . . 231—232

1 231
2 232

www.dacoromanica.ro

*CONVORBIRE CU DELEGAŢIA REPUBLICII POPULARE MONGOLE. 5 NOIEMBRIE 1921 . . . . . 233—234

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ADUNAREA MUNCITORILOR DE LA „PROHOROVSKAIA MANUFAKTURA" CONSACRATĂ CELEI DE-A PATRA ANIVERSARI A REVOLUŢIEI DIN OCTOMBRIE. 6 NOIEMBRIE 1921. *Scurta relatare aparută în presă* 235

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ADUNAREA MUNCITORILOR, MUNCITOARELOR, OSTAŞILOR ROŞII ŞI A TINERETULUI DIN RAIONUL HAMOVNIKI CONSACRATA CELEI DE-A PATRA ANIVERSĂRI A REVOLUŢIEI DIN OCTOMBRIE. 7 NOIEMBRIE 1921 . 236—238

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ADUNAREA MUNCITORILOR DE LA UZINA „ELEKTROSILA" NR. 3 (FOSTĂ „DINAMO") CONSACRATA CELEI DE-A PATRA ANIVERSĂRI A REVOLUŢIEI DIN OCTOMBRIE. 7 NOIEMBRIE 1921. *Scurtă relatare apărută în presă* 239

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA 240

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MIHAILOV CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *9 noiembrie* 241

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MIHAILOV CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND ACTIVITATEA ORGANELOR DE APROVIZIONARE DIN UCRAINA. *9 noiembrie* 242

*REZOLUŢIE PUSĂ PE O SCRISOARE A LUI G. V. CICERIN. *12 noiembrie* 243

*CU PRIVIRE LA RELAŢIILE DINTRE ORGANELE DE PARTID ŞI CELE JUDICIARE ŞI DE ANCHETA PENALĂ. *Către V. M. Molotov* 244

1. *14 noiembrie* . . . . . —
2. *19 noiembrie* . . . . . —

*ÎN LEGĂTURĂ CU PROIECTUL DE DECRET „CU PRIVIRE LA PEDEPSIREA DENUNŢĂRII CALOMNIOASE" 245

*OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE DECRET „CU PRIVIRE LA DESFIINŢAREA GRATUITĂŢII ZIARELOR" 246

www.dacoromanica.ro

*PREFAŢĂ LA BROŞURA „CU PRIVIRE LA PROBLEMA NOII POLITICI ECONOMICE (DOUĂ ARTICOLE VECHI ŞI O POSTFAŢĂ ŞI MAI VECHE)" . 247—249

O CARTE SCRISĂ CU TALENT . . . . . 250—251

*CĂTRE COMISIA ECONOMICĂ A C.C.P. . . . 252—253

PROPUNERI PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *26 noiembrie* . . . . . 254—255

*SCRISOARE CĂTRE A D. ŢIURUPA CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.E.C. DIN RUSIA ŞI CU UN BILET ADRESAT MEMBRILOR BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *28 noiembrie* . . . 256—257

*NOTĂ CĂTRE I. V. STALIN ŞI PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA CONSTITUIREA FEDERAŢIEI REPUBLICILOR TRANSCAUCAZIENE. *28 noiembrie* 258

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA PRIMUL CONGRES AGRICOL DIN GUBERNIA MOSCOVA. 29 NOIEMBRIE 1921 259—262

*AMENDAMENT LA PROPUNERILE DE ÎNFIINŢARE A UNEI COMISII PENTRU STABILIREA FONDURILOR DE SALARII 263

*SCHIŢA UNUI PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA CEKA 264

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA TACTICA DE FRONT UNIC 265

NOTE ÎN LEGĂTURĂ CU ISTORIA P.C. DIN RUSIA. *Scrisoare către N. I. Buharin. 1 decembrie* . . . . . 266—268

*SCRISOARE CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *2 decembrie* . . . 269

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.M.A. CU PRIVIRE LA COMISIA PENTRU FOLOSIREA RESURSELOR MATERIALE 270

*SCRISOARE CU PRIVIRE LA FOLOSIREA „LEGĂTURII VII". *3 decembrie* . . . . . 271—272

*SCRISOARE CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU COMERŢUL EXTERIOR, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU FINANŢE, C.E.S. ŞI COMISA-

www.dacoromanica.ro

RIATUL POPORULUI PENTRU ÎNVĂŢĂMÎNTUL PUBLIC. *5 decembrie* . . . . . 273—274

*PROPUNERE PENTRU UN PROIECT DE HOTĂRIRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA 275

*OBSERVAŢII PE MARGINEA TEZELOR CU PRIVIRE LA FRONTUL UNIC 276

TEZELE PARTIDULUI COMUNIST FRANCEZ ÎN PROBLEMA AGRARĂ . . . . . 277—284

*SCRISOARE CĂTRE CONSILIUL DE PROPAGANDĂ ŞI ACŢIUNE AL POPOARELOR DIN ORIENT. *17 decembrie* 285

*SCRISOARE CĂTRE P. A. ZALUŢKI, A. A. SOLŢ ŞI CĂTRE TOŢI MEMBRII BIROULUI POLITIC CU PRIVIRE LA CURĂŢIREA RÎNDURILOR PARTIDULUI ŞI CU CONDIŢIILE DE PRIMIRE ÎN PARTID. *19 decembrie* . . . . . 286—287

*OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE REZOLUŢIE A CONFERINŢEI A XI-A A P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA CURĂŢIREA RÎNDURILOR PARTIDULUI . . . . . 288—289

*SCRISOARE CĂTRE BIROUL POLITIC ÎN LEGĂTURĂ CU REZOLUŢIA CELUI DE-AL IX-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DIN RUSIA CU PRIVIRE LA SITUAŢIA INTERNAŢIONALĂ. *22 decembrie* . . . . . 290—291

**AL IX-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DIN RUSIA. 23—28 decembrie 1921* . . . . . 293—341

1. CU PRIVIRE LA POLITICA INTERNĂ ŞI EXTERNĂ A REPUBLICII. *Raportul C.E.C. din Rusia şi al Consiliului Comisarilor Poporului. 23 decembrie* 295

*2. INTERVENŢII LA CONSFĂTUIREA DELEGAŢILOR FĂRĂ PARTID. 26 DECEMBRIE . . . 333

1 . . . . . —

2 334

3 336

*3. DIRECTIVE ÎN PROBLEMELE ACTIVITĂŢII ECONOMICE ADOPTATE DE CEL DE-AL IX-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR. 28 DECEMBRIE 1921 338

www.dacoromanica.ro

*POLITICA PARTIDULUI LABURIST ENGLEZ . . 342—343

*PROIECT DE TEZE CU PRIVIRE LA ROLUL ŞI LA SARCINILE SINDICATELOR ÎN CONDIŢIILE NOII POLITICI ECONOMICE . . . . . 344—356

1. Noua politică economică şi sindicatele . . . 344
2. Capitalismul de stat în statul proletar şi sindicatele 345
3. Întreprinderile de stat care trec la aşa-numitul hozrasciot şi sindicatele . . . . . —
4. Deosebirea esenţială dintre lupta de clasă a proletariatului într-un stat care recunoaşte proprietatea particulară asupra pamîntului, fabricilor etc. şi în care puterea politică este deţinută de clasa capitaliştilor şi lupta de clasă a proletariatului într-un stat care nu recunoaşte proprietatea particulară asupra pămîntului şi asupra majorităţii întreprinderilor mari, într-un stat în care puterea politică este deţinută de proletariat . . . 346
5. Revenirea la înscrierea liber consimţită în sindicate 347
6. Sindicatele şi conducerea întreprinderilor . . 348
7. Rolul şi participarea sindicatelor în organele economice şi de stat ale statului proletar . . . 349
8. Legătura cu masa — condiţie esenţială a oricărei activităţi a sindicatelor 351
9. Contradicţiile în însăşi situaţia sindicatelor în condiţiile dictaturii proletariatului 352
10. Sindicatele şi specialiştii 353
11. Sindicatele şi influenţa mic-burgheză asupra clasei muncitoare 354

1922

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, CU PROIECTE DE HOTĂRÎRI. *4 ianuarie*. . . . . 357—358

*PROIECT DE DIRECTIVĂ A BIROULUI POLITIC ÎN LEGĂTURĂ CU NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ . 359—360

*PROPUNERE ADRESATĂ BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ALOCAREA DE FONDURI PENTRU LABORATORUL DE RADIO DIN NIJNI NOVGOROD 361

*CĂTRE OAMENII MUNCII DIN DAGHESTAN . . 362

www.dacoromanica.ro

*DIRECTIVE ÎN PROBLEMA CINEMATOGRAFIEI . 363—364

*SCRISORI CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, ÎN LEGATURA CU CONCESIUNEA ŞTEINBERG . . 365—367

1. *17 ianuarie* 365
2. *23 ianuarie* 366

*CU PRIVIRE LA REORGANIZAREA ACTIVITĂŢII C.C.P., A C.M.A. ŞI A MICULUI C.C.P. *Scrisori către A. D. Ţiurupa* . . . . . 368—375

1. *24 ianuarie* 368
2. *15 februarie* 370
3. *20 februarie* 371
4. *20—21 februarie* 372
5. *21 februarie* 373
6. *27 februarie* 374

*SCRISOARE CĂTRE G. V. CICERIN. *26 ianuarie* . . 376

*PROPUNERE CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND TRIMITEREA LUI M. I. KALININ ÎN UCRAINA 377

*PROPUNERE CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P. C. (b) DIN RUSIA 378

PROIECT DE DIRECTIVĂ PENTRU VICEPREŞEDINTELE ŞI MEMBRII DELEGAŢIEI LA CONFERINŢA DE LA GENOVA . . . . . 379—381

*SCRISOARE CĂTRE N. I. BUHARIN ŞI G. E. ZINOVIEV. *1 februarie* . . . . . 382—383

ÎN LEGĂTURĂ CU LUPTA ÎMPOTRIVA RĂZBOIULUI 384

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN LEGĂTURĂ CU CONFERINŢA DE LA GENOVA 385

**ÎN LEGĂTURĂ CU PUBLICAREA UNEI TELEGRAME ÎN CARE ERA EXPUS CONŢINUTUL UNEI BROŞURI A LUI PARVUS* 386

1. . . . . —

2. HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. 11 MARTIE 1922 . . —

*PROIECT DE DIRECTIVĂ A C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PENTRU DELEGAŢIA SOVIETICĂ LA CONFERINŢA DE LA GENOVA . . . . . 387—389

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE G. V. CICERIN ÎN LEGĂTURĂ CU DIRECTIVELE C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PENTRU DELEGAŢIA SOVIETICĂ LA CONFERINŢA DE LA GENOVA. *7 februarie* . . . . . 390—391

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, CU PROPUNERI PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *11 februarie* 392

*SCRISOARE CĂTRE G. K. ORDJONIKIDZE CU PRIVIRE LA ÎNTĂRIREA ARMATEI ROŞII DIN GRUZIA. *13 februarie* . . . . . 393—394

*ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA UNEI SCRISORI A LUI N. L. MEŞCEREAKOV ŞI PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA 395—396

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV ÎN LEGĂTURĂ CU MUNCA SECŢIEI DE STATISTICĂ ŞI A SECŢIEI EVIDENŢĂ ŞI REPARTIZARE ALE C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *14 februarie* . . . . . 397—398

*SCRISOARE CĂTRE G. V. CICERIN. *15 februarie* . 399

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, ÎN LEGĂTURĂ CU CREDITELE PENTRU TRUSTUL OVĂZULUI DIN ŞATILOVO. *17 februarie* . 400

*CU PRIVIRE LA SARCINILE COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU JUSTIŢIE ÎN CONDIŢIILE NOII POLITICI ECONOMICE. *Scrisoare către D. I. Kurski. 20 februarie* . . . . . 401—406

*SCRISOARE CĂTRE BIROULU POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN LEGĂTURĂ CU CODUL CIVIL AL R.S.F.S.R. *22 februarie* 407

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, CU O PROPUNERE PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *23 februarie* . . . . . 408—409

SCRISOARE CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, CU OBSERVAŢII LA PROIECTUL DE REZOLUŢIE A PRIMEI PLENARE LĂRGITE A COMITETULUI EXECUTIV AL INTERNAŢIONALEI COMUNISTE PRIVIND PARTICIPAREA LA O CONFERINŢĂ A CELOR TREI INTERNAŢIONALE. *23 februarie* . . . . . 410—411

www.dacoromanica.ro

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA SARCINILE DELEGAŢIEI SOVIETICE LA GENOVA . . . . . 412—414

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, ŞI PROIECT DE HOTĂRÎRE ÎN LEGĂTURĂ CU TRIMITEREA UNEI NOTE ITALIEI. *24 februarie* 415

*SCRISORI CĂTRE I. V. STALIN ŞI L. B. KAMENEV, CU PROPUNERI PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *25 februarie* 416

1 . . . . . —

2 . . . . . —

*SCRISOARE CĂTRE D. I. KURSKI, CU OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE COD CIVIL. *28 februarie* . . . . . 417—418

*ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA PROIECTULUI DE HOTĂRÎRE A C.E.C. DIN RUSIA PRIVIND COMISARIATUL POPORULUI PENTRU INSPECŢIA MUNCITOREASCĂ-ŢĂRĂNEASCĂ ŞI SCRISOARE CĂTRE I. V. STALIN. *Între 28 februarie şi 16 martie* . . . . 419—420

ÎNSEMNĂRILE UNUI PUBLICIST. *Ascensiunea pe piscuri înalte, pericolul descurajării, folosul comerţului, atitudinea faţă de menşevici etc.* . . . . . 421—429

I. În loc de exemplu 421

II. Fără metafore 423

III. Cum se face vînatul vulpilor; despre Levi; despre Serrati 425

*Note la articolul „Însemnările unui publicist“ . . 429

*SCRISOARE CĂTRE A. D. ŢIURUPA, CU O PROPUNERE PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ŞI PREZIDIUL C.E.C. DIN RUSIA. *1 martie* 430

*SCRISOARE CĂTRE BIROUL POLITIC AL P.C. (b) DIN RUSIA, CU OBSERVAŢII LA TEZELE COMISARIATULUI FINANŢELOR. *3 martie* . . . . . 431—432

*SCRISOARE CĂTRE L. B. KAMENEV. *3 martie* . . 433—437

*SCRISOARE CĂTRE V. M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *3 martie* 438

www.dacoromanica.ro

*CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *5 martie* 439

MATERIALE PREGĂTITOARE

**MATERIALE PENTRU CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE* . . . . . 443—467

*1. OBSERVAȚII PRELIMINARE PE MARGINEA TEZELOR CU PRIVIRE LA TACTICA INTERNAȚIONALEI COMUNISTE 443

*2. ÎNSEMNĂRI ȘI PLANURI DE INTERVENȚII LA CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE 444

1 . . . . . —
2 . . . . . —
3 446
4 . . . . . —
5 450
6 . . . . . —
7 454
8 . . . . . —
9 456

*3. PLANUL CUVÎNTĂRII ÎN PROBLEMA ITALIANĂ 460

*4. ÎNSEMNĂRI PENTRU UN ARTICOL DESPRE CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE 462

*5. PLANURILE INTERVENȚIILOR LA CONSFĂTUIREA MEMBRILOR DELEGAȚIILOR GERMANĂ, POLONEZA, CEHOSLOVACĂ, UNGARĂ ȘI ITALIANĂ LA CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE 463

1 . . . . . —
2 465

*6. ÎNSEMNĂRI FĂCUTE ÎN TIMPUL CONSFĂTUIRII MEMBRILOR DELEGAȚIILOR GERMANA, POLONEZA, CEHOSLOVACĂ, UNGARĂ ȘI ITALIANĂ LA CONGRESUL AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE 467

PLANUL UNEI BROȘURI DESPRE „DECLASARE“ . 468

*CALCULUL PRELIMINAR AL POSIBILITĂȚILOR DE APROVIZIONARE *(1921* 469

www.dacoromanica.ro

*ÎNSEMNARI CU PRIVIRE LA IUGOSTAL . . . 470—471

*PLANUL ARTICOLULUI „CU PRILEJUL CELEI DE-A PATRA ANIVERSĂRI A REVOLUȚIEI DIN OCTOMBRIE“ 472

*PLANUL EXPUNERII FĂCUTE LA CEL DE-AL DOILEA CONGRES GENERAL AL COMITETELOR PENTRU EDUCAȚIE POLITICĂ . . . . . 473—474

*ÎNSEMNĂRI FĂCUTE ÎN CURSUL UNEI CONVORBIRI CU A. M. GORKI 475

ATLAS DE DIAGRAME PENTRU C.M.A. . . . . 476—478

*PLANUL EXPUNERII CU PRIVIRE LA NOUA POLITICĂ ECONOMICĂ, PREZENTATA LA CEA DE-A VII-A CONFERINȚĂ A ORGANIZAȚIEI GUBERNIALE DE PARTID MOSCOVA . . . . . 479—482

PLANUL UNUI ARTICOL DESPRE „RENTABILIZAREA ACTIVITĂȚII ECONOMICE“ . . . . . 483—484

*DOUĂ SCHIȚE DE PLAN PENTRU UN ARTICOL SAU CUVÎNTARE . . . . . 485—486

1 485

2 . . . . . —

*OBSERVAȚII PE MARGINEA TEZELOR C.E.S. „CU PRIVIRE LA POLITICA ECONOMICĂ“ . . . . 487—491

*OBSERVAȚII PE MARGINEA UNUI RAPORT AL PREȘEDINTELUI COMISIEI PENTRU FOLOSIREA RESURSELOR MATERIALE 492

*AMENDAMENTE LA PROIECTUL DE REZOLUȚIE A CONFERINȚEI A XI-A A P.C. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ÎNTĂRIREA RÎNDURILOR PARTIDULUI 493

*PLANUL RAPORTULUI ASUPRA POLITICII INTERNE ȘI EXTERNE PREZENTAT LA CEL DE-AL IX-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DIN RUSIA . . . . . 494—503

*PLANURILE TEZELOR „CU PRIVIRE LA ROLUL ȘI LA SARCINILE SINDICATELOR ÎN CONDIȚIILE NOII POLITICI ECONOMICE“ . . . . . 504—510

1 504

2 509

*PLANURILE ARTICOLULUI „ÎNSEMNĂRILE UNUI PUBLICIST“ . . . . . 511—515

www.dacoromanica.ro

1 511
2 512

*OBSERVAŢII ŞI AMENDAMENTE LA PROIECTUL DE HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA MICUL C.C.P. . . 516

ANEXA

*RECENSĂMÎNTUL MEMBRILOR P.C. (b) DIN RUSIA 519—524

Lista documentelor la a căror redactare a participat V. I. Lenin . . . . . 527—533

Adnotări . . . . . 534—604

Indice de lucrări şi izvoare citate sau menţionate de V. I. Lenin . . . . . 605—622

Indice de nume . . . . . 623—667

Date din viaţa şi activitatea lui V. I. Lenin . . . . 668—722

ILUSTRAŢII

Portretul lui V. I. Lenin. — 1921 . . . . . XXII—1

Prima pagină a manuscrisului lui V. I. Lenin „Cu prilejul celei de-a patra aniversări a Revoluţiei din Octombrie". — 14 octombrie 1921 . . . . . 146—147

Chestionarul pentru delegaţii la cea de-a XI-a conferinţă generală a P.C. (b) din Rusia, completat de V. I. Lenin. — Decembrie 1921 . . . . . 288—289

Pagina a cincea a manuscrisului lui V. I. Lenin „Însemnări şi planuri de intervenţii la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste". 22 iunie—12 iulie 1921 451

www.dacoromanica.ro

Dat la cules 05.10.1966. Bun de tipar 19.01.1967. Apărut 1967. Hîrtie tipar înalt tip A de 70 g/m². Format 540 × 840/16. Coli editoriale 40,32. Coli de tipar 47,50 C.Z. pentru bibliotecă 3C23 = R.

Tiparul executat sub comanda nr. 6 302/60 656 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

www.dacoromanica.ro